LENIN

OPERE COMPLETE

www.dacoromanica.ro

Proletari din toate țările, uniți-vă!

LENIN

OPERE COMPLETE

40

www.dacoromanica.ro

TRADUCEREA ÎN LIMBA ROMÂNĂ APARE ÎN URMA HOTĂRÎRII C.C. AL P.C.R. EA A FOST ÎNTOCMITĂ DUPĂ ORIGINALUL ÎN LIMBA RUSĂ, ED. A V-A

www.dacoromanica.ro

INSTITUTUL DE MARXISM-LENINISM
DE PE LÎNGĂ C.C. AL P.C.U.S.

V. I. LENIN

OPERE COMPLETE

EDIŢIA A DOUA

EDITURA POLITICA
BUCUREŞTI — 1966

www.dacoromanica.ro

INSTITUTUL DE MARXISM-LENINISM
DE PE LÎNGĂ C.C. AL P.C.U.S.

V. I. LENIN

VOL.

40

Decembrie 1919 — aprilie 1920

EDITURA POLITICA
BUCUREŞTI — 1966

www.dacoromanica.ro

PREFAŢĂ

Volumul al patruzecilea al Operelor complete ale lui V. I. Lenin cuprinde lucrările scrise din decembrie 1919 pînă în aprilie 1920. Aceasta a fost perioada unui scurt răgaz de pace, survenit la începutul anului 1920, după victoriile decisive repurtate de trupele sovietice asupra forţelor unite ale Antantei şi ale contrarevoluţiei interne.

Lucrările lui Lenin din această perioadă sintetizează imensa experienţă a partidului bolşevic în domeniul organizării apărării patriei socialiste împotriva duşmanilor externi şi interni, al consolidării orînduirii de stat şi sociale sovietice. Pe baza experienţei Revoluţiei Socialiste din Octombrie şi a primilor ani de existenţă a Puterii sovietice, Lenin dezvoltă cele mai importante teze teoretice ale marxismului cu privire la perioada de trecere de la capitalism la socialism, dezvăluie legităţile luptei de clasă în epoca dictaturii proletariatului şi defineşte politica partidului, îndreptată spre construirea societăţii socialiste.

În lucrarea „Alegerile pentru Adunarea constituantă şi dictatura proletariatului", cu care începe volumul de faţă, şi în articolul „De la distrugerea unei orînduiri seculare spre făurirea unei orînduiri noi", Lenin, bazîndu-se pe experienţa celor doi ani de existenţă a primului stat socialist sovietic din lume, fundamentează necesitatea dictaturii proletariatului, arată sarcinile acesteia. În aceste lucrări Lenin arată că *„puterea de stat în mîinile unei singure clase, în mîinile proletariatului, poate şi trebuie*

www.dacoromanica.ro

să devină un instrument pentru atragerea maselor muncitoare neproletare de partea proletariatului, pentru a smulge aceste mase burgheziei și partidelor mic-burgheze" (volumul de față, p. 11—12).

Lenin vorbește despre marea superioritate a democrației sovietice asupra falsei democrații burgheze și demască pe liderii oportuniști ai partidelor social-democrate, care propovăduiau „democrația pură" și negau necesitatea dictaturii proletariatului. „Fără o pregătire foarte serioasă și multilaterală a părții *revoluționare* a proletariatului în vederea izgonirii și zdrobirii oportunismului este absurd să te gîndești la dictatura proletariatului. Aceste învățăminte ale revoluției ruse ar trebui să le intre bine în cap conducătorilor social-democrației «independente» germane, ai socialismului francez etc., care vor acum să iasă din încurcătură recunoscînd în vorbe dictatura proletariatului" — scria Lenin în decembrie 1919 (p. 6—7). Lenin arată că victoria din octombrie 1917 pe care au repurtat-o bolșevicii în Rusia se datorește în primul rînd faptului că au avut de partea lor imensa majoritate a proletariatului, iar în cadrul acesteia, partea cea mai conștientă, mai energică și mai revoluționară a lui, adevărata avangardă a acestei clase înaintate.

Arătînd că proletariatul este singurul conducător de nădejde al maselor muncitoare neproletare, Lenin a dezvoltat învățătura despre alianța dintre clasa muncitoare și țărănime ca principiu suprem al dictaturii proletariatului. Întrucît în perioada de trecere continuă să existe clase sociale, arată Lenin, lupta de clasă nu încetează o dată cu cucerirea dictaturii proletariatului, ci continuă, manifestîndu-se însă sub alte forme, cu alte mijloace. Dictatura proletariatului este lupta de clasă dusă de clasa muncitoare, una dintre sarcinile ei fiind aceea de a demonstra păturilor muncitoare neproletare, pe baza unei experiențe îndelungate și a numeroaselor exemple practice, că în ceea ce le privește e mai avantajos să fie pentru dictatura proletariatului decît pentru dictatura burgheziei.

„Experiența U.R.S.S. a dovedit — se spune în Programul P.C.U.S. — că numai într-o strînsă *alianță cu masele muncitoare neproletare*, și în primul rînd cu țărănimea,

www.dacoromanica.ro

își poate îndeplini clasa muncitoare misiunea ei istorică de făuritor al societății noi".

Proletariatul învingător trebuie să folosească puterea de stat în scopurile sale de clasă, să reprime împotrivirea burgheziei, să atragă de partea sa țărănimea muncitoare și să asigure transformarea socialistă a agriculturii, să organizeze marea producție mecanizată, să construiască socialismul.

Articolele, rapoartele și cuvîntările incluse în volumul de față oglindesc activitatea politică și organizatorică multilaterală desfășurată de V. I. Lenin pentru consolidarea dictaturii proletariatului, mobilizarea tuturor forțelor țării în vederea refacerii economiei naționale, conducerea partidului comunist și a Statului sovietic. În aceste lucrări sînt tratate diverse probleme ale politicii externe și interne ale Puterii sovietice, precum și cele mai importante probleme ale mișcării comuniste mondiale.

În luptele înverșunate din cursul anului 1919 Armata Roșie a zdrobit unul după altul pe acoliții Antantei — Kolceak, Denikin, Iudenici, Miller — și a eliberat de intervenționiști și albgardiști aproape întregul teritoriu al țării Sovietelor. Aceasta a fost o victorie de importanță istorică mondială, care a demonstrat forța orînduirii sovietice, bazată pe alianța dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, pe prietenia tuturor oamenilor muncii din Rusia, indiferent de naționalitate. „Atotputernica Antantă nu ne mai sperie : în bătăliile hotărîtoare noi am învins-o" — a declarat Lenin la 1 martie 1920 la primul Congres general al cazacilor muncitori din Rusia (p. 188).

Ca urmare a victoriilor repurtate de Armata Roșie pe fronturile războiului civil s-au produs mari schimbări în situația internă și internațională a țării, situația internațională a Republicii sovietice s-a îmbunătățit. Cercurile conducătoare ale Angliei, Franței și Italiei s-au văzut nevoite să ia în ianuarie 1920 hotărîrea de a ridica blocada economică. Credincios principiilor politicii sale externe de pace, guvernul sovietic a încheiat la începutul lunii februarie 1920 tratatul de pace cu Estonia, căruia i-au urmat tratatele de pace încheiate cu Letonia, Lituania și Finlanda. Aceasta a fost o mare victorie repurtată

www.dacoromanica.ro

de statul proletar pe arena internațională și o mare înfrîngere suferită de capitalismul mondial.

Victoriile pe care le-a repurtat poporul sovietic asupra intervenționiștilor și a contrarevoluției interne sînt rezultatul marilor cuceriri ale revoluției socialiste, al viguroasei și invincibilei forțe a oamenilor muncii, care au doborît capitalismul, rezultatul activității de organizare și de îndrumare desfășurate de partidul bolșevic, care se bucură de o nemărginită încredere în rîndurile maselor. „...Numai datorită faptului — spunea Lenin — că partidul a stat de veghe, că în rîndurile lui a existat disciplina cea mai severă, că autoritatea partidului a făcut ca toate departamentele și toate instituțiile să acționeze ca un tot, că lozincile lansate de Comitetul Central au fost urmate ca de un singur om de zeci, sute, mii și în cele din urmă de milioane de oameni, și numai pentru că au fost făcute sacrificii fără precedent, numai de aceea s-a putut produce minunea care s-a produs. Numai de aceea, în pofida campaniei pe care au dezlănțuit-o în mai multe rînduri imperialiștii Antantei și imperialiștii din lumea întreagă, am fost în stare să învingem" (p. 250).

Într-o serie de lucrări care au intrat în volumul de față — „Raport cu privire la activitatea C.E.C. din Rusia și a Consiliului Comisarilor Poporului, prezentat la prima sesiune a C.E.C. din Rusia al celei de-a VII-a legislaturi", „Cuvîntare rostită la conferința feroviarilor de la nodul de cale ferată Moscova", interviurile acordate corespondenților unor ziare străine și altele — Lenin face o caracterizare multilaterală a situației internaționale a Statului sovietic, demască politica de jaf, tîlhărească, a imperialismului mondial, opunîndu-i politica sovietică de pace, prietenie și colaborare între popoare. Explicînd popoarelor din țările mici scopurile de jaf ale marilor puteri imperialiste, care calcă în picioare demnitatea națională și suveranitatea acestor popoare, Lenin înfierează pe imperialiștii englezi, francezi și americani, care s-au comportat în regiunile vremelnic ocupate ale Rusiei Sovietice, precum și în Finlanda, Polonia și Letonia, ca niște jefuitori, tîlhari și asupritori.

www.dacoromanica.ro

În același timp, Lenin a luptat cu perseverență pentru înfăptuirea principiilor coexistenței pașnice între Țara sovietică și țările capitalismului, subliniind năzuința statornică a Rusiei Sovietice spre pace și spre stabilirea de legături comerciale, economice cu toate țările. Lenin a arătat că în calea realizării acestei năzuințe există un obstacol „din partea capitaliștilor americani (ca și a oricăror altora), imperialismul" (p. 153). La întrebarea corespondentului din Berlin al agenției americane de informații „Universal Service" cu privire la bazele unei păci cu America, Lenin a răspuns la 18 februarie 1920 : „Capitaliștii americani să ne lase în pace. Noi nu ne vom atinge de ei... Noi sîntem pentru o alianță cu toate țările, fără excepție" (p. 152—153).

În convorbirea avută cu corespondentul unui alt ziar american, „The World", al cărei text se publică pentru prima oară în Opere, Lenin a spus la 21 februarie 1920 : „Am declarat în repetate rînduri că năzuim spre pace... Dar noi nu vom admite să fim sugrumați în numele păcii. Nu văd nici un motiv pentru care un stat socialist ca al nostru să nu poată avea legături de afaceri nelimitate cu țările capitaliste" (p. 159). În acest interviu Lenin a arătat că există o interdependență economică între diverse țări, subliniind că lumea are nevoie de mărfurile rusești. Europa depinde de Rusia, spunea el, fără Rusia Europa nu se poate pune pe picioare, iar cînd Europa este vlăguită, atunci și situația Americii devine critică.

Politica externă leninistă de pace promovată de Statul sovietic s-a bucurat și se bucură de sprijinul tuturor popoarelor lumii. Datorită ei, spunea Lenin, noi am cîștigat simpatia tuturor popoarelor, am cîștigat milioane de aliați în toate țările. „Asta înseamnă că imensa majoritate a populației globului aprobă politica noastră de pace" (p. 184). Aceste cuvinte, rostite de Lenin în 1920, capătă o rezonanță deosebit de puternică în zilele noastre, cînd se desfășoară o puternică mișcare pentru pace ; poporul sovietic, condus de partidul comunist, pășește în primele rînduri ale acestei mișcări. Principiile leniniste ale politicii externe sînt un puternic mijloc de unire internațională a popoarelor din toate țările în lupta lor pentru pace. Pe

www.dacoromanica.ro

toate continentele, sute de milioane de oameni s-au ridicat astăzi în apărarea păcii, luptînd cu hotărîre pentru salvgardarea păcii în întreaga lume. Popoarele țărilor socialiste, forțele progresiste din întreaga lume luptă cu succes pentru a exclude războaiele mondiale din viața societății. Victoria socialismului în lumea întreagă va înlătura definitiv cauzele sociale și naționale ale izbucnirii oricăror războaie. **„Lichidarea războaielor, instaurarea unei păci trainice pe pămînt"** — iată misiunea istorică a comunismului, proclamată de Partidul Comunist al Uniunii Sovietice în noul său Program.

În înfrîngerea intervenționiștilor și a contrarevoluției interne, o mare importanță a avut politica națională promovată de Lenin, politică de unire strînsă a tuturor popoarelor din Rusia. În „Scrisoare către muncitorii și țăranii din Ucraina cu prilejul victoriilor asupra lui Denikin" și în alte lucrări, Lenin definește esența politicii naționale a partidului comunist și a Puterii sovietice. Comuniștii sînt adversarii vrajbei naționale, ai discordiei naționale, ai izolării naționale, ei sînt internaționaliști. Interesele socialismului, a explicat Lenin, cer cea mai deplină încredere, cea mai strînsă alianță între oamenii muncii din diferite țări. Capitalul este o forță internațională ; pentru a-l învinge e nevoie de alianța internațională a muncitorilor.

Lenin cheamă pe muncitorii și țăranii din Ucraina să dea dovadă de maximum de prudență, răbdare și concesivitate în ceea ce privește rămășițele de neîncredere națională. O uniune liber consimțită a națiunilor, scria Lenin, nu poate fi înfăptuită dintr-o dată ; la ea trebuie să ajungem printr-o muncă în care e necesar să dăm dovadă de cea mai mare răbdare și prudență. În scrisoarea mai sus amintită, Lenin subliniază importanța deosebită pe care o prezintă prietenia și alianța dintre popoarele rus și ucrainean pentru destinele Statului sovietic și pentru deznodămîntul războiului civil. „Cine încalcă unitatea și alianța strînsă dintre muncitorii și țăranii ucraineni și velicoruși, acela ajută bandele lui Kolceak și Denikin, îi ajută pe capitaliștii-tîlhari din toate țările" (p. 47). Urmînd indicațiile lui Lenin, masele de oameni ai muncii din Rusia

www.dacoromanica.ro

și Ucraina au creat o uniune politică, militară și economică de nezdruncinat, a cărei trăinicie a fost verificată în anii războiului civil, în anii refacerii economiei naționale și ai construirii socialismului, în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei din 1941—1945. În strînsă unire, toate popoarele Uniunii Sovietice păşesc spre triumful comunismului.

La începutul anului 1920 principala fază a războiului civil fusese depăşită ; în faţa ţării stăteau sarcinile construcţiei paşnice. Lenin considera că specificul răgazului de pace din acea perioadă consta în faptul că pericolul războiului nu trecuse încă ; armatele intervenţioniştilor continuau să acţioneze în Orientul Îndepărtat, Transcaucazia şi Crimeea. Antanta exercita o presiune deosebit de puternică asupra Poloniei şi a ţărilor baltice, unde sub conducerea militarilor englezi şi francezi se înjghebau armate din bandiţi albgardişti în vederea unei noi campanii a Antantei. În cuvîntările şi articolele sale, Lenin chema poporul sovietic la menţinerea vigilenţei, la apărarea patriei socialiste. „Această Rusie, care s-a eliberat şi care în aceşti doi ani şi-a salvgardat cu preţul atîtor sacrificii revoluţia ei sovietică, această Rusie o vom apăra pînă la ultima picătură de sînge !“ — spunea Lenin (p. 189).

Republica sovietică nu putea să procedeze la demobilizarea imediată a Armatei Roşii, ci era nevoită, în vederea apărării Statului sovietic, să-şi menţină armata în stare de luptă. La întrebarea corespondentului american daca trebuie Rusia să se mai teamă de o intervenţie contrarevoluţionară din afară, Lenin a răspuns : „Din păcate, da, deoarece capitaliştii sînt oameni obtuzi şi lacomi. Ei au întreprins o serie de asemenea încercări de intervenţie prosteşti şi lacome, încît trebuie să ne temem de o repetare a lor pînă cînd muncitorii şi ţăranii din fiecare ţară nu-şi *vor fi reeducat* propriii capitalişti“ (p. 154).

Pe baza unei hotărîri a partidului şi a guvernului sovietic, o parte din forţele armate au fost transferate la munca pentru refacerea transporturilor şi a industriei combustibilului. Unele armate au fost trasformate în armate ale muncii. Crearea acestor armate ale muncii a fost considerată drept o măsură temporară, forţată, ne-

www.dacoromanica.ro

cesară numai în condițiile date, concrete, ale răgazului de pace. În acea perioadă, Statul sovietic a fost nevoit să rezolve sarcinile economice pe calea comunismului de război.

În urma victoriilor repurtate de Armata Roșie pe fronturile războiului civil au fost redate țării cele mai importante regiuni furnizoare de materii prime, combustibil și alimente. Dar la începutul anului 1920 Republica sovietică trecea printr-o perioadă de profundă ruină economică, provocată de cei patru ani de război imperialist și de cei doi ani de intervenție militară străină și de război civil. Transportul feroviar, industria metalurgică și cea a combustibilului se aflau într-o situație catastrofală. Majoritatea fabricilor și uzinelor nu lucrau, numeroase mine fuseseră inundate, exista o cantitate insuficientă de combustibil și de materii prime necesare industriei. Retrăgîndu-se sub loviturile Armatei Roșii, intervenționiștii și albgardiștii au aruncat în aer mii de poduri, au demontat linii ferate, au distrus uzine, au luat cu ei sau au distrus mari rezerve de combustibil și de materii prime. Într-o situație grea se afla și agricultura : s-au redus suprafețele însămînțate, a scăzut producția la hectar, s-a redus șeptelul. Oamenii muncii din Republica sovietică îndurau lipsuri nemaipomenite. În țară domnea foametea, bîntuiau epidemiile de tifos și de alte boli. Deosebit de greu au dus-o muncitorii din Moscova, Petrograd, Ivanovo-Voznesensk și din alte centre industriale.

În aceste condiții deosebit de grele, partidul comunist și guvernul sovietic, conduse de Lenin, au luat toate măsurile posibile pentru a învinge situația economică dezastruoasă și pentru a ușura situația oamenilor muncii. În primul rînd s-a dus lupta pentru refacerea transportului feroviar, pentru organizarea producției combustibilului. În scopul ridicării productivității muncii au fost introduse rația alimentară pentru cei din cîmpul muncii și primele în natură pentru muncitori. În cuvîntările rostite la conferința muncitorilor și ostașilor roșii fără partid din raionul Presnea, la cel de-al III-lea Congres general al consiliilor economice din Rusia, în ianuarie 1920, precum și în cuvîntarea rostită la cel de-al II-lea Congres

www.dacoromanica.ro

general al lucrătorilor din domeniul medico-sanitar din Rusia, la 1 martie 1920, Lenin îi chema pe oamenii muncii să folosească pe frontul muncii pașnice, pe cel economic întreaga experiență dobîndită în organizarea apărării țării, în vederea îndeplinirii sarcinilor construcției pașnice. Mii de specialiști, ca și muncitorii comuniști, au ocupat posturi de răspundere. Dacă la începutul revoluției reprezentanții vechii intelectualități manifestau neîncredere față de clasa muncitoare și visau la restaurarea orînduirii burgheze, în cei doi ani de existență a Puterii sovietice cei mai mulți dintre ei s-au convins că numai împreună cu proletariatul se va putea asigura Rusiei o înflorire culturală. Lenin a arătat că „în fața alianței dintre proletariat și reprezentanții științei și tehnicii nu va rezista nici o forță a întunericului" (p. 196). Numai colaborarea dintre oamenii de știință și muncitori va putea pune capăt pentru totdeauna mizeriei, înapoierii și bolilor.

Lenin considera că activitatea economică este funcția principală, permanentă a Statului sovietic. La propunerea lui, Consiliul Apărării Muncitorești și Țărănești a fost transformat la începutul lunii aprilie 1920 în Consiliul Muncii și al Apărării, care, pe lîngă mobilizarea forțelor pentru apărarea țării, avea ca sarcină principală coordonarea și intensificarea activității desfășurate de toate departamentele în domeniul construcției economice.

Ca sarcină primordială, Lenin a preconizat elaborarea unui plan economic unic de refacere și transformare a economiei naționale pe baza electrificării țării. În indicațiile sale cu privire la acest plan, Lenin a subliniat că refacerea și dezvoltarea economiei Rusiei trebuie să aibă la bază tehnica înaintată. Electrificarea țării este singura cale justă și cea mai scurtă care duce la transformarea unei țări ruinate și înapoiate într-o mare și bogată putere socialistă industrială. Lenin a emis principalele teze care au stat la baza elaborării planului de electrificare a Rusiei. Indicațiile lui și-au găsit expresia concretă în rezoluția C.E.C. din Rusia cu privire la electrificarea Rusiei, adoptată în februarie 1920.

Din inițiativa lui Lenin și sub conducerea lui, Comisia de stat pentru electrificarea Rusiei (GOELRO) a început

www.dacoromanica.ro

să elaboreze planul de electrificare, eșalonat pe 10—15 ani, primul plan științific de perspectivă pentru dezvoltarea economiei naționale a unui stat proletar. Lenin considera că trebuie concentrată atenția cercurilor largi ale opiniei publice asupra lucrărilor pentru întocmirea planului de electrificare a Rusiei. În cuvîntările rostite în fața muncitorilor și țăranilor, a oamenilor de știință și a lucrătorilor din domeniul învățămîntului, la adunările activului de partid, Lenin a propagat în mod insistent ideea electrificării țării, scoțînd în evidență importanța pe care o prezintă lucrările Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei. Despre acest plan Lenin a vorbit în raportul cu privire la activitatea C.E.C. din Rusia și a Consiliului Comisarilor Poporului prezentat la prima sesiune a C.E.C. din Rusia al celei de-a VII-a legislaturi la 2 februarie, în cuvîntarea rostită la cea de-a III-a Consfătuire pe țară a șefilor subsecțiilor extrașcolare ale secțiilor guberniale de învățămînt public la 25 februarie și în alte cuvîntări.

În expunerea făcută la primul Congres general al cazacilor muncitori din Rusia, la 1 martie, Lenin a subliniat cu deosebită tărie necesitatea creării unui fond de produse alimentare, fără de care nu era cu putință refacerea industriei și a transporturilor, începerea lucrărilor de electrificare. Pentru a se putea porni la construcția industrială și la electrificarea țării trebuia strînsă o mare cantitate de cereale și de produse alimentare, care să fie transportate în centrele industriale ale țării.

Planul de electrificare a Rusiei prevedea construirea unei vaste rețele de centrale electrice, refacerea economiei naționale, restructurarea economiei Rusiei. Răspunzînd la întrebările corespondentului ziarului englez „Daily Express“ cu privire la importanța pe care o prezintă electrificarea, Lenin scria la 16 februarie 1920 : „Electrificarea va transforma complet Rusia. Pe temelia orînduirii sovietice, electrificarea va asigura victoria definitivă a bazelor comunismului în țara noastră, a bazelor unei vieți civilizate, fără exploatatori, fără capitaliști, fără moșieri și fără negustori“ (p. 155).

„După părerea mea — a spus Lenin în convorbirea avută cu un alt corespondent străin —, electrificarea este

www.dacoromanica.ro

cea mai importantă dintre toate sarcinile mari care stau în fața noastră" (p. 163).

Planul lui Lenin de refacere și de transformare socialistă a economiei naționale a stat în centrul atenției Congresului al IX-lea al partidului, întrunit la sfîrșitul lunii martie 1920.

În „Scrisoare către organizațiile P.C. din Rusia cu privire la pregătirea congresului partidului", Lenin arăta că congresul va trebui să traseze sarcinile practice ale construcției economice. „Trebuie să mergem înainte — scria el —, trebuie să privim înainte, trebuie să aducem la congres *experiența practică* a construcției economice, experiență care să fie aprofundată și *verificată* cu atenție prin muncă comună, prin eforturile unite ale tuturor membrilor de partid" (p. 149). În raportul prezentat la congres la 29 martie și în cuvîntarea rostită la încheierea lucrărilor congresului, Lenin cerea ca totul să fie subordonat muncii pentru înfăptuirea planului economic unic. Lupta pe frontul economic, spunea el, cere încordarea la maximum a forțelor, unitatea de voință de care poporul a dat dovadă în lupta împotriva dușmanilor și de care trebuie să dăm dovadă în momentul de față.

Ideile și indicațiile lui Lenin cu privire la planul de electrificare a Rusiei, care au stat la baza hotărîrilor adoptate de Congresul al IX-lea, au căpătat putere de directivă a întregului partid. Congresul a subliniat necesitatea popularizării pe scară largă a planului economic, necesitatea luptei pentru îndeplinirea lui. În hotărîrile congresului partidului cu privire la planul economic unic și la programul de electrificare și-au găsit întruchiparea principiile leniniste ale planificării socialiste.

Planul de electrificare a țării a stat la baza programului leninist de construire a socialismului în Rusia Sovietică.

Împotriva acestui plan s-au ridicat elementele oportuniste a căror poziție nu însemna în fond altceva decît zădărnicirea programului de construire a bazei tehnico-materiale a socialismului. În zilele Congresului al IX-lea, cînd partidul adopta directivele lui Lenin cu privire la elaborarea planului de electrificare a Rusiei și stabilea căile de refacere și transformare a Rusiei pe baza tehnicii

www.dacoromanica.ro

înaintate, troţkiştii, în opoziţie cu această orientare, au propus un „plan economic" propriu, care era expresia concepţiilor lor capitularde cu privire la imposibilitatea victoriei socialismului în Ţara Sovietelor. Lenin a înfierat fără cruţare pe troţkişti, pe oportuniştii de dreapta şi pe scepticii de tot soiul care nu credeau în posibilitatea construirii socialismului în U.R.S.S.

La congres Lenin a demascat pînă la capăt şi a supus unei critici aspre grupul antipartinic al „centralismului democratic", reprezentat de T. V. Sapronov, N. Osinski, V. M. Smirnov şi alţii, care s-a pronunţat de asemenea împotriva liniei partidului în construcţia economică, respingînd principiul conducerii unice în întreprinderile industriale, stabilit de Puterea sovietică, şi insistînd asupra aplicării nelimitate a conducerii prin colegii. Reprezentanţii grupului antipartinic al „centralismului democratic" au fost susţinuţi la congres de A. I. Rîkov şi M. P. Tomski. Concepţiile reprezentanţilor acestui grup nu aveau nimic comun cu modul marxist, bolşevic de a concepe principiul „centralismului democratic". Ele duceau la introducerea lipsei de răspundere în conducerea întreprinderilor industriale şi economice, la subminarea rolului conducător al partidului în Statul sovietic şi în construcţia socialistă. Congresul a dat o ripostă hotărîtă grupului „centralismului democratic" şi a respins propunerile lor antipartinice. În rezoluţia „Cu privire la sarcinile imediate ale construcţiei economice", congresul a adoptat teza lui Lenin cu privire la formele şi metodele de conducere a economiei naţionale.

În raportul prezentat la congres, Lenin a subliniat rolul Comitetului Central al partidului ca organ colectiv de conducere a partidului şi a ţării. El a arătat că „numai hotărîrile colective ale Comitetului Central, adoptate de Biroul Organizatoric, de Biroul Politic sau de plenara Comitetului Central, că exclusiv aceste hotărîri erau aplicate de secretarul C.C. al partidului. Altfel munca Comitetului Central nu poate să se desfăşoare în bune condiţii" (p. 248).

Congresul al IX-lea a avut o mare importanţă în viaţa partidului comunist şi a Statului sovietic. El a orientat

www.dacoromanica.ro

partidul, clasa muncitoare și pe toți oamenii muncii spre lupta împotriva situației economice dezastruoase, spre rezolvarea practică a sarcinilor privind refacerea economiei naționale, a stabilit măsurile concrete în vederea dezvoltării inițiativei creatoare și a stimulării avîntului în muncă al maselor populare. În cuvîntarea rostită la încheierea lucrărilor congresului, Lenin și-a exprimat convingerea profundă că clasa muncitoare și masele muncitoare ale țărănimii, sub conducerea partidului comunist, vor îndeplini sarcina refacerii economiei naționale, trasată de congres.

„Sînt convins — a spus Lenin — că, sprijinindu-ne pe hotărîrile congresului nostru, făcînd ca cei 600 000 de membri de partid să muncească ca un singur om, stabilind o legătură mai strînsă cu organele economice și cu organele sindicale, vom ști să îndeplinim această sarcină cu același succes cu care am îndeplinit sarcina militară“ (p. 299).

Un grup de delegați a propus ca ultima ședință a Congresului al IX-lea să fie consacrată sărbătoririi celei de-a cincizecea aniversări a zilei de naștere a lui Lenin, care se apropia. Lenin, care nu admitea nici un fel de proslăvire și preamărire a persoanei sale, a meritelor sale, a dezaprobat această propunere. În pofida protestelor lui însă, toți delegații au sprijinit, prin ovații furtunoase, propunerea. După ce a ascultat cuvîntările rostite de doi vorbitori, Lenin a părăsit ședința. La 22 aprilie întreaga țară a sărbătorit cea de-a cincizecea aniversare a lui Lenin. În cadrul ședinței festive organizate la Moscova, despre V. I. Lenin au vorbit A. M. Gorki, A. V. Lunacearski, M. S. Osminski și alții. Lenin a sosit abia spre sfîrșitul ședinței și a consacrat cuvîntarea sa de răspuns partidului comunist și sarcinilor lui istorice. Lenin a avertizat partidul împotriva pericolului autolinițtirii și și-a încheiat cuvîntarea cu urarea ca niciodată bolșevicii „să nu pună partidul nostru în situația unui partid în care și-a făcut loc îngîmfarea“ (p. 340).

Urmînd indicațiile lui Lenin, partidul comunist nu se culcă niciodată pe laurii succeselor obținute, nu se oprește la cele realizate, ci luptă pentru a obține noi succese. O

www.dacoromanica.ro

armă dintre cele mai puternice în lupta partidului împotriva nepăsării și îngîmfării, principala condiție a întăririi capacității lui de luptă o constituie critica și autocritica, ca metodă încercată de muncă, ca mijloc de dezvăluire și îndreptare a greșelilor și lipsurilor, de justă educare a cadrelor.

În orînduirea sovietică, în activitatea creatoare a maselor muncitoare, Lenin vedea un izvor nesecat de forțe atît pentru obținerea victoriilor militare, cît și pentru învingerea greutăților în construcția socialistă. În „Scrisoare către organizațiile P.C. din Rusia cu privire la pregătirea congresului partidului", în rapoartele și cuvîntările ținute la Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia, în articolele și cuvîntările adresate maselor, Lenin ridică o serie de probleme, ca organizarea conducerii economiei, promovarea elementului muncitoresc în instituțiile de stat, participarea sindicatelor la construcția economică, lupta împotriva birocratismului. Chezășia succesului în rezolvarea celor mai grele sarcini ale frontului economic Lenin o vedea în unitatea și coeziunea rîndurilor proletariatului, în făurirea unei noi discipline în muncă. Lenin spunea că disciplina în muncă este cheia întregii construcții economice a socialismului. El își exprima convingerea că cei mai buni oameni din rîndul clasei muncitoare și ai țărănimii, care au dat dovadă de un eroism fără seamăn în războiul împotriva exploatatorilor și au săvîrșit minuni de vitejie, care au îndurat lipsuri nemaipomenite și au făcut sacrificii enorme, vor ști să învingă și dezastrul economic. Lenin le cerea tuturor să muncească într-un chip nou.

În referatul asupra subotnicelor prezentat la Conferința organizației orășenești Moscova a P.C. (b) din Rusia la 20 decembrie 1919, Lenin dezvăluie legile perioadei de trecere, dezvoltă tezele cu privire la socialism și comunism ca două faze ale uneia și aceleiași formațiuni social-economice, ale uneia și aceleiași societăți. În primele subotnice V. I. Lenin a întrevăzut germenii muncii noi, comuniste, adică ai muncii gratuite, nenormată de nici o putere, de nici un stat, ai muncii efectuate de membrii societății în folosul obștesc. Totodată, Lenin subliniază că nu este vorba aici de ajutorul acordat vecinului, fapt care

www.dacoromanica.ro

a existat dintotdeauna la sate, „ci de o muncă care produce pentru satisfacerea necesităților generale ale statului, de o muncă gratuită și organizată pe scară largă" (p. 37).

În articolul „De la distrugerea unei orînduiri seculare spre făurirea unei orînduiri noi", Lenin dă definiția clasică a muncii comuniste : „Munca comunistă în înțelesul mai îngust și mai strict al cuvîntului înseamnă muncă gratuită în folosul societății, muncă ce se depune nu pentru a îndeplini o anumită obligație, nu pentru a obține dreptul de a primi anumite produse, o muncă efectuată nu după norme dinainte stabilite și consfințite de legi, ci muncă voluntară, muncă în afara oricăror norme, muncă care se prestează fără a se conta pe remunerație, fără a fi condiționată de remunerație, muncă izvorîtă din deprinderea de a munci pentru folosul obștesc și din conștiința (devenită deprindere) că munca este necesară pentru binele obștesc, muncă devenită o necesitate a organismului sănătos" (p. 328). Lenin a sprijinit prin toate mijloacele elementele noi ale organizării socialiste a muncii în industrie, în transporturi, în agricultură și în alte ramuri ale economiei naționale, cerînd ca ele să fie sprijinite și dezvoltate.

În documentele — „Directivă a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia privind Inspecția muncitorească" și „Observații și completări la proiectele de «Hotărîre cu privire la organizarea Inspecției muncitorești și țărănești»" —, incluse pentru prima oară în Opere, se oglindește activitatea desfășurată de V. I. Lenin pentru crearea și întărirea organelor controlului socialist. Considerînd rolul maselor ca factor hotărîtor în construcția socialistă, Lenin cerea ca organele de control să fie create pe baza participării active a oamenilor muncii la activitatea lor, ca ele să devină o școală de educație comunistă a poporului și de pregătire a maselor pentru conducerea statului. În completările la proiectele de „Hotărîre cu privire la organizarea Inspecției muncitorești și țărănești", Lenin a trasat sarcina ca „...*întreaga* masă a oamenilor muncii, atît bărbații cît și *îndeosebi femeile*, să participe rînd pe rînd la activitatea Inspecției muncitorești-țărănești" (p. 68).

www.dacoromanica.ro

În legătură cu aceasta, prin decretul emis de C.E.C. din R.S.F.S.R. la 7 februarie 1920, Controlul de stat, atît la centru cît și la nivelul organelor locale, a fost reorganizat și transformat în organul unic al controlului socialist — Comisariatul poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească.

Lenin a arătat că sarcinile grandioase ale construcției economice și ale întăririi Republicii sovietice nu pot fi rezolvate fără participarea activă a femeilor ; partidul și Statul sovietic trebuie să atragă femeile la viața economică și politică a țării. „Noi trebuie să facem ca femeia muncitoare să obțină egalitatea cu bărbatul muncitor nu numai în prevederile legii, ci și în viață. În acest scop este necesară o participare cît mai largă a femeilor muncitoare la conducerea întreprinderilor obștești și la conducerea statului... Proletariatul nu-și poate dobîndi libertatea deplină fără a cuceri libertatea deplină pentru femei" (p. 164—165). Urmînd indicațiile lui Lenin, partidul comunist și guvernul sovietic au deschis femeii sovietice un drum larg spre construirea unei noi vieți. Egalitatea în drepturi a femeii din Uniunea Sovietică este garantată de Constituția U.R.S.S.

În „Cuvîntare rostită la Conferința a IV-a a comisiilor extraordinare guberniale", inclusă pentru prima oară în Opere, Lenin, caracterizînd situația internațională și internă schimbată a Republicii sovietice, arată care sînt sarcinile ce revin comisiilor extraordinare în noile condiții istorice ale perioadei de trecere de la război la construcția pașnică, definește rolul lor în învingerea greutăților economice care au stat în fața Puterii sovietice, și în primul rînd în lichidarea dezorganizării care domnea în transporturi. În același timp, Lenin a făcut apel la lucrătorii comisiilor extraordinare să fie vigilenți, să mențină, ca și înainte, întreaga lor capacitate de luptă, să nu slăbească aparatul de reprimare a împotrivirii exploatatorilor, ținînd seama în organizarea activității lor de noile condiții în care are loc trecerea de la război la pace. În „Proiectul de hotărîre a Consiliului Apărării cu privire la Secția transporturi a Comisiei extraordinare (Ceka) din Rusia", Lenin cere ca agenții Secției transporturi a

www.dacoromanica.ro

Comisiei extraordinare din Rusia să țină în activitatea lor un strîns contact cu celulele comuniste și sindicale.

În „Concept (sau teze) pentru întocmirea răspunsului P.C. din Rusia la scrisoarea Partidului social-democrat independent din Germania", în lucrarea „Despre compromisuri" și în alte scrieri, Lenin se ocupă de problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale. El acordă o deosebită atenție activității tinerelor partide comuniste din străinătate. Lenin arată că ceea ce caracterizează în primul rînd un partid proletar trebuie să fie recunoașterea în fapt a necesității dictaturii proletariatului. Lenin a educat partidele comuniste în spiritul fidelității față de principiile dictaturii proletariatului și ale internaționalismului proletar, lămurind totodată cele mai importante probleme ale tacticii partidelor comuniste frățești.

Demascînd oportunismul liderilor Internaționalei a II-a — Kautsky, Scheidemann, Renner și alți trădători ai socialismului, care ridicau în slăvi democrația burgheză și rînduielile burgheze, Lenin chema masele muncitoare la cea mai necruțătoare și mai hotărîtă luptă împotriva lor ca complici ai contrarevoluției.

Un mare interes prezintă „Observațiile pe marginea proiectului de rezoluție a Partidului socialist francez", incluse pentru prima oară în Opere. Aceste „Observații" sînt legate de articolul lui Lenin „Însemnările unui publicist", care conține o amplă critică a elementelor centriste din Partidul socialist francez în frunte cu J. Longuet și P. Faure. În acest articol Lenin arată că proiectele de rezoluții ale longuetiștilor pentru congresul partidului care urma să aibă loc la Strasbourg constituie o vie ilustrare a faptului că conducătorii Internaționalei a II-a, văzînd atracția irezistibilă a maselor spre dictatura proletariatului, au început s-o recunoască în vorbe, continuînd însă să rămînă în fapt fie dușmani ai dictaturii proletariatului, fie oameni care nu sînt capabili să înțeleagă însemnătatea ei și s-o traducă în viață.

www.dacoromanica.ro

*
* *

În volumul de față se publică 23 de documente care sînt incluse pentru prima oară în Operele lui V. I. Lenin. Dintre acestea, 21 de documente au fost publicate anterior în „Culegeri din Lenin" și în presa periodică sovietică și de partid. Două documente se publică pentru prima oară : „Hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia în problema încercărilor făcute de Antantă de a iniția relații comerciale cu Rusia prin intermediul cooperației ruse" și „Hotărîrile Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia în legătură cu încălcarea disciplinei de partid de către membrii fracțiunii comuniste din C.C.S. din Rusia".

O bună parte din documentele incluse pentru prima oară în Opere reprezintă proiecte de hotărîri și de directive de partid. Din această categorie fac parte „Directivă a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia privind Inspecția muncitorească", „Indicații privind activitatea trenurilor și vapoarelor cu brigăzi de agitație și de instructaj", „Observații pe marginea proiectului de teze «Sarcinile imediate ale construcției economice», prezentat de Troțki", „Completări la proiectul de hotărîre cu privire la subotnice" și două documente cu privire la partidul borotbiștilor din Ucraina — „Proiect de rezoluție cu privire la partidul borotbiștilor din Ucraina" și „Observații pe marginea rezoluției Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste cu privire la borotbiști".

Dintre documentele noi, un mare interes prezintă „Cuvîntarea rostită la Conferința a IV-a a comisiilor extraordinare guberniale la 6 februarie 1920", și „Cuvîntarea rostită la consfătuirea președinților comitetelor executive guberniale și județene la 1 februarie 1920". Cinci documente oglindesc activitatea desfășurată de Lenin în Consiliul Comisarilor Poporului și în Consiliul Apărării Muncitorești și Țărănești — „Cu privire la Secția transporturi a Comisiei extraordinare (Ceka) din Rusia. Proiect de hotărîre a Consiliului Apărării", „Observații pe marginea proiectului de hotărîre cu privire la acordarea de prime

www.dacoromanica.ro

pentru muncitori şi funcţionari", „Cu privire la judecarea delincvenţilor minori", „Cu privire la măsurile de îmbunătăţire a organizării sovhozurilor" şi „Însemnări pe marginea decretului pentru introducerea raţiei alimentare pentru cei din cîmpul muncii".

Următoarele trei documente sînt consacrate politicii externe a Republicii sovietice şi problemelor mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale : „Proiect de hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia", „Convorbire cu Lincoln Eire, corespondentul ziarului american «The World»" şi „Prefaţă la ediţia engleză a broşurii «Revoluţia proletară şi renegatul Kautsky»".

În secţiunea „Materiale pregătitoare" se publică 6 documente : „Observaţii pe marginea proiectului de decret cu privire la rechiziţii şi confiscări", „Scrisoare către P. I. Popov (Cu privire la consumul populaţiei R.S.F.S.R. înainte şi după Revoluţia din Octombrie)", „Proiect de hotărîri ale Consiliului Apărării cu privire la situaţia din transporturi", „Adaos la hotărîrile Consiliului Apărării cu privire la situaţia din transporturi", „Cu privire la avantajele ce se acordă muncitorilor care lucrează la repararea locomotivelor. Proiect de hotărîre a C.C.P.", „Observaţii pe marginea proiectului de rezoluţie a Partidului socialist francez". La „Anexe" se publică „Fişă personală de membru al Sovietului din Moscova".

Institutul de marxism-leninism
de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.

www.dacoromanica.ro

V. I. LENIN
1920

www.dacoromanica.ro

ALEGERILE PENTRU ADUNAREA CONSTITUANTĂ ŞI DICTATURA PROLETARIATULUI

Într-o culegere a socialiştilor-revoluţionari intitulată „Un an de revoluţie rusă. 1917—1918“ (Moscova. 1918. Editura „Zemlea i Volea“ din Moscova) este publicat un articol extrem de interesant al lui N. V. Sveatiţki : „Rezultatele alegerilor pentru Adunarea constituantă din Rusia (prefaţă)“. Autorul prezintă cifre privitoare la 54 de circumscripţii electorale din totalul de 79.

În sfera analizei întreprinse de autor au intrat aproape toate guberniile Rusiei europene şi ale Siberiei. Fac excepţie următoarele gubernii : Oloneţ, Estlanda, Kaluga, Basarabia, Podolia, Orenburg, Iakuţia şi Don.

Vom reproduce mai întîi principalele rezultate publicate de N. V. Sveatiţki, iar apoi vom analiza concluziile politice care decurg din aceste date.

I

În cele 54 de circumscripţii au votat în total, în noiembrie 1917, 36 262 560 de persoane. Autorul indică cifra de 36 257 960, repartizată pe 7 regiuni (plus armata şi flota), însă totalul cifrelor prezentate de el pe diferite partide ne dă tocmai cifra indicată de mine.

Repartizarea pe partide este următoarea : socialiştii-revoluţionari ruşi au obţinut 16 500 000 de voturi, iar dacă adăugăm pe socialiştii-revoluţionari de altă naţionalitate (ucraineni, musulmani etc.), rezultă că au obţinut 20 900 000, adică 58%.

www.dacoromanica.ro

Menşevicii au obţinut 668 064 de voturi, iar dacă adăugăm grupările similare — „socialiştii populişti“ (312 000), „Edinstvo“ (25 000), cooperatorii (51 000), social-democraţii ucraineni (95 000), socialiştii ucraineni (507 000), socialiştii germani (44 000) şi socialiştii finlandezi (14 000) —, obţinem în total 1 700 000.

Bolşevicii au obţinut 9 023 963 de voturi.

Cadeţii au obţinut 1 856 639 de voturi. Adăugînd la acestea voturile obţinute de: „uniunea proprietarilor de pămînt“ (215 000), „grupările de dreapta“ (292 000), adepţii credinţei de rit vechi (73 000), naţionalişti: evrei (550 000), musulmani (576 000), başkiri (195 000), letoni (67 000), polonezi (155 000), cazaci (79 000), germani (130 000), bieloruşi (12 000), şi de „listele diverselor grupuri şi organizaţii“ (418 000), obţinem în total 4 600 000 de voturi obţinute de partidele moşiereşti şi burgheze.

Se ştie că în decursul întregii perioade a revoluţiei, din februarie pînă în octombrie 1917, socialiştii-revoluţionari şi menşevicii au mers în bloc. În afară de aceasta, întreaga desfăşurare a evenimentelor, atît în acest interval de timp cît şi după el, a arătat în mod precis că amîndouă aceste partide reprezintă democraţia mic-burgheză, care, la fel de greşit ca şi celelalte partide din Internaţionala a II-a, se pretinde şi se intitulează socialistă.

Adunînd voturile obţinute de principalele trei grupuri de partide în alegerile pentru Adunarea constituantă, obţinem următorul rezultat:

partidul proletariatului (bolşevicii)	9 020 000 =	25%
partidele democraţiei mic-burgheze (socialiştii-revoluţionari, menşevicii etc.)	22 620 000 =	62%
partidele moşierilor şi ale burgheziei (cadeţii etc.)	4 620 000 =	13%
Total	36 260 000 =	100%

www.dacoromanica.ro

Prezentăm acum cifrele pe care N. V. Sveatiţki le dă pe regiuni :

Numărul voturilor exprimate în mii

Regiuni (şi armata separat)*	pentru socialiştii-revoluţionari (ruşi)	%	pentru bolşevici	%	pentru cadeţi	%	total
de Nord	1 140,0	38	1 177,2	40	393,0	13	2 975,1
Centrală-Industrială	1 987,9	38	2 305,6	44	550,2	10	5 242,5
Regiunea Volgăi şi de cernoziom	4 733,9	70	1 115,6	16	267,0	4	6 764,3
Apuseană	1 242,1	43	1 282,2	44	48,1	2	2 961,0
Răsăriteană şi a Uralului	1 547,7	43(62%**)	443,9	12	181,3	5	3 583,5
Regiunea Siberiei	2 094,8	75	273,9	10	87,5	3	2 786,7
Ucraina	1 878,1	25(77%***)	754,0	10	277,5	4	7 581,3
Armata şi flota	1 885,1	43	1 671,3	38	51,9	1	4 363,6

Din aceste cifre se vede că, în timpul alegerilor pentru Adunarea constituantă, bolşevicii au fost partidul proletariatului, iar socialiştii-revoluţionari — partidul ţărănimii. În regiunile velicoruse cu o populaţie pur ţărănească (Regiunea Volgăi şi de cernoziom, Regiunea Siberiei, Răsăriteană şi a Uralului) şi în cea ucraineană, socialiştii-revoluţionari au obţinut 62—77% din voturi. În centrele industriale bolşevicii au deţinut superioritatea asupra socialiştilor-revoluţionari. Această superioritate apare diminuată în datele pe regiuni indicate de N. V. Sveatiţki,

* Autorul a împărţit Rusia, într-un mod nu prea obişnuit, în regiunile : *de Nord :* guberniile Arhanghelsk, Vologda, Petrograd, Novgorod, Pskov, Liflanda. — *Centrală-Industrială :* guberniile Vladimir, Kostroma, Moscova, Nijni Novgorod, Reazan, Tula, Tver, Iaroslavl. — *Regiunea Volgăi şi de cernoziom :* guberniile Astrahan, Voronej, Kursk, Orel, Penza, Samara, Saratov, Simbirsk, Tambov. — *Apuseană :* guberniile Viteb k, Minsk, Moghilev, Smolensk. — *Regiunea Răsăriteană şi a Uralului :* guberniile Veatka, Kazan, Perm, Ufa. — *Regiunea Siberiei :* guberniile Tobolsk, Tomsk, Altai, Enisei, Irkutsk, Transbaikal, Amur. — *Ucraina :* guberniile Volînia, Ekaterinoslav, Kiev, Poltava, Taurida, Harkov, Herson. Cernigov.

** Sveatiţki obţine cifra din paranteze, 62%, adăugînd pe socialiştii-revoluţionari musulmani şi ciuvaşi.

*** Cifra din paranteze, 77%, este dată de mine, adăugînd pe socialiştii-revoluţionari ucraineni.

www.dacoromanica.ro

pentru că el grupează circumscripţiile cele mai industriale împreună cu circumscripţii mai puţin industriale şi cu circumscripţii cu totul neindustriale. Datele pe gubernii indicate de Sveatiţki pentru partidul socialiştilor-revoluţionari, pentru partidul bolşevic, partidul cadet şi apoi pentru „grupurile naţionale şi alte grupuri" arată, de pildă, următoarele :

în Regiunea de Nord superioritatea bolşevicilor pare a fi neînsemnată : 40% faţă de 38%. Dar în această regiune sînt grupate circumscripţii neindustriale (guberniile Arhanghelsk, Vologda, Novgorod, Pskov), unde precumpăneau socialiştii-revoluţionari, şi circumscripţii industriale : Petrograd capitala — bolşevicii 45% (după numărul voturilor), socialiştii-revoluţionari 16% ; gubernia Petrograd — bolşevicii 50%, socialiştii-revoluţionari 26% ; gubernia Liflanda — bolşevicii 72%, socialiştii-revoluţionari 0.

Dintre guberniile Regiunii Centrale-Industriale, gubernia Moscova a dat 56% din voturi bolşevicilor, 25% socialiştilor-revoluţionari ; circumscripţia Moscova capitala — 50% bolşevicilor, 8% socialiştilor-revoluţionari ; gubernia Tver — 54% bolşevicilor, 39% socialiştilor-revoluţionari ; gubernia Vladimir — 56% bolşevicilor, 32% socialiştilor-revoluţionari.

Remarcăm, în treacăt, cît de ridicole apar, în faţa acestor fapte, afirmaţiile conform cărora bolşevicii ar fi avut şi ar avea de partea lor „minoritatea" proletariatului ! Şi asemenea afirmaţii sînt făcute atît de menşevici (668 000 de voturi, iar dacă adăugăm Transcaucazia, încă 700 000—800 000, faţă de 9 000 000 ale bolşevicilor) cît şi de social-trădătorii din Internaţionala a II-a.

II

Cum s-a putut, aşadar, întîmpla o asemenea minune cum este victoria repurtată de bolşevici, care au dispus de un sfert din voturi, asupra democraţilor mic-burghezi,

www.dacoromanica.ro

care au mers în alianţă (coaliţie) cu burghezia şi au dispus, împreună cu aceasta, de trei sferturi din voturi?

Căci a tăgădui victoria acum, după doi ani în care Antanta [1] — atotputernica Antantă — a dat ajutor tuturor adversarilor bolşevismului, ar fi pur şi simplu ridicol.

Adevărul este că ura politică turbată a celor învinşi, inclusiv a tuturor adepţilor Internaţionalei a II-a, nu le permite acestora nici măcar să pună în mod serios problema cauzelor victoriei bolşevicilor, problemă extrem de interesantă atît sub aspectul politic cît şi sub cel istoric. Adevărul este că, în cazul de faţă, avem de-a face cu o „minune" numai din punctul de vedere al democraţiei mic-burgheze vulgare, ale cărei ignoranţă şi prejudecăţi se demască în toată profunzimea lor prin această problemă şi prin răspunsul la ea.

Din punctul de vedere al luptei de clasă şi al socialismului, punct de vedere abandonat de Internaţionala a II-a, răspunsul la această problemă este de netăgăduit.

Bolşevicii au învins, înainte de toate, pentru că au avut de partea lor imensa majoritate a proletariatului, inclusiv partea lui cea mai conştientă, cea mai energică, cea mai revoluţionară, adevărata avangardă a acestei clase înaintate.

Să luăm ambele capitale, Petrogradul şi Moscova. În aceste localităţi, totalul voturilor pentru Adunarea constituantă a fost de 1 765 100. Din acestea au obţinut:

socialiştii-revoluţionari	218 000
bolşevicii	837 000
cadeţii	515 400

Oricît s-ar prosterna democraţii mic-burghezi, care se intitulează socialişti şi social-democraţi (alde Cernov, Martov, Kautsky, Longuet, MacDonald & Co.), în faţa zeiţelor „egalităţii", „votului universal", „democraţiei", „democraţiei pure" sau „democraţiei consecvente", *inegalitatea* economică şi politică dintre oraş şi sat tot nu va dispărea.

www.dacoromanica.ro

Această inegalitate este inevitabilă în orînduirea capitalistă, în general, şi în perioada de trecere de la capitalism la comunism, în particular.

Oraşul nu poate fi egal cu satul. Satul nu poate fi egal cu oraşul în condiţiile istorice ale acestei epoci. Oraşul *duce după sine* în mod inevitabil satul. Satul *urmează* în mod inevitabil *oraşul*. Întrebarea este numai: *care clasă*, dintre cele „orăşeneşti", va şti să ducă după sine satul, va fi capabilă să rezolve această sarcină şi ce forme va lua această *conducere exercitată de către oraş*.

În noiembrie 1917 bolşevicii au avut de partea lor uriaşa majoritate a proletariatului. Partidul menşevic, care era rivalul lor în rîndurile proletariatului, a fost înfrînt atunci în mod definitiv (9 000 000 de voturi faţă de 1 400 000, dacă adunăm pe cele 668 000 cu cele 700 000—800 000 obţinute în Transcaucazia). Acest partid a fost zdrobit în lupta dusă timp de cincisprezece ani (1903—1917), care *a călit*, a luminat, a organizat avangarda proletariatului, *a creat* o avangardă cu adevărat revoluţionară. În plus, prima revoluţie, cea din 1905, a pregătit dezvoltarea ulterioară, a stabilit *în mod practic* raportul dintre aceste partide, a avut rolul unei repetiţii generale în vederea măreţelor evenimente din anii 1917—1919.

Democraţilor mic-burghezi din Internaţionala a II-a, care-şi zic „socialişti", le place să ocolească una dintre cele mai serioase probleme istorice, folosind fraze mieroase despre utilitatea „unităţii" proletariatului. Sub paravanul acestei frazeologii mieroase, ei uită faptul istoric al *acumulării oportunismului* în mişcarea muncitorească între anii 1871 şi 1914, uită (sau nu vor) *să se gîndească* la cauzele falimentului oportunismului în august 1914, la cauzele scindării socialismului internaţional în anii 1914—1917.

Fără o pregătire foarte serioasă şi multilaterală a părţii *revoluţionare* a proletariatului în vederea izgonirii şi

www.dacoromanica.ro

zdrobirii oportunismului este absurd să te gîndeşti la dictatura proletariatului. Aceste învăţăminte ale revoluţiei ruse ar trebui să le intre bine în cap conducătorilor social-democraţiei „independente" germane[2], ai socialismului francez etc., care vor acum să iasă din încurcătură recunoscînd în vorbe dictatura proletariatului.

Mai departe. Bolşevicii au avut de partea lor nu numai majoritatea proletariatului, nu numai avangarda lui *revoluţionară,* călită în lupta îndelungată şi îndîrjită împotriva oportunismului. Ei au avut în capitale, dacă ne este permis să întrebuinţăm un termen militar, un puternic „grup de şoc".

A deţine în momentul decisiv şi în sectorul hotărîtor o superioritate de forţe zdrobitoare — această „lege" a succeselor militare este şi o lege a succesului politic, mai ales în acel război înverşunat şi vijelios dintre clase care se numeşte revoluţie.

Capitalele sau, în general, marile centre comerciale şi industriale (la noi, în Rusia, aceste noţiuni au coincis; ele nu coincid însă întotdeauna) decid, în mare măsură, soarta politică a poporului, — bineînţeles cu condiţia ca centrele să fie sprijinite de suficiente forţe locale, ţărăneşti, chiar dacă acest sprijin nu este acordat imediat.

În ambele capitale, în ambele centre comerciale şi industriale principale ale Rusiei, bolşevicii au deţinut o superioritate de forţe zdrobitoare, hotărîtoare. Noi am avut aici *aproape de patru ori* mai multe voturi decît socialiştii-revoluţionari. Noi am avut aici *mai multe voturi decît socialiştii-revoluţionari şi cadeţii luaţi împreună.* În afară de aceasta, adversarii noştri erau dezbinaţi, întrucît „coaliţia" cadeţilor cu socialiştii-revoluţionari şi cu menşevicii (atît la Petrograd cît şi la Moscova, menşevicii nu au obţinut decît 3% din voturi) era cu totul compromisă în faţa maselor muncitoare. În acel moment nu putea fi vorba de nici o unitate *reală* a socialiştilor-revo-

www.dacoromanica.ro

luţionari şi a menşevicilor cu cadeţii împotriva noastră *. După cum se ştie, în noiembrie 1917, pînă şi conducătorii socialiştilor-revoluţionari şi ai menşevicilor, cărora ideea unui bloc cu cadeţii le era de o sută de ori mai apropiată decît muncitorilor şi ţăranilor socialişti-revoluţionari sau menşevici, pînă şi aceşti conducători s-au gîndit (şi s-au tocmit cu noi) să încheie o coaliţie cu bolşevicii *fără* cadeţi ![3]

În octombrie-noiembrie 1917, noi cuceream capitalele avînd *certitudinea* că vom reuşi, deoarece dispuneam de o superioritate de forţe zdrobitoare şi o pregătire politică cît se poate de temeinică, înţelegînd prin aceasta atît strîngerea, concentrarea, instruirea, verificarea, călirea „armatelor" bolşevice, cît şi descompunerea, slăbirea, dezbinarea, demoralizarea „armatelor" „inamicului".

Şi avînd posibilitatea de a cuceri în mod sigur, printr-o lovitură fulgerătoare şi hotărîtoare, ambele capitale, ambele centre ale întregii maşini de stat capitaliste (atît din punct de vedere economic cît şi din punct de vedere politic), cu toată împotrivirea furibundă a birocraţiei şi a „intelectualităţii", cu tot sabotajul etc., noi am putut, cu ajutorul aparatului central al puterii de stat, *să demonstrăm prin fapte* maselor muncitoare *ne*proletare că proletariatul este singurul lor aliat de nădejde, singurul lor prieten şi conducător.

III

Înainte însă de a trece la această problemă capitală — problema atitudinii proletariatului faţă de masele muncitoare neproletare —, trebuie să ne mai oprim asupra *armatei*.

În timpul războiului imperialist, armata a absorbit toată floarea forţelor poporului, şi dacă canaliile oportuniste din Internaţionala a II-a (nu numai social-şovi-

* Sînt demne de relevat unitatea şi coeziunea partidului proletariatului, demonstrate şi de datele citate, în comparaţie cu fărîmiţarea extremă a partidelor micii burghezii şi a partidelor burgheziei.

www.dacoromanica.ro

niştii, adică Scheidemannii şi Renaudelii, care trecuseră pe faţă de partea „apărării patriei", ci şi „centriştii" [4]) întăreau prin vorbele şi faptele lor subordonarea armatei faţă de conducerea tîlharilor imperialişti atît din grupul german cît şi din cel anglo-francez, adevăraţii revoluţionari proletari n-au uitat niciodată cuvintele spuse de Marx în 1870 : „burghezia va învăţa proletariatul să mînuiască armele" ! [5] Despre „apărarea patriei" într-un război imperialist, adică într-un război tîlhăresc de ambele părţi, puteau vorbi numai trădătorii austro-germani şi cei anglo-franco-ruşi ai socialismului, pe cînd revoluţionarii proletari îşi concentrau întreaga atenţie (începînd din august 1914) asupra revoluţionării armatei, asupra folosirii ei *împotriva* tîlharilor imperialişti ai burgheziei, asupra transformării războiului nedrept şi tîlhăresc dintre cele două grupuri de rechini imperialişti într-un război drept şi legitim al proletarilor şi al maselor muncitoare asuprite din fiecare ţară împotriva burgheziei „proprii", „naţionale".

Trădătorii socialismului *n-au pregătit* în anii 1914—1917 folosirea armatelor *împotriva* guvernelor imperialiste ale *fiecărei* naţiuni.

Bolşevicii însă au făcut acest lucru prin întreaga lor propagandă, agitaţie şi muncă organizatorică ilegală, începînd din august 1914. Firesţe, trădătorii socialismului, oamenii de teapa lui Scheidemann şi Kautsky din cadrul tuturor naţiunilor, s-au eschivat de la aceasta, debitînd fraze despre *descompunerea* armatei de către agitaţia bolşevică, dar noi sîntem *mîndri* că ne-am făcut datoria, descompunînd forţele duşmanului nostru de clasă, smulgînd de sub influenţa lui masele de muncitori şi de ţărani înarmaţi *pentru a lupta* împotriva exploatatorilor.

Rezultatele muncii noastre s-au vădit, între altele, şi în voturile obţinute în alegerile pentru Adunarea constituantă din noiembrie 1917, la care a participat în Rusia şi armata.

www.dacoromanica.ro

Iată principalele rezultate ale acestui scrutin, aşa cum le prezintă N. V. Sveatiţki :

Numărul voturilor (în mii) exprimate în alegerile pentru Adunarea constituantă din noiembrie 1917

Unităţile armatei şi flotei	Pentru socialiştii-revoluţionari	Pentru bolşevici	Pentru cadeţi	Pentru grupurile naţionale şi celelalte grupuri	Total
Frontul de nord..	240,0	480,0	?	60,0**	780,0
„ „ vest ..	180,6	653,4	16,7	125,2	976,0
„ „ sud-vest[1]	402,9	300,1	13,7	290,6	1 007,4
„ românesc..	679,4	167,0	21,4	260,7	1 128,6
„ din Caucaz	360,0	60,0	?	—	420,0
Flota din Marea Baltică.....	—	(120,0)*	—	—	(120,0)*
Flota din Marea Neagră.....	22,2	10,8	—	19,5	52,5
Total	1 885,1	1 671,3	51,8	756,0	4 364,5
		+ (120,0)*	+?		+(120,0)*
		1 791,3			+?

Total : pentru socialiştii-revoluţionari 1 885 100 de voturi, pentru bolşevici 1 671 300 de voturi. Iar dacă adăugăm la acestea din urmă cele (aproximativ) 120 000 de voturi din partea flotei din Marea Baltică, rezultă că bolşevicii au obţinut 1 791 300 de voturi.

Prin urmare, bolşevicii au obţinut *un număr ceva mai mic de voturi* decît socialiştii-revoluţionari.

Prin urmare, încă în octombrie-noiembrie 1917 armata era *pe jumătate bolşevică.*

Fără aceasta noi n-am fi putut învinge.

Dacă aveam aproape jumătate din voturi în rîndurile armatei, în general, noi dispuneam însă de o superioritate covîrşitoare pe fronturile *cele mai apropiate de capitale* şi, în genere, pe cele nu prea îndepărtate. Dacă excludem Frontul din Caucaz, rezultă că bolşevicii au obţinut,

* Cifra este aproximativă : au fost aleşi 2 bolşevici. N. V. Sveatiţki socoteşte în medie 60 000 de voturi pentru fiecare candidat ales. Din această cauză şi eu iau cifra 120 000.

** Nu se menţionează care partid a obţinut 19 500 de voturi din partea flotei din Marea Neagră. Restul de cifre din această coloană se referă, pare-se, aproape în întregime la socialiştii ucraineni, întrucît au fost aleşi 10 socialişti ucraineni şi 1 social-democrat (adică menşevic).

www.dacoromanica.ro

în ansamblu, mai multe voturi decît socialiştii-revoluţionari. Iar dacă luăm fronturile de nord şi de vest, rezultă că bolşevicii au avut *peste 1 000 000 de voturi*, faţă de 420 000 de voturi ale socialiştilor-revoluţionari.

Prin urmare, în noiembrie 1917, bolşevicii aveau şi în armată *„un grup de şoc" politic*, care le asigura o superioritate de forţe covîrşitoare în sectorul hotărîtor şi în momentul decisiv. Nu putea fi vorba de nici o împotrivire din partea armatei faţă de Revoluţia din Octombrie a proletariatului, faţă de cucerirea puterii politice de către proletariat, din moment ce pe fronturile de nord şi de vest bolşevicii deţineau o uriaşă superioritate, iar pe celelalte fronturi, mai îndepărtate de centru, bolşevicii au avut timpul şi posibilitatea *să smulgă pe ţărani de sub influenţa partidului socialist-revoluţionar*, lucru despre care vom vorbi mai jos.

IV

Pe baza datelor cu privire la alegerile pentru Adunarea constituantă, am stabilit următoarele trei condiţii ale victoriei bolşevismului : 1) majoritatea covîrşitoare în rîndurile proletariatului ; 2) aproape jumătate în armată ; 3) superioritatea de forţe covîrşitoare în momentul decisiv şi în sectoarele hotărîtoare, şi anume : în capitale şi pe fronturile armatelor din apropierea centrului.

Aceste condiţii însă ar fi putut determina numai o victorie de foarte scurtă durată şi foarte şubredă dacă bolşevicii n-ar fi putut să atragă de partea lor majoritatea maselor muncitoare *ne*proletare, smulgîndu-le de sub influenţa socialiştilor-revoluţionari şi a celorlalte partide mic-burgheze.

Tocmai aceasta este principalul.

Şi dacă „socialiştii" (citeşte : democraţii mic-burghezi) din Internaţionala a II-a nu înţeleg dictatura proletariatului, aceasta se datoreşte, în primul rînd, neînţelegerii faptului că

> *puterea de stat în mîinile unei singure clase, în mîinile proletariatului, poate şi trebuie să devină un instrument pentru atragerea maselor muncitoare ne-*

www.dacoromanica.ro

proletare de partea proletariatului, pentru a smulge aceste mase burgheziei şi partidelor mic-burgheze.

Robi ai prejudecăţilor mic-burgheze, domnii „socialişti" din Internaţionala a II-a, care au uitat esenţialul din învăţătura lui Marx despre stat, privesc *puterea de stat* ca ceva sacrosanct, ca un idol sau ca rezultantă a unor votări formale, ca un absolut al „democraţiei consecvente" (sau mai ştiu eu cum i se spune acestei nerozii). Ei nu văd în puterea de stat pur şi simplu un *instrument* de care *diferitele* clase pot şi trebuie să se folosească (şi să ştie să se folosească) *în scopurile lor de clasă.*

Burghezia folosea puterea de stat ca instrument al clasei capitaliştilor împotriva proletariatului, împotriva tuturor oamenilor muncii. Aşa a fost şi în cele mai democratice republici burgheze. Numai trădătorii marxismului „au uitat" acest lucru.

Proletariatul trebuie (organizînd „grupuri de şoc" politice şi militare suficient de puternice) să răstoarne burghezia, să-i smulgă puterea de stat, pentru a face uz de acest *instrument* în scopurile *sale* de clasă.

Şi care sînt scopurile de clasă ale proletariatului?

Reprimarea împotrivirii burgheziei.

„Neutralizarea" ţărănimii şi, pe cît posibil, atragerea ei — în orice caz a majorităţii părţii ei muncitoare, care nu exploatează — de partea sa.

Organizarea marii producţii mecanizate pe baza fabricilor şi a mijloacelor de producţie expropriate de la burghezie.

Organizarea socialismului pe ruinele capitalismului.

*
* *

Domnii oportunişti, inclusiv kautskiştii, bătîndu-şi joc de învăţătura lui Marx, „învaţă" poporul că proletariatul trebuie mai întîi să cucerească majoritatea cu ajutorul sufragiului universal, apoi să obţină puterea de stat pe baza unui astfel de vot al majorităţii şi abia pe urmă, pe această bază a democraţiei „consecvente" (unii spun: „pure"), să organizeze socialismul.

www.dacoromanica.ro

Noi însă, bazîndu-ne pe învăţătura lui Marx şi pe experienţa revoluţiei ruse, spunem :

proletariatul trebuie mai întîi să răstoarne burghezia şi să cucerească pentru *sine* puterea de stat, iar apoi să folosească această putere de stat, adică dictatura proletariatului, ca instrument al clasei sale pentru a cîştiga simpatia majorităţii oamenilor muncii.

*
* *

Cum poate puterea de stat să devină în mîinile proletariatului un instrument al luptei sale de clasă pentru influenţarea maselor muncitoare neproletare ? pentru atragerea lor de partea proletariatului ? pentru smulgerea lor de sub influenţa burgheziei şi pentru cîştigarea lor ?

În primul rînd, proletariatul realizează acest lucru prin aceea că *nu* face uz de vechiul aparat al puterii de stat, ci îl *sfărîmă* total, îl distruge complet (în pofida văicărelilor mic-burghezilor speriaţi şi a ameninţărilor sabotorilor) şi creează un *nou* aparat de stat. Acest nou aparat de stat este adaptat la dictatura proletariatului şi la lupta acestuia împotriva burgheziei, *pentru* cîştigarea maselor muncitoare neproletare. Acest nou aparat nu este născocit de cineva, ci *ia naştere* din lupta de clasă a proletariatului, din extinderea şi adîncirea ei. Acest nou aparat al puterii de stat, acest nou *tip* de putere de stat este *Puterea sovietică.*

Imediat, la cîteva ore după ce a cucerit puterea de stat, proletariatul rus a declarat dizolvat vechiul aparat de stat (adaptat timp de veacuri, după cum a arătat Marx, pentru a sluji interesele de clasă ale burgheziei, chiar şi în republica cea mai democratică [6]) şi a transmis *întreaga putere Sovietelor.* Iar în Soviete au fost admişi numai cei ce muncesc şi sînt exploataţi, fiind excluşi exploatatorii de orice fel.

În felul acesta, dintr-o dată, printr-o singură lovitură, imediat *după* cucerirea de către el a puterii de stat, proletariatul *smulge* burgheziei *marea masă* a partizanilor ei din rîndurile partidelor mic-burgheze şi „socialiste", de-

www.dacoromanica.ro

oarece această masă este alcătuită din oameni ai muncii şi exploataţi, pe care burghezia (inclusiv cei care-i cîntă în strună — oamenii de teapa lui Cernov, Kautsky, Martov & Co.) îi înşela şi care, *obţinînd Puterea sovietică*, obţin *pentru prima dată* o armă în lupta de masă pentru interesele lor împotriva burgheziei.

În al doilea rînd, proletariatul poate şi trebuie să smulgă imediat, sau în orice caz foarte repede, burgheziei şi democraţiei mic-burgheze *masele „lor"*, adică masele care le urmau, să le cucerească *prin satisfacerea revoluţionară a revendicărilor lor economice cele mai vitale, pe calea exproprierii moşierimii şi burgheziei.*

Burghezia *nu poate* face acest lucru, oricît de „solidă" ar fi puterea ei de stat.

Proletariatul *poate* realiza acest lucru chiar a doua zi după ce cucereşte puterea de stat, pentru că el dispune în acest scop de un aparat (Sovietele), precum şi de mijloacele economice (exproprierea moşierilor şi a burgheziei).

Tocmai în acest fel proletariatul din Rusia *a smuls* ţărănimea de sub influenţa socialiştilor-revoluţionari şi a cucerit-o literalmente *la cîteva ore* după ce a cucerit puterea de stat. Căci la cîteva ore după ce a repurtat la Petrograd victoria asupra burgheziei, proletariatul victorios a emis „Decretul asupra pămîntului" *, iar prin acest decret *a satisfăcut* în întregime şi imediat, cu promptitudine, energie şi abnegaţie revoluţionară toate revendicările economice vitale ale *majorităţii* ţăranilor, expropriind fără despăgubire întreaga proprietate a moşierilor.

Pentru a demonstra ţăranilor că proletariatul nu vrea să le impună voinţa sa sau să-i comande, ci să-i ajute şi să le fie prieten, bolşevicii învingători n-au pus *nici un cuvînt de-al lor* în „Decretul asupra pămîntului", ci l-au copiat, cuvînt cu cuvînt, după mandatele ţăranilor (firește, după cele mai revoluţionare) care au fost publicate de *socialiştii-revoluţionari* în ziarul *socialiştilor-revoluţionari* [7].

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere, vol. 35, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 24—27. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Socialiştii-revoluţionari fierbeau de mînie, turbau de furie, ţipau că „bolşevicii le-au furat programul", dar toată lumea îi ridiculiza : bun partid trebuie să fie acela care a trebuit să fie învins şi alungat din guvern pentru a se putea realiza din programul lui tot ce era revoluţionar, tot ce era folositor oamenilor muncii !

Această dialectică n-au fost în stare s-o înţeleagă niciodată trădătorii, obtuzii şi pedanţii Internaţionalei a II-a : proletariatul nu poate să învingă fără a cuceri majoritatea populaţiei. Dar a limita această cucerire la obţinerea majorităţii voturilor în alegeri sau a o condiţiona de obţinerea unei asemenea majorităţi în condiţiile *dominaţiei burgheziei* înseamnă să dai dovadă de o incapacitate totală de a gîndi sau să înşeli pur şi simplu pe muncitori. Pentru a cîştiga de partea sa majoritatea populaţiei, proletariatul trebuie, în primul rînd, să răstoarne burghezia şi să ia puterea de stat în mîinile sale ; el trebuie, în al doilea rînd, să instaureze Puterea sovietică, sfărîmînd total vechiul aparat de stat, act prin care el subminează dintr-o dată dominaţia, autoritatea, influenţa burgheziei şi a conciliatorilor mic-burghezi în rîndurile maselor muncitoare neproletare. El trebuie, în al treilea rînd, *să lichideze* influenţa burgheziei şi a conciliatorilor mic-burghezi în rîndurile *majorităţii* maselor muncitoare neproletare, satisfăcînd pe cale *revoluţionară* revendicările *lor* economice *pe seama exploatatorilor.*

Toate acestea sînt posibile, desigur, numai dacă dezvoltarea capitalistă a atins un anumit nivel. Fără această premisă esenţială nu este posibilă nici constituirea proletariatului în clasă de sine stătătoare, nici reuşita îndelungatei sale pregătiri, educări, instruiri şi verificări în lupta desfăşurată timp de mulţi ani sub formă de greve şi demonstraţii, nici demascarea şi alungarea oportuniştilor. Fără această premisă esenţială nu este posibil ca centrele să aibă un rol economic şi politic atît de mare încît, cucerindu-le, proletariatul să cucerească întreaga putere de stat sau, mai exact, nervul ei vital, pivotul ei, punctul ei nodal. Fără această premisă esenţială nu poate exista înrudirea, apropierea, legătura dintre situaţia proletariatului

www.dacoromanica.ro

şi situaţia maselor muncitoare neproletare, care (înrudire, apropiere, legătură) sînt necesare pentru ca proletariatul să influenţeze aceste mase şi pentru ca această influenţă să-şi atingă scopul.

V

Să mergem mai departe.

Proletariatul poate cuceri puterea de stat, poate înfăptui orînduirea sovietică, poate satisface din punct de vedere economic majoritatea oamenilor muncii pe seama exploatatorilor.

Sînt suficiente toate acestea pentru a asigura o victorie deplină şi definitivă ?

Nu.

Numai iluziile pe care le nutresc democraţii mic-burghezi, „socialiştii" şi „social-democraţii", ca şi principalii lor reprezentanţi de astăzi, pot da naştere unor asemenea idei fanteziste, conform cărora în orînduirea capitalistă masele muncitoare sînt în stare să dobîndească un grad de conştiinţă atît de ridicat, atîta tărie de caracter, perspicacitate şi un orizont politic atît de larg, încît să aibă posibilitatea ca *printr-o simplă votare* să decidă sau în genere *să hotărască dinainte* într-un fel sau altul, fără o îndelungată experienţă de luptă, că va urma cutare clasă sau cutare partid.

Aceasta este o iluzie. E un basm dulceag al pedanţilor şi al socialiştilor linguşitori de tipul lui Kautsky, Longuet sau MacDonald.

Capitalismul n-ar fi capitalism dacă, pe de o parte, n-ar condamna *masele* la o stare de abrutizare, oprimare, intimidare, fărîmiţare (satul !) şi ignoranţă, iar pe de altă parte n-ar pune la dispoziţia burgheziei uriaşul aparat pentru amăgirea şi înşelarea în masă a muncitorilor şi a ţăranilor, pentru îndobitocirea lor etc.

De aceea numai proletariatul este capabil *să scoată pe oamenii muncii* din capitalism şi să-i ducă la comunism. Este de neconceput ca masele muncitoare mic-burgheze sau pe jumătate mic-burgheze să hotărască dinainte într-o problemă politică extrem de complicată : „a fi alături de

www.dacoromanica.ro

clasa muncitoare sau alături de burghezie". Sînt inevitabile *oscilațiile* păturilor muncitoare neproletare, este inevitabilă propria lor *experiență practică,* care le permite *să compare* conducerea de către burghezie cu conducerea de către proletariat.

Tocmai această împrejurare este pierdută mereu din vedere de către admiratorii „democrației consecvente", care își închipuie că cele mai serioase probleme politice pot fi rezolvate prin vot. În realitate, aceste probleme, în cazul cînd sînt acute și cînd lupta le ascute și mai mult, sînt rezolvate de *războiul civil,* iar în acest război are o importanță uriașă *experiența* maselor muncitoare neproletare (a țăranilor în primul rînd), experiență în a compara, a confrunta puterea proletariatului cu cea a burgheziei.

Alegerile din noiembrie 1917 pentru Adunarea constituantă din Rusia comparate cu cei doi ani de război civil, 1917—1919, sînt extrem de instructive în această privință.

Priviți care au fost regiunile cele mai puțin bolșevice. În primul rînd, Regiunea Răsăriteană și a Uralului, precum și Regiunea Siberiei : 12% și, respectiv, 10% din voturi au fost obținute de bolșevici. În al doilea rînd, Ucraina : 10% din voturi în favoarea bolșevicilor. Din celelalte regiuni, cel mai mic procent de voturi în favoarea bolșevicilor îl dă Regiunea Volgăi și de cernoziom, regiune țărănească a Velicorusiei, unde bolșevicii au obținut totuși 16% din voturi.

Și iată că tocmai în regiunile unde bolșevicii au obținut în noiembrie 1917 cel mai mic procent de voturi, mișcările și răscoalele contrarevoluționare, organizarea forțelor contrarevoluționare au avut cel mai mare succes. Tocmai în aceste regiuni, puterea lui Kolceak și cea a lui Denikin s-au menținut luni de-a rîndul.

Oscilarea populației mic-burgheze acolo unde influența proletariatului este mai mică a ieșit la iveală, în aceste regiuni, într-un mod deosebit de limpede :

la început ea a fost de partea bolșevicilor, atunci cînd aceștia au dat pămînt și cînd soldații demobilizați au adus vestea păcii. Apoi — împotriva bolșevicilor, cînd aceștia, în interesul dezvoltării internaționale a revoluției și pen-

www.dacoromanica.ro

tru a păstra focarul ei din Rusia, au încheiat pacea de la Brest [8], „lezînd" astfel cele mai profunde sentimente ale micului burghez, cele patriotice. Dictatura proletariatului n-a fost pe placul ţăranilor, mai ales acolo unde există cele mai mari surplusuri de cereale, atunci cînd bolşevicii au arătat că vor urmări într-un mod riguros şi autoritar predarea acestor surplusuri către stat la preţuri oficiale. Ţărănimea din Ural, din Siberia şi din Ucraina s-a orientat spre Kolceak şi Denikin.

Mai departe, experienţa „democraţiei" lui Kolceak şi Denikin, pe care orice scrib kolceakist şi denikinist o trîmbiţa în fiecare număr al ziarelor albgardiste, a arătat ţăranilor că frazeologia pe tema democraţiei şi a „constituantei" serveşte în realitate numai pentru camuflarea dictaturii moşierului şi a capitalistului.

Începe o nouă cotitură spre bolşevism : iau amploare răscoalele ţărăneşti în spatele frontului lui Kolceak şi al lui Denikin. Ţăranii întîmpină trupele roşii ca pe eliberatori.

În ultima instanţă, tocmai aceste oscilări ale ţărănimii, ca principal reprezentant al masei mic-burgheze de oameni ai muncii, au decis soarta Puterii sovietice şi a puterii lui Kolceak-Denikin. Dar pînă la această „ultimă instanţă" a trecut o perioadă destul de îndelungată de lupte grele şi de încercări chinuitoare, care nu s-au terminat în Rusia în decursul celor doi ani, nu s-au terminat tocmai în Siberia şi în Ucraina. Şi nimeni nu poate garanta că ele se vor termina *în mod definitiv*, să zicem, în decurs de un an.

Adepţii democraţiei „consecvente" n-au aprofundat semnificaţia acestui fapt istoric. Ei n-au făcut şi nu fac altceva decît să născocească poveşti pentru copii, închipuindu-şi că în orînduirea capitalistă proletariatul ar putea, pe calea votului, să „convingă" majoritatea oamenilor muncii şi să-i cîştige definitiv de partea sa. Realitatea însă arată că numai experienţa amară a micii burghezii *care oscilează*, dobîndită într-o luptă îndelungată şi crîncenă, *o conduce pe aceasta*, după ce a comparat dictatura proletariatului cu dictatura capitaliştilor, la concluzia că prima este mai bună decît a doua.

www.dacoromanica.ro

Toţi socialiştii care au studiat marxismul şi care doresc să ţină seama de experienţa istoriei politice a ţărilor înaintate din secolul al XIX-lea admit în teorie că *oscilările* micii burghezii între proletariat şi clasa capitaliştilor sînt inevitabile. Rădăcinile economice ale acestor oscilări sînt dezvăluite cît se poate de limpede de ştiinţa economică, ale cărei adevăruri au fost repetate de milioane de ori în ziarele, în manifestele şi în broşurile socialiştilor din Internaţionala a II-a.

Dar aceşti oameni nu ştiu să aplice aceste adevăruri la epoca specifică a dictaturii proletariatului. Ei înlocuiesc *lupta de clasă* cu prejudecăţile şi iluziile mic-burghezedemocratice (cu privire la „egalitatea" claselor, cu privire la democraţia „consecventă" sau „pură", cu privire la rezolvarea marilor probleme istorice pe calea votului etc.). Ei nu vor să înţeleagă că proletariatul care a cucerit puterea de stat nu încetează o dată cu aceasta lupta sa de clasă, ci o continuă sub altă formă, cu alte mijloace. Dictatura proletariatului este lupta de clasă a proletariatului dusă cu ajutorul unui asemenea instrument cum este puterea de stat, luptă de clasă a cărei sarcină, printre altele, este aceea de a demonstra păturilor muncitoare neproletare, pe baza unei experienţe îndelungate şi a numeroase exemple practice, că pentru ele e mai avantajos să fie pentru dictatura proletariatului decît pentru dictatura burgheziei şi că o a treia soluţie nu există.

Datele privind alegerile din noiembrie 1917 pentru Adunarea constituantă ne oferă, în linii generale, tabloul desfăşurării războiului civil în decursul celor doi ani care au urmat după aceste alegeri. Forţele principale participante la acest război se evidenţiază în mod clar *încă* în alegerile pentru Adunarea constituantă : este evident rolul „grupului de şoc" al armatei proletare, rolul ţărănimii care oscilează, rolul burgheziei. „Cadeţii — scrie N. V. Sveatiţki în articolul său — au obţinut succesele cele mai mari în aceleaşi regiuni ca şi bolşevicii : în Regiunea de Nord şi în Regiunea Centrală-Industrială" (p. 116). Este firesc ca în centrele capitaliste mai dezvoltate elementele intermediare, care se situează între proletariat şi burghezie, să fie mai slabe ca oriunde. Este firesc

www.dacoromanica.ro

ca în aceste centre lupta de clasă să fie mai înverşunată ca oriunde. Tocmai aici se aflau principalele forţe ale burgheziei, tocmai aici şi numai aici putea proletariatul să zdrobească burghezia. Şi numai proletariatul o putea zdrobi definitiv. Şi numai după ce a zdrobit-o definitiv, proletariatul a putut, folosind un astfel de instrument cum este puterea de stat, să cucerească definitiv simpatia şi sprijinul păturilor mic-burgheze ale populaţiei.

Dacă ştii să le foloseşti, dacă ştii să le citeşti, datele privind alegerile pentru Adunarea constituantă demonstrează o dată mai mult adevărurile fundamentale ale învăţăturii marxiste despre lupta de clasă.

Între altele, aceste date ne arată rolul şi însemnătatea problemei naţionale. Luaţi Ucraina. La ultimele consfătuiri în legătură cu problema ucraineană, unii tovarăşi l-au acuzat pe autorul acestor rînduri că „umflă" prea mult problema naţională în Ucraina. Datele privind alegerile pentru Adunarea constituantă arată că încă în noiembrie 1917 socialiştii-revoluţionari şi socialiştii *ucraineni* au obţinut majoritatea voturilor în Ucraina (3 400 000 de voturi + 500 000 = 3 900 000, faţă de 1 900 000 de voturi obţinute de socialiştii-revoluţionari ruşi, totalul voturilor în întreaga Ucrainăfiind de 7 600 000). Pe Frontul de sud-vest şi pe Frontul românesc, socialiştii ucraineni au obţinut în armată 30% şi 34% din numărul total al voturilor (faţă de 40% şi 59% obţinute de socialiştii-revoluţionari ruşi).

În această situaţie, a ignora importanţa problemei naţionale în Ucraina — păcat în care cad foarte frecvent velicoruşii (şi poate, întrucîtva mai puţin frecvent decît velicoruşii, evreii) — înseamnă a comite o greşeală gravă şi periculoasă. Nu este întîmplător faptul că în Ucraina socialiştii-revoluţionari ruşi şi cei ucraineni s-au despărţit încă din 1917. Iar noi, ca internaţionalişti, sîntem datori, în primul rînd, să luptăm cu o deosebită energie împotriva rămăşiţelor (care se manifestă uneori inconştient) de imperialism şi şovinism velicorus care mai persistă la comuniştii „ruşi"; în al doilea rînd, sîntem datori ca tocmai în problema naţională, problemă de importanţă relativ mică (pentru un internaţionalist, problema graniţelor sta-

www.dacoromanica.ro

telor este o problemă secundară, dacă nu chiar o problemă de mîna a zecea), să fim gata să facem concesii. Importante sînt alte probleme, importante sînt interesele fundamentale ale dictaturii proletariatului, importante sînt interesele unității și disciplinei Armatei Roșii, care luptă împotriva lui Denikin, important este rolul conducător al proletariatului față de țărănime ; mult mai puțin importantă este problema dacă Ucraina va fi sau nu un stat separat. Pe noi nu ne poate mira de loc — și nu trebuie să ne sperie — nici chiar perspectiva în care muncitorii și țăranii ucraineni vor încerca diverse sisteme și — în decurs, să spunem, de cîțiva ani — vor experimenta în practică atît unirea cu R.S.F.S.R., cît și despărțirea de ea, formînd R.S.S. Ucraineană independentă, precum și diverse forme ale unei uniuni strînse între ele etc. etc.

A încerca să rezolvi această problemă dinainte, o dată pentru totdeauna. „ferm" și „irevocabil", înseamnă a da dovadă de înțelegere îngustă a lucrurilor sau pur și simplu de obtuzitate, căci oscilările maselor muncitoare neproletare într-o problemă ca *aceasta* sînt cu totul firești, chiar inevitabile ; dar proletariatul n-are nici un motiv să se teamă de ele. Un reprezentant cu adevărat internaționalist al proletariatului este dator să aibă o atitudine extrem de precaută și de tolerantă față de *acest fel* de oscilări, el este dator să lase masele muncitoare neproletare *să lichideze ele însele* aceste oscilări pe baza propriei lor experiențe. Noi trebuie să fim intoleranți și necruțători, intransigenți și neînduplecați în alte probleme, mai importante, pe care în parte le-am și arătat mai sus.

VI

O comparație între alegerile din noiembrie 1917 pentru Adunarea constituantă și desfășurarea revoluției proletare din Rusia în perioada octombrie 1917—decembrie 1919 ne permite să tragem concluzii cu privire la parlamentarismul burghez și la revoluția proletară în oricare țară capitalistă. Vom încerca să expunem pe scurt sau măcar să schițăm concluziile principale.

www.dacoromanica.ro

1. Votul universal este un indiciu al maturității de care dau dovadă diferitele clase în înțelegerea sarcinilor lor. El arată cum *înțeleg* diverse clase să rezolve sarcinile lor. *Rezolvarea* propriu-zisă a acestor sarcini nu se obține prin vot, ci prin toate formele luptei de clasă, inclusiv războiul civil.

2. Socialiștii și social-democrații din Internaționala a II-a și-au însușit punctul de vedere al democrației micburgheze vulgare, împărtășind prejudecata acesteia conform căreia votul ar fi în stare să rezolve problemele fundamentale ale luptei de clasă.

3. Partidul proletariatului revoluționar folosește parlamentarismul burghez în scopul luminării maselor, ceea ce se realizează prin alegeri și prin lupta partidelor în parlament. Dar a limita lupta de clasă la lupta dinăuntrul parlamentului sau a o considera pe aceasta din urmă drept forma de luptă superioară, hotărîtoare, căreia îi sînt subordonate toate celelalte forme de luptă, înseamnă a trece în fapt de partea burgheziei, împotriva proletariatului.

4. Toți reprezentanții și adepții Internaționalei a II-a și toți conducătorii social-democrației germane așa-zise „independente" săvîrșesc în mod evident o asemenea trecere de partea burgheziei atunci cînd, admițînd în vorbe dictatura proletariatului, ei sugerează în fapt, prin propaganda lor, proletariatului ideea că el trebuie să obțină mai întîi exprimarea formală a voinței majorității populației în condițiile capitalismului (adică majoritatea voturilor în parlamentul burghez) spre a face posibilă apoi trecerea puterii politice în mîinile proletariatului.

Toate protestele, izvorîte dintr-o asemenea atitudine, ale social-democraților germani „independenți" și ale liderilor de teapa lor ai socialismului putred împotriva „dictaturii minorității" etc. nu înseamnă altceva decît că acești lideri nu înțeleg dictatura burgheziei, care domnește realmente chiar și în republicile cele mai democratice, nu înțeleg condițiile distrugerii acestei dictaturi prin lupta de clasă a proletariatului.

5. Această neînțelegere constă mai ales în următoarele : ei uită că dominația partidelor burgheze se datorește

www.dacoromanica.ro

în mare măsură înşelării de către acestea a maselor populaţiei, asupririi exercitate de capital, la care se mai adaugă autoînşelarea în privinţa esenţei capitalismului, autoînşelare caracteristică mai ales partidelor mic-burgheze, care de obicei tind să înlocuiască lupta de clasă prin forme, mai mult sau mai puţin camuflate, ale împăcării între clase.

„Mai întîi să se pronunţe pentru partidul proletariatului majoritatea populaţiei, şi aceasta în condiţiile menţinerii proprietăţii private, adică în condiţiile menţinerii puterii şi jugului capitalului, — numai în acest caz partidul proletariatului poate şi trebuie să ia puterea" — aşa spun democraţii mic-burghezi care îşi zic „socialişti" şi care în fapt nu sînt decît slugi ale burgheziei.

„Mai întîi proletariatul revoluţionar să doboare burghezia, să nimicească jugul capitalului, să sfărîme aparatul de stat burghez — atunci proletariatul victorios va putea să cîştige într-un timp scurt simpatia şi sprijinul majorităţii maselor muncitoare neproletare, satisfăcîndu-le revendicările pe seama exploatatorilor" — spunem noi. Cazul contrar va constitui în istorie o excepţie rară (dar şi într-un asemenea caz burghezia poate să recurgă la război civil, aşa cum a arătat exemplul Finlandei [9]).

6. Sau cu alte cuvinte:

„Întîi să ne luăm angajamentul că vom recunoaşte principiul egalităţii sau al democraţiei consecvente în condiţiile menţinerii proprietăţii private şi a jugului capitalului (adică menţinerea inegalităţii reale în condiţiile existenţei egalităţii formale) şi să căutăm să obţinem o hotărîre a majorităţii pe această bază" — aşa spune burghezia şi cei care îi ţin isonul, democraţii mic-burghezi care îşi zic socialişti şi social-democraţi.

„Întîi lupta de clasă a proletariatului, cucerind puterea de stat, distruge temeliile şi baza inegalităţii reale, iar apoi proletariatul care a învins pe exploatatori duce după sine toate masele muncitoare la *desfiinţarea claselor*, adică la *egalitatea* socialistă, singura care nu este o înşelătorie" — spunem noi.

7. În toate ţările capitaliste, alături de proletariat sau de acea parte a proletariatului care este conştientă de sar-

www.dacoromanica.ro

cinile sale revoluționare și este capabilă să lupte pentru realizarea lor, există numeroase pături proletare inconștiente, semiproletare, semimic-burgheze, ale maselor muncitoare, care urmează burghezia și democrația burgheză (inclusiv pe „socialiștii" din Internaționala a II-a), fiind înșelate de ea, nu au încredere în forțele lor proprii sau în forțele proletariatului și nu-și dau seama că există posibilitatea de a obține satisfacerea celor mai vitale revendicări ale lor prin exproprierea exploatatorilor.

Aceste pături de oameni ai muncii și de exploatați furnizează avangărzii proletariatului aliați, împreună cu care el constituie marea majoritate a populației ; proletariatul însă îi poate cîștiga definitiv pe acești aliați numai cu ajutorul unui instrument cum e puterea de stat, adică numai după doborîrea burgheziei și sfărîmarea aparatului ei de stat.

8. În orice țară capitalistă, puterea proletariatului este incomparabil mai mare decît procentul pe care-l reprezintă el în totalul populației. Aceasta pentru că proletariatul domină din punct de vedere economic centrul și nervul vital al întregului sistem economic al capitalismului și pentru că în orînduirea capitalistă proletariatul exprimă, pe plan economic și politic, interesele reale ale imensei majorități a oamenilor muncii.

De aceea, proletariatul, chiar atunci cînd constituie minoritatea populației (sau cînd avangarda conștientă și cu adevărat revoluționară a proletariatului constituie minoritatea populației), este în stare să răstoarne burghezia și să atragă apoi de partea sa numeroși aliați din masa de semiproletari și mic-burghezi, care niciodată nu se va pronunța dinainte pentru dominația proletariatului, nu va înțelege condițiile și sarcinile acestei dominații, ci numai din experiența sa ulterioară se va convinge de caracterul necesar, just, inevitabil al dictaturii proletariatului.

9. În sfîrșit, în orice țară capitalistă există întotdeauna pături mic-burgheze foarte largi, care în mod inevitabil oscilează între capital și muncă. Pentru a obține victoria, proletariatul trebuie, în primul rînd, să aleagă în mod just momentul asaltului hotărîtor asupra burgheziei, ținînd seama, printre altele, de dezbinarea existentă între

www.dacoromanica.ro

burghezie şi aliaţii ei mic-burghezi sau de şubrezenia alianţei lor etc. În al doilea rînd, după victoria sa, proletariatul trebuie să folosească aceste oscilări ale micii burghezii în aşa fel încît s-o neutralizeze, s-o împiedice să se alăture exploatatorilor, trebuie să ştie să se menţină un anumit timp *în pofida oscilărilor ei* etc. etc.

10. Una dintre condiţiile necesare pentru pregătirea proletariatului în vederea victoriei lui este lupta îndelungată, perseverentă şi necruţătoare împotriva oportunismului, reformismului, social-şovinismului şi a celorlalte influenţe şi curente burgheze, care sînt inevitabile atîta timp cît proletariatul acţionează în condiţiile orînduirii capitaliste. Fără această luptă, fără o prealabilă victorie deplină asupra oportunismului din mişcarea muncitorească, nici vorbă nu poate fi de dictatura proletariatului. Bolşevismul n-ar fi învins burghezia în 1917—1919 dacă n-ar fi învăţat în prealabil, în perioada 1903—1917, să învingă şi să elimine fără cruţare din partidul avangărzii proletare pe menşevici, adică pe oportunişti, pe reformişti, pe social-şovinişti.

Şi cea mai periculoasă autoamăgire — iar uneori pur şi simplu o înşelare a muncitorilor — este acum admiterea în vorbe a dictaturii proletariatului de către liderii „independenţilor" germani sau de către longuetiştii [10] din Franţa etc., care continuă *în fapt* politica veche şi obişnuită de a face concesii mai mari sau mai mici oportunismului, politica de conciliere cu acesta, de ploconire în faţa prejudecăţilor democraţiei burgheze (ale „democraţiei consecvente" sau „democraţiei pure", cum spun ei), ale parlamentarismului burghez ş.a.m.d.

16. XII. 1919.

Publicat în decembrie 1919 în revista „Kommunisticeski Internaţional" nr. 7 şi 8
Semnat: N. Lenin

Se tipăreşte după manuscris, confruntat cu textul apărut în revistă

www.dacoromanica.ro

SCHIMBULUI NOSTRU DE MÎINE [11]

Cu prilejul săptămînii roşii, adresez un salut tineretului muncitoresc şi ţărănesc din gubernia Petrograd.

Tineri tovarăşi, intensificaţi munca voastră în această direcţie, pentru a porni cu forţe tinere şi proaspete la construirea unei vieţi noi, luminoase!

V. Ulianov (Lenin)

„Smena" nr. 1 din 18 decembrie 1919

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA MITINGUL ORGANIZAT ÎN RAIONUL PRESNEA CU PRILEJUL ANIVERSĂRII INSURECŢIEI DIN DECEMBRIE 1905 19 DECEMBRIE 1919

Tovarăşi ! Ne-am adunat astăzi ca să cinstim ziua insurecţiei din decembrie de la Moscova şi a luptelor din raionul Presnea care au avut loc acum 14 ani.

Tovarăşi, insurecţia din 1905 de la Moscova a fost una dintre cele mai mari mişcări ale muncitorilor revoluţionari ruşi, şi, cu toate că atunci ea nu putea fi încununată de succes, însemnătatea ei s-a dovedit a fi imensă. Numai acum, cînd putem avea o privire de ansamblu asupra îndelungatei pregătiri istorice a revoluţiei ruse, putem aprecia cum se cuvine însemnătatea insurecţiei din decembrie 1905 şi a luptelor pe care le-au dat atunci muncitorii revoluţionari din Presnea împotriva forţelor ţarismului. Tovarăşi, acum vedem limpede cît de insuficiente erau în 1905 forţele muncitorului rus ; vedem că jertfele aduse atunci au dat roade însutite.

Dar trebuie spus că, încă în decembrie 1905, ţarismul a fost nevoit să-şi încordeze toate forţele pentru a înăbuşi chiar şi această insurecţie a muncitorilor, care era încă slabă şi se afla într-o fază incipientă. Nu de mult organizaţia din Moscova a partidului nostru a publicat două culegeri conţinînd amintiri despre insurecţia din decembrie, despre evenimentele din Presnea, despre felul cum organizaţia ilegală a partidului, slabă pe atunci, a pregătit această insurecţie şi despre profunda simpatie cu care au sprijinit insurecţia nu numai muncitorii, ci şi întreaga populaţie muncitoare din Moscova. Dintre aceste materiale noi, de curînd publicate, un interes deosebit prezintă măr-

www.dacoromanica.ro

turisirea unui om al poliţiei şi jandarmeriei care spune că revoluţionarii nu ştiau, în decembrie 1905, cît de slabi erau încă atunci ei, partizanii ţarismului. „Dacă lovitura dată de revoluţionari — mărturiseşte această slugă a ţarului — ar fi fost ceva mai puternică şi de o durată mai lungă, în zăpăceala care încă de pe atunci începuse să se manifeste în rîndurile noastre, n-am fi putut rezista". Iată o mărturisire deosebit de interesantă a unui agent al ohranei, mărturisire care ne arată că jertfele aduse atunci de muncitorii din Presnea cauzei libertăţii şi eliberării muncitorilor n-au fost zadarnice, că şi atunci, prin exemplul lor eroic, ei au demonstrat tuturor duşmanilor forţa clasei muncitoare şi, prin exemplul lor, au făcut să izbucnească milioanele de scîntei care apoi, în decursul multor ani şi străbătînd o cale lungă şi anevoioasă, s-au transformat într-o flacără vie care a dat naştere revoluţiei victorioase.

După 1905 mişcarea muncitorească din Rusia a trecut prin cea mai sîngeroasă şi mai grea perioadă a istoriei ei. Ţarismul a reprimat cu o sălbăticie fără precedent pe eroii care s-au răsculat la Moscova în 1905. După înăbuşirea insurecţiei de la Moscova, clasa muncitoare din Rusia a mai încercat de cîteva ori să se ridice la luptă de masă. În primăvara anului 1906 au izbucnit greve de masă şi a început o mişcare ţărănească ; în 1907 s-a făcut încă o tentativă, — dar aceste încercări n-au făcut decît să întîrzie ofensiva reacţiunii ; ele n-au putut s-o stăvilească. Au urmat apoi ani îndelungaţi în care mişcarea a trebuit să reintre în ilegalitate, cînd sute şi mii de fii ai clasei muncitoare au murit în ştreang, în închisori, în deportare şi în ocne.

Iar mai tîrziu vedem cum, începînd din anii 1910, 1911 şi 1912, clasa muncitoare a început din nou să-şi strîngă forţele, cum, după masacrul de la Lena din 1912, a început să se ridice un val de puternice greve de masă, care au străbătut ţara de la un capăt la altul şi au zdruncinat ţarismul în aşa măsură, încît în vara anului 1914 s-a ajuns la ridicarea baricadelor pe străzile Petrogradului, şi poate că una dintre cauzele care au grăbit hotărîrea desperată a guvernului ţarist de a începe războiul a fost speranţa că pe această cale va reuşi să înfrîngă mişcarea

www.dacoromanica.ro

revoluţionară. Dar, în loc s-o înfrîngă, războiul a făcut ca ea să se extindă în toate ţările avansate.

Războiul pe care timp de patru ani l-au dus tîlharii imperialişti — nu numai imperialismul german, ci şi cel anglo-francez — a fost, după cum vedem cît se poate de clar, un război de jaf. Cînd în 1918 germanii ne-au impus pacea tîlhărească de la Brest-Litovsk, în Franţa şi în Anglia nu mai conteneau strigătele de dezaprobare a acestei păci ; dar cînd, tot în 1918, la un an după aceea, Germania a fost înfrîntă, cînd în această ţară s-a prăbuşit imperiul, capitaliştii francezi şi englezi au impus Germaniei învinse pacea de la Versailles [12], care reprezintă acum o mostră de clauze şi mai feroce, şi mai brutale decît cele care ne-au fost impuse prin pacea de la Brest-Litovsk.

Astăzi noi constatăm că, cu fiecare săptămînă, se deschid tot mai mult ochii a sute, mii şi milioane de muncitori din Franţa, din Anglia şi din America, care au fost înşelaţi, spunîndu-li-se că duc război împotriva imperialismului german, dar care au văzut că în acest război au fost ucişi şi mutilaţi zeci de milioane de oameni. Şi pentru ce ? Pentru a îmbogăţi un număr restrîns de milionari, care în urma acestui război au devenit miliardari şi care au dus la sapă de lemn toate ţările.

Tovarăşi, noi trecem acum printr-o perioadă de grele încercări pentru muncitorii industriali, şi îndeosebi pentru cei de la oraşe. Ştiţi cît de greu este să suportăm aceste vremuri, cît de mult suferă clasa noastră muncitoare de pe urma foametei şi a lipsei de combustibil. Ştim, de asemenea, că nu numai înapoiata Rusie, care timp de patru ani a fost sfîşiată de război şi, după aceea, a continuat încă doi ani să ducă războiul care i-a fost impus cu ajutorul Angliei şi Franţei, — nu numai ea a ajuns în stare de ruină, ci şi ţările cele mai avansate şi mai bogate, ţări învingătoare, ca, de pildă, Franţa şi America, au ajuns şi ele într-o stare de ruină totală. Acolo se resimte o lipsă acută de cărbuni, acolo transportul feroviar este aproape paralizat, deoarece în urma celor patru ani de război industria şi transporturile au ajuns într-o stare de ruină şi dezorganizare fără precedent. Milioane dintre

www.dacoromanica.ro

cele mai bune forţe de muncă au pierit în acest război imperialist şi, ca urmare a acestui fapt, vedem că drumul pe care clasa muncitoare din Rusia l-a arătat muncitorilor, lumii întregi încă în 1905, cînd s-a ridicat împotriva ţarismului, drumul pe care a continuat să-l urmeze clasa muncitoare din Rusia atunci cînd a răsturnat burghezia, — drumul acesta atrage atenţia şi simpatia muncitorilor din toate ţările, chiar şi din cele mai avansate.

Am mai spus, tovarăşi, că în această iarnă va trebui să suportăm calamităţi şi greutăţi fără precedent. Dar noi declarăm : vom rezista pînă la capăt, deoarece, în pofida tuturor acestor greutăţi şi calamităţi, cei mai buni reprezentanţi ai muncitorilor, cei mai conştienţi muncitori şi ţărani ne-au ajutat, ne-au ajutat creînd Armata Roşie, datorită căreia ne apropiem de victoria definitivă. Ştim că acum, cînd trupele lui Kolceak sînt definitiv zdrobite, cînd, după toate probabilităţile, răscoalele care au avut loc recent în Siberia au făcut imposibilă unirea rămăşiţelor armatei lui Kolceak cu armata lui Denikin, cînd lîngă Novonikolaevsk au fost capturate mari forţe militare, — acum, armata lui Kolceak, după cît se pare, nu mai există. În momentul de faţă, în sud, unde Denikin s-a lăudat cu succesele obţinute, putem vedea că ofensiva Armatei noastre Roşii se intensifică din ce în ce mai mult. Ştiţi că oraşele Kiev, Poltava şi Harkov au fost cucerite şi că înaintarea noastră spre bazinul Donеţului, spre această sursă de cărbuni, se desfăşoară cu o foarte mare repeziciune.

Astfel, tovarăşi, vedem că se apropie momentul cînd toate suferinţele extrem de grele pe care clasa muncitoare le-a îndurat pentru a asigura victoria deplină asupra capitalismului, cînd toate aceste sacrificii vor fi pe deplin răsplătite. Vedem că, în străinătate, capitaliştii, care pînă acum au ajutat cu milioane de ruble şi cu tot felul de materiale de război mai întîi pe Kolceak, iar apoi pe Iudenici şi pe Denikin, au început să şovăie.

Ştiţi că ei au izolat Rusia de celelalte ţări, creînd cercul de fier al blocadei, ştiţi că ei nu au permis reprezentanţilor noştri să meargă în alte ţări. Ştiţi că, atunci cînd tov. Litvinov — unul dintre revoluţionarii care încă

www.dacoromanica.ro

înainte de 1905 a luptat împreună cu bolşevicii împotriva ţarismului — se afla în Anglia în calitate de ambasador, n-a existat adunare a muncitorilor la care el să nu fie întîmpinat cu aplauze atît de puternice şi cu proteste atît de vehemente îndreptate împotriva guvernului englez, încît acesta s-a grăbit să-l expulzeze. Iar acum, aceşti oameni, care-l urăsc de moarte pe Litvinov, i-au permis să plece la Copenhaga, şi nu numai că i-au permis, dar i-au acordat şi posibilitatea de a călători (tov. Litvinov a ajuns acolo la bordul unui crucişător englez). Noi ştim că fiecare zi petrecută de tov. Litvinov la Copenhaga constituie o mare victorie a Rusiei. Acolo, tovarăşului Litvinov i se adresează în permanenţă reprezentanţi ai muncitorilor, precum şi corespondenţi a mii de ziare burgheze, cerîndu-i să le explice în ce constă această cotitură. Or, noi ştim că această cotitură constă în aceea că burghezia occidentală nu mai poate continua blocada pe care a instituit-o, că ea nu mai poate ajuta pe generalii ruşi contrarevoluţionari, oferindu-le milioane de ruble, pentru că muncitorii din fiecare din aceste ţări bogate şi avansate nu-i permit să facă acest lucru.

Cea mai vie expresie a acestei cotituri care s-a produs în politica ţărilor europene este, poate, votul deputaţilor din Camera italiană, despre care am aflat dintr-o ştire transmisă prin radio din Franţa în America şi interceptată de postul nostru de radio. În această ştire se relatează că în Camera italiană a fost discutată problema rusă ; propunerea socialiştilor privind recunoaşterea imediată a Republicii sovietice a întrunit o sută de voturi, iar împotriva ei au existat două sute de voturi ; aceasta înseamnă că numai muncitorii s-au pronunţat pentru recunoaşterea Republicii sovietice, în timp ce toţi reprezentanţii burgheziei au respins această propunere. După aceea întreaga Cameră italiană a hotărît în unanimitate ca guvernul Italiei să obţină de la aliaţi încetarea completă a blocadei şi a oricărui amestec în treburile Rusiei. Iată o hotărîre adoptată de o cameră de deputaţi în care două treimi, dacă nu chiar trei sferturi din deputaţi sînt moşieri şi capitalişti ; iată o hotărîre adoptată într-una din

www.dacoromanica.ro

ţările învingătoare, adoptată numai sub presiunea mişcării muncitoreşti.

Această hotărîre arată limpede că se apropie într-adevăr o cotitură în politica internaţională, că uriaşele forţe interne ale mişcării muncitoreşti din fiecare ţară au dus într-adevăr la ceea ce am sperat noi întotdeauna, la ceea ce am spus muncitorilor din Rusia, pentru care — le-am spus noi — merită şi trebuie să aducem jertfe grele în luptă şi care ne va răsplăti suferinţele şi chinurile pe care le suportăm îndurînd frigul şi foamea. Căci prin aceasta noi nu numai că salvăm Rusia Sovietică, ci şi cîştigăm, cu fiecare săptămînă de luptă, simpatia şi sprijinul a milioane şi milioane de muncitori din celelalte ţări. Şi iată de ce acum, cînd cinstim amintirea tovarăşilor noştri căzuţi, a eroilor Presnei Roşii, această cinstire constituie pentru noi toţi un izvor de tărie crescîndă, de hotărîre fermă de a obţine cît mai curînd victoria.

Cu toate greutăţile şi jertfele, vom obţine noi înşine şi vom duce şi pe muncitorii din toate ţările la victoria deplină asupra capitalului. (A p l a u z e.)

O scurtă relatare a fost publicată la 20 decembrie 1919, în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 286

Se tipăreşte după textul stenogramei

Publicat pentru prima oară în întregime în 1950, în : V. I. Lenin. Opere, ed. a 4-a, vol. 30

www.dacoromanica.ro

REFERAT ASUPRA SUBOTNICELOR PREZENTAT LA CONFERINŢA ORGANIZAŢIEI ORĂŞENEŞTI MOSCOVA A P.C. (b) DIN RUSIA [13]
20 DECEMBRIE 1919

Tovarăşi ! După cum mi-au comunicat organizatorii conferinţei, dv. aţi programat un raport cu privire la problema subotnicelor, împărţindu-l în două părţi, pentru a avea posibilitatea de a discuta în mod temeinic ceea ce este principal în această problemă : în primul rînd, organizarea subotnicelor în oraşul Moscova şi rezultatele lor şi, în al doilea rînd, concluziile practice privind organizarea lor ulterioară. Aş vrea să mă limitez numai la consideraţii generale, la ideile pe care le sugerează organizarea subotnicelor ca fenomen nou în construcţia noastră de partid şi sovietică. De aceea, asupra aspectelor practice voi insista foarte puţin.

Atunci cînd au fost organizate pentru prima oară subotnicele comuniste, era greu de spus în ce măsură acest fenomen merită atenţie şi dacă el va lua o amploare mare. Îmi amintesc că, atunci cînd au început să apară în presa de partid ştiri despre organizarea subotnicelor, aprecierile tovarăşilor care aveau tangenţă cu construcţia sindicală şi cu activitatea Comisariatului pentru problemele muncii au fost la început foarte rezervate, ca să nu spun pesimiste. Lor li se părea că nu există nici un temei pentru a atribui o mare importanţă acestor subotnice. De atunci subotnicele au luat o extindere atît de mare, încît importanţa lor în construcţia noastră nu poate fi contestată de nimeni.

Într-adevăr, noi folosim foarte des cuvîntul „comunism" ; îl folosim atît de des, încît l-am introdus chiar

www.dacoromanica.ro

în denumirea partidului nostru. Dar cînd aprofundezi această problemă, constaţi că, o dată cu faptul pozitiv care a rezultat de aici, s-a creat, poate, pentru noi şi o oarecare primejdie. Principala cauză care ne-a determinat să schimbăm denumirea partidului a fost dorinţa de a ne delimita cît mai categoric cu putinţă de socialismul dominant al Internaţionalei a II-a. După ce, în timpul războiului imperialist, majoritatea zdrobitoare a partidelor oficiale ale socialismului au trecut în persoana conducătorilor acestora de partea burgheziei din ţările lor sau de partea propriilor lor guverne, pentru noi au devenit absolut evidente criza profundă, falimentul vechiului socialism. Şi pentru a sublinia cît mai categoric că nu-i putem considera socialişti pe aceia care în timpul războiului imperialist au mers împreună cu guvernele lor, pentru a demonstra că vechiul socialism a putrezit, că el a murit, pentru acest motiv mai ales a şi fost pusă chestiunea schimbării denumirii partidului nostru. Aceasta cu atît mai mult cu cît din punct de vedere pur teoretic denumirea de „social-democraţie" nu mai este de mult timp o denumire justă. Încă în perioada 1840—1850, cînd în Franţa această denumire a căpătat o largă utilizare pe tărîmul politicii, ea a fost adoptată de partidul reformismului socialist micburghez, şi nu de partidul proletariatului revoluţionar. Astfel, principalul imbold, principalul mobil care a determinat schimbarea denumirii partidului, care a devenit denumirea noii Internaţionale, a fost dorinţa de a ne delimita în mod hotărît de vechiul socialism.

Dacă ne punem întrebarea ce reprezintă comunismul spre deosebire de socialism, va trebui să spunem că socialismul este societatea care se dezvoltă nemijlocit din capitalism, este prima formă a noii societăţi. Comunismul însă este o formă mai înaltă a societăţii ; el se poate dezvolta numai atunci cînd socialismul s-a statornicit pe deplin. Socialismul presupune muncă fără capitalişti, muncă socială în condiţiile existenţei evidenţei, controlului şi supravegherii foarte stricte efectuate de avangarda organizată, de partea înaintată a oamenilor muncii ; totodată, trebuie stabilite cuantumul muncii şi al retribuirii ei. Este necesar să se stabilească aceste lucruri, întrucît societatea

www.dacoromanica.ro

capitalistă ne-a lăsat moştenire asemenea rămăşiţe şi deprinderi cum sînt munca de unul singur, neîncrederea în gospodăria dusă în comun, vechile deprinderi de mic proprietar, care domină în toate ţările în care majoritatea populaţiei o formează ţăranii. Toate acestea sînt incompatibile cu existenţa unei economii cu adevărat comuniste. Noi numim comunism orînduirea în care oamenii se deprind să-şi îndeplinească îndatoririle sociale fără aparate speciale de constrîngere şi în care munca gratuită în folosul tuturor devine un fenomen general. Desigur, pentru cei care fac primii paşi în direcţia victoriei depline asupra capitalismului, noţiunea de „comunism" este prea îndepărtată. De aceea, oricît de justă a fost schimbarea denumirii partidului nostru, oricît de mare este folosul pe care l-a adus ea, oricît de însemnată este opera înfăptuită, care a căpătat o amploare uriaşă — căci azi există deja în lumea întreagă partide comuniste, şi deşi n-a trecut nici un an de la întemeierea Internaţionalei Comuniste [14], ea este însă, din punctul de vedere al mişcării muncitoreşti, incomparabil mai puternică decît vechea, muribunda Internaţională a II-a —, totuşi, dacă denumirea de „partid comunist" ar fi interpretată în sensul că orînduirea comunistă se înfăptuieşte în prezent, aceasta ar constitui o gravă denaturare, iar în practică nu ne-ar aduce decît prejudicii, căci ar fi o lăudăroşenie găunoasă.

Iată de ce cuvîntul „comunist" cere o folosire a lui foarte prudentă şi iată de ce subotnicele comuniste au căpătat o valoare deosebită atunci cînd au început să intre în practică, căci numai în acest fenomen extrem de mărunt au început să apară elemente ale comunismului. Prin exproprierea moşierilor şi a capitaliştilor am obţinut numai posibilitatea de a construi cele mai elementare forme de socialism, în aceasta însă nu este încă nimic comunist. Dacă vom lua economia noastră de astăzi, vom constata că în ea există germeni ai socialismului încă foarte slabi şi o mare preponderenţă a vechilor forme economice, care îşi găsesc expresia fie în predominarea micii gospodării, fie în specula cea mai deşănţată, cea mai neînfrînată. Atunci însă cînd, criticîndu-ne, adversarii noştri, democraţii mic-burghezi, menşevicii şi socialiştii-

www.dacoromanica.ro

revoluționari, spun : ați zdrobit marele capitalism și, în locul lui, răbufnește la voi, prin toți porii, capitalismul de cea mai proastă speță, capitalismul speculativ, cămătăresc, la aceasta noi răspundem : dacă vă închipuiți că de la marele capitalism putem trece direct la comunism, atunci nu sînteți revoluționari, ci reformiști sau utopiști.

Marele capitalism este subminat din rădăcini pretutindeni, chiar și în țările în care nu s-a făcut încă nici un pas spre socialism. Din acest punct de vedere, toată această critică, toate aceste obiecții pe care le formulează împotriva noastră adversarii noștri sînt complet neserioase. Firește, după ce a fost zdrobit marele capitalism, în locul lui încep să apară germenii unui capitalism nou, mărunt, care se ocupă cu specula. Noi ducem o luptă acerbă împotriva rămășițelor marelui capitalism, care s-a lansat în tot felul de operații mărunte de speculă, fiind astfel mai greu de prins, îmbrăcînd cea mai rea și mai neorganizată formă de comerț.

Această luptă, care a devenit mult mai înverșunată în condițiile războiului, a făcut să apară cele mai deșănțate manifestări de speculă, îndeosebi acolo unde capitalismul era organizat pe o scară mai mare, și ar fi cu totul greșit să ne închipuim altfel trecerea revoluționară. Așa stau lucrurile în ceea ce privește economia existentă astăzi. Dacă ne vom pune întrebarea ce reprezintă actuala orînduire economică a Rusiei Sovietice, va trebui să spunem că ea reprezintă punerea bazelor socialismului în marea producție, transformarea vechii economii capitaliste în condițiile celei mai îndîrjite împotriviri din partea capitalismului, împotrivire care se manifestă în milioane și milioane de forme. Țările Europei occidentale, care au suferit în aceeași măsură ca și Rusia de pe urma războiului, ca de pildă Austria, se deosebesc de noi numai prin faptul că acolo această descompunere a capitalismului, această speculă se manifestă cu o forță și mai mare, în timp ce lipsesc acei germeni ai construcției socialiste care se opun capitalismului. În orînduirea noastră economică nu există însă deocamdată nimic comunist. „Elementele de comunism“ încep să apară numai atunci cînd apar subotnicele, adică munca gratuită, nenormată de nici o putere, de nici

www.dacoromanica.ro

un stat, munca efectuată de membrii societăţii pe scară largă, în folosul obştesc. Nu este vorba aici de ajutorul acordat vecinului, fapt care a existat dintotdeauna la sate, ci de o muncă care produce pentru satisfacerea necesităţilor generale ale statului, de o muncă gratuită şi organizată pe scară largă. De aceea ar fi mai just dacă am folosi cuvîntul „comunist" nu numai pentru a denumi partidul nostru, ci şi pentru a desemna exclusiv acele fenomene economice din viaţa noastră care înfăptuiesc comunismul în practică. Dacă în actuala orînduire din Rusia există elemente ale comunismului, apoi acestea sînt numai subotnicele, iar restul nu e decît luptă împotriva capitalismului, pentru statornicirea socialismului, din care, după victoria lui deplină, va trebui să se dezvolte comunismul pe care ni-l înfăţişează subotnicele, pe care îl putem vedea nu în cărţi, ci în realitatea vie.

Aceasta este semnificaţia principală a subotnicelor, care arată că aici se creează şi începe să se afirme, sub forma muncii gratuite, organizate pe scară largă pentru necesităţile întregului stat, ceva cu totul nou, care contravine tuturor vechilor norme capitaliste, ceva mai mult decît societatea socialistă care învinge capitalismul. De aceea, cînd anul acesta, dînd urmare apelului Comitetului Central al partidului prin care oamenii muncii erau chemaţi să vină în ajutorul ţării [15], au răspuns mai întîi feroviarii de la calea ferată Moscova—Kazan, care au cel mai mult de suferit de pe urma foametei şi a sărăciei, şi cînd s-a văzut că subotnicele comuniste încetează de a fi un fenomen izolat, că ele încep să se răspîndească şi se bucură de simpatia maselor, — s-a putut spune că aici avem de-a face cu un fenomen de o uriaşă însemnătate principială şi că trebuie într-adevăr să-i acordăm un sprijin multilateral dacă vrem să fim comunişti nu numai în sens principial, nu numai din punctul de vedere al luptei împotriva capitalismului. Din punctul de vedere al construirii practice a societăţii socialiste, asta încă nu e de ajuns. Trebuie să spunem că, în realitate, mişcarea poate lua proporţii de masă. Dacă am dovedit sau nu acest lucru, nu voi încerca să răspund, întrucît nu există încă date totalizatoare cu privire la proporţiile acestei mişcări, pe care noi

www.dacoromanica.ro

o numim subotnice comuniste. Am la îndemînă numai ştiri fragmentare şi am citit în presa de partid că aceste subotnice iau o dezvoltare din ce în ce mai mare într-o serie întreagă de oraşe. Tovarăşi din Petrograd au spus că acolo subotnicele sînt mult mai larg răspîndite decît la Moscova. Cît priveşte provincia, mulţi tovarăşi — dintre cei care cunosc în practică această mişcare — mi-au spus că strîng un material vast cu privire la această nouă formă de muncă obştească. Dar numai după ce această problemă va fi discutată de mai multe ori în presă şi la conferinţele de partid din diferite oraşe vom deţine datele totalizatoare pe baza cărora vom putea spune dacă subotnicele au devenit într-adevăr un fenomen de masă şi dacă într-adevăr am obţinut succese serioase în acest domeniu.

În orice caz, indiferent de faptul dacă vom obţine mai devreme sau mai tîrziu asemenea date complete şi verificate, pentru noi trebuie să fie clar un lucru, şi anume că, din punct de vedere principial, în afară de subotnice nu există alt fenomen care să ateste că noi nu numai că ne intitulăm şi vrem să fim comunişti, dar şi că înfăptuim în mod practic nu numai ceva socialist, ci şi comunist. De aceea, fiecare comunist, fiecare om care doreşte să fie credincios principiilor comunismului trebuie să-şi concentreze toate eforturile şi toată atenţia asupra lămuririi acestui fenomen şi asupra aplicării lui în practică. Aceasta este semnificaţia principială a subotnicelor. De aceea, la fiecare conferinţă de partid trebuie să punem mereu această problemă şi s-o discutăm atît din punct de vedere teoretic, cît şi din punct de vedere practic. Nu trebuie să limităm acest fenomen numai la latura lui teoretică, principială. Subotnicele comuniste au pentru noi o valoare remarcabilă nu numai pentru că înfăptuiesc în practică comunismul. Ele au pentru noi, în afară de aceasta, o dublă însemnătate : din punctul de vedere al statului, ele constituie un ajutor pur practic acordat acestuia, iar din punctul de vedere al partidului — ceea ce noi, ca membri de partid, trebuie să scoatem în evidenţă — ele prezintă importanţă fiind un mijloc pentru curăţirea partidului de elementele care s-au strecurat în rîndurile lui,

www.dacoromanica.ro

pentru combaterea influenţelor pe care le suferă partidul în perioada de descompunere a capitalismului. Din punct de vedere economic, subotnicele sînt necesare pentru a salva Republica sovietică de la ruina economică şi pentru a începe înfăptuirea socialismului. Această a doua latură a problemei aş dori s-o analizez ceva mai amănunţit... *

O scurtă relatare a fost publicată la 21 decembrie 1919 în ziarul „Izvestia C.E.C. din Rusia" nr. 287

Publicat pentru prima oară în întregime la 27 octombrie 1927 în ziarul „Pravda" nr. 245

Se tipăreşte după textul stenogramei

* Aici stenograma se întrerupe. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE MUNCITORII ŞI ŢĂRANII DIN UCRAINA CU PRILEJUL VICTORIILOR ASUPRA LUI DENIKIN

Tovarăşi ! Acum patru luni, la sfîrşitul lunii august 1919, am adresat o scrisoare muncitorilor şi ţăranilor cu prilejul victoriei asupra lui Kolceak *.

Acum am publicat din nou această scrisoare în întregime pentru muncitorii şi ţăranii din Ucraina cu prilejul victoriilor repurtate asupra lui Denikin.

Trupele roşii au luat Kievul, Poltava şi Harkovul şi înaintează victorios spre Rostov. În Ucraina răscoala împotriva lui Denikin e pe cale de a izbucni. Trebuie să adunăm toate forţele pentru a zdrobi definitiv trupele lui Denikin, care au încercat să restaureze puterea moşierilor şi capitaliştilor. Trebuie să-l nimicim pe Denikin pentru a ne asigura împotriva oricărei eventualităţi a unei noi invazii.

Muncitorii şi ţăranii din Ucraina trebuie să ia cunoştinţă de învăţămintele pe care toţi muncitorii şi ţăranii ruşi le-au tras din experienţa cuceririi Siberiei de către Kolceak şi a eliberării ei de către trupele roşii după multe luni de asuprire moşierească şi capitalistă.

În Ucraina stăpînirea lui Denikin a fost o încercare tot atît de grea ca şi stăpînirea lui Kolceak în Siberia. Nu încape îndoială că învăţămintele trase din această grea încercare vor ajuta pe muncitorii şi ţăranii din Ucraina — ca şi pe cei din Ural şi din Siberia — să înţeleagă mai

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere, vol. 39, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 153—161. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

(1

Письмо к рабочим и крестьянам Украины по поводу победы над Деникиным

Товарищи! Вчера шестого ноября сего года, в конце двадцать второго года, нами давно ожидаемое с письмо к рабочим и крестьянам по поводу победы над Колчаком.

Теперь я переключаю это письмо повторно к рабочим и крестьянам Украины по поводу побед над Деникиным.

Красная войска взяли Киев, Полтаву, Харьков и победоносно двигаются на Юг. В Украине снова воздвигнут гнет Деникина. Необходимо сделать все силы, чтобы нанести по концам войска, подорвать их возможность Деникина полностью и окончательно. Необходимо (мобилизовать) Деникина, чтобы обеспечить себя от дальнейшей борьбы с ним окончательно.

Рабочим и крестьянам Украины следует ознакомиться с теми уроками, которые на всех русских крестьян и рабочих возложены на опыте всей Сибири Колчака и освобождения Сибири красными войсками после двух месяцев пребывания в Екатеринбурге.

На Украине повторилась Деникина дело

Prima pagină a manuscrisului lui V. I. Lenin „Scrisoare către muncitorii și țăranii din Ucraina cu prilejul victoriilor asupra lui Denikin". — 28 decembrie 1919

Micșorat

www.dacoromanica.ro

bine sarcinile Puterii sovietice şi s-o apere cu mai multă hotărîre.

În Velicorusia proprietatea funciară moşierească a fost complet desfiinţată. Acelaşi lucru trebuie făcut şi în Ucraina. Puterea sovietică a muncitorilor şi ţăranilor ucraineni trebuie să consfinţească desfiinţarea completă a proprietăţii funciare moşiereşti şi eliberarea deplină a muncitorilor şi ţăranilor ucraineni de orice asuprire moşierească şi de moşierii înşişi.

Dar, în afară de această sarcină şi de o serie de alte sarcini care au stat şi stau deopotrivă în faţa maselor muncitoare din Velicorusia şi din Ucraina, Puterii sovietice din Ucraina îi revin sarcini speciale. Una dintre aceste sarcini speciale reclamă în momentul de faţă o atenţie excepţională. Este vorba de problema naţională, sau de problema dacă Ucraina trebuie să fie o Republică Sovietică Socialistă Ucraineană separată şi independentă, formînd o uniune (federaţie) cu Republica Sovietică Federativă Socialistă Rusă, ori trebuie să se contopească cu Rusia în cadrul unei Republici sovietice unitare. Toţi bolşevicii, toţi muncitorii şi ţăranii conştienţi trebuie să reflecteze cu multă seriozitate asupra acestei probleme.

Independenţa Ucrainei este recunoscută atît de C.E.C. al Sovietelor din Rusia (Comitetul Executiv Central al Sovietelor din Republica Sovietică Federativă Socialistă Rusă) cît şi de Partidul Comunist bolşevic din Rusia. De aceea e de la sine înţeles şi îndeobşte recunoscut că numai muncitorii şi ţăranii ucraineni înşişi pot hotărî şi vor hotărî la congresul lor, Congresul general al Sovietelor din Ucraina, dacă Ucraina urmează să se contopească cu Rusia sau să rămînă o republică independentă şi de sine stătătoare, iar în acest din urmă caz ce fel de legătură federativă trebuie să fie stabilită între această republică şi Rusia.

Cum trebuie deci rezolvată această problemă din punctul de vedere al intereselor oamenilor muncii? din punctul de vedere al succesului luptei lor pentru deplina eliberare a muncii de sub jugul capitalului?

În primul rînd, interesele muncii cer cea mai deplină încredere şi cea mai strînsă alianţă între oamenii muncii

www.dacoromanica.ro

din diferite ţări şi de diferite naţionalităţi. Partizanii moşierilor şi ai capitaliştilor, ai burgheziei, se străduiesc să dezbine pe muncitori, să amplifice discordia şi vrajba naţională, pentru a slăbi forţa muncitorilor, pentru a întări puterea capitalului.

Capitalul este o forţă internaţională. Pentru a învinge această forţă e nevoie de alianţa internaţională a muncitorilor, de frăţia lor internaţională.

Noi sîntem adversarii vrajbei naţionale, ai discordiei naţionale, ai izolării naţionale. Noi sîntem internaţionalişti. Noi năzuim spre unirea strînsă şi contopirea deplină a muncitorilor şi ţăranilor tuturor naţiunilor lumii într-o singură Republică sovietică mondială.

În al doilea rînd, oamenii muncii nu trebuie să uite că capitalismul a divizat naţiunile în două grupe : pe de o parte, un mic număr de naţiuni asupritoare, dominante (imperialiste), privilegiate, cu drepturi depline, iar pe de altă parte o imensă majoritate de naţiuni asuprite, dependente şi semidependente, fără drepturi egale. Războiul din anii 1914—1918, cel mai criminal şi mai reacţionar dintre războaie, a accentuat şi mai mult această divizare, sporind astfel ura şi duşmănia. Timp de secole s-a acumulat indignarea şi neîncrederea naţiunilor dependente, lipsite de drepturi depline, faţă de naţiunile dominante şi asupritoare, a unor naţiuni ca cea ucraineană faţă de naţiuni ca cea velicorusă.

Noi vrem o uniune *liber consimţită* a naţiunilor, o uniune care să excludă orice violenţă din partea unei naţiuni faţă de alta, o uniune care să fie bazată pe încredere deplină, pe conştiinţa clară a unităţii frăţeşti, pe un consimţămînt cu totul liber. O asemenea uniune nu poate fi înfăptuită dintr-o dată ; la ea trebuie să ajungem dînd dovadă de foarte multă răbdare şi prudenţă, pentru a nu aduce prejudicii cauzei, pentru a nu stîrni neîncredere, pentru a face să dispară neîncrederea pe care au lăsat-o moştenire veacurile de asuprire moşierească şi capitalistă, proprietatea privată şi vrajba provocată de împărţirile şi reîmpărţirile acesteia.

De aceea, năzuind cu hotărîre spre unitatea naţiunilor, combătînd fără cruţare tot ce le dezbină, trebuie să fim

www.dacoromanica.ro

foarte prudenţi, răbdători şi concesivi faţă de rămăşiţele de neîncredere naţională. Trebuie să fim intransigenţi şi neînduplecaţi în tot ceea ce priveşte interesele fundamentale ale muncii în lupta pentru eliberarea ei de sub jugul capitalului. Iar problema cum să fie stabilite în prezent graniţele de stat pentru un timp — deoarece noi tindem spre desfiinţarea completă a graniţelor de stat —, aceasta nu este o problemă fundamentală, importantă, ci una secundară. Cu această problemă putem şi trebuie să mai aşteptăm, deoarece în rîndurile masei largi a ţăranilor şi a micilor proprietari neîncrederea naţională este adeseori extrem de persistentă, şi orice pripeală poate s-o accentueze, adică să dăuneze cauzei unităţii depline şi definitive.

Experienţa revoluţiei muncitoreşti-ţărăneşti din Rusia, a Revoluţiei din Octombrie-Noiembrie 1917, experienţa luptei victorioase duse de ea timp de doi ani împotriva invaziei capitaliştilor internaţionali şi ruşi a arătat cît se poate de limpede că aceştia au reuşit să exploateze un timp neîncrederea naţională a ţăranilor şi a micilor proprietari polonezi, letoni, estonieni şi finlandezi faţă de velicoruşi, că, bazîndu-se pe această neîncredere, au reuşit un timp să semene discordie între ei şi noi. Experienţa a arătat că această neîncredere nu poate fi înlăturată şi nu dispare decît foarte încet, şi cu cît velicoruşii, care au fost mult timp o naţiune asupritoare, dau dovadă de mai multă prudenţă şi răbdare, cu atît mai sigură e dispariţia acestei neîncrederi. Tocmai prin recunoaşterea independenţei statelor polonez, leton, lituanian, eston şi finlandez cîştigăm noi încet, dar sigur, încrederea maselor muncitoare celor mai înapoiate, mai înşelate şi mai abrutizate de capitalişti din micile state vecine. Tocmai pe această cale le smulgem în modul cel mai sigur de sub influenţa capitaliştilor „lor“ naţionali, le îndrumăm în modul cel mai sigur pentru a le dobîndi încrederea deplină, spre viitoarea Republică sovietică internaţională unitară.

Atîta timp cît Ucraina nu este complet eliberată de sub stăpînirea lui Denikin, guvernul ei este, pînă la Congresul general al Sovietelor din Ucraina, Comitetul revoluţionar

www.dacoromanica.ro

al Ucrainei [16]. În acest Comitet revoluţionar, alături de comunişti-bolşevici ucraineni, lucrează, ca membri ai guvernului, şi comunişti-borotbişti [17] ucraineni. Borotbiştii se deosebesc de bolşevici, între altele, prin faptul că susţin independenţa necondiţionată a Ucrainei. Bolşevicii nu fac *din aceasta* un motiv de divergenţe şi dezbinare, ei nu văd *în aceasta* nici un fel de piedică în calea unei activităţi proletare unite. Importantă este unitatea în lupta împotriva jugului capitalului, pentru dictatura proletariatului ; problema graniţelor naţionale, problema dacă între state este necesară o legătură federativă sau de altă natură nu trebuie să dea loc la divergenţe între comunişti. Printre bolşevici există adepţi ai independenţei depline a Ucrainei, există adepţi ai unei legături federative mai mult sau mai puţin strînse, există adepţi ai unei depline contopiri a Ucrainei cu Rusia.

Este inadmisibil ca din cauza acestor probleme să existe divergenţe. Asupra acestor probleme va hotărî Congresul general al Sovietelor din Ucraina.

Dacă un comunist velicorus insistă asupra contopirii Ucrainei cu Rusia, el va fi lesne bănuit de ucraineni că susţine această politică nu din considerente de unitate a proletarilor în lupta împotriva capitalului, ci în virtutea prejudecăţilor vechiului naţionalism şi imperialism velicorus. Această neîncredere este firească şi, într-o anumită măsură, inevitabilă şi legitimă, deoarece veacuri de-a rîndul, sub jugul moşierilor şi capitaliştilor, velicoruşii şi-au însuşit prejudecăţile ruşinoase şi mîrşave ale şovinismului velicorus.

Dacă un comunist ucrainean insistă asupra independenţei de stat necondiţionate a Ucrainei, el poate fi bănuit că susţine această politică nu din punctul de vedere al intereselor vremelnice ale muncitorilor şi ţăranilor ucraineni în lupta lor împotriva jugului capitalului, ci în virtutea prejudecăţilor naţionale mic-burgheze, proprii micului proprietar. Căci experienţa ne-a arătat de sute de ori cum „socialiştii“ mic-burghezi din diferite ţări — tot felul de pretinşi socialişti din Polonia, Letonia, Lituania, menşevicii şi socialiştii-revoluţionari din Gruzia etc. — se deghizau în adepţi ai proletariatului cu singurul scop de a promova prin înşelăciune o politică de înţelegere cu burghezia „lor“

www.dacoromanica.ro

naţională împotriva muncitorilor revoluţionari. Acest lucru l-am văzut în Rusia din exemplul kerenskiadei în februarie-octombrie 1917, l-am văzut şi-l vedem în toate ţările fără excepţie.

Neîncrederea reciprocă între comuniştii velicoruşi şi cei ucraineni apare, în felul acesta, foarte uşor. Cum să luptăm împotriva acestei neîncrederi? Cum s-o învingem şi să obţinem încrederea reciprocă?

Cel mai bun mijloc pentru a realiza aceasta este activitatea comună pentru apărarea dictaturii proletariatului şi a Puterii sovietice în lupta împotriva moşierilor şi capitaliştilor din toate ţările, împotriva încercărilor acestora de a-şi restabili atotputernicia. Această luptă comună va arăta limpede, în practică, că, indiferent cum va fi rezolvată problema independenţei de stat sau a graniţelor de stat, muncitorii velicoruşi şi ucraineni au neapărată nevoie de o strînsă alianţă economică şi militară, căci altfel capitaliştii „Antantei", ai „Înţelegerii", adică ai coaliţiei celor mai bogate ţări capitaliste — Anglia, Franţa, America, Japonia, Italia —, ne vor sugruma şi ne vor strivi rînd pe rînd. Exemplul luptei noastre împotriva lui Kolceak şi Denikin, cărora aceşti capitalişti le puneau la dispoziţie bani şi arme, a arătat clar această primejdie.

Cine încalcă unitatea şi alianţa strînsă dintre muncitorii şi ţăranii ucraineni şi velicoruşi, acela ajută bandele lui Kolceak şi Denikin, îi ajută pe capitaliştii-tîlhari din toate ţările.

De aceea, noi, comuniştii velicoruşi, trebuie să combatem cu cea mai mare tărie în rîndurile noastre cele mai mici manifestări de naţionalism velicorus, deoarece aceste manifestări, care nu înseamnă în genere altceva decît trădarea cauzei comunismului, sînt extrem de dăunătoare prin faptul că provoacă dezbinare între noi şi tovarăşii ucraineni şi fac astfel jocul lui Denikin şi al denikinismului.

De aceea, noi, comuniştii velicoruşi, trebuie să avem o atitudine îngăduitoare atunci cînd divergenţele noastre cu comuniştii-bolşevici şi cu borotbiştii din Ucraina privesc problema independenţei de stat a Ucrainei, formele legăturii ei cu Rusia, problema naţională în general. Noi toţi

www.dacoromanica.ro

— atît comuniştii velicoruşi cît şi cei ucraineni, ca şi comuniştii oricărei alte naţiuni — trebuie să fim intransigenţi şi neînduplecaţi în problemele fundamentale, esenţiale, aceleaşi pentru toate naţiunile, în problemele luptei proletare, în problemele dictaturii proletare, ale neadmiterii politicii de înţelegere cu burghezia, ale neadmiterii fărîmiţării forţelor care ne apără împotriva lui Denikin.

A-l învinge pe Denikin, a-l nimici, a face imposibilă repetarea unei asemenea invazii — iată interesul vital atît al muncitorilor şi ţăranilor velicoruşi cît şi al celor ucraineni. Este o luptă grea şi îndelungată, deoarece capitaliştii din lumea întreagă îl ajută pe Denikin şi vor ajuta şi pe alţi oameni de teapa acestuia.

În această luptă grea şi îndelungată, noi, muncitorii velicoruşi şi ucraineni, trebuie să fim strîns uniţi, deoarece este cert că, acţionînd separat, nu vom putea învinge. Oricare ar fi graniţele Ucrainei şi ale Rusiei, oricare ar fi formele pe care le-ar lua relaţiile lor pe linie de stat, asta nu prezintă o importanţă aşa de mare, în această privinţă se pot face şi trebuie să se facă concesii, se pot încerca diverse forme ; cauza muncitorilor şi a ţăranilor, cauza victoriei asupra capitalismului, n-o să piară din această pricină.

Dacă însă nu vom şti să păstrăm alianţa strînsă dintre noi, alianţa împotriva lui Denikin, împotriva capitaliştilor şi chiaburilor din ţările noastre şi din toate ţările, atunci cauza muncii va fi cu siguranţă pierdută pentru mulţi ani, în sensul că atît Ucraina Sovietică cît şi Rusia Sovietică *vor putea* fi atunci sugrumate şi strivite de către capitalişti.

Atît burghezia din toate ţările cît şi diversele partide mic-burgheze, partidele „conciliatoare", care se aliază cu burghezia împotriva muncitorilor, caută, înainte de toate, să-i dezbine pe muncitorii de diferite naţionalităţi, să provoace neîncredere, să destrame alianţa internaţională strînsă şi frăţia internaţională a muncitorilor. Dacă burghezia va reuşi să facă acest lucru, cauza muncitorilor va fi pierdută. De aceea trebuie ca comuniştii din Rusia şi din Ucraina, printr-o muncă comună plină de răbdare,

www.dacoromanica.ro

perseverenţă şi dîrzenie, să înfrîngă uneltirile naţionaliste ale oricărei burghezii, prejudecăţile naţionaliste de orice fel şi să dea oamenilor muncii din lumea întreagă un exemplu de alianţă cu adevărat trainică între muncitori şi ţărani de diferite naţionalităţi în lupta pentru Puterea sovietică, pentru nimicirea jugului moşierilor şi capitaliştilor, pentru o Republică sovietică federativă mondială.

N. Lenin

28. XII. 1919

„Pravda" nr. 3 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 3 din 4 ianuarie 1920

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Pravda", confruntat cu manuscrisul.

www.dacoromanica.ro

PREFAŢĂ LA CARTEA LUI JOHN REED „10 ZILE CARE AU ZGUDUIT LUMEA"

Prefaţă la ediţia americană [18]

După ce am citit cu un interes enorm şi cu o atenţie susţinută cartea lui John Reed „10 zile care au zguduit lumea", o recomand din toată inima muncitorilor din toate ţările. Aş dori ca această carte să fie difuzată în milioane de exemplare şi tradusă în toate limbile, deoarece ea descrie în mod veridic şi extrem de viu evenimente atît de importante pentru a înţelege ce este revoluţia proletară, ce este dictatura proletariatului. Aceste probleme sînt astăzi larg dezbătute, dar înainte de a accepta sau respinge aceste idei trebuie să înţelegi întreaga importanţă a hotărîrii adoptate. Cartea lui John Reed va contribui, fără îndoială, la elucidarea acestei probleme, care este problema fundamentală a mişcării muncitoreşti mondiale.

N. Lenin

Scris la sfîrşitul anului 1919

Publicat pentru prima oară incomplet la 6 noiembrie 1920, în revista „Kommunisticeskii Internaţional" nr. 14

Publicat pentru prima oară în întregime în 1923, în cartea: John Reed. „10 zile care au zguduit lumea", editată la Moscova de editura „Krasnaia novi"

Se tipăreşte după textul apărut în carte

www.dacoromanica.ro

DESPRE PURIFICAREA LIMBII RUSE

(REFLECȚII FĂCUTE ÎN CLIPE DE RĂGAZ, ADICĂ ÎN TIMP CE ASCULTAM CUVÎNTĂRI ROSTITE LA DIFERITE ADUNĂRI) [19]

Noi stricăm limba rusă. Folosim cuvinte străine fără nici o motivare. Le întrebuinţăm în mod greşit. De ce să spunem „deficienţe", cînd putem spune neajunsuri sau lipsuri ?

Fireşte, cînd un om care nu de mult a învăţat să citească de toate, şi mai ales ziare, se apucă să le citească cu toată rîvna, el îşi însuşeşte fără să vrea construcţia frazei specifică limbajului gazetăresc. Dar la noi, tocmai limbajul gazetăresc începe să se strice. Dacă unui om care a învăţat de curînd să citească i se poate ierta faptul că întrebuinţează, ca ceva nou, cuvinte străine, publiciştilor nu li se poate ierta acest lucru. Nu a venit oare timpul să declarăm război folosirii nejustificate a cuvintelor străine ?

Mărturisesc că, dacă întrebuinţarea fără motivare a cuvintelor străine mă irită (fiindcă îngreuiază influenţarea de către noi a masei), apoi unele greşeli ale celor care scriu în ziare mă scot pur şi simplu din sărite. De exemplu, se întrebuinţează cuvîntul „budirovat" în sensul de „a stimula", „a zgîlţîi", „a trezi". Or, cuvîntul francez „bouder" înseamnă „a se supăra", „a se îmbufna". De aceea budirovat înseamnă, în realitate, „a se supăra", „a se îmbufna". A folosi cuvintele franceze aşa cum se obişnuieşte pe la Nijni Novgorod înseamnă a prelua ce e mai rău de la cei mai proşti reprezentanţi ai clasei moşiereşti

www.dacoromanica.ro

ruse, care, ce-i drept, învăţau limba franceză, dar care, în primul rînd, nu şi-o însuşeau în mod temeinic, iar în al doilea rînd stîlceau limba rusă.

Nu e oare timpul să declarăm război stîlcirii limbii ruse ?

Scris în 1919 sau în 1920

Publicat pentru prima oară la 3 decembrie 1924 în ziarul „Pravda" nr. 275 Semnat : N. Lenin

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CĂTRE BIROUL CONGRESULUI FEMEILOR DIN GUBERNIA PETROGRAD [20]

Tovarăşe ! Neavînd posibilitatea să asist la congresul dv., aş vrea să vă transmit în scris salutul meu şi cele mai bune urări de succes.

În momentul de faţă punem capăt cu succes războiului civil. Prin victoriile ei asupra exploatatorilor, Republica sovietică se consolidează. De acum înainte ea va putea şi va trebui să-şi concentreze eforturile asupra îndeplinirii unei sarcini mai importante, mai apropiate nouă, tuturor oamenilor muncii : aceea de a duce un război fără vărsare de sînge pentru biruirea foametei, a frigului, a ruinei. Şi, în acest război fără vărsare de sînge, muncitoarele şi ţărancele sînt chemate să joace un rol deosebit de important.

Congresul femeilor din gubernia Petrograd va ajuta la crearea, cimentarea şi organizarea armatei femeilor muncitoare în acest război fără vărsare de sînge, care trebuie să aducă şi va aduce Puterii sovietice victorii şi mai mari.

Cu salutări comuniste,

V. Ulianov (Lenin)

10/I.1920

„Petrogradskaia Pravda"
nr. 11 din 16 ianuarie 1920

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA SECŢIA TRANSPORTURI A COMISIEI EXTRAORDINARE (CEKA) DIN RUSIA [21]

PROIECT DE HOTĂRIRE A CONSILIULUI APĂRĂRII [*]

16.I.1920

Comisia extraordinară (Ceka) din Rusia este obligată să întocmească în termen de 3 săptămîni instrucţiuni amănunţite care să stabilească nu numai normele de funcţionare a secţiei transporturi a Comisiei extraordinare (Ceka) din Rusia, dar şi răspunderea strictă ce revine agenţilor secţiei transporturi a Comisiei extraordinare (Ceka) din Rusia pentru lipsă de vigilenţă sau pentru necomunicarea cazurilor de sabotaj sau de speculă.

Agenţii secţiei transporturi a Comisiei extraordinare (Ceka) din Rusia trebuie să menţină un contact permanent cu celulele comuniste şi sindicale ale părţii cu adevărat proletare a muncitorilor feroviari, care nu se prevalează de situaţia lor de lucrători la căile ferate pentru a face speculă în mod sistematic.

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

Comisariatul poporului pentru afacerile externe va promova o politică în care să manifeste maximum de rezervă şi neîncredere faţă de guvernul Azerbaidjanului, deoarece acesta a respins propunerea noastră de a desfăşura în comun operaţii militare împotriva lui Denikin şi aduce servicii forţelor armate ale Angliei care acţionează împotriva noastră în Marea Caspică. Scoţînd în evidenţă cu toată claritatea faptul că recunoaştem în mod neabătut dreptul la autodeterminare al maselor de oameni ai muncii ai fiecărei naţiuni, Comisariatul poporului pentru afacerile externe trebuie să protesteze cu hotărîre împotriva acestei comportări a guvernului Azerbaidjanului [23].

Scris nu mai devreme de 17 ianuarie 1920

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA ÎNCERCĂRILOR FĂCUTE DE ANTANTĂ DE A INIŢIA RELAŢII COMERCIALE CU RUSIA PRIN INTERMEDIUL COOPERAŢIEI RUSE

Avînd în vedere intenţiile Antantei de a efectua schimbul de mărfuri prin intermediul cooperativelor, cu scopul evident de a le folosi ca un aparat de restabilire a capitalismului, C.C. însărcinează pe preşedintele Uniunii centrale a cooperativelor de consum, Comisariatul poporului pentru aprovizionare, pe preşedintele Consiliului economic superior şi Comisariatul poporului pentru comerţ să examineze cu cea mai mare atenţie din acest punct de vedere problema cooperativelor şi să elaboreze imediat măsuri care să asigure trecerea integrală a aparatului cooperatist sub conducerea noastră, în primul rînd în toate punctele prin care poate fi efectuat schimbul de mărfuri (Ucraina, Extremul Orient).

Scris la 17 sau 18 ianuarie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după exemplarul dactilografiat al procesului-verbal

www.dacoromanica.ro

CONCEPT (SAU TEZE) PENTRU ÎNTOCMIREA RĂSPUNSULUI P.C. DIN RUSIA LA SCRISOAREA PARTIDULUI SOCIAL-DEMOCRAT INDEPENDENT DIN GERMANIA [24]

Primind, în sfîrşit, din partea independenţilor (germani) o propunere *oficială* de a duce tratative, noi ca partid trebuie să le răspundem acum cît se poate de deschis, fără „diplomaţia" care, într-o anumită măsură, este obligatorie pentru Internaţionala Comunistă.

Şi trebuie să le răspundem în aşa fel, încît să explicăm cum stau lucrurile maselor de muncitori care manifestă simpatie faţă de dictatura proletariatului şi faţă de sistemul sovietic, muncitori care nu numai în Germania, ci şi în Franţa, în Anglia şi într-o serie de alte ţări *sînt înşelaţi* (în mod conştient sau inconştient, adică în virtutea autoînşelării) de liderii care adoptă numai formal aceste lozinci cu largă popularitate în rîndurile muncitorilor (dictatura proletariatului şi Puterea sovietică), dar care în practică îşi desfăşoară activitatea, propaganda, agitaţia etc. la fel ca şi în trecut, nu în spiritul acestor lozinci, ci într-un spirit care le contrazice.

Cele ce urmează constituie un concept de teze ale acestui răspuns (din partea P.C. din Rusia către Partidul social-democrat independent din Germania):

(ordinea punctelor trebuie *de asemenea* modificată)

1. Dictatura proletariatului înseamnă priceperea, hotărîrea de a atrage de partea noastră (de partea avangărzii revoluţionare a proletariatului) întreaga masă a celor ce muncesc şi sînt exploataţi, prin măsuri revoluţionare şi prin exproprierea exploatatorilor.

www.dacoromanica.ro

În agitaţia de zi cu zi pe care o desfăşoară independenţii germani (în „Freiheit“ [25], de pildă) nu există aşa ceva. Nu există aşa ceva nici la longuetişti.

2. Este foarte necesar ca o asemenea agitaţie să fie desfăşurată, în special, printre proletarii şi semiproletarii de la sate, precum şi printre ţăranii cu gospodărie mică (adică printre ţăranii care nu folosesc muncă salariată nici chiar în toiul secerişului etc., printre ţăranii care vînd puţine cereale sau nu vînd de loc). Acestor pături ale populaţiei trebuie să li se explice zi de zi, într-un mod cît se poate de simplu, pe înţelesul tuturor şi cît mai concret, că proletariatul, după ce va cuceri puterea de stat, *va înfăptui* o îmbunătăţire imediată a situaţiei lor *pe seama moşierilor expropriaţi*. El le va elibera de sub jugul marilor proprietari funciari, va da ţărănimii în ansamblu marile domenii, o va scăpa de datorii etc. etc. Acelaşi lucru şi pentru masa muncitoare neproletară sau nu întru totul proletară de la oraşe.

Independenţii germani (ca şi longuetiştii) nu desfăşoară o astfel de agitaţie.

3. Sistemul sovietic înseamnă spulberarea minciunii burgheze care numeşte „libertatea presei“ libertatea de a corupe presa, libertatea pentru bogătaşi, pentru capitalişti de a cumpăra ziarele, libertatea pentru capitalişti de a acapara sute de ziare şi de a falsifica aşa-numita „opinie publică“.

Independenţii germani (vorbind despre ei, subînţelegem *întotdeauna* şi pe longuetişti şi pe independenţii englezi etc. etc.) nu înţeleg şi nu promovează acest adevăr, nu fac agitaţie zi de zi pentru lichidarea pe cale revoluţionară a aservirii presei de către capital, aservire pe care democraţia burgheză o numeşte în mod fals libertatea presei.

Faptul că independenţii nu desfăşoară o asemenea agitaţie arată că ei recunosc doar în vorbe (Lippenbekenntniss) Puterea sovietică, în fapt rămîn întru totul încătuşaţi de prejudecata democraţiei burgheze.

Exproprierea tipografiilor şi a depozitelor, a stocurilor de hîrtie, acest lucru *principal* ei nu ştiu să-l explice, deoarece nici ei înşişi nu-l înţeleg.

www.dacoromanica.ro

4. Cele spuse mai sus se referă şi la libertatea întrunirilor (această libertate este o minciună atîta timp cît bogăţii posedă cele mai bune clădiri sau cumpără clădirile publice), la „înarmarea *poporului*", la libertatea conştiinţei (= libertatea pentru capital de a cumpăra şi de a corupe organizaţii bisericeşti întregi, care să ameţească masele cu ajutorul opiului religiei) şi la toate celelalte libertăţi burghezo-democratice.

5. Dictatura proletariatului înseamnă răsturnarea burgheziei de către *o singură* clasă, proletariatul, şi anume de avangarda lui revoluţionară. A cere ca această avangardă să cîştige *în prealabil* de partea ei *majoritatea poporului* în alegerile pentru parlamentele burgheze, pentru adunările constituante burgheze etc., adică în alegeri efectuate *în condiţiile existenţei sclaviei salariate*, în condiţiile existenţei exploatatorilor, sub jugul lor, în condiţiile existenţei proprietăţii private asupra mijloacelor de producţie, — a cere sau a presupune acest lucru înseamnă în fapt a părăsi complet punctul de vedere al dictaturii proletariatului şi a adopta de fapt punctul de vedere al democraţiei burgheze.

Tocmai în felul acesta procedează independenţii germani şi longuetiştii francezi. Repetînd frazeologia democraţilor mic-burghezi despre majoritatea „poporului" (înşelat de burghezie şi oprimat de capital), aceste partide continuă să fie în mod obiectiv de partea burgheziei şi împotriva proletariatului.

6. Dictatura proletariatului presupune şi înseamnă înţelegerea clară a adevărului că proletariatul, în virtutea situaţiei lui economice obiective în orice societate capitalistă, exprimă *just* interesele *întregii* mase a celor ce muncesc şi sînt exploataţi, a tuturor semiproletarilor (adică a celor care în parte trăiesc din vînzarea forţei lor de muncă), a tuturor ţăranilor cu gospodărie mică etc.

Aceste pături ale populaţiei urmează partidele burgheze şi mic-burgheze (inclusiv partidele „socialiste" ale Internaţionalei a II-a) nu în virtutea liberei exprimări a voinţei (cum crede democraţia mic-burgheză), ci în virtutea înşelării lor directe de către burghezie, în virtutea asupririi lor de către capital, a autoînşelării liderilor mic-burghezi.

www.dacoromanica.ro

Aceste pături ale populației (semiproletarii și țăranii cu gospodărie mică), proletariatul le va atrage de partea lui, va putea să le atragă de partea lui numai *după* ce va repurta victoria, numai după cucerirea puterii de stat, adică după ce va răsturna burghezia, după ce va elibera pe *toți* oamenii muncii de sub jugul capitalului și le *va arăta* în practică ce binefaceri (binefacerile eliberării de sub jugul exploatatorilor) le oferă puterea de stat proletară.

Această idee, care constituie baza și esența noțiunii de dictatură a proletariatului, independenții germani și longuetiștii francezi nu o înțeleg, nu o răspîndesc în mase, nu o propagă zi de zi.

7. Dictatura proletariatului înseamnă înțelegerea necesității de a reprima prin violență împotrivirea exploatatorilor, înseamnă hotărîrea, priceperea de a realiza acest lucru. Și întrucît burghezia, chiar și cea mai republicană și mai democrată (de pildă în Germania, în Elveția, în America), recurge sistematic la pogromuri, la linșaj, la asasinate, la violență armată, la teroare împotriva comuniștilor și, de fapt, împotriva oricăror acțiuni revoluționare ale proletariatului, — a renunța în aceste condiții la violență, la teroare înseamnă a te transforma într-un mic-burghez plîngăreț, înseamnă a cultiva iluziile mic-burgheze reacționare cu privire la pace socială, înseamnă — concret vorbind — a da dovadă de lașitate în fața ofițerului-spadasin.

Căci războiul imperialist din anii 1914—1918, cel mai criminal și mai reacționar dintre războaie, a educat în toate țările și a scos în avanscena vieții politice în toate republicile, chiar și în cele mai democratice, zeci și zeci de mii de ofițeri reacționari, care pregătesc și fac uz de teroare în folosul burgheziei, în folosul capitalului, împotriva proletariatului.

De aceea atitudinea pe care o manifestă în practică față de teroare independenții germani și longuetiștii francezi, în discursurile lor parlamentare, în articolele publicate în presă, în întreaga lor agitație și propagandă, înseamnă de fapt renunțarea totală la ceea ce constituie esența dictaturii proletariatului, înseamnă de fapt trecerea

www.dacoromanica.ro

pe poziţiile democraţiei mic-burgheze, înseamnă *pervertirea* conştiinţei revoluţionare a muncitorilor.

8. Acelaşi lucru este valabil şi în ceea ce priveşte războiul civil. După războiul imperialist, în situaţia cînd generalii şi ofiţerii reacţionari folosesc teroarea împotriva proletariatului, în situaţia în care *noi* războaie imperialiste *se pregătesc de pe acum* prin actuala politică a *tuturor* statelor burgheze — şi ele nu numai că se pregătesc în mod conştient, dar şi decurg cu o necesitate obiectivă din întreaga lor politică —, în aceste condiţii, în această situaţie, a deplînge războiul civil împotriva exploatatorilor, a condamna acest război, a te teme de el înseamnă a deveni în fapt un reacţionar.

Asta înseamnă să te temi de victoria muncitorilor, care poate costa zeci de mii de victime, şi să admiţi în mod sigur un nou măcel imperialist, care a costat ieri şi va costa mîine milioane de victime.

Asta înseamnă *să încurajezi* de fapt năravurile reacţionare, manifestările de violenţă, urzelile şi pregătirile generalilor şi ale ofiţerilor burghezi.

În aceasta constă de fapt caracterul reacţionar al poziţiei blajine, mic-burgheze, sentimentale a independenţilor germani şi a longuetiştilor francezi în problema războiului civil. Ei închid ochii asupra uneltirilor gărzii albe, asupra pregătirii ei de către burghezie, asupra creării ei de către burghezie şi se sustrag în mod făţarnic, fariseic (sau laş) de la munca de creare a unei gărzi roşii, a unei armate roşii a proletarilor, capabilă să reprime împotrivirea exploatatorilor.

9. Dictatura proletariatului şi Puterea sovietică înseamnă înţelegerea clară a necesităţii de *a zdrobi*, de a sfărîma total aparatul de stat burghez (fie el şi republican-democratic), justiţia, birocraţia civilă şi militară etc.

Independenţii germani şi longuetiştii francezi nici nu înţeleg acest adevăr şi nici nu desfăşoară zi de zi o agitaţie în favoarea lui. Mai rău chiar: ei îşi desfăşoară *întreaga* lor agitaţie într-un spirit *diametral opus*.

www.dacoromanica.ro

10. Luată în sine, orice revoluţie (spre deosebire de reformă) înseamnă o criză, şi o criză extrem de profundă, atît politică cît şi economică. Aceasta independent de criza căreia războiul i-a dat naştere.

Sarcina partidului revoluţionar al proletariatului este de a explica muncitorilor şi ţăranilor că trebuie să aibă tăria de a întîmpina cu curaj această criză şi de a găsi în măsurile revoluţionare *un izvor de forţă* pentru învingerea ei. Numai învingînd aceste crize — extrem de profunde — cu entuziasm revoluţionar, cu energie revoluţionară, cu hotărîrea revoluţionară de a da cele mai grele jertfe, va putea proletariatul să învingă pe exploatatori şi să izbăvească definitiv omenirea de războaie, de jugul capitalului, de robia salariată.

Altă ieşire nu există, deoarece atitudinea reformistă faţă de capitalism a generat ieri (şi în mod inevitabil va genera mîine) un măcel imperialist cu milioane de victime şi tot felul de crize fără sfîrşit.

Această idee fundamentală, fără de care dictatura proletariatului este o vorbă goală, independenţii şi longuetiştii nu o înţeleg, nu o evidenţiază în propaganda şi în agitaţia lor, nu o explică maselor.

11. Independenţii şi longuetiştii nu dezvoltă în mase conştiinţa faptului că reformismul, care a predominat de fapt în Internaţionala a II-a (1889—1914) şi care a dus-o la pieire, este putred şi funest, ci întunecă această conştiinţă, ascund boala, nu o scot la iveală, nu o demască.

12. După ce au părăsit Internaţionala a II-a, pe care o condamnă în vorbe (de pildă în broşura lui Crispien), independenţii nu fac în realitate altceva decît să întindă mîna lui Friedrich Adler, membru al partidului austriac al domnilor Noske şi Scheidemann.

Independenţii tolerează în rîndurile lor prezenţa unor publicişti care neagă complet toate noţiunile fundamentale ale dictaturii proletariatului.

Această nepotrivire între vorbă şi faptă caracterizează întreaga politică a *liderilor* partidului independenţilor din Germania şi ai partidului longuetiştilor din Franţa. Tocmai liderii sînt aceia care împărtăşesc prejudecăţile democraţiei mic-burgheze şi ale vîrfurilor pervertite în spirit

www.dacoromanica.ro

reformist ale proletariatului, în pofida simpatiilor revoluţionare ale *maselor* muncitoreşti, care se simt atrase spre sistemul sovietic.

13. Independenţii şi longuetiştii nu înţeleg şi nu explică maselor faptul că supraprofiturile imperialiste au permis ţărilor avansate (şi le permit şi acum) *să corupă* vîrfurile proletariatului, să-i arunce acestuia fărîmituri din supraprofiturile lor (obţinute în colonii şi prin exploatarea financiară a ţărilor slabe), să creeze o pătură privilegiată de muncitori calificaţi etc.

Fără a demasca acest rău, fără a lupta nu numai împotriva birocraţiei trade-unioniste, ci şi împotriva tuturor manifestărilor spiritului mic-burghez de breaslă şi ale aristocraţiei muncitoreşti, împotriva privilegiilor vîrfurilor muncitoreşti, fără a izgoni din partidul revoluţionar pe reprezentanţii acestui spirit, fără a apela la *păturile de jos*, la *mase* din ce în ce mai largi, la adevărata *majoritate* a celor exploataţi, nici nu poate fi vorba de dictatura proletariatului.

14. Lipsa de dorinţă sau lipsa de pricepere de a rupe orice legătură cu vîrfurile muncitorimii, care sînt contaminate de imperialism, se manifestă la independenţi şi la longuetişti şi în faptul că ei nu desfăşoară o muncă de agitaţie pentru sprijinirea directă şi necondiţionată a *tuturor* răscoalelor şi *a tuturor* mişcărilor revoluţionare ale popoarelor *coloniale*.

În asemenea condiţii, condamnarea politicii coloniale şi a imperialismului nu este altceva decît făţărnicie sau dezideratul pios al unui mic-burghez obtuz.

15. Independenţii şi longuetiştii nu desfăşoară o muncă de agitaţie în rîndurile armatei (pentru intrarea în armată *cu scopul* de a pregăti trecerea ei de partea muncitorilor, *împotriva* burgheziei). Ei nu creează organizaţii în acest scop.

La violenţa exercitată de burghezie, la nesfîrşitele *ei* acte de încălcare a „legalităţii" (atît în timpul războiului imperialist cît şi *după* terminarea lui), ei nu răspund prin propagarea sistematică a necesităţii creării de *organizaţii ilegale* şi prin *c r e a r e a* unor asemenea organizaţii.

www.dacoromanica.ro

Fără îmbinarea muncii legale cu cea ilegală, a organizaţiilor legale cu cele ilegale, nu poate fi vorba de un partid cu adevărat revoluţionar al proletariatului nici în Germania, nici în Elveţia, nici în Anglia, nici în Franţa, nici în America.

16. În linii generale, întreaga propagandă, întreaga agitaţie, întreaga organizare a independenţilor şi a longuetiştilor sînt mai mult mic-burgheze-democratice decît revoluţionar-proletare ; sînt pacifiste, şi nu revoluţionar-socialiste.

Din această cauză, „recunoaşterea" dictaturii proletariatului şi a Puterii sovietice rămîne pur verbală.

Concluzie : În această situaţie, P.C. din Rusia găseşte că singura hotărîre justă este aceea de a nu se uni cu independenţii şi cu longuetiştii în cadrul aceleiaşi Internaţionale, *ci să aştepte* pînă ce masele revoluţionare ale muncitorilor francezi şi germani *vor lichida* slăbiciunea, greşelile, prejudecăţile, inconsecvenţa unor partide ca cele ale independenţilor şi longuetiştilor.

După părerea P.C. din Rusia, asemenea partide n-au ce căuta în Internaţionala Comunistă.

P.C. din Rusia nu refuză însă să participe la *consfătuiri* cu toate partidele care doresc să se consulte cu el, să-i cunoască părerea.

Scris la 20 ianuarie 1920

Publicat incomplet la 22 martie 1920, în revista „Kommunisticeskii Internaţional" nr. 9

Publicat pentru prima oară în întregime în 1924, în revista „Kommunistisceskii Internaţional" nr. 8

Se tipăreşte după manuscris

---

www.dacoromanica.ro

CĂTRE G. M. KRJIJANOVSKI

Gleb Maksimilianovici !

Am primit articolul şi l-am citit [26].

E minunat.

Este nevoie de *o serie* de astfel de articole. Atunci le vom publica în broşură [27]. Noi ducem lipsă tocmai de specialişti cu concepţii largi sau „îndrăzneţe".

Este necesar ca : 1) notele să fie *deocamdată* eliminate sau prescurtate. Sînt prea multe pentru a fi publicate în ziar (cu redactorul voi vorbi mîine).

2) Nu s-ar putea adăuga un *plan,* nu unul tehnic (asta e desigur treaba *multor specialişti* şi nu trebuie făcută în grabă), ci un plan politic sau de stat, adică unul care să prevadă sarcina proletariatului ?

De pildă : să construim în decurs de 10 (5 ?) ani *20—30* (30—50 ?) de centrale electrice, astfel încît întreaga ţară să fie împînzită de centrale cu o rază de acţiune de 400 de verste (sau 200 dacă nu vom avea posibilitatea să le facem mai mari) ; ele să funcţioneze pe bază de turbă, apă, şisturi, cărbune, petrol (să cuprindem întreaga Rusie, *cu aproximaţie, cu o mare doză* de aproximaţie). Să trecem imediat la achiziţionarea maşinilor şi a modelelor necesare. Peste 10 (20 ?) de ani vom face din Rusia o ţară electrificată.

Cred că dv. aţi putea elabora un astfel de „plan", un proiect de plan, — repet, nu unul tehnic, ci un plan de stat.

www.dacoromanica.ro

El trebuie întocmit acum, în cifre grăitoare, pe înţelesul tuturor, pentru a antrena masele printr-o perspectivă clară şi precisă (cu o bază fundamentată ştiinţificeşte): să pornim la treabă şi în 10—20 de ani vom transforma întreaga Rusie, industrială şi agricolă, într-o ţară *electrificată*. Vom ajunge să producem **atîţia şi atîţia** sclavi mecanici (atîtea mii sau milioane de cai putere sau kilowaţi? ? sau cum li se mai zice) etc.

Dacă s-ar anexa şi o hartă *aproximativă* a Rusiei pe care să fie indicate centralele şi raza lor de acţiune? Sau nu se poate încă?

Repet, trebuie să antrenăm *masa* de muncitori şi ţărani conştienţi printr-un program *măreţ*, eşalonat pe o perioadă de 10—20 de ani.

Vom mai vorbi la telefon.

Al dv., *Lenin*

23. I.

P.S. Krasin spune că la noi nu e posibilă electrificarea căilor ferate. Aşa să fie? Dacă este aşa, poate că va deveni posibilă peste 5—10 ani? Poate în Ural este posibilă?

N-ar trebui oare scris un articol special despre un „plan de stat" pentru crearea unei reţele de centrale electrice, anexîndu-se, totodată, o hartă sau dîndu-se o enumerare aproximativă a lor (numărul lor), arătîndu-se perspectivele de a centraliza producţia de energie a întregii ţări?

După ce vei primi scrisoarea, te rog să mă chemi la telefon pentru a discuta mai amănunţit această problemă.

Scris la 23 ianuarie 1920

Publicat pentru prima oară la 22 ianuarie 1925, în ziarul „Ekonomiceskaia Jizn" nr. 18

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

DIRECTIVĂ A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PRIVIND INSPECŢIA MUNCITOREASCĂ [28]

Se trasează ca sarcină Prezidiului C.E.C. din Rusia şi Controlului de stat să se călăuzească după următoarea directivă a C.C. al P.C. din Rusia :

1. Să nu se înfiinţeze noi instituţii în nici un domeniu al administraţiei de stat, ci să fie îmbunătăţite activitatea şi structura actualelor comisariate ale poporului.

2. Inspecţia muncitorească şi ţărănească să fie dezvoltată, întărită şi extinsă prin toate mijloacele posibile, orientînd întreaga activitate spre a da Controlului de stat un caracter pe deplin muncitoresc (şi ţărănesc).

3. Pentru Inspecţia muncitorească să nu fie luaţi muncitori calificaţi, ci numai necalificaţi, şi mai ales femei.

4. Să fie întocmit de urgenţă, cu participarea lui Avanesov, un nou proiect de hotărîre pentru organizarea Inspecţiei muncitoreşti şi ţărăneşti de pe lîngă Controlul de stat şi să fie prezentat Biroului Politic cel mai tîrziu la 28.I.1920.

Scris la 23 ianuarie 1920

Publicat pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

OBSERVAŢII ŞI COMPLETĂRI LA PROIECTELE DE „HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA INSPECŢIEI MUNCITOREŞTI ŞI ŢĂRĂNEŞTI"

Tovarăşului Stalin. În copie : lui Avanesov, Tomski şi Kiselev, membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia

Pe baza directivei Comitetului Central *, trebuie, după părerea mea, ca cele 3 proiecte să fie refăcute şi reunite într-un singur proiect.

Consider necesare următoarele completări :

1) „Secţia" Inspecţia muncitorească-ţărănească de pe lîngă Controlul de stat trebuie să funcţioneze un anumit timp, sarcina ei fiind de a introduce Inspecţia muncitorească-ţărănească *în toate* secţiile Controlului de stat, după care ea va înceta să existe ca secţie aparte.

2) Scopul : *întreaga* masă a oamenilor muncii, atît bărbaţii cît şi *îndeosebi femeile*, să participe rînd pe rînd la activitatea Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti.

3) În acest scop, organele locale vor întocmi liste (conform Constituţiei), cu excluderea funcţionarilor etc.

— toţi ceilalţi să participe *pe rînd* la activitatea Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti.

4) Această participare se va înfăptui în mod diferenţiat, în funcţie de pregătirea celor în cauză : începînd cu rolul de martor, de martor-asistent sau de practicant pentru muncitorii şi ţăranii fără ştiinţă de carte şi cu un nivel de cunoştinţe extrem de scăzut, — şi terminînd cu rolul

* Vezi volumul de faţă, p. 67. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

de lucrători învestiţi cu toate (sau aproape toate) drepturile pentru cei cu ştiinţă de carte, cu un nivel de cunoştinţe ridicat şi care au fost *verificaţi* într-un fel sau altul.

5) Se va acorda o atenţie deosebită şi se va da o reglementare riguroasă şi o amploare *mai mare* controlului Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti asupra evidenţei produselor, *mărfurilor*, depozitelor, uneltelor, materialelor, combustibilului etc. etc. (îndeosebi la cantine etc.).

La această acţiune vor fi atrase *neapărat femeile, toate* femeile.

6) Pentru ca atragerea unui mare număr de participanţi să nu producă perturbări, să se prevadă că atragerea la această muncă se face într-o anumită ordine, pe rînd etc. De asemenea, trebuie chibzuite în mod minuţios formele participării (cîte 2—3, uneori şi numai în cazuri speciale mai mulţi participanţi, pentru a se evita sustragerea fără rost a funcţionarilor de la treburile lor).

7) Se vor elabora instrucţiuni amănunţite.

8) Funcţionarii de la Controlul de stat vor fi obligaţi (prin instrucţiuni speciale), în primul rînd, să antreneze la toate operaţiile pe care le au de executat reprezentanţi (sau grupe de reprezentanţi) ai Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti, iar în al doilea rînd să facă expuneri la conferinţele muncitorilor şi ţăranilor *fără partid* (expuneri la un nivel accesibil, după o programă anume, cu privire la obiectivele fundamentale ale Controlului de stat şi la metodele lui; expunerile ar putea fi înlocuite cu citirea unei broşuri pe care o vom publica noi (adică Controlul de stat, Stalin şi Avanesov, cu sprijinul special al partidului) şi cu comentarea ei).

9) *Treptat* vor fi chemaţi din diferite localităţi ţărani (neapărat ţărani fără partid) pentru a participa la activitatea Controlului de stat la centru: să se înceapă chiar şi cu 1—2 din fiecare gubernie (dacă nu se poate mai mulţi), iar apoi, în funcţie de posibilităţile de transport şi de alte condiţii, să se *extindă*. Acelaşi lucru şi pentru muncitorii fără partid.

www.dacoromanica.ro

10) Se va introduce treptat, prin partid şi sindicate, verificarea participării oamenilor muncii la activitatea Controlului de stat, adică să se verifice în acest mod dacă participă toţi şi care sînt rezultatele acestei participări din punctul de vedere al pregătirii participanţilor pentru munca de conducere a statului.

Lenin

24/I. 1920

Publicat pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONFERINŢA MUNCITORILOR ŞI OSTAŞILOR ROŞII FĂRĂ PARTID DIN RAIONUL PRESNEA 24 IANUARIE 1920

RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESA

În legătură cu ultimele victorii ale Armatei Roşii, situaţia noastră internaţională s-a schimbat mult, şi trebuie să căutăm noi căi pentru rezolvarea problemelor noastre internaţionale.

De îndată ce s-a creat Puterea sovietică, toate forţele capitalului internaţional s-au dezlănţuit împotriva ei, şi aceste forţe fiind mult mai mari decît forţele noastre, oamenii şovăielnici puteau să se îndoiască de victoria Puterii sovietice. Cu toate acestea, ea a învins. Şi este suficient să te gîndeşti în ce mod a învins Puterea sovietică pentru a înţelege ce trebuie făcut pentru a învinge şi în viitor.

Tovarăşul Lenin arată cît de mare este victoria asupra forţelor capitalului, cît de mare este înfrîngerea suferită de Kolceak, înfrîngere care a determinat pe aliaţi să ridice blocada şi să renunţe la planul de a sugruma Rusia.

Această victorie a noastră asupra unui duşman mult mai puternic arată că cei care au avut dreptate au fost bolşevicii, şi nu cei care afirmau că, ridicîndu-ne împotriva burgheziei mondiale, începem o luptă sortită eşecului. Deşi ridicarea blocadei ne uşurează oarecum situaţia, totuşi burghezia din Apus va mai încerca, probabil, să lupte împotriva noastră. Chiar şi acum, după ce a ridicat blocada, ea aţîţă împotriva noastră pe albgardiştii polonezi; de aceea din nou este necesar să fim cu ochii în patru, să ne pregătim să respingem noi atacuri şi să folosim învăţămintele reieşite din cei doi ani de luptă, să

www.dacoromanica.ro

folosim mijloacele cu ajutorul cărora am repurtat victorii pînă acum.

Menşevicii spuneau adeseori că proletarii din Apus nu ne sprijină, că aceştia permit să fim sugrumaţi, că au permis să fie sugrumată Ungaria [29]. S-ar părea că aşa este. Dar atunci de ce s-au retras trupele Antantei din Nord şi din Odesa? Ele s-au retras pentru că soldaţii Antantei, ei înşişi muncitori, cu cît pătrund mai adînc pe teritoriul Rusiei Sovietice, cu atît mai hotărît refuză să lupte împotriva noastră. Înseamnă că una dintre cauzele victoriei noastre rezidă în faptul că împotriva noastră se poate lupta numai folosind forţe mari, iar o armată mare poate fi formată numai din muncitori şi din ţărani, dar aceşti muncitori din Apus nu vor să lupte împotriva noastră. Înseamnă că noi am învins nu pentru că am fost mai puternici, ci pentru că oamenii muncii din ţările Antantei s-au dovedit a fi mai apropiaţi de noi decît de propriul lor guvern.

A doua cauză a victoriei noastre este eşecul „campaniei celor 14 state" [30]. Aceasta înseamnă că statele mici nu se pot uni în lupta împotriva bolşevicilor, deoarece ele se tem că, în cazul propriei lor victorii şi, în acelaşi timp, al victoriei denikiniştilor, va fi restaurat Imperiul rus, care va pune în primejdie iarăşi existenţa popoarelor mici. Şi noi încheiem pace cu Estonia, ceea ce constituie o spargere de fapt a blocadei, chiar dacă ridicarea ei formală nu este decît o înşelătorie.

Marile puteri ale Antantei nu se pot uni în lupta împotriva Puterii sovietice, deoarece între ele există o duşmănie prea mare. Germania nutreşte gînduri de răzbunare împotriva Franţei pentru pacea tîlhărească de la Versailles, Franţa aţîţă Polonia împotriva noastră, iar Anglia permite Estoniei să încheie pace cu condiţia ca aceasta să facă comerţ cu ea. Japonia, care are în Siberia o armată mult mai puternică decît a Republicii sovietice, nu poate lupta împotriva noastră, deoarece se teme de un atac din partea Americii, care îi este duşman din pricina intereselor coloniale ale imperialismului în China. Prin urmare, a

www.dacoromanica.ro

doua cauză a victoriei noastre rezidă în faptul că muncitorii sînt solidari, pe cînd burghezii, atîta timp cît rămîn burghezi, nu pot să nu se încaiere între ei și să nu lupte unul împotriva altuia pentru dobîndirea de noi profituri.

Astfel noi am ieșit învingători din primii doi ani de război civil, care au fost anii cei mai grei, deoarece eram ruinați de războiul imperialist, iar legăturile noastre cu regiunile producătoare de cereale și de cărbune erau tăiate. Acum însă avem cereale și combustibil din belșug. În Siberia, numai în cadrul predării obligatorii a surplusurilor de cereale s-au strîns 21 000 000 de puduri. E adevărat că nu le putem transporta de acolo dintr-o dată ; dar se știe că mijloacele de transport sînt distruse în întreaga Europă, iar la noi ele au fost distruse în mod intenționat de albgardiști. Ei au aruncat în aer toate podurile de pe Nipru, în afară de cel de la Kiev ; astfel se explică atît întîrzierea operațiilor militare cît și întîrzierea transportării cerealelor. Noi dispunem de petrolul de la Guriev, pe care-l vom transporta atunci cînd se vor dezgheța țărmurile Mării Caspice. Avem în vedere toate acestea și ne pregătim să-l transportăm. Pentru refacerea mijloacelor de transport creăm armate ale muncii [31], dintre care una a și început lucrările de construire a liniei ferate Aleksandrov-Gai — Guriev pentru transportarea petrolului. Noi nu putem demobiliza armata, deoarece mai avem încă dușmani, cum e, de pildă, Polonia. Demobilizarea este împiedicată și de starea de ruină în care se află mijloacele de transport. De aceea vom folosi armata pentru refacerea acestor mijloace.

În toate fițuicile lor, albgardiștii scriu că bolșevicii desfășoară o agitație admirabil organizată, că ei nu precupețesc banii pentru agitație. Poporul însă a cunoscut toate felurile de agitație, și agitația albgardiștilor, și agitația pentru Adunarea constituantă. E ridicol să crezi că poporul i-a urmat pe bolșevici pentru că agitația lor era mai iscusită. Realitatea este că el i-a urmat deoarece agitația lor era întemeiată pe adevăr.

www.dacoromanica.ro

Înseşi acţiunile lui Denikin şi ale lui Kolceak au servit ca mijloace de agitaţie împotriva lor, de agitaţie în favoarea Puterii sovietice. De aceea am şi învins. Pe ţar l-am doborît cu uşurinţă în cîteva ceasuri. Pe moşieri şi pe capitalişti i-am doborît în cîteva săptămîni. Dar cu aceasta n-am făcut decît jumătate din treabă. Este necesar să învăţăm să muncim într-un fel nou. Înainte exploatatorul era cel ce organiza munca, înainte foamea unea munca ; acum munca trebuie să fie unită de conştiinţa muncitorilor şi ţăranilor că trebuie să muncim pentru a ieşi din această situaţie grea.

Dar nu toţi au încă această conştiinţă. Şi noi începem o luptă nouă, fără vărsare de sînge, pentru această conştiinţă. Pînă acum toate revoluţiile s-au soldat cu foloase pentru un pumn de capitalişti şi de exploatatori. Aceasta pentru că oamenii muncii care se răsculau nu aveau conştiinţa solidarităţii. Fiecare se gîndea numai la el, toţi se luptau între ei, iar la suprafaţă se ridicau pungaşii şi speculanţii.

Iată un ţăran care are cereale, iar alături un om înfometat ; ţăranul preferă să vîndă omului înfometat cereale pentru 1 000 de ruble decît să le dea pe credit puterii muncitoreşti. Aici cineva spune chiar : „Aşa e !“ Iată însă că şi Denikin şi Kolceak au încercat să promoveze comerţul liber, dar cei mai buni, cei mai conştienţi muncitori şi ţărani au văzut cu ochii lor ce înseamnă acest comerţ liber şi le-au întors spatele.

Înainte se spunea : „Fiecare pentru el, iar dumnezeu pentru toţi“, şi multe nenorociri s-au tras de aici.

Noi vom spune : „Fiecare pentru toţi, iar fără dumnezeu ne vom descurca cumva“. Vom lupta pentru alianţa frăţească dintre muncitori şi ţăranii care dau statului cereale pe credit, — pe credit, deoarece deocamdată nu putem da nimic în schimb, iar hîrtiile colorate n-au nici o valoare, nu sînt bani. Pînă acum a trebuit să luptăm numai pentru ca duşmanul să nu ne sugrume ; acum însă,

www.dacoromanica.ro

cînd dușmanul, mult mai puternic, a fost înfrînt, avem mîinile libere și trebuie să începem construirea unei vieți noi, și în primul rînd trebuie să refacem transporturile.

În Sud dispunem de ateliere cucerite de Armata Roșie în localități în apropierea cărora există cereale ; să punem deci în funcțiune aceste ateliere astfel ca ele să lucreze cu întreaga capacitate în trei schimburi, și nu așa cum lucrează niște oameni înfometați.

Trebuie să concentrăm toată forța agitației noastre comuniste, cu ajutorul căreia am învins dușmanul din afară, asupra refacerii mijloacelor de transport.

Cîndva făceam un comerț exterior „strălucit", exportam 700 000 000 de puduri de cereale. De pe urma acestui comerț se îmbogățeau milionarii ruși și străini, în timp ce muncitorii și țăranii ruși flămînzeau. Acum însă trebuie să convingem pe toți că unica salvare este : „toți pentru toți !" Trebuie să lichidăm cu orice preț comerțul liber și specula, care dau pîine numai unui grup restrîns de oameni, în timp ce ceilalți flămînzesc. Trebuie să-i convingem pe țărani — și ei ne vor crede, deoarece Denikin le-a demonstrat „binefacerile" speculei libere —, ei vor înțelege că unica salvare este să dea muncitorului și meseriașului cereale pe credit, iar aceștia își vor plăti datoria nu cu hîrtii colorate, ci cu textile și alte produse.

Am început un mare război, pe care nu-l vom termina curînd : acesta este lupta fără vărsare de sînge a armatelor muncii împotriva foametei, împotriva frigului și a tifosului exantematic, pentru o Rusie cultă, luminoasă, sătulă și sănătoasă ; vom termina însă acest război printr-o victorie tot atît de decisivă ca și aceea cu care am pus capăt luptei împotriva albgardiștilor.

Întrebat asupra condițiilor de pace cu Estonia, tovarășul Lenin a răspuns că noi am făcut multe concesii, dintre care cea mai importantă este cedarea unui teritoriu litigios, locuit de o populație amestecată — rusă și estoniană. Dar noi nu vrem să vărsăm sîngele muncitorilor și al ostașilor roșii pentru o bucată de pămînt, cu atît mai

www.dacoromanica.ro

mult cu cît această concesie nu este făcută pe vecie: Estonia trece printr-o perioadă de kerenskism, muncitorii încep să-şi dea seama de ticăloşia conducătorilor lor, adepţi ai Constituantei, care au jefuit sindicatele şi au ucis 20 de comunişti; ei vor răsturna în curînd această putere şi vor crea o Estonie Sovietică, care va încheia cu noi o altă pace.

„Pravda" nr. 18 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 18 din 28 ianuarie 1920

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Pravda"

www.dacoromanica.ro

INDICAŢII PRIVIND ACTIVITATEA TRENURILOR ŞI VAPOARELOR CU BRIGĂZI DE AGITAŢIE ŞI DE INSTRUCTAJ [32]

1. Indicaţii cu caracter special :

1) Se va intensifica activitatea cu caracter economic şi practic a respectivelor brigăzi de agitaţie şi instructaj, în care scop vor fi incluşi în secţiile lor politice agronomi şi tehnicieni, punîndu-li-se la dispoziţie literatură tehnică, filme cu conţinut corespunzător etc.

2) Se vor realiza prin intermediul comitetului cinematografiei filme cu subiecte din domeniul producţiei, care să oglindească activitatea din diferite ramuri de producţie, filme agricole, industriale, antireligioase şi ştiinţifice, totodată se vor comanda de urgenţă asemenea filme în străinătate prin tov. Litvinov. Comanda telegrafică va fi prezentată spre semnare tov. Lenin.

3) Se va elabora, pe plăşi şi la scară mare, o hartă demonstrativă care să înfăţişeze întreaga activitate desfăşurată, cu indicarea respectivelor localităţi. Această hartă va fi expusă într-un local public cu acces liber pentru întreaga populaţie.

4) Pe baza materialelor culese în timpul deplasărilor se vor întocmi şi edita scheme, diagrame etc.

5) Se va acorda o atenţie deosebită necesităţii unei selecţionări atente a filmelor şi se vor urmări efectele produse de fiecare film asupra populaţiei în timpul prezentării lui.

6) Activitatea acestor brigăzi va fi extinsă şi asupra localităţilor situate la o depărtare mai mare de liniile de cale ferată şi de malurile rîurilor, în care scop respectivelor trenuri şi vapoare li se vor repartiza mai multe

www.dacoromanica.ro

mijloace de transport auxiliare (motociclete, automobile, biciclete); se vor folosi, de asemenea, mijloacele de transport locale.

7) Se va organiza în străinătate o reprezentanţă pentru achiziţionare de filme, de peliculă şi alte materiale de filmat.

8) Se va acorda atenţia cuvenită selecţionării lucrătorilor acestor brigăzi.

9) Tovarăşului Burov i se acordă dreptul ca, în cazurile urgente privind activitatea trenurilor şi vapoarelor cu brigăzi de instructaj ale C.E.C. din Rusia, să se adreseze direct tovarăşului Lenin, iar în cazurile obişnuite — prin secretar.

2. Indicaţii cu caracter general:

1) Se va convoca de îndată, prin intermediul C.C. al partidului, o adunare la care să participe reprezentanţi ai C.E.C. din Rusia, ai C.C., ai comisariatelor poporului şi ai lucrătorilor politici care au activat în cadrul unor asemenea brigăzi. Această adunare trebuie să ia cunoştinţă de rezultatele activităţii acestor brigăzi şi să elaboreze în numele C.E.C. din Rusia, al C.C. şi al Consiliului Comisarilor Poporului un regulament privind activitatea trenurilor şi vapoarelor cu brigăzi de agitaţie şi instructaj.

2) Tov. Lenin va supune acest regulament aprobării Comitetului Central şi a Consiliului Comisarilor Poporului.

3) Se recomandă ca să fie creată pe lîngă Consiliul Comisarilor Poporului o Comisie permanentă specială pentru îndrumarea activităţii acestor brigăzi, în conformitate cu regulamentul elaborat.

Scris la 25 ianuarie 1920

Publicat incomplet în 1920, în culegerea „Trenurile şi vapoarele cu brigăzi de agitaţie ale C.E.C. din Rusia. Istoricul, aparatul, metodele şi formele lor", Moscova

Publicat pentru prima oară în întregime în 1932, în: N. K. Krupskaia. Opere, vol. II. „Politprosvetrabota"

Se tipăreşte după textul apărut în carte

www.dacoromanica.ro

PROIECTE DE HOTĂRÎRI ŞI DIRECTIVE CU PRIVIRE LA COOPERAŢIE [33]

Să se prezinte mîine Consiliului Comisarilor Poporului un proiect de decret care să prevadă nu fuzionarea diferitelor cooperaţii, ci desăvîrşirea unificării tuturor formelor de cooperaţie, modificîndu-se proiectul propus de O. I. Şmidt în sensul că atitudinea faţă de organizaţiile cooperatiste locale de tipul cooperaţiei de producţie, care nu fac parte din cooperaţia de consum, să fie cît mai precaută, iar Consiliul congreselor cooperaţiei să fie desfiinţat în cel mai scurt timp.

Directive :

α) Să se manifeste mai multă grijă faţă de interesele oamenilor muncii, şi nu numai faţă de cele ale chiaburilor şi ale celor înstăriţi. Să se modifice în acest sens formularea părţii introductive a decretului.

β) Sprijinirea mai largă a diferitelor forme de cooperaţie de producţie concomitent cu dezvoltarea în mod deosebit a iniţiativei locale şi cu stimularea formelor superioare de cooperaţie agricolă şi meşteşugărească.

γ) Măsurile concrete elaborate de noul Centru cooperatist general în vederea unificării diferitelor forme de cooperaţie de producţie vor fi traduse în viaţă cu aprobarea Consiliului Comisarilor Poporului.

a) Să fie însărcinaţi Ţiurupa şi Lejava să prezinte Consiliului Comisarilor Poporului un proiect de hotărîre (fără a decide în prealabil dacă urmează sau nu să fie publicat) care să cuprindă reguli mai precise, mai siste-

www.dacoromanica.ro

matice şi mai concrete cu privire la participarea cooperativelor la colectările de diferite produse, precum şi cu privire la felul, formele, condiţiile şi metodele de realizare a acestei participări.

b) Direcţia centrală de statistică să fie însărcinată ca într-un termen de... şi de comun acord cu Uniunea centrală a cooperativelor de consum, cu Comisariatul poporului pentru aprovizionare şi cu Consiliul economic superior să elaboreze un program de cercetare prin sondaj a procedeelor folosite pe plan local la colectările de produse alimentare şi a rezultatelor obţinute în acest domeniu cu şi fără participarea cooperaţiei.

Programul va fi supus spre aprobare Consiliului Comisarilor Poporului, care va decide totodată asupra efectuării cercetării propriu-zise.

Se va examina dacă nu este cazul să se recurgă şi la un chestionar ; în caz afirmativ, se va prezenta Consiliului Comisarilor Poporului un plan sumar în acest sens.

Scopul cercetării : studierea amănunţită a unor fapte, chiar şi puţine la număr, dar tipice şi precis stabilite, din care să reiasă ce produse, în ce cantităţi şi cum anume au fost strînse, depozitate, păzite, transportate, la ce distanţă etc. ; numărul cazurilor de constrîngere şi ce forme a luat ea ; acordarea de mărfuri în schimb, cîte şi ce fel de mărfuri ; cît la sută s-a realizat din planul de predare obligatorie a surplusurilor şi în ce termen ; care este participarea diferitelor grupuri ale ţărănimii la livrările de cereale (şi la primirea de mărfuri, în cazul în care ele s-au acordat).

Scris la 26 ianuarie 1920

Publicat pentru prima oară în 1950, în : V. I. Lenin. Opere, ed. a 4-a, vol. 30

Se tipăreşte după manuscris

---

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CEL DE-AL III-LEA CONGRES GENERAL AL CONSILIILOR ECONOMICE DIN RUSIA [34] 27 IANUARIE 1920

RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

Tovarăşul Lenin spune că se va ocupa numai pe scurt de problemele de care s-a lovit cel mai mult în ultima vreme. Una dintre aceste probleme este organizarea conducerii, problema conducerii prin colegii şi a conducerii unice [35]. În discuţiile care au loc pe această temă, problema este dezbătută în sfera raţionamentelor abstracte, prin care se şi demonstrează că conducerea prin colegii este de preferat conducerii unice. Aceasta însă ne îndepărtează mult de sarcinile practice ale perioadei actuale. Asemenea raţionamente ne readuc la etapa iniţială de construire a Puterii sovietice, etapă pe care am depăşit-o. E timpul să se treacă la un mod mai concret de a pune problema.

Conducerea prin colegii, ca tip fundamental de organizare a conducerii sovietice, reprezintă ceva rudimentar, necesar în primul stadiu, cînd trebuie construit din nou. Dar cînd s-au statornicit deja forme mai mult sau mai puţin stabile, trecerea la munca practică este legată de conducerea unică, ea fiind sistemul care asigură în cel mai înalt grad folosirea optimă a aptitudinilor oamenilor şi o verificare reală, nu verbală, a muncii lor.

Experienţa acumulată de Puterea sovietică în domeniul construcţiei militare nu poate fi considerată drept o experienţă izolată. Războiul include în sine toate formele şi toate domeniile muncii de construcţie. Construirea armatei noastre a putut da rezultate bune numai pentru că a fost înfăptuită în spiritul construcţiei sovietice generale,

www.dacoromanica.ro

pe baza raporturilor de clasă care se afirmă în domeniul oricărei construcţii. Aici observăm aceeaşi pătură subţire a clasei conducătoare — proletariatul — şi masa ţărănimii. Şi dacă în alte domenii esenţa acestui raport nu s-a vădit cu deplină pregnanţă, el a fost supus unei adevărate verificări în armată, care stă faţă în faţă cu duşmanul şi plăteşte scump pentru fiecare greşeală a sa. Asupra acestei experienţe trebuie să reflectăm. Ea a trecut în dezvoltarea ei legică de la o conducere prin colegii nesistematică, întîmplătoare, la conducerea prin colegii ridicată la rangul de sistem de organizare care pătrunde în toate instituţiile armatei, iar acum, ca tendinţă generală, a ajuns la conducerea unică, singurul mod just de organizare a muncii. În orice domeniu al activităţii Sovietelor veţi întîlni un număr redus de proletari conştienţi, o masă de proletari cu nivel mai puţin ridicat, iar mai jos o masă imensă de ţărani cu toate deprinderile legate de gospodăria individuală şi, prin urmare, de libertatea comerţului şi a speculei, pe care menşevicii, socialiştii-revoluţionari şi cei fără partid o numesc libertate, în timp ce noi o considerăm o moştenire a capitalismului. Acestea sînt condiţiile în care trebuie să ne desfăşurăm activitatea, şi ele necesită metode de acţiune corespunzătoare. Experienţa armatei ne arată cum o organizare a conducerii a evoluat în mod legic de la formele iniţiale ale conducerii prin colegii la conducerea unică, care acum se aplică acolo în proporţie de cel puţin cinci zecimi.

Conducerea prin colegii are drept rezultat, în cel mai bun caz, o imensă risipă de forţe şi nu asigură operativitatea şi precizia în muncă, elemente cerute de marea industrie centralizată. Dacă veţi examina rezoluţiile adoptate de cei care apără principiul conducerii prin colegii, veţi găsi o formulare extrem de abstractă a cerinţei ca fiecare membru al colegiului să poarte o răspundere personală pentru îndeplinirea sarcinilor. Acest lucru a devenit pentru noi ceva elementar. Dar fiecare dintre dv. care are experienţă practică ştie că numai într-un singur caz dintr-o sută se aplică realmente această cerinţă. În

www.dacoromanica.ro

imensa majoritate a cazurilor, ea rămîne doar pe hîrtie. Nici unul dintre membrii colegiului nu primeşte sarcini precise şi nu răspunde personal de îndeplinirea lor. În general, la noi nu există nici un fel de control al muncii. Să presupunem că comitetul central al unui sindicat desemnează drept candidat pe Vasili Vasilievici Vasiliev şi că dv. cereţi să vi se pună la dispoziţie o listă cu sarcinile îndeplinite de acesta şi controlate de oameni pricepuţi. Fiţi siguri că nu veţi primi nimic de felul acesta. Noi, cu toţii, abia începem să trecem la o adevărată muncă concretă.

Vina noastră constă în faptul că vrem să realizăm totul cu forţele noastre. Cel mai mare neajuns al nostru este lipsa de cadre ; noi însă nu ştim să le recrutăm din mijlocul muncitorilor şi ţăranilor de rînd, printre care se află mulţi oameni talentaţi, care ar putea îndeplini sarcini administrative şi organizatorice. Va fi mult mai bine dacă vom trece cît mai repede de la discuţii generale — şi în majoritatea lor absolut sterile — la organizarea concretă a muncii. Atunci ne vom îndeplini efectiv obligaţia de organizatori ai clasei înaintate şi vom depista sute şi mii de noi organizatori talentaţi. Va trebui să-i promovăm, să-i punem la încercare, să le dăm sarcini care vor fi din ce în ce mai complicate. Sper că, după congresul consiliilor economice, după ce vom face bilanţul muncii, vom porni pe această cale, vom lărgi, vom spori numărul organizatorilor, pentru ca pătura foarte restrînsă, ale cărei forţe s-au uzat în aceşti doi ani, să fie completată şi mărită ; acest lucru este necesar, deoarece pentru a îndeplini sarcinile pe care le trasăm şi care trebuie să scoată Rusia din starea de mizerie, foamete şi frig avem nevoie de un număr de organizatori de zece ori mai mare, care să răspundă pentru activitatea lor în faţa a zeci de milioane de oameni.

A doua problemă care ne interesează în cel mai înalt grad este problema armatelor muncii.

Aici avem în faţa noastră o sarcină legată de succesiunea a două perioade ale activităţii noastre. Prima peri-

www.dacoromanica.ro

oadă, perioadă exclusiv de război, n-a luat încă sfîrşit. O serie întreagă de indicii ne arată că capitaliştii ruşi nu vor fi în stare să continue războiul. Dar nu încape îndoială că ei vor face încercări de a invada Rusia. Şi noi trebuie să fim cu ochii în patru. În linii generale însă, războiul pe care ei l-au dezlănţuit împotriva Republicii sovietice acum doi ani s-a soldat cu victoria noastră, iar acum trecem la îndeplinirea sarcinilor paşnice.

Trebuie să înţelegem caracterul specific al acestei treceri. O ţară complet ruinată, o ţară care suferă de frig şi de foame, unde mizeria a ajuns la ultima limită, şi în această ţară un popor care s-a ridicat cu toată puterea şi care a căpătat încredere în sine atunci cînd s-a convins că e capabil să ţină piept întregii lumi — fără nici o exagerare, întregii lumi —, deoarece întreaga lume capitalistă a suferit o înfrîngere ; şi iată, în această situaţie specifică, pentru a îndeplini sarcinile urgente, propunem crearea armatei muncii.

Trebuie să ne concentrăm eforturile asupra sarcinii principale : colectarea cerealelor şi transportarea lor la centru. Orice abatere de la această sarcină, orice risipă de forţe — fie ea cît de mică — va însemna o foarte mare primejdie pentru cauza noastră, va însemna năruirea ei. Or, pentru a folosi aparatul nostru într-un mod cît mai operativ cu putinţă, trebuie să creăm o armată a muncii. În legătură cu aceasta aveţi la îndemînă tezele C.C. şi rapoartele [36], aşa că nu mă voi ocupa de laturile concrete ale problemei. Aş vrea numai să arăt că, în momentul trecerii de la războiul civil la noile sarcini, trebuie să dăm totul frontului muncii şi să concentrăm aici toate forţele într-o încordare maximă, cu o hotărîre specific militară, cu o hotărîre necruţătoare. Acum nu vom admite nici un fel de abateri. Lansînd această lozincă, declarăm că este nevoie de o încordare maximă a tuturor forţelor vii ale muncitorilor şi ţăranilor, şi trebuie să le cerem acestora să ne acorde tot ajutorul în această privinţă. Şi astfel, prin crearea armatei muncii, prin încordarea tuturor forţelor muncitorilor şi ţăranilor, vom

www.dacoromanica.ro

îndeplini sarcina noastră principală. Vom reuşi să colectăm sute de milioane de puduri de cereale. Ele există. Dar e nevoie de eforturi supraomeneşti, de încordarea tuturor forţelor ţării, de hotărîre şi de energie specific militară pentru a strînge aceste sute de milioane de puduri de cereale şi pentru a le transporta la centru. Aici, la centru, ne vom ocupa în special de elaborarea planului necesar în acest scop şi vom discuta în special această problemă, iar toate celelalte — finanţarea, construirea industriei şi toate problemele referitoare la programe vaste — nu trebuie să ne sustragă atenţia în momentul de faţă. Avem în faţa noastră această sarcină principală : să ne opunem acum tentaţiei primejdioase de a ne lăsa antrenaţi de planuri şi de sarcini vaste. Trebuie să ne concentrăm asupra a ceea ce este esenţial şi de prim ordin, neadmiţînd nici o abatere de la principala sarcină pe care ne-am stabilit-o, şi anume să colectăm cereale şi produse, să le colectăm pe calea specifică statului nostru, la preţuri fixe, pe calea socialistă a statului muncitoresc, iar nu pe calea capitalistă a speculei, şi să le transportăm la centru, învingînd dezorganizarea existentă în domeniul transporturilor. Ar fi o crimă ca cineva să uite că avem o asemenea sarcină.

Pentru a organiza îndeplinirea sarcinii noastre esenţiale într-un mod mai mult sau mai puţin just, conducătorii tuturor organelor de stat, şi în special aceia ai consiliilor economice, trebuie să mobilizeze în acest scop zeci de milioane de muncitori şi ţărani la o muncă susţinută. Pentru aceasta va fi alcătuit un vast plan de reconstrucţie a Rusiei. Pentru aceasta dispunem de suficiente mijloace, de materiale, de posibilităţi tehnice, de materii prime, dispunem în suficientă măsură de tot ceea ce trebuie pentru a începe această muncă de reconstrucţie din toate colţurile ţării, atrăgînd pe toţi muncitorii şi ţăranii. Vom desfăşura o luptă dîrză, tovarăşi, o luptă care va necesita în această perioadă sacrificii mari pe frontul muncii, dar care se impune cu necesitate, deoarece la noi bîntuie foametea, frigul şi tifosul exantematic, iar transportul este dezorga-

www.dacoromanica.ro

nizat. Trebuie să luptăm împotriva tuturor acestor calamităţi şi să începem în toate domeniile reconstruirea ţării noastre pe baza marii industrii mecanizate, pentru a face din ţara noastră o ţară civilizată şi pentru ca, pe calea unei lupte socialiste juste, să ieşim din mocirla în care se află în prezent ţările capitalismului şi imperialismului mondial.

Publicat incomplet la 28 ianuarie 1920, în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 18

Publicat în întregime la 29 ianuarie 1920, în ziarul „Pravda" nr. 19

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Pravda"

www.dacoromanica.ro

CĂTRE MEMBRII CONSILIULUI APĂRĂRII [37]

1/II

Situaţia transportului feroviar este de-a dreptul catastrofală. *Transporturile de cereale au sistat.* Pentru a ne salva sînt necesare măsuri foarte grabnice. Timp de două luni (februarie-martie) trebuie aplicate următoarele măsuri (trebuie elaborate şi alte măsuri corespunzătoare, în genul celor expuse mai jos) :

I. *Să fie redusă* actuala raţie de pîine pentru cei care nu lucrează în transporturi şi *să fie mărită* pentru cei care lucrează în acest domeniu.

Chiar dacă vor pieri alte mii de oameni, ţara va fi salvată.

II. Trei sferturi din numărul total al lucrătorilor cu munci de răspundere din toate departamentele, cu excepţia Comisariatului pentru aprovizionare şi a Comisariatului pentru probleme militare, să lucreze în aceste două luni la transporturile feroviare şi la repararea căilor ferate. În mod corespunzător să se suspende (sau să se reducă de 10 ori) pe timp de două luni activitatea celorlalte comisariate.

III. Într-o zonă de 30—50 de verste de ambele părţi *ale liniilor de cale ferată să se introducă starea de război* în vederea mobilizării la munca pentru deszăpezirea drumurilor ; *în plăşile din această zonă* să fie transferaţi trei sferturi din lucrătorii cu munci de răspundere ai comitetelor executive de plasă şi judeţene din *întreaga* gubernie respectivă.

Scris la 1 februarie 1920

Publicat pentru prima oară în 1924, în revista „Proiector" nr. 4

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA ACORDAREA DE PRIME PENTRU MUNCITORI ŞI FUNCŢIONARI

1.II.1920

În ceea ce priveşte acordarea primelor, provoacă mari îndoieli :

§4 — norma e stabilită cu totul arbitrar (50% — exact 50% — de la „cea mai bună", adică în condiţiile folosirii celor mai bune maşini etc. Asta e ceva cu totul arbitrar. Nu s-ar putea formula mai exact ? Poate că, spre a înlesni controlul, ar trebui să se prevadă publicarea normelor ? Sau concentrarea lor la secţia ştiinţifică-tehnică etc., spre a fi publicate într-un buletin ?).

Darea de seamă asupra rezultatelor activităţii : mărimea primelor. În această privinţă nu se prevede obligaţia de a prezenta dări de seamă. Nu se vor consfinţi astfel, în fapt, tot felul de abuzuri ?

Consumatorii trebuie atraşi la controlul normelor. Nu există astfel de exemple ? La cooperative ? etc.

Proiectul păcătuieşte prin formulări vagi, abstracte, lipsite de conţinut concret, promite totul, nu prevede nimic pe linia controlului [38].

Lenin

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

РОССИЙСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
СОВЕТСКАЯ РЕСПУБЛИКА.

Председатель Совета
РАБОЧЕЙ и КРЕСТЬЯНСКОЙ
ОБОРОНЫ.
—о—
Москва, Кремль.

1-II 1920 г.
№ 20

Нашу премию
Всем Совнаркому суду
возвращаю

§4 — совершенно противоречит
определению коми (50% — ровно
50% — об "января", т. е. 31 января
иных машинах и пр. Это совсем
противоречит. Говорят ли точнее?
Журналистов коми для конкурса?
Или собирать их для К.-Техн. Отд.
и т. п., журналиста в Госиздате?)

Трудовой отдел: выбор куре-
ний. Орлов об этом не упомя-
нет. Не будет ли тогда

Prima pagină a manuscrisului lui V. I. Lenin „Observaţii pe marginea proiectului de hotărîre cu privire la acordarea de prime pentru muncitori şi funcţionari". — 1 februarie 1920

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONSFĂTUIREA PREŞEDINŢILOR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE ŞI JUDEŢENE 1 FEBRUARIE 1920

La consfătuirea preşedinţilor comitetelor executive care a avut loc înainte de deschiderea sesiunii [39], tovarăşul Lenin, referindu-se la momentul actual, a spus :

Întrucît situaţia internaţională va rămîne aceeaşi ca şi în prezent, iar întreaga situaţie, întregul mers al evenimentelor denotă stabilitatea ei, trebuie să punem pe primul plan sarcinile activităţii economice. Cît priveşte transportul, trebuie nu numai să-l punem pe primul plan, dar, realmente, trebuie să-l scoatem din impas, să-l salvăm de la o catastrofă iminentă. La noi trenurile cu cereale se opresc ; avem cereale mai multe decît putem transporta. Din cauza lipsei de mijloace de transport, operaţiile militare nu se pot desfăşura normal. Februarie este luna cea mai grea pentru transporturi şi noi ne aflăm, realmente, în faţa catastrofei.

Ne ameninţă pericolul unei dezorganizări a transporturilor mai mari decît în octombrie, în zilele cînd Iudenici şi Denikin înregistrau cele mai mari succese. Trebuie depusă o energie mai mare pentru salvarea transporturilor. În acest domeniu trebuie să facem mobilizări repetate. Trebuie iarăşi şi iarăşi să văduvim de lucrători o serie întreagă de instituţii în vederea luptei împotriva dezorganizării transporturilor.

Întreaga artă a conducerii şi politicii rezidă în a ţine seama şi a şti la timpul oportun unde trebuie concentrate

www.dacoromanica.ro

forţele principale şi atenţia. Trebuie ca în decurs de două luni să scoatem din impas transporturile. Dacă în decurs de două luni nu vom face cu transporturile aceeaşi minune pe care am făcut-o cu Kolceak, vom fi ameninţaţi de catastrofă.

Sînt necesare o serie de măsuri energice şi revoluţionare. Aceasta este o sarcină militară, de luptă şi ca atare presupune acţiuni de luptă, ca în război.

„Krasnaia Gazeta" (Petrograd) nr. 24 din 3 februarie 1920

Se tipăreşte după textul apărut în „Krasnaia Gazeta"

www.dacoromanica.ro

RAPORT CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA C.E.C. DIN RUSIA ŞI A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI, PREZENTAT LA PRIMA SESIUNE A C.E.C. DIN RUSIA AL CELEI DE-A VII-A LEGISLATURI 2 FEBRUARIE 1920

Tovarăşi, raportul meu cu privire la activitatea Consiliului Comisarilor Poporului şi a C.E.C. din Rusia, ale cărui funcţii în intervalul dintre sesiuni le îndeplineşte Prezidiul C.E.C. din Rusia, se împarte, în mod firesc, în două părţi principale : prima — despre politica internaţională, despre situaţia internaţională a Republicii sovietice, iar a doua — despre construcţia internă şi despre sarcinile economice principale. Permiteţi-mi deci să vă expun în această ordine principalele fapte din activitatea noastră în perioada la care se referă raportul, adică în ultimele două luni.

În ceea ce priveşte situaţia internaţională a Republicii sovietice, principalul fapt care determină această situaţie îl constituie succesele Armatei Roşii. Ştiţi că în Extremul Orient ultimele rămăşiţe ale armatei lui Kolceak au fost aproape nimicite, în timp ce între Japonia şi America, state care în mod formal sînt aliate, se vădeşte tot mai limpede o rivalitate, o vrajbă care nu le dă posibilitatea să-şi desfăşoare din plin forţele în atacul întreprins de ele împotriva Republicii sovietice. După nimicirea trupelor lui Iudenici, după ce în Sud au fost cucerite, la începutul lunii ianuarie, oraşele Novocerkassk şi Rostov pe Don, principala parte a trupelor lor a primit o lovitură atît de zdrobitoare, încît situaţia militară a Republicii sovietice s-a schimbat în modul cel mai radical, şi, deşi războiul n-a luat încă sfîrşit, fiecare stat a înţeles limpede că speranţele nutrite de ele înainte în ceea ce priveşte posibili-

www.dacoromanica.ro

tatea de a nimici forţele armate ale Republicii sovietice s-au năruit.

Conştiinţa acestei schimbări radicale a situaţiei internaţionale a Republicii sovietice s-a manifestat în faptul că ne-a fost transmisă prin radio hotărîrea (necomunicată oficial) a Consiliului suprem al aliaţilor. Această hotărîre a fost adoptată la 16 ianuarie şi prevede ridicarea blocadei instituite împotriva Republicii sovietice. Consiliul suprem a adoptat o hotărîre care în partea ei esenţială glăsuieşte : (c i t e ş t e) [40].

Este de prisos să critic diplomaţia care este exprimată în această formulare ; ea este prea evidentă pentru ca să merite să ne oprim asupra faptului că atitudinea aliaţilor faţă de Rusia nu s-a schimbat. Dacă aliaţii înţeleg politica lor în aşa fel încît ridicarea blocadei nu înseamnă o schimbare a politicii lor anterioare, ei nu fac altceva decît să demonstreze lipsa de realism a politicii lor. Dar pentru noi importantă este nu latura politică, ci latura economică a acestei hotărîri. Ridicarea blocadei este un fapt important, de însemnătate internaţională, care arată că a început o nouă fază a revoluţiei socialiste. Aceasta deoarece blocada a fost într-adevăr principala armă, cu adevărat puternică, în mîinile imperialiştilor din întreaga lume pentru sugrumarea Rusiei Sovietice.

La ultimul congres al Sovietelor am avut prilejul să exprim şi să dezvolt ideea că lupta împotriva Rusiei Sovietice a avut ca urmare nu numai faptul că muncitorii şi ţăranii din Franţa, din Anglia şi din celelalte ţări avansate au impus renunţarea la luptă, ci şi faptul că, chiar înăuntrul acestor ţări, masele mic-burgheze ale populaţiei au început să manifeste o opoziţie împotriva blocadei *. Şi, cum este firesc, o asemenea opoziţie din partea păturilor de mijloc ale populaţiei în ţări ca Anglia şi Franţa nu putea să nu influenţeze politica imperialiştilor internaţionali. Cunoscînd maniera lor diplomatică, noi nu ne putem aştepta ca ei să procedeze deschis, fără nici un fel de reticenţe, fără dorinţa de a restabili vechea stare de lucruri, de a strecura printr-o viclenie politica lor ante-

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 39, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 393—395. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

rioară, pe care acum n-o mai pot duce pe față. Dar trebuie spus că, în linii generale, am obținut victorii de proporții uriașe ; noi am smuls din mîinile aliaților flota — armă de care dispuneau numai ei ; am smuls-o în pofida încercărilor elementelor șovăielnice de a ne speria, spunîndu-ne că flota este invincibilă. Dezvoltarea relațiilor politice a arătat că nici această flotă invincibilă n-a fost în stare să lupte împotriva noastră. Fără a avea posibilitatea să opunem o rezistență armată pe mare, noi am silit puterile imperialiste să renunțe la această armă.

Firește, această schimbare a politicii pe scară internațională nu se face simțită dintr-o dată, dar fapt este că noi ne aflăm acum în sfera relațiilor interstatale mondiale, ceea ce ne dă posibilitatea să primim sprijin din partea țărilor mai avansate. Desigur, situația economică și financiară a acestor țări este cît se poate de precară ; toate se află în declin și nu putem conta pe prea mult, dar, avînd posibilitatea să dezvoltăm industria noastră, putem conta că vom primi mașini pentru producție, mașini pentru refacerea industriei noastre. Și principalul este că ceea ce ne izola complet, ceea ce ne izola prin blocadă de țările avansate a fost înlăturat.

După ce Consiliul aliat a fost nevoit să renunțe la această armă, victoriile noastre în domeniul politicii internaționale au continuat, iar cea mai mare dintre ele a constituit-o încheierea păcii cu Estonia. Astăzi am primit o comunicare de la Ioffe și Gukovski, în care se spune : „Astăzi 2 februarie, la ora 2 noaptea, ora Moscovei, a fost semnată pacea între Rusia și Estonia. În vederea semnării a sosit de la Reval ministrul de externe al Estoniei, Birk".

Tovarăși, textul acestui document de pace, care a fost mult discutat și care reprezintă un document de uriașă însemnătate, a fost expediat cu un curier care trebuie să sosească mîine dimineață ; noi însă am primit acum, prin telegraf, textul exact, care mîine va fi difuzat. El va fi examinat și ratificat. Acest document are pentru noi o însemnătate foarte mare. Tratatul de pace dintre Rusia și Estonia are o imensă importanță istorică mondială ; de aceea, obținînd încheierea unui tratat de pace cu un

www.dacoromanica.ro

guvern care începe şi el să devină democratic şi care acum va întreţine cu noi relaţii trainice, dar care pînă acum era sprijinit de întreaga lume imperialistă, trebuie să considerăm acest lucru ca un act de mare importanţă istorică.

Ştim că oamenii care stau între imperialism şi democraţie trec, de obicei, de o parte sau de cealaltă. Noi repurtăm în felul acesta o victorie certă, deoarece pacea a fost semnată, iar acum acest stat trebuie să ia atitudine împotriva duşmanului nostru. Însemnătatea principială a acestui fapt rezidă în aceea că în epoca imperialismului întreaga lume se împarte într-o mulţime de state mari şi mici, statele mici fiind cu totul neputincioase ; ele se află întru totul la cheremul puterilor bogate, care îşi subordonează complet o serie întreagă de state mici şi slabe. În epoca imperialismului are loc împărţirea întregii lumi, a întregii populaţii a globului într-o minoritate de ţări exploatatoare — ţări asupritoare — şi o majoritate de ţări cu populaţie puţin numeroasă şi slab dezvoltată, care se află într-o stare de dependenţă colonială faţă de primele.

Încheind pacea cu Estonia, am dovedit că ştim să mergem înainte ca stat proletar şi comunist. Prin ce anume ? Tuturor statelor beligerante ale Antantei, care s-au pronunţat împotriva păcii, li s-a demonstrat că simpatia pe care ştim să o inspirăm adversarilor noştri şi guvernelor burgheze, că simpatia unei ţări mici este mai puternică decît tot jugul militar, decît tot ajutorul financiar şi decît toate firele economice care leagă această ţară mică de statele atotputernice. Antanta s-a convins că noi putem învinge nu numai atunci cînd folosim violenţa, că sîntem în stare să spulberăm minciunile şi calomniile pe care le răspîndesc la adresa noastră guvernele burgheze din întreaga lume, care spun că bolşevicii se menţin numai prin violenţă. Prin ce am depăşit noi forţele unite ale imperialismului mondial în ceea ce priveşte Estonia, care a fost întotdeauna asuprită de Rusia ţaristă şi moşierească ? Prin aceea că am dovedit priceperea noastră de a renunţa cu bună-credinţă şi în momentul oportun la violenţă, pentru a trece la o politică de pace, cîştigînd astfel simpatia guvernului burghez al unui stat mic, în pofida întregului sprijin ce i-a fost acordat de capitalul internaţional.

www.dacoromanica.ro

Acesta este un fapt de însemnătate istorică. Estonia este o țară mică, o republică mică, dar ea este atît de oprimată, prin mii de mijloace economice și militare, de către capitalul imperialist mondial, încît întreaga ei populație se află sub această presiune. Și iată că acum această pace dovedește că, cu toată istovirea și slăbirea forțelor noastre, cu toată dezorganizarea, noi știm să învingem armata albgardistă, pe care au sprijinit-o imperialiștii. Puternica Antantă știe să răspundă la violență printr-o violență și mai mare, pe cînd această pace dovedește că nu prin violență știm noi să cîștigăm de partea noastră simpatia și sprijinul burgheziei.

Am avut în fața noastră o sarcină internațională extrem de grea. Dezvoltarea capitalismului în diferite țări se desfășoară într-un ritm diferit, în condiții diferite și prin metode și mijloace diferite. Republica socialistă, instaurată într-o singură țară, există alături de țările capitaliste din întreaga lume și obligă burghezia lor să oscileze. De aceea unii trăgeau concluzia : „Va să zică, voi vă aflați într-o situație desperată ; pe albgardiști i-ați învins prin violență, dar ce veți face cu tot restul lumii ?“ — Vom învinge și restul lumii. Că asta nu este o vorbă goală, o dovedește pacea cu Estonia. Întreaga presiune a capitalului internațional a fost învinsă acolo unde renunțarea noastră la violență a fost recunoscută ca fiind de bună-credință. Capitalul internațional spunea : „Nu încheiați pacea cu bolșevicii ; în caz contrar, vă vom cuceri prin înfometare, nu vă vom acorda nici ajutor financiar, nici economic“. Și Estonia s-a dovedit a fi una din țările mici, formal independente, care și-a spus : „Ne bizuim mai mult pe faptul că bolșevicii pot să trăiască în pace cu alte popoare mai slabe, chiar și cu un guvern burghez, decît o poate face întreaga democrație atotputernică a Antantei“.

Democrația se manifestă cu cea mai mare pregnanță în problema fundamentală a războiului și a păcii. Toate puterile pregătesc un nou război imperialist. În fiecare zi muncitorii din întreaga lume văd toate acestea. Azimîine America și Japonia se vor arunca una asupra celeilalte ; după victoria asupra Germaniei, Anglia a cotropit

www.dacoromanica.ro

atîtea colonii, încît celelalte puteri imperialiste nu se vor împăca niciodată cu această situaţie. Se pregăteşte un nou război distrugător, şi masele îşi dau seama de acest lucru. Dar iată că într-un asemenea moment Estonia încheie o pace democratică cu Rusia, ţară cu forţe imense, care este învinuită că, după ce a zdrobit pe Iudenici, Kolceak şi pe Denikin, îşi va arunca toate forţele asupra acestui stat mic. Trebuie spus însă că pacea a fost încheiată în condiţii în care noi am făcut o serie de concesii teritoriale, concesii care nu corespundeau întocmai respectării riguroase a principiului autodeterminării naţiunilor, în condiţii în care am dovedit prin fapte că problema frontierelor este pentru noi o problemă secundară, în timp ce problema relaţiilor paşnice, problema de a şti să aştepţi evoluţia condiţiilor de viaţă în cadrul fiecărui popor, este nu numai o problemă de cea mai mare importanţă principială, dar şi o problemă care ne-a permis să cîştigăm încrederea unor naţiuni ostile nouă. Dacă am ştiut să facem acest lucru în ceea ce priveşte Estonia, asta nu este ceva întîmplător, ci o expresie a faptului că o republică proletară izolată şi, s-ar părea, neputincioasă, slabă a început să cîştige de partea ei ţările dependente de statele imperialiste, iar aceste ţări constituie imensa majoritate. Iată de ce pacea noastră cu Estonia are o însemnătate istorică mondială. Oricît şi-ar încorda Antanta forţele pentru a dezlănţui un război — şi chiar dacă va reuşi să înlocuiască această pace cu un război —, în orice caz va rămîne stabilit o dată pentru totdeauna în istorie faptul că, în pofida întregii presiuni a capitalului mondial, am ştiut să inspirăm unei ţări mici, condusă de burghezie, mai multă încredere decît burghezia pretins democratică, iar în fapt imperialistă, rapace.

În problema : care a fost aici politica noastră în comparaţie cu politica puterilor pretins democratice, dar în fapt rapace, din întreaga lume, dispunem întîmplător de documente deosebit de interesante, al căror conţinut vă rog să-mi permiteţi să vi-l comunic. Aceste documente au fost aduse de un ofiţer sau funcţionar albgardist cu numele de Oleinikov, care primise din partea unui guvern

www.dacoromanica.ro

albgardist însărcinarea de a remite aceste documente extrem de importante unui alt guvern albgardist, iar el ni le-a predat nouă[41]. (Aplauze.) S-a reuşit ca aceste documente să fie aduse în Rusia ; eu vi le voi citi, deşi ne vor lua destul timp. Ele sînt foarte interesante, deoarece dezvăluie într-un mod deosebit de limpede dedesubturile politicii. Primul document reprezintă o telegramă a lui Sazonov adresată lui Gulkevici :

Paris, 14 octombrie 1919, nr. 668.

S. D. Sazonov, asigurîndu-l pe Konstantin Nikolaievici de profundul său respect, are onoare de a înainta aici anexat, spre cunoştinţă, copia telegramei lui B. A. Bahmetev, nr. 1 050, şi a lui I. I. Sukin, nr. 23, în problema situaţiei din provinciile baltice.

Urmează un document mai interesant — o telegramă din 14 octombrie de la Washington :

Primită la 12 octombrie 1919. Nr. de intrare 3 346.
Bahmetev către ministru.
Washington, 11 octombrie 1919, nr. 1 050.
Referitor la telegrama mea nr. 1 045.

(cifru) Departamentul de Stat m-a informat verbal asupra instrucţiunilor date lui Gade. El este numit comisar al guvernului american în provinciile baltice ale Rusiei. El nu este acreditat pe lîngă nici unul din guvernele ruse. Misiunea lui este de a observa şi de a informa. Comportarea lui nu trebuie să insufle populaţiei locale speranţa că guvernul american ar consimţi să sprijine curentele separatiste care vizează mai mult decît autonomia. Dimpotrivă, guvernul american speră că populaţia din provinciile baltice va ajuta fraţilor ei ruşi în activitatea lor generală de stat. La baza instrucţiunilor a fost pusă interpretarea înţelegerii încheiate între guvernele aliate şi cîrmuitorul suprem, aşa cum a fost ea expusă în memoriul meu din 17 iunie înaintat guvernului. Lui Gade i se dau extrase din ultimele cuvîntări ale preşedintelui, în care acesta a atacat în mod vehement bolşevismul.

Aşadar, guvernul american a comunicat că reprezentantul său poate da orice dispoziţii, dar nu poate să sprijine independenţa, adică nu o poate garanta în ceea ce priveşte aceste state. Astfel, direct sau indirect, a ieşit la iveală că marile puteri înşală Estonia, fapt ce n-a putut fi ascuns acesteia. Toată lumea, firesc, putea să ghicească

www.dacoromanica.ro

acest lucru, dar noi deţinem documentele, pe care le vom publica :

Primită la 12 octombrie 1919. Nr. de intrare 3 347.
Sukin către ministru.
Omsk, 9 octombrie 1919, nr. 28.

(cifru) Knox a transmis cîrmuitorului suprem o comunicare a Ministerului de Război britanic, în care acesta din urmă avertizează asupra faptului că statele baltice înclină să încheie pace cu bolşevicii, care le garantează recunoaşterea imediată a independenţei. În acelaşi timp, Ministerul de Război britanic pune problema dacă guvernul n-ar trebui să paralizeze aceste promisiuni, satisfăcînd, la rîndul său, dezideratele statelor menţionate. Noi i-am răspuns lui Knox invocînd principiile expuse în nota pe care cîrmuitorul suprem a adresat-o marilor puteri la 4 iunie şi, totodată, am arătat că încheierea păcii între statele baltice şi bolşevici prezintă o primejdie sigură, deoarece va permite degajarea unei părţi a trupelor sovietice şi va desfiinţa bariera care împiedică pătrunderea bolşevismului în Apus. Însuşi faptul că sînt gata să discute despre pace vădeşte, după părerea noastră, demoralizarea extremă a partidelor din aceste unităţi care se autoguvernează şi care nu se pot apăra singure... împotriva pătrunderii bolşevismului agresiv.

Exprimîndu-ne convingerea că marile puteri nu pot tolera răspîndirea bolşevismului, noi am atras atenţia asupra necesităţii de a sista în viitor ajutorul acordat statelor baltice, ceea ce constituie pentru marile puteri un mijloc real de influenţare, ba chiar unul mai eficace decît încercarea de a-i suprasolicita pe bolşevici, care nu mai au ce pierde.

Relatîndu-vă cele de mai sus, vă rog să faceţi în acest sens demersuri la Paris şi la Londra ; lui Bahmetev ne adresăm separat.

Primită la 9 octombrie 1919. Nr. de intrare 3 286.
Sablin către ministru.
Londra, 7 octombrie 1919, nr. 677.

(cifru) Într-o scrisoare către Gucikov, şeful secţiei operative a Ministerului de Război, căruia G. i-a făcut o propunere cu privire la folosirea tonajului nostru pentru a uşura englezilor aprovizionarea lui Iudenici, aduce la cunoştinţă că, după părerea Ministerului de Război, I. dispune în prezent de tot ce-i trebuie şi că Angliei îi este dificil să continue aprovizionarea lui. El adaugă însă că, din moment ce dispunem de vase, am putea organiza aprovizionarea lui I. pe baze comerciale dacă vom găsi credite. Generalul Redcliffe consideră, totodată, că armata lui I. trebuie dotată în mod corespunzător, deoarece „în statele baltice ea reprezintă singura forţă capabilă să întreprindă operaţii active împotriva bolşevicilor".

Ministrul către Bahmetev, la Washington.
Paris, 30 septembrie 1919, nr. 2 442.

www.dacoromanica.ro

(cifru) Dintr-o sursă suedeză strict confidențială aflu că Morris, ministrul plenipotențiar al S.U.A. la Stockholm, vorbește despre simpatia crescîndă ce se manifestă în America față de bolșevici și despre intenția de a se sista ajutorul ce se acordă lui Kolceak, pentru a intra în relații cu Moscova în interesul comerțului american. Asemenea declarații ale unui reprezentant oficial provoacă o impresie stranie.

Primită la 5 octombrie 1919. Nr. de intrare 3 244.
Bahmetev către ministru.
Washington, 4 octombrie 1919, nr. 1 021.
Referitor la telegrama dv. nr. 2 442.
(cifru) La Departamentul de Stat mi s-a comunicat confidențial că, într-adevăr, Morris, ministru plenipotențiar la Stockholm, și mai ales Hapgood, la Copenhaga, sînt cunoscuți prin simpatiile lor față de stînga, dar că ei nu se bucură aici de nici o influență și autoritate și că guvernul este nevoit să le dea periodic instrucțiuni, arătînd într-un mod categoric că politica americană urmărește neabătut sprijinirea guvernului nostru în lupta împotriva bolșevicilor.

Acestea sînt documentele pe care le vom publica și care arată concret cum s-a desfășurat lupta în jurul Estoniei, cum Antanta împreună cu Kolceak și cu America, cum Anglia și Franța au exercitat o puternică presiune asupra Estoniei, numai și numai pentru a împiedica încheierea păcii cu bolșevicii, și cum aceștia din urmă, promițînd concesii teritoriale și garantînd independența, au obținut victoria în această luptă. Spun că această victorie are o uriașă însemnătate istorică pentru că a fost obținută fără folosirea violenței ; ea a fost obținută asupra imperialismului mondial și este o victorie datorită căreia bolșevicii cîștigă simpatia întregii lumi. Această victorie nu arată cîtuși de puțin că va fi încheiată de îndată o pace generală, în schimb însă, ea demonstrează că noi reprezentăm interesele pașnice ale majorității populației globului împotriva jefuitorilor militaro-imperialiști. Și această apreciere a făcut ca Estonia burgheză, adversară a comunismului, să încheie pace cu noi. Dacă noi, care sîntem o organizație proletară, o Republică sovietică, încheiem pace, acționăm în spirit pașnic față de guvernele burgheze oprimate de marii magnați ai imperialismului, atunci se poate conchide de aici care trebuie să fie politica noastră internațională.

www.dacoromanica.ro

Noi ne propunem acum ca sarcină principală să învingem pe exploatatori şi să atragem de partea noastră pe cei care şovăie ; aceasta este o sarcină de importanţă mondială. În categoria celor care şovăie intră o serie întreagă de state burgheze, care ca state burgheze ne urăsc, dar, pe de altă parte, ca state asuprite, preferă pacea cu noi. Aşa se explică pacea pe care am încheiat-o cu Estonia. Firește, această pace este numai un prim pas şi ea va da roade abia în viitor, dar că va da roade este un lucru cert. Cu Letonia am dus pînă acum tratative numai pe linia Crucii Roşii, la fel ca şi cu guvernul polonez [42]. Repet, pacea cu Estonia trebuie neapărat să dea roade, pentru că temeiurile sînt aceleaşi : imperialiştii încearcă să atragă Letonia şi Polonia într-un război împotriva Rusiei, aşa cum s-a întîmplat cu Estonia. Şi acest lucru poate să se realizeze ; trebuie să fim vigilenţi, deoarece un război cu Polonia este posibil ; dar noi sîntem convinşi — şi temeinicele noastre succese au dovedit-o — că putem încheia pace şi că putem face concesii care vor permite dezvoltarea oricărei democraţii. Acum acest lucru capătă o însemnătate deosebită, pentru că pericolul unui atac din partea Poloniei este foarte acut. Deţinem o serie întreagă de informaţii că, paralel cu Polonia burgheză, conservatoare, moşierească, paralel cu influenţa exercitată de toate partidele capitaliste poloneze, toate statele Antantei se fac luntre şi punte să atragă Polonia într-un război împotriva noastră.

Ştiţi că Consiliul Comisarilor Poporului a lansat o chemare către poporul muncitor din Polonia [43]. Vă vom ruga să aprobaţi această chemare, pentru a protesta împotriva campaniei de aţîţare pe care au dezlănţuit-o cercurile moşiereşti din Polonia. Vom propune un text suplimentar adresat maselor muncitoare poloneze. Această chemare va însemna o lovitură dată puterilor imperialiste, care se străduiesc să aţîţe Polonia împotriva noastră, dar pentru noi interesele majorităţii muncitoare stau pe primul plan.

Îmi voi îngădui acum să dau citire unei telegrame care a fost interceptată ieri şi care ne arată manevrele întreprinse de capitalul american pentru a ne înfăţişa într-o anumită lumină şi a provoca un război între noi şi Polo-

www.dacoromanica.ro

nia. În această telegramă se spune (c i t e ş t e). N-am spus şi n-am auzit nimic asemănător, dar ei ştiu să mintă ; nu degeaba pun la bătaie capitalul lor cu scopul bine determinat de a răspîndi zvonuri mincinoase. Acest lucru le este asigurat de guvernul lor burghez. (C o n t i n u ă s ă c i t e a s c ă t e l e g r a m a.) O astfel de telegramă se transmite din Europa în America, se difuzează pe cheltuiala capitaliştilor şi serveşte încercărilor lor de a provoca fără scrupule un război între noi şi Polonia. Capitalul american se străduieşte din răsputeri să exercite în acest scop presiuni asupra Poloniei, şi o face fără pic de jenă, prezentînd lucrurile în aşa fel încît să reiasă că bolşevicii ar vrea să termine cu Kolceak şi cu Denikin spre a arunca apoi toate „diviziile lor de fier" asupra Poloniei.

Este necesar ca noi să aprobăm chiar acum, aici, hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului, iar după aceea trebuie să procedăm aşa cum am procedat înainte faţă de alte state şi cum am procedat faţă de trupele lui Kolceak şi ale lui Denikin. Trebuie să ne adresăm imediat democraţiei din Polonia şi să explicăm adevărata stare de lucruri. Cunoaştem foarte bine acest mijloc al nostru, care acţionează extrem de pozitiv în sensul descompunerii lor. În cele din urmă, acest mijloc îi va aduce pe făgaşul dorit de noi, pe făgaşul pe care a adus populaţia muncitoare din toate ţările. Această politică trebuie — oricît de greu ar fi acest lucru — să facă un anumit început, iar noi, odată porniţi pe această cale, vom merge consecvent pînă la capăt.

Trebuie să subliniez că faţă de celelalte state am dus aceeaşi politică. Am propus Gruziei şi Azerbaidjanului încheierea unei înţelegeri împotriva lui Denikin. Ele au refuzat, sub pretext că nu se amestecă în treburile altor state. Vom vedea cum vor privi acest lucru muncitorii şi ţăranii din Gruzia şi din Azerbaidjan.

Faţă de popoarele apusene, această politică a fost şi mai prudentă decît atunci cînd a fost vorba de popoarele din Rusia. Ea avea în vedere state ca Letonia, Estonia, Polonia, iar pe de altă parte o serie întreagă de state răsăritene, al căror nivel de dezvoltare este cel al imensei

www.dacoromanica.ro

majorităţi a ţărilor coloniale, care constituie majoritatea populaţiei globului. Ele sînt asuprite de Anglia, care continuă şi astăzi să exploateze pe robii din colonii. Dacă politica noastră faţă de statele vest-europene se distinge printr-o asemenea prudenţă, pentru că e nevoie de un anumit interval de timp în care aceste ţări să aibă posibilitatea de a se debarasa de kerenskismul lor, apoi în Răsărit, unde avem de-a face cu ţări mult mai înapoiate, care au suportat jugul fanatismului religios şi au nutrit o mai mare neîncredere faţă de poporul rus, deoarece timp de zeci şi sute de ani ele au trăit sub jugul politicii capitaliste ţariste şi a imperialismului, al politicii pe care Rusia imperialistă a dus-o faţă de ele, — aici politica noastră trebuie să fie mai prudentă şi mai răbdătoare.

Am acordat autonomie Republicii Başkire [44]. Trebuie să creăm Republica Autonomă Tătară [45]. Continuăm să ducem aceeaşi politică faţă de toate popoarele din Răsărit şi spunem : aflîndu-ne în faţa imensului front al puterilor imperialiste, noi, cei care luptăm împotriva imperialismului, reprezentăm o uniune care necesită o strînsă coeziune pe plan militar şi considerăm că orice încercare de a slăbi această coeziune este ceva cu totul inadmisibil, este o trădare a intereselor luptei împotriva imperialismului internaţional. Dar, promovînd această politică, trebuie să dăm dovadă de şi mai multă prudenţă. Dacă ţările europene trebuie să treacă printr-o perioadă de kerenskism, nu e de mirare că ţările aflate pe o treaptă inferioară de dezvoltare manifestă încă multă neîncredere. Asupra lor, înrîurirea noastră trebuie să se exercite prin metode cu efect mai lent. Noi sprijinim independenţa, neatîrnarea acestor state. Noi facem apel la masele muncitoare din aceste ţări. Spunem : unitatea forţelor militare este absolut necesară, renunţarea la această unitate este inadmisibilă.

Sîntem convinşi că, promovînd neabătut politica noastră de alianţă strînsă, vom obţine în relaţiile noastre cu popoarele din Răsărit succese mai mari decît cele de pînă acum. Dar şi aceste succese sînt deosebit de mari. În rîndurile tuturor popoarelor din Răsărit, Republica sovietică se bucură de o imensă popularitate, izvorîtă din aceeaşi

www.dacoromanica.ro

cauză care ne-a dat posibilitatea să încheiem pace cu un stat mic apusean, şi anume din faptul că ele văd în noi un luptător ferm împotriva imperialismului, că noi sîntem singura republică care duce război împotriva imperialismului şi care ştie să folosească orice situaţie fără a recurge la violenţă şi ştie să învingă renunţînd la folosirea violenţei.

Se înţelege de la sine că aceeaşi politică, dar într-o formă mult mai precis conturată, este promovată şi faţă de Republica Ucraineană. Aici problema se simplifică datorită acordului încheiat anterior între C.E.C. din Rusia şi C.E.C. al Republicii Sovietice Ucrainene [46]. Pe baza acestui acord, care prevede o strînsă federaţie a celor două republici în lupta împotriva ţărilor imperialiste, noi creăm o uniune din ce în ce mai strînsă. Iar masa ţăranilor şi muncitorilor ucraineni se convinge, din experienţa amară a dominaţiei denikiniste, că numai cea mai strînsă alianţă cu Republica Rusă va fi într-adevăr de neînvins pentru imperialismul internaţional şi că despărţirea pe linie de stat nu poate fi avantajoasă în condiţiile luptei împotriva imperialismului, întrucît acesta foloseşte orice despărţire pentru a înăbuşi Puterea sovietică ; o asemenea despărţire este o crimă. Politica noastră prinde rădăcini adînci în Ucraina, şi noi sîntem convinşi că apropiatul Congres general al Sovietelor muncitorilor şi ţăranilor din Ucraina va aproba în mod solemn această politică. Acestea sînt observaţiile sumare în problema situaţiei internaţionale la care trebuie să mă limitez ; cît priveşte propunerile pe care trebuie să le fac în numele Consiliului Comisarilor Poporului şi al C.E.C. din Rusia, eu le-am enumerat mai sus şi vă rog să aprobaţi în această sesiune toate aceste proiecte.

Trecînd la munca de construcţie internă, voi vorbi mai întîi despre unele măsuri ale guvernului nostru, iar apoi mă voi ocupa de lucrul cel mai important — trecerea pe un făgaş nou, trecerea de la sarcinile de război la sarcinile construcţiei de stat.

În ceea ce priveşte principalele măsuri în domeniul politicii noastre interne, care, în cele două luni la care se referă raportul, se evidenţiază mai mult sau mai puţin

www.dacoromanica.ro

din multitudinea de lucrări curente, deosebit de importantă este următoarea hotărîre, care trebuie aprobată de C.E.C. din Rusia. Este hotărîrea cu privire la desființarea pedepsei cu moartea. Știți că, imediat după principala victorie repurtată asupra lui Denikin, după luarea Rostovului, tov. Dzerjinski, care conduce Comisia extraordinară din Rusia și Comisariatul poporului pentru afacerile interne, a prezentat Consiliului Comisarilor Poporului propunerea, adoptată în departamentul său, ca pedeapsa cu moartea, în măsura în care aplicarea ei depinde de Ceka, să fie desființată. Dacă în Europa democrația burgheză se străduiește din răsputeri să calomnieze Rusia Sovietică, afirmînd că este o țară în care domnește teroarea, dacă această minciună este răspîndită atît de democrația burgheză, cît și de socialiștii din Internaționala a II-a, dacă Kautsky a putut să scrie o carte specială, intitulată „Terorism și comunism", în care declară că puterea comunistă se sprijină pe terorism, — atunci vă puteți imagina ce minciuni se răspîndesc pe această temă, și, pentru a spulbera aceste minciuni, am recurs la măsura luată de tov. Dzerjinski și aprobată de Consiliul Comisarilor Poporului ; această măsură trebuie să fie aprobată de C.E.C. din Rusia.

Teroarea ne-a fost impusă de terorismul Antantei, cînd cele mai puternice state din lume s-au năpustit asupra noastră cu hoardele lor, fără a se da în lături de la nimic. Noi nu ne-am fi putut menține nici două zile dacă la aceste acțiuni ale ofițerilor și albgardiștilor n-am fi răspuns într-un mod necruțător ; aceasta a însemnat teroare, dar ea ne-a fost impusă de metodele teroriste ale Antantei. Și de îndată ce am repurtat o victorie hotărîtoare, încă înainte de terminarea războiului, imediat după luarea Rostovului, noi am renunțat la aplicarea pedepsei cu moartea, arătînd prin aceasta că noi ne comportăm față de propriul nostru program așa cum am făgăduit. Noi spunem că folosirea violenței este determinată de sarcina de a reprima pe exploatatori, de a reprima pe moșieri și pe capitaliști ; atunci cînd această sarcină va fi îndeplinită, vom renunța la orice măsuri excepționale. Am dovedit acest lucru prin fapte. Și eu cred, sper și sînt încre-

www.dacoromanica.ro

dinţat că C.E.C. din Rusia va aproba în unanimitate această măsură a Consiliului Comisarilor Poporului şi va rezolva această chestiune în aşa fel, încît în Rusia aplicarea pedepsei cu moartea să devină imposibilă. Se înţelege de la sine că orice încercare a Antantei de a reveni la metodele războiului ne va obliga să reintroducem teroarea ; ştim că trăim într-o epocă în care domină tîlhăria, cînd nu se poate face nimic cu vorbă bună ; iată ce am avut noi în vedere, şi, de îndată ce lupta hotărîtoare a luat sfîrşit, am început imediat să anulăm măsurile care în toate celelalte state se aplică pe termen nelimitat.

Aş vrea, apoi, să fac o remarcă în legătură cu discutarea problemei Inspecţiei muncitoreşti. Întrucît această problemă face obiectul unui raport special, care vă va fi prezentat, nu voi insista prea mult asupra ei. În acest domeniu se pune pe primul plan sarcina de a atrage masele largi la opera de conducere ; această sarcină se pune cu mai multă acuitate decît sarcinile construcţiei largi. Veţi primi proiecte detaliate şi, după ce le veţi discuta şi veţi face îndreptările respective, veţi înţelege că această construcţie trebuie continuată cu participarea mai intensă a maselor largi muncitoreşti. Aceasta este sarcina noastră fundamentală ; în condiţiile ruinei existente, astăzi ne este foarte greu să trecem la înfăptuirea ei, dar păşim cu fermitate spre realizarea ei.

În faţa noastră stă încă o problemă — aceea a cooperaţiei. Noi ne-am propus ca sarcină să unim în cooperative întreaga populaţie ; acestea trebuie să se deosebească însă de vechea cooperaţie, care în cel mai bun caz cuprindea numai păturile de sus.

Socialismul nu ar fi posibil dacă n-ar învăţa să folosească tehnica, cultura şi aparatul care au fost create de civilizaţia burgheză, de civilizaţia capitalismului. Din acest aparat face parte şi cooperaţia, care se dezvoltă cu atît mai mult cu cît ţara se află la un nivel mai înalt de dezvoltare capitalistă. Am pus în faţa cooperaţiei noastre sarcina de a cuprinde populaţia întregii ţări. Pînă acum cooperaţia cuprindea numai păturile de sus, acorda avantaje celor ce puteau să depună părţi sociale, nu dădea

www.dacoromanica.ro

maselor muncitoare posibilitatea de a se folosi de serviciile ei. Cu această cooperaţie noi am rupt în mod hotărît, dar nu am lichidat cooperaţia în genere, ci am dat cooperaţiei, în martie şi aprilie 1918, sarcina de a cuprinde întreaga populaţie. Dacă există cooperatori care preţuiesc principiile întemeietorilor mişcării cooperatiste (pe vremuri se considera că sarcina cooperaţiei este satisfacerea intereselor oamenilor muncii), ei trebuie să privească cu simpatie această măsură. Şi sîntem convinşi că avem de partea noastră simpatia majorităţii membrilor organizaţiilor cooperatiste, deşi nu ne putem face cîtuşi de puţin iluzii că am atras de partea noastră simpatia majorităţii conducătorilor cooperaţiei, care se situează pe poziţii burgheze şi mic-burgheze şi văd în cooperaţie doar o nouă formă de gospodărire capitalistă şi faimoasa libertate a comerţului, care înseamnă îmbogăţire pentru cîţiva şi ruinare pentru majoritate. În loc de aceasta, noi am declarat drept sarcină de stat trecerea cooperaţiei la o deservire efectivă a maselor muncitoare, astfel încît ea să cuprindă întreaga populaţie. Acest lucru nu-l putem face dintr-o dată. Trasînd o asemenea sarcină, noi am depus o muncă sistematică şi o vom continua şi de acum încolo pentru a duce pînă la capăt această treabă, pentru a uni în cooperative întreaga populaţie, şi putem spune cu certitudine că întreaga Rusie Sovietică se va transforma, poate în cîteva săptămîni sau poate chiar în cîteva luni, într-o singură şi mare cooperativă a oamenilor muncii. Ca urmare a acestui fapt, dezvoltarea iniţiativei oamenilor muncii, atragerea lor la opera de construcţie vor putea fi realizate într-un cadru mai larg.

Desăvîrşind aceste măsuri, am hotărît ca toate tipurile de cooperative — nu numai cele de consum, ci şi cele de credit, de producţie etc. — să fie reunite în mod treptat, manifestînd prudenţa cuvenită în cadrul Uniunii centrale a cooperativelor de consum. Sîntem convinşi că măsurile luate de noi în această direcţie se vor bucura de sprijinul Comitetului Executiv Central şi al cadrelor locale, care, după desăvîrşirea formală a unirii cooperativelor, vor face ca prin munca lor pe tărîmul construcţiei economice şi prin atragerea la această muncă a majorităţii munci-

www.dacoromanica.ro

torilor şi ţăranilor — aceasta este una dintre principalele sarcini — cooperaţia să devină, printre altele, un factor foarte important în lupta împotriva birocratismului, care a fost moştenit de la vechiul stat capitalist, luptă pe care şi în programul nostru am declarat-o ca o sarcină dintre cele mai importante. Vom duce această luptă în toate departamentele, pe toate căile şi, între altele, prin unirea cooperativelor, apelînd, peste capul conducătorilor burghezi ai cooperaţiei, la adevăratele mase muncitoare, care trebuie, în totalitatea lor, să pornească la o muncă de sine stătătoare în domeniul construcţiei cooperatiste.

În continuare, aş vrea să arăt, în legătură cu problemele construcţiei interne, ceea ce s-a făcut în domeniul agriculturii. În scopul reglementării folosirii pămîntului, comisarul poporului pentru agricultură a dat în iulie 1919 o circulară cu privire la măsurile pentru combaterea frecventelor reîmpărţiri ale pămîntului între săteni. Această circulară a fost publicată la 1 iulie în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" şi a apărut în „Culegerea de hotărîri şi dispoziţii ale guvernului muncitoresc-ţărănesc". Importanţa acestei circulare constă în aceea că ea răspunde numeroaselor cereri şi declaraţii ale ţăranilor, care arată că, în condiţiile existenţei micii gospodării, reîmpărţirile frecvente împiedică întărirea disciplinei muncii, ridicarea productivităţii muncii. Acest punct de vedere este împărtăşit şi de Consiliul Comisarilor Poporului, care a dat Comisariatului pentru agricultură sarcina de a prezenta un proiect de hotărîre pentru reglementarea reîmpărţirilor. Proiectul va fi examinat în curînd [47]. De asemenea, Comisariatul poporului pentru agricultură îşi propune să ia o serie de măsuri urgente pentru refacerea inventarului viu şi mort al gospodăriilor agricole. În această privinţă are o mare însemnătate munca sistematică dusă în special de cadrele locale, şi ne exprimăm speranţa că membrii Comitetului Executiv Central din Rusia vor exercita o presiune corespunzătoare asupra organelor locale şi îşi vor aduce aportul la traducerea în viaţă a acestor măsuri ale Comisariatului poporului pentru agricultură într-un termen cît mai scurt.

www.dacoromanica.ro

Trec acum la ultima şi, în fond, cea mai importantă problemă a construcţiei noastre: problema armatelor muncii şi a mobilizării la muncă. În condiţiile unor treceri bruşte şi ale unor schimbări radicale ale vieţii sociale, sarcina cea mai grea este de a ţine seama de specificul fiecărei treceri. Cum trebuie să lupte socialiştii în cadrul societăţii capitaliste — aceasta nu este o problemă grea, şi ea a fost de mult rezolvată. Cum să ne imaginăm societatea socialistă dezvoltată — nici asta nu-i greu. Această problemă este de asemenea rezolvată. Dar cum să înfăptuim în practică trecerea de la capitalism, orînduire veche, obişnuită şi cunoscută tuturor, la socialism, orînduire nouă, care încă nu s-a născut, nu are o temelie stabilă, — iată sarcina cea mai grea. Această trecere va dura, în cel mai bun caz, ani de zile. În decursul acestei perioade, politica noastră va cunoaşte o serie de treceri şi mai scurte. Şi toată dificultatea sarcinii care apasă pe umerii noştri, toată dificultatea politicii şi toată arta politică constă în a ţine seama de sarcinile specifice ale fiecăreia din aceste treceri.

Recent noi am rezolvat în linii generale şi esenţiale, deşi încă nu definitiv, problema războiului. Ne propusesem să respingem cu orice preţ asaltul gărzilor albe. Spuneam: la noi totul trebuie subordonat războiului. Aceasta a fost o politică justă. Ştim foarte bine că această politică a însemnat greutăţi fără seamăn în spatele frontului, a însemnat frig, foamete şi ruină, dar tocmai faptul că Armata Roşie — care, în treacăt fie zis, se bucură de aprecieri de felul acelora pe care le-am citat — a rezolvat această sarcină într-o ţară extrem de înapoiată dovedeşte că în Republica sovietică există forţe noi, căci altfel crearea acestei armate model şi victoria repurtată de ea asupra unor armate mult mai puternice sub raport material ar fi fost de neconceput. Dar, după ce am concentrat întregul aparat de stat asupra acestei sarcini şi am reuşit s-o rezolvăm ţinînd seama de specificul ei — a subordona totul intereselor războiului —, acum situaţia cere o trecere rapidă şi radicală. Războiul încă nu l-am terminat. Trebuie să păstrăm neatinsă capacitatea noastră de luptă, să nimicim trupele lui Denikin şi să arătăm

www.dacoromanica.ro

moşierilor şi capitaliştilor din orice ţară că, dacă vor mai încerca să-şi măsoare forţele cu Rusia, pornind un război împotriva ei, vor avea soarta lui Kolceak şi a lui Denikin. De aceea nu putem întreprinde nimic care ar putea slăbi forţele noastre armate. Şi în acelaşi timp trebuie să trecem întreaga ţară pe alt făgaş, să reconstruim întregul mecanism. Nu mai e cu putinţă şi nu e necesar să ne concentrăm toate eforturile asupra războiului, deoarece, în linii generale, problema războiului a fost rezolvată.

Acum se impune sarcina trecerii de la război la construcţia paşnică în condiţii atît de specifice, încît nu putem demobiliza armata, deoarece trebuie să ţinem seama fie chiar şi de eventualitatea unei ofensive din partea aceleiaşi Polonii sau din partea oricăruia dintre statele pe care Antanta continuă să le instige împotriva noastră. Acest specific al sarcinii, în condiţii cînd, fără vreo slăbire a forţelor noastre armate, trebuie să trecem întregul aparat al Puterii sovietice, concentrat asupra rezolvării problemelor războiului, pe noul făgaş al construcţiei economice paşnice, acest specific necesită o atenţie extraordinară şi ne arată că în această direcţie nu putem face nimic cu ajutorul formulelor generale, al tezelor generale ale programului, al principiilor generale ale comunismului, ci trebuie să ţinem seama de specificul acestor condiţii de trecere de la capitalism la comunism, de trecere de la situaţia unei ţări a cărei atenţie era în întregime concentrată asupra problemelor războiului la situaţia unei ţări care a obţinut o victorie hotărîtoare în domeniul militar şi care trebuie să treacă la rezolvarea prin metode militare a sarcinilor economice, prin metode militare, deoarece situaţia, după cum ştiţi cu toţii, este extrem de grea. Sfîrşitul iernii aduce şi va aduce maselor muncitoare calamităţi uriaşe — foame, frig, ruină. Toate acestea trebuie să le biruim cu orice preţ. Ştim că putem să biruim. Ne-a dovedit-o energia Armatei Roşii.

Dacă am fost în stare să luptăm pînă acum, încercuiţi fiind din toate părţile şi izolaţi de regiunile cele mai bogate în cereale şi cărbune, apoi acum, cînd am redobîndit toate aceste regiuni, cînd avem posibilitatea ca,

www.dacoromanica.ro

împreună cu Ucraina, să rezolvăm sarcinile construcţiei economice, putem să rezolvăm sarcina fundamentală : să strîngem o mare cantitate de cereale şi de produse alimentare, să le transportăm în centrele industriale, pentru a putea începe construcţia industrială. Trebuie să ne concentrăm toate forţele asupra acestei sarcini. Nici un fel de alte sarcini practice nu trebuie să ne abată de la îndeplinirea ei ; ea trebuie rezolvată prin metode militare, cu o hotărîre necruţătoare, trecînd complet pe ultimul plan toate celelalte interese. Ştim că vor fi ştirbite o serie întreagă de cerinţe şi interese dintre cele mai legitime, dar, dacă n-am fi acceptat această ştirbire, n-am fi repurtat victoria în război. Acum trebuie să înfăptuim o trecere radicală şi rapidă spre crearea unei baze pentru construcţia noastră economică paşnică. Această bază trebuie s-o constituie crearea unor mari rezerve de produse alimentare şi transportarea lor în regiunea centrală ; sarcina transporturilor este de a aduce materii prime şi produse alimentare. Dacă din august 1917 pînă în august 1918 am colectat 30 000 000 de puduri de cereale, în al doilea an — 110 000 000, iar acum în 5 luni — 90 000 000, şi am făcut acest lucru cu ajutorul aparatului Comisariatului nostru pentru aprovizionare, pe cale socialistă, iar nu pe cale capitalistă, la preţuri oficiale, prin predări obligatorii de către ţărani, iar nu prin cumpărare pe piaţa liberă, — înseamnă că am găsit drumul pe care trebuie să mergem. Sîntem convinşi că acesta este un drum just şi că el ne va da posibilitatea să obţinem rezultate menite să asigure o construcţie economică de mari proporţii.

Toate forţele trebuie să fie consacrate îndeplinirii acestei sarcini ; toate forţele militare care au acţionat în domeniul construcţiei militare trebuie să fie îndreptate pe acest nou făgaş. Iată situaţia specifică, iată trecerea specifică care a generat ideea creării unor armate ale muncii, care a determinat adoptarea legii cu privire la crearea primei armate a muncii în Ural şi a armatei muncii din Ucraina, apoi adoptarea legii cu privire la folosirea forţelor armatei de rezervă pentru îndeplinirea sarcinilor în domeniul muncii paşnice, iar după aceea adoptarea de către Puterea sovietică a hotărîrii cu privire la comi-

www.dacoromanica.ro

tetele pentru obligativitatea muncii [48]. Toate aceste legi vă vor fi expuse, într-un raport amplu şi fundamentat, de către un membru al Comitetului Executiv Central din Rusia. Eu, bineînţeles, nu mă pot angaja în acest domeniu, căci problemele respective pot fi lămurite suficient de limpede în raportul special. Mă voi limita să subliniez însemnătatea acestor măsuri în cadrul politicii noastre generale, însemnătatea acestei treceri, care pune în faţa noastră sarcini specifice — sarcina de a ne încorda toate forţele ca în timp de război, sarcina de a organiza aceste forţe pentru colectarea unor mari rezerve de produse alimentare şi transportarea lor în centrele industriale. În acest scop trebuie create cu orice preţ armate ale muncii ; trebuie să ne organizăm în chip militar, să comprimăm, să restrîngem şi chiar să desfiinţăm o serie întreagă de instituţii, pentru ca în lunile următoare să biruim cu orice preţ dezorganizarea care domneşte în transporturi, să ieşim din această situaţie desperată, cînd sfîrşitul iernii aduce după sine atîtea suferinţe de pe urma frigului, a foametei şi a ruinei economice. Trebuie să ieşim din această situaţie şi avem posibilitatea s-o facem. Şi cînd C.E.C. din Rusia va aproba toate măsurile privind obligativitatea muncii şi armatele muncii, cînd el va face ca această idee să pătrundă şi mai adînc în masele largi ale populaţiei şi va cere tuturor activiştilor locali să procedeze la înfăptuirea ei, sîntem pe deplin convinşi că ne vom achita de această sarcină extrem de grea, fără a slăbi cîtuşi de puţin capacitatea noastră de luptă.

Trebuie ca, fără a slăbi capacitatea noastră de luptă, să trecem cu orice preţ Republica sovietică pe noul făgaş al construcţiei economice. În săptămînile următoare sau, poate, în lunile următoare, această sarcină trebuie să fie înfăptuită. Fiecare organizaţie sovietică şi de partid trebuie să-şi încordeze toate forţele pentru a pune capăt dezorganizării existente în transporturi, pentru a spori rezervele de cereale.

Atunci şi numai atunci vom avea o temelie, o bază solidă pentru construcţia industrială amplă, pentru electrificarea Rusiei. Şi pentru a arăta populaţiei, şi în special

www.dacoromanica.ro

ţărănimii, că în această privinţă avem planuri vaste, care nu sînt rodul fanteziei, ci se bazează pe tehnică şi sînt elaborate pe baze ştiinţifice, cred că trebuie să adoptăm o rezoluţie — sper că C.E.C. va fi de acord cu aceasta — prin care Consiliul economic superior şi Comisariatul pentru agricultură să fie însărcinate să elaboreze de comun acord un proiect în problema electrificării Rusiei.

Cu ajutorul Editurii de stat, precum şi mulţumită muncii energice pe care au depus-o muncitorii de la tipografia fostă Kuşnerev — astăzi tipografia de stat nr. 17 —, am reuşit să obţin ca într-un termen foarte scurt să fie editată broşura lui Krjijanovski „Sarcinile fundamentale în domeniul electrificării Rusiei". Mîine toţi membrii C.E.C. din Rusia vor fi în posesia ei. În această broşură, tov. Krjijanovski, care lucrează în subsecţia pentru electrotehnică a Consiliului economic superior, arată ce s-a realizat pînă acum în acest domeniu şi pune probleme a căror propagare — nu aplicare practică, ci propagare — constituie acum una dintre cele mai importante sarcini.

Îmi exprim speranţa că C.E.C. va adopta rezoluţia care, în numele C.E.C., trasează Consiliului economic superior şi Comisariatului poporului pentru agricultură sarcina ca, în decurs de cîteva luni — în acest timp sarcinile noastre practice vor fi altele —, să elaboreze, cu concursul reprezentanţilor ştiinţei şi ai tehnicii, un plan vast şi complet de electrificare a Rusiei. Autorul broşurii a avut perfectă dreptate cînd a ales ca moto la această broşură maxima: „Secolul aburului a fost secolul burgheziei, secolul electricităţii este secolul socialismului". Trebuie să avem o bază tehnică nouă pentru noua construcţie economică. Această bază tehnică nouă este electricitatea. Pe această bază va trebui să construim totul. Va fi nevoie de ani îndelungaţi. Vom munci 10 sau 20 de ani, dar trebuie să arătăm ţărănimii că, în locul vechii separări a industriei de agricultură — contradicţia cea mai profundă care alimenta capitalismul şi semăna discordie între muncitorii industriali şi muncitorii din agricultură —, noi ne punem drept sarcină să restituim ţărănimii ceea ce am

www.dacoromanica.ro

primit de la ea pe credit sub formă de cereale, căci ştim că banii de hîrtie nu sînt, fireşte, un echivalent al cerealelor. Această datorie trebuie s-o achităm prin organizarea industriei şi prin aprovizionarea ţăranilor cu produsele ei. Trebuie să arătăm ţăranilor că organizarea industriei pe o bază tehnică modernă superioară — pe baza electrificării, care va lega oraşul de sat — va pune capăt dezbinării dintre oraş şi sat, va face posibilă ridicarea culturală a satului, lichidarea înapoierii, a ignoranţei, a mizeriei, a bolilor şi a sălbăticiei pînă şi în colţurile cele mai îndepărtate. La înfăptuirea acestei opere vom trece de îndată ce vom fi rezolvat sarcina noastră fundamentală, imediată. Ea nu trebuie să ne abată nici o clipă de la sarcina noastră practică fundamentală.

În lunile următoare, toate forţele trebuie să fie concentrate asupra transportării alimentelor şi lărgirii bazei alimentare. Nu trebuie să se admită nici o abatere de la îndeplinirea acestor sarcini. Şi, paralel cu aceasta, specialiştii din domeniul ştiinţei şi al tehnicii trebuie să elaboreze un plan de electrificare a întregii Rusii [49], eşalonat pe mai mulţi ani. Trebuie ca legătura pe care am realizat-o cu lumea exterioară, cu Europa capitalistă, fereastra pe care am deschis-o încheind pace cu Estonia, să ne servească pentru a obţine de îndată ajutorul tehnic necesar. Şi după ce vom rezolva, în lunile care urmează, sarcinile fundamentale în domeniul transportului şi al aprovizionării, după ce vom rezolva sarcinile legate de obligativitatea muncii, asupra îndeplinirii cărora ne vom concentra în întregime toate forţele, fără a ne abate cîtuşi de puţin de la ele în perioada imediat următoare, după ce le vom rezolva, vom arăta că ştim să trecem la sarcini de construcţie eşalonate pe mai mulţi ani, la sarcinile trecerii întregii Rusii pe o bază tehnică superioară, care va înlătura dezbinarea dintre oraş şi sat şi ne va da posibilitatea să lichidăm, în întregime şi cu hotărîre, starea de înapoiere, de fărîmiţare, bezna satelor, care este principala cauză a întregii închistări, a întregii stări de înapoiere, a întregii asupriri de pînă acum. Şi dacă în acest

www.dacoromanica.ro

domeniu, în domeniul victoriei paşnice pe frontul fără vărsare de sînge al reorganizării industriei, vom acţiona folosind toate deprinderile noastre militare, concentrîndu-ne întreaga energie, toate forţele asupra îndeplinirii acestei sarcini, — vom repurta în acest domeniu victorii şi mai decisive, şi mai măreţe decît cele repurtate pe tărîmul militar. (A p l a u z e.)

O scurtă relatare a apărut la 3 februarie 1920, în ziarele „Pravda" nr. 23 şi „Izvestia" C.E.C. din Rusia" nr. 23

Publicat pentru prima oară în întregime în 1950, în : V. I. Lenin, Opere, ed. a 4-a, vol. 30

Se tipăreşte după textul stenogramei

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONFERINŢA FEROVIARILOR DE LA NODUL DE CALE FERATĂ MOSCOVA 5 FEBRUARIE 1920 [50]

SCURTĂ RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

V. I. Lenin, întîmpinat cu aplauze furtunoase, a rostit o amplă cuvîntare.

În ceea ce priveşte situaţia internaţională, a spus tovarăşul Lenin, faptul cel mai semnificativ este pacea cu Estonia. Prin această pace am deschis o fereastră spre Europa. Ea ne dă posibilitatea să începem schimbul de mărfuri cu ţările Apusului. Adversarii noştri afirmau că în Apus revoluţia este departe şi că fără ea nu vom rezista. Dar noi nu numai că am rezistat, dar am şi învins.

Am învins fără a primi de undeva măcar un singur cartuş ; am învins numai pentru că muncitorii şi ostaşii roşii au ştiut pentru ce luptă.

Dacă popoarele mici, care sînt o jucărie în mîinile Antantei, încep să încline spre pace cu Rusia Sovietică, aceasta se explică prin faptul că noi le-am dovedit în mod concret că imperialiştii le-au înşelat şi că proletariatul rus, însufleţit de dorinţa de pace, le întinde bucuros mîna. După Estonia urmează Polonia. Am primit ştirea că Polonia va discuta propunerea de pace a Rusiei Sovietice. Această victorie, obţinută fără vărsare de sînge, are o importanţă uriaşă.

Trecînd la situaţia internă, V. I. Lenin a arătat că aici problema centrală este lupta împotriva dezorganizării ce domneşte în transporturi. În momentul de faţă, transportul feroviar atîrnă de un fir de păr. Dacă trenurile se vor opri, aceasta va însemna pieirea centrelor proletare. Este nevoie de eforturi eroice din partea maselor muncitoare pentru a sprijini transporturile şi pentru a uşura lupta îm-

www.dacoromanica.ro

potriva foametei şi a frigului. Dacă în timpul războiului civil, care ne-a costat atîtea jertfe, au fost posibile acte de eroism fără precedent, care au făcut ca victoria să fie de partea noastră, asemenea acte de eroism şi sacrificii sînt necesare şi acum, cînd războiul se desfăşoară pe alt front — pe frontul industrial. Acum sînt necesare victorii pe acest front unde nu se varsă sînge.

Trebuie să înţelegem că şi aici este nevoie de sacrificii. Cu preţul lor trebuie să redresăm economia ţării. „Moarte sau victorie" — iată care trebuie să fie lozinca pe frontul industriei. Trebuie ca muncitorii să-şi dea seama de necesitatea unei lupte extrem de îndîrjite pentru a învinge pe acest front. Lupta va fi foarte grea şi ea va trebui să fie dusă de muncitorii istoviţi, flămînzi ; dar, dacă vor înţelege că de rezultatul acestei lupte depinde soarta clasei muncitoare, ei îşi vor atinge scopul.

Problema transporturilor se discută în momentul de faţă în Consiliul Apărării [51]. Dar e nevoie ca muncitorii înşişi să-şi unească eforturile în lupta împotriva dezorganizării existente în transporturi şi împotriva speculei, care favorizează această dezorganizare. Cei care nu predau statului surplusurile de cereale, cei care transformă căile ferate într-un instrument de speculă sînt împotriva noastră, şi muncitorii conştienţi trebuie să lupte strîns uniţi împotriva lor.

Noi am dus la victorie Armata Roşie nu numai cu ajutorul agitaţiei, ci şi cu ajutorul unei discipline riguroase, de fier. Ceea ce am reuşit să facem în Armata Roşie trebuie creat pe toate fronturile muncii. Întreaga experienţă a creării Armatei Roşii trebuie s-o folosim şi în rîndurile armatei oamenilor muncii de la căile ferate pentru a o ridica şi pe aceasta la nivelul la care a ajuns Armata Roşie. Fără sacrificii, fără o disciplină de fier, fără folosirea specialiştilor, Armata Roşie n-ar fi învins ; fără toate acestea nu va învinge nici armata oamenilor muncii de la căile ferate. (A p l a u z e.)

„Petrogradskaia Pravda"
nr. 28 din 7 februarie 1920

Se tipăreşte după textul
apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONFERINŢA A IV-A A COMISIILOR EXTRAORDINARE GUBERNIALE [52] 6 FEBRUARIE 1920

Tovarăşi ! În prezent trebuie să vă desfăşuraţi activitatea în condiţiile trecerii la o nouă perioadă în dezvoltarea Rusiei Sovietice. Ştiţi, desigur, cu toţii că aceste condiţii ale perioadei de trecere au fost determinate atît de condiţiile internaţionale, cît şi de cele interne, adică mai precis de schimbarea care s-a produs în ultima vreme atît în situaţia de pe frontul internaţional, cît şi de pe cel intern.

Schimbarea esenţială constă în aceea că principalele forţe ale contrarevoluţiei albgardiste sînt zdrobite după înfrîngerea lui Iudenici şi Kolceak şi după victoria asupra lui Denikin. În această privinţă trebuie totuşi să fim precauţi, deoarece în ultima vreme s-a produs o întrerupere a operaţiilor lîngă Rostov, la Novocerkassk, ceea ce creează pericolul refacerii armatei lui Denikin. Cu toate acestea, victoriile importante decisive creează o situaţie nouă. E limpede că burghezia nu mai poate conta în mod serios pe o cotitură favorabilă ei, iar acest fapt este cu atît mai evident cu cît situaţia internaţională s-a schimbat de asemenea foarte mult, în aşa fel încît Antanta s-a văzut nevoită să ridice blocada. Am reuşit să încheiem pace cu Estonia. În această privinţă am obţinut succesul cel mai important, care a consolidat mult situaţia noastră, şi avem toate motivele să credem că vom reuşi să încheiem pace cu toate celelalte state vecine, iar atunci nu va mai fi practic posibil nici un atac al Antantei.

www.dacoromanica.ro

Prin urmare, primul moment critic al luptei împotriva contrarevoluţiei, împotriva forţei armate albgardiste, ascunsă sau făţişă, această primă perioadă critică pare că se apropie de sfîrşit. Este însă mai mult decît probabil că se vor mai face tentative de a declanşa mişcări şi răscoale contrarevoluţionare de un fel sau altul ; în afară de aceasta, experienţa mişcării revoluţionare ruse arată că tentativele de factură net teroristă sînt adesea însoţite de luptă armată de mari proporţii, şi de aceea e firesc să ne aşteptăm ca ofiţerimea contrarevoluţionară înarmată, care reprezintă elementul cel mai deprins cu mînuirea şi întrebuinţarea armelor, să nu renunţe la folosirea lor în interesul ei.

De aceea, deşi după luarea Rostovului pedeapsa cu moartea a fost desfiinţată, din iniţiativa tov. Dzerjinski, noi am precizat totuşi din capul locului că nu excludem de loc posibilitatea reintroducerii ei. Pentru noi aceasta este o problemă de oportunitate. Se înţelege de la sine că Puterea sovietică nu va menţine pedeapsa cu moartea mai mult decît e necesar, şi în această privinţă, prin desfiinţarea pedepsei cu moartea, Puterea sovietică a făcut un pas pe care nu l-a făcut nici un guvern democratic din nici o republică burgheză.

Ştiţi, desigur, că marea majoritate a muncitorilor şi ţăranilor din regiunile periferice care au stat sub jugul albgardiştilor au trecut de partea noastră, şi au făcut-o cu atît mai temeinic cu cît mai îndelungat a fost acest jug. De aceea ştim că toate încercările burgheziei sînt dinainte sortite eşecului. Dar că asemenea încercări pot avea loc este un lucru de care ne-am convins din practica celor doi ani de existenţă a Puterii sovietice. Am văzut cum zeci de mii de ofiţeri, odrasle moşiereşti, au recurs la diferite crime, s-au înţeles cu agenţii puterilor imperialiste pentru a arunca în aer poduri. De aceea spunem că asemenea încercări vor mai fi. Avînd în vedere noua situaţie generală a statului nostru, trebuie neapărat să veghem şi să ţinem minte că, deşi din punct de vedere general-istoric perioada luptei armate ia sfîrşit, aceasta nu exclude de loc faptul ca noi să fim întotdeauna pregătiţi.

www.dacoromanica.ro

În faţa organelor de reprimare a contrarevoluţiei, în faţa organelor Comisiei extraordinare au stat şi stau probleme destul de complexe şi grele. Pe de o parte, ele trebuie să înţeleagă şi să aibă în vedere trecerea de la război la pace, pe de altă parte trebuie să stea mereu de strajă, deoarece nu ştim cît de repede vom ajunge la o pace trainică ; trebuie să ţinem seama de modul în care se răsfrînge asupra păturilor burgheze aplicarea acestei noi măsuri, trebuie să verificăm în practică ce vor aduce aceste schimbări şi numai ţinînd seama de aceasta, pe baza experienţei practice să efectuăm cutare sau cutare schimbări.

Într-un cuvînt, trebuie să păstrăm în continuare întreaga noastră capacitate de luptă în vederea respingerii duşmanului. Probabil că vor mai avea loc tentative de a ne ataca, probabil că Denikin îşi va reface forţele pentru a continua războiul civil, probabil că grupurile de contrarevoluţionari vor mai săvîrşi acte teroriste ; de aceea menţinerea capacităţii de luptă este pentru noi o datorie. Menţinînd capacitatea de luptă şi fără a slăbi aparatul de reprimare a împotrivirii exploatatorilor, trebuie să ţinem seama de noua trecere de la război la pace, modificînd treptat tactica, caracterul represiunilor.

Cred că acestei probleme i s-a acordat o importanţă mare în discuţiile dv. şi, cum e firesc, dispuneţi de mult mai multe date decît mine în vederea găsirii unor soluţii practice concrete. Nu mă îndoiesc că vă veţi strădui să studiaţi în mod concret acest material. Trebuie să meditaţi în ce privinţă se schimbă activitatea organelor de reprimare a contrarevoluţiei în regiunile recent eliberate ale Rusiei, în Siberia, în Ucraina, şi cum să ne modificăm în conformitate cu acest fapt activitatea. Nu voi intra în detalii, nu mă voi opri mai mult asupra problemei, deoarece n-am putut studia materialul faptic, dar, repet, cel mai important lucru este să se ţină seama de datele concrete care apar în activitatea fiecărei comisii extraordinare. Sarcina acestor conferinţe este de a analiza cît mai amănunţit astfel de date faptice, de a face ca nici un lucrător local să nu se izoleze în cercul lui îngust, ci să poată, ca urmare a schimbului de păreri, să elaboreze

www.dacoromanica.ro

o tactică mai bine chibzuită, care să fie aplicată un timp mai îndelungat.

Aş vrea să atrag atenţia în mod deosebit asupra unei probleme care stă astăzi în faţa organelor de reprimare a contrarevoluţiei, în faţa organelor de luptă împotriva spionajului şi speculei, pe frontul muncii, problemă care se pune astăzi pe primul plan din punctul de vedere al construcţiei Puterii sovietice, al întăririi puterii muncitoreşti-ţărăneşti şi al refacerii economiei ruinate.

Dv. ştiţi că sarcina luptei împotriva lui Kolceak, Iudenici şi Denikin, sprijiniţi de Antantă, sarcina luptei împotriva moşierilor şi capitaliştilor contrarevoluţionari, care pînă acum erau convinşi că victoria le este asigurată, deoarece de partea lor se aflau cele mai bogate ţări din lume, a fost o sarcină care a necesitat încordarea tuturor forţelor din ţară, deoarece se punea problema de a apăra însăşi existenţa Republicii sovietice.

Se poate spune că în aceşti doi ani de existenţă a Puterii sovietice a fost săvîrşită o adevărată minune, deoarece în lupta împotriva capitalului internaţional am reuşit să obţinem o victorie fără precedent, de necrezut. Am realizat aceasta, deoarece a existat o coeziune a tuturor forţelor noastre, dictatura proletariatului a fost exercitată realmente, în sensul că în aceşti doi ani de existenţă a Puterii sovietice avangarda înaintată, cea mai bună şi mai cinstită avangardă a clasei muncitoare, a dat dovadă de un eroism şi de o dîrzenie fără seamăn, iar toate elementele şovăielnice din acea parte mai puţin dezvoltată a clasei muncitoare şi a ţărănimii, care oscilau foarte mult, cu cît şovăiau mai mult, cu atît se simţeau mai îndemnate să treacă de partea noastră. Cu cît ele erau supuse la încercări mai mari, cu atît mai repede se alăturau nouă.

Pentru a realiza această concentrare de forţe a fost nevoie să recurgem la măsuri de constrîngere, în pofida tuturor tînguirilor, lamentărilor şi văicărelilor. Atît înainte, cît şi după Revoluţia din Octombrie, noi am considerat şi considerăm că naşterea noii orînduiri nu este posibilă fără violenţa revoluţionară, că toate văicărelile şi lamentările intelectualităţii mic-burgheze fără partid nu sînt decît expresia atitudinii lor reacţionare. Istoria, care se

www.dacoromanica.ro

dezvoltă în procesul unei crîncene lupte de clasă, a arătat că, atunci cînd moşierii şi capitaliştii îşi dau seama că se dă bătălia finală, decisivă, ei nu se dau în lături de la nimic.

Istoria a demonstrat că fără violenţă revoluţionară nu se poate obţine victoria. Fără violenţa revoluţionară îndreptată împotriva duşmanilor direcţi ai muncitorilor şi ţăranilor nu poate fi zdrobită împotrivirea acestor exploatatori. Pe de altă parte însă, folosirea violenţei revoluţionare este inevitabilă şi faţă de elementele şovăielnice, nestatornice din însăşi masa celor ce muncesc.

Dacă, după ce am fost martorii marii victorii a Armatei Roşii, aruncăm o privire retrospectivă asupra celor doi ani de existenţă a Puterii sovietice şi ne gîndim cum am ajuns la aceste victorii, nu putem să nu ne amintim că Revoluţia din Octombrie a început în condiţii de totală descompunere a armatei, de lipsă totală a oricărei organizări militare. Neavînd armată, a trebuit, parcurgînd un drum anevoios şi lung, să înjghebăm, să adunăm, să creăm din nou această armată. În procesul de creare a Armatei Roşii, armată nouă şi disciplinată, a fost nevoie să recurgem la violenţa revoluţionară. Violenţa revoluţionară a fost aplicată în mod cu totul îndreptăţit împotriva elementelor profitoare. În timp ce partea înaintată îşi consacra toate forţele luptei împotriva contrarevoluţiei, în timp ce ea, animată de un înalt spirit de sacrificiu, dădea pe cîmpul de luptă mii de jertfe, în acest timp partea înapoiată a ţărănimii, care primise pămînt, şi partea înapoiată a muncitorimii lucrau numai pentru sine. În această perioadă, partea înaintată a trebuit să făurească şi să consolideze o nouă disciplină, care s-a menţinut prin violenţa revoluţionară şi a putut să se menţină numai pentru că întreaga parte conştientă a muncitorimii şi a ţărănimii, a maselor muncitoare s-a declarat de acord cu această violenţă, a înţeles că fără această disciplină de fier n-am fi creat Armata Roşie, n-am fi rezistat în cei doi ani de luptă şi în genere n-am fi putut ţine piept capitalului organizat, unit. Şi din acest punct de vedere, pentru a face faţă luptei viitoare, sarcinile făuririi disciplinei, menţinerii disciplinei şi coeziunii forţelor noastre se

www.dacoromanica.ro

schimbă treptat. La început am aruncat toate forţele pe frontul de luptă, toate forţele unei ţări ruinate. Prin aceasta, întreaga ţară a fost condamnată la o agravare a stării de ruină.

În urmă cu doi ani, nimeni nu credea că Rusia, ţară ruinată de cei patru ani de război imperialist, va putea să mai suporte doi ani de război civil. Şi, într-adevăr, dacă la sfîrşitul lunii octombrie 1917 am fi fost întrebaţi dacă vom mai suporta doi ani de război civil împotriva burgheziei mondiale, nu ştiu dacă mulţi dintre noi ar fi răspuns afirmativ. Dar evenimentele au arătat că energia de care au dat dovadă masele muncitoreşti-ţărăneşti a fost mai mare decît bănuiau cei care au înfăptuit Revoluţia din Octombrie. Iar noi am ajuns la concluzia, confirmată de desfăşurarea acţiunilor pe fronturile interne, că izvorul noii forţe este mult mai mare decît scontam. În acelaşi timp, acest izvor a arătat că Armata Roşie, care a ştiut să învingă pe fronturile războiului, întîlneşte noi obstacole pe fronturile interne — lucru care se vede astăzi îndeosebi în transporturi. Firește, avem greutăţi şi în ceea ce priveşte aprovizionarea cu alimente, foametea şi frigul fac ravagii mai mari ca oricînd, dar, dat fiind faptul că cele mai importante gubernii producătoare de cereale au fost eliberate, situaţia aprovizionării cu alimente se îmbunătăţeşte, principala criză rămînînd cea din transporturi. Şi trebuie să remarcăm că o asemenea criză se manifestă şi în cele mai bogate ţări care n-au cunoscut un astfel de război neîntrerupt. Chiar şi în aceste ţări se resimte o acută lipsă de vagoane. Vă puteţi însă închipui în ce situaţie se află Rusia, care a purtat un război de şase ani, în timpul căruia podurile şi locomotivele au fost distruse în mod deliberat.

În această privinţă, situaţia noastră este, firește, foarte grea, iar sarcina secţiilor pentru transporturi din cadrul comisiilor extraordinare, a întregului lor organism, a întregii mase a forţelor revoluţionare conştiente este să contribuie la ieşirea din această situaţie critică, despre care se poate spune, fără exagerare, că e aproape catastrofală. Şi mai trebuie să remarcăm că în februarie, la sfîrşi-

www.dacoromanica.ro

tul iernii, din cauza înzăpezirilor, situaţia transporturilor este chiar pe vreme obişnuită mai rea decît în orice alt anotimp. În prezent, criza transporturilor noastre a evoluat atît de mult, încît există pericolul ca circulaţia pe calea ferată să sisteze complet. În ultimul timp, la Moscova existau rezerve de cereale numai pentru trei zile, în timp ce zeci de trenuri s-au oprit din cauza lipsei de combustibil, care nu a putut fi adus acolo unde e nevoie de el.

Cunoaştem bine mijloacele pe care în timpul celor doi ani de război civil le-am folosit pentru combaterea acestei situaţii catastrofale. Aceste mijloace sînt : ridicarea nivelului de conştiinţă al maselor şi apelul deschis la ajutorul lor. Ori de cîte ori ne-am aflat într-o situaţie fără ieşire, ne-am considerat datori să ne adresăm maselor muncitoreşti-ţărăneşti şi să le arătăm situaţia grea care se crease. Ne-am adresat lor şi le-am arătat de cine depinde salvarea Rusiei Sovietice şi de cîtă încordare a energiei este nevoie pentru a concentra toate forţele asupra îndeplinirii unei anumite sarcini. Aceste sarcini s-au schimbat nu o dată în perioada în care Puterea sovietică lupta împotriva duşmanilor săi, şi a înţelege bine situaţia statului înseamnă a sesiza just sarcinile de a căror îndeplinire depind ieşirea din starea de ruină economică şi trecerea la construcţia normală. La fel şi astăzi, după cum ştiţi, cea mai mare atenţie se acordă lămuririi muncitorilor şi ţăranilor asupra situaţiei critice a transporturilor. În acest domeniu este necesară încordarea tuturor forţelor proletariatului şi ale ţărănimii. Aducerea combustibilului la staţiile de cale ferată este o sarcină grea, absolut irealizabilă fără elanul populaţiei muncitoreşti-ţărăneşti, fără un efort colectiv de muncă al maselor, ca pe vremea marilor victorii ale Armatei Roşii. În prezent, de pildă, aducerea combustibilului la staţiile de cale ferată, deszăpezirea liniilor ferate au fost îngreuiate de faptul că s-au făcut o serie întreagă de făgăduieli privind recompensarea cu produse a ţăranilor. E de la sine înţeles că transportarea combustibilului la staţiile de cale ferată necesită tracţiune animală, dar ţărănimea din acele regiuni nu este în stare să asigure transportarea lui şi o face fără tragere de inimă şi chiar cu ostilitate, deoarece nu e

www.dacoromanica.ro

plătită în mărfuri ; noi însă, din cauza stagnării transporturilor, nu putem oferi nici măcar cea mai mică cantitate de mărfuri. De aceea spunem că ţăranii trebuie să facă acest lucru sub formă de credit acordat statului lor muncitoresc-ţărănesc, pentru salvarea muncitorilor înfometaţi şi pentru refacerea industriei. Ţăranii trebuie să-l facă sub formă de credit, pentru că, de pildă, în unele focuri, ţărănimea are mult de suferit de pe urma lipsei de sare, iar noi, deşi dispunem de rezerve uriaşe, nu putem furniza sare, deoarece transporturile nu fac faţă sarcinilor de a aduce cantităţile absolut necesare de cereale.

În această situaţie e nevoie de întărirea disciplinei, e nevoie de propagandă şi agitaţie, care-i luminează şi-i unesc pe toţi muncitorii şi ţăranii. Iar folosirea violenţei revoluţionare transformă această disciplină în ceva real, autentic, care demonstrează că clasa muncitoare conştientă şi-a pus o sarcină practică fermă, pe care o vom duce la bun sfîrşit. În perioada de maximă încordare a luptei împotriva lui Iudenici, Kolceak şi Denikin, noi am trimis în primele rînduri comunişti, lucrători cu munci de răspundere, am făcut sacrificii uriaşe, jertfind viaţa celor mai buni luptători, şi am creat totodată disciplina, i-am pedepsit pe profitori — am reuşit să încordăm la maximum energia poporului, şi am învins. Acum, ca şi atunci, pentru a salva transporturile, trebuie să atingem cu orice preţ acelaşi ţel, folosind aceleaşi mijloace verificate.

Avem cereale, sare, dispunem de suficiente materii prime, de combustibil, putem reface industria, dar aceasta necesită multe luni de luptă încordată, iar în această luptă organele comisiilor extraordinare trebuie să devină un instrument de înfăptuire a voinţei centralizate a proletariatului, un instrument de statornicire a disciplinei pe care am reuşit s-o creăm în Armata Roşie.

Sînt convins că, după această consfătuire, organele dv. în munca lor practică, ca şi dv. aici, vor stabili rolul pe care trebuie să-l joace direcţiile comisiilor extraordinare din transporturi, modul cum să se organizeze, cum să promoveze din mijlocul lor noi lucrători pentru a lupta împotriva speculanţilor şi a sabotorilor, care în rîndul feroviarilor sînt mai numeroşi decît în altă parte. Aceasta

www.dacoromanica.ro

este o sarcină pe care va trebui s-o rezolvaţi în lumina experienţei dv. practice, după ce veţi avea în această privinţă un schimb de opinii. Mediul feroviar se deosebeşte prin aceea că avem acolo o majoritate de muncitori care se află la nivelul celorlalţi muncitori şi o minoritate care participă la speculă, iar sarcina comisiilor extraordinare din transporturi este de a obţine o justă repartizare a muncii, mai multă răspundere la economisirea forţei de muncă, de a obţine toate acestea prin eforturile feroviarilor comunişti. Numai sprijinindu-ne pe aceste mase înaintate, vom putea crea o forţă capabilă să biruie stihia speculei, să biruie aceste elemente care s-au acumulat în vremurile de tristă amintire ale ţarismului. Pentru a învinge această stihie, pe care ne-a lăsat-o moştenire capitalismul, avem un singur mijloc : să întărim la maximum disciplina şi să desfăşurăm cît mai larg energia revoluţionară. Comisiile extraordinare trebuie să se sprijine pe celulele comuniste, pe sindicate, trebuie să-şi îmbine activitatea cu propaganda şi agitaţia, să determine în masa feroviarilor o atitudine conştientă faţă de luptă.

Sînt convins că, prin organizare, ţinînd seama de experienţa dobîndită în trecut, vom obţine în noua noastră muncă victorii tot atît de mari ca şi cele repurtate pe cîmpul de luptă. (Aplauze puternice, prelungite.)

Publicat pentru prima oară în 1957, în revista „Kommunist" nr. 5

Se tipăreşte după textul stenogramei

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE REZOLUȚIE CU PRIVIRE LA PARTIDUL BOROTBIȘTILOR DIN UCRAINA

Borotbiștii trebuie să fie considerați drept partid care încalcă principiile fundamentale ale comunismului prin propaganda lor pentru fărîmițarea forțelor armate și prin sprijinirea banditismului, ceea ce nu poate decît să convină albgardiștilor și imperialismului internațional.

Tot atît de contrară intereselor proletariatului este și lupta lor împotriva lozincii de alianță mai strînsă cu R.S.F.S.R.

Întreaga politică trebuie orientată în mod sistematic și neabătut spre lichidarea borotbiștilor în viitorul apropiat. În acest scop este necesar ca orice infracțiune a borotbiștilor să fie pedepsită imediat și în mod exemplar. Îndeosebi este necesar să se strîngă date cu privire la caracterul neproletar și extrem de nesigur al majorității membrilor acestui partid.

Momentul lichidării trebuie să fie fixat la o dată apropiată ; el va fi stabilit de Biroul Politic și comunicat Comitetului revoluționar din Ucraina [53].

Scris la 6 februarie 1920

Publicat pentru prima oară în 1945. în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manus r.s

www.dacoromanica.ro

LA RĂZBOI, CA LA RĂZBOI

Moşierii şi capitaliştii, pe care i-au răsturnat de la putere muncitorii şi ţăranii din Rusia, ne-au impus, cu ajutorul capitaliştilor din lumea întreagă, un război civil care durează de doi ani.

Noi terminăm acest război, repurtînd victoria.

Am şi cucerit o primă pace, care dovedeşte superioritatea politicii noastre internaţionale asupra politicii capitaliştilor uniţi din toate ţările. Aceşti capitalişti s-au străduit din răsputeri să împiedice încheierea păcii între noi şi Estonia. Noi i-am învins. Am încheiat pace cu Estonia, — primul tratat de pace, după care vor urma altele, care ne vor da posibilitatea să efectuăm schimburi de mărfuri cu Europa şi cu America.

Războiul sîngeros pe care ni l-au impus exploatatorii, noi îl terminăm, repurtînd victoria. În aceşti doi ani am învăţat să învingem şi am învins.

Acum e rîndul războiului fără vărsare de sînge.

Să luptăm pentru victoria pe frontul războiului nesîngeros împotriva foametei şi a frigului, împotriva tifosului exantematic şi a sărăciei, împotriva ignoranţei şi a ruinei economice !

Acest război fără vărsare de sînge ne-a fost impus de starea de ruină provocată de cei patru ani de război imperialist şi de cei doi ani de război civil. Pentru a birui lipsurile şi mizeria, foametea şi calamităţile provocate de aceste războaie, trebuie să ţinem bine minte, să ne însuşim temeinic şi, cu orice preţ, să aplicăm pretutindeni regula :

www.dacoromanica.ro

La război, ca la război.

Muncitorii şi ţăranii au ştiut să-şi făurească Armata lor Roşie — fără moşier şi fără capitalist, împotriva moşierului şi a capitalistului —, au ştiut să învingă pe exploatatori.

Muncitorii şi ţăranii vor şti să făurească Armatele roşii ale muncii paşnice, vor şti să-şi cucerească o viaţă nouă, fericită, refăcînd agricultura şi industria.

Primul şi principalul pas în această direcţie este *refacerea transporturilor*, care trebuie înfăptuită imediat, cu orice preţ, cu energie revoluţionară, cu hotărîre, coeziune, rapiditate şi abnegaţie specific militare.

Cu toţii la muncă, tovarăşi!

Să dovedim că pe tărîmul muncii paşnice vom şti să înfăptuim minuni de eroism şi victorii mai mari decît în războiul împotriva exploatatorilor!

7 februarie 1920.

„Pravda" nr. 28 din 8 februarie 1920
Semnat: N. Lenin

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONFERINŢA OAMENILOR MUNCII DIN RAIONUL BLAGUŞE-LEFORTOVO 9 FEBRUARIE 1920

RELATARE APARUTĂ ÎN PRESĂ

În cuvîntarea sa, tovarăşul Lenin se ocupă de două probleme arzătoare ale actualităţii sovietice : situaţia internaţională şi frontul muncii.

— Prin victoriile ei, spune tovarăşul Lenin, Armata noastră Roşie a consolidat situaţia Rusiei Sovietice şi ne-a adus prima victorie asupra imperialiştilor Antantei. Prin ce se explică această victorie ? Este limpede că ea a fost obţinută nu numai prin victoriile de pe front, ci şi prin faptul că am atras de partea noastră pe soldaţii ţărilor care duc război împotriva noastră. Prin debarcarea de trupe, aliaţii n-au făcut altceva decît să-şi descompună armata şi curînd după aceea au fost nevoiţi s-o retragă. Soldaţii au refuzat să lupte împotriva noastră. Chiar şi numai cuvintele „Puterea sovietică", adică puterea oamenilor muncii, umplu de bucurie inimile proletarilor din lumea întreagă.

Prin agitaţie şi propagandă am luat Antantei propriile ei trupe. I-am învins pe imperialişti nu numai cu ajutorul soldaţilor noştri, ci şi sprijinindu-ne pe simpatia pe care propriii lor soldaţi o manifestau faţă de noi. Pe de altă parte, am dovedit, nu în vorbe, ci prin fapte, că ducem o politică paşnică faţă de statele vecine mici. Prin glasul lui Churchill, Anglia ne-a ameninţat cu campania celor 14 state, dar această campanie a eşuat atunci cînd, paralel cu victoriile noastre, am repetat în permanenţă propunerile noastre de pace. Noi am propus Estoniei pace fără a ţine cîtuşi de puţin seama de problema graniţelor, ci călăuziţi exclusiv de considerentul că nu vrem să vărsăm

www.dacoromanica.ro

sîngele muncitorilor şi al ţăranilor pentru nici un fel de graniţe.

Ridicarea blocadei se explică exclusiv prin simpatia pe care Puterea sovietică o inspiră muncitorilor din ţările ostile nouă. În Italia, lucrurile au ajuns pînă acolo, încît congresul partidelor socialiste a adoptat în unanimitate o rezoluţie prin care cere ridicarea blocadei instituite împotriva Rusiei Sovietice şi reluarea relaţiilor comerciale cu ea. Guvernele burgheze ale ţărilor mici, deşi nu privesc cu ochi buni pe bolşevici, s-au convins totuşi că bolşevicii doresc instaurarea unor relaţii de bună vecinătate cu ele, pe cînd cei de partea cărora se află generalul Denikin sau oricare alt general ar distruge chiar a doua zi după victorie toate peticele de hîrtie în care se vorbeşte despre independenţa popoarelor mici. Noi, fără tunuri, fără mitraliere, fără a trage un singur foc de armă, am încheiat pace şi am pus bazele pentru încheierea păcii cu toate ţările care luptă împotriva noastră. Noi am arătat prin fapte că, în faţa politicii de pace a Puterii sovietice, toate guvernele trebuie să depună armele.

Noi am deschis deja o fereastră spre Europa, pe care ne vom strădui s-o folosim într-o măsură cît mai mare. Se fac încercări de a aţîţa Polonia împotriva noastră, dar ele vor eşua, şi nu este departe timpul cînd vom încheia pace cu toţi, deşi ei spun că nu ne recunosc. Ei se tem ca de foc de răspîndirea bacilului bolşevismului la ei acasă, dar, deşi s-au înconjurat cu un zid chinezesc, bacilul bolşevismului există de pe acum în fiecare din aceste ţări, el s-a cuibărit înăuntrul lor. Acest bacil a fost adus acolo de soldaţii francezi şi englezi care au fost în Rusia Sovietică şi au respirat aerul ei. În felul acesta noi am obţinut două victorii. Am zdrobit pe toate fronturile bandele albgardiste, sîntem pe cale de a cuceri pacea pe scară internaţională şi o cucerim nu cu ajutorul tunurilor, ci al simpatiei pe care am ştiut s-o inspirăm nu numai muncitorilor, ci chiar şi guvernelor burgheze ale popoarelor mici.

Apoi tovarăşul Lenin spune cîteva cuvinte despre frontul muncii.

www.dacoromanica.ro

— Tovarăşi, spune el, se apropie primăvara ; am trecut printr-o iarnă nespus de grea, în care am suferit de frig, de foame, de tifos exantematic şi de pe urma dezorganizării căilor ferate. Trebuie să învingem şi pe acest front. Dacă în timpul războiului am ştiut să jertfim totul, să dăm forţele cele mai bune — muncitorii înaintaţi, comuniştii şi elevii şcolilor militare se duceau să moară în primele rînduri, ridicînd astfel moralul întregii armate —, noi spunem şi acum : trebuie să rezistăm pe acest front al ruinei economice ; ca şi atunci, comunişti şi muncitori înaintaţi, voi, care sînteţi cei mai conştiincioşi, cei mai cinstiţi, cei mai buni, cei mai fermi, înainte ! Pentru fiecare tren, pentru fiecare locomotivă trebuie dată o bătălie, trebuie dusă o luptă. La această luptă chem eu pe participanţii la conferinţa noastră de azi.

Tovarăşi, înainte de a încheia cuvîntarea mea, aş vrea să mai spun cîteva cuvinte despre măsurile adoptate în ultima sesiune a Comitetului Executiv Central din Rusia. În această sesiune s-au adoptat o serie de măsuri, care vor fi publicate în presă peste cîteva zile şi care trebuie citite şi prelucrate în toate adunările muncitoreşti, în toate cluburile, fabricile şi uzinele, precum şi în toate unităţile Armatei Roşii. Una dintre hotărîrile importante ale C.E.C. din Rusia, căreia, după părerea mea, ar trebui să i se acorde o atenţie cu totul deosebită, este aceea privind lupta împotriva birocratismului din instituţiile noastre. Una dintre măsurile adoptate este hotărîrea C.E.C. din Rusia cu privire la transformarea aparatului Controlului nostru de stat într-un aparat al controlului muncitoresc-ţărănesc sau al inspecţiei muncitoreşti [54]. Fără să alungăm pe funcţionarii vechi, aşa cum nici din armată nu i-am alungat pe specialişti, ci am pus pe lîngă ei comisari muncitori, trebuie să ataşăm pe lîngă aceşti specialişti burghezi grupuri de muncitori care să se familiarizeze cu această muncă, să şi-o însuşească temeinic, iar apoi s-o preia în întregime. Este necesar ca în toate instituţiile de stat să fie numiţi în posturi muncitori, astfel încît ei să controleze întregul aparat de stat, şi acest lucru trebuie să-l facă muncitorii fără partid prin reprezentanţi aleşi

www.dacoromanica.ro

la conferinţele muncitorilor şi ţăranilor fără partid. Trebuie să venim în ajutorul comuniştilor care se istovesc sub povara lor peste măsură de grea. Trebuie să introducem în acest aparat cît mai mulţi muncitori şi ţărani. De această treabă ne vom apuca şi o vom duce la capăt, şi în felul acesta vom alunga birocratismul din instituţiile noastre. Este necesar ca masele largi fără partid să controleze întreaga activitate a aparatului de stat şi să înveţe să conducă singure.

„Pravda" nr. 32
din 13 februarie 1930

Se tipăreşte după textul
apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

ÎNSEMNĂRILE UNUI PUBLICIST

I

Cetăţeanul Jean Longuet mi-a trimis o scrisoare, care în esenţă conţine aceleaşi lamentări ca şi articolul său: „Cum sînt înşelaţi ruşii?“ („Le Populaire“ [55] din 10.I.1920). El mi-a trimis şi acest număr al ziarului său împreună cu o foaie volantă a „Comitetului pentru refacerea Internaţionalei“ („Comité pour la Reconstruction de l'Internationale“) [56]. Această foaie volantă cuprinde două proiecte de rezoluţii în vederea apropiatului congres de la Strasbourg al Partidului socialist francez [57]. Ea este semnată, în numele „Comitetului pentru refacerea Internaţionalei“, de 24 de persoane: Amédée Dunois, cetăţeana Fanny Clar, Caussy, Delépine, Paul Faure, L.-O. Frossard, Eugène Frot, Gourdeau, cetăţeana Leiciagne, Le Troquer, Paul Louis, Jean Longuet, Maurice Maurin, Mayèras, Mouret, Mauranges, Palicot, Pecher, cetăţeana Marianne Rauze, Daniel Ranoult, Servantier, Sixte-Quenin, Tommasi, Verfeuil.

Cred că este de prisos să răspund la atacurile şi lamentările lui Jean Longuet: este suficient răspunsul dat de F. Loriot prin articolul său publicat în „Vie Ouvrière“ [58] din 16.I.1920 sub titlul: „Mai domol, Longuet!“ („Tout doux, Longuet!“) şi de Troţki prin articolul său publicat în revista „Kommunisticeskii Internaţional“ [59] nr. 7—8 sub titlul „Jean Longuet“. La aceasta ar mai rămîne prea puţin de adăugat; cel mult ar trebui, poate, adunate materiale privitoare la istoria eşuării grevei din 21.VII.1919 [60]. Dar de aici, din Moscova, eu nu pot face acest lucru. Am

www.dacoromanica.ro

văzut numai într-un ziar comunist austriac un pasaj din „Avanti !“ [61] în care se demasca rolul odios pe care l-a avut în această chestiune unul dintre cei mai mîrşavi social-trădători (sau anarho-trădători ?), fostul flecar sindicalist şi antiparlamentar Jouhaux. De ce nu încredinţează Longuet cuiva această lucrare, care la Paris s-ar putea întocmi mai uşor şi care ar cuprinde toate documentele, toate notele şi articolele din ziarele comuniste europene, toate interviurile speciale în problema eşecului grevei din 21.VII.1919, acordate de către toţi conducătorii şi participanţii în cauză ? Noi am fi încîntaţi să publicăm această lucrare. Prin „educaţie socialistă“, despre care „centriştii“ din lumea întreagă (independenţii din Germania, longuetiştii din Franţa, I.L.P. [62] din Anglia etc.) vorbesc atît de mult şi cu atîta plăcere, trebuie să înţelegem nu repetarea pedant-doctrinară a locurilor comune ale socialismului, de care toată lumea s-a săturat şi care după 1914—1918 nu mai inspiră încredere nimănui, ci ferma *demascare a greşelilor* conducătorilor şi a greşelilor mişcării.

De exemplu, toţi conducătorii, toţi reprezentanţii de seamă ai partidelor socialiste, ai sindicatelor şi ai cooperativelor muncitoreşti care în războiul din 1914—1918 au fost pentru „apărarea păcii“ au procedat ca nişte trădători ai socialismului. A demasca cu fermitate greşeala lor, a explica sistematic că acest război a fost de *ambele* părţi un război tîlhăresc pentru împărţirea prăzii jefuite, că repetarea unui asemenea război este *inevitabilă* dacă proletariatul nu răstoarnă pe cale revoluţionară burghezia — iată ce înseamnă a duce efectiv o muncă de „educaţie socialistă“.

Or, rezoluţiile menţionate de mine vorbesc tocmai despre o astfel de educaţie, dar în practică autorii lor duc o activitate de pervertire a conştiinţei socialiste, deoarece ascund şi trec sub tăcere trădările, rutina, anchilozarea, egoismul, filistinismul, greşelile, în a căror înlăturare, în a căror lichidare conştientă constă adevărata educaţie.

www.dacoromanica.ro

II

Ambele rezoluţii ale longuetiştilor nu sînt bune de nimic. Ele sînt totuşi foarte utile pentru un singur scop, bine determinat: pentru a ilustra răul, poate, cel mai periculos, în momentul de faţă, pentru mişcarea muncitorească din Apus. Acest rău constă în faptul că vechii conducători, văzînd atracţia irezistibilă a maselor spre bolşevism şi spre Puterea sovietică, caută *(şi adesea găsesc!)* o ieşire în recunoaşterea *verbală* a dictaturii proletariatului şi a Puterii sovietice, continuînd însă să rămînă în fapt fie duşmani ai dictaturii proletariatului, fie oameni care nu sînt capabili sau nu doresc să înţeleagă însemnătatea ei şi să lupte pentru instaurarea ei.

Cît de mare, cît de imensă este primejdia acestui rău ne-a arătat-o în mod deosebit de concret pieirea primei Republici sovietice din Ungaria (după prima, care a pierit, va urma o a doua victorioasă). O serie de articole publicate în ziarul „Die Rote Fahne", Viena [63], Organul central al Partidului Comunist din Austria, au scos la iveală una din principalele cauze ale acestei pieiri: trădarea „socialiştilor", care în vorbe au trecut de partea lui Béla Kun şi s-au declarat comunişti, dar în realitate nu au promovat o politică corespunzătoare dictaturii proletariatului, ci au şovăit, s-au lăsat cuprinşi de teamă, au cochetat cu burghezia, iar adeseori pur şi simplu au sabotat şi au trădat revoluţia proletară. Atotputernicii tîlhari imperialişti care înconjurau Republica sovietică ungară (adică guvernele burgheze ale Angliei, Franţei etc.) au ştiut, firește, să profite de aceste şovăieli care s-au manifestat *înăuntrul* guvernului Republicii sovietice ungare şi au sugrumat-o în mod sălbatic cu ajutorul călăilor români.

Nu încape îndoială că o parte din socialiştii unguri au trecut *în mod sincer* de partea lui Béla Kun şi s-au declarat *în mod sincer* comunişti. Dar asta nu schimbă cu nimic fondul problemei: un om care se declară „în mod sincer" comunist, dar care, de fapt, în loc să ducă o politică fermă, plină de hotărîre şi îndrăzneală, de abnegaţie şi eroism (numai o astfel de politică concordă cu recunoaşterea dictaturii proletariatului), şovăie şi se lasă cu-

www.dacoromanica.ro

prins de teamă, — un asemenea om săvîrşeşte, prin lipsa lui de caracter, prin şovăielile lui, prin nehotărîrea lui, aceeaşi trădare ca şi un om care trădează direct. Din punct de vedere personal, deosebirea dintre un om care trădează din slăbiciune şi un om care trădează în mod premeditat, din calcul, este foarte mare ; din punct de vedere politic însă, această deosebire *nu există*, deoarece politica înseamnă soarta reală a milioane de oameni, şi această soartă nu se schimbă dacă cei care au trădat milioane de muncitori şi de ţărani săraci au fost oameni care au făcut acest lucru din slăbiciune sau oameni care au trădat din interes.

Este greu de spus acum cîţi dintre semnatarii longuetişti ai rezoluţiilor examinate de noi se vor dovedi a fi oameni din prima sau din cea de-a doua dintre categoriile menţionate, sau dintr-o a treia categorie, şi a încerca să dăm răspuns la această întrebare ar fi o treabă fără rost. Important este faptul că aceşti longuetişti, *ca orientare politică*, promovează acum aceeaşi politică ca şi „socialiştii" şi „social-democraţii" unguri care au dus la pieire Puterea sovietică din Ungaria. Longuetiştii promovează tocmai această politică, căci în vorbe ei se declară adepţi ai dictaturii proletariatului şi ai Puterii sovietice, dar în realitate continuă să se comporte ca şi înainte, continuă să apere în rezoluţiile lor şi să aplice în practică vechea politică de mici concesii faţă de social-şovinism, faţă de oportunism, faţă de democraţia burgheză — politică caracterizată prin şovăieli, lipsă de hotărîre, eschivare, tertipuri, eludare etc. Din însumarea acestor mici concesii, şovăieli, lipsă de hotărîre, eschivări, tertipuri şi eludare rezultă inevitabil *trădarea* dictaturii proletariatului.

Dictatura proletariatului este un cuvînt mare, aspru, sîngeros, un cuvînt care exprimă lupta necruţătoare, pe viaţă şi pe moarte, dintre două clase, dintre două lumi, dintre două epoci ale istoriei universale.

Asemenea cuvinte nu trebuie aruncate în vînt.

A pune la ordinea zilei înfăptuirea dictaturii proletariatului şi în acelaşi timp „a te teme să nu jigneşti" pe oamenii de teapa lui Albert Thomas, pe domnii Bracke, Sembat şi pe ceilalţi cavaleri ai celui mai mîrşav social-

www.dacoromanica.ro

şovinism francez, pe eroii ziarelor trădătoare „L'Humanité", „La Bataille" [64] etc., înseamnă a trăda clasa muncitoare din uşurinţă, din inconştienţă, din lipsă de caracter sau din alte cauze, oricum însă asta nu este altceva decît o trădare a clasei muncitoare.

Nepotrivirea dintre vorbă şi faptă a dus la pieire Internaţionala a II-a. Internaţionala a III-a n-a împlinit nici măcar un an, şi a şi devenit o modă şi o tentaţie pentru politicienii care merg încotro merge masa. Nepotrivirea dintre vorbă şi faptă începe de pe acum să ameninţe Internaţionala a III-a. Cu orice preţ şi pretutindeni trebuie să denunţăm această primejdie, să smulgem din rădăcini orice manifestare a acestui rău.

Rezoluţiile longuetiştilor (ca şi rezoluţiile ultimului congres al independenţilor germani [65], aceşti longuetişti germani) transformă „dictatura proletariatului" într-o icoană, după cum tot o icoană au fost pentru conducători, pentru funcţionarii sindicali, pentru parlamentari, pentru cei cu funcţii de răspundere din cooperative rezoluţiile Internaţionalei a II-a : la o icoană trebuie să te rogi, în faţa icoanei poţi să-ţi faci semnul crucii, la o icoană trebuie să te închini, dar icoana nu schimbă cu nimic viaţa practică, politica practică.

Nu, domnilor, nu vom permite transformarea lozincii „dictatura proletariatului" într-o icoană, nu vom accepta ca Internaţionala a III-a să tolereze existenţa unei nepotrivi între vorbă şi faptă.

Dacă sînteţi pentru dictatura proletariatului, încetaţi să duceţi faţă de social-şovinism politica evazivă, conciliatoare, inconsecventă pe care o duceţi acum şi care este exprimată chiar în primele rînduri ale primei voastre rezoluţii : războiul, vedeţi dv., „a sfîşiat" (a déchiré) Internaţionala a II-a, a rupt-o de munca de „educaţie socialistă" (éducation socialiste), iar „unele părţi ale acestei Internaţionale" (certaines de ses fractions) „şi-au pierdut din forţa lor", deoarece au împărţit puterea cu burghezia etc. etc.

Acesta nu este limbajul unor oameni care împărtăşesc în mod conştient şi sincer ideea dictaturii proletariatului. Acesta este fie limbajul unor oameni care fac un pas

www.dacoromanica.ro

înainte şi doi paşi înapoi, fie limbajul unor politicieni. Dacă vreţi să folosiţi acest limbaj — sau, mai bine zis, atît timp cît veţi folosi acest limbaj, atît timp cît aceasta va fi politica voastră —, rămîneţi în Internaţionala a II-a, acolo este locul vostru. Sau : de dorit ar fi ca muncitorii, care prin presiunea lor de masă vă împing spre Internaţionala a III-a, să vă lase pe voi în Internaţionala a II-a, iar ei singuri, *fără voi*, să treacă la Internaţionala a III-a. Unor asemenea muncitori, fie ei din Partidul socialist francez, din Partidul social-democrat independent german sau din Partidul muncitoresc independent englez, le vom spune şi cu aceeaşi condiţie : poftiţi !

Dacă recunoaşteţi dictatura proletariatului, trebuie să vorbiţi altfel despre războiul din 1914—1918. Trebuie să spuneţi : acesta a fost un război al tîlharilor imperialismului anglo-franco-rus împotriva tîlharilor imperialismului germano-austriac, pentru împărţirea prăzii, a coloniilor, a „sferelor" de influenţă financiară. Propovăduirea „apărării patriei" într-un asemenea război a fost o trădare a cauzei socialismului. Dacă nu lămurim acest adevăr pînă la capăt, dacă nu smulgem din minţile, din inimile, din politica muncitorilor această trădare, *nu vom putea* scăpa de calamităţile capitalismului, *nu vom putea* scăpa de noi războaie, care sînt *inevitabile* atît timp cît se menţine capitalismul.

Nu vreţi, nu puteţi să folosiţi un asemenea limbaj, nu puteţi să desfăşuraţi o *asemenea* propagandă ? Vreţi „să vă cruţaţi" pe voi sau pe prietenii voştri care au propovăduit „apărarea patriei" ieri în Germania lui Wilhelm sau a lui Noske, în Anglia şi în Franţa, în condiţiile existenţei puterii burgheziei ? Atunci preferăm *să cruţaţi* Internaţionala a III-a ! Fericiţi-o prin absenţa voastră !

III

Am vorbit pînă acum despre prima din cele două rezoluţii. A doua nu este nici ea mai bună. Găsim aici înfierarea „solemnă" („solenelle") a „confuzionismului" şi chiar a „oricărui compromis" („toute compromission", care e o frază revoluţionară lipsită de conţinut, deoarece

www.dacoromanica.ro

nu poţi fi împotriva *oricărui* compromis), şi, paralel cu aceasta, interpretarea ambiguă şi evazivă a noţiunii de „dictatură a proletariatului", ceea ce nu clarifică, ci face această noţiune şi mai confuză, atacurile împotriva „politicii d-lui Clemenceau" (procedeu obişnuit la politicienii burghezi din Franţa, care prezintă schimbarea clicilor drept o schimbare de regim), expunerea unui program în esenţă *reformist:* impozite, „naţionalizarea monopolurilor capitaliste" etc.

Longuetiştii n-au înţeles şi *nu vor* să înţeleagă (în parte: *nu sînt în stare* să înţeleagă) că reformismul camuflat printr-o frazeologie revoluţionară a fost principalul rău al Internaţionalei a II-a, principala cauză a ruşinosului ei faliment, a sprijinirii de către „socialişti" a unui război în care 10 000 000 de oameni au fost măcelăriţi pentru a fi rezolvată marea problemă: care dintre cele două grupuri de tîlhari capitalişti, cel anglo-ruso-francez sau cel german, trebuie să jefuiască întreaga lume.

Longuetiştii au rămas în fapt aceiaşi vechi reformişti care îşi camuflează reformismul printr-o frazeologie revoluţionară şi care întrebuinţează noul cuvîntel „dictatura proletariatului" numai ca o frază revoluţionară. De astfel de conducători, ca şi de conducătorii Partidului social-democrat independent din Germania, de conducătorii Partidului laburist independent din Anglia, proletariatul nu are nevoie. Cu asemenea conducători proletariatul nu-şi poate instaura şi exercita dictatura.

A admite dictatura proletariatului nu înseamnă a porni cu orice preţ, în *orice* moment, la asalt, la insurecţie. Asta este o prostie. Pentru o insurecţie încununată de succes este nevoie de o pregătire îndelungată, iscusită, perseverentă, care cere mari sacrificii.

A admite dictatura proletariatului înseamnă: a rupe în mod hotărît, nemilos — şi, mai ales, de a face acest lucru în mod conştient şi de a-l aplica în practică cu toată consecvenţa — cu oportunismul, cu reformismul, cu inconsecvenţa şi cu ambiguitatea Internaţionalei a II-a; a rupe cu conducătorii care *nu pot* să *nu* continue vechea tradiţie; a rupe cu vechii (vechi prin procedeele lor)

www.dacoromanica.ro

parlamentari, cu vechea birocraţie sindicală şi cooperatistă etc.

Cu toţi aceştia trebuie s-o rupem. Este o crimă să-i cruţi : ar însemna ca, pentru interesele meschine a zece sau o sută de mii de oameni, să trădezi interesele fundamentale a zeci de milioane de muncitori şi de mici ţărani.

A admite dictatura proletariatului înseamnă : a schimba radical munca de zi cu zi a partidului, a coborî în mijlocul milioanelor de muncitori industriali, *muncitori agricoli* şi mici ţărani, care fără *Soviete*, fără răsturnarea burgheziei nu pot fi salvaţi de calamităţile capitalismului şi de războaie. A lămuri acest lucru în mod concret, simplu, limpede, pentru mase, pentru zeci de milioane de oameni, a le spune că Sovietele *lor* trebuie să ia *întreaga* putere, că avangarda lor, partidul proletariatului revoluţionar, trebuie *să conducă* lupta — iată ce înseamnă dictatura proletariatului.

Longuetiştii nu înţeleg de loc acest adevăr, ei nu vădesc nici cea mai mică dorinţă şi capacitate de a-l aplica în activitatea lor de fiecare zi.

IV

În Austria, comunismul a trecut printr-o perioadă foarte grea, care, după cît se pare, încă nu s-a încheiat definitiv şi în care el a avut de suferit de pe urma bolilor creşterii, de pe urma iluziei că, declarîndu-se comunist, un grup poate deveni o forţă fără a duce o luptă profundă pentru a cîştiga influenţă în rîndurile maselor, de pe urma greşelilor în alegerea oamenilor (greşeli *inevitabile* la început pentru orice revoluţie ; la noi a existat o *serie întreagă* de asemenea greşeli).

„Die Rote Fahne", cotidian al comuniştilor, care apare sub redacţia lui Koritschoner şi a lui Toman, arată că mişcarea porneşte pe o cale serioasă.

Dar pînă unde ajung obtuzitatea, josnicia şi ticăloşia social-democraţilor austrieci ne-o arată cît se poate de clar întreaga politică a lui Renner şi a celorlalţi Scheidemanni austrieci, pe care, în parte, dintr-o prostie şi lipsă de caracter ce nu cunoaşte limite, îi ajută oameni de teapa lui

www.dacoromanica.ro

Otto Bauer şi Friedrich Adler, deveniţi trădători de duzină.

Un exemplu în această privinţă este broşura lui Otto Bauer intitulată „Calea spre socialism". Am în faţă un exemplar al ediţiei din Berlin al editurii „Freiheit", după cît se pare, a partidului independent, care se situează absolut la acelaşi nivel de sărăcie spirituală, platitudine şi ticăloşie ca şi această broşură.

Este suficient să-ţi arunci privirea asupra a două pasaje din § 9 („Exproprierea expropriatorilor"):

„...Exproprierea nu poate şi nu trebuie să se înfăptuiască sub forma confiscării brutale (brutaler, bestiale) a proprietăţii capitaliste şi moşiereşti; căci în această formă ea nu s-ar putea înfăptui altfel decît cu preţul unor uriaşe distrugeri de forţe de producţie, care ar ruina înseşi masele populare şi ar face să sece izvoarele venitului naţional. Exproprierea expropriatorilor trebuie, dimpotrivă, să se înfăptuiască într-o formă ordonată, reglementată..." prin intermediul impozitelor.

Şi acest bărbat savant explică în mod amănunţit cum, cu ajutorul impozitelor, se pot lua claselor avute „patru noimi" din venitul lor...

Ajunge, cred. În ceea ce mă priveşte, m-am oprit la acest pasaj (de altfel am început să citesc broşura de la § 9) şi, dacă nu voi fi silit s-o fac, nici nu mă gîndesc să mai iau în mînă broşura domnului Otto Bauer. Căci e limpede că acest cel mai bun social-trădător este în cel mai bun caz un imbecil doct, fără speranţă de îndreptare.

El este un model de pedant, cu o mentalitate pe de-a-ntregul mic-burgheză. Înainte de război el a scris cărţi şi articole ştiinţifice utile, admiţînd „teoreticeşte" că lupta de clasă se poate ascuţi, ajungînd pînă la război civil. El a participat (dacă sînt bine informat) chiar la elaborarea Manifestului de la Basel din 1912 [66], manifest care prevede în mod expres posibilitatea unei *revoluţii proletare* în legătură cu războiul care a şi izbucnit în 1914.

Cînd însă s-a ajuns practic la această revoluţie proletară, a prevalat natura pedantului, a filistinului care s-a speriat *şi a început să toarne peste revoluţia dezlănţuită* uleiul *frazelor reformiste*.

www.dacoromanica.ro

El şi-a întipărit bine în minte (pedanţii nu ştiu să gîndească, ei ştiu să memoreze, pot să înveţe pe de rost) că, teoreticeşte, exproprierea expropriatorilor este posibilă fără confiscare. El a repetat în permanenţă această teză şi a învăţat-o bine. El o ştia pe de rost în 1912 şi a repetat-o din memorie în 1919.

El nu este capabil să gîndească. A propovădui după războiul imperialist, după acest război care i-a dus chiar şi pe învingători în pragul pieirii, după începerea războiului civil într-o serie de ţări, după ce faptele au dovedit pe scară internaţională inevitabilitatea transformării războiului imperialist în război civil, — a propovădui în vara celui de-al 1919-lea an de la naşterea lui Hristos, în oraşul Viena, luarea „ordonată" şi „reglementată" a „patru noimi" din venitul capitaliştilor înseamnă să fii ori un alienat mintal, ori vechiul erou — din vechea şi celebra operă poetică germană — care înghite cu nespusă încîntare „o cărticică după alta"... [67]

Acest om blajin, care este, probabil, un foarte virtuos tată de familie şi un foarte loial cetăţean, un conştiincios cititor şi autor de cărţi ştiinţifice, a uitat complet un mic amănunt, şi anume că o astfel de trecere „ordonată" şi „reglementată" la socialism (trecere care este, fără îndoială, cea mai convenabilă pentru „popor", abstract vorbind) presupune trăinicia absolută a victoriei proletariatului, totala lipsă de perspectivă a situaţiei capitaliştilor, necesitatea absolută pentru ei, precum şi hotărîrea lor de a se supune cît se poate de leal.

Este posibil un asemenea concurs de împrejurări?

Teoretic, adică, în cazul de faţă, vorbind într-un mod cu totul abstract: firește că da. Să presupunem, bunăoară, că în nouă ţări, inclusiv toate marile puteri, alde Wilson, Lloyd George, Millerand şi ceilalţi eroi ai capitalismului au ajuns în situaţia în care se află la noi Iudenici, Kolceak şi Denikin cu miniştrii lor. Să presupunem că, după aceea, într-o a zecea ţară, într-o ţară mică, capitaliştii propun muncitorilor: sîntem gata să ne supunem hotărîrilor voastre şi vrem să vă ajutăm cu bunăcredinţă la înfăptuirea „ordonată" şi paşnică (fără distrugeri!) „a exproprierii expropriatorilor", cu condiţia ca în

www.dacoromanica.ro

primul an să primim 5/9, iar în cel de-al doilea 4/9 din venitul nostru de pînă acum.

E foarte posibil ca, în condiţiile arătate de mine, într-o a zecea ţară, într-una din ţările cele mai mici şi mai „paşnice", capitaliştii să facă o asemenea propunere, şi nu vor greşi cîtuşi de puţin muncitorii din acea ţară dacă vor examina din punct de vedere practic această propunere şi (după ce se vor tocmi : negustorul nu poate să nu ceară mai mult) o vor accepta.

Poate că acum, după această explicaţie dată pe înţelesul tuturor, chiar şi doctul Otto Bauer şi filozoful (la fel de reuşit ca şi omul politic) Friedrich Adler vor înţelege şi ei despre ce este vorba.

N-aţi înţeles încă ? Nu vă este clar ?

Gîndiţi-vă, stimabile Otto Bauer şi stimabile Friedrich Adler : seamănă oare în momentul de faţă situaţia capitalismului mondial şi a conducătorilor lui cu situaţia lui Iudenici, a lui Kolceak şi a lui Denikin în Rusia ?

Nu, nu seamănă. În Rusia, capitaliştii au fost zdrobiţi după ce au opus o rezistenţă înverşunată. În lumea întreagă ei deţin încă puterea. Ei sînt stăpîni.

Dacă nici acum, stimabile Otto Bauer şi stimabile Friedrich Adler, n-aţi înţeles despre ce este vorba, vă voi mai explica încă ceva şi mai pe înţeles :

Închipuiţi-vă că în momentul cînd Iudenici se afla în suburbiile Petrogradului, cînd Kolceak stăpînea Uralul, iar Denikin întreaga Ucrainâ, cînd în buzunarele acestor trei eroi se aflau o mulţime de telegrame de la Wilson, de la Lloyd George, de la Millerand & Co. cu privire la trimiteri de bani, tunuri, ofiţeri, soldaţi, închipuiţi-vă că într-un asemenea moment vine la Iudenici, la Kolceak sau la Denikin un reprezentant al muncitorilor ruşi şi le spune : noi, muncitorii, majoritatea, vă lăsăm 5/9 din veniturile voastre, iar apoi vom lua şi restul „în mod ordonat" şi paşnic. Batem palma, „fără distrugeri", de acord?

Dacă acest reprezentant al muncitorilor ar fi fost îmbrăcat simplu şi ar fi fost primit numai de un general rus de teapa lui Denikin, acesta din urmă l-ar fi trimis, probabil, pe muncitor într-un ospiciu sau, pur şi simplu, l-ar fi alungat.

www.dacoromanica.ro

Dacă însă reprezentantul muncitorilor ar fi fost un intelectual bine îmbrăcat şi, pe lîngă aceasta, vlăstar al unui părinte respectabil (de felul bunului şi simpaticului Friedrich Adler), dacă în acelaşi timp Denikin n-ar fi fost singur, ci l-ar fi primit în prezenţa unui „consilier" francez sau englez, acest consilier i-ar fi spus, fără îndoială, lui Denikin :

„Ascultă, generale, acest reprezentant al muncitorilor e atît de deştept, încît se potriveşte de minune pentru a fi ministru la noi, aşa cum e Henderson în Anglia, Albert Thomas în Franţa sau Otto Bauer şi Friedrich Adler în Austria".

14. II. 1920.

Publicat în martie 1920, în revista „Kommunisticeski Internaţional" nr. 9
Semnat : N. Lenin

Se tipăreşte după manuscris, confruntat cu textul apărut în revistă

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE ORGANIZAŢIILE P.C. DIN RUSIA CU PRIVIRE LA PREGĂTIREA CONGRESULUI PARTIDULUI

Stimaţi tovarăşi !

Congresul partidului a fost fixat pentru data de 27 martie. Ordinea de zi a congresului a fost publicată [68], şi, fără îndoială, toate organizaţiile partidului au şi început munca de pregătire a congresului. C.C. al partidului consideră că este de datoria sa să formuleze o serie de consideraţii în legătură cu această muncă.

Partidul nostru, care a dovedit printr-o luptă dîrză, în decursul celor 15 ani (1903—1917), legătura sa cu clasa muncitoare din Rusia, capacitatea sa de a lupta împotriva influenţelor burgheze în rîndurile clasei muncitoare şi de a conduce lupta revoluţionară a proletariatului în cele mai variate şi mai grele condiţii, trebuia, firește, după victoria Revoluţiei din Octombrie, să-şi asume şi înfăptuirea nemijlocită a sarcinilor dictaturii proletariatului. De aceea congresul partidului nostru are o importanţă excepţional de mare nu numai pentru mişcarea muncitorească, ci şi pentru întreaga operă de construcţie a Puterii sovietice, pentru întreaga conducere a mişcării comuniste din Rusia şi, într-o anumită măsură, a celei internaţionale.

Această însemnătate a congresului partidului nostru creşte şi mai mult datorită particularităţilor momentului actual, cînd Puterea sovietică trebuie să înfăptuiască trecerea, foarte grea, de la sarcinile militare, care o absorbeau complet, la sarcinile construcţiei economice paşnice.

www.dacoromanica.ro

Partidul nostru a crescut mult din punct de vedere numeric, datorită mai ales marii afluenţe de muncitori şi ţărani în cursul săptămînilor partidului, care au fost organizate în perioada cea mai grea a revoluţiei noastre, cînd Iudenici şi Denikin se apropiaseră foarte mult de Petrograd şi de Moscova. Muncitorii şi ţăranii care au intrat în partid într-un moment atît de greu constituie cele mai bune şi mai de nădejde cadre de conducători ai proletariatului revoluţionar şi ai acelei părţi a ţărănimii care nu exploatează. În faţa noastră stă sarcina de a ajuta cît mai repede, mai bine şi mai eficient pe aceşti tineri membri de partid pentru a-şi desăvîrşi educaţia, de a-i ajuta să devină cadre de constructori ai comunismului, cadre cît mai conştiente şi capabile de a îndeplini funcţii de cea mai mare răspundere şi în acelaşi timp cît mai strîns legate de mase, adică de majoritatea pe care o alcătuiesc muncitorii şi ţăranii, care nu exploatează muncă străină.

Punctul central al ordinii de zi a apropiatului congres este, potrivit particularităţilor momentului istoric prin care trecem, problema construcţiei economice, în special problema măsurilor, a mijloacelor, a metodelor şi a rezultatelor politicii de promovare a elementului muncitoresc în direcţiile generale, în centrale şi în aparatele Puterii sovietice în general.

Aceasta trebuie să devină problema principală a congresului partidului, deoarece problema principală a întregii construcţii sovietice din Rusia (şi — întrucît Rusia a devenit focarul revoluţiei mondiale — într-o mare măsură şi o problemă a comunismului internaţional) este trecerea de la lupta pe frontul nesîngeros la lupta pe frontul sîngeros, pe frontul muncii, pe frontul războiului împotriva ruinei, pentru refacerea, îmbunătăţirea, reorganizarea şi dezvoltarea întregii economii naţionale a Rusiei.

Strîngerea şi transportarea unor mari rezerve de stat de produse alimentare, refacerea transporturilor distruse, înfăptuirea acestor măsuri cu operativitate militară, cu energie şi disciplină militară, iar paralel şi în legătură indisolubilă cu aceasta, promovarea elementului muncitoresc în aparatul Puterii sovietice, stîrpirea sabotajului şi a

www.dacoromanica.ro

birocratismului din cadrul acestui aparat, obținerea unui maximum de productivitate a muncii, încordarea extremă a tuturor forțelor țării în vederea refacerii economiei ei — iată sarcina dictată în mod imperios de împrejurări, sarcină urgentă, care nu poate fi îndeplinită fără energia revoluționară nestrămutată a milioane și milioane de muncitori și țărani.

Congresul partidului trebuie să țină seama de experiența armatelor muncii, această tînără și nouă instituție, să țină seama de experiența celor doi ani de activitate a tuturor aparatelor Puterii sovietice și să adopte o serie de hotărîri care să permită întregii noastre republici socialiste să mobilizeze cu îndoită fermitate, hotărîre, energie și eficiență toate forțele maselor muncitoare în vederea îndeplinirii în cele mai bune condiții a sarcinii urgente de a învinge într-un timp scurt și definitiv ruina economică.

Invităm pe toți membrii de partid și toate organizațiile de partid să depună pentru îndeplinirea acestei sarcini maximum de eforturi atît în domeniul activității practice în toate instituțiile sovietice, cît și în domeniul muncii de pregătire a congresului. Căci aceste sarcini se contopesc într-un tot unic, indisolubil.

A trecut, din fericire, vremea discuțiilor pur teoretice, a discuțiilor în jurul problemelor generale, a adoptării de rezoluții principiale. Aceasta este o treaptă depășită, este o sarcină pe care am îndeplinit-o ieri și alaltăieri. Trebuie să mergem înainte, trebuie să fim în stare să înțelegem că astăzi avem în fața noastră o sarcină *practică*, că sarcina *practică* de a învinge cît mai repede ruina economică trebuie îndeplinită prin mobilizarea tuturor forțelor, cu o energie cu adevărat revoluționară, cu aceeași abnegație cu care cei mai buni tovarăși ai noștri, muncitorii și țăranii ostași roșii, i-au învins pe Kolceak, Iudenici și Denikin.

Trebuie să mergem înainte, trebuie să privim înainte, trebuie să aducem la congres *experiența practică* a construcției economice, experiență care să fie aprofundată și *verificată* cu atenție prin muncă comună, prin eforturile unite ale tuturor membrilor de partid.

www.dacoromanica.ro

Noi am învăţat cîte ceva, şi, pentru a merge înainte, pentru a învinge ruina, nu trebuie s-o luăm de la început, să reorganizăm în dreapta şi în stînga, ci să ştim *să folosim* în cel mai înalt grad ceea ce a fost deja creat. Cît mai puţine reorganizări generale, cît mai multe măsuri, metode, mijloace, indicaţii concrete, verificate în practică prin rezultatele deja obţinute, pentru atingerea scopului nostru principal : să asigurăm şi mai departe, în şi mai mare măsură, şi mai repede, şi mai bine promovarea elementului muncitoresc în aparatele noastre, — să atragem şi mai mulţi muncitori şi ţărani la conducerea industriei şi a economiei naţionale în general, — să atragem nu numai pe acei muncitori şi ţărani care s-au dovedit a fi cei mai buni în muncă, să atragem neapărat într-o măsură mai mare *sindicatele*, să atragem apoi conferinţele fără partid ale muncitorilor şi ţăranilor, să atragem pe absolut toţi (deoarece la noi sînt extrem de puţini) specialiştii burghezi, adică pe specialiştii care s-au format în condiţiile existenţei orînduirii burgheze şi care şi-au însuşit roadele culturii burgheze, — să facem în aşa fel ca, conform cerinţei programului nostru, masele noastre muncitoare *să înveţe de la ei* cu adevărat şi în acelaşi timp să înfăptuiască „munca tovărăşească, în comun a specialiştilor burghezi, umăr la umăr cu masa muncitorilor de rînd, sub conducerea comuniştilor conştienţi“ (cum se spune în programul partidului nostru), — iată care sînt principalele noastre sarcini practice.

Tovarăşi ! Dacă am reuşit să învingem greutăţile fără precedent pe care istoria le-a pus în calea primei republici socialiste, aceasta se datoreşte faptului că proletariatul şi-a înţeles just sarcinile de dictator, adică de conducător, organizator şi educator al tuturor oamenilor muncii. Am reuşit să învingem pentru că în fiecare moment am ştiut să trasăm în mod just sarcina cea mai urgentă, cea mai importantă, cea mai actuală şi să concentrăm asupra îndeplinirii ei într-adevăr toate forţele tuturor oamenilor muncii, ale întregului popor.

Victoriile militare sînt mai uşor de obţinut decît o victorie pe frontul economic. A fost mult mai uşor să învingem pe Kolceak, pe Iudenici şi pe Denikin decît să

www.dacoromanica.ro

învingem vechile obișnuințe, relații, deprinderi și condiții economice mic-burgheze, pe care le apără și le generează continuu milioane și milioane de mici proprietari care trăiesc alături de muncitori, împreună cu ei, în mijlocul lor.

Pentru a învinge în acest domeniu e nevoie de mai multă fermitate, de mai multă răbdare, de mai multă perseverență, de mai multă tenacitate ; e nevoie ca munca să fie dusă mai sistematic, e nevoie de mai multă iscusință organizatorică și administrativă pe scară largă. Sînt lucruri care nouă, ca națiune înapoiată, ne lipsesc mai mult ca orice.

De aceea chemăm pe toți membrii de partid să depună toate eforturile pentru a aduce la congresul partidului datele experienței *practice* verificate, prelucrate și sintetizate. Dacă ne vom încorda toate forțele și vom ști să adunăm, să verificăm și să prelucrăm cu atenție și pricepere, judicios, datele experienței *practice*, adică ceea ce fiecare dintre noi a făcut și a dus pînă la capăt, ceea ce a văzut că au făcut și au desăvîrșit cei din jurul lui, atunci și numai atunci congresul partidului, iar apoi și toate instituțiile noastre sovietice vor îndeplini sarcina *practică* de a învinge cît mai repede și mai sigur ruina economică.

De la congrese și adunări care discutau probleme generale la congrese și adunări care fac bilanțul *experienței practice* — iată care este acum lozinca. Să ținem seama de experiența practică pentru a înlătura tot ceea ce este dăunător și a înmănunchea tot ceea ce este valoros, pentru a stabili cu preciziune o serie de măsuri practice imediate și a le înfăptui cu orice preț, fără a ne da în lături de la nici un sacrificiu, — iată cum înțelegem noi sarcinile momentului de față și sarcinile congresului partidului.

Scris între 17 și 26 februarie 1920

Publicat la 2 martie 1920, în ziarul „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", nr. 13

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRILE LUI KARL WIGAND, CORESPONDENTUL DIN BERLIN AL AGENŢIEI AMERICANE DE INFORMAŢII „UNIVERSAL SERVICE“ [69]

1. „Dacă intenţionăm să atacăm Polonia şi România ?“

Nu. Atît în numele Consiliului Comisarilor Poporului, cît şi în numele C.E.C. din Rusia, am declarat în modul cel mai solemn şi oficial că nutrim intenţii paşnice. Din păcate, guvernul capitalist francez instigă Polonia (probabil, şi România) la un atac împotriva noastră. Despre aceasta se vorbeşte pînă şi la unele emisiuni americane la postul de radio din Lyon.

2. „Planurile noastre în Asia ?“

Aceleaşi ca şi în Europa : convieţuire paşnică cu popoarele, cu muncitorii şi ţăranii tuturor naţiunilor care se trezesc la o viaţă nouă, la o viaţă fără exploatare, fără moşieri, fără capitalişti, fără negustori. Războiul imperialist din 1914—1918, războiul capitaliştilor din gruparea anglo-franceză (şi rusă) împotriva capitaliştilor din gruparea germano-austriacă pentru împărţirea lumii a trezit Asia şi a făcut să crească acolo, ca de altfel pretutindeni, năzuinţa spre libertate, spre muncă paşnică, spre împiedicarea izbucnirii unor noi războaie.

3. „Bazele unei păci cu America ?“

Capitaliştii americani să ne lase în pace. Noi nu ne vom atinge de ei. Sîntem gata să le plătim în aur maşinile, uneltele etc. necesare în transporturi şi în producţie. Şi nu numai în aur, ci şi cu materii prime.

www.dacoromanica.ro

10. Добра ли Касиде сцр Варк? "Конгр-революционната власт в-ва цъвна"?

Добра, с сарвана. Ибо кандидатът е добър и бодър. Обещава да работи с нас и бодър като нас. Уж вместо да, че надо бързо повторение, пока работне и кръвта кърви - сурова не <u>революционер</u> своя кандидат

11. Готов ли Касиде сътрудн. в. "Дневна с-ма с Америка"?

Готов, готов, как и сме ние. Мир с Ердоган, който ще сдаде фронтовия участък, докато нашу готовност иди ред друг, при изведени условия, дори на конгреса.

18/II 920. (Ленин)

www.dacoromanica.ro

Pagina a patra a manuscrisului lui V. I. Lenin „Răspuns la întrebările lui Karl Wigand, corespondentul din Berlin al agenției americane de informații «Universal Service»". —

18 februarie 1920

Micșorat

www.dacoromanica.ro

4. „Ce obstacole stau în calea unei asemenea păci ?"

Din partea noastră, nici unul. Din partea capitaliştilor americani (ca şi a oricăror altora), imperialismul.

5. „Cum privim noi expulzarea revoluţionarilor ruşi din America ?"

Noi i-am primit. Noi nu ne temem de revoluţionari. În genere nu ne temem de nimeni şi, dacă America se teme de alte cîteva sute sau mii dintre cetăţenii ei, sîntem gata să începem tratative cu privire la primirea de către noi a tuturor cetăţenilor de care se teme America (în afară, bineînţeles, de infractorii de drept comun).

6. „Posibilitatea unei alianţe economice între Rusia şi Germania ?"

Din păcate, această posibilitate nu este mare, deoarece Scheidemannii nu sînt aliaţi buni. Noi sîntem pentru o alianţă cu toate ţările, fără excepţie.

7. „Părerea noastră despre cererea aliaţilor cu privire la extrădarea celor vinovaţi de declanşarea războiului ?"

Vorbind serios, vinovaţi de declanşarea războiului sînt capitaliştii din toate ţările. Predaţi-ne pe toţi moşierii (cei care posedă peste 100 ha de pămînt) şi pe toţi capitaliştii (cu un capital de peste 100 000 de franci), iar noi îi vom educa pentru a deveni capabili de o muncă folositoare, îi vom dezvăţa să mai joace rolul ruşinos, josnic şi sîngeros de exploatatori şi de vinovaţi de declanşarea războiului în scopul împărţirii coloniilor. Atunci războaiele vor deveni în scurt timp absolut imposibile.

8. „Influenţa pe care ar avea-o încheierea păcii cu noi asupra situaţiei din Europa ?"

Ar dăuna oare Europei schimbul de maşini pe cereale, pe in şi pe alte materii prime ? Este clar că el nu poate fi decît folositor.

9. „Ce credem noi despre viitoarea dezvoltare a Sovietelor ca forţă mondială ?"

www.dacoromanica.ro

Viitorul aparţine orînduirii sovietice în întreaga lume. Faptele au dovedit acest lucru : merită să calculăm, să zicem pe trimestre, creşterea numărului broşurilor, cărţilor, manifestelor, ziarelor din orice ţară care se pronunţă în favoarea Sovietelor şi care simpatizează cu Sovietele. Nici nu poate fi altfel : din moment ce muncitorii de la oraşe, muncitorii, argaţii şi zilerii de la sate, apoi micii ţărani, adică cei care nu recurg la exploatarea muncitorilor salariaţi, din moment ce această uriaşă majoritate a oamenilor muncii au înţeles că Sovietele le dau lor întreaga putere, eliberîndu-i de jugul moşierilor şi capitaliştilor, cum poate atunci fi împiedicată victoria orînduirii sovietice în lumea întreagă ? Eu, cel puţin, nu cunosc un astfel de mijloc.

10. „Trebuie Rusia să se mai teamă de o intervenţie contrarevoluţionară din afară ?"

Din păcate, da, deoarece capitaliştii sînt oameni obtuzi şi lacomi. Ei au întreprins o serie de asemenea încercări de intervenţie prosteşti şi lacome, încît trebuie să ne temem de o repetare a lor pînă cînd muncitorii şi ţăranii din fiecare ţară nu-şi *vor fi reeducat* propriii capitalişti.

11. „Este oare Rusia dispusă să intre în relaţii de afaceri cu America ?"

Fireşte, atît cu America, cît şi cu toate ţările. Pacea cu Estonia, căreia i-am făcut mari concesii, a demonstrat că în acest scop sîntem gata să acordăm, în anumite condiţii, chiar şi concesiuni.

V. Ulianov (N. Lenin)

18/II. 1920.

Publicat în limba engleză la 21 februarie 1920, în ziarul „New York Evening Journal" nr. 12 671

Publicat în limba rusă pentru prima oară la 22 aprilie 1950, în ziarul „Pravda" nr. 112

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRILE CORESPONDENTULUI ZIARULUI ENGLEZ „DAILY EXPRESS“ [70]

1) „Atitudinea noastră faţă de ridicarea blocadei ?“

Considerăm că această măsură constituie un mare pas înainte. Se creează astfel posibilitatea ca noi să trecem de la războiul impus de guvernele capitaliste ale Antantei la construcţia paşnică. Şi acesta este lucrul cel mai important pentru noi. Încordîndu-ne toate forţele în vederea refacerii vieţii economice a ţării, dezorganizate la început de războiul dintre capitalişti pentru Dardanele, pentru colonii, iar apoi de războiul dus de capitaliştii Antantei şi de cei din Rusia împotriva muncitorilor din Rusia, noi, printre altele, elaborăm acum, cu ajutorul unor oameni de ştiinţă şi al unor tehnicieni, planul de electrificare a întregii Rusii. Acest plan este eşalonat pe mai mulţi ani. Electrificarea va transforma complet Rusia. Pe temelia orînduirii sovietice, electrificarea va asigura victoria definitivă a bazelor comunismului în ţara noastră, a bazelor unei vieţi civilizate, fără exploatatori, fără capitalişti, fără moşieri şi fără negustori.

Ridicarea blocadei va contribui la înfăptuirea planului de electrificare.

2) „Ce influenţă va avea asupra acţiunilor ofensive ale Puterii sovietice hotărîrea aliaţilor de a renunţa la ofensivă ?“

Am fost atacaţi de Antantă, de aliaţii şi de slugile ei : Kolceak, Denikin, capitaliştii din statele limitrofe. Noi

www.dacoromanica.ro

n-am atacat pe nimeni. Am încheiat pace cu Estonia, acceptînd chiar să facem unele sacrificii materiale.

Aşteptăm cu nerăbdare ca „hotărîrea" aliaţilor să fie confirmată de *faptele* lor. Din păcate, istoria păcii de la Versailles şi a consecinţelor ei ne arată că de cele mai multe ori cuvintele aliaţilor sînt în contradicţie cu faptele lor, iar hotărîrile lor rămîn pe hîrtie.

3) „Considerăm noi oare că actualul statu-quo satisface politica sovietică ?"

Da, întrucît orice statu-quo în politică înseamnă o trecere de la vechi la nou. Actualul statu-quo înseamnă, în multe privinţe, trecerea de la război la pace. Noi dorim o astfel de trecere. De aceea considerăm că statu-quo este satisfăcător.

4) „Care sînt ţelurile noastre în legătură cu încetarea operaţiilor militare de către aliaţi ?"

Ţelul nostru, aşa cum am mai spus, este construcţia economică paşnică. Planul amănunţit al acestei construcţii, pe baza electrificării, este elaborat în momentul de faţă de o comisie de oameni de ştiinţă şi tehnicieni (mai precis : de cîteva comisii), conform rezoluţiei sesiunii din februarie (1920) a C.E.C. din Rusia.

Scris la 18 februarie 1920

Publicat în limba engleză la 23 februarie 1920, în ziarul „Daily Express" nr. 6 198

Publicat în limba rusă pentru prima oară la 22 aprilie 1950, în ziarul „Pravda" nr. 112

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CONVORBIRE CU LINCOLN EIRE, CORESPONDENTUL ZIARULUI AMERICAN „THE WORLD“ [71]

ALIAȚII SE ÎNDELETNICESC CU „JOCUL DE ȘAH“

În legătură cu știrea despre hotărîrea aliaților de a ridica blocada, Lenin a spus :

Este greu să crezi în sinceritatea unei asemenea propuneri vagi, care se îmbină, după cum se pare, cu pregătirea unui atac împotriva noastră prin teritoriul Poloniei. La prima vedere, planul Consiliului Suprem pare destul de verosimil : reluarea relațiilor comerciale prin intermediul cooperativelor ruseşti. Dar cooperativele nu mai există ; ele au fost unite cu organele noastre sovietice de distribuire. Ce poate însemna deci declarația aliaților că vor să aibă de-a face cu cooperativele ? Acest lucru este, desigur, neclar.

Tocmai de aceea spun că o examinare mai atentă ne convinge că această hotărîre luată la Paris nu este decît o mutare în jocul de şah al aliaților, joc ale cărui țeluri nu sînt pînă acum clare.

După o scurtă pauză, Lenin adaugă cu un zîmbet larg :

Sînt mai neclare, de pildă, decît intenția mareşalului Foch de a vizita Varşovia.

L-am întrebat dacă el consideră ca demnă de luat în serios posibilitatea unei ofensive poloneze ? (Trebuie să amintim că în Rusia se vorbea despre un atac al polonezilor împotriva bolşevicilor, şi nu invers.)

Fără nici o îndoială — a răspuns Lenin. — Clémenceau şi Foch sînt domni cît se poate de serioşi, şi totuşi unul

www.dacoromanica.ro

a elaborat acest plan agresiv, iar celălalt se pregăteşte să-l pună în aplicare. Este, desigur, o ameninţare serioasă, dar am avut de-a face cu ameninţări şi mai serioase. Această ameninţare însă ne provoacă nu atît teamă, cît dezamăgire pentru faptul că aliaţii tot mai continuă să urmărească realizarea imposibilului. Căci ofensiva poloneză este tot atît de incapabilă să rezolve problema rusă în sensul dorit de aliaţi cum a fost la timpul ei ofensiva lui Kolceak şi Denikin. Nu uitaţi că Polonia are multe griji proprii. Or, este limpede că ea nu poate căpăta ajutor de la nici unul dintre vecinii săi, inclusiv România.

Se pare însă că pacea este astăzi mai aproape decît a fost pînă acum — am intervenit eu.

Da, este just. Dacă pacea este consecinţa firească a comerţului cu noi, aliaţii nu o vor mai putea evita. Am auzit că Millerand, succesorul lui Clémenceau, şi-a exprimat dorinţa de a examina problema legăturilor comerciale cu poporul rus. S-ar putea ca aceasta să fie dovada unei schimbări radicale în starea de spirit a capitaliştilor francezi. În Anglia însă, poziţia lui Churchill mai este încă puternică, iar Lloyd George, care vrea, după cum se pare, să întreţină legături de afaceri cu noi, nu îndrăzneşte s-o rupă făţiş cu cercurile politice şi financiare care sprijină politica lui Churchill.

STATELE UNITE PRIGONESC PE SOCIALIŞTI

Ce părere aveţi despre America?

Este greu să pricepi ce se petrece acolo. Se pare că bancherii dv. se tem de noi mai mult decît oricînd. În orice caz, în comparaţie cu oricare alt guvern, chiar şi cu guvernul reacţionar francez, guvernul dv. recurge la represalii mult mai crunte nu numai împotriva socialiştilor, dar şi împotriva întregii clase muncitoare. El persecută făţiş pe străini. Dar ce ar fi făcut America fără muncitorii imigranţi? Ei sînt absolut necesari pentru dezvoltarea dv. economică.

www.dacoromanica.ro

Cu toate acestea, unii capitaliști americani încep, parcă, să înțeleagă că este mai înțelept să facă afaceri avantajoase cu Rusia decît să ducă un război împotriva ei, iar acesta este un semn bun. Noi vom avea nevoie de produsele industriale americane — locomotive, automobile etc. — mai mult decît de mărfurile oricărei alte țări.

Care sînt condițiile dv. de pace?

N-are rost să ne pierdem timpul cu discutarea acestei probleme. Toată lumea știe că sîntem gata să încheiem pace pe baza unor condiții a căror echitate nu poate fi contestată nici chiar de capitaliștii cu cele mai pronunțate tendințe imperialiste. Am declarat în repetate rînduri că năzuim spre pace, că avem nevoie de pace și că sîntem gata să oferim capitalului străin cele mai avantajoase concesiuni și garanții. Dar noi nu vom admite să fim sugrumați în numele păcii.

Nu văd nici un motiv pentru care un stat socialist ca al nostru să nu poată avea legături de afaceri nelimitate cu țările capitaliste. Noi nu avem nimic împotrivă să folosim mașini agricole capitaliste; de ce atunci aceste țări trebuie să obiecteze împotriva folosirii grîului, inului și platinei noastre socialiste? Cerealele socialiste au doar același gust ca oricare alte cereale, nu-i așa? Desigur, ei vor trebui să aibă relații comerciale cu acești groaznici bolșevici, adică cu guvernul sovietic. Industriașilor americani care produc, de pildă, oțel nu le va fi mai greu să întrețină legături de afaceri cu Sovietele decît le-a fost atunci cînd au trebuit să aibă de-a face în timpul războiului cu guvernele Antantei în problema echipamentului de război.

EUROPA DEPINDE DE RUSIA

Iată de ce această discuție despre reluarea comerțului cu Rusia prin intermediul cooperativelor ni se pare nesinceră sau, cel puțin, confuză; ea constituie mai curînd o mutare într-un joc de șah decît o propunere sinceră, directă, care ar putea fi imediat aprobată și pusă în practică. Și apoi, dacă Consiliul suprem intenționează într-ade-

www.dacoromanica.ro

văr să ridice blocada, de ce nu ne comunică intenţiile sale ? Noi nu am primit nici o comunicare oficială de la Paris. Noi cunoaştem puţin în acest sens şi numai din relatările ziarelor, interceptate de posturile noastre de radio.

Oamenii de stat din Europa şi din Statele Unite ale Americii nu înţeleg probabil că actuala ruină economică din Rusia nu este decît o parte a ruinei economice mondiale. Atîta timp cît problema economică nu va fi privită dintr-un punct de vedere internaţional, ci din punctul de vedere al uneia sau alteia dintre naţiuni sau al unui grup de naţiuni, rezolvarea ei va fi imposibilă. Fără Rusia, Europa nu se poate pune pe picioare. Iar cînd Europa este vlăguită, situaţia Americii devine critică. Ce folos va avea America de pe urma bogăţiilor sale dacă nu va putea achiziţiona în schimbul lor ceea ce are nevoie ? Doar America nu poate mînca sau purta aurul pe care l-a acumulat, nu-i aşa ? Ea nu va putea face un comerţ avantajos cu Europa, adică nu va putea face comerţ pe acea bază care reprezintă pentru ea o valoare reală, atîta timp cît Europa nu-i va putea oferi mărfurile pe care America vrea să le primească în schimbul celor pe care ea trebuie să le vîndă. Europa nu-i va putea oferi însă aceste mărfuri atîta vreme cît nu se va pune pe picioare din punct de vedere economic.

LUMEA ARE NEVOIE DE MĂRFURILE RUSEŞTI

Noi avem în Rusia grîu, in, platină, potasiu şi multe bogăţii minerale, de care întreaga lume are mare nevoie. În cele din urmă, lumea va trebui să vină la noi după toate acestea, indiferent dacă la noi este sau nu este bolşevism. Există indicii că oamenii ajung, încetul cu încetul, să înţeleagă acest adevăr. Între timp însă, nu numai Rusia, dar şi întreaga Europă pîrîie din toate încheieturile, iar Consiliul suprem îşi mai permite încă să ducă o politică de subterfugii. Rusia, ca şi Europa, poate fi salvată de ruina totală, dar pentru aceasta este necesar să se acţioneze imediat şi rapid. Consiliul suprem însă acţionează foarte încet, îngrozitor de încet. De fapt, se pare că el a

www.dacoromanica.ro

şi fost dizolvat, fără să fi soluţionat vreo problemă, şi a predat funcţiile sale unui consiliu al ambasadorilor, locul său urmînd să fie ocupat numai de inexistenta Ligă a Naţiunilor, care s-a născut moartă. Dar va putea oare Liga Naţiunilor să-şi înceapă activitatea fără Statele Unite ale Americii, care trebuie să fie principalul ei reazem?

Am întrebat în ce măsură este guvernul sovietic satisfăcut de situaţia militară.

Foarte satisfăcut. Singurele indicii ale unei noi agresiuni militare împotriva noastră există numai din partea Poloniei, lucru despre care am mai vorbit. Dacă Polonia se va lansa în această aventură, nu vor rezulta de aici decît noi suferinţe pentru ambele părţi şi noi şi inutile jertfe de vieţi omeneşti. Dar nici chiar Foch nu va putea să asigure polonezilor victoria. Ei n-ar putea să învingă Armata noastră Roşie, nici chiar dacă Churchill însuşi ar lupta împreună cu ei.

La aceste cuvinte Lenin îşi dădu capul pe spate, zîmbi trist, iar apoi continuă pe un ton mai serios:

Firește, putem fi zdrobiţi de oricare dintre marile puteri aliate dacă vor putea trimite împotriva noastră propriile lor armate. Dar ele nu vor îndrăzni s-o facă. Iată extraordinarul paradox: cu toate că Rusia este slabă în comparaţie cu resursele nelimitate ale aliaţilor, ea a putut nu numai să zdrobească toate forţele armate — inclusiv trupele britanice, americane şi franceze — pe care aliaţii au reuşit să le trimită împotriva ei, dar a şi repurtat victorii diplomatice şi morale în ţările cordonului sanitar. Finlanda a refuzat să lupte împotriva noastră. Am încheiat pace cu Estonia, iar în curînd va fi semnată pacea cu Serbia * şi cu Lituania [72]. În pofida momelilor mari şi a ameninţărilor de rău augur ale Antantei, aceste state mici au preferat să stabilească relaţii paşnice cu noi.

* În ziar s-a strecurat o eroare. Serbia nu a fost în stare de război cu Rusia Sovietică. Este vorba, probabil, de Letonia. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

SITUAŢIA INTERNĂ ARE PERSPECTIVE BUNE

Acest fapt demonstrează incontestabil uriaşa forţă morală de care dispunem. Statele baltice, vecinii noştri imediaţi, înţeleg că noi sîntem singurii care nu avem nici un fel de intenţii care să ameninţe independenţa şi bunăstarea lor.

Care este însă situaţia internă a Rusiei?

Ea este critică, dar are perspective bune. Pînă în primăvară, lipsa de alimente va fi lichidată, cel puţin în aşa măsură încît populaţia orăşenească să scape de foamete. Atunci vom avea şi combustibil în cantităţi suficiente. Datorită minunatelor fapte de vitejie ale Armatei Roşii, a şi început refacerea economiei naţionale. În momentul de faţă, o serie de mari unităţi ale Armatei Roşii au fost transformate în armate ale muncii; acest fenomen neobişnuit a devenit posibil numai într-o ţară care luptă pentru un ideal înalt. Aceasta ar fi fost, bineînţeles, imposibil în ţările capitaliste. În trecut am sacrificat totul pentru a dobîndi victoria asupra duşmanilor noştri înarmaţi, iar acum vom depune toate eforturile pentru refacerea economiei, care va necesita ani de muncă, dar pînă la urmă vom învinge.

Cînd va fi, după părerea dv., desăvîrşită construirea comunismului în Rusia? Am crezut că întrebarea va fi grea, dar Lenin a răspuns imediat.

Noi intenţionăm să electrificăm întregul nostru sistem industrial prin crearea de centrale electrice în Ural şi în alte locuri. Inginerii noştri ne spun că pentru aceasta va fi nevoie de zece ani. Desăvîrşirea electrificării va fi prima etapă importantă pe calea spre organizarea comunistă a vieţii economice a societăţii. Întreaga noastră industrie va primi energie de la o sursă comună, capabilă să alimenteze în egală măsură toate ramurile ei. Aceasta va înlătura rivalitatea neproductivă în căutarea de combustibil şi va crea o trainică bază economică pentru întreprinderile industriei prelucrătoare fără de care nu putem spera să

www.dacoromanica.ro

atingem un nivel al schimbului de produse de primă necesitate care să corespundă principiilor comunismului.

Noi ne propunem, printre altele, ca în Rusia să ardă peste trei ani 50 000 000 de becuri electrice. După cîte ştiu, în Statele Unite ale Americii există 70 000 000 de becuri, dar pentru o ţară unde electricitatea se află încă în faza copilăriei, peste două treimi din acest număr reprezintă o realizare uriaşă. După părerea mea, electrificarea este cea mai importantă dintre toate sarcinile mari care stau în faţa noastră.

O CRITICĂ ASPRĂ LA ADRESA LIDERILOR SOCIALIŞTI

În încheierea convorbirii noastre, Lenin a expus, desigur, nu pentru presă, o serie de observaţii critice aspre la adresa unor lideri socialişti din Europa şi din America, din care rezultă că el nu crede în capacitatea şi nici în dorinţa acestor domni de a promova cauza revoluţiei mondiale. După cît se pare, el consideră că bolşevismul îşi va croi drum mai curînd în pofida acestor conducători „oficiali" ai socialismului decît cu ajutorul lor.

Publicat în limba engleză la 21 februarie 1920, în ziarul „The World" nr. 21 368

Publicat în limba rusă pentru prima oară în 1957, în revista „Kommunist" nr. 15

Se tipăreşte după textul apărut în ziar
Tradus din limba engleză

www.dacoromanica.ro

CĂTRE FEMEILE MUNCITOARE

Tovarăşe ! Alegerile pentru Sovietul din Moscova arată că partidul comunist şi-a consolidat poziţiile în rîndurile clasei muncitoare.

Este necesar ca femeile muncitoare să participe mai activ la alegeri. Puterea sovietică este prima şi singura putere din lume care a desfiinţat complet toate legile infame, vechi, burgheze, care puneau femeia într-o situaţie de inegalitate faţă de bărbat şi acordau bărbatului privilegii, de pildă, în domeniul dreptului matrimonial sau în ceea ce priveşte puterea părintească. Puterea sovietică este prima şi singura putere din lume care, ca putere a oamenilor muncii, a desfiinţat toate privilegiile legate de proprietate, privilegii care în dreptul familial s-au menţinut în favoarea bărbatului în toate republicile burgheze, chiar şi în cele mai democratice.

Acolo unde sînt moşieri, capitalişti şi negustori nu poate exista egalitate între femeie şi bărbat nici măcar după lege.

Acolo unde nu există moşieri, capitalişti şi negustori, unde puterea oamenilor muncii construieşte fără aceşti exploatatori o viaţă nouă, legea proclamă egalitatea între femeie şi bărbat.

Dar aceasta nu este suficient.

Egalitatea înscrisă în lege încă nu înseamnă egalitate în fapt.

Noi trebuie să facem ca femeia muncitoare să obţină egalitatea cu bărbatul muncitor nu numai în prevederile legii, ci şi în viaţă. În acest scop este necesară o partici-

www.dacoromanica.ro

pare cît mai largă a femeilor muncitoare la conducerea întreprinderilor obşteşti şi la conducerea statului.

Printr-o astfel de participare, femeile vor învăţa repede să conducă şi-i vor ajunge din urmă pe bărbaţi.

Alegeţi deci în Soviet cît mai multe femei muncitoare, atît comuniste, cît şi nemembre de partid. Dacă cutare femeie este o muncitoare cinstită, dacă ştie să muncească bine, în mod conştiincios, chiar dacă nu e membră de partid, alegeţi-o în Sovietul din Moscova !

Alegeţi cît mai multe femei muncitoare în Sovietul din Moscova ! Proletariatul din Moscova trebuie să dovedească că este gata să facă totul, că face totul pentru lupta pînă la victorie, pentru lupta împotriva vechii inegalităţi, împotriva vechii umiliri la care femeia era supusă în orînduirea burgheză !

Proletariatul nu-şi poate dobîndi libertatea deplină fără a cuceri libertatea deplină pentru femei.

N. Lenin

21 februarie 1920.

„Pravda" nr. 40 din 22 februarie 1920

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

OBSERVAŢII PE MARGINEA REZOLUŢIEI COMITETULUI EXECUTIV AL INTERNAŢIONALEI COMUNISTE CU PRIVIRE LA BOROTBIŞTI

1) Insist în mod deosebit ca borotbiştii să fie acuzaţi *nu* de naţionalism, *ci* de contrarevoluţionarism şi de mic-burghezism.

2) Este absolut necesar să se adauge acuzaţia că faţă de învăţătorii lor ucraineni, membri ai organizaţiei „Spilka", ei *nu* procedează (nu desfăşoară împotriva lor o luptă necruţătoare) aşa cum procedăm noi cu mic-burgheza *noastră* „Asociaţie generală a învăţătorilor şi profesorilor din Rusia" [73].

Lenin

22. II.

Scris la 22 februarie 1920

Publicat pentru prima oară în 1933, în cartea: N. N. Popov. „Studiu asupra istoriei Partidului Comunist (bolşevic) din Ucraina". Kiev

Se tipăreşte după copia dactilografiată

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CEA DE-A III-A CONSFĂTUIRE PE ŢARĂ A ŞEFILOR SUBSECŢIILOR EXTRAŞCOLARE ALE SECŢIILOR GUBERNIALE DE ÎNVĂŢĂMÎNT PUBLIC 25 FEBRUARIE 1920

Permiteţi-mi să aduc consfătuirii dv. salutul Consiliului Comisarilor Poporului şi să vă împărtăşesc cu acest prilej cîteva gînduri.

În ceea ce priveşte situaţia noastră internaţională, vă pot informa că astăzi am primit din Anglia o radiogramă care ilustrează cît se poate de clar această situaţie. Radioul anunţă că ieri, 24 februarie, Consiliul Suprem al puterilor aliate a ajuns la concluzia că, în cazul cînd statele vecine cu Rusia vor cere sfaturi în legătură cu politica pe care trebuie s-o urmeze, el va răspunde că nu le poate sfătui să se angajeze într-un război care ar putea să le dăuneze interesele şi cu atît mai puţin le poate sfătui să pornească un război ofensiv împotriva Rusiei ; dacă însă Republica Sovietică Rusă va ataca graniţele lor consfinţite prin tratate, Consiliul aliat le va acorda sprijin. În continuare se spune că domnii aliaţi vor să trimită în Rusia o comisie pendinte de comisia muncii de la Washington. Organizatorii conferinţei, social-trădătorii împreună cu Albert Thomas, au convenit asupra unor reforme sociale şi vor să trimită în Rusia această adunătură, care reprezintă o parte din Liga Naţiunilor [74], spre a cerceta în ce măsură condiţiile din Rusia corespund cerinţelor uzuale ale unor state „civilizate".

Această ştire cu privire la hotărîrea adoptată ieri de către aliaţi arată limpede cît de mult s-au încurcat aceşti domni şi ce foloase putem trage noi din încurcătura lor. Ei au irosit sute de milioane pentru sprijinirea războiului

www.dacoromanica.ro

(din partea statului englez), iar acum declară că nu mai pot continua să sprijine războiul. Cu aceasta, elanul lor ofensiv a luat sfîrşit, deşi ei continuă să transporte echipament militar în Polonia : ei continuă să trimită arme, şi avem informaţii precise că Polonia procedează la o regrupare a trupelor în vederea ofensivei, aşa încît nu putem avea încredere în declaraţia lor. Deşi acum primejdia care ne ameninţa din afară, din partea aliaţilor, s-a micşorat în proporţie de nouă zecimi, totuşi o anumită primejdie continuă să mai existe ; după terminarea războiului împotriva lui Denikin va trebui să păstrăm capacitatea de luptă. Nu putem conta pe o demobilizare totală.

Aşadar, pericolul unei invazii din partea capitalismului internaţional asupra Rusiei s-a micşorat în proporţie de nouă zecimi ; capitaliştii au suferit un eşec atît de mare, încît fac, pentru nu ştiu a cîta oară, propunerea de a se trimite o comisie în Rusia. Dacă din această comisie vor face parte domni de teapa lui Albert Thomas, care a vizitat Rusia în timpul războiului, atunci totul se va solda cu un scandal pentru ei şi un minunat prilej de agitaţie pentru noi. Noi îi vom întîmpina în aşa fel, încît se vor vedea nevoiţi să se care cît mai repede din Rusia, şi din toată povestea asta nu va rezulta nimic altceva decît un prilej de agitaţie în rîndurile muncitorilor din celelalte ţări. Ei vor să ne sperie, dar cînd le vom spune : poftiţi la noi, oaspeţi dragi, — ei vor căuta să-şi ascundă tentativa. Acest lucru arată cît de dezorientaţi sînt aceşti domni. În urma încheierii păcii cu Estonia, am deschis o fereastră spre Europa şi putem primi de acolo produsele principale. Situaţia noastră internaţională a înregistrat un progres imens şi o îmbunătăţire substanţială : primejdia din afară care ameninţă Republica sovietică a scăzut în proporţie de nouă zecimi.

Cu cît scade mai mult această primejdie, cu atît ne putem ocupa mai intens de munca de construcţie paşnică, şi în această muncă noi ne bizuim pe dv. care lucraţi în domeniul extraşcolar, pe activitatea dv. Pentru a aşeza învăţămîntul şcolar pe o bază mai trainică e nevoie de o serie întreagă de schimbări de ordin material : construirea de şcoli, selecţionarea profesorilor, reforme interne în ceea

www.dacoromanica.ro

ce priveşte organizarea şi selecţionarea personalului didactic. Toate acestea sînt lucruri care necesită o pregătire îndelungată. În ceea ce priveşte învăţămîntul extraşcolar, domeniu în care lucraţi, prea sînteţi stînjeniţi de necesitatea unei asemenea pregătiri îndelungate. Necesitatea resimţită de populaţie de a căpăta cunoştinţe în afara sistemului de şcoli instituit şi nevoia de lucrători în acest domeniu cresc extraordinar de mult. Sîntem încredinţaţi că în această direcţie, prin eforturi comune şi cu sprijinul general, se va realiza mai mult decît pînă acum.

În încheiere voi vorbi despre caracterul învăţămîntului extraşcolar, care este legat de munca de propagandă şi agitaţie. Una dintre lipsurile fundamentale ale organizării învăţămîntului şi educaţiei în societatea capitalistă consta în faptul că acestea erau rupte de sarcina principală — aceea a organizării muncii, întrucît capitalistul avea nevoie să pregătească muncitori docili şi dresaţi. În societatea capitalistă nu exista o legătură între sarcinile reale ale organizării muncii poporului şi învăţămînt. Învăţămîntul avea un caracter scolastic, birocratic, era lipsit de viaţă şi infectat de influenţe popeşti, ceea ce a făcut ca pretutindeni, în cele mai democratice republici, tot ce era mai proaspăt, mai sănătos să fie înlăturat. Munca nemijlocită, vie era îngreuiată, deoarece fără aparatul puterii de stat, fără un ajutor material şi financiar nu se poate organiza un învăţămînt pe scară largă. Şi, deoarece acum putem şi trebuie să pregătim trecerea întregii noastre vieţi sovietice de pe făgaşul pregătirii militare şi al rezistenţei militare pe făgaşul construcţiei paşnice, este necesar ca dv., lucrătorii din învăţămîntul extraşcolar, să ţineţi seama de această schimbare şi să adaptaţi activitatea voastră propagandistică, sarcinile şi programul ei la această schimbare.

Pentru a arăta cum înţeleg eu sarcinile şi întregul caracter al învăţămîntului, al predării, al educaţiei şi al instrucţiei potrivit cu sarcinile schimbate ale Republicii sovietice, voi aminti rezoluţia cu privire la electrificare, care a fost adoptată la ultima sesiune a C.E.C. din Rusia ; ea vă este, probabil, cunoscută tuturor. Zilele acestea a apărut în presă un comunicat în care se arată că în ter-

www.dacoromanica.ro

men de două luni (în comunicatul publicat oficial scrie : în termen de două săptămîni — ceea ce este o greşeală) va fi elaborat planul de electrificare a ţării pe o perioadă de 2—3 ani ca program-minimum şi pe o perioadă de 10 ani ca program-maximum. Caracterul întregii noastre propagande — atît al propagandei de partid, cît şi al predării în şcoli şi al învăţămîntului şcolar —, precum şi caracterul învăţămîntului extraşcolar trebuie să fie modificat nu în sensul de a schimba înseşi bazele şi orientarea învăţămîntului, ci în sensul de a adapta caracterul activităţii la trecerea pe făgaşul construcţiei paşnice pe baza unui vast plan de transformare economică şi industrială a ţării, deoarece dificultatea economică generală şi sarcina generală constau în a reface forţele economice ale ţării, astfel ca, alături de mica gospodărie ţărănească, revoluţia proletară să poată crea noile baze ale vieţii economice. Pînă acum ţăranul a trebuit să dea cereale cu împrumut statului muncitoresc : banii — aceste hîrtii colorate pe care-i primeşte pentru cereale — nu-l pot satisface pe ţăran. Nefiind satisfăcut, ţăranul îşi cere dreptul legitim : în schimbul cerealelor sale, el vrea să primească produse industriale, pe care noi nu i le putem da pînă cînd nu vom reface economia ţării. A reface economia — iată sarcina noastră fundamentală, dar noi nu o putem reface pe vechea bază economică şi tehnică. O astfel de refacere nu este posibilă nici din punct de vedere tehnic, ar fi o absurditate ; trebuie să găsim o bază nouă. O astfel de bază nouă este planul de electrificare.

Noi venim în faţa ţărănimii, în faţa masei cu cel mai redus nivel de cultură, şi-i arătăm că succesul întregii construcţii sovietice reclamă o nouă trecere — trecerea la o treaptă mai înaltă de cultură generală şi de cultură tehnică. Aşadar, este necesar să refacem economia. Cel mai înapoiat dintre ţărani înţelege că economia este ruinată de pe urma războiului, că atîta timp cît nu va fi refăcută el nu poate scăpa de sărăcie — nu poate primi, în schimbul cerealelor, produsele care îi sînt necesare. Întreaga muncă desfăşurată pe linia propagandei, a învăţămîntului, a răspîndirii cunoştinţelor şi a învăţămîntului extraşcolar trebuie să fie axată pe aceste nevoi imediate şi

www.dacoromanica.ro

vitale ale ţărănimii, pentru ca în felul acesta ea să nu fie ruptă de cele mai esenţiale nevoi ale vieţii de zi cu zi, ci să pornească de la necesitatea de a le explica şi a lămuri ţărănimii, subliniind că nu există altă ieşire din această situaţie decît refacerea industriei. Dar refacerea industriei nu se poate efectua pe baza veche ; industria trebuie refăcută pe baza tehnicii moderne. Aceasta înseamnă electrificarea industriei şi ridicarea nivelului de cultură. Construirea centralelor electrice necesită circa 10 ani de muncă, dar o muncă desfăşurată la un nivel mai înalt de cultură şi conştiinţă.

Vom desfăşura un vast plan de activitate, care în conştiinţa maselor largi ale ţărănimii trebuie să fie legat de un scop practic, clar. Acest lucru nu se poate realiza în cîteva luni. Nu se poate da un program-minimum pe mai puţin de 3 ani. Dar, fără a fi robii utopiilor, putem spune că în decurs de 10 ani vom fi în stare să acoperim întreaga Rusie cu o reţea de centrale electrice şi să trecem la o industrie a energiei electrice care să satisfacă cerinţele actuale ale tehnicii şi să pună capăt vechii agriculturi ţărăneşti. Aceasta necesită ridicarea culturii şi a învăţămîntului la un nivel superior.

Fără să ascundem faptul că acum sarcina practică imediată este refacerea transporturilor şi transportul alimentelor, că la actualul nivel al productivităţii muncii nu ne putem ocupa de realizarea unor sarcini vaste, în domeniul propagandei şi educaţiei trebuie totuşi să aveţi în vedere şi să îndepliniţi sarcina reconstrucţiei complete pe o bază corespunzătoare necesităţilor culturale şi tehnice. Ne vom debarasa într-un timp foarte scurt de metodele de propagandă vechi, perimate, în cadrul cărora s-au folosit pînă acum în munca cu ţăranii fraze generale despre lupta de clasă, pe baza cărora s-au imaginat tot felul de absurdităţi despre o aşa-zisă cultură proletară [75] etc., ne vom debarasa de aceste vechituri, care se aseamănă mult cu bolile copilăriei. În domeniul propagandei, agitaţiei, al activităţii de educaţie şi de luminare vom pune problema de acum încolo într-un mod mai lucid şi mai concret, într-un mod demn de oamenii Puterii sovietice, care în decursul celor doi ani au învăţat cîte ceva şi care vin în

www.dacoromanica.ro

fața țăranului cu un plan practic, concret și limpede de reconstrucție a întregii industrii, arătîndu-i că acum țăranul și muncitorul, în condițiile actualei situații a învățămîntului, nu vor putea îndeplini această sarcină și nu vor scăpa de mizerie, tifos exantematic și boli. Această sarcină practică, care este legată în mod evident de avîntul culturii și învățămîntului, trebuie să servească drept pivot în jurul căruia să se axeze întregul caracter al propagandei noastre de partid și al activității noastre, al muncii de predare și de instruire. Atunci el va fi atît de profund legat de interesele cele mai vitale ale masei țărănești, va lega atît de mult avîntul general al culturii și științei de necesitățile economice cele mai acute, încît vom face ca nevoia de a învăța a maselor muncitoare să crească însutit. Sîntem pe deplin convinși că, dacă în doi ani am rezolvat sarcina extrem de grea de a învinge în război, în 5—10 ani vom rezolva sarcina și mai grea din domeniul culturii, al învățămîntului și luminării maselor.

Iată urarea pe care voiam să v-o fac. (A p l a u z e.)

O scurtă relatare a fost publicată la 2 martie 1920, în ziarul „Vecernie Izvestiia Moskovskogo Soveta Rabocih i Krasnoarmeiskih Deputatov" nr. 481

Publicat în întregime pentru prima oară la 25 aprilie 1930, în ziarul „Pravda" nr. 114

Se tipărește după textul stenogramei, confruntat cu textul apărut în ziarul „Pravda"

www.dacoromanica.ro

EXPUNERE FĂCUTĂ LA PRIMUL CONGRES GENERAL AL CAZACILOR MUNCITORI DIN RUSIA 1 MARTIE 1920 [76]

Tovarăşi ! Permiteţi-mi, în primul rînd, să aduc congresului salutul Consiliului Comisarilor Poporului. Regret mult că n-am putut să particip la şedinţele voastre încă din ziua deschiderii congresului şi că n-am avut ocazia să ascult raportul tov. Kalinin. Dar, din cele ce mi-a relatat el, conchid că foarte multe dintre chestiunile care privesc sarcinile imediate şi directe ale construcţiei sovietice, ca şi cele care privesc în mod special pe cazaci, au fost lămurite în cuvîntarea lui. De aceea, permiteţi-mi ca în expunerea mea să acord mai multă atenţie situaţiei internaţionale a Republicii sovietice şi sarcinilor care, în legătură cu această situaţie internaţională, se pun în faţa întregii mase muncitoare, inclusiv în faţa căzăcimii.

Situaţia internaţională a Republicii sovietice n-a fost niciodată atît de favorabilă, nu s-au înregistrat niciodată atîtea succese ca acum. Dacă fiecare om care judecă va medita asupra condiţiilor în care a evoluat situaţia noastră internaţională în aceşti doi ani de greutăţi fără precedent şi de enorme sacrificii, dacă va medita asupra cauzelor acestui fenomen, atunci el va avea clar în faţă principalele forţe şi resorturi, precum şi principalul raport de forţe în întreaga revoluţie mondială care a început.

Cînd, acum doi ani şi mai bine, încă la începutul revoluţiei ruse, vorbeam despre această revoluţie internaţională, mondială ce se apropia, aceasta era o previziune şi, într-o anumită măsură, o prezicere ; imensa majoritate a maselor muncitoare care nu trăiesc în oraşe mari şi care

www.dacoromanica.ro

n-au trecut prin şcoala partidului manifestau neîncredere sau indiferenţă faţă de afirmaţia că revoluţia internaţională se apropie şi, în orice caz, nu o înţelegeau în suficientă măsură. De altfel, nici nu ne puteam aştepta, şi ar fi fost nefiresc să ne aşteptăm, ca masele largi ale populaţiei muncitoare, şi îndeosebi ale populaţiei ţărăneşti, agricole, risipite pe întinderi extrem de mari, să-şi poată forma anticipat o idee cît de cît justă asupra cauzelor apropierii revoluţiei internaţionale şi să înţeleagă că ea este într-adevăr o revoluţie internaţională. Tot ce am trăit în aceşti doi ani extrem de grei, întreaga experienţă dobîndită de masele muncitoare din regiunile îndepărtate, totul merită a fi studiat în mod serios, şi nu trebuie să ne eschivăm spunînd că acelea au fost timpuri grele, iar acum au venit timpuri mai uşoare. Dimpotrivă, trebuie să ne întrebăm de ce s-a întîmplat aşa cum s-a întîmplat şi ce semnificaţie au toate acestea, ce învăţăminte trebuie să tragem de aici şi care sînt partidele ale căror concepţii au confirmat ceea ce propria noastră istorie şi istoria universală ne-au arătat în aceşti doi ani. Tocmai despre această problemă aş vrea să vă vorbesc în primul rînd.

Din punctul de vedere al situaţiei internaţionale, această problemă este deosebit de limpede, deoarece atunci cînd examinezi lucrurile în ansamblu — nu din punctul de vedere al unui singur partid sau al unei singure ţări, ci din punctul de vedere al tuturor ţărilor laolaltă —, cînd examinezi lucrurile în ansamblu, detaliile şi amănuntele rămîn în umbră, iar principalele forţe motrice care determină istoria universală devin evidente.

Cînd am început Revoluţia din Octombrie, răsturnînd puterea moşierilor şi a capitaliştilor, lansînd apelul de a se pune capăt războiului, şi cînd ne-am adresat cu acest apel duşmanilor noştri, cînd, după aceea, am căzut sub jugul imperialiştilor germani, cînd apoi, în octombrie-noiembrie 1918, Germania a fost zdrobită, iar Anglia, Franţa, America şi celelalte ţări ale Antantei au devenit stăpînii întregului glob, — care era atunci situaţia noastră? Imensa majoritate spunea aşa: nu este oare limpede că în aceste condiţii cauza bolşevicilor este pierdută? Iar mulţi adăugau: nu numai că e pierdută, dar bolşevicii

www.dacoromanica.ro

s-au dovedit a fi niște farsori ; ei au făgăduit pace, dar, în loc de aceasta, după înlăturarea jugului german, cînd Germania a fost învinsă, ei s-au dovedit a fi dușmanii întregii Antante, adică ai Angliei, Franței, Americii și Japoniei, ai celor mai puternice state din întreaga lume; iar Rusia, ruinată, slăbită, istovită de pe urma războiului imperialist și, în plus, de pe urma războiului civil, trebuie să facă față luptei împotriva celor mai avansate țări ale lumii. Nu a fost greu să se creadă așa ceva și nu este surprinzător faptul că, pe terenul neîncrederii, s-au răspîndit din ce în ce mai larg indiferența și, foarte adesea, dușmănia extrem de evidentă împotriva Puterii sovietice. Nu-i nimic surprinzător în aceasta. Surprinzător este că am ieșit învingători din lupta împotriva lui Iudenici, Kolceak și Denikin, pe care i-au sprijinit prin toate mijloacele cele mai bogate state de pe glob, a căror forță militară nu are egal în lume. Că este așa, asta o văd cu toții, pînă și orbii ; o văd și cei care sînt mai rău decît orbii, cei care nu vor cu nici un chip să vadă și care totuși văd că am ieșit victorioși din această luptă.

Cum s-a întîmplat această minune ? Aș vrea să vă propun să vă concentrați atenția în mod deosebit asupra acestei probleme, deoarece în ea se vădesc cît se poate de limpede principalele forțe motrice ale întregii revoluții internaționale. Examinînd în mod concret această problemă, putem da răspuns la ea, deoarece avem în fața noastră evenimentele prin care am trecut ; putem vorbi post factum despre ceea ce a fost.

Am învins pentru că am fost și am putut fi uniți, pentru că am putut să ne cîștigăm aliați din lagărul dușmanilor noștri. Dușmanii noștri însă, infinit mai puternici, au suferit o înfrîngere, deoarece în rîndurile lor nu a fost, nu putea fi și nu va fi unitate, și fiecare lună de luptă împotriva noastră a însemnat accentuarea destrămării lagărului lor.

Voi invoca un fapt care demonstrează justețea acestor afirmații.

Precum știți, după victoria lor asupra Germaniei, Anglia, Franța și America n-au mai avut adversari pe glob. Ele au luat coloniile Germaniei și nu a existat nici un colț pe

www.dacoromanica.ro

pămînt şi nici un stat în care să nu fie stăpîne forţele militare ale Antantei. S-ar părea că în această situaţie, cînd ţările Antantei erau duşmane Rusiei Sovietice, ele au înţeles limpede că ţelul bolşevismului este revoluţia internaţională. Nici noi n-am ascuns niciodată că revoluţia noastră reprezintă numai începutul, că ea va duce la un deznodămînt victorios numai cînd vom aprinde în întreaga lume aceeaşi flacără a revoluţiei, şi am înţeles cît se poate de limpede că capitaliştii sînt cei mai înverşunaţi duşmani ai Puterii sovietice. Trebuie să menţionăm că ei au ieşit din războiul european cu o armată de milioane de oameni şi cu o flotă puternică, cărora noi nu le-am putut opune nici măcar un simulacru de flotă sau o armată cît de cît puternică. Şi ar fi fost de ajuns ca vreo cîteva sute de mii de soldaţi ai acestei armate de milioane să fie folosiţi în războiul împotriva noastră, aşa cum au fost folosiţi în războiul împotriva Germaniei, pentru ca Antanta să ne sugrume cu forţa armelor. În această privinţă nu există nici cea mai mică îndoială pentru cei care au analizat din punct de vedere teoretic această problemă şi mai ales pentru aceia care au participat la acest război, care cunosc acest lucru din propria lor experienţă şi din cele văzute de ei înşişi.

Atît Anglia, cît şi Franţa au încercat să cucerească pe această cale Rusia. Ele au încheiat un acord cu Japonia, care a participat foarte puţin la războiul imperialist şi care a dat 100 000 de soldaţi pentru a sugruma Republica sovietică dinspre Extremul Orient; Anglia a debarcat atunci soldaţi la Murmansk şi la Arhanghelsk, fără să mai vorbim despre mişcarea din Caucaz, iar Franţa a debarcat soldaţi şi matrozi în sud. Aceasta a fost prima fază istorică a luptei pe care a trebuit s-o ducem.

Antanta avea pe atunci o armată de milioane de oameni, avea soldaţi care, desigur, nu se puteau compara cu trupele albgardiste care se recrutau pe vremea aceea în Rusia şi care nu aveau nici organizatori, nici armament. Antanta a aruncat pe aceşti soldaţi asupra noastră. Dar s-a întîmplat aşa cum au prezis bolşevicii. Ei spuneau că este vorba nu numai de revoluţia rusă, ci şi de revoluţia internaţională, că noi avem aliaţi — muncitorii din toate

www.dacoromanica.ro

țările civilizate. Aceste preziceri nu s-au adeverit în mod nemijlocit atunci cînd am propus pace tuturor țărilor [77]. Apelul nostru nu a fost urmat de un răspuns general. Dar greva din ianuarie 1918 din Germania [78] a demonstrat că noi avem acolo nu numai pe Liebknecht, care încă pe vremea țarismului a arătat, de la tribună parlamentului, că guvernul și burghezia din Germania sînt niște tîlhari, dar că avem de partea noastră forțe destul de însemnate din rîndurile muncitorilor. Această grevă a luat sfîrșit printr-o vărsare de sînge și prin reprimarea muncitorilor, iar în țările Antantei burghezia a căutat, firește, să-i înșele pe muncitori ; în ceea ce privește apelul nostru, ea a căutat să-i denatureze conținutul sau nu l-a publicat de loc ; de aceea apelului nostru din noiembrie 1917 adresat tuturor popoarelor nu i s-a dat curs în mod direct, iar cei care își închipuiau că este suficient acest apel pentru a provoca o revoluție au încercat, bineînțeles, o profundă deziluzie. Noi însă nu ne bizuiam numai pe apel ; ne bizuiam pe forțe motrice mai profunde, spuneam că în diverse țări revoluția va merge pe căi diferite și că este vorba, firește, nu numai de răsturnarea agentului Rasputin sau a moșierului înrăit, ci de lupta împotriva unei burghezii mai evoluate, mai culte.

Și iată că, atunci cînd Anglia a debarcat trupe în nord, iar Franța în sud, a sosit momentul încercării decisive și al deznodămîntului final. Acum se lămurea problema : cine a avut dreptate ? Au avut dreptate bolșevicii, care spuneau că pentru a învinge în această luptă trebuie să contăm pe muncitori, sau au avut dreptate menșevicii, care spuneau că încercarea de a face revoluție într-o singură țară ar fi o nebunie și o aventură, deoarece ea va fi nimicită de celelalte țări ? Aceste cuvinte le-ați auzit nu numai de la oameni de partid, ci și de la toți aceia care abia începeau să se ocupe de politică. Și iată că a sosit momentul încercării decisive. Mult timp n-am știut care va fi rezultatul. Mult timp noi n-am putut să ne dăm seama de acest rezultat, dar acum, post factum, îl cunoaștem ; chiar și în ziarele engleze, în pofida minciunilor sfruntate despre bolșevici pe care le răspîndeau toate ziarele burgheze, chiar și în acele ziare au început să apară scrisori

www.dacoromanica.ro

de la soldaţii englezi care se aflau lîngă Arhanghelsk, scrisori în care aceştia spuneau că au găsit pe teritoriul rusesc manifeste în limba engleză care le explicau că au fost înşelaţi, că sînt duşi să lupte împotriva muncitorilor şi a ţăranilor care şi-au întemeiat statul lor. Aceşti soldaţi scriau că nu vor să lupte. În ceea ce priveşte Franţa, ştim că acolo a avut loc o revoltă a matrozilor, în urma căreia şi acum mai zac prin ocne zeci, sute şi poate chiar mii de francezi. Aceşti matrozi au declarat că nu vor lupta împotriva Republicii sovietice. Acum vedem de ce în momentul de faţă nu luptă împotriva noastră nici trupele Franţei, nici trupele Angliei, vedem de ce soldaţii englezi au fost retraşi de lîngă Arhanghelsk şi de ce guvernul englez nu îndrăzneşte să-i aducă pe teritoriul nostru.

Unul dintre publiciştii noştri din domeniul politicii, tov. Radek, a scris că pămîntul Rusiei este un teren pe care nici un soldat al unei alte ţări, o dată ce va păşi pe el, nu va putea să lupte. Aceasta părea a fi o frază bombastică, o prezicere lipsită de temei. Dar aşa s-a şi întîmplat. Terenul pe care s-a înfăptuit revoluţia sovietică s-a dovedit a fi foarte primejdios pentru toate ţările. S-a văzut că au avut dreptate bolşevicii ruşi, care au reuşit în timpul ţarismului să făurească unitatea în rîndurile muncitorilor, iar muncitorii au reuşit să creeze mici celule, care întîmpinau pe toţi aceia care aveau încredere în ele, atît pe muncitorii francezi, cît şi pe soldaţii englezi, cu manifeste scrise în limba maternă a acestora. E adevărat că noi aveam doar nişte foi minuscule, în timp ce în presa engleză şi în cea franceză agitaţia se făcea prin mii de ziare, iar fiecare frază era reprodusă în zeci de mii de coloane ; la noi apăreau pe lună în total 2—3 foi, format in cvarto, şi în cel mai bun caz revenea un exemplar la 10 000 de soldaţi francezi [79]. Nu sînt sigur că revenea măcar atît. De ce, totuşi, soldaţii francezi şi englezi dădeau crezare acestor foi ? Pentru că noi spuneam adevărul şi pentru că, atunci cînd veneau în Rusia, ei vedeau că au fost înşelaţi. Li se spunea că trebuie să-şi apere patria, iar cînd veneau în Rusia, constatau că trebuie să apere puterea moşierilor şi a capitaliştilor, că trebuie să sugrume

www.dacoromanica.ro

revoluţia. Dacă în decurs de doi ani noi am reuşit să-i cîştigăm pe aceşti oameni de partea noastră, aceasta s-a întîmplat pentru că, deşi ei uitaseră cum îşi executaseră regii, — de cînd au păşit pe pămîntul Rusiei, revoluţia rusă şi victoriile muncitorilor şi ţăranilor ruşi au făcut ca soldaţii Franţei şi ai Angliei să-şi amintească de revoluţiile lor şi, datorită evenimentelor din Rusia, s-a trezit în ei amintirea a ceea ce a fost cîndva şi la ei.

Astfel s-a confirmat că bolşevicii au avut dreptate, că speranţele noastre s-au dovedit a fi mai întemeiate decît cele ale capitaliştilor, deşi noi n-am avut nici mijloace, nici arme, pe cînd Antanta dispunea şi de arme, şi de o armată invincibilă. Pe aceste armate invincibile le-am cîştigat de partea noastră. Am reuşit să facem ca ei să nu îndrăznească să trimită la noi nici soldaţi francezi, nici soldaţi englezi, deoarece ei ştiu din experienţă că o asemenea tentativă se întoarce împotriva lor. Aceasta este una din minunile care s-au petrecut în Rusia Sovietică.

Acum, după cei patru ani de război, în care 10 000 000 de oameni au fost ucişi, iar 20 000 000 mutilaţi, acum cînd imperialiştii se întreabă : pentru ce a fost purtat acest război ? — asemenea întrebări duc la dezvăluiri foarte interesante. De curînd, în Franţa, au fost date publicităţii documente în legătură cu tratativele duse în 1916. Încă în 1916 împăratul Austriei a început tratative de pace cu Franţa, tratative pe care însă aceasta le-a ascuns opiniei publice. Albert Thomas, care îşi zicea socialist şi făcea parte din guvern, a vizitat pe atunci Rusia pentru a făgădui lui Nicolaie al II-lea Constantinopolul, Dardanelele şi Galiţia. Acum toate aceste lucruri au ieşit la iveală. Ele au fost publicate într-un ziar francez. Astăzi muncitorii francczi îi spun lui Albert Thomas : „Ai declarat că ai intrat în guvern ca să aperi patria franceză şi interesele muncitorilor francezi, dar în 1916, cînd împăratul Austriei a propus pacea, tu, Albert Thomas, ai ascuns acest lucru, şi din cauza aceasta au murit milioane de oameni pentru a se îmbogăţi capitaliştii francezi". Dezvăluirile continuă. Noi le-am început prin publicarea tratatelor secrete, şi lumea întreagă a văzut pentru ce au pierit milioane de oameni, pentru ce au căzut milioane de

www.dacoromanica.ro

victime. Au căzut pentru ca Nicolaie al II-lea să capete Dardanelele şi Galiţia. Acest lucru l-au ştiut toţi imperialiştii. L-au ştiut şi menşevicii, şi socialiştii-revoluţionari, iar dacă nu l-au ştiut, înseamnă că au fost nişte idioţi în toată regula dacă nici pînă atunci nu reuşiseră să-şi însuşească în aşa măsură politica şi diplomaţia încît să ştie ceea ce s-a publicat acum în ziarele franceze. Aceste dezvăluiri merg acum în adîncime, şi ele vor continua la nesfîrşit. Datorită lor, muncitorii şi ţăranii din fiecare ţară simt din ce în ce mai mult care este adevărul şi înţeleg acum pentru ce a fost purtat acest război imperialist. De aceea ei încep tot mai mult să ne creadă pe noi că am spus adevărul şi că imperialiştii, ducîndu-i la război ca să-şi apere patria, i-au minţit.

Iată de ce s-a întîmplat minunea că noi, istoviţi şi slabi din punct de vedere militar, am cîştigat de partea noastră pe soldaţii Angliei şi ai Franţei. Acum acest lucru nu mai este o previziune, ci un fapt. E drept, această victorie am cîştigat-o cu preţul unor suferinţe fără precedent, al unor sacrificii nespus de mari. În ultimii doi ani am îndurat toate chinurile foametei. Aceste chinuri au devenit deosebit de cumplite după ce ne-au fost smulse regiunile producătoare de cereale din răsăritul şi din sudul ţării. Cu toate acestea, am repurtat victoria, care este o cucerire nu numai a ţării noastre, ci a tuturor ţărilor, a întregii omeniri. Istoria nu a cunoscut încă o asemenea situaţie ca aceea în care statele militare atotputernice să nu poată lupta împotriva Republicii sovietice, slabă sub raport militar. De ce s-a putut întîmpla această minune? Pentru că noi, bolşevicii, ducînd poporul rus la revoluţie, ştiam foarte bine că această revoluţie va fi însoţită de suferinţe, ştiam că vom aduce milioane de jertfe, dar ştiam totodată că masele muncitoare din toate ţările vor fi alături de noi şi că adevărul nostru, spulberînd toate minciunile, va ieşi biruitor.

După ce campania marilor puteri împotriva Rusiei a eşuat, ele au încercat o altă armă : acolo burghezia are o experienţă de sute de ani şi ea a putut să-şi schimbe propria ei armă nesigură. Înainte a încercat să sugrume, să

www.dacoromanica.ro

nimicească Rusia cu ajutorul soldaţilor ei. Acum ea încearcă să nimicească Rusia cu ajutorul statelor limitrofe.

Ţarismul, moşierii, capitaliştii au asuprit o serie întreagă de popoare de la periferia imperiului — Letonia, Finlanda etc. Prin această asuprire seculară, ei au stîrnit aici ură. Cuvîntul „velicorus“ a devenit pentru toate aceste popoare care au sîngerat atît de mult cel mai odios cuvînt. Şi iată că acum, după ce a suferit un eşec, luptînd împotriva bolşevicilor cu propriii ei soldaţi, Antanta mizează pe statele mici : să încercăm să sugrumăm cu ajutorul lor Rusia Sovietică !

Churchill, care duce aceeaşi politică ca şi Nicolaie Romanov, vrea să poarte şi poartă război fără a ţine seama cîtuşi de puţin de parlament. El s-a lăudat că va arunca împotriva Rusiei 14 state — asta a fost în 1919 — şi că în septembrie va fi luat Petrogradul, iar în decembrie Moscova. S-a cam întrecut cu lauda. El a mizat pe faptul că în toate aceste state mici Rusia este privită cu ură, dar a uitat că tot aici se ştie foarte bine cine sînt aceşti Iudenici, Kolceak şi Denikin. A fost o vreme cînd imperialiştii aveau doar cîteva săptămîni pînă la o victorie deplină. În timpul campaniei lui Iudenici, cînd acesta se afla aproape de Petrograd, ziarul „Times“ [80], cel mai bogat ziar englez, a publicat un articol — am citit eu însumi acest articol de fond — în care implora, poruncea, cerea Finlandei : ajutaţi-l pe Iudenici, spre voi sînt aţintite privirile lumii întregi, voi veţi salva libertatea, civilizaţia, cultura în întreaga lume, porniţi împotriva bolşevicilor. Asta o spunea Finlandei Anglia, care are în buzunarul ei toată Finlanda, ţară înglodată în datorii, care nu îndrăzneşte să sufle o vorbă, căci fără Anglia nu ar avea cereale nici pentru o săptămînă.

Iată ce presiuni s-au făcut asupra tuturor acestor state mici pentru a le determina să lupte împotriva bolşevicilor. Şi aceste presiuni au eşuat din două motive : în primul rînd, pentru că politica de pace a bolşevicilor s-a dovedit a fi serioasă, s-a dovedit a fi considerată de duşmanii ei ca o politică mai cinstită decît politica de pace a tuturor celorlalte ţări ; în al doilea rînd, pentru că o serie întreagă de ţări şi-au spus : oricît de mult am urî Velico-

www.dacoromanica.ro

rusia, care ne-a oprimat, noi ştim totuşi că ne-au oprimat Iudenici, Kolceak, Denikin, şi nu bolşevicii. Fostul şef al guvernului finlandez albgardist n-a uitat că, în noiembrie 1917, el personal a primit din mîna mea documentul în care noi, fără a şovăi cîtuşi de puţin, am scris că recunoaştem în mod necondiţionat independenţa Finlandei [81].

Pe atunci această recunoaştere părea a fi un simplu gest. Se credea că insurecţia muncitorilor din Finlanda va face ca acest lucru să fie dat uitării. Dar asemenea lucruri nu se uită cînd sînt confirmate de întreaga politică a unui anumit partid. Pînă şi guvernul burghez finlandez spunea : „Ia să ne gîndim bine : în cei 150 de ani cît am fost asupriţi de ţarii ruşi, noi am învăţat totuşi ceva. Dacă pornim împotriva bolşevicilor înseamnă că ajutăm la înscăunarea lui Iudenici, a lui Kolceak şi a lui Denikin. Dar cine sînt ei ? Nu-i cunoaştem noi ? Nu sînt ei aceiaşi generali ţarişti care au sugrumat Finlanda, Letonia, Polonia şi o serie întreagă de alte ţări ? Şi pe aceşti duşmani ai noştri să-i ajutăm noi împotriva bolşevicilor ? Nu, mai aşteptăm".

Ei n-au îndrăznit să refuze în mod făţiş : ei se află în stare de dependenţă faţă de Antantă. Ei nu ne-au acordat un ajutor direct, ci au stat în expectativă, au tărăgănat lucrurile, au scris note, au trimis delegaţii, au organizat comisii, au discutat la conferinţe şi au tot discutat pînă ce Iudenici, Kolceak şi Denikin au fost zdrobiţi, iar Antanta a ieşit învinsă şi în cea de-a doua campanie. Noi am ieşit biruitori.

Dacă toate aceste state mici ar fi pornit împotriva noastră — şi li s-au dat sute de milioane de dolari, li s-au dat cele mai bune tunuri, armament, li s-au pus la dispoziţie instructori englezi care aveau experienţa războiului —, dacă ele ar fi pornit împotriva noastră, nu încape nici cea mai mică îndoială că am fi fost înfrînţi. Oricine înţelege perfect de bine acest lucru. Dar ele n-au pornit, deoarece şi-au dat seama că bolşevicii dau dovadă de mai multă bună-credinţă. Cînd bolşevicii spun că recunosc independenţa oricărui popor, că Rusia ţaristă a fost clădită pe asuprirea altor popoare şi că ei, bolşevicii, n-au fost, nu sînt şi nu vor fi niciodată pentru o astfel

www.dacoromanica.ro

de politică, că bolşevicii nu vor porni niciodată un război de asuprire —, cînd ei spun toate astea, sînt crezuţi. Acest lucru îl ştim nu de la bolşevicii letoni sau polonezi, ci de la burghezia poloneză, letonă, ucraineană etc.

În aceasta s-a vădit semnificaţia internaţională a politicii bolşevice. Aceasta a fost o verificare făcută nu pe planul Rusiei, ci pe plan internaţional. A fost o verificare efectuată prin foc şi sabie, nu prin cuvinte. A fost o verificare în lupta finală şi decisivă. Imperialiştii şi-au dat seama că nu pot dispune de propriii lor soldaţi, că pot sugruma bolşevismul numai adunînd forţe internaţionale, şi iată că acum toate forţele internaţionale au fost înfrînte.

Ce este imperialismul? Imperialismul înseamnă că un mănunchi de state foarte bogate oprimă lumea întreagă, că ele ştiu că au pe întregul glob un miliard şi jumătate de oameni pe care-i oprimă, iar aceşti un miliard şi jumătate de oameni simt ce înseamnă cultura engleză, cultura franceză şi civilizaţia americană. Asta înseamnă: fiecare jefuieşte cît poate. Pînă acum, trei sferturi din Finlanda au şi fost cumpărate de miliardarii americani. Ofiţerii care veneau din Anglia şi din Franţa în statele limitrofe cu noi pentru a instrui trupele acestora se purtau ca nişte impertinenţi nobili ruşi într-o ţară învinsă. Ei speculau în dreapta şi în stînga. Şi cu cît flămînzesc mai mult muncitorii finlandezi, polonezi şi letoni, cu atît îi oprimă mai mult mănunchiul de miliardari englezi, americani şi francezi şi lacheii lor. Aşa se întîmplă în lumea întreagă.

Numai Republica Socialistă Rusă a înălţat steagul războiului pentru o eliberare reală, şi spre ea se îndreaptă simpatiile oamenilor din întreaga lume. Prin politica noastră faţă de ţările mici, noi ne-am cîştigat simpatia tuturor popoarelor de pe glob, adică simpatia a sute şi sute de milioane de oameni. Acum ei sînt înrobiţi şi asupriţi, ei reprezintă cea mai înapoiată parte a populaţiei, dar războiul i-a luminat. În războiul imperialist au fost antrenate uriaşe mase populare. Anglia a adus regimente din India pentru a le arunca în luptă împotriva germanilor. Franţa a chemat sub arme milioane de negri pentru a-i arunca în lupta împotriva germanilor. Din rîndurile lor se formau grupuri de şoc, ei erau

www.dacoromanica.ro

aruncați în sectoarele cele mai periculoase, unde mitralierele îi secerau fără cruțare. Iar ei au învățat cîte ceva. Așa cum pe vremea țarului soldații ruși spuneau : dacă e să murim, atunci să pornim împotriva moșierilor, așa au spus și ei : dacă e să murim, apoi să murim nu pentru a ajuta pe tîlharii francezi să jefuiască pe tîlharul capitalist german, ci pentru a ne elibera de capitaliști, fie ei germani sau francezi. În toate țările lumii — chiar și în India, unde sînt asupriți 300 000 000 de robi ai englezilor — conștiința se trezește, iar mișcarea revoluționară crește zi de zi. Toți aceștia își îndreaptă privirile spre o singură stea, spre steaua Republicii sovietice, deoarece știu că Republica sovietică a făcut imense sacrificii în lupta împotriva imperialiștilor și a rezistat unor încercări foarte grele.

Asta înseamnă că Antanta a pierdut și cea de-a doua carte pe care a mizat. Asta înseamnă o victorie pe plan internațional. Asta înseamnă că imensa majoritate a populației globului aprobă politica noastră de pace. Asta înseamnă că în toate țările numărul aliaților noștri crește, ce-i drept, mult mai încet decît am vrea noi, dar totuși crește.

Victoria pe care am repurtat-o în campania pregătită de Churchill împotriva noastră dovedește că politica noastră este justă. După aceea am repurtat și o a treia victorie — victoria asupra intelectualității burgheze, asupra socialiștilor-revoluționari și a menșevicilor, care în toate țările aveau o atitudine extrem de ostilă nouă. Dar și ei se pronunță acum cu toții împotriva războiului cu Rusia Sovietică. În toate țările, intelectualitatea burgheză, socialiștii-revoluționari și menșevicii — specia aceasta, din nenorocire, există în toate țările (a p l a u z e) — au condamnat amestecul în treburile Rusiei. În toate țările, ei au declarat că asta este o rușine.

Cînd Anglia a propus germanilor să participe la blocada împotriva Rusiei Sovietice, iar Germania a refuzat, aceasta a pus capăt răbdării menșevicilor și socialiștilor-revoluționari englezi și a celorlalți socialiști-revoluționari și menșevici. Ei au spus : „Sîntem adversarii bolșevicilor și-i considerăm opresori și jefuitori, dar

www.dacoromanica.ro

nu putem sprijini propunerea făcută germanilor ca, împreună cu noi, să sugrume Rusia prin blocada foamei". În felul acesta, înăuntrul taberei duşmane, în propriile lor ţări, la Paris, la Londra etc., unde bolşevicii sînt prigoniţi şi trataţi aşa cum erau trataţi revoluţionarii pe vremea ţarului, — în toate oraşele intelectualitatea burgheză a lansat apelul: „Jos mîinile de pe Rusia Sovietică". În Anglia aceasta este lozinca sub care intelectualitatea burgheză organizează mitinguri şi lansează apeluri.

Iată de ce a trebuit să fie ridicată blocada. Ei n-au putut reţine Estonia, iar noi am încheiat pace cu ea şi putem stabili legături comerciale. Am deschis o fereastră spre lumea civilizată. Simpatia majorităţii oamenilor muncii este de partea noastră, iar burghezia îşi pune problema cum să înceapă mai repede comerţul cu Rusia.

Acum imperialiştii se tem de noi, şi au de ce să se teamă, deoarece Rusia Sovietică a ieşit din acest război mai puternică ca oricînd. O serie de publicişti englezi au scris că în întreaga lume armata se descompune, că, dacă există pe glob o ţară în care armata se întăreşte, apoi această ţară este Rusia Sovietică. Ei au încercat să-l calomnieze pe tov. Troţki, spunînd că această întărire se datoreşte faptului că în armata rusă a fost introdusă o disciplină de fier, care este menţinută prin măsuri drastice, precum şi printr-o largă şi iscusită agitaţie.

Noi n-am negat niciodată acest lucru. Războiul este război, el cere o disciplină de fier. Oare, voi, domnilor capitalişti, n-aţi folosit asemenea mijloace? Oare voi, domnilor capitalişti, nu aţi făcut agitaţie? Oare voi n-aveţi de o sută de ori mai multă hîrtie şi mai multe tipografii? Dacă ar fi să comparăm numărul publicaţiilor noastre cu acela al publicaţiilor voastre, n-ar rezulta oare un bob de mazăre de partea noastră şi un munte de partea voastră? Cu toate acestea, agitaţia voastră a eşuat, pe cînd agitaţia noastră a biruit.

Socialiştii-revoluţionari şi menşevicii au făcut încercarea de a proceda în mod paşnic cu capitaliştii şi de a trece la înfăptuirea reformei sociale fără înfrîngerea lor. Ei au vrut să treacă pe cale paşnică la

www.dacoromanica.ro

înfăptuirea reformei sociale în Rusia, pentru ca nu cumva să-i supere pe capitaliști. Ei au uitat că domnii capitaliști sînt capitaliști și că nu poți s-o scoți la capăt cu ei decît învingîndu-i. Ei spun că în războiul civil bolșevicii au înecat țara în sînge. Dar oare voi, domnilor socialiști-revoluționari și menșevici, n-ați avut la dispoziție 8 luni pentru a efectua experimentul vostru? Oare n-ați fost la putere, împreună cu Kerenski, din februarie pînă în octombrie 1917, primind în tot acest timp ajutor din partea tuturor cadeților, a întregii Antante, a tuturor celor mai bogate țări din lume? Pe atunci programul vostru era: transformare socială fără război civil. S-ar fi găsit oare pe lume măcar un singur prost care să recurgă la revoluție dacă voi ați fi început într-adevăr realizarea reformei sociale? Dar de ce n-ați făcut-o? Pentru că programul vostru era un program cu totul lipsit de realism, era un vis absurd. Pentru că nu te poți înțelege cu capitaliștii și nu-i poți subordona pe cale pașnică, în special după un război imperialist de patru ani. Credeți voi că în Anglia, în Franța, în Germania nu există oameni deștepți care înțeleg că în acest război au luptat pentru împărțirea coloniilor? Că pentru împărțirea prăzii au fost uciși 10 000 000 de oameni și mutilați alți 20 000 000? Iată deci ce reprezintă acest capitalism. Cum să-l poți convinge să cedeze, cum să te poți înțelege cu acest capitalism, care a mutilat 20 000 000 de oameni și a ucis 10 000 000? Noi le spunem menșevicilor și socialiștilor-revoluționari: „Ați avut posibilitatea să faceți un experiment; de ce n-a reușit? Pentru că programul vostru era o simplă utopie, o utopie nu numai în Rusia, ci chiar și în Germania, în Germania în care astăzi se află la putere menșevicii și socialiștii-revoluționari germani, pe care nimeni nu-i ascultă, în Germania în care un Kornilov german, înarmat pînă-n dinți, pregătește reacțiunea [82], în republica germană, unde pe străzile orașelor au fost uciși 15 000 de muncitori. Și asta se numește republică democratică!“ Și menșevicii, și socialiștii-revoluționari germani mai au curajul să spună că bolșevicii sînt răi, că au dus țara la război civil, pe cînd la ei, pasămite, domnește

www.dacoromanica.ro

pacea socială, la ei nu au fost uciși în stradă decît 15 000 de muncitori!

Ei spun că la noi e război civil și vărsare de sînge pentru că sîntem o țară înapoiată. Dar spuneți-mi, atunci, de ce se petrece același lucru și în Finlanda, care nu este o țară înapoiată? De ce în Ungaria domnește o teroare albă care stîrnește indignarea lumii întregi? De ce în republica germană, unde după răsturnarea kaiserului se află la putere menșevicii și socialiștii-revoluționari, au fost uciși Luxemburg și Liebknecht? Și de ce acolo este puternic nu menșevicul, ci Kornilov, și sînt puternici de asemenea bolșevicii, care, deși prigoniți, sînt puternici datorită credinței în justețea cauzei lor și influenței pe care o au asupra maselor?

Aceasta este revoluția internațională, despre care se spunea că bolșevicii amăgesc cu ea poporul, pe cînd în realitate s-a văzut că toate speranțele într-o înțelegere cu burghezia s-au dovedit a fi o curată absurditate.

Chiar între țările burgheze e pe punctul de a izbucni un mare conflict. America și Japonia sînt gata să se arunce una asupra celeilalte pentru motivul că Japonia, care în timpul războiului imperialist a stat deoparte, a pus mîna pe aproape întreaga Chină, care are nu mai puțin de 400 000 000 de locuitori. Domnii imperialiști spun: „Sîntem pentru republică, sîntem pentru democratism, dar de ce să fure japonezii de sub nasul nostru mai mult decît li se cuvine?" Japonia și America sînt în pragul războiului, și nu există nici o posibilitate de a împiedica acest măcel, în care vor fi uciși alți 10 000 000 de oameni și mutilați 20 000 000. Franța spune și ea: „În mîna cui au ajuns coloniile? — În mîna Angliei". Franța a învins, dar e înglodată în datorii pînă peste cap; ea se află într-o situație fără ieșire, în timp ce Anglia s-a îmbogățit. Acolo încep iarăși să se înjghebeze noi combinații și alianțe, ei vor să se arunce iarăși unul asupra altuia pentru împărțirea coloniilor, iar războiul imperialist se apropie din nou și nu poate fi împiedicat nu pentru că fiecare capitalist în parte este un om rău — fiecare capitalist în parte este un om ca toți oamenii —, ci pentru că ei nu sînt în stare să se smulgă altfel din cătușele fi-

www.dacoromanica.ro

nanciare, pentru că toată lumea este înglodată în datorii, este aservită, pentru că proprietatea privată a dus şi va duce întotdeauna la război.

Toate acestea acţionează din ce în ce mai profund, generînd revoluţia internaţională. Datorită acestui fapt am cîştigat de partea noastră pe soldaţii francezi şi englezi, datorită acestui fapt am cîştigat încrederea statelor mici, iar situaţia noastră internaţională este acum mai bună ca oricînd. Un calcul elementar ne arată că mai avem de înfruntat multe greutăţi, dar cele mai mari dificultăţi noi le-am învins. Atotputernica Antantă nu ne mai sperie : în bătăliile hotărîtoare noi am învins-o. (Aplauze.)

E adevărat, ei mai pot aţîţa împotriva noastră Polonia. Moşierii şi capitaliştii polonezi spumegă de furie, ameninţă, cerînd teritoriul din 1772 [83] şi declarînd că vor să-şi supună Ucraina. Noi ştim că Franţa aţîţă Polonia, punîndu-i la dispoziţie milioane, deoarece ea, oricum, a ajuns în stare de faliment, iar acum joacă ultima carte, mizînd pe Polonia. Noi le spunem tovarăşilor polonezi că vom respecta libertatea Poloniei, aşa cum respectăm libertatea oricărui alt popor, că muncitorii şi ţăranii ruşi, care au îndurat jugul ţarismului, ştiu bine ce a însemnat acest jug. Ştim că împărţirea Poloniei între capitalul german, austriac şi cel rus a fost o crimă monstruoasă, că această împărţire a condamnat poporul polonez la ani îndelungaţi de asuprire, cînd folosirea limbii materne era considerată o crimă şi cînd întregul popor polonez era animat de o singură idee : eliberarea de sub acest triplu jug. De aceea noi înţelegem ura de care este pătruns sufletul polonezului şi declarăm că niciodată nu vom trece frontiera de-a lungul căreia se află acum trupele noastre, şi ele se află destul de departe de locurile unde trăieşte populaţia polonezã. Şi pe această bază propunem noi pace, deoarece ştim că ea va însemna un mare cîştig pentru Polonia. Nu vrem război pentru frontiere teritoriale, deoarece vrem să lichidăm trecutul blestemat, cînd orice velicorus era considerat drept opresor.

Dar dacă Polonia preferă să lase fără răspuns oferta noastră de pace, dacă ea continuă să dea mînă liberă imperialismului francez, care o aţîţă la un război împotriva

www.dacoromanica.ro

Rusiei, dacă în Polonia sosesc în fiecare zi noi trenuri cu material de război, dacă imperialiştii polonezi ne ameninţă că vor porni un război împotriva Rusiei, noi le spunem: „Încercaţi! Veţi primi o lecţie pe care n-o veţi uita niciodată". (Aplauze.)

Cînd în timpul războiului imperialist soldaţii mureau pentru ca ţarul şi moşierii să se îmbogăţească, noi spuneam deschis şi fără ocol că apărarea patriei în războiul imperialist înseamnă trădare, înseamnă apărarea ţarului rus, care voia să capete Dardanelele, Constantinopolul etc. Dar acum, după ce am dat publicităţii tratatele secrete, după ce am pornit revoluţia îndreptată împotriva războiului imperialist, iar pentru a asigura victoria acestei revoluţii am îndurat chinuri fără precedent, acum, cînd am dovedit că în Rusia capitaliştii au fost înfrînţi, şi nici nu îndrăznesc măcar să se gîndească la o restaurare a vechii orînduiri, acum noi spunem că apărăm nu dreptul de a jefui alte popoare, ci apărăm revoluţia noastră proletară, şi o vom apăra pînă la capăt. Această Rusie, care s-a eliberat şi care în aceşti doi ani şi-a salvgardat cu preţul atîtor sacrificii revoluţia ei sovietică, această Rusie o vom apăra pînă la ultima picătură de sînge! (Aplauze.)

Ştim că a trecut timpul cînd eram încercuiţi de armatele imperialiştilor şi cînd oamenii muncii din Rusia încă nu aveau o atitudine conştientă faţă de sarcinile noastre. Domnea pe atunci partizanatul, fiecare căuta să acapareze arme pentru sine, fără să ţină seama de interesele generale; în provincie domneau samavolnicia şi jaful. În aceşti doi ani am creat o armată unitară şi disciplinată. Aceasta a fost o sarcină grea. Ştiţi că arta militară nu se însuşeşte dintr-o dată. Ştiţi, de asemenea, că ştiinţa militară o posedă numai ofiţerimea — coloneii şi generalii care au rămas din armata ţaristă. Aţi auzit, desigur, că aceşti vechi colonei şi generali au săvîrşit multe trădări, care ne-au costat zeci de mii de vieţi. Toţi aceşti trădători au trebuit să fie îndepărtaţi şi în acelaşi timp a fost necesar să recrutăm cadre de comandă dintre foştii ofiţeri, pentru ca muncitorii şi ţăranii să poată învăţa de la ei, căci fără ştiinţă nu se poate crea o armată modernă, şi această

www.dacoromanica.ro

armată trebuie dată pe mîna specialiştilor militari. A fost o sarcină grea, dar noi am rezolvat-o cu succes.

Am creat o armată unitară, care este condusă acum de comunişti înaintaţi, cu experienţă, care au ştiut să organizeze pretutindeni agitaţia şi propaganda. E drept, şi imperialiştii desfăşoară agitaţia lor, dar acum ţăranii încep să înţeleagă că există agitaţie şi agitaţie. Cu ajutorul instinctului lor, ei încep să simtă unde este adevărul şi unde e minciuna. În orice caz, agitaţia pe care o desfăşoară menşevicii, agitaţia lui Kolceak şi a lui Denikin nu mai are acum acelaşi succes. Uitaţi-vă la afişele şi broşurile lor. În ele se vorbeşte despre Adunarea constituantă, despre libertate şi republică, dar muncitorii şi ţăranii, care au obţinut libertatea cu preţul sîngelui lor, înţeleg acum că îndărătul cuvîntului „constituantă" se ascunde capitalistul. Şi dacă este ceva care a decis deznodămîntul luptei cu Kolceak şi cu Denikin în favoarea noastră, deşi Kolceak şi Denikin erau sprijiniţi de marile puteri, acesta este faptul că, în cele din urmă, atît ţăranii cît şi cazacii muncitori, care multă vreme s-au situat de partea cealaltă, au trecut acum de partea muncitorilor şi ţăranilor, şi numai acest fapt a decis, în ultimă analiză, deznodămîntul războiului şi ne-a adus victoria.

Sprijinindu-ne pe această victorie, trebuie s-o consolidăm acum din toate puterile pe un alt front, pe un front fără vărsare de sînge, pe frontul războiului împotriva ruinei economice la care ne-a dus războiul contra moşierilor, contra capitaliştilor, contra lui Kolceak şi a lui Denikin. Ştiţi cît de mult ne-a costat această victorie, ştiţi în ce condiţii îngrozitor de grele a trebuit să luptăm atunci cînd am fost izolaţi de regiunile producătoare de cereale, de Ural şi de Siberia. Pe vremea aceea muncitorii din Moscova şi din Petrograd au trebuit să îndure chinurile insuportabile ale foamei. Unii căutau să vă sperie cu cuvintele „dictatura proletariatului". Cu aceste cuvinte căutau ei să sperie pe ţăranii şi pe cazacii muncitori, încercînd să le bage în cap că dictatura înseamnă o atitudine insolentă din partea muncitorului. În realitate însă, în timp ce Anglia şi America căutau să-i sprijine pe Kolceak şi pe Denikin, muncitorii din oraşele centrale, exer-

www.dacoromanica.ro

citîndu-şi dictatura, se străduiau să arate, prin propriul lor exemplu, cum trebuie să se rupă orice legătură cu toţi moşierii şi capitaliştii şi să se acţioneze laolaltă cu oamenii muncii, căci munca uneşte, în timp ce proprietatea dezbină. Iată lecţia pe care a trebuit s-o însuşim în aceşti doi ani şi care ne-a dus la victorie. Munca este aceea care ne-a unit pe noi, în timp ce Antanta se destramă continuu, pentru că proprietatea a făcut din imperialişti nişte fiare sălbatice, care în ultimă instanţă nu fac altceva decît să se încaiere pentru împărţirea prăzii. Din noi însă munca a făurit acea forţă care uneşte pe toţi oamenii muncii. Iar acum cuvîntul „dictatură" ar mai putea speria doar pe nişte oameni cu totul înapoiaţi, dacă au mai rămas asemenea oameni în Rusia.

Nu ştiu dacă a mai rămas un singur om care să nu fi tras învăţăminte de pe urma aventurii lui Kolceak şi a lui Denikin şi care să nu fi înţeles că dictatura proletariatului înseamnă că proletariatul din capitale şi din centrele industriale nu a fost încă niciodată într-o situaţie atît de grea ca în aceşti doi ani. Acum ţăranii din guberniile producătoare se află într-o situaţie cînd, fiind stăpîni asupra pămîntului, îşi însuşesc întregul produs. Este pentru prima oară, după mii de ani, cînd, ca urmare a revoluţiei bolşevicilor, ţăranii ruşi muncesc pentru ei înşişi şi se pot hrăni mai bine. În acelaşi timp însă, în aceşti doi ani de luptă, proletariatul industrial, exercitîndu-şi dictatura, a îndurat cumplitele chinuri ale foamei. Acum înţelegeţi că dictatura înseamnă conducere, înseamnă unirea maselor muncitoare fărîmiţate, împrăştiate, înseamnă unirea lor într-un tot unitar şi strîns închegat în lupta împotriva capitaliştilor, pentru a învinge pe capitalişti, pentru ca să nu se mai repete sîngerosul măcel care s-a soldat cu 10 000 000 de morţi şi 20 000 000 de mutilaţi. Pentru a învinge această forţă care se sprijină pe armate puternice, pe cultura modernă, este nevoie de unirea strînsă a tuturor oamenilor muncii, este nevoie de o voinţă de fier unică. Şi această voinţă de fier unică o pot făuri numai masele muncitoare, numai proletariatul industrial, numai muncitorii conştienţi, care timp de zeci de ani s-au educat în luptă prin greve, prin demonstraţii, şi care

www.dacoromanica.ro

au ştiut să răstoarne ţarismul, muncitorii care, în timpul celor doi ani de război civil fără precedent, au dus tot greul pe umerii lor, au luptat în primele rînduri, creînd o Armată Roşie unică, în care au intrat zeci de mii dintre cei mai buni muncitori, ţărani şi elevi ai şcolilor militare, muncitorii care mureau luptînd în primele rînduri şi care, la Moscova, Petrograd şi Ivanovo-Voznesensk, la Tver şi la Iaroslavl, în toate centrele industriale, au îndurat cumplitele chinuri ale foamei. Şi toate aceste suferinţe au cimentat rîndurile muncitorilor şi au făcut ca ţăranii şi căzăcimea muncitoare din guberniile producătoare să creadă în adevărul bolşevicilor, deoarece prin aceasta ei le-au dat posibilitatea să reziste în lupta împotriva gardiştilor albi.

Iată de ce clasa muncitoare are dreptul să spună că, prin cei doi ani de război şi prin jertfele aduse în acest timp, ea a dovedit tuturor ţăranilor muncitori, tuturor cazacilor muncitori că trebuie să ne unim, că trebuie să strîngem rîndurile. Trebuie să luptăm împotriva acelora care profită de pe urma foametei, pentru că este mai convenabil să vinzi cereale cu o mie de ruble pudul decît la preţ oficial. Procedînd astfel, unii se pot îmbogăţi, dar aceasta ne-ar arunca înapoi, ar face să reînvie vremurile trecute, şi noi ne-am prăvăli din nou în prăpastia blestemată, am trăi iarăşi vremurile cînd domnea ţarismul şi cînd, pentru a-şi asigura profituri, capitaliştii tîrau omenirea în măcelul imperialist. Aceasta ne-ar arunca înapoi, şi aşa ceva nu putem tolera. După lupta împotriva lui Kolceak şi a lui Denikin, atît ţăranii muncitori, cît şi cazacii muncitori au început să vadă limpede adevărul, au început să vadă că este nevoie de unire, şi ei se alătură muncitorilor, văzînd în clasa muncitoare pe conducătorul lor. Ţăranii muncitori n-au văzut şi nu pot vedea în puterea muncitorească nici o jignire ; jignire au văzut numai moşierii, capitaliştii, chiaburii, dar aceştia sînt cei mai răi duşmani ai oamenilor muncii, aceştia sînt aliaţii imperialiştilor care au provocat războiul sîngeros şi toate calamităţile pe care le-a avut de îndurat populaţia. Este necesar ca toţi muncitorii, toate masele muncitoare să se unească strîns, şi numai atunci vom repurta victoria.

www.dacoromanica.ro

Războiul sîngeros a luat sfîrşit ; acum ducem un război fără vărsare de sînge împotriva ruinei, a distrugerilor, a mizeriei şi a bolilor provocate de cei patru ani de război imperialist şi de cei doi ani de război civil. După cum ştiţi, această ruină este înspăimîntătoare. În regiunile periferice ale Rusiei, în Siberia, în sud, există acum zeci de milioane de puduri de cereale ; au fost strînse şi transportate pînă acum milioane de puduri, în timp ce la Moscova domneşte o foamete cumplită. Oamenii mor de foame pentru că nu pot aduce aici cereale, şi nu le pot aduce pentru că războiul civil a ruinat complet ţara, a dezorganizat transporturile, a distrus zeci de poduri. Locomotivele sînt defecte, şi nu putem să le reparăm imediat. Cu greu obţinem astăzi ajutor de peste hotare. Dar ştim că acum există posibilitatea de a se trece la refacerea deplină a industriei.

Cum să realizăm refacerea industriei în condiţiile în care nu putem da în schimbul cerealelor mărfuri, pentru că nu le avem ?

Ştim că atunci cînd Puterea sovietică ia cereale de la ţărani la preţ oficial, ea nu le plăteşte decît cu hîrtii. Ce valoare au aceste hîrtii ? Ele nu reprezintă preţul cerealelor, iar noi nu putem da decît bani de hîrtie. Dar noi spunem că acest lucru este necesar, că ţăranii trebuie să dea cereale pe credit. Şi se va găsi oare măcar un singur ţăran sătul care să refuze să dea cereale muncitorului înfometat dacă ştie că acest muncitor, atunci cînd se va reface puţin, îi va restitui în schimb produse industriale ? Nici un ţăran cinstit, nici un ţăran conştient nu va refuza să dea cereale pe credit. Ţăranii care au surplusuri de cereale trebuie să le dea statului pe bani de hîrtie — asta şi înseamnă a da pe credit. Acest lucru poate să nu-l înţeleagă, să nu-l conceapă numai un adept al capitalismului şi al exploatării, numai acela care vrea ca cel sătul să se îmbogăţească şi mai mult pe seama celui flămînd. Această mentalitate este incompatibilă cu puterea muncitorească, şi în lupta împotriva ei nu ne vom da în lături de la nici un sacrificiu. (A p l a u z e.)

Ne-am concentrat acum toate eforturile asupra refacerii industriei şi pornim cu hotărîre la acest nou război,

www.dacoromanica.ro

în care vom învinge aşa cum am învins şi pînă acum. Am trasat ca sarcină unei comisii alcătuite din oameni de ştiinţă şi tehnicieni să elaboreze planul de electrificare a Rusiei. Acest plan, care va fi gata peste două luni, ne va da posibilitatea deplină de a ne imagina în mod clar cum, în decurs de cîţiva ani, întreaga Rusie va fi împînzită de o reţea de cabluri electrice şi va fi refăcută nu aşa cum a fost înainte, ci într-un chip nou, şi va atinge acel nivel de civilizaţie pe care prizonierii noştri l-au putut constata în Germania.

Aşa trebuie să refacem industria noastră, aşa vom putea restitui cerealele pe care le luăm pe credit de la ţărani. Ştim că acest lucru nu poate fi înfăptuit într-un an sau doi ; programul-minimum de electrificare este eşalonat pe nu mai puţin de trei ani, iar victoria deplină a acestei industrii moderne va necesita nu mai puţin de zece ani. Dar dacă noi am ştiut să rezistăm timp de doi ani într-un război sîngeros ca acesta, vom şti să rezistăm, înfruntînd toate greutăţile, încă zece ani şi chiar mai mult. În opera de conducere a maselor muncitoare prin intermediul muncitorilor am cîştigat o experienţă care ne va ajuta să învingem toate greutăţile pe acest front fără vărsare de sînge al luptei împotriva ruinei economice şi ne va duce la victorii şi mai mari decît cele repurtate în războiul împotriva imperialismului internaţional. (A p l a u z e.)

Publicat parţial la 2 martie 1920, în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 47

Publicat în întregime la 2, 3 şi 4 martie 1920, în ziarul „Pravda" nr. 47, 48 şi 49

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Pravda", confruntat cu textul broşurii : V. I. Lenin. „Cuvîntare rostită la primul Congres general al cazacilor muncitori din Rusia". Moscova, 1920

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CEL DE-AL II-LEA CONGRES GENERAL AL LUCRĂTORILOR DIN DOMENIUL MEDICO-SANITAR DIN RUSIA [84] 1 MARTIE 1920

EXTRAS DIN PROCESUL-VERBAL

(Întîmpinat cu ovaţii şi cu imnul „Internaţionala", tovarăşul Lenin rosteşte o scurtă cuvîntare de salut.) Tovarăşi, permiteţi-mi să aduc congresului dv. salutul Consiliului Comisarilor Poporului. Nu e nevoie să insist prea mult asupra sarcinilor acestui congres şi asupra muncii pe care aţi depus-o dv. Se poate spune că, în afară de lupta pe front, nici o altă activitate n-a necesitat atîtea jertfe ca cea desfăşurată de dv. Cei patru ani de război imperialist au lăsat omenirii milioane de schilozi şi nenumărate epidemii.

Avem de îndeplinit o sarcină uriaşă, grea, de mare răspundere. Lupta pe fronturile războiului a dovedit că încercările imperialiştilor au fost zadarnice. Tot ce a fost mai greu în acest domeniu a rămas în urmă ; acum trebuie să înfăptuim sarcina construcţiei paşnice. Experienţa dobîndită de noi pe fronturile războiului o vom folosi acum pe frontul muncii paşnice, unde vom fi întîmpinaţi cu mult mai multă simpatie.

Am ştiut să punem în slujba cauzei noastre mii de specialişti, numeroşi ofiţeri şi generali, care, ca şi muncitorii comunişti, ocupă posturi de răspundere. Întreaga hotărîre de care am dat dovadă în timpul războiului, toată experienţa dobîndită în cursul acestui război trebuie să le folosim în lupta împotriva epidemiilor.

A fost un timp cînd şi cei care activează pe tărîmul medicinii manifestau multă neîncredere faţă de clasa

www.dacoromanica.ro

muncitoare, a fost un timp cînd şi ei visau la restaurarea orînduirii burgheze. Acum s-au convins şi ei că numai împreună cu proletariatul se va putea asigura Rusiei o înflorire culturală. Numai colaborarea dintre reprezentanţii ştiinţei şi muncitori va putea pune capăt pentru totdeauna mizeriei, bolilor, stării de insalubritate. Şi aceasta se va realiza.

În faţa alianţei dintre proletariat şi reprezentanţii ştiinţei şi tehnicii nu va rezista nici o forţă a întunericului.

O scurtă relatare a fost publicată la 6 martie 1920, în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 51

Publicat în întregime în 1920, în cartea „Al doilea Congres general al Sindicatului lucrătorilor din domeniul medico-sanitar din Rusia. Procese-verbale şi rezoluţii". Moscova

Se tipăreşte după textul cărţii

www.dacoromanica.ro

OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE TEZE „SARCINILE IMEDIATE ALE CONSTRUCŢIEI ECONOMICE", PREZENTAT DE TROŢKI

Observaţii pe marginea proiectului

La § 1

a) § 1 trebuie să fie intitulat „*Cu privire la avîntul în muncă*" [85]. În rîndul al doilea, cuvintele „creşterii dorinţei de a munci" vor fi înlocuite cu cuvintele „*avîntului în muncă*".

b) Se va adăuga :

principiul stabilirii răspunderii precise a fiecărui lucrător (membru al colegiului, coordonator, director etc.) pentru îndeplinirea unor anumite operaţii, lucrări sau însărcinări, principiu recunoscut de toţi şi confirmat de numeroase congrese ale consiliilor economice, trebuie înfăptuit cu orice preţ, cu fermitate şi perseverenţă. Pînă acum el a fost înfăptuit în foarte mică măsură.

c) Consumatorii trebuie atraşi sistematic — prin asociaţiile de consum etc. — la controlul producţiei.

d) Inspecţia muncitorească-ţărănească trebuie îndrumată să participe într-o măsură tot mai mare la controlul producţiei şi al repartiţiei.

e) Lupta împotriva speculei şi a tărăgănelii, adică împotriva birocratismului, trebuie pusă pe primul plan.

f) Trebuie depuse toate eforturile pentru organizarea întrecerii. Printre măsurile menite să contribuie la întărirea disciplinei şi la ridicarea productivităţii muncii trebuie inclusă reducerea raţiei pentru aceia care lucrează neglijent etc.

www.dacoromanica.ro

g) Sfîrşitul § 4 din tezele lui Troţki (ultimele nouă rînduri) trebuie scos sau atenuat, sau formulat în termeni mai generali.

(Acestea sînt observaţiile mele preliminare.)

Lenin

3/III.

Scris la 3 martie 1920

Publicat pentru prima oară în 1934, în cartea „Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia. Martie-aprilie 1920"

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

DE ZIUA INTERNAŢIONALĂ A MUNCITOARELOR

Capitalismul îmbină egalitatea formală cu inegalitatea economică şi deci socială. Aceasta este una dintre particularităţile fundamentale ale capitalismului, disimulată prin minciuni de către adepţii burgheziei, de către liberali, şi neînţeleasă de democraţii mic-burghezi. Din această particularitate a capitalismului decurge, printre altele, necesitatea ca, luptînd cu hotărîre pentru egalitate economică, să recunoaştem deschis inegalitatea capitalistă şi chiar, în anumite condiţii, să punem această recunoaştere deschisă a inegalităţii la baza vieţii de stat proletare (Constituţia sovietică).

Dar capitalismul *nu poate* fi consecvent nici chiar în ceea ce priveşte egalitatea formală (egalitatea în faţa legii, „egalitatea" dintre sătul şi flămînd, dintre proprietar şi omul lipsit de mijloace). Şi una dintre manifestările flagrante ale acestei inconsecvenţe este *inegalitatea în drepturi* dintre femeie şi bărbat. Nici un stat burghez, nici chiar cel mai progresist, cel mai republican, cel mai democratic, nu a acordat deplina egalitate în drepturi.

Republica Sovietică Rusă însă a măturat dintr-o dată *toate* rămăşiţele legislative, *fără excepţie*, ale inegalităţii femeii şi i-a asigurat acesteia imediat egalitate deplină prin lege.

Se spune că nivelul de cultură se caracterizează cel mai bine prin situaţia juridică a femeii. Această afirmaţie conţine un sîmbure de adevăr profund. Şi din acest punct de vedere numai dictatura proletariatului, numai statul

www.dacoromanica.ro

socialist a putut realiza — şi a realizat — cel mai înalt nivel de cultură.

De aceea, noul avînt, nemaiîntîlnit de puternic, al mişcării femeilor proletare este în mod inevitabil legat de întemeierea (şi consolidarea) primei Republici sovietice şi — paralel cu aceasta şi în legătură cu aceasta — de Internaţionala Comunistă.

Cînd vorbim despre aceia pe care capitalismul i-a asuprit direct sau indirect, total sau parţial, trebuie să spunem că tocmai orînduirea sovietică, şi numai orînduirea sovietică, le asigură democraţia. Acest lucru se vede limpede din situaţia clasei muncitoare şi a ţăranilor săraci. Acest lucru se vede limpede din situaţia femeii.

Dar orînduirea sovietică reprezintă lupta finală şi hotărîtoare pentru *desfiinţarea claselor*, pentru egalitatea economică şi socială. Democraţia, chiar şi democraţia pentru cei asupriţi de capitalism, inclusiv pentru sexul asuprit, *nu ne este de ajuns.*

Mişcarea femeilor proletare îşi pune ca principală sarcină lupta pentru egalitatea economică şi socială a femeii, şi nu numai pentru egalitatea ei formală. A atrage femeia la muncă socială productivă, a o smulge din „robia casnică", a o elibera din starea de subordonare abrutizantă şi umilitoare care o sileşte să se limiteze veşnic şi în mod exclusiv la bucătărie şi la camera copiilor — iată principala sarcină.

Aceasta este o luptă îndelungată, care necesită o transformare radicală atît a tehnicii societăţii, cît şi a moravurilor. Dar această luptă se va încheia cu victoria deplină a comunismului.

4 martie 1920.

„Pravda" din 8 martie 1920 (ediţie specială)
Semnat: N. Lenin

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA JUDECAREA DELINCVENŢILOR MINORI [86]

OBSERVAŢII ŞI AMENDAMENTE LA PROIECTUL DE DECRET

1) Teoria delimitării *e lipsită de temei.*
2) Procesele şi închisorile *strică.*
3) *Cine* cunoaşte psihologia copiilor? Judecătorii sau experţii?
4) Instituţii speciale?
5) Speculanţii şi alţii? *recidiva?*

---

1) Comisariatul poporului pentru justiţie va fi însărcinat să elaboreze, de comun acord cu Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii, cu Comisariatul poporului pentru învăţământul public şi cu Direcţia centrală de statistică, forme de evidenţă pentru fiecare caz de trimitere în judecată a unor delincvenţi minori şi de judecare a acestora.

2) Comisariatul poporului pentru învăţământul public şi Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii vor fi îndrumate să-şi intensifice activitatea de organizare a instituţiilor curative-educative pentru copiii deficienţi.

Comisariatul poporului pentru justiţie va fi însărcinat să exercite un control mai riguros asupra alcătuirii comisiilor pentru minori şi să supravegheze mai îndeaproape activitatea acestor comisii.

Scris la 4 martie 1920

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol XXIV

Se tipăreşte după manuscris

---

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA SOVIETULUI DE DEPUTAŢI AI MUNCITORILOR ŞI OSTAŞILOR ROŞII DIN MOSCOVA 6 MARTIE 1920

Tovarăşi ! Regret foarte mult că, după toate probabilităţile, nu voi putea să-mi îndeplinesc îndatoririle la care a făcut aluzie acum cîteva clipe tovarăşul preşedinte, referindu-se la calitatea mea de membru al Sovietului din Moscova [87], dar, în orice caz, sînt foarte bucuros că am prilejul să salut Sovietul din Moscova în noua lui componenţă. Permiteţi-mi să spun cîteva cuvinte despre sarcinile care, în legătură cu situaţia generală a ţării, revin în mod special muncitorilor din Moscova şi în primul rînd şi în cea mai mare măsură Sovietului din Moscova.

Tovarăşi ! Nutrim cele mai întemeiate speranţe că într-un viitor foarte apropiat vom termina cu succes deplin războiul care ne-a fost impus de moşieri şi capitalişti în alianţă cu capitaliştii din întreaga lume. Am primit chiar astăzi o telegramă de la un membru al Consiliului militar-revoluţionar al frontului din Caucaz, ultimul front important din toate cîte au mai rămas. În această telegramă ni se comunică că rezistenţa duşmanului a fost înfrîntă în toate sectoarele (a p l a u z e), aşa că acum, după lichidarea frontului lui Kolceak şi a frontului de la Arhanghelsk, se pare că nu sîntem departe de ziua cînd şi frontul lui Denikin va fi definitiv lichidat. Dar, tovarăşi, oricît de favorabile ar fi pentru noi rezultatele războiului civil şi situaţia internaţională, oricît de adevărat ar fi că puterile imperialiste se află în mod vădit în ajunul unei înfrîngeri definitive, că încercările lor de a uni indiferent pe cine în vederea războiului împotriva

www.dacoromanica.ro

noastră s-au soldat cu un eşec, — oricît de favorabilă ar fi această situaţie, trebuie să spunem că pericolul, chiar şi cel extern, încă nu a dispărut. Se mai fac încercări, îndeosebi din partea Franţei imperialiste, de a tîrî Polonia într-un război împotriva Rusiei. Ştiţi, desigur, cu toţii, din presă, din hotărîrile C.E.C., din toate declaraţiile făcute la congresul cazacilor şi la multe alte congrese, că Republica sovietică a făcut — în ceea ce o priveşte — tot posibilul pentru a preîntîmpina acest război, că noi nu numai în mod oficial, ci şi în modul cel mai prietenesc am propus poporului polonez pace, am recunoscut în modul cel mai solemn independenţa statului polonez, făcînd, în această privinţă, declaraţiile cele mai categorice. Din punct de vedere militar, noi am făcut totul pentru a lipsi pe moşierii şi capitaliştii polonezi de posibilitatea de a-şi pune în aplicare intenţiile — poate că nu atît ale lor, cît ale Franţei imperialiste, care stă în spatele lor şi căreia ei îi sînt datori vînduţi. Noi am făcut totul pentru a zădărnici punerea în aplicare a intenţiilor acestor capitalişti şi moşieri de a tîrî poporul polonez într-un război împotriva Rusiei. Dar, deşi noi am făcut tot ce a fost posibil, desfăşurarea ulterioară a evenimentelor nu depinde de noi. Moşierii şi capitaliştii polonezi nu ştiu nici ei ce vor face mîine. Situaţia internă a Poloniei este atît de grea, încît numai faptul că situaţia lor de clasă este în mod vădit periclitată şi că simt apropiata lor pieire poate să-i decidă să întreprindă o asemenea aventură. De aceea, chiar şi din punctul de vedere al securităţii externe, deşi am obţinut pînă acum numeroase victorii, nu avem nici un fel de garanţii şi trebuie să fim vigilenţi, trebuie să menţinem, să ridicăm şi să întărim capacitatea noastră de luptă pentru a înfăptui sarcina care stă în faţa clasei muncitoare. Dacă totuşi, în pofida tuturor eforturilor depuse de noi, imperialiştii din Polonia, sprijiniţi de Franţa, vor porni război împotriva Rusiei şi vor întreprinde această aventură războinică, ei vor trebui să primească — şi vor primi — o ripostă de pe urma căreia tot capitalismul şi imperialismul lor şubred se va prăbuşi definitiv.

www.dacoromanica.ro

Noi nu ne ascundem cîtuşi de puţin nouă înşine şi în primul rînd nu ascundem muncitorilor din Moscova şi celorlalţi muncitori ruşi faptul că acum sînt necesare o nouă încordare a forţelor, noi sacrificii imense, şi mai grele încă, deoarece acum ne aflăm la sfîrşitul iernii, în lunile februarie-martie, care au adus după sine o nouă agravare a mizeriei, a foametei şi a suferinţelor legate de dezorganizarea transporturilor noastre. Şi trebuie să vă spun că, dacă războiul pe frontul sîngeros, războiul civil îndreptat împotriva imperialiştilor, este, după toate aparenţele, pe sfîrşite, şi în orice caz duşmanul nu ne poate ameninţa în mod serios, deoarece Antanta a suferit o înfrîngere categorică în încercările ei de a dezlănţui un război general împotriva noastră, apoi, în orice caz, continuă şi va continua vreme îndelungată războiul pe frontul fără vărsare de sînge, căci, pe măsură ce primejdia de război scade, sîntem tot mai mult asaltaţi de sarcinile construcţiei interne, şi acestea trebuie să fie îndeplinite de clasa muncitoare, care şi-a asumat misiunea de a conduce masele muncitoare. Aceste sarcini — refacerea ţării ruinate, a economiei ruinate, organizarea societăţii socialiste — nu pot fi înfăptuite fără un război pe frontul muncii paşnice. Iată ce trebuie să-şi întipărească bine în minte muncitorii înaintaţi care alcătuiesc în prezent noul Soviet din Moscova, deoarece muncitorii din Moscova au fost întotdeauna şi în mod necesar vor rămîne pentru un timp oarecare un exemplu pe care-l vor urma muncitorii din celelalte oraşe.

Trebuie să ţinem minte că noi înfăptuim revoluţia socialistă într-o ţară în care cea mai mare parte a populaţiei o formează ţărănimea. Acum ni s-au alăturat masele ţărănimii din Siberia, unde ţăranii posedă surplusuri de cereale, unde ei sînt pervertiţi de capitalism şi, cramponîndu-se de vechea libertate a comerţului, consideră ca un drept sfînt al lor, fiind derutaţi în această privinţă de menşevici şi de socialiştii-revoluţionari — asta este soarta tristă a acestor oameni, şi altceva nici n-au ce face —, consideră ca un drept sfînt al lor să facă comerţ liber cu surplusurile de cereale şi socotesc că acest drept le poate fi lăsat. Ei nu ţin seama de faptul că această pre-

www.dacoromanica.ro

tinsă egalitate cetăţenească înseamnă exploatarea flămîndului de către sătul, căci ţăranii care au surplusuri de cereale şi nu vor să le dea celor flămînzi menţin bazele relaţiilor capitaliste. Ei sînt nişte oameni care, după ce au fost exploataţi sute de ani, lucrează pentru prima oară pentru ei înşişi, iar cu surplusurile lor de cereale pot arunca în robie pe muncitori, care, din cauza stării de ruină în care se află industria, nu au posibilitatea să le dea un echivalent în schimbul cerealelor. De aceea, faţă de aceşti proprietari mic-burghezi, faţă de micii speculanţi, care sînt foarte numeroşi şi care, posedînd surplusuri de cereale, îşi închipuie că, pe măsură ce mergem înainte, se vor îmbogăţi din ce în ce mai mult şi că, cu cît e mai mare foametea, cu atît deţinătorii de cereale vor putea face mai multe afaceri, — faţă de aceştia, noi ne aflăm în stare de război. Toate acestea le declarăm fără ocol, ele stau la baza dictaturii proletariatului, care arată în mod deschis tuturor maselor muncitoreşti şi ţărăneşti: „Ţăranul-om al muncii este aliatul nostru, prietenul şi fratele nostru; dar cînd ţăranul acţionează ca proprietar care deţine surplusuri de cereale ce nu-i sînt necesare în gospodăria lui, şi procedează faţă de noi ca un proprietar, ca un sătul împotriva unui flămînd, un asemenea ţăran este duşmanul nostru şi vom lupta împotriva lui cu toată hotărîrea, fără pic de cruţare". A obţine victoria asupra micului proprietar, asupra micului speculant este un lucru anevoios. Ei nu pot fi desfiinţaţi într-un singur an; pentru a-i desfiinţa e nevoie de mulţi ani, e nevoie de o tenacitate sistematică, de o muncă perseverentă, desfăşurată pas cu pas în decursul unei perioade îndelungate, de o luptă neîncetată dusă zi de zi, luptă deosebit de grea şi în care adeseori ţăranul speculant îl învinge pe muncitor. Dar noi vom lupta pe acest front fără vărsare de sînge pentru ca flămîndul să capete de la cel sătul surplusurile pe care acesta le deţine, vom lupta fără a ţine seama de nimic, fără a ţine seama de dorinţa socialiştilor-revoluţionari şi a menşevicilor de a înfăptui libertatea comerţului şi de a lăsa sătulului aceste surplusuri.

În decursul ultimilor doi ani am desfăşurat o muncă intensă. Am atras la această muncă un mare număr de

www.dacoromanica.ro

țărani și muncitori, am știut să luăm de pretutindeni ceea ce ne trebuia. În timp ce ofițerii albi, foști ofițeri țariști, luptau împotriva noastră de partea dușmanilor noștri, zeci și sute din acești specialiști au fost atrași de partea noastră și reeducați în procesul muncii desfășurate de noi. Împreună cu comisarii noștri, ei ne-au ajutat să muncim. Ei înșiși au învățat de la noi să muncească și ne-au dat în schimb cunoștințele lor tehnice. Și numai cu ajutorul lor a putut Armata Roșie să obțină victoriile pe care le cunoaștem. Acum trebuie să îndrumăm întreaga această muncă pe un alt făgaș. Ea trebuie să capete un caracter pașnic ; toate forțele și mijloacele trebuie concentrate pe frontul muncii. Trebuie să conducem pe foștii noștri proprietari, care au fost dușmanii noștri. Trebuie să mobilizăm pe toți aceia care sînt apți de muncă și să-i obligăm să muncească împreună cu noi. Trebuie cu orice preț să ștergem de pe fața pămîntului urmele politicii menșevicilor și a socialiștilor-revoluționari, care proclamă libertatea individuală etc., pentru că această politică ne osîndește la foame. Această atitudine trebuie imprimată întregii noastre munci. Partea înaintată a proletariatului își asumă conducerea restului populației și spune : „Trebuie să vă facem să înțelegeți pe deplin și să traduceți în viață ideile noastre, la fel cum am reușit să vă determinăm să treceți din ce în ce mai mult de partea noastră".

Înainte de toate, aici stă pe primul plan sarcina de a curăța Moscova de gunoaiele care o sufocă, de a o scoate din starea de paragină în care a căzut. Trebuie să realizăm acest lucru pentru a da un exemplu întregii țări, în care în proporții tot mai îngrijorătoare această murdărie purtătoare de epidemii și de boli. Trebuie să dăm acest exemplu aici, la Moscova, un exemplu dintr-acelea pe care Moscova le-a mai dat nu o dată.

Trebuie să ținem minte că în fața noastră stă sarcina refacerii transporturilor. Începînd din primăvară, trebuie să înfăptuim controlul maselor muncitorești. Trebuie să efectuăm acest control asupra grădinarilor care s-au stabilit în împrejurimile Moscovei și care, profitînd de faptul că alături trăiește un frate flămînd, bagă în buzunar milioane de ruble. Faptul că orice grădinar bogat poate

www.dacoromanica.ro

să cîştige sume fabuloase pe seama vecinului său sărac constituie o nedreptate revoltătoare, pe care n-o putem îngădui.

Ce trebuie să facem ? Este necesar ca specialiştii să ne ofere cunoştinţele lor pentru a traduce în viaţă ideile noastre. Trebuie ca clasa care şi-a ales acum noul Soviet din Moscova să se apuce de această treabă. E necesar ca această treabă să fie efectuată într-un mod mai eficient şi cu mai multă meticulozitate decît pînă acum.

Ştim că proletariatul nu este prea numeros, dar ştim, de asemenea, că muncitorii din Petrograd, care au mers în primele rînduri ale Armatei Roşii, ne-au dat cele mai bune dintre forţele lor în momentele cînd am avut nevoie de ele, le-au dat pentru lupta împotriva duşmanului, într-un număr mai mare decît am presupus noi că pot da. Noi spunem că Petrogradul, Moscova, Ivanovo-Voznesensk ne-au dat un număr imens de oameni, dar asta nu este încă totul : ei trebuie să ne dea atît cît avem nevoie. În prezent trebuie să folosim pe toţi specialiştii burghezi, care, acumulîndu-şi cunoştinţele în trecut, trebuie acum să le pună în slujba noastră. Cu ajutorul acestor specialişti trebuie să ne desfăşurăm activitatea, cu ajutorul lor trebuie să biruim toate greutăţile care ne stau în faţă, trebuie să învingem şi, totodată, să făurim din rîndurile clasei muncitoare cadre combative, care să înveţe de la ei şi care să-i conducă, care să se adreseze întotdeauna maselor largi muncitoreşti pentru a le explica această experienţă. Iată ce va trebui să înfăptuiască cu orice preţ Sovietul din Moscova, care ca importanţă este unul dintre primele Soviete ; el este unul dintre cele mai mari Soviete proletare. Cei 1 500 de membri ai Sovietului din Moscova, plus membrii supleanţi ai acestui Soviet — iată aparatul cu ajutorul căruia puteţi atrage forţe din rîndurile masei largi, puteţi să antrenaţi necontenit această masă, încă lipsită de experienţă, la conducerea statului.

Masele muncitoreşti şi ţărăneşti, care trebuie să făurească întregul nostru stat, trebuie să creeze acum controlul de stat. Veţi făuri acest aparat cu ajutorul maselor muncitoreşti şi ţărăneşti, cu ajutorul tineretului muncitoresc-ţărănesc, în care s-au trezit, cu o forţă fără

www.dacoromanica.ro

precedent, dorința, hotărîrea de a se angrena el însuși în activitatea de conducere a statului. Însușindu-ne experiența acumulată în război, vom promova mii de oameni care au trecut prin școala Sovietelor și care sînt capabili să conducă statul. În inspecția muncitorească trebuie să atrageți pe muncitorii cei mai temători și mai înapoiați, pe muncitorii cei mai timizi și să-i promovați. Este necesar ca ei să se ridice în această muncă. Observînd cum participă inspecția muncitorească la treburile statului, ei trebuie ca de la cele mai simple sarcini pe care sînt capabili să le realizeze — la început numai ca martori-asistenți — să treacă apoi treptat la îndeplinirea unor sarcini mai importante în activitatea de stat. Din rîndurile maselor largi veți primi ajutoare, care vor lua asupra lor povara conducerii statului, vor veni să vă ajute și să muncească. Este nevoie de zeci de mii de noi muncitori înaintați. Sprijiniți-vă pe muncitorii și pe țăranii fără partid, sprijiniți-vă pe ei, căci, fiind înconjurat din toate părțile de dușmani, partidul nostru trebuie să aibă un număr restrîns de membri. Într-o perioadă cînd, prin toate mijloacele de luptă, prin înșelătorie și provocare, elementele dușmănoase caută să se strecoare în rîndurile noastre și să profite de împrejurarea că apartenența la partidul de guvernămînt oferă anumite înlesniri, trebuie să acționăm în strînsă legătură cu cei fără partid. Legile cu privire la Inspecția muncitorească-țărănească dau dreptul de a atrage reprezentanți ai muncitorilor și țăranilor fără partid și conferințele lor la opera de conducere a statului. Acest aparat constituie unul din mijloacele care ne va da posibilitatea să atragem un număr mare de muncitori și țărani la conducerea treburilor statului, pentru ca în decurs de cîțiva ani să obținem victoria pe frontul intern. Mult timp încă, această victorie nu se va contura atît de net, atît de clar și de categoric ca cea dobîndită pe frontul războiului. Această victorie reclamă vigilență și eforturi, și o veți putea asigura îndeplinind sarcina de reconstruire și dezvoltare a Moscovei și a împrejurimilor ei și participînd la munca generală de refacere a transporturilor, de refacere a întregului organism economic, care ne va ajuta să lichidăm influența

www.dacoromanica.ro

directă şi indirectă a speculanţilor şi să învingem vechile tradiţii ale capitalismului. Pentru a realiza toate acestea merită să sacrificăm cîţiva ani. Chiar şi în aceste condiţii, asemenea transformări sociale vor apărea ca lucruri nemaivăzute, şi a trasa în acest domeniu sarcini eşalonate pe o perioadă scurtă ar fi o mare greşeală.

Permiteţi-mi să închei exprimîndu-mi speranţa şi convingerea că noul Soviet din Moscova, ţinînd seama de întreaga experienţă dobîndită de Sovietul precedent în cursul războiului civil, va mobiliza noi forţe din rîndurile tineretului şi va păşi la opera de construcţie economică cu aceeaşi energie şi fermitate, cu aceeaşi dîrzenie cu care am rezolvat sarcinile legate de război, pentru a repurta victorii care nu vor fi strălucite, dar care, în schimb, vor fi mai temeinice şi mai substanţiale.

O scurtă relatare a fost publicată la 7 martie 1920, în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 52

Publicat în întregime pentru prima oară în 1921, în cartea: „Dările de seamă stenografice ale şedinţelor plenare ale Sovietului de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor şi ostaşilor roşii din Moscova". Moscova

Se tipăreşte după textul cărţii

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA FESTIVĂ A SOVIETULUI DIN MOSCOVA ÎNCHINATĂ ANIVERSĂRII INTERNAŢIONALEI A III-A 6 MARTIE 1920

Tovarăşi ! De la întemeierea Internaţionalei Comuniste a trecut un an. În cursul acestui an, Internaţionala Comunistă a obţinut victorii la care nu ne puteam aştepta ; se poate spune fără nici o ezitare că la întemeierea ei nimeni nu se aştepta la asemenea succese uriaşe.

Imediat după revoluţie, mulţi nutreau speranţa că în Europa occidentală revoluţia socialistă va începe îndată după terminarea războiului imperialist, deoarece în acel moment, cînd masele erau înarmate, revoluţia putea să fie înfăptuită cu maximum de succes şi în unele ţări din Occident. Acest lucru s-ar fi putut întîmpla dacă în Europa occidentală sciziunea din rîndurile proletariatului n-ar fi fost atît de adîncă şi dacă trădarea săvîrşită de foştii conducători socialişti n-ar fi luat proporţii atît de mari.

Pînă în prezent noi nu ştim precis cum a decurs demobilizarea şi cum se desfăşoară lichidarea războiului. Nu ştim, de pildă, ce s-a întîmplat în Olanda ; şi numai dintr-un singur articol, în care se vorbea despre cuvîntarea unui comunist olandez, numai dintr-un singur articol, cu totul întîmplător — asemenea articole au fost multe —, am avut prilejul să aflu că în Olanda, ţară neutră care a fost implicată în mai mică măsură în războiul imperialist, mişcarea revoluţionară a luat o amploare atît de mare, încît au început să fie create Soviete, iar Troelstra, una dintre figurile importante ale social-democraţiei oportuniste olandeze, a recunoscut că muncitorii ar fi putut lua puterea în mîinile lor.

www.dacoromanica.ro

Dacă Internaţionala nu s-ar fi aflat în mîinile unor trădători care au salvat burghezia în momentul critic, ar fi existat multe şanse ca, o dată cu terminarea războiului, în multe ţări beligerante, precum şi în unele ţări neutre în care poporul era înarmat, revoluţia să se poată produce repede, şi atunci rezultatul ar fi fost altul.

Dar nu s-a întîmplat aşa ; revoluţia n-a reuşit să se producă într-un ritm atît de rapid şi va trebui să străbată întreaga cale de dezvoltare pe care noi am pornit încă înainte de prima revoluţie, încă înainte de 1905, şi numai datorită faptului că au trecut mai mult de zece ani pînă în 1917 noi ne-am dovedit a fi capabili să conducem proletariatul.

În 1905 a avut loc, ca să spunem aşa, o repetiţie a revoluţiei, şi în parte datorită acestui fapt a putut fi folosit în Rusia momentul eşecului războiului imperialist, ceea ce a făcut ca proletariatul să ia puterea. Datorită evenimentelor istorice, datorită putreziciunii totale a absolutismului, noi am început uşor revoluţia ; dar cu cît ne-a fost mai uşor s-o începem — cu atît mai greu i-a fost acestei ţări izolate s-o continue — şi, după acest an care a trecut, putem spune că în alte ţări, unde muncitorii au un nivel mai ridicat, unde industria este mai dezvoltată, unde muncitorii sînt mult mai numeroşi, dezvoltarea revoluţiei a pornit pe o cale mai lentă. Ea a pornit pe calea noastră, dar într-un ritm mult mai lent.

Muncitorii continuă să meargă pe această cale lentă, croind drum victoriei proletariatului, care se apropie cu o repeziciune incontestabil mai mare ca la noi, căci, dacă priveşti realizările Internaţionalei a III-a, rămîi uimit de repeziciunea cu care s-a extins ea, mergînd din victorie în victorie.

Priviţi cum se răspîndesc în întreaga lume unele cuvinte pocite de-ale noastre, cum e, de pildă, cuvîntul „bolşevism". Cu toate că ne numim partid comunist, cu toate că denumirea „comunist" este o denumire ştiinţifică, general-europeană, ea este mai puţin răspîndită în Europa şi în alte ţări decît cuvîntul „bolşevic". Cuvîntul nostru rusesc „Soviet" este unul dintre cele mai răspîn-

www.dacoromanica.ro

dite ; el nici nu se traduce în alte limbi, ci se pronunţă peste tot ruseşte.

Cu toate minciunile răspîndite de presa burgheză, cu toată rezistenţa furibundă opusă de întreaga burghezie, simpatia maselor muncitoare s-a dovedit a fi de partea Sovietelor, de partea Puterii sovietice şi a bolşevismului. Cu cît burghezia mintea mai mult, cu atît contribuia mai mult la răspîndirea în lumea întreagă a experienţei făcute de noi cu Kerenski.

O parte din bolşevicii veniţi din Germania au fost întîmpinaţi la noi, în „republica democratică", cu atacuri şi cu o prigoană organizată în stil pur american, iar această prigoană a fost sprijinită prin toate mijloacele de Kerenski, de socialiştii-revoluţionari şi de menşevici. În felul acesta ei au provocat reacţia păturilor proletariatului şi le-au determinat să-şi spună că, dacă bolşevicii sînt atît de prigoniţi, înseamnă că ceea ce vor ei e un lucru bun. (A p l a u z e.)

Şi atunci cînd din timp în timp primeşti ştiri fragmentare din străinătate, cînd, neavînd posibilitatea să urmăreşti întreaga presă, citeşti, de pildă, un număr din „Times", cel mai bogat ziar englez, cînd citeşti cum se reproduc acolo cuvintele bolşevicilor pentru a dovedi că aceştia, încă în timpul războiului, au propagat ideea necesităţii războiului civil, ajungi la concluzia că chiar şi cei mai inteligenţi reprezentanţi ai burgheziei şi-au pierdut cu totul capul. Dacă un ziar englez menţionează cartea „Împotriva curentului", o recomandă cititorilor englezi şi reproduce pasaje din ea pentru a arăta că bolşevicii sînt cei mai răi dintre răi, că ei vorbesc despre caracterul criminal al războiului imperialist şi propagă ideea necesităţii războiului civil, te convingi că întreaga burghezie, care ne urăşte, ne ajută, — mii de mulţumiri ! (A p l a u z e.)

Noi nu avem cotidiene nici în Europa, nici în America ; informaţiile cu privire la munca noastră sînt extrem de reduse, iar tovarăşii noştri sînt crîncen prigoniţi. Dar cînd vezi că cea mai bogată presă imperialistă a aliaţilor, presă din care îşi extrag informaţiile lor sute de mii de alte ziare, şi-a pierdut pînă într-atîta simţul măsurii, încît,

www.dacoromanica.ro

vrînd să lovească în bolşevici, reproduce citate ample din lucrările acestora, dezgropîndu-le din ediţii apărute în timpul războiului, spre a dovedi că noi am vorbit despre caracterul criminal al războiului şi că am căutat să-l transformăm în război civil, — înseamnă că aceşti domni foarte inteligenţi vor deveni tot atît de proşti ca şi Kerenski al nostru şi prietenii lui. De aceea putem afirma cu toată certitudinea că aceşti oameni, conducătorii imperialismului englez, îşi vor aduce în mod conştiincios şi temeinic contribuţia la sprijinirea revoluţiei comuniste. (A p l a u z e.)

Tovarăşi ! Înainte de război se părea că mişcarea muncitorească era împărţită, în principal, în socialişti şi anarhişti. Şi nu numai că se părea, dar aşa era şi în realitate. În decursul unei perioade îndelungate, care mergea pînă la războiul imperialist şi revoluţie, n-a existat în mod obiectiv în marea majoritate a ţărilor europene o situaţie revoluţionară. Sarcina consta în a folosi această perioadă de muncă lentă pentru pregătirea revoluţiei. Socialiştii au început această muncă ; anarhiştii n-au înţeles această sarcină. Războiul a creat o situaţie revoluţionară, şi această veche împărţire s-a dovedit a fi perimată. Pe de o parte, vîrfurile anarhismului şi ale socialismului au devenit şoviniste ; ele au arătat ce înseamnă să aperi pe tîlharii burghezi din propria ta ţară împotriva celorlalţi tîlhari burghezi, din cauza cărora războiul a secerat milioane de vieţi omeneşti. Pe de altă parte, în păturile de jos ale vechilor partide au luat naştere noi curente — împotriva războiului, împotriva imperialismului, pentru revoluţia socială. Astfel războiul a dat naştere unei crize foarte profunde ; atît anarhiştii, cît şi socialiştii s-au scindat, pentru că vîrfurile conducătoare, deputaţi în parlament, ale socialiştilor au trecut de partea şoviniştilor, iar în păturile de jos o minoritate mereu crescîndă s-a îndepărtat de aceşti conducători şi a început să treacă de partea revoluţiei.

Astfel, mişcarea muncitorească din toate ţările a pornit pe o linie nouă, nu pe aceea a anarhiştilor şi a socialiştilor, ci pe o linie care putea să ducă la dictatura proletariatului. Această sciziune s-a conturat şi a început să se

www.dacoromanica.ro

producă în lumea întreagă înainte de crearea Internaţionalei a III-a.

Succesul obţinut de noi se explică prin faptul că am acţionat cînd situaţia era revoluţionară şi cînd în toate ţările exista deja o mişcare muncitorească ; de aceea putem vedea acum că în rîndurile socialismului şi ale anarhismului s-a produs o sciziune. Aceasta are drept urmare, în lumea întreagă, participarea muncitorilor comunişti la crearea unor noi organizaţii, precum şi unirea lor în cadrul Internaţionalei a III-a. Acest mod de a proceda este cel mai just.

Dacă se ivesc din nou divergenţe, de pildă, în problema folosirii parlamentarismului, trebuie să spunem că, după experienţa revoluţiei ruse şi a războiului civil, după ce în faţa lumii întregi a apărut figura lui Liebknecht şi a devenit limpede rolul şi importanţa lui printre reprezentanţii parlamentarismului, este absurd să se nege utilitatea folosirii revoluţionare a parlamentarismului. Pentru reprezentanţii vechilor concepţii a devenit clar că problema statului nu se mai poate pune aşa cum se punea înainte ; datorită mişcării revoluţionare, în locul modului vechi, livresc, a apărut un mod nou, practic de a pune această problemă.

Întregii forţe unite şi centralizate a burgheziei trebuie să i se opună forţa unită şi centralizată a proletariatului. Prin urmare, acum problema statului se pune cu totul altfel ; vechea divergenţă a început să-şi piardă sensul. În locul vechii împărţiri a mişcării muncitoreşti au apărut altele noi, iar pe primul plan se pune problema atitudinii faţă de Puterea sovietică şi faţă de dictatura proletariatului.

Constituţia sovietică a arătat în chip grăitor ce a creat revoluţia rusă. Din experienţa noastră, din studierea ei a reieşit că toate modurile vechi de a pune problema se reduc la unul singur : pentru Puterea sovietică sau împotriva ei, pentru puterea burgheziei, pentru democraţie, pentru acele forme de democraţie care, promiţînd egalitatea între sătul şi flămînd, egalitatea între capitalist şi muncitor la depunerea buletinelor de vot, egalitatea între exploatatori şi exploataţi, nu făceau decît să camufleze

www.dacoromanica.ro

robia capitalistă, sau pentru puterea proletară, pentru reprimarea necruţătoare a exploatatorilor, pentru statul Sovietelor.

Pentru democraţia burgheză pot fi numai adepţii robiei capitaliste. Asta se vede din publicaţiile albgardiste ale lui Kolceak şi Denikin. După ce multe oraşe ale Rusiei au fost curăţite de aceste canalii, publicaţiile lor au fost strînse şi aduse la Moscova. Pot fi citite acolo scrierile unor intelectuali ruşi ca Cirikov sau ale unor gînditori burghezi ca E. Trubeţkoi, şi este interesant de văzut cum ei, sprijinindu-l pe Denikin, discută totodată despre Adunarea constituantă, despre egalitate etc. Asemenea raţionamente despre Adunarea constituantă reprezintă pentru noi un ajutor ; cînd desfăşurau o astfel de agitaţie în masele albgardiste, ei ne ajutau împreună cu întregul mers al războiului civil, cu întregul mers al evenimentelor. Prin argumentele lor, dovedeau ei înşişi că pentru Puterea sovietică se pronunţă revoluţionarii sinceri, care privesc cu simpatie lupta împotriva capitaliştilor. În cursul războiului civil, acest adevăr s-a cristalizat cît se poate de limpede.

După experienţa pe care am făcut-o, după cele întîmplate în Rusia, în Finlanda şi în Ungaria, după experienţa de un an a republicilor democratice, a Germaniei, este cu neputinţă să se mai conteste necesitatea puterii centrale, a dictaturii şi a unităţii de voinţă pentru ca avangarda proletariatului să se unească strîns, să dezvolte statul şi să-l pună pe o bază nouă, ţinînd ferm puterea în mîini ; este cu neputinţă să se mai facă raţionamente pe această temă. Democraţia însăşi s-a demascat definitiv ; iată de ce în toate ţările iau o amploare deosebită, sub cele mai diferite forme, numeroasele indicii care vădesc creşterea mişcării comuniste pentru Puterea sovietică, pentru dictatura proletariatului.

Această amploare este atît de mare, încît în asemenea partide ca cel al independenţilor germani şi partidul socialist francez, în care predomină conducătorii de tip vechi, care n-au înţeles nici noua agitaţie, nici noile condiţii şi care nu şi-au schimbat de loc activitatea parlamentară, ci o transformă într-un mijloc de a se eschiva prin palavragea- lă de la sarcinile importante şi de a reţine atenţia mun-

www.dacoromanica.ro

citorilor asupra dezbaterilor parlamentare, — chiar şi aceşti conducători sînt nevoiţi să recunoască dictatura proletariatului şi Puterea sovietică. Aceasta pentru că masa muncitorilor, a cărei influenţă se face simţită, i-a obligat să facă acest lucru.

Ştiţi, din cuvîntările altor tovarăşi, că această desprindere a partidului german al independenţilor, această recunoaştere a dictaturii proletariatului şi a Puterii sovietice a fost ultima lovitură hotărîtoare dată Internaţionalei a II-a. Avînd în vedere actuala stare de lucruri, se poate spune că Internaţionala a II-a a sucombat şi că masele de muncitori din Germania, din Anglia şi din Franţa trec de partea comuniştilor. Şi în Anglia există un partid al independenţilor, care continuă să privească lucrurile din punctul de vedere al legalităţii şi să condamne actele de violenţă ale bolşevicilor. Nu de mult a apărut în ziarul lor o rubrică rezervată discuţiilor. Discuţie înseamnă dezbatere. Şi iată că acolo se dezbate problema Sovietelor; alături de un articol care a fost publicat în ziarele muncitoreşti engleze găsim aici articolul unui englez care nu vrea să ţină seama de teoria socialismului şi manifestă acelaşi vechi dispreţ prostesc faţă de teorie, dar care, ţinînd seama de condiţiile vieţii engleze, ajunge la o anumită concluzie şi spune: noi nu putem condamna Sovietele, ci trebuie să ne pronunţăm pentru ele.

Acesta este un indiciu că chiar şi în păturile înapoiate ale muncitorilor din ţări ca Anglia etc. a început să se producă o schimbare, şi se poate spune că vechile forme ale socialismului au dispărut pentru totdeauna.

Europa merge spre revoluţie altfel decît am mers noi, dar în fond ea face acelaşi lucru. Fiecare ţară trebuie să desfăşoare în felul ei — şi a început să desfăşoare — o luptă internă atît împotriva propriilor ei menşevici, cît şi împotriva propriului ei oportunism şi eserism, care, sub altă denumire şi într-o măsură mai mare sau mai mică, există în toate ţările.

Şi tocmai pentru că ele trec în mod independent prin această experienţă se poate afirma cu certitudine că vic-

www.dacoromanica.ro

toria revoluţiei comuniste în toate ţările este inevitabilă, şi cu cît în rîndurile duşmanilor se manifestă mai multe şovăieli şi mai multă nesiguranţă, care îşi găseşte expresia în declaraţia lor că bolşevicii sînt nişte nelegiuiţi şi că niciodată ei nu vor încheia pace cu noi, — cu atît mai bine pentru noi.

Acum ei spun : să facem comerţ, dar fără să-i recunoaştem pe bolşevici. Noi nu avem nimic împotrivă : poftim, încercaţi, domnilor. Cît priveşte faptul că nu ne recunoaşteţi, noi înţelegem acest lucru. Am considera ca o greşeală din partea voastră dacă ne-aţi recunoaşte. Dar dacă v-aţi încurcat în aşa măsură, încît mai întîi declaraţi că bolşevicii sînt nişte oameni care au încălcat toate legile divine şi omeneşti, că nu veţi discuta şi nu vă veţi împăca cu ei, iar după aceea spuneţi că veţi începe să faceţi comerţ fără a recunoaşte politica noastră, aceasta constituie pentru noi o victorie care în masele populare din fiecare ţară va impulsiona mişcarea comunistă şi o va face tot mai profundă. Această mişcare este atît de profundă, încît, în afara celor care aderă în mod oficial la Internaţionala a III-a, s-au conturat în ţările avansate o serie întreagă de mişcări care, fără să adere la socialism sau la comunism şi continuînd să condamne bolşevismul, se apropie totuşi de el prin forţa lucrurilor.

În secolul al XX-lea, războiul, într-o ţară civilizată, obligă guvernele să se autodemaşte. Într-un ziar francez au fost publicate nişte documente aparţinînd fostului împărat Carol al Austriei, care în 1916 a propus Franţei să încheie pace. Acum scrisoarea lui a fost publicată, şi muncitorii, adresîndu-se lui Albert Thomas, lider al socialiştilor, îi întreabă : d-ta ai fost ministru în guvernul din acea vreme, iar guvernului vostru i s-au făcut propuneri de încheiere a păcii ; ce ai făcut d-ta ? La această întrebare Albert Thomas a preferat să nu răspundă.

Aceste dezvăluiri de-abia au început. În Europa şi în America masele populare au un nivel mai ridicat şi nu pot avea faţă de război atitudinea pe care au avut-o în trecut. Ele întreabă : pentru ce au fost ucişi 10 000 000 de

www.dacoromanica.ro

oameni şi mutilaţi alţi 20 000 000 ? A pune această întrebare înseamnă a determina masele populare să facă o cotitură spre dictatura proletariatului. A pune această întrebare înseamnă a-i da următorul răspuns : au fost ucişi 10 000 000 de oameni şi au fost mutilaţi 20 000 000 pentru a se decide cine se va îmbogăţi mai mult — capitaliştii germani sau capitaliştii englezi ? Acesta este adevărul, şi oricît au căutat ei să-l ascundă, el îşi croieşte drum.

Falimentul guvernelor capitaliste este inevitabil. Fiindcă toată lumea vede că un nou război, asemenea celui care a avut loc, este inevitabil atîta timp cît la putere se vor afla imperialiştii şi burghezia. Între Japonia şi America apar noi litigii şi conflicte, pe care le-au pregătit ultimele decenii de istorie diplomatică a ambelor ţări. Pe terenul proprietăţii private războaiele sînt inevitabile. Războiul dintre Anglia, care a acaparat colonii, şi Franţa, care se consideră nedreptăţită, este inevitabil. Nimeni nu ştie unde şi cum va izbucni el, dar toţi văd, ştiu şi spun că războiul este inevitabil şi că se pregăteşte din nou.

Această situaţie în secolul al XX-lea, în ţări în care toţi locuitorii sînt ştiutori de carte, face cu neputinţă existenţa vechiului reformism şi a vechiului anarhism. Acestea au fost nimicite de război. Acum nu se mai poate vorbi despre o transformare prin reforme a societăţii capitaliste, care a cheltuit sute de miliarde de ruble pentru ducerea războiului ; nu se mai poate vorbi despre transformarea acestei societăţi fără o putere revoluţionară şi fără violenţă, fără profunde zguduiri. Cine vorbeşte şi gîndeşte astfel încetează de a mai prezenta vreo importanţă.

Internaţionala Comunistă este puternică pentru că se sprijină pe învăţămintele trase din măcelul imperialist mondial. În fiecare ţară, experienţa a milioane de oameni confirmă din ce în ce mai mult justeţea poziţiei Internaţionalei Comuniste, iar mişcarea de afiliere la Internaţionala Comunistă este în momentul de faţă de o sută de ori mai largă şi mai profundă decît pînă acum. Această mişcare a provocat, în decurs de un an, falimentul total al Internaţionalei a II-a.

www.dacoromanica.ro

Nu există ţară în lume, fie ea cea mai slab dezvoltată, în care toţi muncitorii care gîndesc să nu se alăture Internaţionalei Comuniste, să nu adere la ea din punct de vedere ideologic. În aceasta constă garanţia deplină că victoria Internaţionalei Comuniste în lumea întreagă, într-un termen nu prea îndepărtat, este asigurată. (A p l a u z e.)

O scurtă relatare a apărut la 7 martie 1920, în ziarele „Pravda" nr. 52 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 52

Publicat în întregime la 14 iunie 1920, în revista „Kommunisticeskii Internaţional" nr. 10
Semnat: N. L e n i n

Se tipăreşte după textul apărut în revistă

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA MĂSURILE DE ÎMBUNĂTĂŢIRE A ORGANIZĂRII SOVHOZURILOR [88]

PROIECT DE HOTĂRÎRE A C. C. P.

În centrul întregii munci de îmbunătăţire a organizării sovhozurilor şi a activităţii lor economice trebuie puse, în primul rînd, combaterea energică a abuzurilor cu caracter vădit moşieresc care şi-au găsit expresia în arendarea pe bani sau în folosirea dijmei pe jumătate etc., iar în al doilea rînd lupta hotărîtă pentru întărirea disciplinei în muncă, pentru ridicarea productivităţii muncii, care în aceste gospodării se află la un nivel cu totul nesatisfăcător.

Se va cere secţiilor agrare guberniale şi sovhozurilor să prezinte date precise cu privire la măsurile luate şi la rezultatele practice efectiv obţinute. Se vor numi persoane răspunzătoare de îndeplinirea prezentei hotărîri şi de lichidarea abuzurilor, persoane care, în caz de neconformare, vor fi deferite justiţiei. În caz de nevoie se va proceda la înlocuirea întregii administraţii a sovhozurilor celor mai prost gospodărite. Sovhozurile se vor împărţi în sovhozuri-şcoală model, sovhozuri pentru culturi speciale, sovhozuri producătoare de materii prime pentru industrie şi sovhozuri producătoare de bunuri de consum ; datele privind situaţia acestor gospodării se vor înregistra separat pentru fiecare tip de gospodărie.

Scris la 9 martie 1920

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se publică după manuscris

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CEL DE-AL III-LEA CONGRES PE ŢARĂ AL MUNCITORILOR DIN TRANSPORTURILE PE APĂ [89]
15 MARTIE 1920

Activitatea transporturilor pe apă prezintă în momentul de faţă pentru Rusia Sovietică o importanţă cu totul excepţională ; de aceea putem fi siguri că congresul dv. va examina cu toată atenţia şi grija sarcinile ce revin lucrătorilor din transporturile pe apă. Permiteţi-mi să mă opresc asupra unei probleme care interesează acum în cel mai înalt grad partidul comuniştilor, sindicatele şi care, fără îndoială, este dezbătută cu însufleţire şi de dv. : problema conducerii industriei. Această problemă a fost inclusă în mod special pe ordinea de zi a congresului partidului. Se publică tezele cu privire la această problemă. Este necesar ca ea să fie dezbătută şi de tovarăşii din transporturile pe apă.

Precum ştiţi, unul dintre punctele controversate care provoacă atît în presă, cît şi în cadrul diferitelor adunări discuţii aprinse este problema conducerii unice şi a conducerii prin colegii. Cred că, de multe ori, preferinţa ce se acordă în această problemă conducerii prin colegii vădeşte o insuficientă înţelegere a sarcinilor care stau în faţa republicii noastre ; mai mult chiar : ea vădeşte adeseori un nivel scăzut al conştiinţei de clasă. Cînd mă gîndesc la această problemă, aş vrea totdeauna să spun : muncitorii n-au învăţat încă destul de la burghezie. Acest lucru se vădeşte în mod pregnant în acele ţări din Europa şi America unde domină socialiştii democraţi sau socialdemocraţii, care în diferite combinaţii, într-o formă sau alta a alianţei cu burghezia, participă acum la conducere.

www.dacoromanica.ro

Lor le-a fost dat de la dumnezeu să împărtăşească vechile prejudecăţi, dar noi, după doi ani de dominaţie a proletariatului, trebuie nu numai să dorim, ci să şi obţinem ca conştiinţa de clasă a proletariatului să nu rămînă în urma conştiinţei de clasă a burgheziei. Dar priviţi: cum conduce statul burghezia? Cum s-a organizat ea ca clasă? S-ar fi putut găsi, oare, în trecut măcar un singur om care, situîndu-se pe punctul de vedere al burgheziei şi fiind un apărător credincios al ei, să fi judecat aşa: ce fel de conducere de stat este asta dacă puterea este exercitată de o singură persoană? Dacă s-ar fi găsit un asemenea neghiob în rîndurile burgheziei, tovarăşii din propria lui clasă l-ar fi luat în derîdere şi el n-ar fi putut să ia cuvîntul şi să-şi expună părerea la nici o adunare competentă a domnilor capitalişti şi burghezi. I s-ar fi spus că problema dacă conducerea trebuie exercitată de o singură persoană sau de un colegiu nu este legată de problema clasei.

Cea mai inteligentă şi mai bogată burghezie este burghezia engleză şi cea americană; cea engleză este mai experimentată în multe privinţe şi ştie mai bine să conducă decît cea americană. Şi nu ne dă ea, oare, un exemplu prin felul cum practică maximum de dictatură unipersonală, maximum de operativitate în conducere, păstrînd totuşi în întregime puterea în mîinile clasei sale? Cred, tovarăşi, că, dacă veţi reflecta asupra acestei lecţii, dacă vă veţi aminti de timpurile nu prea îndepărtate cînd în Rusia stăpîneau domnii Reabuşinski, Morozovi şi ceilalţi capitalişti, dacă vă veţi aminti cum ei, după răsturnarea absolutismului, în decursul celor 8 luni cînd la putere au fost Kerenski, menşevicii şi socialiştii-revoluţionari, au ştiut foarte bine, cu o rapiditate remarcabilă, să se vopsească în altă culoare, să adopte orice denumire, să facă orice concesie formală, aparentă şi să păstreze în întregime puterea în mîinile clasei lor, — cred că reflexiile asupra lecţiei engleze şi asupra acestui exemplu concret vor contribui la înţelegerea problemei conducerii unice în mai mare măsură decît multe rezoluţii abstracte, aprioric fabricate.

www.dacoromanica.ro

Unii pretind că conducerea prin colegii înseamnă o conducere muncitorească, pe cînd conducerea unică ar fi o conducere nemuncitorească. Însuşi modul de a pune această problemă, însuşi acest mod de a argumenta dovedeşte că la noi încă nu există o conştiinţă de clasă suficient de limpede ; şi nu numai că nu există o conştiinţă de clasă suficient de limpede, dar la noi ea este mai puţin limpede decît la domnii burghezi. Acest lucru este explicabil. Ei au învăţat arta conducerii nu timp de doi ani, ci timp de 200 de ani, iar dacă e vorba de burghezia europeană, în mult mai mult de două sute de ani. Nu trebuie să desperăm că nu am putut învăţa totul în doi ani ; important este — evenimentele o cer — ca noi să învăţăm mai repede decît duşmanii noştri. Ei au putut să înveţe timp de sute de ani, ei au posibilitatea să înveţe din nou şi să-şi corecteze greşelile, deoarece pe scară mondială ei sînt infinit mai puternici decît noi. Noi nu avem timp să învăţăm, noi trebuie să punem problema conducerii prin colegii pe baza unor date pozitive concrete. Sînt convins că veţi adopta linia trasată în această problemă de către C.C. al partidului, linie expusă în tezele publicate [90], care este discutată în orice adunare de partid şi care pentru oamenii practici, pentru lucrătorii din transporturile pe apă care au depus o muncă susţinută în aceşti doi ani este de necontestat. Şi sper că marea majoritate a celor prezenţi, care cunosc din practică munca de conducere, vor înţelege că nu trebuie să ne limităm la modul general de a pune această problemă, ci trebuie să devenim oameni practici serioşi, care înlătură colegiile şi conduc fără ele.

Orice muncă de conducere cere calităţi deosebite. Poţi fi un revoluţionar şi un agitator foarte priceput şi totodată un foarte slab administrator. Dar cine observă cu atenţie activitatea practică şi are experienţa vieţii ştie că pentru a conduce trebuie să fii competent, trebuie să cunoşti în totalitatea lor şi cu precizie toate condiţiile producţiei, trebuie să cunoşti tehnica acestei producţii la nivelul ei contemporan, trebuie să ai o anumită pregătire ştiinţifică. Iată condiţiile pe care trebuie să le satisfacem cu orice preţ. Şi atunci cînd punem în

www.dacoromanica.ro

discuţie rezoluţii cu caracter general, în care se vorbeşte cu un aer aparent savant despre conducerea prin colegii şi despre conducerea unică, ne convingem treptat că în domeniul conducerii nu ştim aproape nimic, dar că începem să învăţăm cîte ceva pe baza experienţei, că începem să cîntărim fiecare pas, să promovăm pe fiecare cadru de conducere mai mult sau mai puţin capabil.

Cunoaşteţi din dezbaterile Comitetului Central că nu sîntem împotriva numirii muncitorilor în posturi de conducere ; dar spunem că rezolvarea acestei probleme trebuie să fie subordonată intereselor producţiei. Nu putem aştepta. Ţara este atît de ruinată, calamităţile — foametea, frigul şi sărăcia generală — au atins acum proporţii atît de mari, încît aşa nu mai merge. Nici un fel de devotament, nici o jertfă de sine nu ne va salva dacă nu vom salva existenţa fizică a muncitorilor, dacă nu le vom procura pîine, dacă nu vom reuşi să extragem mari cantităţi de sare, pentru a-i plăti pe ţărani nu cu hîrtii colorate, pe baza cărora nu te poţi menţine multă vreme, ci organizînd în mod just schimbul de mărfuri. Aici este în joc însăşi existenţa întregii puteri a muncitorilor şi ţăranilor, însăşi existenţa Rusiei Sovietice. Cînd la conducere se află oameni incompetenţi, cînd combustibilul nu este transportat la timp, cînd nu se repară locomotivele, vapoarele şi şlepurile, este în joc însăşi existenţa Rusiei Sovietice.

Transportul nostru feroviar este distrus într-o măsură mult mai mare decît transportul pe apă. El a fost distrus în cursul războiului civil, care s-a desfăşurat mai mult pe uscat ; de ambele părţi au fost aruncate în aer foarte multe poduri, fapt ce a dus la o dezorganizare de proporţii uriaşe a întregului transport feroviar. Noi vom reface transportul feroviar. Zi de zi se lucrează la refacerea lui. Dar asta cere timp. Dacă ţările avansate şi civilizate au de suferit de pe urma dezorganizării transporturilor, atunci cum le putem reface noi în Rusia ? Situaţia grea în care se află transporturile trebuie însă grabnic îndreptată, deoarece populaţia nu va mai putea suporta încă o iarnă ca asta. Cu tot eroismul, cu toată abnegaţia de care dau dovadă, muncitorii nu vor mai putea su-

www.dacoromanica.ro

porta toate suferinţele provocate de foamete, de frig, de tifosul exantematic etc. De aceea puneţi problema conducerii ca nişte oameni practici. Căutaţi să obţineţi ca exercitarea conducerii să necesite o cheltuire minimă de forţe, ca administratorii — fie ei specialişti sau muncitori — să fie oameni capabili ; ca ei să pornească la treabă, să conducă, ca neparticiparea lor la conducere să fie considerată o crimă. Învăţaţi din propria voastră experienţă practică. Învăţaţi, de asemenea, de la burghezie. Ea a ştiut să-şi menţină dominaţia de clasă, ea a avut o experienţă de care noi nu ne putem lipsi ; respingerea acestei experienţe ar fi o dovadă de înfumurare şi totodată ar constitui o mare primejdie pentru revoluţie.

Revoluţiile anterioare au eşuat tocmai pentru că muncitorii n-au ştiut să se menţină printr-o dictatură fermă şi n-au înţeles că nu te poţi menţine numai prin dictatură, numai prin violenţă, prin constrîngere ; te poţi menţine numai dacă preiei întreaga experienţă a capitalismului progresist, civilizat, bazat pe tehnica înaintată, dacă antrenezi în muncă pe toţi aceşti oameni. Cînd muncitorii trec pentru prima oară la munca de conducere şi au o atitudine neprietenoasă faţă de specialistul, faţă de burghezul, faţă de capitalistul care mai ieri încă era director, cîştiga milioane, asuprea pe muncitori, noi spunem — şi, probabil, majoritatea dintre dv. spun acelaşi lucru — că aceşti muncitori de-abia au început să se apropie de comunism. Dacă comunismul ar putea fi construit cu specialişti care să nu fie îmbibaţi de concepţii burgheze, ar fi ceva foarte uşor de realizat, numai că un astfel de comunism ar fi ceva himeric. Noi ştim că nimic nu cade din cer, ştim că comunismul se dezvoltă din capitalism, că numai din rămăşiţele acestuia se poate construi comunismul, din rămăşiţe — ce-i drept — rele, dar altele nu există. Iar pe cel ce visează la un asemenea comunism himeric trebuie să-l alungăm din orice adunare unde se dezbat chestiuni practice şi să lăsăm la acea adunare oameni care ştiu să muncească pentru a construi comunismul, folosind rămăşiţele capitalismului. Greutăţile acestei munci sînt imense, dar este o muncă rodnică, şi orice specialist trebuie să fie preţuit ca reprezentant al tehnicii şi al ci-

www.dacoromanica.ro

vilizaţiei, fără de care nu poate exista nici un fel de comunism.

Dacă Armata noastră Roşie a repurtat, într-un alt domeniu, victorii, aceasta se explică prin faptul că, în ceea ce o priveşte, am reuşit să rezolvăm această problemă. Mii de foşti ofiţeri, generali şi colonei din armata ţaristă ne-au trădat, ne-au vîndut, şi din această cauză au căzut mii dintre cei mai buni ostaşi roşii, — ştiţi acest lucru, dar zeci de mii din aceşti specialişti, deşi au rămas adepţi ai burgheziei, sînt în serviciul nostru, şi fără ei Armata Roşie n-ar fi existat. Mai ştiţi că acum doi ani, cînd am încercat să creăm fără ei Armata Roşie, am ajuns la partizanat, la debandadă, am ajuns să avem 10 000 000— 12 000 000 de baionete, dar nici o divizie ; nu aveam nici o divizie bună pentru război şi nu eram în stare să luptăm cu milioane de baionete împotriva armatei regulate puţin numeroase a albilor. Această experienţă noi am plătit-o cu sînge ; această experienţă trebuie folosită acum în domeniul industriei.

Aici experienţa ne arată că trebuie să preţuim pe fiecare reprezentant al culturii burgheze, al ştiinţei burgheze, al tehnicii burgheze. Fără ei nu vom putea construi comunismul. Clasa muncitoare, ca clasă, conduce, şi din momentul în care a instaurat Puterea sovietică, ea, ca clasă, deţine puterea de stat, aşa încît poate oricînd să ia de guler pe orice reprezentant al intereselor burgheze şi să-l dea afară. În aceasta constă puterea proletariatului. Dar pentru a construi societatea comunistă — hai să recunoaştem deschis marea noastră nepricepere de a conduce munca, de a fi organizatori şi administratori ! Noi trebuie să abordăm lucrurile cu maximum de precauţie, ţinînd minte că este conştient numai acel proletar care în vederea apropiatei campanii ştie să pregătească pe specialistul burghez şi care nu cheltuieşte de prisos nici o clipă din timpul oamenilor, pe cînd pentru conducerea prin colegii se cheltuieşte întotdeauna mai mult decît e nevoie.

Repet, soarta noastră depinde poate într-o măsură mai mare de apropiata campanie din transportul pe apă decît de un eventual război cu Polonia, dacă acest război ne va fi impus. Se ştie, doar, că şi războiul a fost îngreuiat de

www.dacoromanica.ro

dezorganizarea transporturilor. Avem multe trupe, dar nu le putem transporta, nu le putem aproviziona cu alimente, nu putem transporta sarea, care la noi există în cantităţi uriaşe. Or, fără un asemenea schimb de mărfuri nu se poate concepe nici un fel de relaţii normale cu ţăranii. Iată de ce situaţia întregii republici, a întregii Puteri sovietice face ca apropiatei campanii din transportul pe apă să-i revină sarcini de importanţă uriaşă, excepţională, de îndeplinirea cărora depinde întreaga existenţă a puterii muncitoreşti-ţărăneşti. Nu trebuie să pierdem nici o săptămînă, nici o zi, nici o clipă ; trebuie să punem capăt acestei ruine şi să mărim de trei şi de patru ori posibilităţile noastre.

Totul depinde, poate, de combustibil, dar situaţia în acest domeniu este mai bună acum decît anul trecut. Vom putea transporta cantităţi mai mari de lemne cu ajutorul plutelor dacă vom şti să lucrăm în mod organizat. Lucrurile stau mult mai bine în ceea ce priveşte petrolul, fără a mai vorbi de faptul că într-un viitor apropiat Groznîi va fi, probabil, eliberat ; şi dacă aceasta mai este totuşi o chestiune îndoielnică, în schimb bazinul petrolifer Emba se află în mîinile noastre, şi acolo avem în momentul de faţă între 10 000 000 şi 14 000 000 de puduri de petrol. Şi dacă transportul pe apă ne va ajuta să ducem, cu ajutorul plutelor, la timp şi repede la Saratov o mare cantitate de materiale de construcţie, atunci vom putea rezolva şi problema căii ferate spre Emba. Voi ştiţi ce înseamnă să ai petrol pentru transportul pe apă. Căile ferate nu le vom putea reface într-un timp scurt. Să dea dumnezeu — adică, bineînţeles, nu dumnezeu, ci priceperea de a învinge vechile prejudecăţi ale muncitorilor — ca în 4—5 luni să îmbunătăţim puţin situaţia căilor ferate. În ceea ce vă priveşte, aveţi de înfăptuit în apropiata campanie din transportul pe apă o sarcină eroică.

Nu poţi face nimic numai cu elanul, cu avîntul, cu entuziasmul ; numai organizarea, perseverenţa, conştiinţa vor ajuta aici ; vom putea să ne îndeplinim sarcinile numai atunci cînd va răsuna mai tare nu glasul aceluia care se teme de specialistul burghez şi care debitează fraze cu caracter general, ci glasul aceluia care ştie să

www.dacoromanica.ro

introducă, să exercite o conducere fermă, fie ea şi unică, dar s-o exercite în numele intereselor proletariatului, înţelegînd că totul depinde de transporturile pe apă.

Pentru a face ca lucrurile să meargă înainte e nevoie de o scară ; pentru a face pe sceptici să urce această scară, trebuie organizată munca, trebuie recrutaţi şi promovaţi oameni care ştiu să organizeze transportul pe apă. Sînt la noi oameni care spun despre disciplina militară : „Asta ne mai lipsea ! La ce bun ?“ Asemenea oameni nu înţeleg situaţia Rusiei şi nu înţeleg că lupta pe frontul războiului este pe sfîrşite, în timp ce pe frontul muncii paşnice ea abia începe, şi că aici este nevoie de aceeaşi încordare, este nevoie de tot atîtea forţe şi jertfe ; ei nu înţeleg că sînt în joc aici interese la fel de vitale şi că împotrivirea nu e mai mică, ci mult mai mare. Orice ţăran înstărit, orice chiabur, orice reprezentant al vechii administraţii care nu vrea să acţioneze în interesul clasei muncitoare, — toţi ne sînt duşmani. Să nu vă faceţi nici un fel de iluzii. Pentru a învinge este nevoie de o luptă grea, este nevoie de o disciplină militară, de o disciplină de fier. Cine n-a priceput acest lucru n-a priceput nimic din ceea ce constituie condiţiile menţinerii puterii muncitoreşti şi, prin consideraţiile sale, aduce mari prejudicii acestei puteri muncitoreşti-ţărăneşti.

Iată de ce, tovarăşi, în încheierea cuvîntării mele îmi exprim speranţa şi convingerea că veţi acorda toată atenţia sarcinilor ce stau în faţa voastră în apropiata campanie din transportul pe apă şi că vă veţi propune ca, fără a vă da în lături de la nici un sacrificiu, să făuriţi o disciplină adevărată, militară, de fier şi să săvîrşiţi în domeniul transportului pe apă minuni asemenea celor săvîrşite, în aceşti doi ani, de Armata noastră Roşie. (A p l a u z e.)

„Pravda“ nr. 59 şi 60 din 17 şi 18 martie 1920 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia“ nr. 59, 61 şi 62 din 17, 20 şi 21 martie 1920

Se tipăreşte după textul apărut în ziarul „Pravda“

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA FRACŢIUNII COMUNISTE DIN C.C.S. DIN RUSIA 15 MARTIE 1920 [91]

EXTRAS DIN PROCESUL-VERBAL

Tovarăşi ! Tov. Lozovski a spus că Buharin şi cu mine vom fi în parte de acord cu el. Asta e adevărat. Aţi scris nişte teze, dar ce preconizaţi în ele ? Trebuie să se renunţe la tezele dv., pentru că în ele scrie : „principiul fundamental", dar noi nu pornim de la practică. Aşa şi trebuie să scrieţi. Şi atunci ce va mai rămîne din tezele dv. ? Am avut azi prilejul să asist la congresul lucrătorilor din transporturile pe apă şi să polemizez cu o serie de tovarăşi. Tov. Işcenko a spus : „În orice caz, există garanţia că vom pune problema ca practicieni". Aşa şi trebuia să scrieţi. Dv. însă aţi scris cu totul altceva ; aţi scris : „principiul fundamental". Pe ce vă întemeiaţi afirmaţiile, cine apără acest punct de vedere ? Nimeni. Bateţi în retragere. Scrieţi aceasta, şi atunci vor dispărea 50% din divergenţe. Iar ceea ce aţi scris nu corespunde realităţii : unde răspundeţi la argumentul adus împotriva conducerii prin colegii, — unde este participarea maselor largi, cînd colegiile numără trei, cinci sau şapte muncitori ? Sînteţi pentru sau contra participării maselor largi ? Pe cei care sînt contra îi luăm, firește, de guler şi-i dăm afară ; dar asta nu este un argument. Voi spuneţi „mase largi fără partid". Astfel de mase nu există în nici un colegiu de conducere, este ceva greşit şi nu se poate judeca aşa. Pentru atragerea maselor largi fără partid trebuie să folosim un alt sistem : trebuie să-i instruim pe oameni, să-i promovăm, să-i însufleţim. Cîţi muncitori ne-a dat C.C. al sindicatului textiliştilor ? Dar celelalte sindicate ?

www.dacoromanica.ro

Cîţi dintre aceşti muncitori s-au ridicat în decurs de trei luni şi cîţi au revenit acolo de unde au plecat ? Daţi-mi cifre, şi atunci voi spune : da, aceştia sînt oameni ! A scrie „principii" înseamnă a proceda copilăreşte. Lumea va rîde : au studiat problema timp de doi ani de zile, va zice ea, şi s-au ales cu nişte principii. Aici argumentul nu se potriveşte cu concluzia ; participarea maselor largi este asigurată printr-un colegiu de 3—7 oameni : lumea va rîde. Asta e prima obiecţie.

În al doilea rînd, eu invoc exemplul burgheziei : de la cine trebuie să învăţăm, dacă nu de la ea ? Cum a condus burghezia ? Ea a condus, ca clasă, atunci cînd a fost stăpînă, dar parcă ea nu punea şefi ? Noi n-am atins încă gradul de pregătire al burgheziei. Burghezii ştiau să-şi exercite dominaţia, ca clasă, şi să conducă prin orice om care era capabil de acest lucru şi îşi asuma întru totul răspunderea ; sus ei aveau un mic colegiu, dar nu vorbeau despre principii fundamentale şi nu scriau astfel de rezoluţii — burghezia avea în mînă întreaga putere, iar competent era acela care poseda cunoştinţele necesare. Muncitorii n-au atins încă acest nivel, şi pentru a învinge trebuie să ne debarasăm de vechile prejudecăţi. Dominaţia clasei muncitoare îşi găseşte expresia în constituţie, în sistemul nostru de proprietate, precum şi în faptul că noi sîntem aceia care facem ca lucrurile să meargă înainte, pe cînd conducerea e altceva, e o chestiune de pricepere şi de deprindere. Acest lucru burghezia îl înţelegea foarte bine, pe cînd noi încă nu l-am înţeles. Să învăţăm să conducem ! S-a mai spus aici că trebuie să ţinem ferm în mînă puterea, dar cum trebuie să conducem, noi n-am învăţat încă ; trebuie să depunem eforturi mari pentru a ne însuşi arta conducerii.

Al treilea argument : competenţa. Unde aţi văzut că se poate conduce fără competenţă, fără a avea cunoştinţele necesare, fără însuşirea ştiinţei de a conduce ? E ridicol ! Unde vedeţi dv. aici un organism bine închegat şi ce rost are toată această vorbărie ? Pentru a putea conduce, trebuie să fii cunoscător în materie şi un excelent administrator. Unde scrie că aceasta presupune conducere prin colegii ? Dimpotrivă, din faptul că avem prea puţini lu-

www.dacoromanica.ro

crători cu experienţă reiese inadmisibilitatea conducerii prin colegii. Aceasta înseamnă că trebuie să acceptaţi tezele în care se spune că pe lîngă specialist să puneţi un comisar, o comisie etc. Atîta timp cît nu admiteţi principiul competenţei, al respectării specialistului, rămînem la un punct de vedere primitiv. Aşa nu vom putea crea nici un front industrial. Unitate de voinţă ! Fără ea pe front nu poate fi nici un fel de dictatură ; va fi numai debandadă. E doar ceva tipic că, fără unitate de voinţă, se produc acolo fricţiuni, iar conducerea e paralizată. Puneţi un specialist cu experienţă ; dar astăzi ştim de asemenea că, dacă veţi pune într-un colegiu un om competent alături de unul necompetent, rezultatul nu va fi decît o pluralitate de voinţă şi o harababură totală. Acesta e al cincilea argument *. Toţi scriu rezoluţii în care se prevede că fiecare răspunde pentru sarcina ce i s-a încredinţat. Dar se îndeplineşte undeva această prevedere ? Să mi se arate unde am împărţit noi răspunderea în acest mod ? De doi ani învaţă ei să conducă statul şi tot mai continuă să scrie : „principiul fundamental". E ceva ridicol, ceva demn de un elev de clasa întîi primară (o-i, oi) ; arătaţi-mi însă experienţa voastră, şi atunci vom vedea în ce măsură sînteţi oameni competenţi şi în ce anume se reflectă lipsa de competenţă. Se spune că la direcţia artileriei conducerile de uzine au fost extrem de slabe. Este exemplul pe care îl invocă Lozovski şi Tomski. Dar cînd a fost asta, tovarăşe Lozovski ? Trebuie să ţinem seama de situaţia în care se afla pe atunci Republica sovietică : de unde am pornit ? cine era în frunte ? — Krîlenko, Dîbenko, Podvoiski — înainte de Troţki, şi noi am fost cu acest colegiu, iar dacă am mîncat bătaie de la Kolceak şi Denikin, care a fost cauza ? Cauza a fost că, atunci cînd eram în colegiu 7 oameni, a trebuit să învăţăm timp de 2 ani, ca apoi să trecem la conducerea unică. De acest lucru trebuie să ţinem seama sau nu ? Astea-s fleacuri, au spus ei, şi au tras cu buretele peste cei doi ani de istorie a republicii. De ce ? Nu vă place cumva ? Luaţi-o de la început ! Dar ce ne arată exemplul

* Probabil că a fost şi un al patrulea argument împotriva principiului conducerii prin colegii, dar el n-a fost consemnat în procesul-verbal. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

lui Rîkov în calitatea sa de împuternicit al Consiliului Apărării ? Rîkov a început să practice sistemul conducerii unice. Nu vă cunoaşteţi propria voastră istorie, istoria Consiliului economic superior şi a Republicii sovietice. Istoria ne arată că de la conducerea prin colegii a muncitorilor am trecut la organizarea pe grupe de zece ; treburile mergeau prost, iar Kolceak ne bătea şi bine făcea, pentru că în felul acesta am învăţat cîte ceva, şi anume că sistemul conducerii prin colegii trebuie reglementat cît se poate de strict. Am elaborat 4 sisteme — adoptaţi aceste 4 sisteme [92], adoptaţi tezele C.C. Atunci vă veţi situa pe terenul celor 2 ani de istorie a Puterii sovietice, al experienţei dobîndite de ea, şi nu pe terenul unor raţionamente primitive, care vă derutează... * lucrătorului maturizat, care nu se teme de specialişti şi care declară : „dacă veţi pune oameni cu experienţă, maşinăria va merge". Aşa gîndeşte muncitorul maturizat, pe cînd cei temători spun : „nu cumva să mă lase fără specialist". Acesta este un semn de slăbiciune. Încetaţi să vă mai tînguiţi, daţi dovadă de maturitate !

Publicat pentru prima oară în 1924, în cartea : N. Lenin (V. I. Ulianov). „Articole şi cuvîntări cu privire la mişcarea sindicală". Ed. C.C.S. din Rusia

Se tipăreşte după textul cărţii, confruntat cu stenograma

* In continuare, urmează în textul stenogramei un pasaj neclar. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA DE COMEMORARE A LUI I. M. SVERDLOV [93] 16 MARTIE 1920

SCURTĂ RELATARE APĂRUTĂ ÎN PRESĂ

Arătînd că defunctul avea un mare talent de organizator, tovarăşul Lenin a menţionat că, fără să vrei, te gîndeşti la importanţa organizării şi la rolul organizatorilor în opera de construcţie sovietică. Subliniind importanţa excepţională a organizării, Lenin arată că ea este principala armă a clasei muncitoare în lupta revoluţionară. Vorbind despre raportul dintre forţele sociale în diferite momente de după Revoluţia din Octombrie, Lenin spune că dictatura proletariatului ar fi cu neputinţă fără coeziunea oamenilor muncii. El ajunge la concluzia că principala forţă care a determinat obţinerea tuturor succeselor pe fronturile noastre de război, precum şi a succeselor ce se obţin treptat în lupta împotriva ruinei economice constă tocmai în organizare. Apreciind din acest punct de vedere activitatea de organizator a defunctului, Lenin arată că noi avem o astfel de avangardă de organizatori datorită faptului că ei au trecut prin greaua şcoală a vieţii încă de pe vremea cînd eram nevoiţi să activăm în ilegalitate. O asemenea avangardă de organizatori este deosebit de necesară acum în Germania, care trece printr-o perioadă de kornilovism. Lenin arată că în rîndurile oamenilor muncii, chiar şi printre muncitorii şi ţăranii fără partid, există numeroase talente de organizatori, dar că noi n-am învăţat încă să le descoperim şi să le punem la locul potrivit. El îşi exprimă convingerea că din acest mediu se vor ridica pe viitor din ce în ce mai mulţi organizatori, care, avînd mereu în faţă activitatea depusă de tov. Sverdlov, vor păşi cu fermitate pe urmele lui.

„Pravda" nr. 59 din 17 martie 1920

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

HOTĂRÎRILE BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN LEGĂTURĂ CU ÎNCĂLCAREA DISCIPLINEI DE PARTID DE CĂTRE MEMBRII FRACŢIUNII COMUNISTE DIN C.C.S. DIN RUSIA [94]

Biroul Politic, în şedinţa sa din 17. III. 1920, la care au participat tovarăşii Buharin, Krestinski şi Lenin, a discutat declaraţia fracţiunii comuniste din C.C.S. din Rusia, semnată de tov. Tomski şi Lutovinov, şi, în prezenţa acestora din urmă, a constatat 1) că, în convorbirile particulare avute cu tov. Işcenko, Glebov, Tomski şi Lutovinov, tov. Krestinski n-a prezentat drept hotărîre a C.C. temerile sale în legătură cu situaţia penibilă care s-a creat (şi anume : membrii de partid propun la congresele oamenilor muncii fără partid — şi nu în cadrul fracţiunilor comuniste din aceste congrese — rezoluţii care contravin rezoluţiei C.C. al partidului).

2) Că tov. Krestinski a propus ca această problemă să nu fie pusă în discuţia fracţiunii înainte de a fi discutată în şedinţa Biroului Politic cu participarea reprezentanţilor biroului fracţiunii, şedinţă care urma să aibă loc peste o zi.

3) Că în timpul acestor discuţii tov. Krestinski a dat dovadă de irascibilitate ;

că, pe de altă parte,

în asemenea condiţii, discutarea acestei probleme în cadrul fracţiunii era cît se poate de neindicată şi nu putea să ducă decît la o inutilă ascuţire a conflictului sau, mai bine zis, la transformarea divergenţei dintre C.C. şi fracţiune într-un adevărat conflict ;

că pentru orice membru de partid sus-menţionata declaraţie reprezintă nu numai o dovadă de irascibilitate, ci şi o intrigă de cea mai proastă speţă.

www.dacoromanica.ro

De aceea Biroul Politic hotărăşte şi recomandă tovarăşilor care fac parte din biroul fracţiunii comuniste din C.C.S. din Rusia să obţină din partea fracţiunii o hotărîre prin care să fie anulată hotărîrea adoptată anterior, iar incidentul să fie declarat închis.

Biroul Politic, în şedinţa sa din 17. III. 1920, la care au participat tovarăşii Buharin, Lenin, Krestinski, a discutat situaţia anormală ce se creează ca urmare a faptului că la congresele oamenilor muncii fără partid membrii de partid propun rezoluţii care contravin rezoluţiilor Comitetului Central al partidului.

Biroul Politic declară că, din punctul de vedere al disciplinei de partid, acest fenomen este, fără doar şi poate, nestatutar şi inadmisibil.

Cu toate acestea, împrejurările cu totul excepţionale ale cazului de faţă (şi anume : apropiata întrunire a congresului partidului, publicarea tezelor tov. Tomski şi importanţa relativ mică a problemei conducerii prin colegii — problemă încă controversată —, în unele cazuri fiind admisă conducerea unică sau invers) ne îndreptăţesc să considerăm că din punct de vedere politic răul va fi mai mic dacă vom îngădui membrilor fracţiunii comuniste din C.C.S. din Rusia să prezinte (pînă cînd congresul partidului va lua o hotărîre) la actualele congrese ale diferitelor sindicate rezoluţia fracţiunii comuniste din C.C.S. din Rusia.

Scris la 17 martie 1920

Se publică pentru prima oară, după manuscris

---

www.dacoromanica.ro

PREFAŢĂ LA EDIŢIA ENGLEZĂ A BROŞURII „REVOLUŢIA PROLETARĂ ŞI RENEGATUL KAUTSKY“ [95]

Prefaţă la ediţia engleză

Tovarăşii care editează în limba engleză broşura mea îndreptată împotriva lui Kautsky, broşură apărută şi în limba germană [96], mi-au propus să scriu o prefaţă la ediţia engleză.

Aş prefera ca, în loc de o scurtă prefaţă, să fac o analiză amănunţită a uneia dintre lucrările lui J. Ramsay MacDonald, care este, după cîte ştiu, unul dintre cei mai influenţi şi mai citiţi autori englezi, în esenţă, de aceeaşi orientare „kautskistă“. Din păcate, n-am reuşit să-mi procur cartea lui J. Ramsay MacDonald „Parliament and Revolution“ [97], care cuprinde scurte capitole despre „democraţia sovietică“ şi „sistemul electoral sovietic“, dar din articolul lui intitulat „Socialist Review Outlook“, apărut în „The socialist Review“ (october — december 1919), al cărei redactor este MacDonald, reiese foarte clar concepţia „kautskistă“ a autorului. MacDonald nu este marxist, iar oportunismul deghizat în marxism, care constituie specificul lui Kautsky, nu este tipic pentru Anglia.

Întrucît nu dispun de timpul necesar pentru a face acum o analiză amănunţită a concepţiilor lui MacDonald, mă voi limita la încercarea de a caracteriza pe scurt concepţiile lui, aşa cum reies ele din întreaga activitate a lui MacDonald, din ziarul partidului său („Partidul laburist independent“, I.L.P. — independent în vorbe, în realitate foarte dependent de prejudecăţile burgheze), din revista lui şi în special din articolul sus-menţionat.

www.dacoromanica.ro

Mai întîi o să dau cîteva citate, dintre cele mai caracteristice din acest articol :

Caracterizînd la început situația politică generală, MacDonald scrie : „...Niciodată îndeplinirea cinstită a îndatoririlor, munca cinstită n-au fost atît de puțin apreciate" (Never was honest service and labour held in lower esteem, page 306). „...Vasele noastre de război continuă să condamne la moarte prin înfometare femei și copii. Participăm la toate comploturile mîrșave și blestemate care urmăresc lichidarea democrației în Europa. Deși statul nostru este la un pas de faliment, un oarecare ministru, pentru satisfacerea orgoliului său, și un mănunchi de financiari, pentru a-și asigura profituri personale în viitor, pot să adauge încă 100 000 000 de lire sterline la povara pe care o suportă contribuabilul englez din cauza aventurii ruse..." (We are in every mean and wicked conspiracy to subvert democracy in Europe. Though the State is tottering on the verge of bankruptcy, a Minister to gratify his personal vanity, and a small class of financiers to secure personal profit in the future, can add what will probably amount to £ 100 000 000 further burden upon the British taxpayer, for a Russian venture... p. 307)... Partidul laburist, care este reprezentat în parlament, „dovedește că este dispus, ca și înainte, să se lase pradă temerilor josnice" („shows this same pro-
?
neness in the Party to be stampeded by trivial fears"), lucru demonstrat de furtuna într-un pahar de apă provocată de faptul că Neil Maclean a continuat să stea pe scaun atunci cînd în parlament ceilalți membri ai partidului s-au sculat în picioare pentru a-l saluta pe premier, care adusese de la Paris pacea. Partidul laburist s-a speriat că în alegeri adversarii vor spune despre el în diferite manifeste : „Partidul laburist tolerează (condones) ofensele care i se aduc înaltului nostru suveran" (our Gracious Sovereign). „Această stare de lucruri — declară cu îndrăzneală curajosul domn MacDonald — nu este sănătoasă ; ea nu promite nici un fel de reforme mari" (Such a state of things is not healthy ; it contains no promise of great reform)... *

Scris nu mai tîrziu de luna martie 1920.

Publicat pentru prima oară în 1958, în revista „Voprosî Istorii K.P.S.S." nr. 4

Se tipărește după manuscris

* Aici manuscrisul se întrerupe. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

DOUĂ CUVÎNTĂRI ÎNREGISTRATE PE PLĂCI DE GRAMOFON [98]

1

CU PRIVIRE LA MUNCA DE REFACERE A TRANSPORTURILOR

Tovarăşi ! Prin marile ei victorii, Armata Roşie a pus capăt invaziei lui Kolceak, a lui Iudenici şi este pe punctul de a înfrînge definitiv pe Denikin.

Au fost zdrobite trupele moşierilor şi ale capitaliştilor, care, cu ajutorul capitaliştilor din lumea întreagă, voiau să-şi restaureze atotputernicia în Rusia.

Dar războiul imperialist şi, după aceea, războiul împotriva contrarevoluţiei au ruinat în mare măsură întreaga ţară şi au sleit-o.

Trebuie să ne încordăm toate forţele pentru a birui ruina economică, pentru a reface industria şi agricultura, pentru a da ţăranilor, în schimbul cerealelor, produsele de care au nevoie.

Acum, după ce am învins pe moşieri, după ce am eliberat Siberia, Ucraina şi Caucazul de nord, avem toate posibilităţile să refacem economia ţării.

Avem mari cantităţi de cereale, avem acum cărbune şi petrol. În momentul de faţă, totul depinde de transporturi. Căile ferate sînt dezorganizate. Trebuie să refacem transporturile. Numai atunci vom putea transporta în fabrici cereale, cărbune şi petrol, vom putea transporta sare ; numai atunci va începe refacerea industriei, iar muncitorii din fabrici şi uzine şi de la căile ferate nu vor mai îndura foamea.

Chemăm pe toţi muncitorii şi ţăranii să înceapă refacerea transporturilor, să depună în această direcţie o muncă dîrză şi plină de abnegaţie.

www.dacoromanica.ro

Toate lucrările în vederea refacerii transporturilor trebuie îndeplinite cu rîvnă, cu energie revoluţionară şi cu devotament fără margini.

Am învins pe frontul războiului sîngeros.

Vom învinge şi pe frontul paşnic, pe frontul muncii.

Să pornim cu toţii la muncă pentru refacerea transporturilor !

Rostită la sfîrşitul lunii martie 1920

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1928, în ziarul „Pravda" nr. 18

Se tipăreşte după textul înregistrat pe placă de gramofon

www.dacoromanica.ro

2

DESPRE DISCIPLINA ÎN MUNCĂ

De ce am reuşit să-i învingem pe Iudenici, pe Kolceak şi pe Denikin, cu toate că au fost ajutaţi de către capitaliştii din lumea întreagă ?

De ce sîntem convinşi că vom birui acum ruina şi că vom reface industria şi agricultura ?

I-am învins pe moşieri şi pe capitalişti pentru că ostaşii roşii, muncitorii şi ţăranii ştiau că luptă pentru propria lor cauză.

Am învins pentru că, în acest război dus împotriva exploatatorilor, cei mai buni reprezentanţi ai clasei muncitoare şi ai ţărănimii au dat dovadă de eroism fără precedent, au săvîrşit minuni de vitejie, au ştiut să îndure lipsuri nemaipomenite, nu şi-au cruţat viaţa şi au izgonit fără cruţare din rîndurile lor pe laşi şi pe profitori.

Acum sîntem convinşi că vom reuşi să biruim ruina economică, pentru că cei mai buni reprezentanţi ai clasei muncitoare şi ai ţărănimii se ridică la luptă, dînd dovadă de aceeaşi conştiinţă înaltă, de aceeaşi hotărîre, de acelaşi eroism.

Şi atunci cînd milioane de oameni ai muncii se unesc ca un singur om şi urmează pe cei mai buni reprezentanţi ai clasei lor, victoria este asigurată.

Profitorii au fost izgoniţi din armată. Acum vom spune cu toţii :

„Jos profitorii, jos cei ce nu se gîndesc decît la folosul lor personal, la speculă, cei ce se eschivează de la muncă, jos cei ce se tem să facă sacrificiile necesare pentru asigurarea victoriei !"

www.dacoromanica.ro

Trăiască disciplina în muncă, rîvna în muncă şi devotamentul pentru cauza muncitorilor şi ţăranilor !

Glorie eternă celor ce au căzut în primele rînduri ale Armatei Roşii !

Glorie eternă celor ce antrenează acum după sine milioane de oameni ai muncii, păşind cu elan sporit în primele rînduri ale armatei muncii !

Rostită la sfîrşitul lunii martie 1920

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1928, în ziarul „Pravda" nr. 18

Se tipăreşte după textul înregistrat pe placă de gramofon

www.dacoromanica.ro

CONGRESUL AL IX-LEA AL P.C. (b) DIN RUSIA [99]

29 MARTIE—5 APRILIE 1920

Publicate : cuvîntarea rostită la deschiderea congresului (scurtă relatare apărută în presă) — 30 martie 1920, în ziarele „Pravda" nr. 69 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 69 ; raportul Comitetului Central — 30 şi 31 martie, în ziarul „Pravda" nr. 69 şi 70 ; cuvîntul de încheiere la raportul Comitetului Central (scurtă relatare apărută în presă) — 31 martie, în ziarul „Pravda" nr. 70 ; cuvîntare cu privire la construcţia economică (relatare apărută în presă) — 1 aprilie, în ziarul „Pravda" nr. 71 ; cuvîntare despre cooperaţie (scurtă relatare apărută în presă) — 4 aprilie, în ziarul „Pravda" nr. 74 ; cuvîntare rostită la încheierea lucrărilor congresului (relatare apărută în presă) — 6 aprilie, în ziarele „Pravda" nr. 75 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 75

Publicat în întregime în 1920, în cartea „Congresul al IX-lea al Partidului Comunist din Rusia. Dare de seamă stenografică"

Cuvîntul de încheiere la raportul Comitetului Central a fost publicat în întregime pentru prima oară în 1960, în cartea „Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia. Martie-aprilie 1920. Procese-verbale"

Se tipăreşte după textul cărţii, confruntat cu textul stenogramei

www.dacoromanica.ro

Российская Коммунистическая Партия (большевиков).

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Личная анкета

для делегатов 9-го С'езда Р. К. П. (большевиков).

1. Имя, отчество и фамилия. Владимир Ильич Ульянов (Ленин)

2. № делегатского билета решающий совещательн. 381

3. В какой организации числитесь (уезд, губерния). Москва

4. Число членов вашей организации. 35 000

5. Как избраны (на губконференции, уездконференции, общем собрании и т. д.) и когда. Моск. городской

6. Число представленных членов партии на губконференции, уездконференции, общем собрании, на которой вы были избраны на С'езд. 35.000

7. Возраст. 50

8. Образование. Высшее

9. Бывшая профессия (указать вполне определенно), или какие специальности знаете. Публ. и парл. юрист.

10. Национальность. Великорос

11. Семейное положение. Женат

Партийная работа.

12. С какого времени состоите членом Р. К. П. (год, месяц). с 1903 года

13. На каких Всероссийских партийных С'ездах вы участвовали. Каждый, кроме 1-го

14. Какую партийную работу исполняли, когда и где. Член ЦК и ред. ЦО

www.dacoromanica.ro

15. Сколько времени вы вели нелегальную работу. 1893–1917.

16. Какую партийную работу исполняете сейчас. Чл. ЦК. Предс. СНК и СТО.

17. Принадлежали-ли к какой-либо партии до вступления в Р. К. П., когда, сколько времени. Нет

Советская работа.

18. Какую советскую работу исполняли, когда, где. Пр. СНК и СТО

19. Какую советскую работу исполняете сейчас. Ничего

20. В каких и когда состояли Профессиональных Союзах и в каком состоите сейчас. Не состоял

21. Подвергались-ли вы репрессиям за партийную работу, когда, по каким делам. Б. арестовывался 1887, 1897 и 1900

22. Где застала вас февральская революция (в ссылке, каторге, тюрьме, заграницей, на военной службе, фабрике и т. д.). В эмиграции (в Швейцарии)

23. Сколько времени провели: в тюрьме, 14 мес. (Киев, Кресты, Дом предв. закл.)
„ „ „ в ссылке, 3 года
„ „ „ на каторге, не был
„ „ „ в эмиграции. 1900–1901 и 1908–1917

Подпись В. Ульянов (Ленин)

29 марта дня, 1920 г.

Fișă personală pentru delegații la Congresul al IX-lea al P. C. (b) din Rusia, completată de V. I. Lenin la 29 martie 1920

Micșorat

www.dacoromanica.ro

1

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA DESCHIDEREA CONGRESULUI 29 MARTIE

Permiteţi-mi în primul rînd ca, în numele C.C. al P.C. din Rusia, să salut pe delegaţii la congresul partidului.

Tovarăşi, deschidem congresul ordinar al partidului într-un moment deosebit de important. Dezvoltarea internă a revoluţiei noastre a dus la obţinerea unor victorii foarte mari şi rapide asupra duşmanului în războiul civil, iar datorită situaţiei internaţionale, aceste victorii au însemnat victoria revoluţiei sovietice în prima ţară care a înfăptuit această revoluţie, într-o ţară dintre cele mai slabe şi mai înapoiate, o victorie asupra capitalismului şi imperialismului mondial unit. După ce am dobîndit aceste victorii, putem trece acum cu încredere fermă şi netulburată la îndeplinirea sarcinilor imediate ale construcţiei economice paşnice, fiind convinşi că actualul congres va face bilanţul experienţei celor doi ani şi mai bine de muncă sovietică şi va şti să folosească învăţămintele dobîndite în vederea rezolvării sarcinii construcţiei economice — sarcină mai grea şi mai complexă. Pe plan internaţional, situaţia noastră n-a fost niciodată atît de favorabilă ca acum, şi ceea ce ne umple îndeosebi inimile de bucurie şi de optimism sînt veştile pe care le primim în fiecare zi din Germania şi care ne arată că, oricît de greu, oricît de anevoios se naşte revoluţia socialistă, puterea proletară sovietică în Germania creşte cu o forţă de nestăvilit. Korniloviada germană a avut în Germania acelaşi rol ca şi în Rusia. După korniloviadă, a început o cotitură spre

www.dacoromanica.ro

puterea muncitorească nu numai în masele muncitorilor de la oraşe, ci şi în rîndurile proletariatului agricol din Germania ; această cotitură are o însemnătate istorică mondială. Ea nu numai că confirmă în mod absolut încă o dată justeţea căii pe care mergem, dar ne dă şi certitudinea că nu e departe vremea cînd vom merge umăr la umăr cu un guvern sovietic german. (A p l a u z e.)

Declar deschise lucrările congresului şi vă rog să procedaţi la alegerea prezidiului.

www.dacoromanica.ro

2

RAPORTUL COMITETULUI CENTRAL 29 MARTIE

Tovarăşi ! Înainte de a începe raportul, trebuie să spun că el are, ca şi la congresul precedent, două părţi : partea politică şi cea organizatorică. Această împărţire ne face să ne gîndim, în primul rînd, la felul cum s-a desfăşurat munca Comitetului Central sub aspect exterior, organizatoric. Cu un an în urmă, partidul nostru a pierdut pe I. M. Sverdlov, şi această pierdere n-a putut să nu se facă simţită în întreaga organizare a Comitetului Central. Nimeni n-a reuşit să îmbine în activitatea sa munca politică cu cea organizatorică aşa cum a făcut-o tov. Sverdlov, şi de aceea am fost nevoiţi să încercăm să înlocuim munca lui prin munca unui colegiu.

În ceea ce priveşte munca curentă, de zi cu zi a Comitetului Central, ea a fost dusă, în perioada de un an la care se referă raportul, de două colegii, alese la plenara Comitetului Central : Biroul Organizatoric al Comitetului Central şi Biroul Politic al Comitetului Central [100] ; iar pentru a asigura coordonarea şi continuitatea hotărîrilor acestor două organe, secretarul a făcut parte din ambele birouri. Situaţia a fost de aşa natură, încît principala sarcină efectivă a Biroului Organizatoric a fost repartizarea forţelor partidului, iar sarcina Biroului Politic — rezolvarea problemelor politice. Se înţelege de la sine că această împărţire este, într-o anumită măsură, artificială ; e limpede că nici o politică nu poate fi aplicată fără a efectua numiri şi transferări. Prin urmare, fiecare problemă organizatorică capătă o semnificaţie politică, şi

www.dacoromanica.ro

practica a demonstrat că este suficientă cererea unui singur membru al Comitetului Central pentru ca orice problemă să fie privită, pentru un motiv sau altul, ca o problemă politică. Încercarea de a delimita altfel activitatea Comitetului Central n-ar fi raţională şi, în practică, nu şi-ar atinge scopul.

Această metodă de organizare a muncii a dus la rezultate extrem de pozitive : nu s-a întîmplat niciodată ca în relaţiile dintre cele două Birouri să se ivească dificultăţi. În general, munca ambelor organe s-a desfăşurat în mod armonios, iar aplicarea practică a hotărîrilor a fost înlesnită de prezenţa secretarului, care îndeplinea întru totul şi exclusiv voinţa Comitetului Central. Pentru a înlătura orice neînţelegere, trebuie să subliniem de la bun început că numai hotărîrile colective ale Comitetului Central, adoptate de Biroul Organizatoric, de Biroul Politic sau de plenara Comitetului Central, că exclusiv aceste hotărîri erau aplicate de secretarul C.C. al partidului. Altfel munca Comitetului Central nu poate să se desfăşoare în bune condiţii.

După aceste sumare observaţii cu privire la organizarea muncii în cadrul Comitetului Central, voi trece la sarcina care-mi revine — aceea de a prezenta raportul Comitetului Central. A prezenta un raport asupra muncii politice desfăşurate de Comitetul Central este o sarcină foarte grea, dacă e s-o înţelegem în sensul literal al cuvîntului. În cursul acestui an, o mare parte a muncii Biroului Politic s-a redus la rezolvarea curentă a diferitelor probleme privind politica, coordonarea acţiunilor tuturor instituţiilor de stat şi de partid, ale tuturor organizaţiilor clasei muncitoare, privind coordonarea şi îndrumarea întregii munci a Republicii sovietice. Biroul Politic rezolva toate problemele privind politica internă şi cea internaţională. Se înţelege că ar fi cu neputinţă să enumăr toate aceste probleme. În materialele publicate de Comitetul Central în vederea acestui congres veţi găsi datele necesare pentru o informare amănunţită [101]. A încerca să repet aceste date în raport ar fi peste puterile mele şi cred că nici n-ar prezenta interes pentru delegaţi. Fiecare dintre noi, lucrînd în cutare sau cutare organizaţie de partid sau de

www.dacoromanica.ro

stat, urmăreşte zilnic modul neobişnuit de rapid în care se succed problemele politice interne şi externe. Însăşi rezolvarea acestor probleme, aşa cum şi-a găsit ea expresia în decretele Puterii sovietice, în activitatea organizaţiilor de partid, în fiecare cotitură, constituie o apreciere a muncii Comitetului Central al partidului. Trebuie spus că problemele au fost atît de numeroase, încît ele au trebuit să fie rezolvate aproape întotdeauna într-o grabă extraordinară, şi numai datorită faptului că membrii colegiului se cunoşteau bine între ei, datorită cunoaşterii nuanţelor părerilor fiecăruia, datorită încrederii reciproce, munca a putut fi dusă la bun sfîrşit. Altfel, această muncă ar fi depăşit puterile unui colegiu chiar de trei ori mai mare. Adeseori a trebuit să rezolvăm probleme complexe nu în cadrul unor şedinţe, ci prin convorbiri telefonice. Se proceda astfel, întrucît exista convingerea că anumite probleme cunoscute ca fiind complexe şi controversate nu vor fi ocolite. Acum, cînd urmează să prezint un raport general, îmi voi îngădui ca, în loc de a trece în revistă toate problemele în ordine cronologică şi a le grupa pe domenii de activitate, să mă opresc asupra aspectelor principale, esenţiale, şi în special asupra acelora care leagă experienţa zilei de ieri, mai exact experienţa anului trecut, de sarcinile care ne stau în faţă.

N-a venit încă timpul să se scrie istoria Puterii sovietice. Şi chiar de-ar fi venit, noi — spun aceasta în ceea ce mă priveşte, şi cred că exprim şi părerea Comitetului Central — n-avem de gînd să devenim istorici, ci ne interesează prezentul şi viitorul. Considerăm activitatea depusă în anul ce a trecut ca un material, ca o lecţie, ca o treaptă de pe care trebuie să păşim mai departe. Din acest punct de vedere, activitatea Comitetului Central se împarte în două mari domenii : activitatea legată de sarcinile de ordin militar, care determină situaţia internaţională a republicii, şi activitatea legată de construcţia economică paşnică, internă, care a trecut pe primul plan, poate, abia pe la sfîrşitul anului trecut sau începutul acestui an, cînd s-a putut vedea clar că am repurtat o victorie decisivă pe fronturile hotărîtoare ale războiului

www.dacoromanica.ro

civil. În primăvara anului trecut, situaţia noastră militară a fost extrem de grea ; am suferit, după cum vă aduceţi aminte, multe înfrîngeri şi a trebuit să facem faţă unor noi şi neaşteptate ofensive de mare amploare ale reprezentanţilor contrarevoluţiei şi ai Antantei, ofensive pe care nu le prevăzusem. De aceea era cu totul firesc ca cea mai mare parte a acestei perioade să fie consacrată îndeplinirii sarcinilor militare, sarcinilor războiului civil, care păreau irealizabile tuturor celor ce şovăiau — fără a mai vorbi de partidul menşevicilor, de cel al socialiştilor-revoluţionari şi de alţi reprezentanţi ai democraţiei micburgheze —, precum şi masei elementelor intermediare, fapt ce i-a determinat să afirme cu toată sinceritatea că aceste sarcini nu pot fi îndeplinite, că Rusia este o ţară înapoiată şi slăbită şi nu va putea să învingă orînduirea capitalistă din întreaga lume din moment ce revoluţia în Occident întîrzie. De aceea a trebuit ca, rămînînd pe poziţia noastră şi păstrînd convingerea noastră fermă, să afirmăm cu hotărîre că vom învinge şi să lansăm lozincile : „totul pentru victorie !“ şi „totul pentru război !“

Pentru a putea înfăptui aceste lozinci am fost nevoiţi să nu satisfacem o serie întreagă de nevoi dintre cele mai arzătoare, lipsindu-i deseori pe foarte mulţi de ajutorul nostru, şi am făcut acest lucru în mod conştient şi deschis, fiind convinşi că trebuie să ne concentrăm toate forţele asupra războiului şi să învingem în acest război, impus de Antantă. Numai datorită faptului că partidul a stat de veghe, că în rîndurile lui a existat disciplina cea mai severă, că autoritatea partidului a făcut ca toate departamentele şi toate instituţiile să acţioneze ca un tot, că lozincile lansate de Comitetul Central au fost urmate ca de un singur om de zeci, sute, mii şi în cele din urmă de milioane de oameni, şi numai pentru că au fost făcute sacrificii fără precedent, numai de aceea s-a putut produce minunea care s-a produs. Numai de aceea, în pofida campaniei pe care au dezlănţuit-o în mai multe rînduri imperialiştii Antantei şi imperialiştii din lumea întreagă, am fost în stare să învingem. Desigur, noi nu ne limităm numai la sublinierea acestei laturi a chestiunii ; trebuie totodată să avem în vedere că ea constituie un învăţămînt,

www.dacoromanica.ro

în sensul că fără disciplină şi fără centralizare n-am fi înfăptuit niciodată această sarcină. Sacrificiile fără precedent făcute de noi pentru a salva ţara de contrarevoluţie, pentru a asigura victoria revoluţiei ruse asupra lui Denikin, Iudenici şi Kolceak constituie o chezăşie a revoluţiei sociale mondiale. Pentru a putea înfăptui acest lucru, era nevoie ca în partid să existe disciplină, să existe o centralizare foarte strictă şi convingerea nestrămutată că sacrificiile imense pe care le fac zeci şi sute de mii de oameni vor contribui la înfăptuirea tuturor acestor sarcini, că această victorie poate fi efectiv obţinută şi asigurată. Iar pentru aceasta era nevoie ca partidul şi clasa care exercită dictatura, clasa muncitoare, să fie acele elemente care să unească milioane de oameni ai muncii atît în Rusia, cît şi în lumea întreagă.

Dacă ne gîndim care au fost, în cele din urmă, elementele esenţiale ce au permis înfăptuirea unei asemenea minuni în istorie, ca o ţară slabă, sleită de puteri, o ţară înapoiată să învingă cele mai puternice ţări din lume, constatăm că acestea sînt : centralizarea, disciplina şi un spirit de sacrificiu nemaiîntîlnit. Pe ce bază ? În ţara cea mai puţin dezvoltată, milioanele de oameni ai muncii au putut să ajungă la organizare, au putut să înfăptuiască această disciplină şi centralizare numai datorită faptului că muncitorii care trecuseră prin şcoala capitalismului au fost uniţi de către acesta, că în toate ţările înaintate proletariatul se unea, şi aceasta pe o scară cu atît mai largă cu cît ţara era mai înaintată ; pe de altă parte, datorită faptului că, în condiţiile existenţei producţiei de mărfuri, proprietatea, proprietatea capitalistă, şi mica proprietate dezbină. Proprietatea dezbină, pe cînd noi unim, şi unim tot mai multe milioane de oameni ai muncii din lumea întreagă. Se poate spune că acum acest lucru îl văd şi orbii, cel puţin aceia dintre ei care nu voiau să-l vadă. Cu cît trecea mai mult timp, cu atît duşmanii noştri erau tot mai dezbinaţi. Îi dezbina proprietatea capitalistă, proprietatea privată în condiţiile existenţei producţiei de mărfuri, fie că e vorba de micii proprietari care fac speculă vînzînd surplusul de cereale şi îmbogăţindu-se pe seama muncitorilor flămînzi, fie că e

www.dacoromanica.ro

vorba de capitaliştii din diferite ţări, chiar dacă dispun de forţă militară şi creează „Liga Naţiunilor", „marea ligă unică" a tuturor naţiunilor avansate din lume. Această unitate este o pură ficţiune, o pură înşelătorie, o minciună sfruntată. Şi am putut vedea — exemplul este extrem de grăitor — că această faimoasă „Ligă a Naţiunilor", care a încercat să acorde unora şi altora dreptul de a conduce state, să împartă lumea, această faimoasă Ligă s-a dovedit a fi un balon de săpun, care s-a spart imediat, deoarece era întemeiată pe proprietatea capitalistă. Am putut vedea acest lucru pe o scară istorică, gigantică ; aceasta confirmă adevărul fundamental pe a cărui recunoaştere ne-am bazat credinţa în dreptatea noastră, încrederea noastră absolută în victoria Revoluţiei din Octombrie, convingerea că pornim la realizarea unei opere la care, în ciuda tuturor greutăţilor, a tuturor piedicilor, se vor alătura milioane şi milioane de oameni ai muncii din toate ţările. Ştiam că avem aliaţi, că trebuie să dăm dovadă de spirit de sacrificiu într-o ţară căreia istoria i-a încredinţat o misiune foarte grea şi de onoare, pentru ca nemaipomenitele jertfe să fie răsplătite însutit, deoarece fiecare lună în plus pe care o trăieşte Republica sovietică, rezistînd atacurilor duşmanilor, ne va aduce milioane şi milioane de aliaţi în toate ţările.

Dacă ne gîndim, în ultima analiză, cum s-a făcut că am putut să învingem, că trebuia să învingem, constatăm că aceasta se datoreşte numai faptului că duşmanii noştri, legaţi formal prin fel de fel de legături de cele mai puternice guverne ale lumii şi de reprezentanţii cei mai puternici ai capitalului — oricît de uniţi au fost ei formal —, erau dezbinaţi ; legătura lor internă în fond îi dezbina chiar pe ei, aruncîndu-i unul împotriva altuia, iar proprietatea capitalistă îi descompunea, transformîndu-i din aliaţi în fiare sălbatice, astfel încît ei nu vedeau că Rusia Sovietică îşi sporeşte numărul adepţilor în rîndurile soldaţilor englezi debarcaţi la Arhanghelsk, în rîndurile marinarilor francezi debarcaţi la Sevastopol, în rîndurile muncitorilor din toate ţările, unde social-conciliatorii au trecut de partea capitalului în toate ţările avansate, fără excepţie. Aceasta a fost cauza fundamentală,

www.dacoromanica.ro

cea mai profundă care, în ultimă instanţă, a făcut ca noi să obţinem o victorie certă ; ea a constituit acel izvor care continuă să fie izvorul esenţial, invincibil, inepuizabil al forţei noastre şi care ne permite să afirmăm că, atunci cînd vom înfăptui pe deplin în ţara noastră dictatura proletariatului, cînd vom realiza prin avangarda proletariatului, prin partidul său înaintat, o unire deplină a forţelor proletariatului, vom putea aştepta venirea revoluţiei mondiale. Aceasta este într-adevăr expresia voinţei, expresia hotărîrii proletare de a lupta, expresia hotărîrii proletare de a realiza unirea milioanelor, a zecilor de milioane de muncitori din toate ţările.

Domnii burghezi şi pseudosocialiştii din Internaţionala a II-a pretind că toate acestea nu sînt decît fraze agitatorice. Nu, aceasta este o realitate istorică, confirmată de experienţa grea şi sîngeroasă a războiului civil din Rusia, deoarece acest război civil a fost un război împotriva capitalului mondial, iar acest capital se dezagrega de la sine în cursul bătăliei, se devora pe sine însuşi, pe cînd noi ieşeam din bătălie mai oţeliţi, mai puternici în ţara proletariatului, în rîndul căruia foametea şi tifosul exantematic făceau ravagii. În această ţară am reuşit să atragem de partea noastră mereu alte mase de oameni ai muncii. Acest an al revoluţiei noastre, şi mai cu seamă anul la care se referă raportul, a făcut ca ceea ce altădată li se părea conciliatorilor o frază agitatorică şi de care burghezia îşi bătea joc să se transforme definitiv într-un fapt istoric indiscutabil, care ne dă posibilitatea să afirmăm cu deplină certitudine : dacă am putut să realizăm acest lucru, înseamnă că avem în lumea întreagă o bază infinit mai largă decît aceea pe care a avut-o oricare dintre revoluţiile anterioare. S-a creat o alianţă internaţională, care nu este înregistrată nicăieri, care nu este consemnată în scris, care nu reprezintă nimic din punctul de vedere al „dreptului de stat", dar care în realitate, în lumea capitalistă în descompunere, reprezintă totul. Fiecare lună în cursul căreia recuceream poziţii sau pur şi simplu ne menţineam poziţiile împotriva unui duşman foarte puternic dovedea lumii întregi că avem dreptate şi ne aducea alte milioane de aderenţi.

www.dacoromanica.ro

Acest proces părea anevoios ; el era însoţit de înfrîngeri mari. După teroarea albă fără precedent din Finlanda [102] a urmat, în cursul anului la care se referă raportul, înfrîngerea revoluţiei din Ungaria, înăbuşită de reprezentanţii Antantei pe baza unui acord secret cu România, înşelînd astfel parlamentele din propriile ţări.

Aceasta a fost o trădare dintre cele mai mîrşave, un complot urzit de Antanta internaţională pentru a înăbuşi prin teroare albă revoluţia din Ungaria, fără să mai vorbim de faptul că puterile Antantei căutau prin orice mijloace să ajungă la o înţelegere cu conciliatorii germani pentru a înăbuşi revoluţia germană [103], că aceşti oameni, care-l declaraseră pe Liebknecht un german cinstit, s-au aruncat împreună cu imperialiştii germani, ca nişte cîini turbaţi, asupra acestui german cinstit. Ei au întrecut orice măsură ; dar fiecare act de represiune al lor nu făcea decît să consolideze poziţiile noastre, astfel că noi deveneam tot mai puternici, iar lor le fugea terenul de sub picioare.

Consider că trebuie să ţinem seama în cea mai mare măsură de această experienţă fundamentală pe care noi am dobîndit-o. Trebuie să ne îngrijim, în primul rînd, ca agitaţia şi propaganda noastră să se bazeze pe analiză, explicînd de ce am învins, de ce sacrificiile făcute în războiul civil au fost răsplătite însutit şi cum trebuie să procedăm pentru ca, folosind această experienţă, să obţinem victoria într-un alt război, în războiul dus pe un front fără vărsare de sînge, în războiul care şi-a schimbat doar forma, el fiind dus împotriva noastră de aceiaşi vechi reprezentanţi, slugi şi conducători ai vechii lumi capitaliste, care acum luptă cu şi mai multă îndîrjire, înverşunare şi furie. Revoluţia noastră a confirmat, mai mult decît oricare altă revoluţie, legea după care forţa revoluţiei, forţa asaltului, energia, fermitatea şi triumful victoriei ei măresc în acelaşi timp forţa de împotrivire a burgheziei. Cu cît obţinem mai multe victorii, cu atît exploatatorii capitalişti învaţă mai mult să se unească şi să treacă la ofensive mai hotărîte. Cu toţii vă aduceţi, doar, bine aminte — nu e atît de mult de atunci din punctul de vedere al timpului scurs, dar e mult din punc-

www.dacoromanica.ro

tul de vedere al evenimentelor curente —, vă aduceţi aminte că la începutul Revoluţiei din Octombrie bolşevismul a fost privit ca o curiozitate ; şi atît în Rusia, cît şi în Europa, cei care au împărtăşit această părere care exprima lipsa de maturitate şi slăbiciunea revoluţiei proletare au trebuit foarte curînd să renunţe la ea. Bolşevismul a devenit un fenomen mondial, iar revoluţia muncitorească a ridicat capul. Sistemul sovietic, pe care noi l-am creat în octombrie, urmînd învăţămintele anului 1905 şi dezvoltînd propria noastră experienţă, acest sistem sovietic s-a dovedit a fi un fenomen de importanţă istorică mondială.

Se poate spune fără nici o exagerare că pe scară mondială stau acum faţă-n faţă două lagăre pe deplin conştiente de ţelurile lor. Trebuie să subliniem că abia în anul care s-a scurs cele două lagăre au ajuns să stea faţă în faţă într-o luptă hotărîtoare şi definitivă şi că tocmai acum, în timpul lucrărilor acestui congres, trăim, poate, unul dintre cele mai însemnate, mai pline de încordare momente de trecere de la război la pace.

Ştiţi cu toţii în ce postură s-au pus conducătorii puterilor imperialiste ale Antantei, care ţipau în gura mare : „nu vom înceta niciodată războiul împotriva bolşevicilor — aceşti uzurpatori şi tîlhari, aceşti acaparatori ai puterii şi duşmani ai democraţiei“ ; ştiţi că ei au fost nevoiţi să ridice blocada, că încercarea lor de a-şi ralia ţările mici a eşuat, pentru că noi am ştiut să atragem de partea noastră nu numai pe muncitorii din toate ţările, dar şi burghezia din ţările mici, căci imperialiştii asupresc nu numai pe muncitorii din propriile lor ţări, ci şi burghezia din ţările mici. Ştiţi de asemenea că am atras de partea noastră burghezia şovăielnică din ţările avansate, şi iată că a venit acum momentul cînd Antanta renunţă la promisiunile ei anterioare, la preceptele ei şi la acordurile pe care, în treacăt fie zis, le-a încheiat de zeci de ori cu diferiţi albgardişti ruşi ; deşi a aruncat sute de milioane, Antanta nu s-a ales cu nimic de pe urma acestor acorduri, ea n-a reuşit să ducă acţiunea pînă la capăt.

Acum, după ce a ridicat blocada, Antanta a început de fapt tratative de pace cu Republica sovietică, pe care însă

www.dacoromanica.ro

nu le duce pînă la capăt, din care cauză ţările mici au pierdut încrederea în ea, în puterea ei. Vedem că situaţia Antantei, situaţia ei externă, nu poate fi cîtuşi de puţin definită pe baza noţiunilor de drept obişnuite. Statele care fac parte din Antantă nu sînt nici în relaţii de război, nici în relaţii de pace cu bolşevicii ; ele ne recunosc şi totodată nu ne recunosc. Această totală dezagregare a duşmanilor noştri, care erau convinşi că reprezintă totuşi ceva, ne arată că ei nu reprezintă nimic, că nu sînt decît o haită de fiare capitaliste care se ceartă între ele şi care se dovedesc absolut incapabile să ne facă vreun rău.

Situaţia se prezintă acum astfel : Letonia ne-a făcut, în mod oficial, propuneri de pace [104] ; Finlanda ne-a trimis o telegramă în care se vorbeşte oficial despre o linie de demarcaţie, dar în fond aceasta înseamnă trecerea la o politică de pace [105] ; în sfîrşit, Polonia, acea Polonie ai cărei reprezentanţi au zăngănit armele mai zgomotos ca oricine şi continuă să le zăngăne, Polonia care a primit şi primeşte mai mult decît oricine trenuri întregi cu armament de artilerie şi promisiuni că va fi ajutată cu toate cele necesare numai şi numai să continue lupta împotriva Rusiei, ei bine, chiar şi această Polonie, care, din cauza instabilităţii guvernului său, este nevoită să se lanseze în orice aventură războinică, ne-a transmis invitaţia de a începe tratative de pace [106]. Trebuie să fim cît se poate de prudenţi. Politica noastră cere în primul rînd o atitudine cît se poate de atentă. Aici e deosebit de greu să găseşti linia justă, pentru că nimeni nu ştie cum vor evolua lucrurile — însuşi duşmanul nu ştie ce va face mai departe. Nici domnii reprezentanţi ai politicii franceze, care aţîţă cel mai mult Polonia, nici conducătorii Poloniei burghezo-moşiereşti nu ştiu ce va fi mai departe, nu ştiu ce vor. Astăzi ei spun : „Domnilor, daţi-ne cîteva trenuri cu tunuri şi cîteva sute de milioane, şi sîntem gata să ne războim cu bolşevicii". Ei ascund ştirile privitoare la grevele care iau în Polonia proporţii din ce în ce mai mari ; ei înăspresc cenzura pentru a ascunde adevărul. Dar mişcarea revoluţionară creşte în Polonia. Creşterea mişcării revoluţionare în Germania, în faza nouă în care a intrat, pe acea treaptă nouă cînd muncitorii, după korniloviada

www.dacoromanica.ro

germană, creează armate roşii, ne arată în mod clar (vezi ultimele telegrame din Germania) că voinţa de luptă a muncitorilor creşte neîncetat. Chiar în conştiinţa reprezentanţilor Poloniei burghezo-moşiereşti începe să încolţească ideea : „Nu este oare tîrziu, nu va fi oare instituită Republica sovietică în Polonia înainte ca printr-un act de stat să se fi declarat pace sau război ?“ Ei nu ştiu ce să facă. Nu ştiu ce le va aduce ziua de mîine.

Ştim că cu fiecare lună forţele noastre se întăresc tot mai mult şi se vor întări şi în viitor. De aceea situaţia noastră internaţională este mai trainică decît oricînd. Dar trebuie să urmărim cu foarte mare atenţie criza internaţională şi să fim gata să facem faţă oricărei surprize. Avem o propunere formală de pace din partea Poloniei. Aceşti domni se află într-o situaţie desperată, atît de desperată, încît prietenii lor, monarhiştii germani, oameni care au primit o educaţie mai bună şi au mai multă experienţă politică şi mai multe cunoştinţe, s-au lansat într-o aventură de tip kornilovist. Burghezia poloneză face o propunere de pace, ştiind că o aventură poate să însemne o korniloviadă poloneză. Cunoscînd faptul că adversarul nostru — care nu ştie ce vrea să facă şi ce va face mîine — este într-o situaţie extrem de grea, trebuie să fim ferm convinşi că, în ciuda propunerii de pace, războiul este posibil. Nu se poate prevedea cum se vor comporta ei în viitor. I-am văzut pe aceşti oameni, îi cunoaştem pe aceşti oameni de teapa lui Kerenski, pe aceşti menşevici şi socialişti-revoluţionari. În aceşti doi ani i-am văzut cum ei se apropiau astăzi de Kolceak, mîine, într-o anumită măsură, de bolşevici, apoi de Denikin, şi această atitudine era camuflată sub paravanul unei frazeologii găunoase despre libertate şi democraţie. Îi cunoaştem pe aceşti domni, şi de aceea primim cu amîndouă mîinile propunerea lor de pace, acceptînd să facem maximum de concesii şi convinşi fiind că pacea încheiată cu ţările mici va fi infinit mai folositoare cauzei noastre decît războiul, deoarece cu ajutorul războiului imperialiştii înşelau masele muncitoare, ascundeau adevărul despre Rusia Sovietică ; din această cauză, orice pace va deschide o cale de o sută de ori mai largă influenţei noastre. De altfel, în aceşti ani, influenţa

www.dacoromanica.ro

noastră a fost şi aşa destul de puternică. Internaţionala a III-a, Comunistă, a repurtat victorii fără precedent. Ştim însă totodată că războiul poate să ne fie impus în orice moment. Duşmanii noştri nu ştiu încă nici ei înşişi ce sînt în stare să facă în această privinţă.

Că se fac pregătiri de război este un fapt în afară de orice îndoială. Multe state vecine cu Rusia şi, poate, multe state care nu sînt vecine cu ea se înarmează. Iată de ce, mai mult decît oricînd, trebuie să manevrăm în politica noastră externă, să urmăm cu fermitate linia pe care am adoptat-o şi să fim pregătiţi pentru orice eventualitate. Războiul pentru pace l-am dus cu o energie deosebit de mare. Acest război dă rezultate excelente. Pe această arenă de luptă noi am obţinut rezultate foarte bune, în orice caz nu mai puţin bune decît pe tărîmul de activitate al Armatei Roşii, pe cîmpul de luptă. Încheierea păcii cu noi nu depinde însă de voinţa statelor mici, chiar dacă ele doresc pacea. Ele sînt pînă peste cap înglodate în datorii faţă de statele care fac parte din Antantă, iar în sînul acesteia există disensiuni foarte grave şi mari rivalităţi. Trebuie deci să reţinem că, privită pe plan istoric-mondial, după războiul civil şi după războiul Antantei, pacea este, desigur, posibilă.

Dar paşii noştri spre pace trebuie să fie însoţiţi de o întărire a întregii noastre capacităţi de luptă, şi în nici un caz nu trebuie să dezarmăm armata. Armata noastră constituie o garanţie reală că puterile imperialiste nu vor întreprinde nici cele mai mici tentative, nici cele mai mici încercări de a ne ataca, deoarece, chiar dacă ar putea să conteze pe unele succese efemere la început, în cele din urmă însă ele vor fi înfrînte de Rusia Sovietică. Trebuie să ştim acest lucru ; aceasta trebuie să constituie baza agitaţiei şi propagandei noastre, şi este necesar să ne pregătim în acest sens pentru a rezolva sarcina care, dată fiind starea de oboseală crescîndă, impune îmbinarea ambelor aspecte ale activităţii noastre.

Trec acum la cele mai importante considerente principiale care ne-au determinat să îndrumăm cu hotărîre masele muncitoare pe calea folosirii armatei în vederea îndeplinirii sarcinilor fundamentale şi imediate. Vechiul

www.dacoromanica.ro

izvor al disciplinei, capitalul, este slăbit, vechiul izvor al coeziunii a dispărut. Trebuie să creăm o nouă disciplină, un nou izvor al disciplinei şi al coeziunii. Orice constrîngere stîrneşte revolta, ţipetele, protestele zgomotoase şi lamentările democraţiei burgheze, care repetă într-una cuvintele „libertate" şi „egalitate" fără să înţeleagă că libertatea pentru capital este o crimă împotriva muncitorilor, că egalitatea dintre sătul şi flămînd este o crimă împotriva celor ce muncesc. În numele luptei împotriva minciunii, noi înfăptuim obligativitatea muncii şi unirea celor ce muncesc, fără să ne temem cîtuşi de puţin să recurgem la constrîngere, deoarece nicăieri nu s-a înfăptuit vreo revoluţie fără constrîngere, şi proletariatul are dreptul să facă uz de constrîngere pentru a-şi apăra cu orice preţ cuceririle. Atunci cînd domnii burghezi, domnii conciliatori, domnii „independenţi" din Germania şi din Austria şi longuetiştii din Franţa discutau despre factorul istoric, ei scăpau totdeauna din vedere un asemenea factor ca hotărîrea, fermitatea şi dîrzenia revoluţionară a proletariatului. Proletariatul din ţara noastră a dat dovadă tocmai de aceste calităţi, de dîrzenie şi fermitate, atunci cînd şi-a spus lui însuşi, a spus altora şi a dovedit-o în fapt că mai degrabă vom pieri pînă la unul decît să cedăm din teritoriul nostru, decît să renunţăm la principiul nostru, la principiul disciplinei şi al unei politici ferme, căreia trebuie să-i jertfim totul. Într-un moment de dezagregare a ţărilor capitaliste şi a clasei capitaliste, într-un moment de deznădejde şi de criză a acesteia, singurul care decide este acest factor politic. Frazele despre minoritate şi majoritate, despre democraţie şi libertate nu hotărăsc nimic, oricît ar face uz de ele eroii perioadei istorice trecute. În asemenea situaţie hotărăsc conştiinţa şi fermitatea clasei muncitoare. Dacă clasa muncitoare este gata de sacrificiu, dacă a dovedit că ştie să-şi încordeze toate forţele, sarcina ar fi îndeplinită. Pentru îndeplinirea ei trebuie făcut totul. Hotărîrea clasei muncitoare, voinţa ei neclintită de a-şi înfăptui lozinca : „mai bine pierim decît să ne predăm" constituie nu numai un factor istoric, ci şi un factor hotărîtor, un factor care asigură victoria.

www.dacoromanica.ro

De la această victorie, de la această încredere în victorie am trecut şi am ajuns acum la problemele construcţiei economice paşnice, a căror soluţionare constituie obiectivul principal al congresului nostru. În această privinţă, după părerea mea, nu poate fi vorba despre o dare de seamă a Biroului Politic al Comitetului Central sau, mai bine zis, despre o dare de seamă politică a Comitetului Central ; trebuie să spunem fără înconjur, deschis : da, tovarăşi, este o problemă pe care voi o veţi rezolva, este o problemă pe care trebuie s-o examinaţi cu întreaga voastră autoritate de instanţă supremă a partidului. Noi am schiţat foarte limpede în faţa voastră această problemă. Ne-am situat pe o poziţie precisă. Datoria voastră este de a confirma definitiv, de a corecta sau de a schimba hotărîrea noastră. Comitetul Central trebuie să arate însă, în darea lui de seamă, că în această problemă fundamentală şi arzătoare el a luat o poziţie absolut precisă. Acum sarcina este ca proletariatul să concentreze toate forţele, tot ce îi permite unitatea lui absolută, pentru rezolvarea problemelor construcţiei economice paşnice, pentru refacerea industriei distruse. Aici este nevoie de o disciplină de fier, de un regim de fier fără de care nu ne-am fi putut menţine nu doi ani şi cîteva luni, dar nici măcar două luni. Trebuie să ştim să folosim victoria dobîndită. Pe de altă parte, trebuie să înţelegem că această trecere cere multe sacrificii din partea ţării, care şi pînă acum a avut mult de suferit.

Pentru Comitetul Central, latura principială a problemei a fost clară. Toată activitatea noastră a fost subordonată acestei politici, a fost orientată în acest spirit. Problema, de pildă, care pare a fi un amănunt, care, dacă o iei în sine, dacă o scoţi din conexiunea ei, nu are, firește, o însemnătate principială esenţială — problema conducerii prin colegii şi a conducerii unice, pe care urmează s-o rezolvaţi —, această problemă trebuie neapărat privită prin prisma învăţămintelor esenţiale trase de noi, prin prisma experienţei noastre, a practicii noastre revoluţionare. Ni se spune, de exemplu : „Conducerea prin colegii este una dintre formele de participare a maselor largi la conducerea statului". Am discutat această pro-

www.dacoromanica.ro

blemă la Comitetul Central, am luat hotărîri şi acum trebuie să declarăm în faţa congresului: tovarăşi, nu ne putem împăca cu o asemenea confuzie teoretică. Dacă în problema fundamentală a activităţii noastre pe plan militar, a războiului nostru civil, am fi admis în proporţie de zece la sută o asemenea confuzie teoretică, am fi fost bătuţi, şi pe bună dreptate.

Îngăduiţi-mi, tovarăşi, ca în legătură cu raportul Comitetului Central şi cu problema participării clasei noi la conducerea statului pe baza principiului conducerii prin colegii sau a conducerii unice să fac cîteva consideraţii teoretice şi să arăt în ce mod conduce o clasă şi în ce se manifestă dominaţia ei. În această privinţă noi nu sîntem novici, şi revoluţia noastră se deosebeşte de cele anterioare prin aceea că nu are în ea nimic utopic. Dacă o clasă nouă a luat locul celei vechi, ea se va putea menţine numai printr-o luptă înverşunată împotriva celorlalte clase şi va învinge definitiv numai dacă va reuşi să ducă la desfiinţarea claselor în general. În acest mod pune problema procesul uriaş şi complex al luptei de clasă; altfel vă veţi împotmoli în mlaştina confuziilor. În ce îşi găseşte expresia dominaţia unei clase? În ce îşi găsea expresia dominaţia burgheziei asupra feudalilor? În constituţie erau înscrise libertatea şi egalitatea. Aceasta era o minciună. Atîta timp cît există oameni ai muncii, proprietarii pot, ba chiar sînt nevoiţi ca atare, să speculeze. Noi spunem că nu există egalitate; cel sătul nu este egal cu cel flămînd, speculantul nu este egal cu cel ce trăieşte din munca sa.

În ce îşi găseşte expresia, în momentul de faţă, dominaţia clasei? Dominaţia proletariatului îşi găseşte expresia în faptul că a fost desfiinţată proprietatea capitalistă şi moşierească. Spiritul, conţinutul esenţial al tuturor constituţiilor din trecut, inclusiv al constituţiei celei mai republicane, celei mai democratice, se reducea exclusiv la proprietate. Constituţia noastră are dreptul, şi-a cucerit dreptul la o existenţă istorică datorită faptului că proprietatea este desfiinţată nu numai pe hîrtie. Proletariatul învingător a desfiinţat şi a nimicit pînă la capăt proprietatea, iată în ce-şi găseşte expresia dominaţia clasei.

www.dacoromanica.ro

În primul rînd, în problema proprietăţii. O dată cu rezolvarea practică a problemei proprietăţii a fost asigurată dominaţia clasei. Cînd Constituţia a consemnat apoi ceea ce rezolvase însăşi viaţa — şi anume desfiinţarea proprietăţii capitaliste, moşiereşti — şi a adăugat : clasa muncitoare are, potrivit Constituţiei, mai multe drepturi decît ţărănimea, iar exploatatorii n-au nici un fel de drepturi —, prin aceasta s-a consemnat că noi am instaurat dominaţia clasei noastre, fapt prin care ne-am alăturat oamenii muncii din toate păturile şi din toate grupurile mici.

Proprietarii mici-burghezi sînt dezbinaţi, aceia dintre ei care posedă mai mult sînt duşmanii celor care posedă mai puţin, iar proletarii, desfiinţînd proprietatea, le declară un război deschis. Mai există încă mulţi oameni inconştienţi, ignoranţi, care sînt fără nici o rezervă pentru libertatea comerţului sub orice formă, dar care, văzînd disciplina, spiritul de abnegaţie în lupta pentru victoria asupra exploatatorilor, nu pot lupta ; ei nu sînt cu noi, dar nici nu pot lupta împotriva noastră. Numai prin dominaţia unei clase se defineşte raportul de proprietate, precum şi care anume clasă deţine puterea. Cine leagă problema în ce îşi găseşte expresia dominaţia clasei de problema centralismului democratic, aşa cum adesea fac unii, acela seamănă atîta confuzie, încît devine imposibilă orice muncă rodnică pe acest tărîm. Claritatea propagandei şi agitaţiei este o condiţie fundamentală. Dacă adversarii noştri spuneau şi recunoşteau că am făcut minuni în materie de agitaţie şi propagandă, aceasta nu se referă la aspectele exterioare, în sensul că am avut un mare număr de agitatori şi am consumat multă hîrtie, ci la conţinut, în sensul că adevărul pe care-l conţine această agitaţie a pătruns în minţile tuturora. Şi acest adevăr nu poate fi ocolit.

Atunci cînd o clasă ia locul alteia, ea schimbă atitudinea faţă de proprietate. Burghezia, înlocuind feudalismul, a schimbat atitudinea faţă de proprietate. Constituţia burgheză spune : „Cel ce posedă este egalul celui care nu posedă nimic". Aceasta a fost libertatea burgheziei. Această „egalitate" asigura clasei capitaliste dominaţia în

www.dacoromanica.ro

stat. Ei bine, credeţi că burghezia a confundat statul cu opera de conducere atunci cînd a luat locul feudalismului ? Nu, ea n-a fost atît de proastă. Burghezia spunea : pentru a conduce trebuie să ai oameni care să ştie să conducă ; în acest scop vom lua feudali şi-i vom transforma. Şi aşa a şi făcut. A fost aceasta o greşeală ? Nu, tovarăşi, priceperea de a conduce nu cade din cer, nu vine de la sfîntul duh ; faptul că o anumită clasă este o clasă înaintată nu o face dintr-o dată capabilă de a conduce. Putem vedea aceasta din următorul exemplu : burghezia învingătoare a recrutat pentru opera de conducere oameni proveniţi din altă clasă, din clasa feudală, şi nici nu avea de unde să-i recruteze din altă parte decît de acolo. Trebuie să privim lucrurile lucid : burghezia a folosit clasa precedentă ; şi noi avem acum, la rîndul nostru, sarcina de a ne însuşi, de a subordona, de a folosi cunoştinţele şi pregătirea ei, de a folosi toate acestea pentru a asigura victoria clasei noastre. De aceea spunem că o clasă învingătoare trebuie să fie matură ; or, maturitatea este atestată nu de o hîrtie sau de un certificat, ci de experienţă, de practică.

Burghezii au învins fără să ştie să conducă ; ei şi-au asigurat victoria prin faptul că au dat o nouă constituţie, au recrutat din clasa lor administratori şi au început să înveţe folosind administratori proveniţi din clasa răsturnată, iar pe cei recrutaţi din rîndurile lor au început să-i instruiască, să-i pregătească în vederea conducerii, punînd în mişcare în acest scop întregul aparat de stat, trecînd sub conducerea lor instituţiile feudale şi admiţînd în şcoli numai pe cei bogaţi ; în felul acesta, după mulţi ani, după decenii, ei au format administratori din propria lor clasă. Astăzi, în statul orînduit după chipul şi asemănarea clasei dominante, trebuie să procedăm aşa cum s-a procedat în toate statele. Dacă nu vrem să ne situăm pe poziţia unui utopism pur şi a unei frazeologii găunoase, trebuie să spunem că este necesar să ţinem seama de experienţa anilor trecuţi, că este necesar să aplicăm Constituţia cucerită de revoluţie, dar pentru munca de conducere, pentru organizarea statului trebuie să dispunem de oameni care să cunoască tehnica conducerii, care să aibă experienţă în dome-

www.dacoromanica.ro

niul economic şi în conducerea statului. Or, astfel de oameni n-avem de unde să-i luăm din altă parte decît din clasa precedentă.

Consideraţiile cu privire la conducerea prin colegii, în totalitatea lor, dovedesc cea mai crasă ignoranţă şi ostilitate faţă de specialişti. Cu astfel de consideraţii nu se poate învinge. Pentru a învinge trebuie să înţelegem foarte bine întreaga istorie a vechii lumi burgheze, iar pentru a construi comunismul trebuie să luăm atît tehnica, cît şi ştiinţa şi să le punem în slujba maselor largi ; or, noi nu avem de unde să le luăm din altă parte decît de la burghezie. Aceasta este o problemă esenţială, pe care trebuie s-o punem clar pe primul plan şi s-o includem printre problemele fundamentale ale construcţiei economice. Trebuie să conducem cu ajutorul unor oameni proveniţi din clasa pe care am răsturnat-o, oameni care sînt îmbibaţi cu prejudecăţile clasei lor şi pe care trebuie să-i reeducăm. Totodată trebuie să recrutăm cadre de conducere din rîndurile clasei noastre. Trebuie să folosim întregul nostru aparat de stat pentru ca şcolile, instrucţiunea extraşcolară, pregătirea practică, — pentru ca toate acestea să fie puse sub conducerea comuniştilor, la dispoziţia proletarilor, a muncitorilor, a ţăranilor muncitori.

Numai aşa putem pune chestiunea. După experienţa dobîndită de noi timp de doi ani, nu mai putem privi lucrurile ca şi cum abia acum păşim la construirea socialismului. Am comis destule prostii în perioada iniţială a revoluţiei noastre. Nu-i nimic ruşinos în asta. De unde să fi avut experienţă cînd porneam pentru prima oară să realizăm ceva nou ? Am încercat în fel şi chip. Ne-am lăsat duşi de curent, pentru că nu puteam deosebi ceea cea era just de ceea ce nu era just ; asta cere timp. Acum toate acestea sînt de domeniul trecutului apropiat, pe care l-am depăşit. Acest trecut, în care domneau haosul şi entuziasmul, a fost depăşit. Pacea de la Brest-Litovsk este un document al acestui trecut. El este un document istoric ; mai mult chiar — este o perioadă istorică. Pacea de la Brest-Litovsk ne-a fost impusă pentru că în toate domeniile forţele noastre erau slabe. Ce fel de perioadă a fost aceasta ? A fost o perioadă de slăbiciune totală, din

www.dacoromanica.ro

care însă am ieşit învingători. A fost o perioadă cînd în toate domeniile se înfăptuia conducerea prin colegii. Este un fapt istoric peste care nu se poate trece atunci cînd se spune că sistemul conducerii prin colegii constituie o şcoală a conducerii. Nu putem însă rămîne mereu în clasele primare! (Aplauze.) Aşa n-o să meargă. Sîntem acum oameni adulţi şi vom fi bătuţi iarăşi şi iarăşi în toate domeniile dacă vom proceda ca nişte şcolari. Trebuie să mergem înainte. Trebuie să ne ridicăm mai sus, dînd dovadă de energie şi de voinţă unită. Sindicatele au în faţa lor greutăţi uriaşe. Trebuie să facem astfel ca ele să înţeleagă această sarcină în spiritul luptei împotriva rămăşiţelor faimosului democratism. Toate aceste ţipete pe tema numirilor de sus, toate aceste lucruri învechite şi dăunătoare, care se întîlnesc în diferite rezoluţii şi discuţii, trebuie să dispară. Altfel nu putem învinge. Dacă în timp de doi ani nu ne-am însuşit această lecţie, înseamnă că am rămas în urmă, iar cine rămîne în urmă riscă să fie bătut.

Sarcina este extrem de grea. Sindicatele noastre au dat un ajutor uriaş în construcţia statului proletar. Ele au constituit veriga care lega partidul de marea masă înapoiată. Să nu ne ascundem după deget: sindicatele au dus pe umerii lor tot greul luptei împotriva calamităţilor pe care le-am avut de suportat atunci cînd statul a trebuit să fie ajutat în acţiunea de aprovizionare. Oare n-a fost aceasta o sarcină dintre cele mai importante? Nu de mult a apărut „Buletinul Direcţiei centrale de statistică“ [107]. Datele din acest buletin au fost prelucrate de statisticieni care în nici un caz nu pot fi bănuiţi de bolşevism. Există acolo două cifre interesante: în 1918 şi în 1919 muncitorii din guberniile consumatoare au primit cîte 7 puduri, în timp ce ţăranii din guberniile producătoare au consumat într-un an cîte 17 puduri. Înainte de război însă aceştia consumau numai 16 puduri într-un an. Iată două cifre care arată raportul dintre clase în lupta dusă pentru aprovizionare. Proletariatul a continuat să facă sacrificii. Iar unii ţipă că se face uz de violenţă! Proletariatul a justificat şi a consfinţit această violenţă, a dovedit că ea

www.dacoromanica.ro

era necesară prin faptul că a făcut cele mai mari sacrificii. Cea mai mare parte a populației, țăranii din guberniile producătoare ale Rusiei noastre înfometate și ruinate, au mîncat pentru prima oară mai bine decît au mîncat în Rusia țaristă și capitalistă timp de sute de ani. Și noi spunem că, pînă cînd Armata Roșie nu va învinge, masele vor flămînzi. Trebuia ca avangarda clasei muncitoare să facă acest sacrificiu. Ea a trecut prin școala acestei lupte ; și acum, după ce am trecut prin această școală, trebuie să pășim înainte. Acum trebuie să facem acest pas cu orice preț. Sindicatele vechi, ca toate sindicatele, își au și ele istoria și trecutul lor. În trecut ele erau organe de rezistență împotriva acelora care asupreau munca, împotriva capitalismului. Acum însă, cînd clasa muncitoare deține puterea de stat și cînd trebuie să facă mari sacrificii, să flămînzească, să-și dea și viața, situația se schimbă.

Dar nu toți înțeleg această schimbare și nu toți pătrund sensul ei. Aici intervin unii menșevici și socialiști-revoluționari care cer înlocuirea conducerii unice prin conducerea cu ajutorul colegiilor. Să ne fie cu iertare, tovarăși, asta nu se poate ! Ne-am dezvățat de acest lucru. În fața noastră stă acum o sarcină foarte complexă : după ce am învins pe frontul de luptă, să învingem și pe frontul fără vărsare de sînge. Acesta este un război mai greu. Frontul acesta este cel mai greu. O spunem deschis tuturor muncitorilor conștienți. După războiul pe care l-am purtat pe front, trebuie să ducem acum un război nesîngeros. Se creează următoarea situație : pe măsură ce se înmulțesc victoriile noastre, recucerim tot mai multe regiuni ca Siberia, Ucraina și Kubanul. Acolo sînt țărani bogați ; proletari nu există, sau, dacă există, ei sînt pervertiți de deprinderile mic-burgheze, și noi știm că oricine posedă acolo un petic de pămînt spune : „Ce-mi pasă de guvern ! O să-l jupoi pe cel flămînd cum știu eu, iar de guvern puțin îți pasă !“ Țăranul speculant, care sub dominația lui Denikin începuse să încline spre noi, va fi ajutat acum de Antantă. Războiul și-a schimbat frontul și formele. Acum Antanta folosește în război arma comerțului, a

www.dacoromanica.ro

comerţului cu desaga, din care a făcut o armă internaţională. În tezele lui, publicate în „Izvestiia C.C." [108], tovarăşul Kamenev a prezentat în mod complet baza principială a acestei stări de lucruri. Ei vor să facă din comerţul cu desaga o armă internaţională. Ei vor să transforme construcţia economică paşnică într-un proces de descompunere paşnică a Puterii sovietice. N-o să vă meargă, domnilor imperialişti, sîntem cu ochii-n patru. Noi spunem : am luptat şi am învins, şi de aceea continuăm să menţinem lozinca principală care ne-a ajutat să învingem. Noi o menţinem în întregime şi o transpunem în domeniul muncii paşnice. Ea proclamă necesitatea fermităţii şi a unităţii de voinţă a proletariatului. Trebuie să terminăm cu vechile prejudecăţi şi cu vechile deprinderi care au mai rămas.

În încheiere mă voi opri asupra broşurii tovarăşului Gusev [109], broşură care, după părerea mea, suscită interes din două puncte de vedere : ea este bună nu numai din punct de vedere formal, nu numai pentru că a fost scrisă pentru congresul nostru. Am fost obişnuiţi pînă acum, nu ştiu de ce, să scriem rezoluţii. Se spune că toate genurile de literatură sînt bune în afară de cele plictisitoare. Cred că rezoluţiile fac parte din literatura plictisitoare. Ar fi bine dacă, urmînd exemplul tovarăşului Gusev, am scrie mai puţine rezoluţii şi mai multe broşuri, chiar dacă acestea ar conţine atît de multe greşeli ca broşura lui. Dar, cu toate greşelile ei, această broşură este un lucru foarte bun, pentru că pune în centrul atenţiei planul economic fundamental de refacere a industriei şi a producţiei întregii ţări, pentru că subordonează totul acestui plan economic fundamental. În tezele distribuite astăzi, Comitetul Central a introdus un întreg paragraf luat integral din tezele tovarăşului Gusev. Cu ajutorul specialiştilor putem să elaborăm într-un mod şi mai detaliat acest plan economic fundamental. Trebuie să reţinem că acest plan prevede o eşalonare a sarcinilor pe mai mulţi ani. Nu promitem că vom reuşi dintr-o dată să scăpăm ţara de foamete. Noi spunem că lupta va fi mai grea decît pe frontul sîngeros,

www.dacoromanica.ro

dar ea prezintă pentru noi un interes mai mare pentru că înseamnă o abordare mai concretă a sarcinilor noastre adevărate, fundamentale. Ea necesită o încordare maximă a forţelor, cere aceeaşi unitate de voinţă de care am mai dat dovadă şi de care trebuie să dăm dovadă şi acum. Dacă vom îndeplini această sarcină, vom repurta pe acest front fără vărsare de sînge o victorie tot atît de mare ca şi aceea pe care am repurtat-o pe frontul războiului civil. (A p l a u z e.)

www.dacoromanica.ro

3

CUVÎNTUL DE ÎNCHEIERE LA RAPORTUL COMITETULUI CENTRAL 30 MARTIE

Tovarăşi ! Principalele atacuri au fost provocate de acea parte a raportului politic al C.C. pe care tov. Sapronov a calificat-o drept injurioasă. Tov. Sapronov a dat un caracter extrem de precis şi un anumit iz poziţiei pe care a apărat-o ; şi pentru a vă arăta cum stau lucrurile din punctul de vedere al faptelor, aş vrea să încep prin a vă reaminti unele date esenţiale. Am în faţă numărul din 2 martie al publicaţiei „Izvestiia C.C. al P.C. din Rusia", în care a apărut o scrisoare a C.C. către organizaţiile P.C. din Rusia cu privire la organizarea congresului. Şi în această primă scrisoare spunem : „A trecut, din fericire, vremea discuţiilor pur teoretice, a discuţiilor în jurul problemelor generale, a adoptării de rezoluţii principiale. Aceasta este o treaptă depăşită, este o sarcină pe care am îndeplinit-o ieri şi alaltăieri. Trebuie să mergem înainte, trebuie să fim în stare să înţelegem că astăzi avem în faţa noastră o *sarcină practică*, că sarcina *practică* de a învinge cît mai repede dezastrul economic trebuie îndeplinită prin mobilizarea tuturor forţelor, cu o energie cu adevărat revoluţionară, cu aceeaşi abnegaţie cu care cei mai buni tovarăşi ai noştri, muncitorii şi ţăranii din Armata Roşie i-au învins pe Kolceak, pe Iudenici şi pe Denikin".

Trebuie să recunosc că în cazul de faţă m-am făcut vinovat de optimism, crezînd că vremea discuţiilor teoretice a trecut. Într-adevăr, timp de 15 ani înainte de revoluţie am tot teoretizat, de doi ani ne aflăm la conducerea statului, iar acum trebuie să dăm dovadă de operativitate

www.dacoromanica.ro

şi de spirit practic, de aceea am publicat la 2 martie scrisoarea în care ne adresăm tovarăşilor cu experienţă practică. Ca răspuns la aceasta, în ziua de 10 martie apar în „Economiceskaia Jizn“ [110] tezele lui Tomski, la 23 martie tezele tovarăşilor Sapronov, Osinski şi Maksimovski, iar la 27 martie apar tezele Comitetului de partid al guberniei Moscova ; toate acestea după scrisoarea noastră adresată partidului. În toate aceste teze, problema este pusă greşit din punct de vedere teoretic. Dacă în scrisoarea menţionată punctul nostru de vedere a fost optimist, greşit, dacă nouă ni s-a părut că această etapă este depăşită, tezele au arătat că ea nu este încă depăşită şi că tovarăşii din sindicate n-au motive să se plîngă că au fost nedreptăţiţi ; şi acum se pune întrebarea : este oare just punctul nostru de vedere sau e justă poziţia apărată de toate aceste teze după scrisoarea noastră din 2 martie ? Fiecare din ele conţine foarte mult material concret, şi acest lucru trebuie luat în consideraţie. Dacă C.C. nu ar privi această problemă cu atenţia cuvenită, el ar fi o instituţie cu totul inutilă.

Dar ascultaţi ce scrie tov. Tomski :

„§ 7. Principiul fundamental în construirea organelor de reglementare şi de conducere a industriei, singurul de natură să asigure participarea maselor largi de muncitori fără partid prin intermediul sindicatelor, este actualul principiu al conducerii prin colegii a industriei, începînd cu prezidiul Consiliului economic superior şi terminînd cu direcţia întreprinderii. Numai în cazuri speciale, printr-un acord comun al prezidiului Consiliului economic superior şi al prezidiului Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia sau al C.C. al sindicatului respectiv, poate fi admisă conducerea unică în unele întreprinderi, cu condiţia obligatorie ca sindicatele şi organele lor să exercite control asupra administratorilor cu drept de conducere unică. § 8. Pentru a asigura unitatea planului construcţiei economice şi coordonarea activităţii sindicatelor şi a organelor economice, participarea sindicatelor la conducerea industriei şi la reglementarea ei trebuie statornicită pe baza următoarelor principii : a) problemele generale ale politicii economice se discută de către Consiliul economic superior şi de către organele lui cu participarea sindicatelor ; b) colegiile economice conducătoare se desemnează de către Consiliul economic superior şi de către organele lui împreună cu organele corespunzătoare ale sindicatelor ; c) colegiile organelor economice, discutînd împreună cu sindicatele problemele generale ale politicii economice într-o ramură de producţie sau alta şi prezentîndu-le

www.dacoromanica.ro

dări de seamă periodice asupra activităţii lor, sînt exclusiv organe ale Consiliului economic superior şi sînt obligate să aplice numai hotărîrile acestuia ; d) toate colegiile organelor economice sînt obligate să aplice necondiţionat, atît personal cît şi colectiv, hotărîrile organelor superioare ale Consiliului economic superior, răspunzînd de îndeplinirea lor numai în faţa Consiliului economic superior".

Toate acestea vădesc o confuzie totală în probleme teoretice elementare.

Este adevărat că conducerea se exercită prin intermediul unui conducător cu drept de conducere unică, dar cine anume va fi acest conducător — un specialist sau un muncitor — depinde de împrejurarea cîte cadre de conducere din vechiul regim avem şi cîte din noul regim. Dar astea sînt lucruri teoretice elementare. Sîntem gata să le discutăm. Dar, dacă vreţi să discutaţi linia politică a C.C., atunci nu ne atribuiţi lucruri pe care nu le-am pus în discuţie şi pe care nu le-am afirmat. Cînd, la 2 martie, am cerut tovarăşilor să ne dea un sprijin practic, ce am primit drept răspuns ? Tovarăşii din organizaţiile locale ne-au oferit drept răspuns teze teoretice vădit greşite. Tezele tovarăşilor Osinski, Maksimovski şi Sapronov, apărute la 23 martie, conţin de la un capăt la celălalt numai denaturări teoretice. Ei scriu că conducerea prin colegii, sub o formă sau alta, constituie baza necesară a democratismului. Eu afirm că în cei 15 ani de istorie prerevoluţionară a social-democraţiei nu veţi găsi nimic asemănător. Centralismul democratic nu înseamnă altceva decît că reprezentanţii organizaţiilor locale se întrunesc şi aleg un organ responsabil, care trebuie să conducă. Dar în ce fel ? Aceasta depinde de împrejurarea cîţi oameni capabili există, cîte cadre de conducere bune sînt acolo. Centralismul democratic înseamnă că congresul controlează C.C., are dreptul să-l destituie şi să desemneze unul nou. Dar, dacă am încerca să verificăm inexactităţile teoretice cuprinse în aceste teze, n-am mai isprăvi niciodată. În ce mă priveşte, nu mă voi mai referi la această chestiune şi voi spune doar că C.C. a adoptat în această problemă o linie pe care nu putea să n-o adopte. Ştiu foarte bine că tov. Osinski şi ceilalţi nu împărtăşesc concepţiile mahnoviste şi mahaeviste, dar de argumentele lor

www.dacoromanica.ro

nu pot să nu se agaţe mahnoviştii. Sînt argumente din arsenalul acestora din urmă. Luaţi tezele Comitetului de partid al guberniei Moscova, care ne-au fost distribuite. În ele se spune că într-o societate socialistă dezvoltată, în care vor dispărea diviziunea socială a muncii şi legarea unui om de o anumită profesiune, schimbarea periodică a celor care îndeplinesc pe rînd funcţia de conducere va fi posibilă numai pe baza unei largi aplicări a principiului conducerii prin colegii etc. etc. Totul este confuz !

Ne-am adresat practicienilor din organizaţiile locale cu rugămintea : sprijiniţi-ne prin indicaţii concrete. În loc de aceasta, ni se spune că C.C. nu ţine seama de organizaţiile locale. De ce anume nu ţine seama ? De consideraţiile pe tema societăţii socialiste ? În ele nu găseşti nici urmă de indicaţii practice, concrete. Fără îndoială, noi avem muncitori care preiau mult de la intelectuali, dar uneori nu ceea ce este mai bun, ci ceea ce este mai rău. Această tendinţă trebuie combătută. Dacă însă, drept răspuns la apelul C.C. de a da indicaţii practice, ridicaţi probleme principiale, atunci trebuie să vorbim despre ele. Trebuie să spunem că inexactităţile principiale trebuie combătute. Or, tezele care au fost propuse după 2 martie conţin monstruoase inexactităţi principiale.

Făcînd această afirmaţie sînt gata să discut şi să analizez justeţea ei. Degeaba fugiţi de discuţie ! Degeaba spuneţi că nu sînteţi teoreticieni. Să am iertare, tovarăşe Sapronov, dar tezele dv. sînt tezele unui teoretician. Dacă ar fi să le punem în practică, aţi vedea că ar trebui să ne întoarcem înapoi şi să rezolvăm problemele nu sub aspectul lor practic. Cine ar încerca să găsească indicaţii practice în tezele tovarăşilor Maksimovski, Sapronov şi Tomski ar rămîne profund decepţionat ; aceste teze sînt esenţialmente greşite. Consider că problema atitudinii clasei faţă de organizarea statului este pusă într-un mod complet greşit şi nu face decît să ne tragă înapoi. Tezele sînt susţinute, cum este firesc, de toate acele elemente care rămîn în urmă, care n-au trecut încă prin toate astea. Autorilor acestor teze nu li se poate reproşa că au pledat cu bună ştiinţă pentru debandadă, ci că, prin greşeala lor teoretică într-o problemă pe care Comitetul Central le-a cerut

www.dacoromanica.ro

s-o pună, ei oferă celor mai rele elemente un oarecare stindard, o oarecare justificare. Şi de ce au procedat ei aşa ? Din lipsă de înţelegere. Asta se poate stabili în mod incontestabil pe bază de documente autentice.

Trec la acuzaţia adusă de tovarăşul Iurenev în legătură cu tov. Şleapnikov. Dacă C.C. l-ar fi îndepărtat pe tov. Şleapnikov, ca reprezentant al opoziţiei, chiar în ajunul congresului, nu încape îndoială că un asemenea C.C. ar fi comis un act reprobabil. Cînd am aflat că tov. Şleapnikov pleacă, am spus în Biroul Politic că nu-i vom da directive înainte de plecare ; înainte de a pleca, tov. Şleapnikov a venit la mine şi mi-a declarat că plecarea lui nu este o urmare a unor directive ale C.C. Rezultă, aşadar, că tov. Iurenev a auzit pur şi simplu un zvon, pe care acum îl răspîndeşte de la tribuna congresului. (Iurenev: „Şleapnikov personal mi-a spus-o...".)

Nu ştiu cum a putut să vă spună personal, cînd înainte de plecare el a fost la mine şi mi-a spus că plecarea lui nu este o urmare a unor directive ale C.C. Da, firește, dacă C.C. ar fi surghiunit opoziţia înainte de congres, ar fi procedat într-un mod inadmisibil. Cînd însă aud vorbindu-se în general de surghiunire, eu spun : încercaţi să alegeţi un C.C. care să poată repartiza just forţele fără a da loc la nemulţumiri. Cum poţi repartiza forţele în aşa fel încît fiecare să fie mulţumit ? Dacă nu ar exista această repartizare, ce rost ar avea să vorbim despre centralism ? Dacă însă s-a produs o denaturare a principiilor, atunci să vorbim despre ea pe bază de exemple. Daţi-ne exemple din care să reiasă că am îndepărtat reprezentanţi de-ai opoziţiei. Vom examina aceste exemple ; poate că într-adevăr s-au comis greşeli. Poate că a fost îndepărtat tov. Iurenev, care a depus o plîngere la Biroul Politic în sensul că în mod greşit a fost rechemat de pe Frontul de vest ? Dar Biroul Politic, examinînd plîngerea, a găsit că s-a procedat just. Şi, orice Comitet Central aţi alege, el nu poate renunţa la repartizarea forţelor.

Mai departe. În legătură cu repartizarea atribuţiilor între Biroul Organizatoric şi Biroul Politic. Tov. Maksi-

www.dacoromanica.ro

movski este mai experimentat decît mine în problemele organizatorice, şi el spune că Lenin creează confuzie în ceea ce priveşte sfera de activitate a Biroului Organizatoric şi a Biroului Politic. Ei bine, să lămurim şi această chestiune. După părerea mea, Biroul Organizatoric repartizează forţele, iar Biroul Politic are în atribuţia sa politica. Dacă această împărţire nu este justă, cum se poate delimita atunci activitatea acestor două organe? Poate că e cazul să scriem o constituţie? Căci este greu să desparţi în mod strict Biroul Politic de Biroul Organizatoric, să delimitezi sferele lor de activitate. Orice problemă poate deveni o problemă politică, chiar şi numirea unui intendent. Dacă cineva vrea să propună o altă soluţie, poftim; aşteptăm ca tovarăşii Sapronov, Maksimovski şi Iurenev să facă propuneri, să încerce să despartă, să delimiteze Biroul Organizatoric de Biroul Politic. La noi e de ajuns o singură contestaţie din partea unui membru al C.C. pentru ca o problemă să fie considerată drept problemă politică. Dar noi n-am primit pînă acum nici o contestaţie. Spiritul de iniţiativă nu este îngrădit cîtuşi de puţin: oricare dintre membrii C.C. poate face ca o problemă să fie declarată problemă politică. Şi un practician cît de cît experimentat în probleme organizatorice, care înţelege lucrurile nu ca tov. Maksimovski, ci ca un activist care a lucrat fie şi numai şase luni în acest domeniu, nu trebuie să facă o critică de felul celei făcute de tov. Maksimovski. Criticii noştri să ne dea indicaţii precise: le vom primi şi vom recomanda să fie ales un nou C.C., care să înfăptuiască aceste deziderate. Pînă acum însă, ei ne-au făcut numai o critică abstractă, au emis afirmaţii false.

Să presupunem că veţi separa Biroul Organizatoric de conducerea politică. Vă întreb: în ce va consta atunci conducerea politică? Cine va conduce dacă nu tot nişte oameni, şi cum vor conduce ei altfel decît repartizînd forţele? Poţi oare obliga pe cineva să aplice anumite directive dacă nu este capabil s-o facă? Îi dai omului anumite indicaţii, îi controlezi munca şi, în sfîrşit, îl treci la

www.dacoromanica.ro

altă muncă. Şi cum să-i mai învеţi pe tovarăşii Maksimovski, Sapronov şi Osinski, care în tezele lor formulează un amendament teoretic care a fost de mult respins ? Ei fac în practică un lucru şi mai rău şi dovedesc că nu există nici un fel de material pentru o critică concretă.

Tov. Sapronov a vorbit mult despre oligarhie şi spirit de iniţiativă. Păcat că el nu a ilustrat cele spuse cu exemple din Ucraina. Acolo conferinţele organizaţiilor locale au proferat atacuri la adresa oligarhiei. Congresul trebuie să discute această problemă sau să însărcineze C.C. în acest sens. Vom arăta însă că noi nu recunoaştem hotărîrea conferinţei regionale la care majoritatea, în frunte cu Sapronov, s-a pronunţat împotriva tov. Racovski şi a dus o campanie de hărţuială cu totul şi cu totul inadmisibilă. În acest sens C.C. a şi luat o hotărîre. Dacă ea nu este justă — trageţi-ne la răspundere, dar nu căutaţi să vă eschivaţi cu ajutorul frazelor ; aici participă oameni competenţi, care vor spune că ceea ce faceţi voi nu este altceva decît o demagogie. În cazul în care nu avem dreptate în ceea ce priveşte aprecierea dată sciziunii care s-a produs în Ucraina, prezentaţi fapte care să demonstreze că C.C. a comis o greşeală.

Noi declarăm că nu recunoaştem această conferinţă a tov. Sapronov, şi ca atare numim acolo doi tovarăşi vechi şi doi noi, pe tov. J... şi pe borotbişti. N-am auzit nici un protest, nici din partea tov. Sapronov, nici din partea altora şi nici vreun argument concret. Dacă am fi dizolvat şi anulat conferinţa din Ucraina, ar fi trebuit să se dea alarma şi să se spună că sîntem nişte criminali. Or, toţi tac, deoarece simt că îndărătul frazelor despre spirit de iniţiativă etc. se ascund şi se camuflează elementele dizolvante, elementele filistinismului şi ale partizanatului, care sînt foarte puternice în Ucraina. (A p l a u z e.)

În cuvîntarea tov. Sapronov există un singur punct concret, şi asupra lui aş vrea să mă opresc. Tov. Sapronov spune : Congresul al VII-lea al Sovietelor a stabilit că decretul cu privire la colectarea inului contravine prevederilor hotărîrii C.E.C. din Rusia ; noi însă, afirmă el, nu

www.dacoromanica.ro

respectăm cele stabilite de congres. Nu pot ţine minte nici a zecea parte din decretele adoptate de noi. Dar m-am informat la secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului în legătură cu normele în vigoare pentru colectarea inului [111]. Decretul a fost adoptat la 10 februarie. Ce s-a constatat însă ? Nici în Biroul Politic, nici în C.E.C. din Rusia nu există tovarăşi care să nu încurajeze spiritul de iniţiativă. Noi i-am văzut aici, la această tribună. Tovarăşii ştiu că acestora nu le-a tors (maica lor) pe limbă. De ce atunci n-au contestat această hotărîre ? Poftim, arătaţi-ne contestaţiile voastre ! Nici o asemenea contestaţie n-a fost făcută după 10 februarie. La propunerea tov. Rîkov şi de comun acord cu tov. Sereda şi cu Comisariatul poporului pentru aprovizionare, după o luptă îndelungată, noi adoptăm această hotărîre. Ni se spune : „Aţi greşit !" E posibil. Corectaţi-ne. Supuneţi această problemă Biroului Politic. Aceasta ar fi o soluţie justă. Să vedem procesul-verbal. Dacă din el rezultă că noi am încălcat hotărîrea congresului, trebuie să fim trimişi în judecată. Unde-i această acuzaţie ? Pe de o parte, reproşuri din cauza lui Şleapnikov, iar pe de altă parte ni se spune că am încălcat hotărîrea cu privire la in. Fiţi buni şi aduceţi date care să ateste că am încălcat hotărîrea. Voi însă nu aduceţi fapte. Toate vorbele voastre despre spiritul de iniţiativă, despre sistemul numirilor etc. rămîn vorbe goale. Pentru ce mai e nevoie atunci de centralism ? Am fi putut noi să rezistăm măcar două luni dacă n-am fi folosit sistemul numirilor timp de doi ani, cînd, în diferite locuri, de la o situaţie de istovire şi dezorganizare totală trecem din nou la victorie ? Pentru că nu vă este pe plac rechemarea tov. Şleapnikov sau a tov. Iurenev, voi aruncaţi asemenea vorbe în mulţime, în masa inconştientă. Tov. Lutovinov spune : „Problema nu este rezolvată". Trebuie rezolvată. Cînd doi comisari ai poporului au păreri diferite despre Ivan Ivanovici şi unul dintre ei afirmă că aici este vorba de politică, atunci arătaţi cum trebuie procedat, ce mijloace trebuie folosite ? Credeţi că numai prezidiul C.E.C. din Rusia are de rezolvat

www.dacoromanica.ro

probleme plictisitoare ? Eu spun că nu există instituţie care să nu-şi aibă problemele ei plictisitoare ; fiecare instituţie trebuie să discute despre Maria Ivanova şi despre Sidor Ivanovici. Şi nu se poate afirma că aici nu e vorba de politică, fiindcă nimeni nu e străin de politică. Tov. Lutovinov a avut... — nu ştiu cum să spun, mă tem să nu jignesc auzul fin al tov. Sapronov, folosind vreo expresie polemică —, dar el a declarat că tov. Krestinski a ameninţat cu sciziunea. În legătură cu aceasta a avut loc o şedinţă a biroului. Există un proces-verbal al acestei şedinţe şi rog pe toţi membrii congresului să ia acest proces-verbal şi să-l citească *. Noi am ajuns la concluzia că tov. Krestinski a dat dovadă de irascibilitate, pe cînd din partea dv., tovarăşe Lutovinov şi tovarăşe Tomski, a fost o intrigă de cea mai proastă speţă. Poate că n-avem dreptate, — în acest caz modificaţi hotărîrea noastră ; dar nu este admisibil să vorbiţi astfel fără a citi mai întîi documentele, fără a menţiona că a avut loc o şedinţă specială şi că problema a fost discutată în prezenţa lui Tomski şi a lui Lutovinov.

Au mai rămas două chestiuni, de care mă voi ocupa pe scurt. În primul rînd, numirea tovarăşilor Buharin şi Radek. Unii pretind că pe aceşti tovarăşi i-am trimis la Consiliul Central al Sindicatelor în calitate de comisari politici şi vor să facă zarvă aici susţinînd că în felul acesta se înăbuşă iniţiativa, că se introduce birocratismul. Poate cunoaşteţi teoreticieni mai buni decît Radek şi Buharin ? Indicaţi-ni-i. Poate cunoaşteţi oameni mai competenţi în problemele mişcării sindicale ? Arătaţi-ni-i. Cum ? Vreţi să susţineţi că C.C. nu are dreptul să trimită pentru a lucra în sindicate oameni care au cunoştinţe teoretice deosebit de temeinice în domeniul mişcării sindicale, care cunosc experienţa germană şi pot contribui la îndreptarea unei linii greşite ? Un C.C. care n-ar îndeplini această sarcină n-ar putea să conducă ! Cu cît ne înconjură mai mulţi ţărani şi cazaci din Kuban, cu atît mai grea este situaţia noastră în ceea ce priveşte dictatura

* Vezi volumul de faţă, p. 234—235. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

proletariatului ! De aceea linia trebuie cu orice preţ îndreptată, imprimîndu-i-se totodată o fermitate de neclintit, şi aceasta este linia pe care o recomandăm congresului partidului.

Tov. Bubnov a spus aici că el se simte strîns legat de Ucraina, şi prin aceasta a trădat adevăratul substrat al obiecţiilor sale. El a afirmat că C.C. este vinovat de întărirea borotbiştilor. Aceasta este o problemă foarte complicată şi foarte importantă, şi eu cred că în această problemă foarte importantă, în care a trebuit să manevrăm, să recurgem la manevre foarte complicate, noi am ieşit învingători. Cînd vorbeam în C.C. despre maximum de concesii faţă de borotbişti, unii rîdeau spunînd că noi nu urmăm o linie dreaptă ; dar în luptă poţi urma o linie dreaptă numai atunci cînd şi duşmanul urmează o linie dreaptă. Din moment ce duşmanul se mişcă în zigzag, iar nu în linie dreaptă, noi trebuie să-l urmăm şi să-l surprindem în toate zigzagurile. Am promis borotbiştilor maximum de concesii, dar cu condiţia ca ei să ducă o politică comunistă. În felul acesta am dovedit că nu sîntem cîtuşi de puţin intoleranţi. Faptul că toate elementele mai bune din rîndurile borotbiştilor au intrat acum în partidul nostru dovedeşte că s-a procedat just atunci cînd s-au făcut aceste concesii. Noi i-am reînregistrat pe membrii acestui partid şi, în locul unei răscoale a borotbiştilor, care era inevitabilă, am obţinut ca, datorită liniei juste a C.C., admirabil aplicată de tov. Racovski, tot ce era mai bun în rîndurile borotbiştilor să intre în partidul nostru, sub controlul nostru, cu încuviinţarea noastră, iar restul să dispară de pe scena politică. Această victorie valorează cît două bătălii mari. De aceea a spune că C.C. este vinovat de întărirea borotbiştilor înseamnă a nu înţelege linia politică în problema naţională.

Aş vrea să mă opresc puţin asupra intervenţiei ultimului tovarăş care a spus că trebuie să scoatem din program partea referitoare la sindicate. Iată o mostră de pripeală. Noi nu procedăm cu atîta uşurinţă. Afirmăm că nu trebuie scos nimic ; problema trebuie discutată în broşuri, în

www.dacoromanica.ro

articole, în presă etc. Sindicatele vor prelua în mîinile lor viaţa economică, şi anume conducerea industriei. Părerea că specialiştii nu trebuie cuprinşi în sindicate este o prejudecată. Sindicatele sînt nişte educatori, şi ele au o mare răspundere. C.C. nu va tolera un prost educator. Educaţia este o operă grea şi de lungă durată. În acest domeniu nu se face nimic cu decrete, ci trebuie să procedezi cu răbdare şi pricepere ; în ce ne priveşte, urmăm şi vom urma această cale. Trebuie să fim foarte prudenţi, dar fermi.

---

www.dacoromanica.ro

4

CUVÎNTARE CU PRIVIRE LA CONSTRUCŢIA ECONOMICĂ 31 MARTIE

Tovarăşi ! Aş vrea mai întîi să fac două mici observaţii. Tov. Sapronov a continuat să-mi reproşeze lipsa de memorie, dar a lăsat nelămurită problema pe care el însuşi a ridicat-o. El a continuat să afirme că decretul cu privire la colectarea inului contravine prevederilor hotărîrii C.E.C. din Rusia. Ţin să declar că la un congres al partidului nu-i este permis nimănui să arunce asemenea acuzaţii neîntemeiate şi totodată foarte grave. Nu încape îndoială că, dacă Consiliul Comisarilor Poporului ar fi încălcat hotărîrea C.E.C. din Rusia, el ar fi trebuit să fie deferit justiţiei. Dar de ce de la 10 februarie şi pînă astăzi nu s-a primit nici o reclamaţie că acest decret ar constitui o încălcare ? Ni se aduce o acuzaţie absolut neîntemeiată, una dintre acele acuzaţii care se aruncă cu multă uşurinţă ; dar asemenea metode de luptă sînt cu totul neserioase.

Tov. Miliutin spune că între noi aproape nu există divergenţe, şi de aceea se creează o anumită situaţie : Lenin este împotriva conflictului, dar tot el dă amploare conflictului. Dar tov. Miliutin denaturează întrucîtva adevărul, lucru pe care n-ar trebui să-l facă. Noi am avut un prim proiect de rezoluţie, schiţat de tov. Troţki şi modificat apoi în mod colectiv în C.C. Noi am trimis acest proiect tovarăşilor Miliutin şi Rîkov. Ei ni l-au restituit, declarînd că-l vor combate. Aşa s-au petrecut lucrurile. După ce am desfăşurat o muncă de agitaţie şi am cîştigat aliaţi, ei au înjghebat la congres o opoziţie în diverse

www.dacoromanica.ro

probleme ; văzînd însă că nu vor putea face nimic, au început să spună că sînt aproape de acord. Firește, așa e, dar trebuie să mergem pînă la capăt și să constatăm că, după ce opoziția a luat atitudine aici și a încercat să se unească pe o platformă la baza căreia să stea principiul conducerii prin colegii, consimțămîntul pe care l-ați exprimat echivalează cu înfrîngerea dv. totală. Abia după ce expirase timpul ce-i fusese acordat, după 15 minute, și-a adus aminte tov. Miliutin că ar fi bine să pună chestiunea în mod concret. Foarte just. Dar mă tem că e prea tîrziu ; deși a mai rămas cuvîntul de încheiere al tov. Rîkov, opoziția nu se mai poate salva. Dacă apărătorii principiului conducerii prin colegii ar fi făcut în ultimele două luni ceea ce ei ne îndeamnă să facem acum, dacă ne-ar fi dat măcar un singur exemplu nu de genul celui că există un director și un director-adjunct, ci ne-ar fi prezentat rezultatele unei anchete minuțioase în această problemă, comparînd conducerea prin colegii cu conducerea unică, așa cum s-a hotărît la congresul Consiliilor economice și în C.C., atunci am fi devenit mult mai înțelepți și n-am fi asistat acum la discuții principiale prea puțin concludente, iar adepții conducerii prin colegii ar fi urnit treburile din loc. Dacă ei ar fi luat măcar 10 fabrici care se află într-o situație identică și sînt conduse după principiul colegiilor și dacă le-ar fi comparat în mod concret cu organizarea muncii în fabricile conduse după principiul conducerii unice, poziția lor ar fi fost solidă. Pentru un asemenea raport s-ar fi putut acorda oricărui raportor o oră, și el ne-ar fi ajutat să facem un mare pas înainte ; poate că pe această bază am fi stabilit o anumită gradație practică în aplicarea principiului conducerii prin colegii. Nici unul însă dintre cei care ar fi trebuit să dispună de material practic, nici reprezentanții consiliilor economice și nici activiștii sindicali, nu ne-au adus nimic, deoarece nu aveau nimic. Ei nu au absolut nimic !

Tov. Rîkov a spus aici că eu vreau să schimb caracterul revoluției franceze, că eu neg că burghezia s-a integrat în orînduirea feudală. Nu asta am spus. Eu am afirmat că, o dată cu înlocuirea orînduirii feudale de către burghezie, aceasta a luat în serviciul ei feudali și a învățat

www.dacoromanica.ro

de la ei cum să conducă ; toate acestea nu contrazic de loc faptul că burghezia s-a integrat în orînduirea feudală. Cît privește teza mea că după cucerirea puterii clasa muncitoare începe să-și înfăptuiască principiile, constat că ea n-a fost combătută absolut de nimeni. După cucerirea puterii, clasa muncitoare, ca orice clasă, menține, păstrează puterea și o consolidează prin schimbarea atitudinii față de proprietate și printr-o nouă constituție. Aceasta este prima mea teză fundamentală, care este incontestabilă ! A doua teză, că orice clasă nouă învață de la clasa precedentă și ia cadre de conducere provenite din vechea clasă, este de asemenea un adevăr absolut. În sfîrșit, a treia teză a mea se referă la faptul că clasa muncitoare trebuie să sporească numărul cadrelor de conducători recrutate din rîndurile ei, să creeze școli, să pregătească pe scară de stat cadre de lucrători. Aceste trei teze sînt incontestabile și sînt diametral opuse tezelor sindicatelor.

La ședința fracțiunii, cînd am analizat tezele sindicatelor, cînd eu și tov. Buharin am fost înfrînți [112], am spus tov. Tomski că, în tezele voastre, punctul 7 este rodul unei totale confuzii teoretice. La acest punct se spune :

„Principiul fundamental în construirea organelor de reglementare și de conducere a industriei, singurul de natură să asigure participarea maselor largi de muncitori fără partid prin intermediul sindicatelor, este actualul principiu al conducerii prin colegii a industriei, începînd cu prezidiul Consiliului economic superior și terminînd cu direcția întreprinderii. Numai în cazuri speciale, printr-un acord comun al prezidiului Consiliului economic superior și al prezidiului Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia sau al C.C. al sindicatului respectiv, poate fi admisă conducerea unică în unele întreprinderi, cu condiția obligatorie ca sindicatele și organele lor să exercite un control asupra administratorilor cu drept de conducere unică".

Asta e curată inepție, pentru că rolul clasei muncitoare în cucerirea puterii de stat este confundat cu metodele prin care se exercită această putere ! Asemenea confuzii nu pot fi tolerate ! Asemenea confuzii ne trag înapoi din punct de vedere teoretic. Același lucru se poate spune și despre centralismul democratic al tovarășilor Sapronov, Maksimovski și Osinski. Tov. Osinski uită acest lucru și

www.dacoromanica.ro

afirmă că eu aş califica drept prostie centralismul democratic. Asemenea denaturări sînt inadmisibile! Ce caută aici problema numirilor, a înfăptuirii hotărîrilor prin intermediul organizaţiilor locale? Poţi înfăptui hotărîrile prin intermediul colegiilor şi poţi numi şi colegiile. Se potriveşte ca nuca-n perete. Unii afirmă că centralismul democratic constă nu numai în faptul că conduce C.E.C. din Rusia, ci şi în faptul că acesta conduce prin intermediul organizaţiilor locale. Ce caută aici principiul conducerii prin colegii sau al conducerii unice?

Tov. Troţki şi-a amintit de un raport al său din 1918 şi, reproducînd cuvîntarea rostită de el cu acel prilej, a arătat că atunci noi nu ne-am mărginit numai la discutarea problemelor fundamentale, că, mai mult, C.E.C. din Rusia a adoptat o anumită hotărîre. Dezgropînd vechea mea broşură „Sarcinile imediate ale Puterii sovietice" *, de care uitasem complet, constat că problema conducerii unice nu numai că a fost pusă în discuţie, dar a şi fost aprobată în tezele C.E.C. din Rusia **. Noi lucrăm în asemenea condiţii, încît uităm nu numai ceea ce scriem, dar şi ceea ce s-a hotărît de către C.E.C. din Rusia, iar după aceea invocăm cutare sau cutare hotărîre. Iată cîteva extrase din broşura mea:

„Reprezentanţii conştienţi (dar în cea mai mare parte, pe cît se pare, inconştienţi) ai dezmăţului mic-burghez voiau să vadă în acordarea de puteri «nelimitate» (adică dictatoriale) unor anumite persoane o abatere de la principiul conducerii prin colegii şi de la democratism, ca şi de la principiile Puterii sovietice. Unii dintre socialiştii-revoluţionari de stînga au desfăşurat pe alocuri o agitaţie de-a dreptul huliganică împotriva decretului asupra puterilor dictatoriale [113], adică o agitaţie care făcea apel la instinctele josnice şi la tendinţele proprii micului proprietar de «a înhăţa» cît mai mult"... „Orice mare industrie mecanizată — adică tocmai izvorul material, de producţie şi fundamentul socialismului — necesită o absolută şi strictă *unitate de voinţă*, care să îndrumeze munca în comun a

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 36, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 175—220. — *Nota red.*

** Op. cit., p. 291—294.

www.dacoromanica.ro

sute, mii şi zeci de mii de oameni. Atît din punct de vedere tehnic, cît şi din punct de vedere economic şi istoric, această necesitate este evidentă, şi ea a fost recunoscută întotdeauna drept o condiţie a socialismului de către toţi cei care au reflectat asupra lui", — numai aşa „poate fi asigurată o strictă unitate de voinţă"...

„Dar şi într-un caz şi în altul *subordonarea necondiţionată* faţă de o voinţă unică este absolut necesară pentru buna desfăşurare a muncii organizate după modelul marii industrii mecanizate. La căile ferate ea este de două şi de trei ori mai necesară"...

„Şi întreaga noastră sarcină, a partidului comuniştilor (bolşevicilor), care este exponentul conştient al năzuinţelor de eliberare ale celor exploataţi, este să înţelegem această cotitură, să înţelegem necesitatea ei, să trecem în fruntea masei istovite, care caută obosită o ieşire, s-o ducem pe calea cea dreaptă, pe calea disciplinei în muncă, a îmbinării sarcinii de a discuta în cadrul unor mitinguri *despre* condiţiile de muncă cu aceea de a asigura o subordonare necondiţionată faţă de voinţa conducătorului sovietic, a dictatorului *în timpul* muncii"...

„A fost nevoie tocmai de victoria din octombrie a oamenilor muncii împotriva exploatatorilor, a fost nevoie de o întreagă perioadă istorică în care înşişi oamenii muncii să discute mai întîi despre noile condiţii de viaţă şi să dezbată noile sarcini, pentru ca să devină posibilă o trecere temeinică la forme superioare de disciplină a muncii, la însuşirea conştientă a ideii că dictatura proletariatului constituie o necesitate, la supunerea absolută, în timpul muncii, faţă de dispoziţiile personale date de reprezentanţii Puterii sovietice"...

„Trebuie să învăţăm să îmbinăm democratismul de miting al maselor muncitoare — democratism furtunos, clocotitor ca apele de primăvară ce se revarsă peste maluri — cu disciplina *de fier* în timpul muncii, cu *supunerea absolută* faţă de voinţa unei singure persoane, a conducătorului sovietic în timpul muncii" *.

* Op. cit., p. 209—210, 211, 212—213, 214. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

La 29 aprilie 1918 C.E.C. din Rusia a adoptat o rezoluţie prin care a aprobat întru totul principiile de bază expuse în acest raport şi a însărcinat Prezidiul său să redacteze principiile de bază sub formă de teze, ca sarcini fundamentale ale Puterii sovietice. Aşadar, noi repetăm lucruri pe care C.E.C. din Rusia le-a aprobat, într-o rezoluţie oficială, încă de acum doi ani ! Iar acum sîntem traşi înapoi într-o problemă de mult rezolvată, într-o problemă clarificată şi aprobată de C.E.C. din Rusia, şi anume că democratismul socialist sovietic nu contrazice cîtuşi de puţin principiul conducerii unice şi dictatura, că voinţa clasei se exercită uneori printr-un dictator, care singur face uneori mai mult şi este adeseori mai necesar. În orice caz, atitudinea principială faţă de conducerea prin colegii, faţă de conducerea unică nu numai că a fost clarificată de mult, dar a şi fost sancţionată de C.E.C. din Rusia. În această privinţă, congresul nostru confirmă tristul adevăr că, în loc să mergem înainte de la clarificarea problemelor principiale la problemele concrete, noi înaintăm ca racul. Dacă nu vom înlătura această greşeală, nu vom putea rezolva sarcina economică.

Aş vrea să mai spun cîteva cuvinte în legătură cu unele observaţii ale tov. Rîkov. El afirmă că Consiliul Comisarilor Poporului împiedică unificarea comisariatelor economice, iar atunci cînd se spune că tov. Rîkov vrea să-l mănînce de viu pe tov. Ţiurupa, el răspunde : „N-am nimic împotrivă ca Ţiurupa să mă mănînce de viu el pe mine, numai să fie unificate comisariatele economice". Ştiu unde ţinteşte acest lucru şi trebuie să spun că încercarea Consiliului economic superior de a se organiza ca bloc separat al comisariatelor economice, independent de Consiliul Apărării şi de Consiliul Comisarilor Poporului, nu a trecut neobservată de C.C. şi a determinat adoptarea unei atitudini negative. Acum Consiliul Apărării şi-a schimbat denumirea în aceea de Consiliu al Muncii şi Apărării. Vreţi să vă separaţi de comisariatul armatei, care dă cele mai bune forţe pentru ducerea războiului şi fără de care nu puteţi înfăptui nici măcar introducerea obligativităţii muncii ; noi însă nu putem înfăptui introducerea obligativităţii muncii nici fără Comisariatul po-

www.dacoromanica.ro

porului pentru afacerile interne. Să luăm, de pildă, poşta ; nu putem expedia scrisori fără Comisariatul pentru poştă şi telegraf. Mai departe. Luaţi Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii. Cum veţi reface economia cînd 70% din muncitori sînt bolnavi de tifos exantematic ? Rezultă deci că orice chestiune trebuie rezolvată de comun acord şi repartizată unui comisariat economic. Acesta este un plan lipsit de orice sens ! Tov. Rîkov n-a invocat temeiuri serioase ! De aceea această propunere a fost combătută cu toată tăria, iar C.C. n-a sprijinit-o.

Tov. Rîkov şi-a permis să facă glume pe seama blocului cu tov. Golţman, bloc preconizat de tov. Troţki. Aş vrea să spun că întotdeauna este nevoie de un bloc al grupurilor de partid care merg pe o linie justă. Aceasta trebuie să fie în permanenţă o condiţie obligatorie pentru o politică justă. Dacă tov. Golţman, pe care, spre regretul meu, îl cunosc prea puţin, dar despre care am auzit că este reprezentantul unui curent existent în rîndurile metalurgiştilor, curent care insistă mai ales asupra necesităţii folosirii unor metode raţionale — necesitate subliniată şi în tezele mele —, dacă din acest punct de vedere el insistă asupra principiului conducerii unice, atunci, firește, acest lucru nu poate fi decît foarte util. Un bloc cu acest curent ar fi cît se poate de folositor. Dacă în C.C. va fi întărită reprezentanţa sindicatelor, ar fi bine ca, alături de adepţii extremişti ai principiului conducerii prin colegii, care duc lupta în numele democratismului şi care au o poziţie greşită, să avem în C.C. şi reprezentanţi ai acestui curent, chiar dacă aceştia mai greşesc în unele privinţe, dar care în schimb dau dovadă de originalitate şi aduc o notă personală. Să fie reprezentaţi în C.C. şi unii şi alţii, şi atunci va fi un bloc. Comitetul Central trebuie să aibă o asemenea componenţă, încît cu ajutorul blocului să se poată găsi un teren pe care să se desfăşoare activitate în tot cursul anului, şi nu numai în săptămîna în care au loc lucrările congresului partidului. Noi am respins în permanenţă principiul reprezentării regionale, întrucît aceasta implică mult nepotism regional. Atunci cînd trebuie să întărim cît mai mult legăturile cu sindicatele, este necesar să avem în vedere orice nuanţă a orientării activităţii lor,

www.dacoromanica.ro

este necesar să avem legături ; Comitetul Central trebuie să aibă în mod negreşit o asemenea componenţă, încît între el şi masele largi ale sindicatelor (avem 600 000 de membri de partid şi 3 000 000 de membri de sindicat) să existe o curea de transmisie care să lege în acelaşi timp C.C. de voinţa unică a celor 600 000 de membri de partid şi a celor 3 000 000 de membri de sindicat. Fără această curea de transmisie nu putem conduce ţara. Pe măsură ce eliberam Siberia, Kubanul şi Ucraina, cu populaţia lor ţărănească, devenea tot mai grea sarcina, mergea tot mai greu maşina, deoarece în Siberia proletariatul e puţin numeros, iar în Ucraina el este mai slab. Dar noi ştim că muncitorii din bazinul Donețului şi din Nikolaev au dat o ripostă categorică apărării principiului semidemagogic al conducerii prin colegii, cu care se îndeletnicea tov. Sapronov. Este cert că elementul proletar din Ucraina se deosebeşte de cel din Petrograd, Moscova şi Ivanovo-Voznesensk, şi nu pentru că el n-ar fi bun, ci datorită unor cauze pur istorice. El n-a fost nevoit să se călească în luptă, îndurînd foamea şi frigul, aşa cum s-a întîmplat cu proletarii din Moscova şi din Petrograd. De aceea este nevoie de o asemenea legătură cu sindicatele şi de o asemenea organizare a C.C. care să-i permită acestuia să cunoască nuanţele orientării nu numai a celor 600 000 de membri de partid, ci şi a celor 3 000 000 de membri de sindicat, şi care să-i permită în orice moment să-i conducă pe toţi ca pe un singur om ! Această organizare este necesară ! Ea răspunde unei cerinţe fundamentale, politice, fără de care dictatura proletariatului nu va fi dictatură. Dacă-i bloc, bloc să fie ! Să nu ne temem de el, ci să-l considerăm binevenit, să-l înfăptuim cît mai temeinic şi să-l facem să fie cît mai reprezentativ în înseşi instituţiile centrale ale partidului !

www.dacoromanica.ro

5

CUVÎNTARE DESPRE COOPERAŢIE
3 APRILIE [114]

Abia ieri seară şi azi am reuşit să iau cunoştinţă, în parte, de ambele rezoluţii. Cred că rezoluţia minorităţii comisiei este mai justă. Tov. Miliutin a atacat această rezoluţie, folosind un bogat arsenal de cuvinte teribile, descoperind în ea inconsecvenţă şi chiar semiinconsecvenţă şi învinuind-o de oportunism. Mie mi se pare însă că dracul nu e chiar atît de negru cum se spune. Dacă e să examinăm lucrurile în fond, atunci tocmai argumentele lui Miliutin, care a încercat să dea problemei o bază principială, vădesc că rezoluţia pe care o susţine dînsul este eronată şi nesatisfăcătoare atît din punct de vedere practic, concret, cît şi din punct de vedere marxist. Acest caracter eronat constă în următoarele : Miliutin a arătat că în rezoluţia sa, care este rezoluţia majorităţii comisiei, se vorbeşte despre contopire cu comitetul executiv de plasă, despre subordonare faţă de comitetul executiv de plasă, şi în aceasta el vede caracterul hotărît şi ferm al rezoluţiei sale, spre deosebire de caracterul insuficient de revoluţionar al rezoluţiei minorităţii. În decursul îndelungatei noastre campanii revoluţionare am avut prilejul să constatăm că, atunci cînd acţiunile noastre revoluţionare erau bine pregătite, ele erau încununate de succes ; atunci însă cînd exista numai elan revoluţionar, ele se soldau cu un eşec.

Ce spune rezoluţia minorităţii comisiei ? Rezoluţia minorităţii spune : concentrează-ţi atenţia asupra intensificării muncii comuniste în cooperativele de consum şi asu-

www.dacoromanica.ro

pra dobîndirii unei majorităţi în aceste cooperative, pregăteşte organele cărora vrei să le predai cooperaţia şi numai după aceea să le-o predai. Comparaţi aceste teze cu linia pe care o susţine Miliutin. El spune: lucrurile stau prost în cooperaţie, de aceea predaţi-o comitetelor executive de plasă. Dar aveţi oare o bază comunistă în această cooperaţie pe care vreţi s-o predaţi? Fondul problemei — pregătirea — este ocolit, şi ni se prezintă doar lozinca finală. Dacă această muncă comunistă a fost pregătită şi dacă organele care o pot prelua şi conduce au fost create, atunci predarea cooperaţiei devine ceva de la sine înţeles şi nu mai e cazul să proclamăm acest lucru la un congres al partidului. Destul aţi încercat să loviţi în ţărani! Destul a încercat acelaşi Consiliu economic superior să lovească în ţărănime şi cooperaţie în chestiunea colectării inului! Dacă vă veţi aduce aminte de experienţa practică dobîndită în munca noastră desfăşurată pe plan local şi în cadrul Consiliului Comisarilor Poporului, veţi spune că modul cum abordaţi voi problema este greşit şi că este justă rezoluţia care arată necesitatea muncii de educare comunistă şi de pregătire a cadrelor de lucrători, căci fără o asemenea muncă predarea cooperaţiei nu este posibilă.

A doua problemă fundamentală este aceea a legăturii cu cooperaţia de consum. Aici tov. Miliutin dă dovadă de o inconsecvenţă extraordinară. Dacă cooperaţia de consum nu-şi îndeplineşte toate sarcinile, adică tot ce s-a prevăzut timp de doi ani într-o serie întreagă de decrete îndreptate împotriva chiaburului, nu trebuie să uităm că mijloacele de constrîngere de care dispunem în lupta împotriva chiaburului sînt valabile şi în ceea ce priveşte cooperaţia de consum. Aceasta se şi înfăptuieşte întru totul. Principalul este acum mărirea producţiei şi sporirea cantităţii de produse. Dacă cooperaţia de consum nu va reuşi să realizeze acest lucru, i se vor aplica sancţiuni. Dacă însă ea, legată fiind de cooperaţia de producţie, va spori cît de cît cantitatea de produse, va trebui să-i mulţumim şi să dezvoltăm iniţiativa ei. Dacă cooperaţia de consum, cu toate că pe plan local are o legătură mai strînsă şi mai vie cu producţia, nu va reuşi să realizeze acest spor de

www.dacoromanica.ro

produse, înseamnă că nu a îndeplinit o sarcină directă trasată de Puterea sovietică. Dacă într-un județ există măcar doi-trei tovarăși energici, gata să lupte împotriva chiaburilor și a burgheziei, atunci cauza e cîștigată. Unde a fost respinsă inițiativa tov. Ciucin ? El nu ne-a dat nici un exemplu în această privință. Ideea conform căreia e necesar să legăm cooperația de producție de cooperația de consum și să facem orice concesii pentru a spori, în viitorul apropiat, cantitatea de produse, această idee reiese din experiența celor doi ani de guvernare. Ea nu stînjenește cîtuși de puțin nici pe activiștii comuniști, nici cadrele din aparatul sovietic în lupta împotriva cooperației de tip chiaburesc, burghez. Și nu numai că nu-i stînjenește, dar, dimpotrivă, le pune la îndemînă o armă nouă. Dacă ești în stare să organizezi ceva, îți vom da un premiu, dar, dacă nu vei îndeplini această sarcină, vom lovi în tine nu numai pentru că ești contrarevoluționară — pentru asta există Comisia extraordinară, așa cum bine s-a spus aici —, ci pentru că nu-ți îndeplinești sarcinile trasate de puterea de stat, de Puterea sovietică și de proletariat.

Tov. Miliutin nu a prezentat nici un argument concret împotriva unificării cooperației de consum ; el a arătat numai că lui i se pare că aceasta este oportunism sau o politică a echivocurilor. Este straniu să auzi așa ceva de la tov. Miliutin, care, împreună cu tov. Rîkov, s-a pregătit să facă pași mari și s-a convins acum că nu poate face nici a zecea parte dintr-un asemenea pas. Sub acest raport, legătura cu cooperația de consum este un plus, întrucît ne permite să ne ocupăm imediat de producție. Împotriva amestecului în munca politică dispunem de toate mijloacele, iar subordonarea pe linia economică și pe linia de producție depinde în întregime de Comisariatul poporului pentru agricultură, de Consiliul economic superior. Voi dispuneți de toate aceste mijloace în măsura în care puteți să controlați cooperația.

Trecem acum la a treia problemă, aceea a etatizării. Miliutin a susținut etatizarea în așa fel, încît îți făcea o impresie stranie. A fost creată o comisie. Acolo tov. Krestinski a rămas în minoritate, iar tov. Miliutin a ieșit învingător. Acum însă el spune : „În privința

www.dacoromanica.ro

etatizării sînt de acord să nu mă angajez în controverse". De ce atunci s-a angajat comisia în controverse? Dacă vedeţi lucrurile aşa cum le vede tov. Ciucin, atunci nu aveţi dreptate cînd renunţaţi la etatizare. Aici s-a spus: de vreme ce au fost naţionalizaţi capitaliştii, de ce n-ar putea fi naţionalizaţi şi chiaburii? Nu degeaba însă a stîrnit aici ilaritate argumentul acesta. Într-adevăr, oricum i-ai socoti pe ţăranii înstăriţi care recurg la exploatarea muncii străine, numărul lor nu este mai mic de o jumătate de milion şi poate că se ridică chiar la un milion; cum îi vom putea naţionaliza pe aceştia? Asta-i curată fantezie. În momentul de faţă nu dispunem de forţele necesare pentru aşa ceva.

Are perfectă dreptate tov. Ciucin cînd spune că în cooperaţie există o serie întreagă de contrarevoluţionari, dar asta-i cu totul altceva. Aici s-a vorbit — şi pe bună dreptate — despre Comisia extraordinară. Dacă din cauza miopiei voastre nu sînteţi în stare să demascaţi pe cutare sau cutare conducător din cooperaţie, atunci puneţi acolo un comunist ca să ne arate care sînt aceste elemente contrarevoluţionare; dacă el este un bun comunist — şi un bun comunist este în acelaşi timp un bun cekist —, atunci, trimis să lucreze într-o cooperativă de consum, el trebuie să aducă în faţa instanţelor respective cel puţin doi cooperatori contrarevoluţionari.

Iată de ce nu are dreptate tov. Ciucin cînd pledează pentru etatizarea imediată. Ea ar fi bună, dar nu este posibilă, deoarece avem de-a face cu o clasă mai puţin accesibilă nouă şi care în nici un caz nu este susceptibilă de naţionalizare. Noi n-am naţionalizat nici măcar toate întreprinderile industriale. Pînă ce un ordin al direcţiilor generale şi al centralelor ajunge la organul local, el îşi pierde complet eficacitatea: el se îneacă definitiv într-o mare de hîrţoage, el nu ajunge la destinaţie fie din cauza stării proaste a drumurilor, fie din lipsă de comunicaţii telegrafice etc. De aceea, în momentul de faţă, nu se poate vorbi despre naţionalizarea cooperaţiei. Tov. Miliutin nu are dreptate nici din punct de vedere principial: el simte că poziţia lui este şubredă şi crede că s-ar putea, pur şi simplu, să se scoată acest punct. Dar atunci d-ta,

www.dacoromanica.ro

tov. Miliutin, îţi subminezi propria d-tale rezoluţie, certifici justeţea rezoluţiei minorităţii, deoarece spiritul rezoluţiei d-tale — cooperativele să fie subordonate comitetului executiv de plasă (în primul punct aşa se şi spune: „se vor lua măsuri") — este un spirit cekist, introdus în mod greşit într-o problemă economică. În cealaltă rezoluţie se spune că, în primul rînd, trebuie sporit numărul comuniştilor, trebuie intensificate propaganda şi agitaţia comunistă, că trebuie creată o bază. În această rezoluţie nu se fac afirmaţii zgomotoase, nu se făgăduiesc dintr-o dată rîuri de lapte şi munţi de pilaf. Dar, dacă în organele locale există comunişti, ei ştiu ce au de făcut, aşa că tov. Ciucin nu va fi nevoit să indice în faţa cui trebuie aduşi contrarevoluţionarii. În al doilea rînd, trebuie să creăm un organ. „Creează un organ şi verifică-l în activitatea practică, urmăreşte dacă creşte producţia" — iată ce spune rezoluţia minorităţii! Creează mai întîi o bază, şi pe urmă — pe urmă vom vedea. Ceea ce va trebui să se facă se va face de la sine atunci cînd va exista această bază. Apar destule decrete în care se arată că contrarevoluţionarii trebuie predaţi Comisiei extraordinare, Comitetului revoluţionar. Mai puţină zarvă în această direcţie! Trebuie adoptată rezoluţia minorităţii, care indică linia fundamentală.

www.dacoromanica.ro

6

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ÎNCHEIEREA LUCRĂRILOR CONGRESULUI 5 APRILIE

Tovarăşi ! Făcînd un scurt bilanţ al lucrărilor congresului nostru, trebuie, după părerea mea, să ne oprim în primul rînd asupra sarcinilor partidului nostru. Congresul a adoptat o rezoluţie amplă în problema organizatorică, iar locul cel mai important în această rezoluţie, cum era şi de aşteptat, îl ocupă problema educării, a instruirii, a folosirii din punct de vedere organizatoric a membrilor partidului nostru. Comisia de validare a raportat că la congresul de faţă sînt reprezentaţi peste 600 000 de membri ai partidului nostru. Ştim foarte bine cu toţii prin ce greutăţi imense a trebuit să treacă partidul în aceste vremuri de război pe care le-am trăit, cînd a trebuit să luptăm pentru ca în partidul nostru, partid de guvernămînt — care este, firește, deschis, deoarece este partid de guvernămînt, şi ca atare deschide drumul spre putere —, să nu se poată strecura, pentru ca să nu i se poată alătura elementele cele mai rele, drojdia vechiului capitalism. Unul dintre mijloacele de luptă a fost organizarea săptămînilor partidului. Numai în asemenea condiţii, numai în asemenea momente cînd partidul şi mişcarea trebuiau să facă faţă unei situaţii deosebit de grele, cînd Denikin se afla la nord de Orel, iar Iudenici la 50 de verste de Petrograd, puteau să intre în partid exclusiv oameni sincer devotaţi cauzei eliberării oamenilor muncii.

Acum sau cel puţin în viitorul apropiat, aceste condiţii nu se vor repeta, şi trebuie să spunem că numărul enorm de membri pe care l-a atins partidul nostru în comparaţie

www.dacoromanica.ro

cu congresele precedente dă naştere unor temeri şi există o primejdie absolut reală, care constă în aceea că creşterea rapidă a numărului membrilor partidului nostru nu a fost însoţită întotdeauna de un nivel corespunzător al muncii noastre de educare a acestei mase în vederea îndeplinirii sarcinilor ei actuale. Trebuie să avem permanent în vedere că această armată de 600 000 de oameni trebuie să constituie avangarda clasei muncitoare, că fără o disciplină de fier nu ne-am fi putut îndeplini sarcinile în decursul acestor doi ani. Principala condiţie a înfăptuirii şi menţinerii disciplinei noastre stricte o constituie devotamentul faţă de cauză : toate mijloacele şi izvoarele vechi de înfăptuire a disciplinei au fost distruse, iar la baza activităţii noastre am pus numai un nivel înalt de conştiinţă şi de judecată. Aceasta ne-a dat posibilitatea să înfăptuim o disciplină superioară celei existente în oricare alt stat şi care se întemeiază pe o bază ce diferă de cea a disciplinei care continuă să se menţină într-o oarecare măsură — dacă se mai poate menţine — în societatea capitalistă. De aceea trebuie să reţinem că, după strălucitele succese dobîndite în război, sarcina noastră în anul care vine constă nu atît în creşterea numărului membrilor, cît în desfăşurarea unei munci în rîndurile partidului pentru ridicarea nivelului membrilor lui. Nu degeaba rezoluţiile noastre în problema organizatorică acordă acestei munci maximum de atenţie.

Trebuie cu orice preţ să obţinem ca această avangardă a proletariatului, această armată de 600 000 de membri, să fie la înălţimea sarcinilor internaţionale şi interne de uriaşă importanţă ! Cît priveşte sarcinile internaţionale, situaţia noastră externă n-a fost niciodată atît de bună ca în momentul de faţă. Oricît de rare ar fi veştile care ne parvin din străinătate despre viaţa muncitorilor de acolo, totuşi, de fiecare dată cînd se primesc două-trei scrisori sau cîteva numere ale ziarelor muncitoreşti socialiste din Europa şi din America, încercăm un sentiment de adîncă bucurie văzînd că în rîndurile unor mase unde înainte nu pătrundea propaganda, mase care vegetau în mlaştina unui jalnic oportunism, a unui socialism pur parlamentar, peste tot, într-o măsură mult mai mare decît

www.dacoromanica.ro

ştim noi, în orice colţ al pămîntului, pretutindeni creşte enorm interesul faţă de Puterea sovietică, faţă de noile sarcini, pretutindeni are loc o adîncă mişcare revoluţionară, o adîncă frămîntare revoluţionară, pretutindeni se pune problema revoluţiei.

Ieri am avut prilejul să răsfoiesc un număr al ziarului partidului muncitoresc socialist din Anglia. Muncitorii englezi, care au avut conducători din rîndurile intelectualilor şi care decenii de-a rîndul s-au caracterizat printr-o atitudine de dispreţ faţă de teorie, declară acum cu toată hotărîrea, şi ziarul confirmă, că în rîndurile lor se manifestă interes faţă de problema revoluţiei, că s-a trezit şi s-a accentuat interesul faţă de lupta împotriva revizionismului, împotriva oportunismului, împotriva socialismului parlamentar, împotriva acestei politici social-trădătoare pe care noi o cunoaştem atît de bine. Această luptă este pusă la ordinea zilei ! Putem afirma în mod categoric că a procedat foarte just tovarăşul american R., care a publicat o carte voluminoasă ce conţine o serie de articole ale lui Troţki şi ale mele, oferind în felul acesta cititorului un rezumat al istoriei revoluţiei ruse. Acest tovarăş spune că pe plan istoric-mondial revoluţia franceză a ieşit biruitoare, şi, dacă ea a putut să fie înăbuşită în mod nemijlocit, aceasta se datoreşte faptului că pe continentul european ea era înconjurată de ţări mai înapoiate, în care nu puteau să apară imediat mişcări care s-o imite, să simpatizeze cu ea şi s-o sprijine. Revoluţia rusă, care — datorită asupririi ţariste şi unei serii întregi de alte condiţii (legătura cu anul 1905 etc.) — a izbucnit mai devreme decît alte revoluţii, este înconjurată de ţări care se află la un nivel mai înalt de dezvoltare capitalistă şi care se apropie de revoluţie într-un ritm mai lent, dar în schimb fac lucrul acesta într-un mod viguros, mai trainic, mai ferm ! Noi vedem că în fiecare an şi chiar în fiecare lună numărul adepţilor, prietenilor Republicii sovietice creşte în cadrul fiecărei ţări capitaliste de 10, de 100 şi de 1 000 de ori, şi trebuie spus că avem mai mulţi prieteni şi aliaţi decît ştim !

Încercarea imperialismului mondial de a ne înfrînge pe calea armelor a suferit un eşec total ! Datorită situaţiei

www.dacoromanica.ro

internaţionale, avem acum un răgaz mult mai îndelungat şi mai sigur decît acela pe care l-am avut la începutul revoluţiei. Dar nu trebuie să uităm că acesta nu este decît un răgaz. Nu trebuie să uităm că întreaga lume capitalistă este înarmată pînă-n dinţi şi aşteaptă momentul prielnic, alegînd cele mai bune condiţii strategice, studiind metodele de atac. În nici un caz nu trebuie să uităm că, în momentul de faţă, întreaga superioritate economică şi militară este încă de partea ei ! Încă slabi pe plan mondial, noi creştem repede, prindem puteri, smulgem din mîinile duşmanului o armă după alta ; duşmanul însă pîndeşte continuu Republica sovietică ! Acum capitalul internaţional are intenţii precise, un plan premeditat ca, după ridicarea blocadei, să unească, să contopească, să îmbine specula internaţională, comerţul liber internaţional cu specula dinăuntrul ţării noastre şi să pregătească, pe terenul acestei specule, un nou război împotriva noastră, o serie de noi capcane şi curse.

Ajungem acum la acea sarcină fundamentală care a figurat ca problemă principală pe ordinea de zi a congresului nostru şi a stat în centrul atenţiei lui. Aceasta este sarcina construcţiei. În această privinţă, congresul a făcut foarte mult, şi anume a adoptat în unanimitate o rezoluţie cu privire la problema principală — problema construcţiei economice şi a transporturilor. Şi acum, cu ajutorul muncii educative a partidului, vom face ca toţi cei 3 000 000 de muncitori înscrişi în sindicate, acţionînd ca un singur om, să înfăptuiască această rezoluţie. Vom face ca această rezoluţie să ne ajute să concentrăm întreaga noastră forţă, întreaga noastră disciplină şi energie asupra refacerii economiei ţării, în primul rînd asupra refacerii transporturilor, iar în al doilea rînd asupra normalizării situaţiei din domeniul aprovizionării cu alimente.

Avem acum o serie întreagă de probleme care trebuie să devină obiectul propagandei, şi în această privinţă orice informaţie din străinătate şi fiecare 10 noi membri de partid ne oferă un material inedit pentru propagandă. Propaganda trebuie să-şi urmeze cursul, fără a risipi şi fără a dispersa forţele. Nu trebuie să uităm niciodată că

www.dacoromanica.ro

izvorul succeselor noastre, al minunilor săvîrşite de noi în domeniul militar a fost faptul că ne-am concentrat întotdeauna eforturile asupra a ceea ce era principal, esenţial, că am rezolvat problemele aşa cum n-a ştiut să le rezolve societatea capitalistă ! În societatea capitalistă, tot ce îi interesează în mod deosebit pe cetăţeni — condiţiile economice de existenţă, războiul şi pacea — se rezolvă în taină, fără ştirea societăţii ; cele mai importante probleme : războiul, pacea, problemele diplomatice sînt rezolvate de un grup foarte restrîns de capitalişti, care înşală nu numai masele, dar adesea şi parlamentul. Nu există în lume parlament care să-şi fi spus vreodată cuvîntul în mod serios în problema războiului şi a păcii ! În societatea capitalistă, principalele probleme privind situaţia economică a oamenilor muncii, situaţia lor de oameni care duc o existenţă mizeră sau o existenţă îndestulată se rezolvă de către capitalist ca stăpîn, ca dumnezeu ! În asemenea perioade, în toate ţările capitaliste, în republicile democrate, presa burgheză venală, care se pretinde a fi întruchiparea libertăţii cuvîntului, sustrage atenţia poporului şi recurge la tot felul de născociri pentru a induce în eroare, pentru a înşela această masă de oameni ! La noi, dimpotrivă, întregul aparat al puterii de stat şi toată atenţia muncitorului conştient au fost concentrate în întregime şi exclusiv asupra momentului principal, esenţial, asupra sarcinii principale ! În domeniul militar am obţinut succese uriaşe în această privinţă, şi această experienţă trebuie s-o transpunem acum în domeniul economic.

Noi înfăptuim trecerea la socialism, iar problema esenţială — problema cerealelor, a muncii — nu este o problemă particulară, o chestiune particulară a patronului, ci o problemă a întregii societăţi, şi fiecare ţăran care gîndeşte cît de cît trebuie să-şi dea seama şi să înţeleagă că, dacă în întreaga sa presă, în fiecare articol, în fiecare număr de ziar statul pune problema transporturilor, înseamnă că aceasta este o chestiune de interes general ! Această construcţie înseamnă pentru ţăran trecerea de la beznă şi neştiinţă — care îl condamnau la robie — la adevărata libertate, la o situaţie în care oamenii muncii

www.dacoromanica.ro

cunosc toate greutăţile ce le stau în faţă şi concentrează toate forţele organizaţiei obşteşti, toate forţele aparatului de stat, toate forţele agitaţiei asupra celui mai simplu şi esenţial lucru, înlăturînd poleiala, zorzoanele şi jocul de-a tot felul de rezoluţii şi abile făgăduieli cu care se ocupă agitatorii din presa oricărei ţări burgheze ! Trebuie să ne concentrăm toate forţele, toată atenţia asupra acestor sarcini economice elementare, pe care le înţelege fiecare ţăran, împotriva cărora nici un ţăran mijlocaş cît de cît cinstit, chiar dacă e înstărit, nu poate obiecta nimic ; în orice adunare s-ar discuta aceste sarcini, dreptatea este de partea noastră. Chiar şi cele mai puţin conştiente elemente din rîndurile masei muncitoreşti şi ţărăneşti vor fi de acord că principalul constă acum în refacerea economiei în aşa fel ca ea să nu poată încăpea iarăşi în mîinile exploatatorilor, ca să nu existe nici cea mai mică indulgenţă faţă de cel care, într-o ţară înfometată, posedînd surplusuri de cereale, le foloseşte pentru a se îmbogăţi şi pentru a constrînge pe cel sărac să flămînzească. Nu veţi găsi nici un om, fie el cît de înapoiat şi de inconştient, care să nu-şi dea seama că aceasta constituie o nedreptate şi în mintea căruia să nu licărească oricît de palid, oricît de neclar, dar totuşi să licărească ideea că argumentele aduse de aderenţii Puterii sovietice corespund întru totul intereselor oamenilor muncii.

Asupra acestor sarcini elementare, care în ţările capitaliste sînt trecute pe ultimul plan şi sînt considerate ca o chestiune particulară a patronilor, asupra acestor probleme trebuie să concentrăm toată atenţia întregii armate de 600 000 de membri de partid, în rîndurile cărora nu trebuie tolerat nici un om care nu-şi îndeplineşte sarcinile ; în numele acestor sarcini să procedăm astfel încît întreaga masă de muncitori să ni se alăture cu toată abnegaţia şi cu tot devotamentul ! Acesta este un lucru greu de organizat, el are însă o uriaşă autoritate morală şi o imensă putere de convingere, este un lucru just din punctul de vedere al oamenilor muncii ! Cu convingerea că, mulţumită lucrărilor congresului, această sarcină va putea fi îndeplinită acum cu acelaşi succes strălucit cu care am îndeplinit şi sarcina militară, şi tot cu preţul

www.dacoromanica.ro

unor înfrîngeri şi greşeli, cu această convingere putem spune că asupra noastră sînt aţintite acum privirile muncitorilor din toate ţările Europei şi ale Americii, care aşteaptă să vadă cum vom rezolva această sarcină mai grea ce ne stă în faţă, deoarece o asemenea sarcină este mai dificilă decît aceea de a repurta o victorie pe front! Ea nu poate fi rezolvată numai cu entuziasm, abnegaţie şi elan eroic! În această muncă de organizare, domeniu în care noi, ruşii, am fost mai slabi decît alţii, în această muncă de autodisciplinare, în acest domeniu de activitate în care trebuie să te pricepi să înlături ceea ce este neesenţial şi să realizezi principalul, nimic nu se face repede; şi în acest domeniu al colectărilor de cereale, al reparării mijloacelor de transport, al refacerii economiei, refacere care se realizează numai pas cu pas, în munca de refacere unde se pregăteşte terenul şi se face puţin, dar trainic, în această muncă simţim că privirile muncitorilor din toate ţările sînt aţintite asupra noastră, că ei aşteaptă noile noastre victorii! Sînt convins că, sprijinindu-ne pe hotărîrile congresului nostru, făcînd ca cei 600 000 de membri de partid să muncească ca un singur om, stabilind o legătură mai strînsă cu organele economice şi cu organele sindicale, vom şti să îndeplinim această sarcină cu acelaşi succes cu care am îndeplinit sarcina militară, şi vom înainta rapid şi sigur spre victoria Republicii Sovietice Socialiste Mondiale! (A p l a u z e.)

www.dacoromanica.ro

COMPLETĂRI LA PROIECTUL DE HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA SUBOTNICE [115]

I. SCOPUL ŞI MENIREA SUBOTNICELOR

1) Subotnicele reprezintă una dintre formele de propagare a ideii obligativităţii muncii şi autoorganizării clasei muncitoare.

2) Subotnicele trebuie să constituie un laborator unde să se elaboreze forme ale muncii comuniste.

3) Subotnicele trebuie să fie iniţiate în primul rînd pentru efectuarea unor lucrări deosebit de importante şi de urgente.

4) La subotnice nu trebuie să se realizeze mai puţin decît normele stabilite, iar participanţii la subotnice trebuie să depună eforturi pentru a depăşi aceste norme.

+a) Sporirea productivităţii muncii

b) întărirea disciplinei în muncă

c) înfăptuirea dictaturii proletariatului

d) conducerea ţărănimii

e) salvarea de la foamete şi ruină.

Scris nu înainte de sfîrşitul lunii martie 1920

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

DESPRE COMPROMISURI [116]

Într-o convorbire avută cu mine, tov. Lansbury a subliniat în mod deosebit următorul argument al liderilor oportunişti ai mişcării muncitoreşti din Anglia :

> bolşevicii încheie compromisuri cu capitaliştii, de pildă, în tratatul de pace cu Estonia, prin care au consimţit să acorde concesiuni forestiere ; dacă-i aşa, atunci tot atît de legitime sînt şi compromisurile pe care le încheie cu capitaliştii liderii moderaţi ai mişcării muncitoreşti din Anglia.

Tov. Lansbury consideră că, întrucît acest argument este foarte răspîndit în Anglia şi are o importanţă deosebită pentru muncitori, analizarea lui este imperios necesară. Voi încerca să îndeplinesc această dorinţă.

I

Poate un adept al revoluţiei proletare să încheie compromisuri cu capitaliştii sau cu clasa capitaliştilor ?

Această întrebare se află, pare-se, la baza raţionamentului reprodus de mine. Dar într-o asemenea formulare generală, această întrebare dovedeşte din partea celui ce o pune ori o totală lipsă de experienţă politică şi de conştiinţă politică, ori intenţia lui necinstită de a camufla printr-un sofism justificarea tîlhăriei, a jafului şi a oricărei silnicii capitaliste.

Într-adevăr, un răspuns negativ la această întrebare generală ar fi o inepţie vădită. Firește, un adept al revo-

www.dacoromanica.ro

luţiei proletare poate încheia compromisuri sau înţelegeri cu capitaliştii. Depinde însă *ce fel* de înţelegere şi *în ce împrejurări* se încheie ea. În aceasta, şi numai în aceasta, poate şi trebuie să fie căutată deosebirea dintre o înţelegere legitimă din punctul de vedere al revoluţiei proletare şi o înţelegere cu caracter trădător (din acelaşi punct de vedere).

Pentru a explica această idee, voi aminti mai întîi un raţionament al întemeietorilor marxismului, urmînd apoi să dau cele mai simple şi mai grăitoare exemple.

Nu degeaba Marx şi Engels sînt consideraţi întemeietorii socialismului ştiinţific. Ei au fost duşmani înverşunaţi ai oricărei frazeologii. Ei ne-au învăţat să abordăm problemele socialismului (inclusiv cele ale tacticii socialiste) în mod ştiinţific. În deceniul al 8-lea al secolului trecut, cînd Engels a analizat manifestul revoluţionar al blanquiştilor francezi, refugiaţi ai Comunei, a spus fără înconjur că declaraţia lor lăudăroasă : „nici un fel de compromisuri“ este o vorbă goală [117]. Nu se poate renunţa dinainte la compromisuri. Ceea ce importă e ca în toate compromisurile, pe care uneori împrejurările le impun cu necesitate, chiar şi celui mai revoluţionar partid al celei mai revoluţionare clase, — în toate compromisurile să ştim să păstrăm, să consolidăm, să călim, să dezvoltăm tactica şi organizaţia revoluţionară, conştiinţa revoluţionară, hotărîrea şi pregătirea clasei muncitoare şi a avangărzii ei organizate — partidul comunist.

Pentru cine cunoaşte bazele învăţăturii lui Marx, acest punct de vedere rezultă în mod inevitabil din întregul ei conţinut. Şi, deoarece în Anglia, în virtutea unei serii de cauze istorice, începînd din vremea cartismului [118] (care în multe privinţe a fost o pregătire a marxismului, „penultimul cuvînt“ care l-a precedat), marxismul a fost împins pe planul al doilea de conducătorii oportunişti, semiburghezi ai trade-unionurilor şi ai cooperativelor, voi încerca să explic justeţea punctului de vedere expus, aducînd exemple tipice din domeniul unor fenomene îndeobşte cunoscute ale vieţii de toate zilele, ale vieţii politice şi economice.

www.dacoromanica.ro

Voi începe cu un exemplu pe care l-am mai dat o dată într-una din cuvîntările mele *. Să presupunem că un om care călătoreşte cu un automobil este atacat de bandiţi înarmaţi. Să presupunem că, sub ameninţarea revolverului, el se lasă jefuit de bandiţi, dîndu-le automobilul, banii, revolverul, pe care aceştia le folosesc pentru a săvîrşi noi jafuri [119].

Este vorba aici, fără îndoială, de un compromis cu tîlharii, de o înţelegere cu tîlharii. O înţelegere nesemnată, tacită, dar care rămîne, indiscutabil, o înţelegere bine determinată şi precisă: „eu îţi dau ţie, tîlharule, automobilul, arma, banii, iar tu mă scuteşti de plăcuta ta vecinătate".

Se pune întrebarea: veţi spune despre omul care a încheiat o *astfel* de înţelegere cu tîlharii că e *părtaş* la tîlhărie, că e *părtaş* la atacul tîlhăresc săvîrşit asupra unor terţe persoane, pe care bandiţii le-au jefuit cu ajutorul automobilului, al banilor şi al armei ce le-au fost predate de acest om?

Nu, nu veţi spune.

Aici chestiunea este cît se poate de clară şi banal de simplă.

Şi tot aşa de clar este că, în alte împrejurări, orice om cu judecată sănătoasă va considera că predarea tacită a unui automobil, împreună cu bani şi arme, în mîinile unor bandiţi nu poate fi calificată altfel decît ca participare la tîlhărie.

Concluzia e clară: este tot atît de absurd să renunţi dinainte la orice fel de înţelegere sau compromis cu tîlharii, pe cît de absurd este să justifici complicitatea cu tîlharii, pornind de la considerentul abstract că, în general vorbind, înţelegerile cu tîlharii sînt uneori admisibile şi necesare.

Să luăm acum un exemplu politic... **

Scris în martie-aprilie 1920

Publicat pentru prima oară în 1936, în revista „Bolşevik" nr. 2

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 38, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 341—342. — *Nota red.*

** Aici manuscrisul se întrerupe. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA PRIMUL CONGRES GENERAL, DE CONSTITUIRE, AL MUNCITORILOR MINIERI DIN RUSIA [120]

Tovarăşi ! Permiteţi-mi, în primul rînd, să salut, în numele Consiliului Comisarilor Poporului, primul Congres al muncitorilor din industria minieră şi carboniferă.

Tovarăşi, importanţa acestui congres şi a întregii acestei ramuri industriale este deosebit de mare pentru Republica sovietică. Ştiţi, desigur, că fără industria cărbunelui nu se poate concepe existenţa unei industrii moderne, nu pot exista nici un fel de fabrici şi uzine. Cărbunele este cu adevărat pîinea industriei ; fără această pîine, fabricile şi uzinele nu funcţionează, fără această pîine, transportul feroviar este condamnat la cea mai jalnică situaţie şi nu poate fi refăcut cu nici un chip ; fără această pîine, marea industrie din toate ţările se dezorganizează, se descompune, se întoarce înapoi la barbaria primitivă, iar acum chiar şi în ţările mult mai înaintate decît Rusia şi care au suferit de pe urma războiului mult mai puţin decît ea, chiar şi în ţările învingătoare nevoia de cărbune şi criza de cărbune se fac simţite în modul cel mai acut. Cu atît mai necesar este deci ca tovarăşii care s-au întrunit acum pentru a constitui un sindicat trainic, puternic şi conştient al minerilor să-şi dea seama cît se poate de limpede ce sarcini mari pune în faţa acestui congres, în faţa minerilor, întreaga Republică sovietică, întreaga putere muncitorească-ţărănească ; căci acum, după doi ani de luptă înverşunată împotriva albgardiştilor şi a capitaliştilor, pe care i-au sprijinit capitaliştii din întreaga lume, acum, după toate victoriile repurtate de noi, ne aşteaptă din nou

www.dacoromanica.ro

o luptă îndîrjită, tot aşa de grea ca şi cea dinainte, dar mult mai rodnică, şi anume lupta pe frontul fără vărsare de sînge, pe frontul muncii.

Atunci cînd pe frontul de război moşierii şi capitaliştii încercau să zdrobească Puterea sovietică din Rusia, se părea că în acea situaţie cauza Republicii sovietice era pierdută, că Rusia Sovietică, cea mai slabă, cea mai înapoiată, cea mai ruinată dintre ţări, nu va putea să reziste presiunii capitaliştilor din întreaga lume. În această luptă, cele mai bogate state din lume au acordat ajutor albgardiştilor ruşi, cheltuind în acest scop sute de milioane de ruble, le-au pus la dispoziţie echipament şi armament, au organizat în străinătate tabere speciale pentru instruirea ofiţerilor, şi chiar astăzi mai există acolo birouri de recrutare, unde, cu ajutorul celor mai bogaţi capitalişti din lume, sînt recrutaţi prizonieri ruşi şi voluntari pentru războiul împotriva Rusiei Sovietice. Se părea, firește, că este o încercare fără sorţi de izbîndă, că Rusia nu va putea să ţină piept puterilor militare ale lumii, care au de partea lor o mare superioritate de forţe. Şi totuşi o astfel de minune s-a dovedit a fi posibilă, iar în aceşti doi ani Rusia Sovietică a săvîrşit această minune.

În războiul împotriva tuturor statelor celor mai bogate din lume, Rusia Sovietică a ieşit învingătoare. De ce? Fireşte, nu din cauză că am fi fost mai puternici din punct de vedere militar. Nu. Cauza constă în faptul că statele civilizate au avut soldaţi care n-au mai putut fi înşelaţi, deşi s-au consumat munţi de hîrtie pentru a-i convinge că bolşevicii sînt agenţi ai germanilor, uzurpatori, trădători, terorişti. Ca urmare a acestui lucru s-a constatat că soldaţii statelor civilizate, după întoarcerea lor de la Odesa, ori deveneau bolşevici convinşi, ori declarau că „nu vor lupta împotriva unui guvern muncitoresc-ţărănesc". Victoria noastră se explică în primul rînd prin faptul că muncitorii din ţările avansate ale Europei apusene au înţeles şi au simpatizat în aşa măsură clasa muncitoare internaţională, încît, în pofida presei burgheze mincinoase care în publicaţiile ei scoase în milioane de exemplare profera calomnii dezgustătoare la adresa bolşevicilor, muncitorii s-au dovedit a fi de partea noastră, şi această împrejurare

www.dacoromanica.ro

a decis soarta războiului nostru. Era limpede pentru toată lumea că, dacă aceste sute de mii de soldaţi ar fi luptat împotriva noastră aşa cum au luptat împotriva Germaniei, nu ne-am fi putut menţine. Acest lucru era evident pentru toţi cei care ştiu ce e războiul. Cu toate acestea s-a întîmplat minunea că noi i-am învins, că între ei s-au ivit disensiuni care-i dezbină, că faimoasa Ligă a Naţiunilor s-a dovedit a fi o ligă a unor cîini turbaţi care îşi smulg unul altuia osul şi nu se pot înţelege asupra nici unei probleme, în timp ce numărul partizanilor direcţi şi indirecţi, conştienţi şi mai puţin conştienţi ai bolşevicilor creşte în fiecare ţară văzînd cu ochii.

Toţi cei care simpatizează cu socialismul ştiu că timp de 25 de ani, din 1889 pînă în 1914, Internaţionala a II-a a condus mişcarea socialistă din toate ţările, dar atunci cînd a început războiul imperialist socialiştii din Internaţionala a II-a au trecut de partea guvernelor lor, fiecare şi-a apărat propriul său guvern ; toţi cei care se considerau republicani, socialişti-revoluţionari şi menşevici au trecut în fiecare ţară de partea guvernelor lor, au luat poziţie în favoarea apărării patriei lor, au tăinuit existenţa tratatelor secrete, nu le-au publicat ; socialiştii care se considerau conducători ai clasei muncitoare au trecut de partea capitaliştilor, au mers împotriva clasei muncitoare ruse. În fruntea guvernului din Germania se află ciracii lui Scheidemann, care continuă şi astăzi să se intituleze social-democraţi ; în realitate însă, ei sînt cei mai odioşi călăi, care, în alianţă cu moşierii şi capitaliştii, au ucis pe Rosa Luxemburg şi pe Karl Liebknecht, conducătorii clasei muncitoare germane, şi au masacrat 15 000 de proletari germani. În timpul care a trecut de la crearea Internaţionalei a III-a, a Internaţionalei Comuniste, în decurs de un an, ea a învins pe deplin. Internaţionala a II-a s-a destrămat definitiv.

Iată ce influenţă puternică a exercitat Puterea sovietică rusă asupra muncitorilor din întreaga lume, în pofida tuturor minciunilor, în pofida tuturor calomniilor răspîndite la adresa ei. Soldaţii şi muncitorii consideră că puterea trebuie să aparţină celor ce muncesc ; cine nu munceşte nu mănîncă ; cine munceşte are drept de vot în stat, îşi

www.dacoromanica.ro

poate exercita influenţa în rezolvarea treburilor de stat. Acesta este un adevăr simplu, şi milioanele de oameni ai clasei muncitoare l-au înţeles.

În faţa dv. stă acum sarcina dificilă de a repurta, după victoriile noastre militare, o victorie care presupune înlăturarea unor obstacole mult mai mari. Această victorie este cu atît mai anevoioasă cu cît numai cu eroismul nu se face nimic aici ; în acest domeniu se pot obţine rezultate numai printr-o muncă dîrză, fiind necesari ani de muncă încordată.

Capitaliştii din lumea întreagă concentrează forţa de muncă şi vor să mărească producţia, dar muncitorii le răspund : mai întîi daţi hrană muncitorilor, mai întîi puneţi capăt conflictelor pe care muncitorii le plătesc cu viaţa, mai întîi puneţi capăt măcelurilor, căci ieri au pierit în aceste măceluri milioane de oameni pentru a se decide dacă dominaţia va reveni tîlharilor englezi sau vreunui alt tîlhar. Atîta timp cît puterea se află în mîna capitaliştilor, ne gîndim nu la mărirea producţiei, ci la răsturnarea capitaliştilor.

Dar din momentul în care capitaliştii au fost răsturnaţi, trebuie să dovediţi că puteţi ridica productivitatea fără capitalişti, trebuie să stîrpiţi minciuna pe care o răspîndesc capitaliştii la adresa muncitorilor conştienţi spunînd că asta nu este revoluţie, nu este o ordine nouă, ci pur şi simplu un pogrom, un act de răzbunare împotriva capitaliştilor, că muncitorii singuri nu vor reuşi niciodată să organizeze şi să scoată ţara din starea de ruină, că ei vor crea numai anarhie. Iată minciuna pe care, folosind nenumărate mijloace, o răspîndesc capitaliştii din toate ţările, minciună care, prin intermediul unor elemente străine partidului, prin intermediul adversarilor bolşevicilor, se infiltrează pe mii de căi şi în rîndurile muncitorilor ruşi, mai cu seamă în rîndurile celor care sînt mai puţin călîţi, mai pervertiţi de capitalism sau mai înapoiaţi. Dar noi am văzut că, dacă în aceşti doi ani de existenţă a Puterii sovietice, am învins întreaga lume, asta se datoreşte în primul rînd eroismului muncitorilor.

Ni se reproşează că am instaurat dictatura proletariatului, puterea fermă, necruţătoare, puterea de fier a munci-

www.dacoromanica.ro

torilor, care înlătură orice piedică şi care spune : cine nu e cu noi e împotriva noastră, şi cea mai mică împotrivire faţă de această putere va fi zdrobită. Noi însă ne mîndrim cu dictatura şi spunem că, dacă n-ar fi fost această putere de fier a muncitorilor, acest detaşament muncitoresc înaintat nu ne-am fi putut menţine nu doi ani, dar nici măcar două luni. Această dictatură ne-a permis ca, ori de cîte ori s-a ivit un moment greu în desfăşurarea războiului, partidul să mobilizeze pe comunişti, şi în primul rînd ei au fost aceia care au căzut în primele rînduri ; cu miile au căzut comuniştii pe frontul de luptă împotriva lui Iudenici şi a lui Kolceak ; au căzut cei mai buni oameni din rîndurile clasei muncitoare, care au ştiut că, jertfindu-şi viaţa, vor salva generaţii întregi, vor salva mii şi mii de muncitori şi ţărani. Ei au ţintuit la stîlpul infamiei şi au stîrpit fără cruţare pe profitori, pe cei care în timpul războiului se îngrijeau de propria lor persoană, şi i-au împuşcat fără milă. Noi ne mîndrim cu această dictatură, cu această putere de fier a muncitorilor, care a spus : am răsturnat pe capitalişti şi vom lupta pînă la ultima picătură de sînge în cazul în care ei vor face cea mai mică încercare de a-şi reinstaura puterea. În aceşti doi ani, nimeni n-a flămînzit atît cît au flămînzit muncitorii din Petersburg, din Moscova şi din Ivanovo-Voznesensk. Acum s-a calculat că în aceşti doi ani ei au primit cîte 7 puduri de pîine pe an, în timp ce ţăranii din guberniile producătoare de cereale au consumat nu mai puţin de 17 puduri. Muncitorii au făcut mari sacrificii, au avut multe de îndurat de pe urma epidemiilor, în rîndurile lor a crescut mortalitatea, dar ei vor dovedi că s-au răsculat împotriva capitaliştilor nu dintr-un sentiment de răzbunare, ci animaţi de hotărîrea fermă de a făuri o orînduire socială în care să nu mai fie moşieri şi capitalişti. Iată pentru ce au fost făcute aceste sacrificii ; numai prin aceste sacrificii fără precedent, făcute în mod conştient, liber consimţit şi consolidate de disciplina Armatei Roşii, care nu recurge la mijloacele vechii discipline, numai prin aceste sacrificii imense şi-au menţinut muncitorii înaintaţi dictatura şi şi-au cucerit dreptul la stima muncitorilor din lumea întreagă. Cei care clevetesc împotriva bolşevicilor nu trebuie să uite că dictatura a însemnat

www.dacoromanica.ro

cele mai mari sacrificii şi cele mai grele suferinţe de pe urma foametei chiar pentru muncitorii care o exercită. Muncitorii din Ivanovo-Voznesensk, din Petersburg şi din Moscova au îndurat în aceşti doi ani mai mult decît oricare alţii în lupta pe fronturile roşii.

Toate acestea trebuie să le aibă în vedere mai presus de orice şi înainte de orice şi trebuie să le ţină bine minte tovarăşii care lucrează în industria cărbunelui. Dv. sînteţi un detaşament de avangardă. Noi continuăm războiul — nu războiul sîngeros, pe care, din fericire, l-am terminat; acum nimeni nu va îndrăzni să atace Rusia Sovietică, căci imperialiştii ştiu că vor fi bătuţi, deoarece nu vor putea trimite împotriva noastră pe muncitorii conştienţi: aceştia ar arunca în aer porturile, aşa cum au făcut-o la Arhanghelsk, în timpul intervenţiei englezilor şi la Odesa. Acest lucru a fost dovedit, acest lucru l-am cucerit, dar noi continuăm totuşi războiul, continuăm războiul economic. Împotriva desăgarilor, împotriva unui număr restrîns de muncitori pervertiţi de vechiul capitalism, care spun: „mie trebuie să-mi majoreze salariul, iar de ceilalţi nici nu-mi pasă" — iată împotriva cui luptăm acum. „Dă-mi un salariu de două ori mai mare, dă-mi 2—3 funţi de pîine pe zi", spun ei, dar nu se gîndesc că lucrează pentru apărarea muncitorilor şi ţăranilor, că merg să învingă pe capitalişti. Împotriva lor trebuie să luptăm cu ajutorul educaţiei tovărăşeşti, al înrîuririi tovărăşeşti, şi în afară de sindicate nimeni nu poate să facă ceva în acest domeniu. Acestor muncitori — în cazul cînd ei se vor situa de partea desăgarilor şi a speculanţilor, de partea ţăranilor bogaţi, care spun: „cu cît am mai multe cereale, cu atît mă voi îmbogăţi mai mult", şi „fiecare pentru sine, dumnezeu pentru toţi" — trebuie să le explicăm că aşa raţionează domnii capitalişti şi toţi aceia care păstrează vechile deprinderi capitaliste, iar pe cei care judecă ca pe vremuri îi considerăm drept trădători, pe care clasa muncitoare trebuie să-i înfiereze şi să-i ţintuiască la stîlpul infamiei. Sîntem înconjuraţi de o majoritate de ţări capitaliste; în întreaga lume ele se unesc împotriva noastră, se unesc cu desăgarii noştri, vor să ne răpună prin forţă; ele cred că sînt mai puternice decît noi. Continuăm să

www.dacoromanica.ro

fim o cetate asediată asupra căreia sînt aţintite privirile muncitorilor din întreaga lume, care ştiu că de aici le vine libertatea, şi în această cetate asediată trebuie să acţionăm cu severitate militară, să dăm dovadă de disciplină militară şi de spirit de sacrificiu. Pe profitori, pe cei care nu vor să îmbine interesele lor de grup cu interesele tuturor muncitorilor şi ţăranilor nu-i putem tolera în mediul muncitoresc.

Trebuie să făurim, prin intermediul sindicatului, o disciplină tovărăşească de felul celei care există la noi în Armata Roşie, de felul celei care este făurită la noi de sindicatele mai bune şi pe care sînt convins că o veţi făuri şi dv. acum, după ce aţi creat sindicatul muncitorilor minieri.

Sindicatul vostru va fi unul dintre cele mai înaintate, primind în acest scop, din partea puterii de stat, tot ajutorul pe care vi-l vom putea acorda. Şi sînt convins că şi dv. veţi face aceleaşi sacrificii în vederea făuririi unei discipline trainice a muncii, în vederea ridicării productivităţii muncii şi întăririi spiritului de sacrificiu al muncitorilor din industria cărbunelui, a căror muncă este, poate, cea mai grea, cea mai murdară, cea mai ucigătoare, muncă pe care, cu ajutorul tehnicii, omul tinde s-o desfiinţeze cu desăvîrşire.

Dar pentru a salva acum Puterea sovietică este necesar să-i dăm industriei pîinea, adică să-i dăm cărbune. Fără cărbune nu poate fi refăcută economia, nu pot fi puse în circulaţie trenurile ; fără cărbune nu pot fi puse în funcţiune fabricile şi nu pot fi date ţăranilor produsele pe care le cer în schimbul cerealelor ; ţăranii, fireşte, nu se pot mulţumi doar cu hîrtii colorate. Ei ne dau cereale pe credit, întrucît sînt obligaţi să le dea pe credit muncitorilor flămînzi, dar noi sîntem datori să restituim ceea ce ni s-a dat pe credit, şi de aceea trebuie să înzecim producţia şi să punem în funcţiune toate fabricile.

Iată, tovarăşi, sarcina uriaşă care revine tuturor muncitorilor conştienţi, tuturor muncitorilor care înţeleg că este vorba de menţinerea şi consolidarea Puterii sovietice şi a socialismului, pentru ca toate generaţiile viitoare să fie izbăvite pentru totdeauna de jugul moşierilor şi al capita-

www.dacoromanica.ro

liştilor. Cine nu vrea să înţeleagă acest lucru trebuie alungat din rîndurile muncitorilor ; asupra acelora care însă nu înţeleg în suficientă măsură acest lucru îşi vor exercita înrîurirea sindicatele prin munca lor de instruire, prin influenţa şi propaganda lor, prin marea lor grijă pe care o manifestă faţă de producţie şi disciplină. Pe această cale vom consolida puterea muncitorească-ţărănească ; prin această muncă, deşi de lungă durată, dar de maximă importanţă, veţi dobîndi şi trebuie să dobîndiţi victorii mai însemnate decît cele repurtate pe front de către Armata noastră Roşie.

Publicat în 1920, în broşura „Rezoluţiile şi hotărîrile primului Congres general, de constituire, al muncitorilor minieri din Rusia". Moscova

Se tipăreşte după textul broşurii

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CEL DE-AL III-LEA CONGRES GENERAL AL SINDICATELOR DIN RUSIA [121] 7 APRILIE 1920

(Aplauze furtunoase, prelungite, care se transformă în ovaţii.) Tovarăşi! Permiteţi-mi, în primul rînd, să aduc celui de-al III-lea Congres general al sindicatelor salutul Consiliului Comisarilor Poporului. (Aplauze.) Tovarăşi, Puterea sovietică trece acum printr-un moment deosebit de important, care în multe privinţe pune în faţa noastră sarcini foarte complexe ale perioadei de cotitură, sarcini care prezintă un interes deosebit de mare. Şi tocmai specificul acestui moment impune sindicatelor sarcini deosebite şi o răspundere deosebită în opera de construire a socialismului.

De aceea aş vrea să mă opresc acum nu atît asupra uneia sau alteia dintre hotărîrile recentului congres al partidului [122] (în această privinţă vi se va prezenta un raport mai amănunţit), cît asupra schimbărilor survenite în condiţiile politicii sovietice, care fac ca toate sarcinile construcţiei socialiste să fie legate de activitatea sindicatelor. Particularitatea principală a momentului actual este trecerea de la sarcinile militare, asupra cărora s-au concentrat pînă acum în întregime atenţia şi eforturile Puterii sovietice, la sarcinile construcţiei economice paşnice. Şi trebuie spus că nu e pentru prima oară cînd Puterea sovietică şi Republica sovietică trec printr-un asemenea moment. E pentru a doua oară cînd trecem la rezolvarea acestei probleme, — pentru a doua oară în perioada dictaturii proletariatului istoria pune pe primul plan sarcinile construcţiei paşnice.

www.dacoromanica.ro

Prima oară a fost la începutul anului 1918, cînd, după ofensiva de scurtă durată, dar foarte puternică, dezlănţuită de imperialismul german în condiţiile dezagregării totale a vechii armate capitaliste, în condiţii cînd nu aveam o armată proprie şi nici n-o puteam crea într-un timp scurt, tîlharii imperialismului german ne-au impus pacea de la Brest. Se părea că, dată fiind insuficienta forţă reală a Puterii sovietice, sarcinile militare au trecut pe planul al doilea. Se părea că vom putea trece la sarcinile construcţiei paşnice. Şi atunci la 29 aprilie 1918, acum aproape doi ani, am fost însărcinat să prezint Comitetului Executiv Central din Rusia un raport cu privire la această problemă * ; pe baza raportului meu, C.C. a adoptat o serie de teze şi le-a publicat **. Vă reamintesc toate acestea, deoarece încă pe atunci tezele enumerau o serie de probleme privind disciplina muncii etc. care figurează pe ordinea de zi a congresului de faţă. Există o asemănare între momentul de atunci şi cel prin care trecem acum. Afirm că şi acum atenţia noastră este concentrată asupra controverselor şi divergenţelor care au avut loc în mişcarea sindicală acum doi ani. Este greşit să se spună că hotărîrile Congresului al IX-lea al P.C. din Rusia ar constitui rezultatul controverselor de acum. O asemenea afirmaţie nu face decît să denatureze adevărul. De aceea, pentru a putea înţelege just esenţa problemei şi pentru a o putea rezolva în mod just, ar fi bine să ne gîndim care a fost situaţia la începutul anului 1918 în comparaţie cu cea de azi.

Atunci, după o scurtă întrerupere a războiului cu imperialismul german, în faţa noastră stăteau pe primul plan sarcinile construcţiei paşnice. Se părea că vom putea avea o perioadă îndelungată de construcţie paşnică. Războiul civil încă nu începuse. Krasnov de-abia îşi făcuse apariţia pe Don, beneficiind de ajutorul germanilor. În Ural şi la nord era încă linişte. Republica sovietică deţinea un teritoriu imens, cu excepţia aceluia care îi fusese răpit prin pacea de la Brest. Situaţia era de aşa natură, încît se putea

* Vezi *V. I. Lenin*, Opere complete, vol. 36, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 251—290. — *Nota red.*

** Vezi op. cit., p. 291—294.

www.dacoromanica.ro

conta pe o îndelungată perioadă de muncă paşnică. Şi în această situaţie, prima chestiune pe care partidul comunist a pus-o la ordinea zilei şi care a fost subliniată într-o serie întreagă de rezoluţii, în special în cea din 29 aprilie 1918, a fost necesitatea unei propagande largi, necesitatea de a se insista cît mai mult asupra introducerii disciplinei în muncă.

Puterea dictatorială şi principiul conducerii unice nu contravin democratismului socialist. Acest lucru trebuie amintit acum pentru a putea înţelege atît hotărîrile adoptate de recentul congres al partidului, cît şi sarcinile generale puse în faţa noastră. Toate acestea nu constituie cîtuşi de puţin un răspuns la probleme ridicate abia acum, ci sînt legate de înseşi condiţiile epocii pe care o trăim. Cine se îndoieşte de asta n-are decît să facă o comparaţie cu situaţia de acum doi ani şi va înţelege că momentul prin care trecem transferă întreaga atenţie asupra problemelor disciplinei în muncă, asupra problemelor armatelor muncii, cu toate că acum doi ani nici vorbă nu era de armatele muncii. Numai comparînd actualul mod de a pune problema cu cel de atunci putem să ajungem la o concluzie justă, putem să lăsăm la o parte amănuntele neînsemnate şi să reţinem ceea ce este general şi esenţial. Întreaga atenţie a partidului comuniştilor şi a Puterii sovietice este concentrată asupra problemei construcţiei economice paşnice, asupra problemelor dictaturii, asupra problemelor conducerii unice. Nu numai experienţa pe care am dobîndit-o în aceşti doi ani de înverşunat război civil ne conduce la o asemenea rezolvare a acestor probleme.

Atunci cînd am pus pentru prima oară aceste probleme, în 1918, nu avusesem nici un război civil şi nici vorbă nu putea fi de vreo oarecare experienţă.

Prin urmare, nu numai experienţa Armatei Roşii şi a războiului civil încununat de succes, dar şi ceva mai profund, legat de sarcinile dictaturii clasei muncitoare în general, ne-a obligat acum, ca şi cu doi ani în urmă, să ne concentrăm toată atenţia asupra problemelor disciplinei în muncă, care este cheia întregii construcţii economice a socialismului, este fundamentul concepţiei noastre despre dictatura proletariatului. După răsturnarea capitalismului,

www.dacoromanica.ro

fiecare zi a revoluţiei noastre ne desparte în mod categoric de concepţia în jurul căreia făceau atîta zarvă vechii internaţionalişti, pe de-a-ntregul mic-burghezi, care credeau că hotărîrea majorităţii — în condiţiile menţinerii proprietăţii private asupra pămîntului, asupra mijloacelor de producţie şi a capitalului — în cadrul instituţiilor democratice ale parlamentarismului burghez poate rezolva problema, cînd de fapt singura soluţie este numai lupta de clasă înverşunată. Însemnătatea dictaturii proletariatului, condiţiile reale pentru înfăptuirea ei efectivă s-au conturat atunci cînd, rezolvînd problema cuceririi puterii, am trecut la exercitarea ei practică ; noi am constatat că după aceea lupta dintre clase nu încetează, că victoria asupra capitaliştilor şi moşierilor n-a desfiinţat aceste clase, că ea le-a înfrînt numai, dar nu le-a desfiinţat definitiv. E suficient să ne gîndim la legăturile internaţionale ale capitalului, care în momentul de faţă sînt mult mai puternice şi mai trainice decît legăturile clasei muncitoare.

Capitalul, privit pe scară internaţională, continuă şi acum să fie mai puternic decît Puterea sovietică şi decît orînduirea sovietică nu numai sub raport militar, ci şi sub raport economic. De la această teză fundamentală trebuie să pornim şi niciodată nu trebuie s-o uităm. Formele de luptă împotriva capitalului se schimbă ; ele capătă cînd un caracter vădit internaţional, cînd se concentrează într-o singură ţară. Aceste forme variază. Fie că e vorba de situaţia militară, de situaţia economică sau de vreun alt aspect al vieţii sociale, lupta continuă, şi legea fundamentală a luptei de clasă este confirmată de revoluţia noastră. Cu cît proletariatul se uneşte mai strîns în lupta pentru răsturnarea claselor burgheze, cu atît el învaţă mai mult. Revoluţia se dezvoltă în procesul luptei însăşi. Lupta nu încetează nici după răsturnarea capitaliştilor. Abia după ce această răsturnare este consolidată într-o singură ţară, ea capătă o însemnătate practică pentru lumea întreagă. La începutul Revoluţiei din Octombrie, capitaliştii considerau revoluţia noastră drept o curiozitate : multe ciudăţenii se mai întîmplă pe la periferii !

Pentru ca dictatura proletariatului să aibă o însemnătate mondială, trebuia ca ea să se consolideze efectiv

www.dacoromanica.ro

într-o țară sau alta. Abia atunci capitaliștii — nu numai cei ruși, care au cerut imediat ajutor celorlalți capitaliști, ci și capitaliștii din toate celelalte țări — s-au convins că atitudinea față de această problemă capătă o importanță internațională. Numai atunci împotrivirea capitaliștilor pe scară internațională a atins forța pe care a avut-o. Numai atunci s-a desfășurat în Rusia războiul civil, iar toate țările învingătoare au consimțit să ajute prin toate mijloacele în acest război civil pe capitaliștii și moșierii ruși.

În Rusia, lupta de clasă s-a conturat pe deplin în jurul anului 1900, pe cîtă vreme victoria revoluției socialiste s-a înfăptuit în 1917. După răsturnarea claselor exploatatoare, împotrivirea lor nu numai că a crescut, dar a căpătat un nou izvor de forță în relațiile dintre proletariat și țărănime. Acest lucru îl știu toți cei care au studiat cît de cît marxismul, care au situat socialismul pe terenul mișcării internaționale a clasei muncitoare, ca singura lui bază științifică. Toată lumea știe că marxismul este fundamentarea teoretică a desființării claselor. Ce înseamnă aceasta? Pentru victoria socialismului nu este de ajuns să răstorni pe capitaliști, ci mai trebuie să desființezi deosebirea dintre proletariat și țărănime. Situația țărănimii este de așa natură, încît, pe de o parte, ea este o clasă de oameni ai muncii care timp de zeci și sute de ani au fost asupriți de moșieri și de capitaliști, și de aceea multă vreme nu vor putea să uite că numai muncitorii i-au eliberat de sub jugul acestei asupriri. Despre această problemă se poate discuta zeci de ani, despre această problemă s-au scris mormane de hîrtie, în legătură cu ea s-au format numeroase grupuri fracționiste, dar acum vedem că în fața realităților aceste divergențe și-au pierdut ascuțimea. Ca oameni ai muncii, țăranii nu vor uita timp îndelungat — și în realitate așa s-a și întîmplat — că numai muncitorii i-au eliberat de sub jugul moșierilor. Acesta este un lucru incontestabil, dar în condițiile producției de mărfuri ei continuă să fie proprietari. Fiecare caz de vînzare de cereale pe piața liberă, comerțul cu desaga și specula înseamnă restabilirea producției de mărfuri și deci a capitalismului. Cînd am răsturnat pe capitaliști, am eliberat

www.dacoromanica.ro

totodată țărănimea, clasă care în vechea Rusie alcătuia, indiscutabil, majoritatea populației. Țăranii au rămas proprietari în sistemul producției lor, iar după răsturnarea burgheziei ei au generat și continuă să genereze noi relații capitaliste. Iată principalele trăsături ale situației noastre economice. Iată de unde provin cuvintele stupide pe care le auzim de la cei ce nu înțeleg starea de lucruri. Discuțiile despre egalitate, libertate și democrație în situația actuală sînt absurde. Noi ducem o luptă de clasă și scopul nostru este desființarea claselor. Atîta timp cît continuă să existe muncitori și țărani, socialismul nu poate fi înfăptuit. În practică, la fiecare pas are loc o luptă neîmpăcată. Trebuie să reflectăm cum și în ce condiții proletariatul, care are în mîinile sale un aparat de constrîngere atît de puternic cum este puterea de stat, poate să atragă de partea sa pe țăran ca om al muncii și să învingă sau să neutralizeze, să facă inofensivă împotrivirea lui ca proprietar.

În acest domeniu, lupta de clasă continuă, iar însemnătatea dictaturii proletariatului ne apare într-o lumină nouă. În acest domeniu, ea apare nu numai și nu atît ca folosire a mijloacelor de constrîngere ale întregului aparat al puterii de stat pentru reprimarea împotrivirii exploatatorilor. Firește, au dreptate aceia care spun că noi am realizat mult, bazîndu-ne și pe reprimare, dar nouă, în afară de aceasta, ne rămîne și o altă metodă, în aplicarea căreia proletariatul are rolul de organizator, rolul unei clase care a trecut prin școala muncii, prin școala disciplinei fabricii capitaliste și a dobîndit o experiență concretă. Trebuie să știm să organizăm economia pe o bază nouă, superioară, avînd în vedere și folosind cuceririle capitalismului. Fără aceasta nu vom fi în stare să construim nici un fel de socialism și nici un fel de comunism. Această sarcină este mult mai grea decît cea militară. În multe privințe, sarcina militară poate fi rezolvată mai ușor. Ea poate fi rezolvată printr-o încordare a forțelor, prin jertfire de sine. Țărănimii îi era mai ușor și mai pe înțeles atunci cînd lupta împotriva dușmanului secular — moșierul. Ea nu avea nevoie să înțeleagă legătura dintre puterea muncitorească și necesitatea de a învinge comer-

www.dacoromanica.ro

ţul liber. A fost mai uşor să învingem pe albgardiştii, pe moşierii şi pe capitaliştii ruşi, pe toţi acoliţii lor, menşevicii, pe cînd în acest domeniu victoria ne va costa mai scump atît din punctul de vedere al timpului, cît şi din punctul de vedere al forţelor.

În domeniul sarcinilor economice nu se poate învinge ca în acela al sarcinilor militare. Cu entuziasm şi cu spirit de sacrificiu nu poţi învinge comerţul liber. Aici este nevoie de o muncă îndelungată, aici trebuie să înaintăm pas cu pas, aici e nevoie de forţele organizatoare ale proletariatului, aici putem învinge numai dacă proletariatul îşi va exercita dictatura ca o uriaşă forţă organizată, organizatoare şi morală pentru toţi oamenii muncii, inclusiv masele muncitoare neproletare. În măsura în care am îndeplinit cu succes şi vom continua să îndeplinim cu acelaşi succes prima şi cea mai elementară sarcină — reprimarea exploatatorilor, care încearcă în mod făţiş să răstoarne Puterea sovietică —, în aceeaşi măsură se impune o a doua sarcină, mai complexă, aceea de a organiza forţele proletariatului, de a învăţa să fim buni organizatori. Trebuie organizată munca într-un chip nou, trebuie create noi forme de atragere la muncă, de subordonare faţă de cerinţele disciplinei în muncă. Aceasta este o sarcină pe care nici capitalismul n-a rezolvat-o decît în decurs de decenii. Aici, la fiecare pas se fac greşeli dintre cele mai grosolane. Printre adversarii noştri sînt mulţi care dau dovadă de o totală neînţelegere a acestei probleme. Ei ne-au calificat drept utopişti atunci cînd am spus că puterea poate fi cucerită. Pe de altă parte însă, ei ne cer ca în organizarea muncii să obţinem în cîteva luni rezultate pentru care ar fi necesari cîţiva ani. Aceasta este o absurditate. În anumite condiţii politice, puterea poate fi păstrată cu ajutorul entuziasmului muncitorilor, poate chiar împotriva voinţei întregii lumi. Şi noi am dovedit acest lucru. Dar a crea noi forme de disciplină socială, aceasta este o operă care necesită decenii. Chiar şi capitalismului i-au trebuit multe decenii pentru a transforma vechea organizare într-una nouă. Cînd se spune despre noi şi se sugerează muncitorilor şi ţăranilor că într-un timp scurt putem să transformăm organizarea muncii, cînd

www.dacoromanica.ro

se aşteaptă de la noi aşa ceva, aceasta este, din punct de vedere teoretic, o absurditate totală.

Şi e nu numai o absurditate, ci şi ceva foarte dăunător, pentru că împiedică pe muncitori să înţeleagă limpede deosebirea dintre sarcinile noi şi cele vechi. Sarcina nouă este organizarea industriei, şi în primul rînd organizarea forţelor noastre, dar sub raportul organizării sîntem slabi, mai slabi decît toate popoarele avansate. Priceperea de a organiza se dezvoltă pe baza marii industrii mecanizate. Şi nu există nici un fel de altă bază istorică materială. Nu există nici o altă bază în afară de producţia la care participă milioane de oameni conform unui plan stabilit dinainte, folosind mijloacele marii industrii mecanizate. Şi aici nu există concordanţă de interese între proletariat şi ţărănime. Aici începe o perioadă grea de luptă — lupta cu ţărănimea. Pe de altă parte însă, trebuie să dovedim ţărănimii că pentru ea nu există decît două alternative: ori să meargă cu muncitorii, să ajute proletariatul, ori să cadă din nou sub stăpînirea moşierilor. O cale de mijloc nu este cu putinţă; ea există la menşevici, dar este complet putredă şi cunoaşte pretutindeni un faliment total, aşa cum se întîmplă în Germania. Masele ţărăneşti nu pot înţelege acest lucru din teorie şi din studierea activităţii Internaţionalei a II-a şi a Internaţionalei a III-a. Masele ţărăneşti — zeci de milioane de oameni — pot înţelege acest lucru numai din practica lor, din viaţa de zi cu zi. Ţărănimea a putut înţelege victoria repurtată asupra lui Kolceak şi asupra lui Denikin. Ea a avut posibilitatea să compare în mod concret stăpînirea lui Kolceak şi a lui Denikin cu dictatura clasei muncitoare, dictatură cu care menşevicii şi socialiştii-revoluţionari au căutat mereu şi mai caută şi acum să sperie ţărănimea. Dar de teorie propriu-zisă ţărănimea nu putea şi nu poate să se ocupe. Masele ţărăneşti văd că menşevicii şi socialiştii-revoluţionari mint cu toţii; ţărănimea vede lupta pe care o ducem împotriva speculei. Trebuie să recunoaştem că şi menşevicii au înregistrat oarecare succese în domeniul agitaţiei; ei au învăţat cîte ceva de la secţiile politice ale armatei noastre. Ţăranii au văzut steagul pe care era înscrisă nu dictatura proletariatului, ci Adunarea constituantă, pu-

www.dacoromanica.ro

terea poporului ; ei n-au văzut cuvîntul „dictatură", nu înţelegeau cuvîntul „dictatură". Dar ei au înţeles din practică că Puterea sovietică s-a dovedit a fi mai bună.

Şi acum în faţa noastră stă a doua sarcină — exercitarea unei înrîuriri morale asupra ţărănimii. În ceea ce priveşte ţărănimea, mijloacele noastre de constrîngere nu sînt eficace. Aici e vorba de problema diferenţierii economice din rîndurile ţărănimii. După răsturnarea capitaliştilor, în cei doi ani de luptă în războiul civil, muncitorii s-au unit într-un tot sudat, ei sînt strîns uniţi. Ţărănimea însă, pe măsură ce trece timpul, se scindează tot mai mult. Ţăranii nu pot uita pe moşieri şi pe capitalişti, ei îi ţin minte. Pe de altă parte, ţărănimea de astăzi nu este unitară, interesele unei părţi se deosebesc de interesele celeilalte părţi. Ţărănimea nu este unită. Nu orice ţăran are surplusuri de alimente. Aici nu poate fi vorba de nici un fel de egalitate. A vorbi de egalitate înseamnă a bate apa-n piuă. Pentru a scinda ţărănimea şi pentru a atrage elementele nechiabureşti de partea noastră e nevoie de mult timp. Aceasta va fi o luptă îndelungată, în care vom face uz de toate forţele noastre, de toate mijloacele noastre. Dar nu numai prin forţă se poate învinge ; trebuie să folosim şi mijloace de ordin moral. Şi tocmai de aici decurg toate problemele cu privire la puterea dictatorială şi la conducerea unică, despre care mulţi, în orice caz — putem spune cu certitudine — unii, cred că au izvorît numai din controversele noastre anterioare. Dar aceasta este o eroare. Faceţi o comparaţie cu anul 1918. Atunci nu au existat nici un fel de controverse.

De îndată ce, după pacea cu germanii, s-a pus în faţa noastră problema : pe ce să întemeiem puterea, — noi, comuniştii, am răspuns : trebuie să explicăm că în condiţiile existenţei Puterii sovietice democratismul nu contravine dictaturii. Aceasta a displăcut multor conducători ai vechii Internaţionale. Pe mine m-a ocărît şi Kautsky.

Ţăranii sînt pe jumătate oameni ai muncii, pe jumătate proprietari, şi, pentru a-i atrage de partea noastră, e nevoie de o voinţă unică ; în fiecare problemă practică este necesar ca toţi să acţioneze ca un singur om. Voinţa unică nu poate fi o frază, un simbol. Noi cerem ca ea să

www.dacoromanica.ro

existe în practică. În război, unitatea de voinţă îşi găsea expresia în aceea că, dacă cineva punea propriile sale interese, interesele satului său, ale grupului său mai presus de interesele generale, era înfierat ca profitor, era împuşcat, iar împuşcarea lui se justifica prin conştiinţa morală a clasei muncitoare că trebuie să meargă spre victorie. Noi vorbeam deschis despre aceste execuţii ; spuneam că nu ascundem violenţa, pentru că ne dăm seama că fără constrîngere exercitată asupra părţii înapoiate a proletariatului nu vom putea ieşi din vechea societate. Iată în ce se exprima unitatea de voinţă. În practică, această unitate de voinţă îşi găsea expresia în pedepsirea fiecărui dezertor, în fiecare bătălie, în fiecare campanie, cînd comuniştii mergeau în frunte, dînd exemplu celorlalţi. Acum trebuie să încercăm să realizăm această unitate de voinţă în industrie şi în agricultură. Avem un teritoriu ce se-ntinde pe mii de verste, avem nenumărate fabrici — şi e de la sine înţeles că nu vom putea realiza acest lucru numai cu ajutorul violenţei. Aşa stînd lucrurile, vă daţi seama acum ce sarcină uriaşă stă în faţa noastră, vă daţi seama ce înseamnă această unitate de voinţă. Asta nu este numai o lozincă. Asupra acestui lucru trebuie să reflectăm în modul cel mai temeinic, cu toată seriozitatea. Această lozincă ne cere o muncă îndelungată, de zi cu zi. Gîndiţi-vă la faptul că încă în 1918, cînd n-au existat asemenea controverse, am subliniat în mod expres necesitatea conducerii unice, necesitatea de a admite, din punctul de vedere al înfăptuirii ideii sovietice, învestirea cu împuterniciri dictatoriale a cutărei sau cutărei persoane. Toate frazele pompoase pe tema egalităţii în drepturi nu sînt decît vorbe goale. Nu pe terenul egalităţii în drepturi ducem noi lupta de clasă. Numai aşa poate să învingă proletariatul. El poate să învingă pentru că numără în rîndurile sale sute de mii de oameni disciplinaţi, care exprimă o singură voinţă ; el poate să învingă fărîmiţarea economică a ţărănimii, căreia îi lipseşte acea bază comună care uneşte proletariatul în fabrică, în uzină, la oraşe. Ţărănimea este neomogenă din punct de vedere economic. Ţăranii sînt în parte proprietari, în parte oameni ai muncii. Proprietatea îi trage spre capitalism :

www.dacoromanica.ro

„Cu cît voi vinde mai avantajos, cu atît mai bine". „Dacă este foamete, voi putea vinde mai scump". Ca om al muncii, ţăranul ştie însă că a avut de suportat asuprirea moşierului, de care l-a eliberat muncitorul. Aici se dă o luptă între două suflete, şi ea decurge din situaţia economică a ţărănimii. Trebuie să facem distincţie între aceste două suflete. Vom învinge numai dacă vom aplica o linie fermă. Pentru noi, toţi oamenii muncii vor fi întotdeauna oameni ai muncii, dar împotriva ţăranilor proprietari trebuie să ducem luptă. Pe lîngă faptul că între ei există fricţiuni permanente, ţăranii sînt şi inculţi. Domnii de la „Liga Naţiunilor" nu sînt, slavă domnului, inculţi ; ei sînt, desigur, mai culţi decît menşevicii şi socialiştii-revoluţionari de la noi, dar ce se întîmplă acolo ? Japonia proslăveşte „Liga Naţiunilor", dar pe de altă parte pune beţe-n roate Americii etc.

Ei toţi se ciorovăiesc, pe cînd noi sîntem uniţi ; de aceea muncitorii din toate ţările trec de partea noastră. Dacă am învins pe nişte domni atît de culţi cum sînt diriguitorii politicii internaţionale, care au o experienţă atît de vastă, care sînt atît de bogaţi şi care au de o sută de ori mai multe tunuri şi vase de război decît noi, este ridicol să se creadă că nu vom rezolva problema ţărănească. Aici vor învinge disciplina, devotamentul, unitatea de voinţă. Voinţa a zeci şi sute de mii de oameni se poate exprima printr-o singură persoană. Această voinţă complexă se creează pe calea sovietică. Atîtea congrese ale ţăranilor şi muncitorilor cîte au fost la noi n-au fost în nici un stat din lume. Pe această cale noi dezvoltăm conştiinţa. Ceea ce dă Constituţia sovietică n-a putut să dea un alt stat nici în 200 de ani. (A p l a u z e.) Să luăm chiar şi numai numărul congreselor : nici un stat, în o sută de ani de regim democratic, n-a convocat atîtea congrese ; or, tocmai pe această cale elaborăm noi hotărîri comune şi făurim o voinţă comună.

Pe această bază foarte largă este concepută Constituţia noastră sovietică, Puterea noastră sovietică. Ea face ca hotărîrile Puterii sovietice să aibă o autoritate fără precedent în lume, autoritatea muncitorilor şi ţăranilor. Dar pentru noi asta nu-i de ajuns. Noi sîntem materialişti şi

www.dacoromanica.ro

nu ne mulţumim cu prestigiul autorităţii. Trebuie deci să traduceţi în viaţă hotărîrile. Constatăm că în această privinţă vechea stihie burgheză învinge, că ea este mai puternică decît noi ; trebuie să recunoaştem deschis acest lucru. Vechile deprinderi mic-burgheze de a gospodări în mod individual şi de a întări comerţul liber sînt mai puternice decît noi.

Sindicatele au izvorît din capitalism, ca mijloc de dezvoltare a noii clase. Clasa este o noţiune care se formează în luptă şi în dezvoltare. Nu există un zid care să despartă o clasă de alta. Muncitorii şi ţăranii nu sînt despărţiţi printr-un zid chinezesc. Cum au învăţat oamenii să se unească ? La început în bresle, iar apoi după profesiuni. Cînd proletariatul s-a transformat într-o clasă, el a devenit atît de puternic, încît a luat în mîinile sale întreaga maşină de stat, a declarat război lumii întregi şi a repurtat victoria. Din acest moment unirea în bresle şi după profesiuni devine ceva perimat. Şi în capitalism a fost un timp cînd proletarii se uneau în bresle şi după profesiuni. Pe atunci aceasta constituia un fenomen progresist. În alt mod proletariatul nu se putea uni. A spune că proletariatul putea să se unească dintr-o dată într-o clasă înseamnă a spune o absurditate. Un asemenea proces de unire poate să dureze decenii. Nimeni n-a combătut asemenea vederi sectare, înguste, aşa cum a făcut-o Marx. Clasa se dezvoltă în condiţiile capitalismului, iar atunci cînd soseşte momentul potrivit pentru revoluţie, ea ia în mîini puterea de stat. O dată cu aceasta, breslele şi uniunile profesionale devin ceva perimat, joacă rolul unor organizaţii înapoiate, retrograde, nu pentru că în ele ar fi cine ştie ce oameni răi, ci pentru că oamenii răi şi adversarii comunismului găsesc acolo teren pentru propaganda lor. Sîntem înconjuraţi de mica burghezie, care reînvie comerţul liber şi capitalismul. Karl Marx a combătut cu deosebită vigoare vechiul socialism utopic, subliniind necesitatea de a se adopta punctul de vedere ştiinţific, potrivit căruia clasa creşte pe terenul luptei de clasă şi ea trebuie ajutată să se maturizeze. Tot Marx a dus lupta împotriva conducătorilor clasei muncitoare care săvîrşeau greşeli. În 1872, consiliul federal i-a dat lui Marx un vot

www.dacoromanica.ro

de blam pentru faptul că a spus despre conducătorii englezi că sînt cumpărați de burghezie. Firește, Marx n-a atribuit acestor cuvinte sensul că cutare și cutare persoane sînt niște trădători. Ar fi o inepție să se creadă așa ceva. El vorbea doar despre blocul dintre burghezie și o anumită parte a muncitorilor. Burghezia sprijină direct și indirect această parte a muncitorilor. În acest sprijin își găsește expresia mituirea ei de către burghezie.

În arta de a asigura alegerea reprezentanților ei în parlament, burghezia engleză a săvîrșit minuni, și în această privință n-o întrece nimeni. Timp de 40 de ani, din 1852 pînă în 1892, Marx și Engels au demascat burghezia, dar ea continuă să procedeze astfel în toate țările. Pretutindeni în lume trecerea sindicatelor de la rolul de robi la rolul de constructori înseamnă o cotitură. Noi existăm de doi ani, și ce înseamnă aceasta ? În momentul de față, aceasta înseamnă că clasa muncitoare suferă mai mult din cauza foametei. În anii 1918 și 1919 muncitorii din industria de stat au primit numai 7 puduri de cereale pe an, în timp ce țăranii din guberniile cerealiere — 17 puduri. Pe vremea țarului, țăranul avea, în cel mai bun caz, 16 puduri, pe cînd astăzi, în condițiile puterii noastre, el are 17 puduri. În această privință există dovezi statistice. Proletariatul a flămînzit timp de doi ani, dar în această perioadă de foamete s-a vădit că muncitorul e în stare să jertfească nu numai interesele sale de breaslă, ci și propria sa viață. În acești doi ani, proletariatul a putut să îndure foamea pentru că a avut sprijinul moral al tuturor oamenilor muncii ; el a făcut aceste sacrificii pentru a asigura victoria puterii muncitorești-țărănești. E adevărat că împărțirea muncitorilor pe profesiuni continuă să existe și că printre aceste profesiuni sînt multe care erau necesare capitaliștilor, dar care nu ne sînt necesare nouă. Noi știm că muncitorii din aceste profesiuni flămînzesc mai mult decît ceilalți. Altfel nici nu se poate. Capitalismul este sfărîmat, dar socialismul încă n-a fost construit, și construirea lui va dura încă multă vreme. Aici se ivesc tot felul de nedumeriri, care nu sînt întîmplătoare, ci constituie rezultatul rolului istoric al sindicatelor ca instrument de unire de breaslă în capitalism și

www.dacoromanica.ro

de unire de clasă a muncitorilor care au luat puterea de stat. Aceşti muncitori fac toate sacrificiile, creează o disciplină care îi face să simtă vag şi să spună că interesele de clasă sînt mai presus decît interesele de breaslă. Pe muncitorii care nu sînt dispuşi să facă asemenea sacrificii îi considerăm profitori şi-i excludem din familia proletară.

Iată, în formularea ei generală, problema fundamentală a disciplinei în muncă, a conducerii unice, problemă de care s-a ocupat congresul partidului. Iată esenţa hotărîrilor congresului partidului, pe care le cunoaşteţi cu toţii şi care vă vor fi expuse mai amănunţit de către raportori speciali. Sensul acestor hotărîri se rezumă la ideea că clasa muncitoare a crescut şi s-a maturizat ; ea a luat puterea în mîinile ei şi luptă împotriva întregii lumi burgheze ; această luptă devine din ce în ce mai grea. În război ne-a fost mai uşor să luptăm. În momentul de faţă este nevoie de organizare, de educare morală. Acum numărul proletarilor în Rusia nu este prea mare. În timpul războiului, rîndurile lui s-au rărit. Datorită victoriilor noastre, ne este mai greu să conducem ţara. Acest lucru trebuie să-l înţeleagă atît activiştii sindicali, cît şi masele de muncitori. Cînd vorbim despre dictatură, n-o facem dintr-un capriciu de centralişti. O dată cu regiunile cucerite de noi, teritoriul Rusiei Sovietice s-a mărit considerabil. Am cucerit Siberia, Donul, Kubanul. Procentual, proletariatul reprezintă acolo o parte infimă a populaţiei, mai mică decît aici, la noi. Datoria noastră este să ne adresăm direct muncitorului şi să-i arătăm deschis că condiţiile de muncă au devenit mai complexe. E nevoie de mai multă disciplină, de o mai largă introducere a principiului conducerii unice, de o înfăptuire deplină a dictaturii. Fără aceasta nici nu ne putem gîndi la o victorie de mari proporţii. Avem o armată organizată care numără 3 000 000 de oameni. Cei 600 000 de comunişti, membri de partid, trebuie să fie avangarda ei.

Dar trebuie să înţelegem că pentru cucerirea victoriei nu avem altă armată în afară de cei 600 000 de comunişti şi de cei 3 000 000 de membri ai sindicatelor. Eliberarea teritoriilor cu populaţie ţărănească şi chiaburească cere o nouă încordare a forţelor proletare. Acum există un nou

www.dacoromanica.ro

raport între masele proletare şi cele neproletare, între interesele lor sociale şi de clasă. Numai cu violenţa nu faci nimic în acest domeniu. Este nevoie în mod exclusiv de organizare şi de autoritate morală. De aici izvorăşte acea convingere de nestrămutat pe care am exprimat-o la congresul partidului şi pe care consider de datoria mea s-o susţin. Lozinca noastră principală este : o mai largă aplicare a principiului conducerii unice, cît mai multă disciplină în muncă, să dăm dovadă în munca noastră de hotărîre, fermitate şi spirit de sacrificiu, aşa cum am procedat în timpul războiului, lăsînd la o parte interesele de grup, de breaslă, sacrificînd toate interesele particulare ! Altfel nu putem învinge. Şi dacă vom traduce în viaţă această hotărîre a partidului, dacă o vom înfăptui toţi ca un singur om, prin cei 3 000 000 de muncitori, iar apoi prin zecile de milioane de ţărani care vor simţi autoritatea morală, forţa oamenilor care s-au jertfit pentru victoria socialismului, vom fi în mod absolut şi definitiv invincibili. (Aplauze furtunoase.)

Publicat parţial la 8 aprilie 1920, în „Buletinul celui de-al III-lea Congres general al sindicatelor din Rusia" nr. 2

Publicat pentru prima oară în întregime în cartea „Al treilea Congres general al sindicatelor din Rusia. Dare de seamă stenografică"

Se tipăreşte după textul cărţii, confruntat cu textul „Buletinului"

www.dacoromanica.ro

DE LA DISTRUGEREA UNEI ORÎNDUIRI SECULARE SPRE FĂURIREA UNEI ORÎNDUIRI NOI

Gazeta noastră [123] este consacrată problemei muncii comuniste.

Aceasta este una dintre cele mai importante probleme ale construirii socialismului. Şi trebuie, înainte de toate, să înţelegem bine că această problemă *a putut* fi pusă în mod practic numai după cucerirea puterii politice de către proletariat, numai după exproprierea moşierilor şi a capitaliştilor, numai după ce proletariatul, care a cucerit puterea politică, a repurtat victorii hotărîtoare asupra exploatatorilor, care au organizat o rezistenţă înverşunată, răscoale contrarevoluţionare şi războiul civil.

La începutul anului 1918 se părea că acest moment sosise — şi într-adevăr a sosit după campania militară întreprinsă de imperialismul german împotriva Rusiei în luna februarie (1918). Dar acest moment a fost de o durată atît de scurtă, iar noul val, şi mai puternic, de răscoale şi de ofensive contrarevoluţionare s-a dezlănţuit cu atîta rapiditate, încît Puterea sovietică n-a mai avut posibilitatea să-şi concentreze atenţia şi eforturile asupra problemelor construcţiei paşnice.

Au urmat doi ani în care a trebuit să facem faţă unor greutăţi nemaipomenite şi extrem de mari, ani de foamete, de lipsuri, de calamităţi, dar, în acelaşi timp, şi de victorii fără precedent ale Armatei Roşii asupra hoardelor reacţiunii capitaliste internaţionale.

Acum avem şanse serioase (în cazul în care capitaliştii francezi nu vor împinge Polonia în război) de a obţine o pace mai stabilă, mai îndelungată.

www.dacoromanica.ro

În aceşti doi ani am dobîndit o oarecare experienţă în ceea ce priveşte construcţia pe baza socialismului. De aceea problema muncii comuniste poate şi trebuie să fie pusă la ordinea zilei ; este, de altfel, mai just să spunem : a muncii socialiste, şi nu comuniste, deoarece este vorba nu de treapta superioară, ci de prima treaptă, de treapta inferioară de dezvoltare a noii orînduiri sociale, care se naşte din capitalism.

Munca comunistă în înţelesul mai îngust şi mai strict al cuvîntului înseamnă muncă gratuită în folosul societăţii, muncă ce se depune nu pentru a îndeplini o anumită obligaţie, nu pentru a obţine dreptul de a primi anumite produse, o muncă efectuată nu după norme dinainte stabilite şi consfinţite de legi, ci muncă voluntară, muncă în afara oricăror norme, muncă care se prestează fără a se conta pe remuneraţie, fără a fi condiţionată de remuneraţie, muncă izvorîtă din deprinderea de a munci pentru folosul obştesc şi din conştiinţa (devenită deprindere) că munca este necesară pentru binele obştesc, muncă devenită o necesitate a organismului sănătos.

Este limpede pentru oricine că noi — adică societatea noastră, orînduirea noastră socială — sîntem încă foarte, foarte departe de a înfăptui o *asemenea* muncă pe scară largă, cu adevărat de masă.

Dar însuşi faptul că a fost pusă această problemă, că ea a fost pusă atît de întregul proletariat înaintat (de partidul comunist şi de sindicate), cît şi de puterea de stat constituie deja un pas înainte pe această cale.

Pentru a ajunge la înfăptuiri mari trebuie să începi cu lucruri mici.

Pe de altă parte, după o realizare mare, după răsturnarea politică care a desfiinţat proprietatea capitaliştilor şi a predat puterea în mîinile proletariatului, construcţia vieţii economice pe o *bază nouă* poate fi începută numai cu *lucruri mici*.

Subotnicele, armatele muncii, obligativitatea muncii — iată realizarea practică sub diferite forme a muncii socialiste şi comuniste.

În acest domeniu mai sînt încă multe lipsuri, şi numai unor oameni complet incapabili de a gîndi, ca să nu mai

www.dacoromanica.ro

vorbim de avocaţii capitalismului, aceste lipsuri le pot stîrni rîsul (sau furia).

Lipsurile, greşelile şi eşecurile vremelnice sînt inevitabile cînd e vorba de ceva atît de nou, atît de greu, atît de măreţ. Cine se teme de greutăţile construirii socialismului, cine se sperie de ele, cine se lasă cuprins de desperare sau îşi pierde cumpătul, acela nu este socialist.

Făurirea unei noi discipline în muncă, făurirea unor forme noi de legături sociale între oameni, făurirea unor forme şi metode noi de atragere la muncă a oamenilor sînt sarcini a căror îndeplinire necesită ani şi chiar decenii de muncă.

Aceasta este o muncă dintre cele mai nobile şi mai rodnice.

Avem fericirea să constatăm că, răsturnînd burghezia şi zdrobind împotrivirea ei, am putut cuceri terenul pe care a *devenit posibilă* desfăşurarea unei asemenea munci.

Şi de această muncă ne vom apuca cu întreaga noastră energie. Fermitatea, perseverenţa, voinţa, hotărîrea şi capacitatea de a încerca de o sută de ori, de a corecta de o sută de ori şi de a atinge cu orice preţ ţelul — aceste calităţi proletariatul şi le-a format în cei 10, 15, 20 de ani dinainte de Revoluţia din Octombrie şi în cei doi ani de după această revoluţie, îndurînd lipsuri fără precedent, chinurile foamei, ravagiile ruinei şi tot soiul de alte calamităţi. Aceste calităţi ale proletariatului constituie o chezăşie că victoria va fi a lui.

8 aprilie 1920

„Kommunisticeskii Subbotnik"
din 11 aprilie 1920
Semnat: N. Lenin

Se tipăreşte după textul apărut în gazeta „Kommunisticeskii Subbotnik"

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CEL DE-AL III-LEA CONGRES GENERAL AL MUNCITORILOR DIN INDUSTRIA TEXTILĂ DIN RUSIA [124] 19 APRILIE 1920

(Aplauze furtunoase care se transformă în ovaţii.) Tovarăşi! Îngăduiţi-mi ca, o dată cu mulţumirile pentru felicitări, să vă transmit şi salutul Consiliului Comisarilor Poporului.

Ne aflăm cu toţii sub impresia proaspătă a recentului congres al partidului şi a rezoluţiilor adoptate de el. Toată lumea ştie, de asemenea, ce sarcini importante a pus congresul partidului în faţa muncitorilor, în faţa ţărănimii, în faţa tuturor maselor muncitoare din Republica sovietică. Aceste sarcini se rezumă la crearea unui front unic de muncă.

În momentul de faţă, cînd, spre binele şi fericirea proletariatului rus, am terminat cu succes războiul civil, cînd n-a mai rămas decît ameninţarea din partea Poloniei, pe care imperialiştii din Europa occidentală o aţîţă în mod insistent împotriva noastră, acum ne aşteaptă trecerea, neînchipuit de grea, la organizarea vieţii interne.

Pentru a explica marea cotitură, greutăţile ce stau acum în faţa clasei muncitoare, îmi voi îngădui să vă înfăţişez pe scurt principalele stadii de dezvoltare prin care a trecut proletariatul rus în drumul său spre orînduirea comunistă.

Ţăranii inculţi, inconştienţi, atunci cînd veneau pentru prima oară într-o fabrică bine utilată, înzestrată cu minunile tehnicii moderne, rămîneau uimiţi şi se simţeau copleşiţi de splendoarea neobişnuită a fabricii. Sufletul neştiutor al ţăranului vedea în fabricant pe binefăcătorul

www.dacoromanica.ro

său, pe acela care-l hrăneşte, care-i dă de lucru, pe acela fără de care muncitorul nu poate trăi. Muncitorul neajutorat, care, părăsind viaţa din satul său îndepărtat, izolat de restul lumii, nimerea în cazanul clocotitor al fabricii, unde avea condiţii mai suportabile de trai şi posibilitatea de a se întreţine cît de cît, cădea sub jugul apăsător al exploatării capitaliste. Toată lumea cunoaşte foarte bine cîte au avut de îndurat muncitorii din Rusia şi din celelalte ţări în acele timpuri grele. Dar vedem cum muncitorul se eliberează treptat de această stare de înapoiere şi abrutizare ţărănească şi începe să se ridice pe o treaptă mai înaltă de dezvoltare, cum apar primele încercări de luptă împotriva asupritorilor — greve, încercări ale maselor proletare fărîmiţate de a se organiza în sindicate —, cum începe să se evidenţieze în muncitor o forţă nouă, cum fiecare grevă, chiar dacă se soldează cu rezultate neînsemnate, aduce ceva foarte preţios, nou, important şi plin de conţinut. Greva l-a făcut pe muncitor să înţeleagă că numai în unirea cu ceilalţi muncitori rezidă forţa, forţa uriaşă, capabilă să oprească maşinile, să transforme pe rob în om liber şi să-i îngăduie acestuia să se folosească de bunurile care de drept aparţin producătorului lor. Tuturora ne este cunoscut tabloul dezvoltării mişcării greviste din ultimele decenii, trecerea ei treptată de la greve mici, fărîmiţate, la greve mari, organizate. În 1905, puternicul val al mişcării greviste s-a rostogolit pe teritoriul întregii Rusii. O dată cu creşterea luptei organizate, sub formă de greve, împotriva capitaliştilor, muncitorul dobîndeşte o forţă altădată necunoscută. În această luptă, unul dintre primele locuri revine sindicatelor. Muncitorul ajunge la conştiinţa că toate realizările tehnicii, toate maşinile şi uneltele de producţie, care sînt folosite de capitalişti în interesul lor, în dauna intereselor proletariatului, toate acestea pot şi trebuie să devină un bun al proletariatului. Această nouă fază, faza ripostei organizate a muncitorilor date capitaliştilor, cu ajutorul sindicatelor, este un nou pas înainte în istoria dezvoltării conştiinţei proletare. Muncitorul nu mai este o unealtă slabă, lipsită de voinţă în mîinile asupritorilor. Întreaga viaţă înconjurătoare îl convinge de ne-

www.dacoromanica.ro

cesitatea unei lupte necontenite, conştiente, perseverente. Muncitorul luptă pentru a obţine o oarecare îmbunătăţire a situaţiei lui economice, pentru mărirea salariului, pentru reducerea zilei de muncă. Pe această treaptă a mişcării sindicale, visurile şi speranţele sînt îndreptate spre cucerirea unei vieţi cît de cît suportabile.

Dar a venit un timp cînd şi această treaptă a conştiinţei de clasă a proletariatului, care la vremea ei a însemnat un imens pas înainte, a devenit insuficientă. Viaţa obliga să se meargă înainte.

După ce au reprimat masele muncitoare, capitaliştii din toate ţările, a căror insolenţă creştea, le-au încătuşat definitiv prin declanşarea războiului mondial pe care ei îl pregătiseră atît pentru intensificarea asupririi proletariatului, care lupta pentru eliberarea sa, cît şi pentru a-şi smulge unul altuia teritorii. Tîlharii imperialişti, înarmaţi pînă-n dinţi, s-au aruncat în luptă. Muncitorului căutau să-i insufle convingerea că acest război se duce în numele unor idei măreţe de eliberare a omenirii. Dar muncitorul nu s-a lăsat orbit multă vreme. Evenimente ca pacea de la Brest, pacea de la Versailles, acapararea tuturor coloniilor de către Anglia şi Franţa au deschis în suficientă măsură ochii muncitorului, făcîndu-l să vdă adevărata stare de lucruri. S-a constatat că în timpul războiului mondial au fost ucişi 10 000 000 de oameni, iar alţi 20 000 000 au fost mutilaţi, şi toate acestea numai pentru ca tîlharii să se îmbogăţească şi mai mult.

Începînd să vadă limpede, muncitorul se ridică împotriva jugului capitalului ; izbucneşte revoluţia socială, al cărei început îl constituie evenimentele din octombrie. Acum sarcinile noastre nu constau numai în a fi membri ai organizaţiilor sindicale respective, — asta nu e suficient. Muncitorul trebuie să se ridice şi mai sus, pentru ca dintr-o clasă asuprită să devină clasă dominantă. Pe ţărănime nu se poate conta deocamdată. Ea este fărîmiţată, neputincioasă şi nu va ieşi atît de curînd din starea de înapoiere. Ţărănimea poate fi scoasă din bezna ignoranţei numai de către clasa care a ieşit ea însăşi din rîndurile ţărănimii, a învăţat să înţeleagă în ce constă

www.dacoromanica.ro

forţa organizării şi a ştiut să-şi cîştige o viaţă mai bună nu numai în condiţiile capitalismului, căci acest lucru l-au obţinut şi muncitorii din Europa occidentală, ceea ce nu i-a scutit totuşi de război. Muncitorul trebuie să înţeleagă că în faţa lui stă o sarcină nouă, incomparabil mai grea — aceea de a lua întreaga conducere a statului în propriile sale mîini. Muncitorul trebuie să-şi spună: cît timp mai există proprietate privată, cît timp capitalismul nu este încă dărîmat, nici un om care trăieşte pe spinarea altuia nu trebuie să deţină puterea.

Puterea sovietică urmăreşte să realizeze tocmai acest lucru. Simpatia întregului proletariat mondial faţă de Puterea sovietică creşte cu o repeziciune neobişnuită. Creînd noul stat proletar, clasa muncitoare şi-a asumat o sarcină grea, fără precedent. Muncitorul poate să desfiinţeze clasele exploatatoare şi să construiască socialismul numai mergînd umăr la umăr cu ţărănimea. Dar ţăranii continuă să lucreze pămîntul în cadrul gospodăriei individuale, vînd pe piaţa liberă surplusurile, fapt care determină ca un mănunchi de jefuitori să se îmbogăţească şi mai mult. Ţăranii fac acest lucru în mod inconştient, deoarece ei trăiesc în cu totul alte condiţii decît muncitorul. Dar comerţul liber înseamnă întoarcerea la robia capitalistă. Pentru a evita o asemenea perspectivă, trebuie organizată într-un chip nou munca, şi aceasta o poate face numai proletariatul.

În prezent, muncitorul nu este un simplu membru al organizaţiei sale sindicale. Un asemenea punct de vedere înseamnă o întoarcere la vechea stare de lucruri. Lupta împotriva capitalului nu s-a terminat încă. Capitalismul continuă şi astăzi să frîneze iniţiativele Puterii sovietice. În acest scop el foloseşte comerţul cu desaga, Suharevka [125] etc. Această forţă poate fi contracarată numai de forţa organizaţiilor muncitoreşti construite pe baze noi, nu în cadrul îngust al intereselor întreprinderii respective, ci pornind de la interesele întregului stat. Numai dacă întreaga clasă muncitoare, indiferent de profesiuni, va şti să se unească ca clasă dominantă, creînd o armată unică a muncii, numai atunci ea va dobîndi respectul întregii lumi.

www.dacoromanica.ro

Convingîndu-se că Kolceak şi Denikin au fost zdrobiţi de forţa proletariatului, ţărănimea începe de pe acum să simtă mîna fermă a unui gospodar bun. Ea va avea însă încredere deplină în proletariat numai atunci cînd orice încercare de restaurare a capitalismului va deveni imposibilă. Numai atunci va înţelege ţăranul că într-o ţară proletară nu este loc pentru chiaburi şi paraziţi. Deocamdată însă, ţăranul nu e pe deplin convins că proletariatul îşi va îndeplini măreaţa sa sarcină.

Privaţiunile fără precedent, pe care le-a suportat în mod conştient proletariatul din Rusia în primele rînduri ale Armatei Roşii în ultimii doi ani, nu s-au terminat încă. Ne aşteaptă noi privaţiuni, noi sarcini, cu atît mai grele cu cît se obţin mai multe victorii pe Frontul roşu. Au fost recucerite întinse regiuni din Siberia şi din Ucraina, unde nu există un proletariat ca acela din Moscova, din Petrograd sau din Ivanovo-Voznesensk, care a dovedit prin fapte că nu va renunţa cu nici un preţ la cuceririle revoluţiei. Este necesar ca muncitorii conştienţi să ştie să pătrundă în toţi porii puterii de stat, să ştie să se apropie de ţărănime, organizînd-o în interesul clasei care a scuturat jugul moşierilor şi construieşte un stat fără capitalişti. E nevoie de spirit de sacrificiu, de o disciplină de fier. Este necesar ca întregul proletariat, ca un singur om, să săvîrşească pe frontul muncii minuni fără seamăn, de felul celor săvîrşite pe frontul războiului. La început, mulţi socoteau pierdută cauza revoluţiei. Destrămarea totală a armatei, fuga în masă de pe front, lipsa de muniţii — iată ce moştenire ne-a rămas de la Kerenski. Proletariatul din Rusia a ştiut să grupeze, să închege forţele răzleţite, creînd o armată unitară şi fermă — Armata Roşie. Armata Roşie a făcut minuni de vitejie, lichidînd atacurile capitaliştilor, care erau ajutaţi de capitalul mondial. Sarcinile frontului muncii sînt infinit mai grele. Dar dacă Armata Roşie a avut nevoie numai de bărbaţi, acum, pe frontul muncii, trebuie concentrate toate forţele capabile de muncă ale ţării, atît bărbaţi cît şi femei, şi chiar adolescenţi. Este nevoie de o disciplină de fier —, şi la noi, la ruşi, aceasta e o latură slabă. Trebuie să dăm dovadă de perseverenţă, de tărie de caracter, de dîrzenie, este

www.dacoromanica.ro

necesar să fim uniţi. Trebuie să înlăturăm toate obstacolele. Să mobilizăm toate forţele pentru salvarea puterii muncitoreşti-ţărăneşti şi a comunismului.

Războiul nu s-a terminat, el continuă pe frontul fără vărsare de sînge. Aici duşmanii sînt încă mai puternici decît noi, de acest lucru trebuie să ne dăm bine seama. În ajutorul micilor producători care îşi vînd produsele pe piaţa liberă vine capitalul mondial, care duce o politică de duplicitate: pe de o parte, vrea să reia relaţiile comerciale, iar pe de altă parte să sugrume proletariatul şi Rusia Sovietică.

Este necesar ca întreaga masă proletară de 4 000 000 de oameni să se pregătească pentru a face faţă unor noi sacrificii, privaţiuni şi calamităţi, nu mai puţin grele ca acelea din timpul războiului. Şi numai atunci putem nădăjdui că vom zdrobi definitiv pe duşman. Ţăranul care mai stă în expectativă, care şovăie, se va convinge definitiv de forţa proletariatului. Ţăranul ţine încă bine minte pe moşieri, pe Denikin, pe Kolceak, în acelaşi timp însă el vede lenevia, chiulul şi spune: „Ar fi bine, poate, dar nu-i de noi!"

Este necesar ca ţărănimea să vadă altceva. Clasa muncitoare trebuie să organizeze producţia aşa cum a organizat şi Armata Roşie. Fiecare muncitor trebuie să se pătrundă de conştiinţa că el conduce ţara. Cu cît sîntem mai puţini, cu atît se cere mai mult de la noi. Trebuie ca Rusia să se transforme într-o imensă armată a muncii, pătrunsă de conştiinţa eroică că trebuie sacrificat totul pentru cauza comună — eliberarea oamenilor muncii.

Ştim cu toţii că industria textilă trece printr-o situaţie grea, caracterizată printr-o totală inactivitate, pentru că bumbacul, care se aducea din străinătate, lipseşte acum; şi în Europa occidentală se simte o lipsă acută de materii prime. Unica sursă este Turkestanul, pe care l-am cucerit de curînd de la albgardişti, dar transporturile nu funcţionează.

Unul din mijloacele care ne pot salva acum este trecerea imediată la extracţia şi prelucrarea turbei, ceea ce ne va permite să punem în funcţiune toate centralele electrice, cu toată capacitatea lor, şi ne va elibera de depen-

www.dacoromanica.ro

denţa totală de regiunile carbonifere, situate la mare depărtare de Rusia centrală.

În condiţiile actualei ruine economice nu putem conta pe combustibilul lemnos. Zăcămintele de turbă se află mai ales în regiunile cu industrie textilă. De aceea una din principalele sarcini ale muncitorilor din industria textilă este de a organiza extracţia turbei. Ştiu bine că această muncă este extrem de grea, că oamenii sînt nevoiţi să stea în apă pînă la genunchi, în condiţii cînd lipseşte încălţămintea, cînd nu sînt locuinţe ; greutăţile sînt imense. Dar parcă Armata Roşie a avut tot ce-i trebuia ?! Cîte greutăţi n-au avut de îndurat ostaşii roşii, cîte jertfe n-au dat ei, mergînd două luni de-a rîndul prin apă pînă la brîu pentru a captura tancurile englezilor. Capitaliştii speră că muncitorii istoviţi şi flămînzi nu vor putea rezista. Capitaliştii stau la pîndă, urmărind felul cum muncitorii îşi exercită puterea, şi speră că proletariatul, neputînd să facă faţă sarcinii sale de a crea un front unic al muncii, îi va readuce la putere.

Departe de mine gîndul că ne aşteaptă o muncă uşoară, dar toate greutăţile trebuie învinse şi pot fi învinse. Este necesar ca fiecare muncitor să ajute la organizarea muncii, ca ţărănimea să vadă în el un organizator, ca oamenii să considere munca drept unicul mijloc de a păstra puterea muncitorească-ţărănească. Cînd, încă pe vremea lui Kerenski, fabricanţii s-au convins că vor pierde fabricile, ei au căutat să dezorganizeze producţia şi au încheiat înţelegeri cu capitaliştii din alte ţări prin care urmăreau să distrugă industria din Rusia, numai ca să n-o predea în mîinile muncitorilor ; ei au căutat să înfrîngă forţa proletariatului prin război civil.

Clasa muncitoare trebuie să treacă un examen greu, în care fiecare lucrător, fiecare lucrătoare va trebui să facă minuni şi mai mari decît cele săvîrşite pe front de către ostaşii roşii. Este incomparabil mai greu să obţii victoria pe frontul muncii ; este mai greu să dai dovadă de spirit de sacrificiu în cadrul prozaic al muncii de zi cu zi, cînd lucrezi în praf şi noroi, dar acest lucru este de o sută de ori mai preţios decît sacrificiul vieţii.

www.dacoromanica.ro

Jos cu vechea închistare! Numai muncitorul care s-a încadrat în Armata roşie a muncii este demn să fie membru al sindicatului. Vor fi poate sute de greşeli, mii de înfrîngeri. Nu-i nimic, nu ne temem de ele. Trebuie să ne spunem că numai printr-o dîrză ofensivă proletară vom obţine victoria.

De doi ani proletariatul apără puterea muncitorească-ţărănească. În întreaga lume se apropie revoluţia socială. Pentru a dovedi că sîntem cu toţii la înălţimea sarcinii ce ne revine, trebuie ca, oricît de grea ar fi situaţia, să ne păstrăm întreaga energie şi încredere, tot entuziasmul proletar şi să săvîrşim pe frontul muncii paşnice minuni asemenea acelora săvîrşite de Armata Roşie pe frontul sîngeros în lupta împotriva imperialiştilor şi a acoliţilor lor. (Aplauze furtunoase.)

O scurtă relatare a fost publicată la 20 aprilie 1920, în ziarul „Pravda" nr. 83

Publicat în întregime în 1920, în cartea „Procesele-verbale ale celui de-al III-lea Congres general al sindicatului muncitorilor textilişti din Rusia". Moscova

Se tipăreşte după textul apărut în carte, confruntat cu textul stenogramei

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ADUNAREA ORGANIZATĂ DE COMITETUL DIN MOSCOVA AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRILEJUL CELEI DE-A 50-A ANIVERSĂRI A LUI V. I. LENIN 23 APRILIE 1920 [126]

(Aplauze furtunoase.) Tovarăşi ! Înainte de toate trebuie, fireşte, să vă mulţumesc pentru două lucruri : în primul rînd, pentru urările pe care mi le-aţi adresat astăzi, iar în al doilea rînd, ţin să vă mulţumesc şi mai mult pentru faptul că m-aţi scutit de obligaţia de a asculta discursuri festive. (Aplauze.) Mă gîndesc că, poate, în felul acesta vom începătăţeni treptat, desigur, un mod mai potrivit de a sărbători aniversările decît cel care se practica pînă acum şi care uneori constituia un prilej de a crea caricaturi uimitor de reuşite. Iată una din aceste caricaturi, desenată de o mînă de maestru şi consacrată unui asemenea jubileu. Am primit-o astăzi împreună cu o scrisoare deosebit de amicală, şi, întrucît tovarăşii au fost atît de amabili şi m-au scutit de obligaţia de a asculta discursuri festive, le voi da această caricatură s-o vadă cu toţii, cu condiţia ca de acum înainte să fim scutiţi, în general, de asemenea solemnităţi jubiliare [127].

Acum aş vrea să spun cîteva cuvinte despre situaţia actuală a partidului bolşevic. Aceste gînduri mi-au fost sugerate de rîndurile scrise de un publicist acum 18 ani, în 1902. Acest publicist este Karl Kautsky, de care în prezent a trebuit să ne despărţim cu toată hotărîrea şi împotriva căruia a trebuit să pornim o luptă înverşunată, dar care mai înainte, în lupta împotriva oportunismului german, a fost unul dintre conducătorii partidului proletar cu care noi am colaborat cîndva. Pe atunci bolşevicii încă

www.dacoromanica.ro

nu existau, dar toţi viitorii bolşevici care colaborau cu el îl apreciau foarte mult. Iată ce-a scris pe atunci, în 1902, acest publicist:

„În prezent însă" (în opoziţie cu anul 1848), „se poate considera nu numai că slavii au intrat în rîndul popoarelor revoluţionare, dar şi că centrul de greutate al gîndirii revoluţionare şi al acţiunii revoluţionare se deplasează tot mai mult spre slavi. Centrul revoluţionar se deplasează de la apus spre răsărit. În prima jumătate a secolului al XIX-lea, el se afla în Franţa, iar în anumite perioade în Anglia. În 1848 a intrat şi Germania în rîndul naţiunilor revoluţionare... Noul secol începe cu evenimente care indică o nouă deplasare a centrului revoluţionar, şi anume deplasarea lui în *Rusia*... Rusia, care a preluat atîta iniţiativă revoluţionară de la Occident, este, poate, acum, la rîndul ei, gata să-i servească acestuia drept izvor de energie revoluţionară. Mişcarea revoluţionară rusă, care ia amploare, va fi, poate, cel mai puternic mijloc pentru a stîrpi spiritul de filistinism neputincios şi de politicianism calculat care începe să se răspîndească în rîndurile noastre, cel mai puternic mijloc pentru a face să se aprindă din nou, ca o flacără luminoasă, setea de luptă şi devotamentul înflăcărat pentru marile noastre idealuri. Rusia a încetat de mult să fie pentru Europa occidentală un simplu bastion al reacţiunii şi al absolutismului. Se poate spune că lucrurile stau acum tocmai invers. Europa occidentală devine bastionul reacţiunii şi al absolutismului din Rusia... Revoluţionarii ruşi ar fi terminat-o, poate, de multă vreme cu ţarul dacă n-ar fi nevoiţi să lupte în acelaşi timp şi împotriva capitalului european, aliatul lui. Să sperăm că de data asta ei vor reuşi să termine cu ambii duşmani şi că noua «sfîntă alianţă» se va nărui mai repede decît predecesoarele ei. Dar, oricare ar fi sfîrşitul luptei ce se desfăşoară acum în Rusia, sîngele şi viaţile martirilor — pe care, din nefericire, le va cere din belşug această luptă — nu se vor pierde în zadar. Ele vor fecunda mlădiţele revoluţiei sociale în întreaga lume civilizată, vor face ca acestea să fie tot mai viguroase şi mai multe, vor accelera creşterea lor. În 1848 slavii au fost gerul năpraznic care a distrus florile primăverii popoarelor. Poate că acum le este dat să fie furtuna care va sparge gheaţa reacţiunii şi va aduce, cu o forţă de nestăvilit, o primăvară nouă, fericită pentru popoare" (*K. Kautsky*. „Slavii şi revoluţia". „Iskra" nr. 18 din 10 martie 1902).

Iată ce scria acum 18 ani despre mişcarea revoluţionară din Rusia un socialist de seamă, de care a trebuit să ne despărţim acum într-un mod atît de hotărît. Aceste cuvinte mă fac să mă gîndesc că partidul nostru ar putea să cadă acum într-o situaţie foarte periculoasă, şi anume în situaţia unui om care s-a îngîmfat. Ar fi o situaţie destul de absurdă, ruşinoasă şi ridicolă. Se ştie că ade-

www.dacoromanica.ro

seori eşecurile şi decăderea partidelor politice au fost precedate de o stare care a făcut ca în aceste partide să-şi facă loc îngîmfarea. Într-adevăr, speranţele puse în revoluţia rusă, pe care le-am relevat citînd cuvintele celui mai înrăit duşman al nostru de astăzi, sînt mult prea exagerate. Succesele strălucite şi victoriile strălucite pe care le-am dobîndit pînă acum au fost obţinute în condiţii în care principalele greutăţi încă nu puteau fi rezolvate de noi. Ele au fost obţinute în condiţii cînd în faţa noastră stăteau sarcini militare, sarcinile luptei celei mai intense, celei mai înverşunate împotriva reacţiunii moşiereşti şi ţariste, împotriva reacţiunii generalilor ; în felul acesta, sarcinile organizării luptei continue împotriva stihiei mic-burgheze a fărîmiţării, a răzleţirii, adică a tot ce ne trage înapoi la capitalism, ne-au determinat să nu ne ocupăm o anumită perioadă de timp de sarcinile care constituie esenţa revoluţiei socialiste. Nu ne-am ocupat de aceste sarcini atît în sens economic, cît şi în sens politic : am fost lipsiţi de posibilitatea de a trece la rezolvarea lor aşa cum se cuvine. De aceea, primejdia la care ne fac să ne gîndim cuvintele citate trebuie să preocupe în mod serios pe fiecare bolşevic în parte şi pe bolşevici în ansamblu, ca partid politic. Este necesar să înţelegem că hotărîrile ultimului congres al partidului nostru trebuie înfăptuite cu orice preţ, şi aceasta înseamnă că ne aşteaptă o muncă imensă şi că va trebui să muncim mult mai mult decît a fost nevoie pînă acum.

Permiteţi-mi să închei cu urarea ca niciodată să nu punem partidul nostru în situaţia unui partid în care şi-a făcut loc îngîmfarea. (A p l a u z e.)

O scurtă relatare s-a publicat la 24 aprilie 1920, în ziarele „Pravda" nr. 87 şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 87

Publicat în întregime în octombrie 1920, în broşura „A 50-a aniversare a lui Vladimir Ilici Ulianov-Lenin (1870 — 23 aprilie — 1920)". Moscova

Se tipăreşte după textul apărut în broşură, confruntat cu textul stenogramei

www.dacoromanica.ro

ÎNSEMNĂRI PE MARGINEA DECRETULUI PENTRU INTRODUCEREA RAŢIEI ALIMENTARE PENTRU CEI DIN CÎMPUL MUNCII [128]

1

1) Se va schimba denumirea.
2) Se va desfiinţa raţia generală.
3) Raţia de bază va fi raţia *pentru cei din cîmpul muncii*, care se acordă numai *pentru zilele efectiv lucrate.*
4) Pentru cei din cîmpul muncii se instituie cîteva categorii de raţii alimentare, în funcţie de greutatea muncii prestate.
5) Categoria 1 : muncă intelectuală şi muncă de birou
6) „ a 2-a : muncă fizică
7) „ a 3-a : muncă deosebit de grea etc.
8) „Grupurile de şoc" (adică profesiunile şi întreprinderile care prezintă o importanţă deosebită pentru producţie) pot fi trecute, în baza unei hotărîri a C.C.P. (uneori prin regulamente speciale) şi a Consiliului Apărării, în categoriile 2, 3 etc.
9) Pentru cetăţenii care nu lucrează, pentru şomeri, precum şi pentru comercianţi etc. se stabileşte o raţie deosebit de mică. *Excepţie.*
10) Excepţii speciale pentru copii şi bolnavi.

2

Proiect de denumire :

„Decret pentru simplificarea raţionalizării produselor alimentare şi introducerea raţiei alimentare pentru cei din cîmpul muncii, ca bază a întregului sistem de aprovizionare".

Ceea ce înainte se numea „raţie generală" *se va numi*

www.dacoromanica.ro

„raţie pentru şomeri şi mici proprietari" sau : pentru cetăţeni neîncadraţi în cîmpul muncii, care nu lucrează etc. (sau : „mici proprietari"), „care nu lucrează în întreprinderi sau instituţii sovietice".

Avantaje : (1) în capitale şi în toate localităţile urbane neagricole, industriale sistemul de aprovizionare va fi mult simplificat (pentru că acolo *majoritatea* cetăţenilor lucrează în întreprinderile sau în instituţiile sovietice).

(2) În localităţile urbane *neindustriale* obţinem o delimitare *clară* a populaţiei care nu lucrează în întreprinderile şi instituţiile sovietice, *şi această populaţie va trebui scoasă treptat din sistemul de aprovizionare pe bază de cartele* (ori îţi faci o grădină de zarzavat *proprie*, ori te duci să lucrezi într-o întreprindere sau instituţie sovietică).

> *Nu vom* hrăni pe cei care nu lucrează în întreprinderile sau instituţiile sovietice.

Se va stabili care dintre sisteme necesită *mai puţine cartele* şi care este mai simplu.

Lenin

27/IV. 1920.

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONGRESUL GENERAL AL MUNCITORILOR DIN INDUSTRIA STICLEI ŞI PORŢELANULUI DIN RUSIA 29 APRILIE 1920 [129]

Ieri ne-au parvenit două ştiri, dintre care una cît se poate de tristă : aceea despre mesajul lui Pilsudski, şeful guvernului polonez. Textul acestui mesaj nu l-am văzut încă, despre el mi s-a comunicat prin telefon, dar un lucru este cert : acest mesaj echivalează cu o declaraţie de război făcută Ucrainei de către Polonia. Este evident că în cercurile guvernamentale poloneze a precumpănit influenţa imperialiştilor francezi. Guvernul polonez a hotărît să abandoneze politica dusă de el în ultima vreme, politică de manevrare în ceea ce priveşte tratativele de pace cu noi, şi să pornească acţiuni militare pe un front mai larg. Trupele poloneze au luat Jitomirul şi se îndreaptă spre Kiev. Acest fapt ne obligă să luăm cele mai hotărîte şi mai energice măsuri de apărare a intereselor proletariatului. Nu ne îndoim că vom şti să apărăm aceste interese, nu ne îndoim că această nouă încercare a imperialiştilor Antantei de a sugruma Rusia Sovietică va suferi acelaşi eşec ca şi aventura lui Denikin şi aceea a lui Kolceak. Este evident că Polonia primeşte tot sprijinul militar din partea Franţei, a Angliei şi a întregii Antante. Deosebit de semnificativ în această privinţă este faptul că, în ultimul stadiu al tratativelor privind Crimeea, purtate cu noi, guvernul englez şi-a schimbat simţitor atitudinea binevoitoare pe care a manifestat-o la început. Ca răspuns la propunerea Angliei de a avea o atitudine umană faţă de denikiniştii încercuiţi pe ţărmul mării, noi am răspuns că sîntem gata să dăruim viaţa albgardiştilor

www.dacoromanica.ro

din Crimeea dacă şi Antanta, la rîndul ei, va avea o atitudine umană faţă de comunişti unguri învinşi, permiţîndu-le să treacă în Rusia Sovietică. Noi n-avem nevoie de sîngele acestor albgardişti din Crimeea, noi nu nutrim sentimente de răzbunare. Dar la nota noastră n-am primit nici un răspuns din partea guvernului englez, care, probabil din cauza acţiunii întreprinse de Polonia, nu se grăbeşte să răspundă. Sîntem însă convinşi că printre muncitorii englezi, chiar printre cei cu pronunţată orientare oportunistă, nu există adepţi ai intervenţiei.

Sîntem informaţi că chiar în Polonia Partidul socialist polonez [130], care prigonea pe comunişti, declară în organul său de presă că este inadmisibil să fie zădărnicite tratativele de pace cu Rusia Sovietică prin prezentarea unui ultimatum din partea Poloniei în sensul ca aceste tratative să fie duse la Borisov. Ziarul consideră acest procedeu folosit de guvernul polonez drept crimă. Polonezii ne-au propus să ducem tratative de pace la Borisov fără a întrerupe operaţiile militare, în timp ce pe noi ducerea tratativelor tocmai în acest punct ne-ar lipsi de posibilitatea de a continua operaţiile militare în timpul tratativelor, lăsînd totodată Poloniei deplină libertate în această privinţă. E firesc că, în aceste condiţii, n-am putut duce tratative de pace şi am propus Poloniei să schimbăm, de comun acord, locul tratativelor, bunăoară la Paris, Reval, Varşovia, Moscova sau în oricare alt oraş. Răspunsul la această propunere l-a constituit declanşarea unei ample ofensive a trupelor poloneze pe întregul front. Nu ne îndoim că guvernul Poloniei a început acest război de agresiune împotriva voinţei muncitorilor polonezi. Iată de ce privim această aventură cu tot calmul. Ştim că vom birui pe aventurieri, dar nu-i mai puţin adevărat, tovarăşi, că orice război comportă greutăţi uriaşe, şi pentru a le învinge ne-am adresat nu o dată maselor muncitoare, cerîndu-le sprijinul. Războiul cu Polonia ne-a fost impus; noi nu avem nici cea mai mică intenţie de a unelti împotriva independenţei Poloniei, după cum nu avem nici o intenţie de a atenta la independenţa Lituaniei sau a Bielorusiei. Dar, cu toate că sîntem atît de concilianţi, războiul ne este totuşi impus, şi din moment ce aşa stau lu-

www.dacoromanica.ro

crurile, trebuie să ne ridicăm cu toţii ca un singur om pentru a ne apăra atît pe noi, cît şi Ucraina de atacul imperialiştilor polonezi. (A p l a u z e f u r t u n o a s e.) Aceasta ne obligă să efectuăm iarăşi o anumită cotitură. Oricît am dori să începem cît mai repede cu putinţă şi să desfăşurăm cît mai larg construcţia paşnică, din moment însă ce războiul ne-a fost impus, trebuie să subordonăm totul intereselor acestui război, pentru ca să putem obţine într-un timp cît mai scurt rezultatele cele mai bune. Trebuie să explicăm tuturor muncitorilor şi ţăranilor de ce Polonia, instigată de Antantă, a pornit război împotriva noastră. Trebuie să-i lămurim că acest lucru s-a făcut pentru a înălţa bariera, pentru a adînci prăpastia care desparte proletariatul din Germania de noi.

Pe de altă parte, tot ieri am primit o ştire din Baku care arăta că situaţia Rusiei Sovietice se îmbunătăţeşte continuu. Ştim că industria noastră se află într-o stare de inactivitate din cauza lipsei de combustibil, şi iată că am primit vestea că proletariatul din Baku a răsturnat guvernul azerbaidjan şi a luat în mîinile sale puterea. Asta înseamnă că acum avem o bază economică care poate înviora întreaga noastră industrie. La Baku există 1 000 000 de puduri de petrol a căror desfacere, pînă în ultima vreme, nu putea fi realizată ; din această cauză, chiar şi industriaşul petrolist Nobel încercase să iniţieze tratative cu noi pentru livrarea acestui petrol Rusiei Sovietice. Astfel, transporturile şi industria noastră vor primi din partea exploatărilor petrolifere din Baku un ajutor deosebit de substanţial.

Tov. Ţiurupa, comisarul poporului pentru aprovizionare, mi-a comunicat astăzi că în regiunea Kuban şi în Caucaz există mari rezerve de cereale şi că putem conta pe aducerea lor aici. Aşadar, vom avea combustibil pentru industrie şi pîine pentru oameni. Concentrînd toate forţele asupra refacerii transporturilor, vom căpăta pîine şi petrol, care vor constitui o bază economică normală pentru relaţiile dintre muncitori şi ţărani. Noi spunem că ţăranul trebuie să dea muncitorilor surplusurile lui de cereale, pentru că, în condiţiile de azi, ar fi o crimă ca

www.dacoromanica.ro

aceste surplusuri să fie vîndute ; de îndată însă ce vom reface industria noastră, vom depune toate eforturile pentru a satisface cererea de produse industriale a ţărănimii.

După ce v-am schiţat în cîteva cuvinte, atît cît îmi permite acum timpul, situaţia generală a republicii în momentul de faţă, îmi îngădui să închei exprimîndu-mi convingerea că cei 4 000 000 de muncitori organizaţi în sindicate, prin intermediul cărora am înfăptuit politica noastră sovietică, sprijinindu-se pe păturile largi ale ţărănimii şi fără a se limita la cadrul îngust al vieţii lor sindicale, vor depune toate eforturile pentru a contribui şi acum, în noul stadiu al relaţiilor noastre cu Polonia, cînd ne e deschisă calea spre cerealele din Kuban şi spre petrolul din Baku, aşa cum au contribuit şi înainte, la asigurarea succesului şi la promovarea continuă a cauzei întregului proletariat. Noi ştim că numai conştiinţa de clasă a muncitorilor, unirea lor, deplina coeziune a sindicatelor constituie acea forţă care a făcut posibile strălucitele victorii ale Armatei noastre Roşii, armată care a contribuit din plin la creşterea conştiinţei ţăranilor, învăţîndu-i să alunge din rîndurile lor pe profitori, pentru a contribui astfel la menţinerea puterii în mîinile muncitorilor. Această conştiinţă de clasă, această unire şi această coeziune deplină a sindicatelor sînt necesare şi astăzi în războiul împotriva Poloniei şi în opera de refacere a industriei. Momentul de faţă impune menţinerea şi întărirea disciplinei, de care avem nevoie în toate ramurile de producţie. Muncitorii conştienţi ştiu că, dacă dv., muncitorii, n-aţi fi dat pînă acum dovadă de această disciplină, ne-ar fi aşteptat soarta Ungariei. Tovarăşi ! Să nu uitaţi acest lucru şi să căutaţi ca la locul vostru de muncă, antrenînd şi pe ceilalţi muncitori, să subordonaţi totul sarcinii fundamentale : aceea de a lichida, de a termina cît mai repede cu lozinca blestemată care proclamă : fiecare pentru el, dumnezeu pentru toţi. Trebuie să ridicăm disciplina proletară în muncă pînă la cel mai înalt grad, şi atunci vom fi de neînvins. Vom dovedi că Re-

www.dacoromanica.ro

publica sovietică nu poate fi nimicită şi că vom şti să ne asigurăm ajutorul tuturor celorlalte republici din lume. (Ultimele cuvinte ale tovarăşului Lenin au fost acoperite de aplauzele frenetice şi îndelungate ale tuturor participanţilor la congres şi de aclamaţiile acestora: „Trăiască conducătorul nostru, tovarăşul Lenin!")

„Pravda" nr. 92 din 30 aprilie 1920

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

MATERIALE PREGĂTITOARE

www.dacoromanica.ro

OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE DECRET CU PRIVIRE LA RECHIZIŢII ŞI CONFISCĂRI[131]

*Decret cu privire la rechiziţii şi confiscări**

Vezi observaţiile în text.

... 9. Produsele alimentare şi obiectele de larg consum rechiziţionate sau confiscate trec în proprietatea R.S.F.S.R. şi în termen de maximum 3 zile de la rechiziţionare sau confiscare se transmit prin organele de aprovizionare; mobila şi obiectele de uz casnic — prin organele de repartiţie; banii şi obiectele de valoare — prin filialele Băncii poporului; armele — prin comisariatele militare; uneltele agricole, inventarul etc. — prin organele Comisariatului poporului pentru agricultură etc.

Cui se transmit? Redactarea lasă de dorit.

10. Nu se confiscă: produsele alimentare monopolizate şi raţionalizate aflate în cantităţi care nu depăşesc normele # stabilite de Comisariatul poporului pentru aprovizionare, cele neraţionalizate, indiferent de cantitate, atunci cînd există certitudinea că aceste produse nu sînt destinate speculei.

Dar predarea obligatorie a surplusurilor agricole? Poate fi confiscat un *surplus* care nu a intrat în cantitatea supusă predării obligatorii??

Notă: Comisariatul poporului pentru aprovizionare va fi însărcinat să publice

* Sublinierile din textul decretului aparţin lui V. I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Împreună cu *Comisariatul poporului pentru aprovizionare*, se va proceda la o mai atentă examinare a prevederilor prezentului decret în lumina dispoziţiilor privitoare la predarea obligatorie a surplusurilor de produse agricole.

pînă la 15 ianuarie 1920 normele mai sus amintite.

Formulare defectuoasă. Ar însemna că a doua pereche de pantaloni a cetăţeanului poate fi confiscată? E prea de tot. Exprimare greşită, formulare prea generală.

Trebuie spus altfel.

11. Nu se rechiziţionează obiectele de larg consum, ca: îmbrăcămintea, încălţămintea, mobila, vesela etc. care se află în folosinţa membrilor familiei; obiectele noi, precum şi materialele necesare pentru confecţionarea lor sînt lăsate proprietarului numai în cantitatea necesară satisfacerii nevoii reale a membrilor familiei, dacă cuantumul total al obiectelor aflate în folosinţă şi al celor noi nu arată că sînt păstrate în scopuri de speculă.

Socot că şi aici e nevoie de îngrădiri: decizii speciale din partea *organelor centrale*, şi nu a celor locale. Fără asemenea decizii nu pot fi confiscate cărţile care depăşesc normele arătate mai sus.

... 13. Nu se confiscă cărţile şi partiturile aparţinînd particularilor sau asociaţiilor dacă nu depăşesc 3 000 de titluri de cărţi şi 1 000 de titluri de piese muzicale, precum şi persoanelor şi asociaţiilor care posedă cărţi şi partituri în cantităţi care depăşesc normele arătate mai sus, dar care au obţinut în acest sens încuviinţarea scrisă a secţiei biblioteci de pe lîngă Comisariatul poporului pentru învăţămîntul public. În caz de confiscare a surplusului de volume, proprietarul are dreptul de a-şi alege cărţile şi partiturile care vor rămîne în posesiunea lui.

www.dacoromanica.ro

14. Nu se confiscă banii de hîrtie pînă la o sumă reprezentînd salariul tarifar anual minim din regiunea respectivă pentru fiecare membru al familiei. Surplusul se confiscă.

Există oare o lege în acest sens? Înseamnă că țăranilor li se confiscă *tot* ce depășește 10 000 (5 × × 2 000) de ruble? *Nu se poate proceda în felul acesta.*

15. Nu se confiscă obiectele de aur și de argint, precum și pietrele prețioase montate în aceste obiecte dacă numărul lor nu depășește un obiect din fiecare categorie pentru 1 persoană.

Și aici e nevoie de îngrădiri.

Dar un inel? un breloc?

...# 18. Nu se confiscă obiectele din gospodăria țărănească dacă nu depășesc cantitatea necesară pentru ducerea gospodăriei fără folosirea muncii salariate, ținîndu-se cont de numărul membrilor de familie și de condițiile locale. Nu se procedează la rechiziționare atunci cînd țăranul are un singur cal și o singură vacă; nu se rechiziționează vitele mici și păsările de curte.

N.B.

Dar dacă are doi cai? sau două vaci?

Așa nu se poate. În acest domeniu e nevoie **de mult mai multă** *precauție*.

Nu există oare în această privință norme stabilite de Comisariatul poporului pentru aprovizionare sau de Comisariatul poporului pentru problemele militare?

Este, cred, articolul cel mai important și care poate avea consecințe dintre cele mai grave. Nu putem permite rechiziționarea celui de-al doilea cal sau a celei de-a doua vaci.

Scris între 16 decembrie 1919 și 24 ianuarie 1920

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE P.I. POPOV

(CU PRIVIRE LA CONSUMUL POPULAȚIEI R.S.F.S.R. ÎNAINTE ȘI DUPĂ REVOLUȚIA DIN OCTOMBRIE)[133]

1

Tov. Popov! Vă rog să fiți amabil — dacă acest lucru nu vă creează greutăți — să-mi înapoiați tabelul alăturat cu avizul dv.:

din punctul de vedere al științei statistice și al datelor referitoare la Rusia contemporană

(aa) se poate întocmi un astfel de tabel sau nu (fie și pentru motivul că nu dispunem de date suficiente)?

(bb) dacă poate fi întocmit, care sînt corectivele principale care i se pot aduce?

(cc) nu s-ar putea ca unul dintre specialiștii dv. să întocmească un astfel de tabel (fie și cu o aproximație mai mare: „între... și...")?

Al dv., *Lenin*

www.dacoromanica.ro

2

Să presupunem (pentru a rotunji cifrele, a simplifica calculul și a înlesni reținerea datelor) că populația R.S.F.S.R. = 50 de milioane

Cum se hrănesc (în prezent)	% din populație	Cum s-au hrănit înainte de război (înainte de 1914—1917) ? în medie, să zicem, cu 10—15 ani înainte de război
a) 10 milioane de muncitori = 50—60% din rația normală	20%	70—80% din rația normală
b) 20 de milioane de țărani săraci = 70—80% din rația normală	40%	50—60% din rația normală
c) 15 milioane de țărani mijlocași = 90—100% din rația normală	30%	60—70% din rația normală sau 90%?
d) 4 milioane de țărani bogați = 120—150% față de rația normală	8%	100% rația normală sau 110—120%?

www.dacoromanica.ro

c) 1 milion de foşti moşieri, capitalişti, funcţionari superiori etc.= = 60—70% din raţia normală	2%	150—200% faţă de raţia normală
	100%	

Se va considera raţie normală pentru un om necesarul de pîine, carne, lapte, ouă etc., calculat în mod ştiinţific,

adică nu numărul de calorii, ci cantitatea şi calitatea alimentelor.

Prin muncitori se înţeleg muncitorii industriali, iar populaţia urbană neproletară se încadrează în categoriile *c* şi *d*.

Tipurile sociale:
a) populaţia urbană proletară şi semiproletară
b) idem — rurală
c) ţărănimea mijlocaşă şi, în general, populaţia micburgheză cea mai apropiată de ea
d) ţărănimea bogată şi burghezia mijlocie de la oraşe
e) clasele de sus.

Scris în a doua jumătate a lunii decembrie 1919

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

PROIECT DE HOTĂRÎRI ALE CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA SITUAȚIA DIN TRANSPORTURI

Ședința din 2/II.1920[133]

(1) 50→100% trenuri marșrutizate.
(2) Calea ferată Moscova-Kazan.
(3) Samara — Zlatoust — Celeabinsk
?
{se va accelera *transportul* produselor alimentare.
(4) Se va accelera încărcarea produselor alimentare în raionul Celeabinsk.
(5) Se vor trimite lucrători cu munci de înaltă răspundere în atelierele de reparații (din Petrograd și Moscova.
(6) Premii în obiecte de îmbrăcăminte și încălțăminte.
(7) Trenuri cu ateliere de reparații pe Frontul de vest.
+ (8) Trimiterea lui Arjanov.
+ (9) Adjuncți militari ai șefilor direcțiilor feroviare.
— (10) 1 cale ferată se va pune la dispoziția armatei.
(11) Lucrători ai Cekăi vor fi trimiși în transporturi.
(12) Se vor acorda atelierelor de reparații aceleași drepturi pe care le au uzinele producătoare de material rulant.
(13) Stocurile Împuternicitului extraordinar al Consiliului Apărării pentru aprovizionarea armatei, predate Comisariatului pentru aprovizionare, se vor distribui muncitorilor din transporturi.

(14) Specialiștii feroviari din Comitetul construcțiilor de stat și din alte secții ale Consiliului economic superior, precum și din alte departamente vor fi trimiși să lucreze în transporturi. } mobilizare-

www.dacoromanica.ro

(15) Numărul militarilor folosiţi la deszăpezirea căilor de comunicaţie va fi sporit (la 40 000).
(16) ad *5** + membri ai C.E.C. din Rusia.
(17) Se va intensifica organizarea de subotnice pentru lucrări de reparaţii.
(18) Se va declara stare de război pe o zonă de 30—50 de verste de-a lungul căilor ferate.
(19) Plăşile din raza căilor ferate vor fi întărite cu activişti.
(20) Intensificarea activităţii în domeniul aprovizionării cu combustibil.
(21) Se va interveni pe lîngă Biroul Organizatoric al Comitetului Central cu rugămintea de a da o circulară către toate organizaţiile de partid şi de a intensifica activitatea în direcţia arătată.
(22) Planul transporturilor va fi revăzut în sensul intensificării transporturilor de produse alimentare şi de combustibil.
(23) O serie de uzine vor trebui să-şi înceteze activitatea şi să treacă la lucrări de reparaţii.
(24) Confecţionarea lopeţilor şi a mănuşilor.
(25) Pluguri de zăpadă şi repartizarea lor.
(26) Instructajul agenţilor serviciului de întreţinere.

ADAOS LA HOTĂRÎRILE CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA SITUAŢIA DIN TRANSPORTURI

Atrag în mod deosebit atenţia tuturor lucrătorilor cu munci de răspundere din aparatul Sovietelor asupra acestor hotărîri. Situaţia existentă în transporturi este desperată. Pentru a ieşi din această situaţie sînt necesare măsuri cu adevărat eroice şi revoluţionare.

Lenin

2/II. 1920.

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol XXIV

Se tipăreşte după manuscris

---

* — la punctul 5. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

CU PRIVIRE LA AVANTAJELE CE SE ACORDĂ MUNCITORILOR CARE LUCREAZĂ LA REPARAREA LOCOMOTIVELOR

PROIECT DE HOTĂRÎRE A C.C.P.[134]

1) Se va aduce la cunoştinţa generală că muncitorilor care lucrează la reparaţii li se acordă dreptul la trenuri marşrutizate.

2) Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie va fi însărcinat să elaboreze un plan pentru acordarea de trenuri marşrutizate, în aşa fel încît să se asigure efectuarea celor mai urgente lucrări de reparaţii, şi nu reparaţiile necesare la trenurile marşrutizate.

3) Toate datele referitoare la reparaţiile care dau dreptul la trenuri marşrutizate se vor totaliza şi completa; ele vor fi înaintate Direcţiei Centrale de Statistică spre a fi prelucrate.

4) C.C.S. din Rusia şi consiliile sindicale din Moscova, Petrograd, Ivanovo şi Tver vor fi însărcinate să facă propuneri în problema asigurării funcţionării neîntrerupte (zi şi noapte) a celor mai bune ateliere de reparaţii[135].

Scris la 5 februarie 1920

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

OBSERVAȚII PE MARGINEA PROIECTULUI DE REZOLUȚIE A PARTIDULUI SOCIALIST FRANCEZ [136]

2 „motions"* (I — 13§§ = = aliniate; II — 23 §§ = aliniate)

(1) Internaționala a II-a a fost sfîșiată de război; războiul „a rupt-o" de munca „de educare".

? numai? Nu-i adevărat

(2) A fost „sfîșiată" (déchirée) de război, iar „o parte" a împărțit puterea cu burghezia.

((Care? Cînd?))

(3) Internaționala a II-a „nu corespunde *situației revoluționare*"...

ΣΣ** = 8 + 9 + 8 = 25 rînduri — *apă de ploaie*, flecăreală, tertipuri. Sînt nemulțumiți, „dar"... sînt elemente „restés fidèles"*** (§11) II

Ar trebui:

Internaționala a II-a a trădat socialismul și a devenit aliatul burgheziei: a aprobat „apărarea patriei" în războiul din 1914—1918, care a fost un război tîlhăresc, de jaf, reacționar, imperialist de *ambele* părți.

* — „moțiuni". — *Nota trad.*
** — Summa summarum — în total. — *Nota trad.*
*** — „rămase fidele". — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

(4) Internaționala a III-a „se réclame" du programe intégral*... la ea au aderat cutare și cutare

oricine poate afișa. Dar *în fapt?*

Într-un astfel de război trebuie să militezi nu pentru apărarea patriei, adică pentru apărarea burgheziei tîlhărești, ci pentru răsturnarea ei pe cale revoluționară. Calea care duce la aceasta — dictatura proletariatului, Puterea Sovietelor. Aceasta este esența Internaționalei a III-a.

(5) Din Internaționala a II-a s-au retras: Elveția, Statele Unite și independenții germani

ΣΣ = 14+12 = 26 Zeilen** apă de ploaie

(6) Partidul socialist francez, „ținînd seama" de hotărîrea independenților, care „sont restés dignes"(??)***, constată că „nu poate rămînea" (dar nici nu părăsește?). ...Complices du Kaiser ((nu zău?! dar complices de Poincaré? de Clémenceau? de Lloyd George? de Wilson?))****.

Trebuie spus clar: se retrage (sau nu?). Da sau nu?

12 Zeilen — ambiguități!

(7) Regroupement***** (ce fel? à la jeu de-a ministerele?) „principes traditionnels du socialisme international"******.

+12 Zeilen — **apă de ploaie**

Nu asta

De ce „le traditionnel" a dus la faliment? Liderii și pătura de sus a muncitorilor. Participarea la supraprofitul imperialist. Oportunism, blocuri

---

* — „afișează" un program integral. — *Nota trad.*
** — rînduri. — *Nota trad.*
*** — „care și-au păstrat demnitatea" (??). — *Nota trad.*
**** — ...Complici ai kaizerului ((nu zău?! dar complici ai lui Poincaré, Clémenceau, Lloyd George sau Wilson?)). — *Nota trad.*
***** — Regrupare. — *Nota trad.*
****** — „principiile tradiționale ale socialismului internațional". — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

cu burghezia. Incapacitatea şi lipsa de dorinţă de a face propagandă şi agitaţie revoluţionară, de a crea în acest scop organizaţii legale şi nelegale.

(8) Nu putem şti exact totul despre revoluţia rusă... *Dar* nici una din declaraţiile de principii ale Internaţionalei a III-a nu contravine principiilor de bază ale socialismului.

(19 Zeilen, din care *8* precise, *pentru* dictatura proletariatului şi pentru Soviete.)

Prin urmare, 8 rînduri clare, din $\Sigma\Sigma\Sigma = 94$, adică $<10\%$!!

N-ar fi fost mai bine să fie păstrate aceste 8 rînduri, iar la restul să se renunţe?

Dictatura proletariatului — temelia oricărei concepţii revoluţionare.

Instituţia Sovietelor — unul dintre cele mai eficace mijloace.

7 rînduri mai bune decît cele 94

Pentru dictatura proletariatului! Pentru Sovietele muncitorilor şi ţăranilor cu gospodărie mică, care nu folosesc muncă salariată, nu exploatează munca altuia! Jos parlamentele burgheze, trăiască Sovietele! Socialist este numai acela care-şi desfăşoară activitatea în acest spirit.

www.dacoromanica.ro

(9) Dar... trebuie să ţinem seama în mod neapărat de organismele muncitoreşti existente, de sindicate şi de cooperative ... şi de acea „délibérations en commun“* cu Internaţionala a III-a.	14 Zeilen — ambiguităţi	Munca în cadrul lor este obligatorie tocmai în scopul de a izgoni fără cruţare pe liderii oportunişti, de a forma celule comuniste şi fracţiuni comuniste, de a propaga în mod consecvent comunismul.
(10) Să se condamne complicitatea cu burghezia şi în special ministerialismul.	(8 Zeilen)	Insuficient. Fără „condamnation“ du *social-chauvinisme***.
(11) Partidul socialist francez se raliază la propunerea Partidului independent german şi doreşte să acţioneze în direcţia unirii „elementelor din Internaţionala a II-a, credincioase principiului luptei de clasă“ (??), şi a partidelor care fac parte din Internaţionala a III-a.	9 Zeilen — ambiguităţi	? Da sau nu?
(12) „Simpatie activă“... (Mai puţină simpatie şi mai multe fapte!), ră-	8 Zeilen — ambiguităţi	De care orientare? social-şovină şi oportunistă sau revoluţionară?

* — „deliberări în comun“. — *Nota trad.*
** — „condamnarea“ social-şovinismului. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

mînem „solidaire“ (étroitement)* *cu proletarii* din Anglia şi America.		(α) a trece sub tăcere sciziunea!! (β) a aştepta revoluţia.
(13) Să se convoace „o conferinţă preliminară“ a delegaţilor partidelor care se situează pe terenul „principiilor tradiţionale ale socialismului“ în vederea începerii unor tratative cu Internaţionala a III-a.	10 Zeilen —repetări şi ambiguităţi	

Total + 94 / 49

Zeilen 143

{ din care 8 clare, precise, concrete, substanţiale. Restul — tertipuri. }

Scris între 8 şi 14 februarie 1920

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

---

* — „solidari“ (în mod strîns). — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

ANEXE

www.dacoromanica.ro

FIŞĂ PERSONALĂ DE MEMBRU AL SOVIETULUI DIN MOSCOVA*

Nr. carnetului 1 Data { luării în evid. Februarie 1920 / scoaterii din evid. .....

Numele, prenumele, numele după tată ..... Lenin (Ulianov) Vladimir Ilici.

Adresa Kremlin telef. 5—06, corp 5

Delegat din partea Fabricii de stat nr. 3, fostă „A. Siu et Co". Şoseaua Petrogradului, nr. 13. Raionul ..... Presnea

Numărul alegătorilor: bărbaţi — femei — adoles. — total 1390

Vîrsta 50 de ani. Situaţia famil. ..... Căsătorit naţionalit. rusă

studii ..... superioare

Profesiunea Publicist Ocupaţia ..... Preşedinte al C.C.P.

Organizaţii din care face parte: sindicat. ..... organiz. cooperatiste

Apartenenţa de partid Comunist

Stagiul politic

Anul intrării în partid	De cîte ori a fost implicat în procese politice	Cît timp a fost deţinut: În închisoare	În deportare	La muncă silnică	Dacă a fost în emigraţie şi cît timp	Observaţii
1893 (înainte de înfiinţarea partidului) 1898–anul înfiinţării partidului	3 1) 1887 2) 1895 3) 1900	14 luni + cîteva zile	3 ani	N-am fost	1900—1905 şi 1908—1917	

Semnătura ..... *V. Ulianov (Lenin)*

Completat între 16 şi 19 februarie 1920

Publicat pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după formularul completat de V. I. Lenin

* Răspunsurile din partea de sus a fişei sînt dactilografiate; cele de la rubrica „Stagiul politic" au fost completate de V. I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

LISTA LUCRĂRILOR LUI
V. I. LENIN
CARE N-AU FOST GĂSITE

ADNOTĂRI

INDICI

DATE DIN
VIAŢA ŞI ACTIVITATEA LUI
V. I. LENIN

www.dacoromanica.ro

LISTA LUCRĂRILOR LUI V. I. LENIN CARE N-AU FOST GĂSITE PÎNĂ ÎN PREZENT

(16 decembrie 1919—30 aprilie 1920)

1919

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M. S. KEDROV, PREŞEDINTELE COMISIEI SANITARE PE ÎNTREAGA RUSIE

Despre această telegramă, în care V. I. Lenin comunica hotărîrea din 24 decembrie 1919 a Consiliului Apărării privind cedarea unei părţi din clădirea Direcţiei regionale Omsk a căilor ferate în vederea instalării unui lazaret pentru bolnavii de tifos, se vorbeşte în amintirile lui M. S. Kedrov „Din caietul roşu despre Ilici" (vezi „Proletarskaia Revoliuţiia", 1927, nr. 1, p. 63—64).

SCRISOARE CĂTRE A. I. RÎKOV

În registrul de ieşire al C.C.P. figurează sub nr. 6 378 din 26 decembrie 1919 următoarea menţiune: „Scrisoare de la Lenin către Rîkov" (Arhiva centrală de stat a Revoluţiei din Octombrie).

1920

SCRISOARE CĂTRE A. A. IOFFE

Despre această scrisoare a lui V. I. Lenin se vorbeşte în scrisoarea lui A. A. Ioffe din 26 ianuarie 1920 (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

SCRISOARE CĂTRE J. LONGUET PENTRU CONGRESUL DE LA STRASBOURG AL PARTIDULUI SOCIALIST FRANCEZ

Despre această scrisoare a lui V. I. Lenin a scris G. V. Cicerin în telegrama sa din 15 februarie 1920 către M. M. Litvinov la Copenhaga: „Răspunsul său la scrisoarea lui Longuet. Lenin intenţionează să-l transmită prin radio pentru ca acesta să fie cunoscut încă înainte de congresul partidului francez..." (Arhiva de politică externă a U.R.S.S.); conţinutul scrisorii lui Lenin a fost relatat într-o corespondenţă despre Congresul de la Strasbourg al Partidului socialist francez, apărută în numărul din 28 februarie 1920 al ziarului

www.dacoromanica.ro

„Leipziger Volkszeitung" : „Congresul socialiştilor francezi a primit o scrisoare din partea lui Lenin adresată lui Longuet. Lenin declară că Partidul socialist francez poate fi primit în Internaţionala de la Moscova numai dacă vor fi excluşi din partid Albert Thomas, Sembat şi Bracke".

NOTĂ CĂTRE I. V. STALIN, TRANSMISĂ PRIN FIR DIRECT

Despre convorbirea dintre V. I. Lenin şi I. V. Stalin prin fir direct din noaptea de 17 spre 18 martie 1920 Stalin aminteşte în telegrama trimisă lui Lenin la 18 martie 1920 (Arhiva centrală de stat a Revoluţiei din Octombrie).

TELEFONOGRAMĂ CĂTRE C. RACOVSKI

În telegrama trimisă din însărcinarea Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia de V. I. Lenin lui A. I. Şumski la Harkov (o copie — Comitetului Central al Partidului Comunist al Ucrainei, lui C. Racovski) la 24 martie 1920, se spune : „În confirmarea telefonogramei pe care ieri noaptea Lenin a trimis-o lui Racovski, comunicăm..." (Arhiva centrală de stat a Armatei Sovietice).

BILEŢELE ADRESATE PREZIDIULUI CONGRESULUI AL IX-LEA AL P.C. (b) DIN RUSIA

Despre bileţelele trimise de V. I. Lenin prezidiului şedinţei delegaţilor la cel de-al IX-lea Congres al partidului, dedicată sărbătoririi lui în legătură cu apropiata aniversare a 50 de ani de la naştere, bileţele în care Lenin cerea să înceteze discursurile pline de elogii la adresa lui, au scris în amintirile lor I. Sirola şi P. S. Zaslavski (vezi I. Sirola. „Amintiri despre Lenin". „Proletarskaia Revoliuţiia", 1930, nr. 1, p. 82 ; P. S. Zaslavski. „Întîlnirile mele cu Lenin". În : „Amintiri despre Vladimir Ilici Lenin", partea a 3-a, Moscova, 1960, p. 184).

www.dacoromanica.ro

LISTA DOCUMENTELOR LA A CĂROR REDACTARE A PARTICIPAT V. I. LENIN

DECRETE ŞI HOTĂRÎRI ALE C.E.C. DIN RUSIA, ALE CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI ŞI ALE CONSILIULUI APĂRĂRII MUNCITOREŞTI-ŢĂRĂNEŞTI (CONSILIUL MUNCII ŞI APĂRĂRII)

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA EVIDENŢA SURPLUSURILOR DE PRODUSE AGRICOLE, OBŢINUTE ÎN SOVHOZURI. *23 decembrie 1919.*

DECRETUL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA ÎMBUNĂTĂŢIREA SITUAŢIEI OAMENILOR DE ŞTIINŢĂ. *23 decembrie 1919.*

PLANUL PRIVIND TRECEREA DIRECŢIEI TRANSPORTURILOR MARITIME ŞI FLUVIALE LA COMISARIATUL POPORULUI PENTRU CĂILE DE COMUNICAŢIE. *(Aprobat de C.C.P. la 30 decembrie 1919)*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII PRIN CARE DIRECŢIA SANITARĂ GENERALĂ A ARMATEI ESTE DECLARATĂ INSTITUŢIE MILITARĂ. *2 ianuarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA REGLEMENTAREA CONDUCERII DE CĂTRE ORGANELE LOCALE A LUCRĂRILOR DE APROVIZIONARE CU COMBUSTIBIL. *9 ianuarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA DESFIINŢAREA COMITETULUI SPECIAL PENTRU APLICAREA MĂSURILOR DICTATE DE INTRODUCEREA STĂRII DE RĂZBOI LA CĂILE FERATE. *16 ianuarie 1920.*

HOTĂRÎREA COSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA MĂSURILE PENTRU ÎMBUNĂTĂŢIREA SITUAŢIEI MUNCITORILOR ŞI FUNCŢIONARILOR DIN INSTITUŢIILE SOVIETICE. *17 ianuarie 1920.*

HOTĂRÎREA ADOPTATĂ DE CONSILIUL COMISARILOR POPORULUI LA RAPORTUL COMISARULUI POPORULUI PENTRU POŞTĂ ŞI TELEGRAF ASUPRA SITUAŢIEI ÎN CARE SE AFLĂ POŞTA ŞI TELEGRAFUL. *17 ianuarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI PRIN CARE SE STABILEŞTE CĂ PUBLICAŢIILE ALBGARDISTE VOR FI PREDATE COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU ÎNVĂŢĂMÎNT SPRE A FI PĂSTRATE ÎN BIBLIOTECILE DE STAT ŞI PUSE LA DISPOZIŢIA PUBLICULUI CITITOR. *17 ianuarie 1920*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII PRIN CARE LUCRĂRILE DE CONFECŢIONARE DIN LEMN A ARCURILOR DE POD PENTRU REFACEREA PODURILOR DE CALE FERATĂ SÎNT DECLARATE LUCRĂRI URGENTE DE INTERES MILITAR. *19 ianuarie 1920.*

HOTĂRÎREA CU PRIVIRE LA CONSILIUL UCRAINEAN AL ARMATEI MUNCII, ADOPTATĂ DE C.C.P. AL R.S.F.S.R. DE COMUN ACORD CU COMITETUL REVOLUŢIONAR AL UCRAINEI. *21 ianuarie 1920.*

www.dacoromanica.ro

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA FOLOSIREA TUTUROR FORȚELOR ȘI A MIJLOACELOR ARMATEI DE REZERVĂ A REPUBLICII ÎN VEDEREA ÎMBUNĂTĂȚIRII TRANSPORTULUI FEROVIAR PE CALEA FERATĂ MOSCOVA— KAZAN. *23 ianuarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA APROVIZIONAREA CU COMBUSTIBIL A ÎNTREPRINDERILOR CARE FABRICĂ MATERIAL RULANT. *23 ianuarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA DESFIINȚAREA CONSILIILOR CONGRESELOR COOPERATISTE. *27 ianuarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA REGLEMENTAREA PRESTĂRII MUNCII OBLIGATORII. *29 ianuarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA ZONA DE ACTIVITATE A ARMATEI I A MUNCII. *30 ianuarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA SITUAȚIA TRANSPORTURILOR. *2 februarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA COMISIA SANITARĂ EXTRAORDINARĂ DIN MOSCOVA. *19 februarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA APROVIZIONAREA CU PRODUSE ALIMENTARE ȘI FURAJE A EXPLOATĂRILOR FORESTIERE. *19 februarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA ÎNTOCMIREA DĂRILOR DE SEAMĂ ÎN INSTITUȚIILE ȘI ÎNTREPRINDERILE DE STAT. *19 februarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA PE LÎNGĂ SOVIETUL DIN MOSCOVA A UNEI COMISII PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA CONDIȚIILOR DE MUNCĂ ÎN ATELIERELE ȘI DEPOURILE NODULUI DE CALE FERATĂ MOSCOVA. *20 februarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA PREMIEREA ÎN BANI A MUNCITORILOR, FUNCȚIONARILOR ȘI PERSONALULUI TEHNIC CARE AU TERMINAT CU 2 LUNI ÎNAINTE DE TERMEN CONSTRUCȚIA PODULUI PESTE KAMA. *27 februarie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA UNOR ÎNTREPRINDERI AGRICOLE PENTRU APROVIZIONAREA CU PRODUSE LACTATE ȘI LEGUME A ORAȘELOR ȘI A CENTRELOR INDUSTRIALE. *2 martie 1920.*

DECRETUL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA PREDĂRILE OBLIGATORII DE OUĂ. *2 martie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA JUDECAREA MINORILOR ACUZAȚI DE ACTE SOCIALMENTE PERICULOASE. *4 martie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA DESFIINȚAREA BIROULUI PENTRU ACORDAREA DREPTULUI LA RAȚIA ALIMENTARĂ EXISTENTĂ ÎN ARMATA ROȘIE. *5 martie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA ȘEDINȚELOR DE LUCRU ALE CONSILIULUI APĂRĂRII. *10 martie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA MOBILIZAREA POPULAȚIEI DIN GUBERNIILE ASTRAHAN ȘI ȚARIȚIN LA MUNCĂ ÎN ÎNTREPRINDERILE DE PESCUIT. *12 martie 1920.*

www.dacoromanica.ro

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA MĂSURILE EXTRAORDINARE PENTRU INTENSIFICAREA OPERAȚIILOR DE TRANSPORTARE A LEMNULUI LA STAȚIILE DE CALE FERATĂ ȘI PE MALUL RÎURILOR FLOTABILE. *12 martie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA ASIGURAREA POSIBILITĂȚII DE A SE COMANDA ÎN STRĂINĂTATE LOCOMOTIVE ȘI PIESE DE SCHIMB PENTRU REPARAȚIILE DE MATERIAL RULANT. *16 martie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA LUAREA DE MĂSURI URGENTE PENTRU GOLIREA REZERVOARELOR DE PETROL DE PE CHEIURILE VOLGĂI. *19 martie 1920.*

DECRETUL CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA SCUTIREA DE MOBILIZARE A PERSOANELOR CARE LUCREAZĂ ÎN INSTITUȚIILE CURATIVE-EDUCATIVE CEL PUȚIN DE 3 LUNI. *19 martie 1920.*

DECRETUL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA PREDĂRILE OBLIGATORII DE VITE PENTRU SACRIFICARE. *23 martie 1920.*

REGULAMENT GENERAL CU PRIVIRE LA PREMIERI. *23 martie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA COMISIA DE STAT PENTRU ELECTRIFICAREA RUSIEI (GOELRO). *24 martie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA INTRODUCEREA MONOPOLULUI CHERESTELEI. *25 martie 1920.*

TEZE CU PRIVIRE LA CONCESIUNI. *25 martie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII PRIN CARE DISPOZIȚIILE ART. 3 ȘI 4 DIN HOTĂRÎREA CONSILIULUI APĂRĂRII DIN 30 IULIE 1919 CU PRIVIRE LA MILITARIZARE SE EXTIND ASUPRA MUNCITORILOR ȘI SALARIAȚILOR CARE LUCREAZĂ LA CONSTRUIREA UNOR PUTERNICE STAȚII DE RADIO LA OMSK, CELEABINSK ȘI KIEV. *7 aprilie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA PROTECȚIA VIILOR. *8 aprilie 1920.*

HOTĂRÎREA C.M.A. CU PRIVIRE LA CONSTRUIREA LA MOSCOVA ȘI SAMARA A UNOR ATELIERE DE REPARAȚII DE MATERIAL RULANT. *14 aprilie 1920.*

HOTĂRÎREA CU PRIVIRE LA CONSILIUL REVOLUȚIONAR AL ARMATEI 1 A MUNCII. *15 aprilie 1920.*

DECRETUL C.E.C. DIN RUSIA CU PRIVIRE LA DESFIINȚAREA COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU PROBLEMELE MUNCII ȘI PREVEDERILE SOCIALE ȘI LA ÎNFIINȚAREA ÎN LOCUL ACESTUIA A DOUĂ COMISARIATE: COMISARIATUL POPORULUI PENTRU PROBLEMELE MUNCII ȘI COMISARIATUL POPORULUI PENTRU PREVEDERILE SOCIALE. *Între 15 și 21 aprilie 1920.*

HOTĂRÎREA C.M.A. CU PRIVIRE LA LUAREA ÎN EVIDENȚĂ A OFIȚERILOR. *16 aprilie 1920.*

DECRETUL CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA NAȚIONALIZAREA STOCURILOR DE CĂRȚI ȘI DE PUBLICAȚII. *20 aprilie 1920.*

HOTĂRÎREA C.M.A. CU PRIVIRE LA ARMATA A DOUA REVOLUȚIONARĂ A MUNCII. *21 aprilie 1920.*

HOTĂRÎREA C.M.A. CU PRIVIRE LA CONDIȚIILE SCHIMBULUI DE MĂRFURI CU FRANȚA. *23 aprilie 1920.*

www.dacoromanica.ro

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA COMUNICĂRILE TELEGRAFICE ÎNTRE INSTITUȚIILE SOVIETICE, PRECUM ȘI ÎNTRE PERSOANELE OFICIALE. *27 aprilie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA INSTITUIREA UNEI COMISII PENTRU EXAMINAREA PROBLEMELOR CU CARACTER PRINCIPIAL ȘI INTERDEPARTAMENTAL CARE SE IVESC ÎN CADRUL COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU COMERȚUL EXTERIOR, PRECUM ȘI PENTRU PREZENTAREA DE PROPUNERI CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI. *27 aprilie 1920.*

HOTĂRÎREA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI PRIN CARE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU COMERȚUL EXTERIOR ESTE AUTORIZAT SĂ IA CU ÎMPRUMUT SUMA DE 20 DE MILIOANE DE RUBLE AUR DIN FONDUL DE 300 000 000 DE RUBLE AUR SPECIAL ALOCATE PENTRU ACHIZIȚIONAREA ÎN STRĂINĂTATE DE LOCOMOTIVE ȘI PIESE DE SCHIMB PENTRU ELE. *27 aprilie 1920.*

HOTĂRÎREA ADOPTATĂ DE CONSILIUL COMISARILOR POPORULUI PE MARGINEA RAPORTULUI CU PRIVIRE LA ACUZAȚIILE ADUSE UNUI GRUP DE MEMBRI AI CONDUCERII PROVIZORII A UNIUNII CENTRALE A COOPERATIVELOR DE CONSUM. *27 aprilie 1920.*

La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează proiectele decretelor și hotărîrilor enumerate mai sus, cu modificările și completările făcute de V. I. Lenin; o parte dintre acestea au fost publicate (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIV, p. 50, 64—67, 79—80, 185—186; „Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 103; Indicele cronologic al Operelor lui V. I. Lenin, partea a 2-a, Moscova, 1960, p. 380; „Istoriceskii Arhiv", 1958, nr. 4, p. 22—23; „Celeabinski Rabocii" nr. 96 din 22 aprilie 1960).

TELEGRAME

CĂTRE ȘEFII COMUNICAȚIILOR MILITARE AI ARMATELOR A 3-A ȘI A 5-A. *16 decembrie 1919.*

CĂTRE COMITETUL EXECUTIV GUBERNIAL KAZAN. *16 ianuarie 1920.*

CĂTRE CEKA DIN NIJNI-NOVGOROD. *5 februarie 1920.*

TELEGRAMĂ CĂTRE M.V. FRUNZE. *24 februarie 1920.*

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV ȘI LUI KOTLEAKOV, PREȘEDINTELE CONSILIULUI ECONOMIC AL REGIUNII DE NORD. *19 martie 1920.*

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL FRONTULUI DIN CAUCAZ, PENTRU G. K. ORDJONIKIDZE. *15 aprilie 1920.*

La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează originalele telegramelor enumerate mai sus, cu modificările făcute de V. I. Lenin; cele mai multe dintre ele au fost publicate (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIV, p. 83, 87, 144, 151, 184).

www.dacoromanica.ro

DECLARAȚIA CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI CU PRIVIRE LA PRINCIPIILE POLITICII SOVIETICE FAȚĂ DE POLONIA

28 ianuarie 1920

La ședința din 27 ianuarie 1920 a Consiliului Comisarilor Poporului, V. I. Lenin și L. M. Karahan au prezentat raportul cu privire la proiectul de declarație; pentru examinarea proiectului a fost formată o comisie la lucrările căreia a participat și Lenin (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

APELUL COMITETULUI EXECUTIV CENTRAL AL SOVIETELOR DIN RUSIA CĂTRE POPORUL POLONEZ

2 februarie 1920

La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează proiectul de apel cu modificările făcute de V. I. Lenin.

SARCINILE IMEDIATE ALE CONSTRUCȚIEI ECONOMICE (TEZE ÎNTOCMITE DE C.C. ÎN VEDEREA CONGRESULUI PARTIDULUI)

La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează observațiile făcute de V. I. Lenin pe marginea proiectului de teze prezentat Comitetului Central de către L. D. Troțki (vezi volumul de față, p. 197—198); majoritatea acestor observații au fost luate în considerație la refacerea proiectului, ceea ce și-a găsit expresia în tezele întocmite de C.C. în vederea Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia.

www.dacoromanica.ro

ADNOTĂRI

1 *Antanta* — bloc de state imperialiste (Anglia, Franţa şi Rusia), care s-a format definitiv în 1907 ; blocul era îndreptat împotriva imperialiştilor Triplei Alianţe (Germania, Austro-Ungaria, Italia). Şi-a luat numele de la înţelegerea anglo-franceză — „Entente cordiale" — încheiată în 1904. În timpul războiului imperialist mondial (1914—1918) au aderat la Antantă S.U.A., Japonia şi o serie de alte ţări. După Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie, principalii participanţi la acest bloc — Anglia, Franţa, S.U.A. şi Japonia — au fost inspiratorii şi organizatorii intervenţiei militare împotriva Ţării Sovietelor şi au participat efectiv la această intervenţie. Blocul s-a destrămat după terminarea primului război mondial şi după zdrobirea intervenţiei antisovietice. — *5*.

2 *Partidul social-democrat independent din Germania* — partid centrist, creat în aprilie 1917, la Congresul de constituire de la Gotha. „Independenţii" propagau unitatea cu social-şoviniştii, se situau pe poziţii care în fond însemnau renunţarea la lupta de clasă. Nucleul acestui partid îl constituia organizaţia kautskistă „Arbeiterverein" din Reichstag. În octombrie 1920, la Congresul său de la Halle, Partidul social-democrat independent s-a scindat. O parte considerabilă din membrii lui s-au alăturat în decembrie 1920 Partidului Comunist din Germania, în timp ce elementele de dreapta au format un partid separat, care a existat sub vechea denumire de Partid social-democrat independent din Germania pînă în 1922. — *7*.

3 Este vorba de tratativele cu privire la componenţa guvernului duse de bolşevici cu Vikjel (Comitetul executiv al sindicatului feroviarilor din Rusia) în octombrie-noiembrie 1917.

Vikjelul, în care rolul conducător îl aveau menşevicii şi socialiştii-revoluţionari, a devenit după victoria insurecţiei armate din Octombrie la Petrograd unul dintre bastioanele contrarevoluţiei. Sub paravanul unor declaraţii de neutralitate şi al unor îndemnuri la încetarea războiului civil, Vikjelul împiedica în

www.dacoromanica.ro

fapt trimiterea unor detaşamente revoluţionare din Petrograd la Moscova, unde continua lupta armată pentru instaurarea Puterii sovietice, şi ameninţa cu întreruperea transportului pe calea ferată. La 29 octombrie (11 noiembrie) 1917 Vikjelul a adoptat o rezoluţie în care cerea să se creeze un nou guvern, un aşa-zis „guvern socialist omogen", din care să facă parte reprezentanţi ai tuturor partidelor — „de la bolşevici pînă la socialiştii-populişti". În aceeaşi zi s-a deschis consfătuirea convocată în cadrul Vikjelului la care urma să se discute problema componenţei guvernului. C.C. al partidului bolşevic a socotit că poate să participe la tratative, considerînd că orice fel de tratative cu privire la lărgirea componenţei guvernului şi a Comitetului Executiv Central din Rusia sînt posibile numai pe baza recunoaşterii programului de activitate al Puterii sovietice adoptat la cel de-al doilea Congres al Sovietelor. Lenin considera că tratativele la consfătuirea convocată de Vikjel „ar trebui să fie un fel de camuflare diplomatică a acţiunilor militare" (Opere complete, vol. 35, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 45). Problema tratativelor cu Vikjelul a fost discutată la şedinţa lărgită a C.C. al P.M.S.D.R. (b) din 1 (14) şi la şedinţa C.C. din 2 (15) noiembrie 1917. Despre felul cum s-au desfăşurat aceste tratative şi despre atitudinea trădătoare a lui Kamenev, Zinoviev, Rîkov, Miliutin, Reazanov şi a altora în legătură cu tratativele, vezi „Procesele-verbale ale Comitetului Central al P.M.S.D.R.(b). August 1917—februarie 1918". Moscova, 1958, p. 124—132. — *8.*

4 *Centrism* — varietate a oportunismului în mişcarea muncitorească; a apărut în cadrul partidelor social-democrate ale Internaţionalei a II-a înainte de primul război mondial.

Folosind o frazeologie pseudomarxistă, camuflîndu-se în „marxişti-ortodocşi", centriştii goleau marxismul de esenţa sa revoluţionară, căutau să menţină influenţa oportuniştilor făţişi, deci şi a burgheziei, asupra maselor muncitoare. Ideologia centrismului este ideologia adaptării, a subordonării intereselor de clasă ale proletariatului faţă de interesele burgheziei. V. I. Lenin arăta că centrismul este mult mai periculos, mai dăunător pentru mişcarea muncitorească decît oportunismul făţiş; Lenin arăta că centrismul este „produsul social al contradicţiilor Internaţionalei a II-a, o îmbinare a fidelităţii faţă de marxism în vorbă cu subordonarea faţă de oportunism în fapt" (Opere complete, vol. 26, Bucureşti, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 327).

În anii primului război mondial, centriştii au sprijinit în fapt politica oportuniştilor făţişi, a social-şoviniştilor; în acelaşi timp ei au lansat lozinci pacifiste, abătînd pe muncitori de la lupta revoluţionară împotriva războiului imperialist. Unul dintre principalii teoreticieni ai centrismului a fost Kautsky; în Rusia, reprezentanţii centrismului au fost Troţki, Martov, Ciheidze şi alţii.

www.dacoromanica.ro

Partidul bolşevic, în frunte cu V. I. Lenin, a dus o luptă intransigentă şi consecventă împotriva centrismului, atît a celui din Rusia, cît şi a celui internaţional. Demascînd centrismul, Lenin a ajutat elementele revoluţionare din partidele Internaţionalei a II-a să se elibereze de centrism, să rupă cu oportunismul şi să creeze partide comuniste cu adevărat marxiste. — *9*.

5 Lenin citează cuvintele lui K. Marx din scrisoarea acestuia adresată lui L. Kugelmann la 13 decembrie 1870 (vezi K. Marx. Scrisori către Kugelmann, Bucureşti, Editura P.C.R., 1947, p. 116). — *9*.

6 Vezi K. Marx. „Optsprezece brumar al lui Ludovic Bonaparte" şi „Războiul civil din Franţa" (K. Marx şi F. Engels. Opere, vol. 8, Bucureşti, Editura politică, 1960, p. 207—208, şi vol. 22, Bucureşti, Editura politică, 1965, p. 190—193). — *13*.

7 Vorbind despre mandatele ţăranilor publicate în ziarul socialiştilor-revoluţionari, V. I. Lenin se referă la articolul „Mandatul model, întocmit pe baza a 242 de mandate prezentate de deputaţi din diferite regiuni ale ţării la primul Congres general al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia, care a avut loc la Petrograd în 1917", articol publicat în „Izvestiia Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia" nr. 88 şi 89 din 19 şi 20 august (1 şi 2 septembrie) 1917. Acestui articol Lenin i-a consacrat lucrarea sa „Din jurnalul unui publicist. Ţărani şi muncitori" (vezi Opere complete, vol. 34, Bucureşti, Editura politică, 1965, p. 116—124). — *14*.

8 V. I. Lenin se referă la tratatul de pace dintre Rusia Sovietică şi ţările Cvadruplei alianţe (Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria şi Turcia), semnat la 3 martie 1918 la Brest-Litovsk şi ratificat la 15 martie de către Congresul al IV-lea extraordinar al Sovietelor din Rusia. Condiţiile păcii erau extrem de grele pentru Rusia Sovietică. Conform tratatului, Polonia, aproape întreaga regiune baltică şi o parte din Bielorusia urmau să treacă sub controlul Germaniei şi al Austro-Ungariei. Ucraina se separa de Rusia Sovietică şi se transforma într-un stat dependent de Germania. Oraşele Kars, Batum şi Ardagan urmau să treacă sub stăpînirea Turciei. În august 1918, Germania a impus Rusiei Sovietice un tratat suplimentar şi un acord financiar în care au fost formulate noi pretenţii de jaf.

Încheierea păcii de la Brest a avut loc în condiţiile unei lupte înverşunate duse împotriva lui Troţki şi a grupului antipartinic al „comuniştilor de stînga". Tratatul de pace cu Germania a fost semnat numai datorită eforturilor uriaşe depuse de V. I. Lenin. Pacea de la Brest a constituit un exemplu strălucit de înţelepciune şi elasticitate a tacticii leniniste, demonstrînd priceperea de a elabora într-o situaţie extrem de complicată singura politică justă. Încheierea păcii de la Brest a fost un compromis politic rezonabil. Tratatul de la Brest a

www.dacoromanica.ro

oferit Statului sovietic un răgaz de pace, i-a permis să demobilizeze vechea armată, care se afla în plină descompunere, şi să creeze o armată nouă — Armata Roşie, să pornească la construcţia socialistă şi să acumuleze forţe pentru lupta viitoare împotriva contrarevoluţiei interne şi a intervenţioniştilor străini. Încheierea tratatului de la Brest a contribuit la intensificarea luptei pentru pace, la creşterea spiritului revoluţionar în rîndurile armatelor şi ale maselor largi populare din toate ţările beligerante. După revoluţia din noiembrie 1918 din Germania, care a înlăturat regimul monarhic, C.E.C. din Rusia a anulat la 13 noiembrie tratatul de jaf de la Brest. — *18*.

9 Este vorba de înăbuşirea de către burghezia reacţionară finlandeză a revoluţiei proletare din Finlanda, care a început la mijlocul lunii ianuarie 1918 în regiunile industriale din sudul ţării. La 15 (28) ianuarie garda roşie finlandeză a ocupat capitala Finlandei — Helsingfors ; guvernul burghez reacţionar al lui Svinhufvud a fost răsturnat. Puterea a trecut în mîinile muncitorilor, care au format un guvern revoluţionar — Consiliul împuterniciţilor poporului, în care au intrat O. Kuusinen, I. Sirola, A. Taimi şi alţii. Baza puterii de stat au constituit-o „seimurile organizaţiilor muncitoreşti", alese de către muncitorii organizaţi ; după cum a subliniat V. I. Lenin, aceasta era o putere de tip „nou, proletar" (Opere complete, vol. 36, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 56). Prin caracterul său, revoluţia din Finlanda a fost o revoluţie socialistă, deşi guvernul revoluţionar nu a avut la începutul luptei un program socialist clar şi şi-a concentrat atenţia în special asupra realizării sarcinilor revoluţiei burghezo-democratice. Principalele măsuri ale guvernului muncitoresc au fost : adoptarea unei legi prin care pămîntul lucrat de ţăranii fără pămînt a fost trecut fără plată în proprietatea deplină a acestora, scutirea de orice impozit a păturilor sărace ale populaţiei, exproprierea întreprinderilor care aparţineau proprietarilor fugiţi, instituirea controlului de stat asupra băncilor particulare (funcţiile lor au fost transmise băncii de stat) şi altele.

La 1 martie 1918 a fost semnat la Petrograd tratatul dintre Republica socialistă muncitorească finlandeză şi R.S.F.S.R. Bazat pe principiile egalităţii depline în drepturi şi ale respectării suveranităţii ambelor părţi, acesta a fost primul tratat în istorie încheiat între două ţări socialiste.

Revoluţia proletară învinsese însă numai în oraşele şi satele din sudul Finlandei. Guvernul Svinhufvud s-a consolidat în nordul ţării şi a cerut ajutorul guvernului imperial german. În urma intervenţiei forţelor armate germane şi după un război civil înverşunat, revoluţia din Finlanda a fost înfrîntă în mai 1918. — *23*.

10 *Longuetiştii* — adepţi ai minorităţii din Partidul socialist francez, condusă de Jean Longuet. În timpul războiului im-

www.dacoromanica.ro

perialist mondial din anii 1914—1918, longuetiştii au adoptat o poziţie centristă şi au dus o politică conciliatoare faţă de social-şovinişti; ei au respins tactica luptei revoluţionare şi s-au situat pe poziţiile „apărării patriei" în războiul imperialist. Lenin îi numea pe longuetişti naţionalişti mic-burghezi (vezi Opere complete, vol. 37, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 308). După victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie, longuetiştii s-au declarat în vorbă adepţi ai dictaturii proletariatului, în fapt însă au rămas adversarii ei. — *25.*

11 Salutul adresat de Lenin *„Schimbului nostru de mîine"* a fost trimis tineretului din gubernia Petrograd cu prilejul „săptămînii tineretului", organizată de comsomoliştii din Petrograd în vederea atragerii maselor largi ale tineretului muncitoresc-ţărănesc la munca obştească. — *26.*

12 Lenin se referă la *Tratatul de pace de la Versailles,* prin care s-a încheiat războiul imperialist mondial din anii 1914—1918. Tratatul a fost semnat la 28 iunie 1919 de către S.U.A., Imperiul britanic, Franţa, Italia, Japonia şi statele aliate cu ele, de o parte, şi de Germania, de altă parte.

Făcînd o apreciere a Tratatului de la Versailles, Lenin spunea la 15 octombrie 1920: „Este o pace fără precedent, o pace tîlhărească, care pune într-o situaţie de sclavi zeci de milioane de oameni dintre cei mai civilizaţi" (Opere, vol. 31, Bucureşti, E.S.P.L.P. 1956, p. 309). Tratatul de pace de la Versailles a fost încheiat în scopul de a consfinţi reîmpărţirea lumii capitaliste în folosul statelor învingătoare şi de a crea un sistem de relaţii între state care să fie îndreptat spre sugrumarea Rusiei Sovietice şi spre înfrîngerea mişcării revoluţionare din toată lumea. — *29.*

13 *Conferinţa organizaţiei orăşeneşti Moscova a P.C.(b) din Rusia* a avut loc între 20 şi 21 decembrie 1919; la conferinţă s-au discutat probleme privind: Conferinţa generală a partidului, combustibilul, subotnicele, epidemia de tifos exantematic şi măsurile în vederea combaterii ei, situaţia aprovizionării Moscovei, instrucţia militară generală, detaşamentele cu destinaţie specială.

În problema subotnicelor a fost adoptată o rezoluţie în care s-a subliniat marea importanţă a subotnicelor ca primi paşi spre înfăptuirea practică a comunismului. Conferinţa de partid a relevat, de asemenea, marea importanţă a subotnicelor „în ceea ce priveşte rezultatele reale obţinute în opera de ridicare a productivităţii muncii şi de atenuare a crizei din domeniul transporturilor, al combustibilului, al aprovizionării etc. prin care trece Republica Sovietică" şi a chemat pe toţi membrii de partid „să participe în mod obligatoriu la subotnice şi să depună în cadrul lor o intensă muncă productivă".

După referatul prezentat de Lenin, conferinţa a ascultat un referat privind latura organizatorică a subotnicelor şi a apro-

www.dacoromanica.ro

bat instrucțiunile corespunzătoare. Comitetul orășenesc Moscova al P.C. (b) din Rusia a elaborat și aprobat un „Regulament de organizare a subotnicelor" (publicat în ziarul „Pravda" la 27 decembrie 1919). Pentru conducerea nemijlocită a subotnicelor, pe lîngă Comitetul Orășenesc Moscova al P.C. (b) din Rusia a fost creată o secție specială. — *33.*

14 *Internaționala a III-a, Comunistă (Comintern)*, organizație revoluționară proletară internațională, care a ființat între anii 1919 și 1943, unind sub steagul marxism-leninismului partidele comuniste din diferite țări.

Internaționala a III-a a fost creată, din inițiativa lui V. I. Lenin, la Congresul I (de constituire) care a avut loc între 2—6 martie 1919. Următoarele congrese au avut loc în 1920, 1921, 1922, 1924, 1928 și 1935.

Partidele comuniste din diferite țări făceau parte din Internaționala a III-a în calitate de secții ale acesteia. Organul suprem al Internaționalei a III-a a fost Congresul mondial; în perioada dintre congrese, Internaționala a III-a era condusă de Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste (C.E.I.C.)

Partidul Comunist din România s-a afiliat la Internaționala a III-a în 1921 și a fost membru al acesteia pînă la autodizolvarea ei.

În anii ce au urmat creării Internaționalei a III-a partidele comuniste au desfășurat o largă activitate pentru mobilizarea maselor muncitoare din țările respective la lupta împotriva exploatării capitaliste, au dus o temeinică muncă de educare comunistă a acestor mase. Ele s-au situat în fruntea clasei muncitoare în marile bătălii de clasă, în lupta împotriva fascismului, pentru eliberarea socială și națională. În această luptă partidele comuniste s-au maturizat, s-au călit, s-au întărit din punct de vedere organizatoric și ideologic, prestigiul și influența lor au crescut considerabil.

În ultima perioadă de existență a Cominternului situația internațională, precum și condițiile concrete din fiecare țară au făcut ca forma organizatorică a unirii muncitorilor, adoptată la crearea Internaționalei a III-a, să fie tot mai mult depășită, rezolvarea problemelor mișcării muncitorești dintr-o țară sau alta de către un centru internațional să nu mai corespundă stadiului de dezvoltare a mișcării comuniste și muncitorești mondiale, să constituie o frînă în calea creșterii acesteia. În aceeași perioadă practicile și metodele greșite, amestecul în treburile interne ale partidelor au adus grave prejudicii mișcării comuniste și muncitorești internaționale.

În mai 1943, Internaționala a III-a s-a autodizolvat. — *35.*

15 V. I. Lenin se referă la „Tezele C.C. al P.C.(b) din Rusia în legătură cu situația de pe Frontul de est", scrise la 11 aprilie 1919, în care C.C. a adresat tuturor organizațiilor de partid și tuturor sindicatelor rugămintea „de a porni la muncă

www.dacoromanica.ro

într-un mod revoluționar" (Opere complete, vol. 38, București, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 268—273). — *37.*

16 *Comitetul militar-revoluționar al Ucrainei* — organ provizoriu al puterii revoluționare din Ucraina, instituit prin hotărîrea C.E.C. și a Consiliului Comisarilor Poporului din Ucraina la 11 decembrie 1919 (în ziua eliberării Poltavei și a Harkovului), din care au făcut parte: G. I. Petrovski — președinte, V. P. Zatonski, D. Z. Manuilski și doi reprezentanți ai altor partide — membri. Printre sarcinile Comitetului revoluționar, care a preluat funcțiile C.E.C. și ale Consiliului Comisarilor Poporului din Ucraina, figurau: organizarea unui sprijin multilateral acordat Armatei Roșii în vederea înfrîngerii definitive a gardiștilor albi; lichidarea moșierimii și a proprietății funciare; instaurarea pe teritoriul Ucrainei Sovietice a puterii ferme muncitorești-țărănești; convocarea Congresului al IV-lea general al Sovietelor din Ucraina imediat după eliberarea celei mai mari părți a Ucrainei. — *46.*

17 *Borotbiștii* — membrii partidului mic-burghez, naționalist, care a luat ființă în mai 1918, după scindarea Partidului ucrainean al socialiștilor-revoluționari. Ei și-au luat numele de la organul central al partidului lor, ziarul „Borotba". În martie 1919 ei au adoptat denumirea de Partid ucrainean al socialiștilor-revoluționari comuniști borotbiști, iar în august de Partid comunist ucrainean al borotbiștilor. În fruntea partidului se aflau V. Blakitnîi, G. Grinko, A. Șumski și alții. În rîndurile partidului borotbist au fost multe elemente contrarevoluționare petliuriste, care sub paravanul frazeologiei revoluționare și al declarațiilor despre recunoașterea platformei comuniste, au acționat în fapt împotriva dictaturii proletariatului, au promovat o linie orientată spre scindarea frontului revoluționar unic al oamenilor muncii din Ucraina și din Rusia. Caracterizarea făcută de V. I. Lenin partidului borotbist, vezi în volumul de față, p. 128 și 166.

Borotbiștii au cerut în două rînduri Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste să fie primiți în Internaționala Comunistă și recunoscuți drept principalul partid comunist din Ucraina. În legătură cu aceasta, la 26 februarie 1920, Internaționala Comunistă a adoptat o hotărîre specială, în care se propunea borotbiștilor să-și lichideze partidul și să fuzioneze cu P.C.(b) din Ucraina. Dorința de a crea în Ucraina un al doilea partid, paralel, se spunea în rezoluție, nu poate fi privită de Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste altfel decît ca o încercare de a scinda rîndurile oamenilor muncii.

Datorită creșterii influenței bolșevicilor în masele țărănești și succeselor obținute de Puterea sovietică în Ucraina, borotbiștii s-au văzut nevoiți să adopte o hotărîre cu privire la dizolvarea partidului lor.

www.dacoromanica.ro

Conferința a IV-a a P.C. (b) din Ucraina, care a avut loc între 17 și 23 martie 1920, s-a pronunțat pentru primirea borotbiștilor în rîndurile Partidului Comunist din Ucraina, toți cei primiți fiind supuși reînregistrării. Ulterior însă mulți borotbiști au continuat să desfășoare o activitate antisovietică, conducînd lupta elementelor contrarevoluționare, burghezo-naționaliste din Ucraina. — *46.*

18 Cartea scriitorului comunist american John Reed „10 zile care au zguduit lumea", apărută în S.U.A. în 1919, s-a bucurat de mare succes (într-un singur an — 1919 — au apărut trei ediții). Lenin a primit un exemplar al cărții de la autor atunci cînd acesta a vizitat, la sfîrșitul anului 1919, pentru a doua oară Rusia Sovietică. Prefața lui Lenin era destinată unei noi ediții a cărții, ce urma să apară în America. Cartea cu prefața lui Lenin a apărut însă în S.U.A. abia în 1926. Cartea lui John Reed a apărut în Rusia Sovietică în 1923, în editura „Krasnaia nov". Atunci a fost tipărită pentru prima oară prefața lui V. I. Lenin. În limba română, cartea lui John Reed a cunoscut mai multe ediții; ultima ediție, care cuprinde prefețele scrise de V. I. Lenin și N. K. Krupskaia, este: John Reed. „10 zile care au zguduit lumea", București, Editura politică, 1962. — *50.*

19 Aceste însemnări au fost făcute de V. I. Lenin în 1919 sau 1920, la una dintre ședințele Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia. Însemnările au fost găsite la sfîrșitul anului 1924 și au fost publicate pentru prima oară în ziarul „Pravda". Nu s-a putut stabili cu exactitate cînd anume au fost scrise. — *51.*

20 *Primul Congres al muncitoarelor și țărancelor din gubernia Petrograd* a avut loc la 15—16 ianuarie 1920. La congres au participat 403 delegate — 157 comuniste și 246 fără partid. Printre delegate erau 91 țărance, 131 muncitoare, 133 reprezentante ale muncii intelectuale, 15 croitorese, 11 gospodine și 2 miliției. Deși majoritatea la congres o formau delegatele fără partid, lucrările lui s-au desfășurat într-un spirit vădit comunist. Congresul a dezbătut următoarele probleme: momentul actual; partidul comuniștilor, muncitoarea și țăranca; problema agrară; despre comuna de consum; educația socială și altele. În prima zi a lucrărilor s-a dat citire salutului adresat de V. I. Lenin congresului și s-a trimis lui Lenin o telegramă de răspuns. E. D. Stasova a salutat congresul din partea C.C. al P.C. (b) din Rusia și din partea secției centrale pentru munca în rîndurile muncitoarelor și ale țărancelor; ea a subliniat în cuvîntul rostit importanța deosebită a „săptămînii frontului", care urma să fie organizată, și a chemat femeile-delegate să depună toate eforturile în munca pentru restabilirea vieții normale. Primul congres gubernial al muncitoarelor și țărancelor a demonstrat hotărîrea femeilor muncitoare și a țărancelor de a participa activ la construirea tinerei Republici sovietice. — *53.*

www.dacoromanica.ro

21 *Ceka — Ceka din Rusia (Comisia extraordinară din Rusia)* a fost instituită la 7(20) decembrie 1917, în baza unei hotărîri a Consiliului Comisarilor Poporului, în vederea „luptei necruțătoare împotriva contrarevoluției, a sabotajului și a speculei". Fiind unul dintre cele mai importante organe ale dictaturii proletariatului, Comisia extraordinară din Rusia a avut un mare rol în lupta dusă împotriva activității de subminare desfășurate de contrarevoluție și în apărarea securității de stat a Republicii sovietice. În decembrie 1921, în raportul prezentat la cel de-al IX-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, V. I. Lenin, caracterizînd activitatea acestei comisii, a arătat următoarele: „Este vorba de o instituție care a fost arma noastră nimicitoare în lupta împotriva nenumăratelor comploturi, a nenumăratelor atentate îndreptate împotriva Puterii sovietice" (Opere, vol. 33, București, E.S.P.L.P. 1957, p. 164). Congresul al IX-lea al Sovietelor, relevînd în „Rezoluția cu privire la Comisia extraordinară din Rusia" munca eroică pe care au depus-o organele Cekăi din Rusia pentru apărarea cuceririlor Revoluției din Octombrie și ținînd seama de faptul că Puterea sovietică se consolidase, a propus să se restrîngă sfera de activitate a comisiei. În această rezoluție și-au găsit expresia propunerile lui Lenin, cuprinse în proiectul de hotărîre al Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la Comisia extraordinară din Rusia, scris de el la 1 decembrie 1921 (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 369). La 6 februarie 1922 C.E.C. din Rusia a adoptat un decret prin care a declarat desființată Comisia extraordinară din Rusia. — *54*.

22 Proiectul de hotărîre propus de V. I. Lenin a fost adoptat în ședința Consiliului Apărării Muncitorești și Țărănești din 16 ianuarie 1920 cu ocazia discutării raportului „Cu privire la reorganizarea Comitetului special pentru aplicarea măsurilor dictate de introducerea stării de război la căile ferate și a Secției pentru transporturi din cadrul Comisiei extraordinare din Rusia". — *54*.

23 La 2 ianuarie 1920 guvernul sovietic a propus guvernului azerbaidjan musavatist încheierea unui acord privind măsurile comune împotriva lui Denikin. Guvernul azerbaidjan musavatist a respins însă propunerea făcută.

În ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, care a avut loc în zilele de 17 și 18 ianuarie 1920, a fost ascultat un raport al comisarului poporului pentru afacerile externe, G. V. Cicerin, cu privire la posibilitatea unor tratative de pace cu Azerbaidjanul. Biroul Politic a adoptat la această problemă un proiect de hotărîre propus de V. I. Lenin. — *55*.

24 *Concept (sau teze) pentru întocmirea răspunsului P.C. din Rusia la scrisoarea Partidului social-democrat independent din Germania* a fost scris de Lenin ca răspuns la propunerea Partidului social-democrat independent din Germania de a începe tratative

www.dacoromanica.ro

cu privire la condiţiile de aderare la Internaţionala Comunistă. Tezele lui Lenin au fost discutate în şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia din 20 ianuarie 1920, care a hotărît ca ele să fie adoptate drept bază şi să fie formată o comisie, cu participarea lui Lenin, care să formuleze definitiv răspunsul într-o scrisoare în care să fie expuse aceste teze. — *57*.

25 *„Die Freiheit"* — cotidian, organ al Partidului social-democrat independent din Germania ; a apărut la Berlin de la 15 noiembrie 1918 pînă la 30 septembrie 1922. — *58*.

26 Lenin se referă la articolul lui G. M. Krjijanovski „Problemele electrificării industriei", apărut în „Pravda" nr. 20 din 30 ianuarie 1920 (text prescurtat). — *65*.

27 Broşura intitulată „Sarcinile fundamentale în domeniul electrificării Rusiei" a fost scrisă de G. M. Krjijanovski. Broşura a fost editată în februarie 1920. — *65*.

28 Problema transformării Controlului de stat în Inspecţie muncitorească-ţărănească a fost pusă la sfîrşitul anului 1919 şi discutată la Congresul al VII-lea general al Sovietelor din Rusia. În vederea elaborării proiectului de hotărîre cu privire la Inspecţia muncitorească-ţărănească, C.E.C. din Rusia a instituit o comisie din care făceau parte reprezentanţi ai Controlului de stat, ai Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia şi ai C.E.C. din Rusia. Au fost prezentate trei proiecte de hotărîre cu privire la Inspecţia muncitorească-ţărănească ; 1) proiectul elaborat de inspecţia muncitorească din Moscova (publicat în „Pravda" nr. 4 din 6 ianuarie 1920), 2) proiectul elaborat de C.E.C. din Rusia împreună cu Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia (publicat în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 14 din 22 ianuarie 1920) şi 3) proiectul elaborat de Controlul de stat (nu a fost publicat). Întrucît comisia nu a ajuns la nici un rezultat, problema a fost adusă în faţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, care în hotărîrea sa din 23 ianuarie 1920 a dat prezenta directivă, propusă de Lenin.

Pe baza directivei C.C. şi a observaţiilor lui Lenin (vezi volumul de faţă, p. 67, 68, 70) a fost elaborată „Hotărîrea cu privire la organizarea Inspecţiei muncitoreşti şi ţărăneşti", adoptată de sesiunea C.E.C. din Rusia la 7 februarie 1920 (şi publicată în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 28 din 8 februarie 1920), conform căreia Controlul de stat a fost reorganizat şi transformat „într-un organ unic al controlului socialist pe baza atragerii muncitorilor şi ţăranilor în organele fostului Control de stat".

V. I. Lenin a elaborat multilateral principiile organizării controlului în Statul sovietic ; în ultimele sale articole (1923), Lenin a propus un plan de reorganizare a Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti. Principiile fundamentale ale planului leninist erau : îmbinarea controlului de partid cu controlul de stat, atragerea

www.dacoromanica.ro

largă în munca acestuia a muncitorilor şi ţăranilor. În aceasta Lenin vedea chezăşia unei munci rodnice, izvorul nesecat al forţei partidului şi statului. — *67.*

29 Este vorba de înfrîngerea Republicii Sovietice Ungare, care fusese creată la 21 martie 1919.

Imperialiştii Antantei au primit cu ostilitate instaurarea dictaturii proletariatului în Ungaria; împotriva Republicii sovietice a fost instituită blocada economică şi a fost organizată o intervenţie militară. Ofensiva trupelor intervenţioniste a activizat contrarevoluţia ungară. Una din cauzele înfrîngerii Republicii Sovietice Ungare a fost şi trădarea social-democraţilor de dreapta, care se aliaseră cu imperialismul internaţional.

Situaţia politică internaţională nefavorabilă din vara anului 1919, cînd Rusia Sovietică, asediată din toate părţile de duşmani, nu putea veni în ajutorul Republicii Sovietice Ungare, a avut şi ea un rol negativ. În urma acţiunilor unite ale forţelor intervenţiei imperialiste externe şi ale contrarevoluţiei interne, la 1 august 1919 Puterea sovietică din Ungaria a fost răsturnată. — *72.*

30 Este vorba despre tratativele duse de Anglia şi Franţa cu statele burgheze mici vecine cu Republica sovietică în vederea organizării unei ofensive comune şi simultane împotriva Rusiei Sovietice. După spusele lui Churchill, la această campanie urma să ia parte „14 state" — S.U.A., Anglia, Franţa, Japonia, Italia, Finlanda, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Ucraina, Gruzia, Azerbaidjanul şi Armenia. Organizatorii campaniei fixaseră pînă şi data ocupării Petrogradului şi Moscovei — decembrie 1919. Această „campanie" însă a eşuat, deşi, după cum a arătat V. I. Lenin, toate mijloacele de presiune „financiară, militară, în domeniul aprovizionării au fost folosite pentru a sili Estonia, Finlanda şi, fără îndoială, Letonia, Lituania şi Polonia să pornească împotriva noastră" (Opere complete, vol. 39, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 351).

Guvernele burgheze din statele baltice se eschivau de la o participare activă într-un război împotriva Rusiei Sovietice, deoarece Republica sovietică, care făcuse în repetate rînduri propuneri de pace, nu atenta la independenţa şi suveranitatea statelor mici care făcuseră parte odinioară din Imperiul rus, în timp ce Kolceak şi Denikin au proclamat lozinca unei Rusii „unitare şi indivizibile". În afară de aceasta, participarea statelor baltice la campania antisovietică era îngreuiată şi de faptul că masele largi populare cereau încetarea războiului împotriva Rusiei Sovietice şi încheierea păcii. În toamna anului 1919, sub presiunea muncitorilor englezi, guvernul englez (iniţiatorul şi inspiratorul acestei campanii) a fost nevoit să-şi retragă trupele din Arhanghelsk; la 16 ianuarie 1920, Consiliul aliat suprem a hotărît ridicarea blocadei economice şi restabilirea legăturilor comerciale „cu populaţia Rusiei Sovietice". — *72.*

www.dacoromanica.ro

31 *Armate ale muncii* — unităţi ale forţelor armate antrenate la lucrările de refacere a economiei naţionale ; ele îşi păstrau întregul lor aparat militar. La începutul lunii ianuarie 1920, Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a III-a, dislocată în Ural, a adresat lui V. I. Lenin o scrisoare în care propunea folosirea unităţilor Armatei Roşii la refacerea într-un termen cît mai scurt a economiei naţionale şi la organizarea ei. Consiliul militar-revoluţionar considera oportună transformarea Armatei a III-a într-o armată revoluţionară a muncii. Această iniţiativă a fos sprijinită de guvernul sovietic. La 15 ianuarie 1920 Consiliul Apărării Muncitoreşti şi Ţărăneşti a adoptat hotărîrea cu privire la transformarea Armatei a III-a în Armata I a muncii. Biroul Politic al C.C. a P.C. (b) din Rusia, discutînd în zilele de 17—18 ianuarie problema folosirii unităţilor militare pe frontul economic, a aprobat această hotărîre a Consiliului Apărării. Armata I a muncii a adus o contribuţie importantă la refacerea transportului feroviar, la exploatările carbonifere şi la stocarea de material lemnos. Această experienţă a fost în curînd extinsă şi la alte unităţi militare.

Crearea armatelor muncii a fost dictată de condiţii istorice speciale : pe de o parte, pericolul unei noi campanii a intervenţioniştilor împotriva Republicii sovietice impunea menţinerea armatei, iar pe de altă parte necesitatea de a folosi răgazul de pace în vederea refacerii economiei naţionale distruse, folosind munca ostaşilor roşii. Partidul comunist şi guvernul sovietic au considerat crearea armatelor muncii o măsură provizorie, impusă de condiţiile concrete ale răgazului de pace.

Curînd după aceasta, războiul cu Polonia şi amploarea acţiunilor militare împotriva lui Vranghel au necesitat trecerea armatelor muncii din nou în stare de luptă ; a rămas numai Armata I, care a fost demobilizată în 1921. — *73.*

32 *Indicaţiile privind activitatea trenurilor şi vapoarelor cu brigăzi de agitaţie şi de instructaj* au fost scrise de Lenin la 25 ianuarie 1920, pe marginea raportului prezentat de I. I. Burov cu privire la bilanţul activităţii desfăşurate de trenurile cu brigăzi de agitaţie şi de instructaj ale C.E.C. din Rusia.

Secţia pentru trenurile şi vapoarele cu brigăzi de agitaţie şi de instructaj de pe lîngă C.E.C. din Rusia, a comunicat la 3 februarie 1920 că, în urma indicaţiilor lui Lenin, secţia a stabilit contactul cu comitetul pentru cinematografie şi a instituit o comisie preliminară în vederea elaborării unei hotărîri cu privire la folosirea în scopuri agitatorice a trenurilor şi vapoarelor C.E.C. din Rusia. — *77.*

33 *„Proiectele de hotărîri şi directive cu privire la cooperaţie"* au fost scrise de Lenin în timpul consfătuirii în problema cooperaţiei, care s-a ţinut la 26 ianuarie 1920 sub preşedinţia lui. Călăuzindu-se după directivele lui Lenin, consfătuirea a adoptat o hotărîre, care a stat la baza decretului Consiliului Comisa-

www.dacoromanica.ro

rilor Poporului din 27 ianuarie 1920 „Cu privire la unificarea organizaţiilor cooperatiste de orice fel".

Conform acestui decret, asociaţiile cooperatiste de credit şi de împrumut şi păstrare, uniunile lor raionale, guberniale şi regionale se contopeau cu asociaţiile de consum şi cu uniunile acestora. Uniunea centrală a cooperativelor agricole, meşteşugăreşti şi a altor cooperative se unifica cu Uniunea centrală a cooperativelor de consum (Ţentrosoiuz), diferitele ei subdiviziuni devenind secţii ale acesteia din urmă. Traducerea în viaţă a acestor măsuri a fost încredinţată Comitetului pentru problemele cooperaţiei, organizat pe lîngă Comisariatul poporului pentru aprovizionare. În aceeaşi zi, la 27 ianuarie 1920, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat decretul „Cu privire la lichidarea consiliilor congreselor cooperaţiei", acest fapt fiind legat de contopirea tuturor centrelor pe întreaga Rusie ale cooperaţiei cu Uniunea centrală a cooperativelor de consum şi a cooperaţiei de credit cu cooperaţia de consum ; funcţiile şi bunurile Consiliului pe întreaga Rusie al congreselor cooperaţiei, precum şi cele ale consiliilor guberniale ale congreselor cooperaţiei au fost preluate de Uniunea centrală a cooperativelor de consum şi de respectivele uniuni guberniale. — *79.*

34 *Al III-lea Congres general al consiliilor economice din Rusia* a avut loc între 23 şi 29 ianuarie 1920 la Moscova. La congres au participat peste 500 de delegaţi şi invitaţi. La lucrările congresului au luat parte nu numai reprezentanţi ai sindicatelor şi ai consiliilor economice guberniale, ci şi muncitori din marile întreprinderi industriale. Ordinea de zi a congresului a cuprins următoarele probleme : situaţia economică a Rusiei Sovietice, industria de război şi aprovizionarea Armatei Roşii, organizarea conducerii vieţii economice, organizarea muncii, obligativitatea muncii, situaţia actuală a transporturilor, problema combustibilului şi altele. La şedinţa plenară a congresului din 27 ianuarie a luat cuvîntul Lenin. El s-a ocupat în special de problemele privind organizarea conducerii economiei naţionale, apărînd principiul conducerii unice, respins de congres (vezi adnotarea 35). Congresul a adoptat tezele C.C. al P.C. (b) din Rusia „Cu privire la mobilizarea proletariatului industrial, la obligativitatea muncii, la militarizarea economiei şi folosirea unităţilor militare pentru nevoile economiei". Congresul a subliniat în hotărîrile sale necesitatea menţinerii unei conduceri centralizate a economiei naţionale. În acelaşi timp, consiliilor economice locale li se acorda o mai mare independenţă în activitatea economică. Congresul al III-lea al consiliilor economice din Rusia a trasat planul activităţii viitoare în vederea refacerii şi dezvoltării economiei naţionale a Republicii sovietice. — *81.*

35 Trecerea la conducere unică în întreprinderile şi în ramurile naţionalizate ale economiei a început să fie înfăptuită în primăvara anului 1918 ; clasa muncitoare dobîndise deja o anumită

www.dacoromanica.ro

experienţă în conducere ; în organele controlului muncitoresc şi în colegiile alese se formaseră primele cadre de conducători ai economiei sovietice. Principiul conducerii unice a început să fie introdus mai întîi în transportul feroviar. La 23 martie 1918, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat decretul „Cu privire la centralizarea conducerii căilor ferate, organizarea pazei lor şi ridicarea capacităţii lor de tranzit", prin care se instituiau în transporturi centralizarea, conducerea unică şi o disciplină riguroasă. În articolul „Sarcinile imediate ale Puterii sovietice", publicat la 28 aprilie 1918, Lenin a fundamentat necesitatea conducerii unice în economie, care trebuie să fie îmbinată cu atragerea unor largi mase de muncitori la conducerea economiei.

La sfîrşitul anului 1919, cînd problemele construcţiei economice trecuseră pe primul plan, s-a iscat o discuţie în jurul problemei : conducere prin colegii sau conducere unică în întreprinderi ? La 12 ianuarie 1920 fracţiunea comunistă din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia s-a pronunţat împotriva principiului leninist al conducerii unice ; împotriva conducerii unice s-a pronunţat şi Congresul al III-lea general al consiliilor economice din Rusia, care a avut loc între 23 şi 29 ianuarie ; cu majoritate de voturi, congresul a adoptat o rezoluţie prin care se statornicea, ca regulă, principiul conducerii prin colegii.

La discuţia în jurul acestei probleme au participat activişti de partid, reprezentanţi ai sindicatelor şi lucrători din domeniul economiei. În apărarea principiului conducerii prin colegii se ridicaseră reprezentanţii grupului antipartinic al „centralismului democratic" T. V. Sapronov, N. Osinski (V. V. Obolenski), V. N. Maximovski, V. M. Smirnov, sprijiniţi de M. P. Tomski, A. I. Rîkov, A. S. Bubnov şi alţii. Pentru conducerea prin colegii, împotriva conducerii unice se pronunţase şi Comitetul organizaţiei de partid a guberniei Moscova. La Conferinţa organizaţiei guberniale de partid Harkov reprezentanţii grupului antipartinic al „centralismului democratic" au reuşit să impună adoptarea unei rezoluţii împotriva principiului conducerii unice, iar la Conferinţa a IV-a a P.C. (b) din Ucraina (17—23 martie 1920), cu ocazia votării rezoluţiei cu privire la metodele de conducere a producţiei, s-a declarat paritate de voturi.

Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia a pus capăt acestei discuţii. În rezoluţia „Cu privire la sarcinile imediate în domeniul construcţiei economice", congresul a subliniat că „sarcina principală în organizarea conducerii este aceea de a asigura o conducere competentă, fermă, energică, indiferent dacă este vorba de o întreprindere industrială sau de o întreagă ramură industrială". Congresul a arătat că este necesar „să se ia măsuri pentru a apropia conducerea industriei de tipul conducerii unice, şi anume : să se asigure aplicarea integrală şi necondiţionată a principiului conducerii unice în ateliere şi secţii, să se tindă spre înfăptuirea conducerii unice în direcţiile între-

www.dacoromanica.ro

prinderilor şi spre instituirea unor colegii restrînse în verigile mijlocii şi superioare ale aparatului de conducere a producţiei" (Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia. Martie—aprilie 1920. Procese-verbale. Moscova, 1960, p. 410). — *81.*

36 Este vorba de „Tezele C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la mobilizarea proletariatului industrial, obligativitatea muncii, militarizarea economiei naţionale şi folosirea unităţilor militare pentru nevoile economiei", publicate în ziarul „Pravda" nr. 14 din 22 ianuarie 1920, şi de rapoartele „Despre situaţia economică a Rusiei Sovietice", „Despre conducerea vieţii economice" şi „Despre organizarea muncii", prezentate la Congresul al III-lea general al consiliilor economice. — *84.*

37 *Consiliul Apărării (Consiliul Apărării Muncitoreşti şi Ţărăneşti)* a fost creat printr-o hotărîre a Comitetului Executiv Central al Sovietelor din Rusia la 30 noiembrie 1918. În această hotărîre a C.E.C. din Rusia se arăta că sarcina Consiliului Apărării Muncitoreşti şi Ţărăneşti este aceea de a traduce în fapt decretul C.E.C. din 2 septembrie 1918, prin care Republica sovietică a fost declarată tabără militară. Consiliul Apărării era un organ extraordinar al Statului sovietic, organ a cărui creare a fost dictată de situaţia excepţional de grea în care se afla ţara. El dispunea de puteri depline în tot ce priveşte mobilizarea forţelor şi resurselor ţării în interesul apărării. Preşedinte al Consiliului Apărării a fost numit V. I. Lenin.

Hotărîrile Consiliului Apărării erau obligatorii pentru toate departamentele şi instituţiile centrale şi locale, pentru toţi cetăţenii Republicii sovietice. El a fost principalul organ central militar, economic şi de planificare al Republicii în perioada intervenţiei străine şi a războiului civil. Sub controlul permanent al Consiliului Apărării a fost pusă activitatea Consiliului militar-revoluţionar şi a altor organe militare.

La începutul lunii aprilie 1920, Consiliul Apărării a fost reorganizat şi a căpătat denumirea de Consiliu al Muncii şi Apărării (C.M.A.). Printr-o hotărîre a celui de-al VIII-lea Congres general al Sovietelor, în decembrie 1920, Consiliul Muncii şi Apărării a fost transformat într-o comisie a Consiliului Comisarilor Poporului, a cărei sarcină principală era coordonarea activităţii tuturor departamentelor în domeniul construcţiei economice ; a funcţionat pînă în 1937. — *87.*

38 Paragraful 4 din proiectul de regulament cu privire la premierea muncitorilor şi funcţionarilor, care a provocat îndoielile lui V. I. Lenin, fusese formulat în felul următor : „§ 4. La baza normelor de producţie ce urmează să fie stabilite trebuie să stea randamentul realizabil în cele mai bune condiţii tehnice ale producţiei, adică în condiţiile în care mijloacele şi uneltele de producţie se află într-o stare normală. Dată fiind însă situaţia generală în care se află acum industria, normei astfel calculate urmează să i se aplice un coeficient de reducere, care în nici un

www.dacoromanica.ro

caz însă nu trebuie să depăşească 50%, după care se stabileşte norma reală a productivităţii. Această normă reală poate să difere de la o ramură de producţie la alta, de la o întreprindere la alta, de la un grup de întreprinderi la altul".

În şedinţa sa din 1 februarie 1920, Micul C.C.P. a dispus ca „Proiectul de hotărîre cu privire la premiere să fie restituit Comisariatului poporului pentru problemele muncii, spre a fi refăcut conform indicaţiilor tov. Lenin".

Hotărîrea „Cu privire la normele de aprobare a propunerilor de premiere" a fost adoptată de Consiliul Comisarilor Poporului la 8 iunie şi publicată în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" la 10 iunie 1920. — *88.*

39 Este vorba de *prima sesiune a C.E.C. din Rusia al celei de-a VII-a legislaturi*, care a avut loc la Moscova între 2 şi 7 februarie 1920. Sesiunea a avut următoarea ordine de zi: raportul de activitate al Prezidiului C.E.C. din Rusia, situaţia internaţională, politica economică în legătură cu organizarea muncii şi a aprovizionării, mobilizarea la muncă şi folosirea armatei, transporturile, problema aprovizionării, Inspecţia muncitorească-ţărănească, desfăşurarea tratativelor de pace cu Estonia, precum şi alte probleme. La 2 februarie V. I. Lenin a prezentat raportul de activitate al C.E.C. din Rusia şi al Consiliului Comisarilor Poporului (vezi volumul de faţă, p. 93—116). Sesiunea a aprobat „Hotărîrea cu privire la Inspecţia muncitorească-ţărănească" prin care Comisariatul poporului pentru controlul de stat a fost transformat într-un aparat de control muncitoresc-ţărănesc, la a cărui activitate urmează să fie atrase mase largi de muncitori şi de ţărani. Prima sesiune a C.E.C. din Rusia a adoptat rezoluţia „Cu privire la transporturi", în care refacerea şi îmbunătăţirea transporturilor au fost declarate sarcină primordială a Puterii sovietice. Într-una din rezoluţiile ei, sesiunea a subliniat marea importanţă a electrificării economiei naţionale. Sesiunea C.E.C. din Rusia a aprobat textul unui apel către poporul polonez şi a adoptat o hotărîre cu privire la ratificarea tratatului de pace cu Estonia. — *91.*

40 Lenin a dat citire unei ştiri apărute în ziarele centrale la 18 ianuarie 1920, în care se arăta că guvernele ţărilor Antantei au hotărît să ridice blocada împotriva Uniunii Sovietice şi să permită comerţul cu Rusia, specificînd însă că aceasta „nu înseamnă nicidecum o schimbare a politicii aliaţilor faţă de guvernul sovietic". — *94.*

41 Documentele despre care vorbeşte Lenin au fost primite de la ofiţerul albgardist Oleinikov, care trecuse de partea Puterii sovietice. Primind aceste documente la Paris de la S. D. Sazonov, Oleinikov urma să le ducă, prin Suedia, generalului Iudenici.

Persoanele pomenite în aceste documente: Sazonov — ministru al afacerilor externe în guvernul ţarist şi în cel al lui

www.dacoromanica.ro

Kolceak şi reprezentantul lui Kolceak şi al lui Denikin la Paris ; Gulkevici — ambasadorul lui Kolceak în Suedia ; Bahmetev — ambasadorul lui Kolceak la Washington ; Sukin — secretar general al ministerului afacerilor externe (de fapt ministru) în guvernul lui Kolceak la Omsk ; Sablin — însărcinat cu afaceri al lui Kolceak la Londra ; Noks — general, reprezentantul guvernului englez pe lîngă Kolceak. — *99*.

42 Lenin se referă la tratativele duse de Societatea de Cruce Roşie din Rusia privind schimbul de prizonieri, repatrierea refugiaţilor etc. — *102*.

43 V. I. Lenin se referă la declaraţia Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. adresată guvernului Poloniei şi poporului polonez la 28 ianuarie 1920.

Aflîndu-se într-o situaţie de totală dependenţă faţă de imperialiştii Antantei şi instigată fiind de guvernele Angliei şi Franţei, Polonia burghezo-moşierească se pregătea să ducă împotriva tinerei Republici sovietice un război nejustificat, stupid şi criminal. În declaraţia sa, guvernul sovietic, care ducea în mod consecvent şi perseverent o politică de pace, arăta că politica R.S.F.S.R. faţă de Polonia se bazează pe principiul autodeterminării naţiunilor şi pe recunoaşterea necondiţionată a independenţei şi suveranităţii Republicii Poloneze. Guvernul sovietic confirma că îi sînt străine orice intenţii agresive în ceea ce priveşte Polonia. În completarea acestei declaraţii, în şedinţa din 2 februarie a primei sesiuni a C.E.C. din Rusia al celei de-a VII-a legislaturi a fost adoptat un apel al C.E.C. din Rusia către poporul polonez. În acest apel se spulbera calomnia răspîndită de statele imperialiste că Rusia Sovietică ar intenţiona să cotropească Polonia şi se sublinia năzuinţa de pace a guvernului sovietic şi dorinţa sa de a stabili relaţii de bună vecinătate cu Polonia independentă. — *102*.

44 *Republica Sovietică Autonomă Başkiră* a fost proclamată în urma acordului cu privire la Başkiria Sovietică Autonomă, încheiat între Puterea sovietică centrală şi guvernul din Başkiria. Acordul a fost sancţionat de preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului V. I. Lenin şi de preşedintele C.E.C. din Rusia. Acordul stabilea organizarea Republicii Sovietice Autonome Başkire pe baza Constituţiei Sovietice, hotarele republicii şi împărţirea ei administrativă. Acordul a fost publicat la 23 martie 1919 în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 63. — *104*.

45 *Republica Sovietică Autonomă Tătară* a fost constituită la 27 mai 1920. Decretul C.E.C. din Rusia şi al Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la constituirea republicii a fost semnat de V. I. Lenin şi M. I. Kalinin. — *104*.

46 Lenin se referă la decretul C.E.C. din Rusia „Cu privire la unirea republicilor sovietice Rusia, Ucraina, Letonia, Lituania şi

www.dacoromanica.ro

Bielorusia în vederea luptei împotriva imperialismului mondial", adoptat la 1 iunie 1919.

În faţa ofensivei generale pe toate fronturile a forţelor imperialismului internaţional şi a contrarevoluţiei interne, C.E.C. din Rusia, pornind de la rezoluţia C.E.C. din Ucraina din 18 mai 1918 şi de la propunerile Letoniei, Lituaniei şi Bielorusiei, a considerat necesar să realizeze o unire strînsă a organizaţiei militare şi comandamentului militar, a consiliilor economice, a administraţiei căilor ferate, a finanţelor şi a comisariatelor pentru problemele muncii din republicile socialiste sovietice Rusia, Ucraina, Letonia, Lituania, Bielorusia şi Crimeea.

Astfel s-a făurit uniunea militară şi politică a republicilor socialiste sovietice, care a jucat un mare rol în obţinerea victoriei asupra intervenţioniştilor şi a contrarevoluţiei interne. — *105.*

47 Decretul cu privire la reîmpărţirile de pămînt a fost dezbătut şi adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului la 30 aprilie 1920; el a fost publicat în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 102 din 13 mai. — *109.*

48 V. I. Lenin se referă la o serie de hotărîri adoptate de guvern, al căror conţinut era legat de lupta împotriva ruinei economice şi de refacerea economiei naţionale. Hotărîrea cu privire la folosirea în Ural la munca în domeniul economiei a Armatei a III-a, denumită Prima armată revoluţionară a muncii, a fost adoptată de Consiliul Comisarilor Poporului la 15 ianuarie 1920. Hotărîrea cu privire la Armata sovietică ucraineană a muncii a fost adoptată de Consiliul Comisarilor Poporului din R.S.F.S.R. de comun acord cu Comitetul revoluţionar al Ucrainei la 21 ianuarie. Hotărîrea cu privire la folosirea forţelor şi mijloacelor Armatei de rezervă a republicii în vederea îmbunătăţirii transportului feroviar în zona căii ferate Moscova—Kazan a fost adoptată de Consiliul Apărării la 23 ianuarie. Hotărîrea cu privire la reglementarea obligativităţii muncii şi regulamentul privind funcţionarea comitetelor pentru obligativitatea muncii au fost adoptate de Consiliul Comisarilor Poporului la 29 ianuarie. Spre deosebire de anii precedenţi, cînd legea privind obligativitatea muncii se aplica în special persoanelor care nu prestau o muncă productivă (burghezia şi elementele parazitare legate de ea), legea din 29 ianuarie 1920 se aplica tuturor păturilor populaţiei. Orice cetăţean al republicii (în afară de cei inapţi de muncă) putea fi mobilizat, independent de munca pe care o depunea în mod permanent, să presteze periodic sau o singură dată diferite feluri de muncă obligatorie — procurarea şi transportul combustibilului, munci agricole, lucrări de construcţie etc. Conducerea generală a operaţiilor de mobilizare la muncă o exercita Consiliul Apărării. Pentru conducerea practică a mobilizării forţei de muncă a fost creat un comitet special pentru obligativitatea muncii, condus de F. E. Dzerjinski. — *113.*

www.dacoromanica.ro

49 *Planul de electrificare a întregii Rusii* — primul plan ştiinţific de perspectivă pentru refacerea şi dezvoltarea economiei naţionale a Republicii sovietice, întocmit, din însărcinarea lui V. I. Lenin, de către Comisia de stat pentru electrificarea Rusiei (GOELRO) în 1920. Acest plan urma să fie realizat în 10—15 ani şi prevedea construirea a 20 de termocentrale electrice (Kizel, Kaşira, Şterovka şi altele) şi a 10 hidrocentrale (pe Nipru, Svir, Volhov etc.), cu o putere instalată totală de 1 500 000 kWh şi ridicarea în decurs de 15 ani a puterii instalate a tuturor centralelor electrice raionale la 1 750 000 kWh. Producţia anuală totală de energie electrică urma să se ridice la 8,8 miliarde kWh faţă de 1,9 miliarde kWh, cît s-a produs în Rusia în 1913. Planul prevedea o repartizare raţională, echilibrată a industriei pe întregul teritoriu al ţării, precum şi o creştere a producţiei industriale cu 80—100% faţă de nivelul anului 1913 şi de cîteva ori mai mare faţă de nivelul producţiei din 1920. La indicatorii principali, planul GOELRO a fost realizat deja în 1931. În acelaşi an producţia de energie electrică a atins în U.R.S.S. 10,7 miliarde kWh ; în decurs de zece ani ea a crescut de peste 20 de ori. Pînă la sfîrşitul anului 1935 planul GOELRO a fost considerabil depăşit la toţi indicatorii principali. — *115*.

50 *Conferinţa feroviarilor de la nodul de cale ferată Moscova* a avut loc în zilele de 5 şi 6 februarie 1920, la Moscova. La conferinţă au participat peste 1 000 de oameni. A fost adoptată următoarea ordine de zi : situaţia internaţională, lupta împotriva ruinei economice şi obligativitatea muncii, transporturile, asigurările sociale, sarcinile P.C. (b) din Rusia în revoluţia proletară, ocrotirea sănătăţii şi problema alimentară.

Conferinţa s-a desfăşurat într-o vreme cînd transporturile constituiau sectorul principal pe frontul muncii. De starea transporturilor depindeau aprovizionarea uzinelor şi a fabricilor cu combustibil şi cu materii prime, aprovizionarea populaţiei cu alimente. Era necesar ca în timpul cel mai scurt să fie reparate mii de locomotive şi vagoane, liniile ferate şi podurile distruse. Partidul a trimis în sectorul transporturilor cele mai bune forţe, mobilizînd pe comunişti la o muncă intensă în acest domeniu. În ziua deschiderii conferinţei, V. I. Lenin a rostit o cuvîntare. Rezoluţia adoptată de conferinţă recomanda ca întreaga atenţie a oamenilor muncii din spatele frontului, toată energia clasei muncitoare să fie concentrate asupra construcţiei interne a Rusiei Sovietice şi îndeosebi asupra frontului economic-industrial. Conferinţa chema pe toţi feroviarii să se transforme în „Armata roşie muncitorească din transporturi, cu o strictă disciplină a muncii". — *117*.

51 V. I. Lenin se referă la şedinţa Consiliului Apărării Muncitoreşti şi Ţărăneşti din 2 februarie 1920, în care s-a discutat problema „Situaţiei transporturilor" (raportor Lenin). În hotărîrile adoptate în această problemă, Consiliul Apărării a luat o serie

www.dacoromanica.ro

de măsuri urgente în vederea refacerii transportului feroviar (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIV, p. 63—67). — *118.*

52 Această cuvîntare a fost rostită de V. I. Lenin în şedinţa plenară din dimineaţa zilei de 6 februarie 1920 a celei de-a IV-a Conferinţe a comisiilor extraordinare guberniale. Conferinţa a avut loc în perioada în care, după înfrîngerea trupelor comandate de Kolceak, Denikin şi Iudenici, Ţara Sovietelor dobîndise un răgaz temporar care îi oferea posibilitatea de a se ocupa de problemele construcţiei economice.

Începînd cu o scurtă trecere în revistă a situaţiei internaţionale şi interne a Republicii sovietice, în continuare, Lenin a trasat sarcinile ce reveneau comisiilor extraordinare în condiţiile noi ale trecerii de la război la pace şi a definit rolul lor în biruirea greutăţilor economice care stăteau în faţa Statului sovietic, şi în primul rînd în lichidarea stării dezastruoase a transporturilor. În tot cursul lucrărilor conferinţei a existat o unanimitate deplină în toate problemele abordate.

La conferinţă au participat 69 de delegaţi cu vot deliberativ şi 7 cu vot consultativ. Toţi delegaţii erau comunişti, iar majoritatea celor 69 de delegaţi cu vot deliberativ intraseră în partid cu mult înainte de Revoluţia din Octombrie. Majoritatea delegaţilor erau muncitori. Într-o notă intitulată „Conferinţa comisiilor extraordinare guberniale", publicată în nr. 28 din 8 februarie 1920 al ziarului „Pravda", Vilis Laţis, participant la această conferinţă, scria: „Puterea Sovietelor a dat comisiei extraordinare o armă necruţătoare, dar ea a avut grijă ca arma aceasta să încapă pe mîini sigure". — *119.*

53 Manuscrisul continuă cu următoarea indicaţie a lui V. I. Lenin: Troţki şi Rakovski sînt însărcinaţi să redacteze în termeni mai precişi, cel mai tîrziu pînă mîine, textul rezoluţiei de faţă şi să-l transmită, tot mîine, printr-o telegramă cifrată Comitetului revoluţionar al Ucrainei". — *128.*

54 V. I. Lenin se referă la hotărîrea cu privire la Inspecţia muncitorească-ţărănească, adoptată de prima sesiune a C.E.C. din Rusia al celei de-a VII-a legislaturi. Ca urmare a faptului că sarcinile economice şi administrative care stăteau în faţa Republicii sovietice deveniseră tot mai complexe, printr-un decret din 12 aprilie 1919 Controlul de stat a fost însărcinat cu supravegherea şi controlul îndeplinirii decretelor şi hotărîrilor Puterii sovietice în toate domeniile economiei naţionale şi ale administraţiei de stat. În vederea atragerii maselor largi de muncitori şi ţărani la activitatea controlului de stat şi la conducerea aparatului de stat, Controlul de stat a fost reorganizat într-un organ unic de control socialist, sub denumirea de „Inspecţie muncitorească-ţărănească" (vezi adnotarea 28). — *133.*

55 „*Le Populaire*" — ziar înfiinţat de către centriştii francezi; a apărut din 1916 la Limoges, iar din iulie 1917 — la Paris.

www.dacoromanica.ro

Începînd din 1921 ziarul a devenit organul Partidului socialist francez. — *135*.

56 *Comitetul pentru refacerea Internaţionalei* (Comité pour la Reconstruction de l'Internationale) a fost constituit în 1919 de elementele centriste din Partidul socialist francez în frunte cu Jean Longuet. In Partidul socialist francez se desfăşura o luptă ascuţită în jurul problemei atitudinii partidului faţă de Internaţionalele a II-a şi a III-a. Socialiştii de dreapta Renaudel, Grumbach, Poisson se pronunţau pentru menţinerea Internaţionalei a II-a şi pentru rămînerea în această organizaţie a Partidului socialist francez. Centriştii, sub influenţa masei membrilor de partid, se pronunţau pentru ieşirea partidului din Internaţionala a II-a, dar mai departe nu au mers. Ei considerau că cea mai bună soluţie ar fi „reorganizarea" Internaţionalei a II-a. Cînd în decembrie 1920, la Congresul de la Tours al Partidului socialist francez, majoritatea delegaţilor s-a pronunţat pentru aderarea necondiţionată la Internaţionala a III-a, Comunistă, socialiştii de dreapta şi centriştii, în frunte cu Blum, Renaudel şi Longuet, au părăsit congresul şi au desăvîrşit scindarea partidului, creînd partidul socialist (secţia franceză a Internaţionalei muncitoreşti); majoritatea delegaţilor la congres au creat partidul comunist (secţia franceză a Internaţionalei Comuniste). Conducătorii Comitetului pentru refacerea Internaţionalei — J. Longuet, P. Faure şi alţii — au revenit ulterior în rîndurile Internaţionalei a II-a. — *135*.

57 *Partidul socialist francez* a fost creat în 1905 prin fuzionarea Partidului socialist din Franţa (guesdiştii) cu Partidul socialist francez (jaurèsiştii). In fruntea partidului unificat au ajuns reformiştii. De la începutul războiului imperialist mondial, conducerea partidului a trecut pe poziţia social-şovinismului, a sprijinirii făţişe a războiului imperialist şi s-a pronunţat pentru intrarea socialiştilor în guvernul burghez. In partid a existat o grupare centristă, în frunte cu J. Longuet, care se situa pe poziţii social-pacifiste şi promova o politică de conciliere cu social-şoviniştii. In Partidul socialist francez a existat şi o aripă de stînga, revoluţionară, care se situa pe poziţii internaţionaliste şi care era formată în majoritate din membri de rînd ai partidului.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie, în Partidul socialist francez s-a desfăşurat o luptă aprigă între reformiştii declaraţi şi centriştii, de o parte, şi aripa stîngă, revoluţionară, care se consolidase prin intrarea masivă în partid a muncitorilor de rînd, de altă parte. La Congresul de la Tours al Partidului socialist francez, care a avut loc în decembrie 1920, aripa revoluţionară a obţinut majoritatea. Congresul a adoptat hotărîrea de a adera la Internaţionala Comunistă şi a înfiinţat Partidul Comunist Francez. Majoritatea reformistă centristă s-a desprins de partid şi a creat un partid independent, păstrînd denumirea veche — Partidul socialist francez. — *135*.

www.dacoromanica.ro

58 „*La Vie Ouvrière*" — săptămînal, organ al sindicaliştilor revoluţionari din Franţa ; a apărut la Paris din aprilie 1919 pînă în 1939, cînd a fost interzis. Şi-a reluat apariţia în 1944. În prezent „La Vie Ouvrière" este organul Confederaţiei Generale a Muncii — organizaţie sindicală a clasei muncitoare franceze. — *135*.

59 „*Internaţionala Comunistă*" — revistă, organ al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste ; a apărut în limbile rusă, germană, franceză, engleză, spaniolă şi chineză. Primul număr al revistei a apărut la 1 mai 1919. Revista publica articole teoretice şi documente ale Internaţionalei Comuniste. În paginile ei au fost publicate o serie de articole ale lui Lenin. Revista dezbătea problemele de bază ale teoriei marxist-leniniste în legătură cu problemele mişcării muncitoreşti şi comuniste internaţionale, făcea cunoscută experienţa Uniunii Sovietice în construirea socialismului, lupta împotriva diferitelor curente antileniniste. Revista a încetat să apară în iunie 1943, în urma hotărîrii Prezidiului Comitetului Executiv al Cominternului din 15 mai 1943 cu privire la dizolvarea Internaţionalei Comuniste. — *135*.

60 Este vorba despre greva politică internaţională a muncitorilor, proiectată pentru 21 iulie 1919 ; ea urma să se desfăşoare sub lozinca sprijinirii revoluţiei ruse şi ungare şi a încetării amestecului guvernelor imperialiste în treburile Rusiei şi ale Ungariei. În ziua fixată au avut loc greve izolate în Anglia, Italia, Germania, Norvegia şi în alte ţări. Dar o acţiune unită a proletariatului tuturor ţărilor n-a avut loc.

Liderii de dreapta ai partidelor socialiste şi ai sindicatelor au făcut totul pentru a împiedica declararea unei greve internaţionale. Social-conciliatorii francezi au trădat. În scopul de a-i înşela pe muncitori, Jouhaux, Merrheim şi alţi conducători ai Confederaţiei Generale a Muncii s-au pronunţat iniţial pentru grevă, dar apoi, în ajunul declarării ei, au propus să fie amînată şi în felul acesta au zădărnicit-o. — *135*.

61 „*Avanti !*" — cotidian, organ central al Partidului socialist italian, fondat în decembrie 1896 la Roma. În anii primului război mondial a avut o poziţie internaţionalistă inconsecventă, menţinînd legăturile cu reformiştii. În 1926 a fost interzis de guvernul fascist al lui Mussolini, dar a continuat să apară în străinătate ; din 1943 reapare în Italia. — *136*.

62 *I. L. P.* — *Independent Labour Party* (Partidul laburist independent) — organizaţie reformistă creată de conducătorii „noilor trade-unionuri" în 1893, în condiţiile înviorării luptei greviste şi ale intensificării mişcării pentru independenţa clasei muncitoare engleze faţă de partidele burgheze. Din P.L.I. făceau parte membrii „noilor trade-unionuri" şi ai unor sindicate mai vechi, precum şi reprezentanţi ai intelectualităţii şi ai micii burghezii,

www.dacoromanica.ro

aflați sub influența fabienilor. În fruntea partidului se aflau Keir-Hardie și R. MacDonald. Din momentul înființării sale, P.L.I. s-a situat pe poziții burghezo-reformiste, punînd în centrul atenției sale lupta parlamentară și acordurile parlamentare cu partidul liberal. Caracterizînd Partidul laburist independent, Lenin scria că este „în realitate un partid oportunist, întotdeauna dependent de burghezie" (Opere complete, vol. 39, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 91). — *136*.

63 *„Die Rote Fahne"* — ziar, organ central al Partidului Comunist din Austria; din noiembrie 1918 a fost editat la Viena, inițial — sub denumirea „Der Weckruf"; din ianuarie 1919 — „Die soziale Revolution"; din iulie 1919 — „Die Rote Fahne". În 1933 „Die Rote Fahne" a fost nevoit să treacă în ilegalitate. Din august 1945 a apărut sub denumirea „Österreichische Volksstimme", iar de la 21 februarie 1957 — „Volksstimme". — *137*.

64 *„L'Humanité"* — cotidian; a fost fondat de J. Jaurès în 1904, ca organ de presă al Partidului socialist francez. În timpul primului război mondial, aflîndu-se în mîinile aripii de extremă dreaptă a Partidului socialist francez, ziarul a avut o poziție social-șovină.

În 1918 conducerea ziarului a fost preluată de directorul ei politic Marcel Cachin, eminent militant al mișcării muncitorești franceze și internaționale. În anii 1918—1920 ziarul a luat atitudine împotriva politicii imperialiste a guvernului francez, care trimisese trupe să lupte împotriva Republicii sovietice. Din decembrie 1920, după scindarea Partidului socialist francez, ziarul a devenit organul central al Partidului Comunist Francez.

„La Bataille" — ziar, organ al anarho-sindicaliștilor francezi; a apărut la Paris din 1915 pînă în 1920, în locul ziarului „La Bataille Sindicaliste", care fusese interzis. Din redacția ziarului făceau parte: Grave, Guillaume, Dubrély, Jouhaux, Cornelissen și alții. În timpul războiului imperialist mondial ziarul s-a situat pe poziții social-șovine. — *139*.

65 Lenin se referă la congresul Partidului social-democrat independent din Germania, care a avut loc între 30 noiembrie și 6 decembrie 1919 la Leipzig. — *139*.

66 *Manifestul de la Basel* — manifestul cu privire la război adoptat de Congresul socialist internațional extraordinar care s-a ținut la Basel în zilele de 24 și 25 noiembrie 1912. Manifestul punea în gardă popoarele împotriva pericolului iminent al războiului imperialist mondial, dezvăluia scopurile de jaf ale acestui război și chema pe muncitorii din toate țările să ducă o luptă energică pentru pace, să opună „imperialismului capitalist forța solidarității internaționale a proletariatului". În Manifestul de la Basel a fost inclus punctul din rezoluția Congresului de la Stuttgart (1907) — formulat de V. I. Lenin — în care se spunea că, în

www.dacoromanica.ro

cazul izbucnirii unui război imperialist, socialiştii trebuie să folosească criza economică şi politică provocată de război în vederea luptei pentru revoluţia socialistă. — *143.*

67 V. I. Lenin se referă la cuvintele lui Wagner din tragedia lui Goethe „Faust" :

„Ce-nălţătoare nopţile de iarnă sînt
Cînd filă după filă-ntorci !"

(Goethe. „Faust", Bucureşti, E.S.P.L.A. 1955, p. 75). — *144.*

68 Ordinea de zi a Congresului al IX-lea a P.C. (b) din Rusia a fost publicată la 11 februarie 1920 în ziarul „Pravda" nr. 30. — *147.*

69 După victoria repurtată de Armata Roşie asupra lui Kolceak şi Denikin, presa americană, oglindind starea de spirit care domnea în cercurile de afaceri pe care le reprezenta, s-a adresat în două rînduri lui V. I. Lenin cu rugămintea de a-i acorda interviuri. La 18 februarie 1920, Lenin a răspuns la întrebările corespondentului din Berlin al agenţiei americane de informaţii „Universal Service", Karl Wigand. Textul răspunsului lui Lenin a fost comunicat la Berlin printr-o radiogramă, iar de acolo, la 21 februarie 1920, a fost transmis la New York ; răspunsul lui Lenin a apărut în aceeaşi seară în „New York Evening Journal" sub titlul „Ţelurile bolşevicilor — pace şi mai mult comerţ, spune Lenin". Răspunsurile lui V. I. Lenin au fost reproduse şi în presa comunistă şi socialistă din Germania. — *152.*

70 Corespondentul special al ziarului conservator londonez „Daily Express", care se afla la Copenhaga, s-a adresat lui V. I. Lenin cu rugămintea de a-i răspunde la patru întrebări. Răspunsul lui Lenin a fost primit la Copenhaga în ziua de 22 februarie, iar a doua zi a fost publicat în ziarul „Daily Express". — *155.*

71 La mijlocul lunii februarie 1920, V. I. Lenin a acordat un interviu lui Lincoln Eire, corespondentul ziarului burghez american „The World". Aceasta era perioada în care în Rusia Sovietică se trecuse la elaborarea planurilor de refacere şi de reconstruire a economiei naţionale, în care guvernul sovietic lansase un vast program privind stabilirea de relaţii diplomatice şi comerciale cu ţările capitaliste. Lincoln Eire a fost trimis în Rusia pentru a lua un interviu personal lui V. I. Lenin. Lenin l-a primit pe Eire şi pe operatorul cinematografic Victor Cubes. Discuţia, care a avut loc în cabinetul de lucru al lui Lenin şi apoi în locuinţa sa din Kremlin, a fost purtată în limba engleză. În timpul discuţiei, care a durat o oră, au fost abordate probleme de actualitate. Interviul lui Lenin a fost publicat în ziarul „The World" la 21 februarie 1920. Acest interviu a fost reprodus în multe ziare din America şi Europa occidentală. — *157.*

72 *Tratatul de pace dintre R.S.F.S.R. şi Lituania* a fost încheiat la 12 iulie 1920 la Moscova. Tratatul de pace dintre R.S.F.S.R. şi Letonia a fost încheiat la 11 august 1920 la Riga. — *161.*

www.dacoromanica.ro

73 Vorbind despre învăţătorii ucraineni, membri ai organizaţiei „Spilka", Lenin se referă la Asociaţia învăţătorilor şi profesorilor din Ucraina, în fruntea căreia se aflau elemente petliuriste. — *166.*

74 *Liga Naţiunilor* — organizaţie internaţională, creată în 1919, la Conferinţa de pace de la Paris de către puterile învingătoare în primul război mondial, care, deşi proclamau formal ca scop al Ligii promovarea colaborării internaţionale şi menţinerii păcii şi securităţii internaţionale, în realitate urmăreau păstrarea cuceririlor teritoriale şi a raportului de forţe existent la încheierea păcii. Pactul de constituire a Ligii Naţiunilor a fost semnat iniţial de 44 de state, printre care şi România. Deşi S.U.A. au fost unul dintre iniţiatorii Ligii Naţiunilor, ele nu au semnat pactul, deoarece nu au ratificat tratatul de la Vresailles, a cărui parte integrantă a fost pactul Ligii Naţiunilor. În 1934 au părăsit Liga Naţiunilor Japonia şi Germania, care adoptaseră o orientare făţiş agresivă în politica lor. În acelaşi an, U.R.S.S. a intrat în Ligă spre a folosi orice posibilitate de a frîna agresiunea. Nicolaie Titulescu, reprezentantul permanent al României între anii 1928 şi 1932, ales de două ori (în 1930 şi 1931) preşedintele Adunării Ligii Naţiunilor, a luptat şi el în vederea orientării Ligii pe un făgaş constructiv şi luării unor măsuri eficace împotriva agresiunii. Datorită politicii statelor imperialiste, Liga Naţiunilor n-a constituit o piedică în calea agresorilor şi a dezlănţuirii celui de-al doilea război mondial. Liga Naţiunilor şi-a încetat de fapt activitatea în 1940 şi a fost dizolvată în 1946. — *167.*

75 Este vorba despre proletcultişti — membrii organizaţiei cultural-educative Proletcult. Constituit încă în septembrie 1917 ca organizaţie muncitorească culturală independentă, Proletcultul, a cărui conducere s-a concentrat în mîinile lui A. A. Bogdanov şi a adepţilor săi, a continuat să-şi apere „independenţa" şi după Revoluţia din Octombrie, opunîndu-se astfel statului proletar. Ca urmare a acestui fapt, în Proletcult au pătruns intelectuali burghezi, care au început să exercite în rîndurile lui o influenţă hotărîtoare. Proletcultiştii negau de fapt importanţa moştenirii culturale a trecutului, căutau să ocolească sarcinile muncii cultural-educative de masă şi să creeze „prin metode de laborator" o „cultură proletară" aparte, ruptă de viaţă. Recunoscînd în vorbe marxismul, Bogdanov, principalul ideolog al Proletcultului, propaga de fapt o filozofie idealistă subiectivă, machistă. Proletcultul nu era o organizaţie omogenă. Pe lîngă intelectuali burghezi, care aveau un rol conducător în numeroase organizaţii ale Proletcultului, el avea în rîndurile sale şi tineret muncitoresc, care voia în mod sincer să sprijine opera de construcţie culturală a Statului sovietic. După ce au ajuns la apogeul dezvoltării lor în 1919, la începutul deceniului al 3-lea organizaţiile proletcultiste au început să se destrame ; în 1932 Proletcultul şi-a încetat existenţa.

www.dacoromanica.ro

În proiectul de rezoluție „Despre cultura proletară" (vezi Opere, vol. 31, București, E.S.P.L.P. 1956, p. 299—300), ca și într-o serie de alte lucrări ale sale, V. I. Lenin a supus unei critici necruțătoare linia greșită a Proletcultului. — *171.*

76 *Primul Congres general al cazacilor muncitori din Rusia* a avut loc între 29 februarie și 6 martie 1920. La congres au participat 339 de delegați reprezentînd aproape toate regiunile căzăcești. Ordinea de zi a congresului cuprindea probleme privind construcția sovietică în regiunile căzăcești, politica de aprovizionare, organizarea economiei naționale și altele. La lucrările congresului a participat V. I. Lenin, care, în expunerea sa făcută la 1 martie a arătat calea pe care trebuie s-o urmeze căzăcimea muncitoare. Căzăcimea, a arătat congresul, nu este o naționalitate sau o națiune aparte, ci constituie o parte integrantă a poporului rus și ea nu intenționează să se despartă de Rusia Sovietică. Congresul a înfierat încercările vîrfurilor căzăcești, legate prin interese comune de moșieri și burghezi, de a-i rupe pe cazaci de cauza comună a celor ce muncesc. În rezoluția congresului se sublinia că sarcina principală a căzăcimii muncitoare este închegarea unei strînse alianțe cu muncitorii și țăranii din Rusia Sovietică. Congresul s-a pronunțat pentru participarea cazacilor muncitori la activitatea organelor Puterii sovietice pe baza normelor generale de participare a tuturor muncitorilor și țăranilor. El a chemat pe cazaci să întărească alianța între muncitori și țărani, să-și concentreze toate forțele în vederea lichidării ruinei economice existente în țară. — *173.*

77 Lenin se referă la *„Decretul asupra păcii"*, adoptat de al II-lea Congres general al Sovietelor de deputați ai muncitorilor și soldaților din Rusia la 26 octombrie (8 noiembrie) 1917 (vezi Opere complete, vol. 35, București, Editura politică, ed. a doua, 1965, p. 13—18). — *177.*

78 V. I. Lenin se referă la greva muncitorilor din Germania, care a început la 28 ianuarie 1918 în semn de protest împotriva condițiilor tîlhărești de pace, prezentate de delegația germană la tratativele de la Brest-Litovsk. Peste 500 000 de muncitori au încetat lucrul la uzinele militare. Greviștii cereau încheierea unei păci fără anexiuni și contribuții, pe baza propunerilor delegației sovietice, participarea unor reprezentanți ai muncitorilor din toate țările la tratativele de pace, ridicarea stării excepționale, acordarea de drepturi democratice poporului. Curînd, muncitorilor berlinezi li s-au alăturat muncitorii din Hamburg, Kiel, regiunea Ruhrului, Leipzig și din alte centre industriale. În total, la greva politică din ianuarie au participat peste 1 000 000 de oameni. În cursul desfășurării grevei într-o serie de orașe au apărut Soviete de deputați ai muncitorilor.

Greva a fost condusă de împuterniciți revoluționari aleși de muncitori în special din rîndurile activiștilor sindicali locali.

www.dacoromanica.ro

Majoritatea împuterniciților însă erau membri ai Partidului social-democrat independent, a cărui activitate era dirijată de conciliatori. Faptul acesta a slăbit considerabil forțele greviștilor.

Greva politică din ianuarie s-a încheiat cu înfrîngerea muncitorilor, dar importanța ei a fost foarte mare. V. I. Lenin a apreciat această grevă ca „un punct de cotitură în starea de spirit a proletariatului german" (Opere complete, vol. 36, București, Editura politică, ed. a doua, 1965, p. 564). — *177.*

79 Este vorba de ziarele editate în anii 1918—1919 de grupurile comuniste străine care fuseseră create pe lîngă C.C. al P.C. (b) din Rusia. Aceste ziare apăreau în limbile engleză, germană și franceză și erau difuzate în rîndurile trupelor intervenționiștilor și ale prizonierilor de război. În limba engleză apărea ziarul „The Call", care se difuza pe Frontul de nord. În limba germană apăreau două publicații: „Der Völkerfriede" și „Weltrevolution". Ambele publicații se difuzau printre prizonierii de război germani și în Ucraina. În limba franceză apărea săptămînalul „La Lanterne", care se difuza în sudul Rusiei. — *178.*

80 *„The Times"* — cotidian, înființat la Londra în 1785; unul dintre cele mai mari ziare conservatoare ale burgheziei engleze. — *181.*

81 La 18 (31) decembrie 1917 V. I. Lenin a înmînat lui Svinhufvud, șeful guvernului burghez finlandez, hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la recunoașterea independenței Finlandei. Această hotărîre a fost ratificată de Comitetul Executiv Central din Rusia la 22 decembrie 1917 (4 ianuarie 1918). — *182.*

82 Lenin se referă la pregătirea loviturii de stat militare-monarhiste din Germania. Această lovitură de stat, cunoscută sub numele de „puciul lui Kapp", a fost săvîrșită de clica militaristă reacționară germană în frunte cu Kapp. Complotiștii au pregătit lovitura de stat cu îngăduința vădită a guvernului social-democrat. La 13 martie 1920, ei au pornit împotriva Berlinului în fruntea unor unități militare și, întrucît n-au întîmpinat nici o rezistență din partea guvernului, l-au declarat destituit și au instaurat o dictatură militară. Muncitorii din Germania au răspuns la această lovitură de stat printr-o grevă generală. La 17 martie, sub presiunea proletariatului, guvernul Kapp a căzut; la putere au venit din nou social-democrații, care, prin înșelăciune, au făcut ca greva generală să eșueze. — *186.*

83 Lozinca restabilirii granițelor din 1772 însemna acapararea Bielorusiei, a Lituaniei, a unei părți din Ucraina pînă la cursul mijlociu al Niprului, a părții de sud a Letoniei și exprima tendințele agresive, șovine ale burgheziei și ale moșierimii poloneze. — *188.*

84 *Al doilea Congres general al lucrătorilor din domeniul medico-sanitar din Rusia* a avut loc între 25 februarie și 2 martie 1920. La congres au participat 312 delegați, dintre care 125 erau co-

www.dacoromanica.ro

munişti. Congresul a avut următoarea ordine de zi: raportul de activitate al C.C. al Uniunii generale a lucrătorilor din domeniul medico-sanitar din Rusia, alegerea comisiei financiare-bugetare, raportul asupra problemelor organizatorice, starea sanitară a republicii, organizarea asistenţei medicale în republică etc. La 29 februarie, V. I. Lenin a rostit la congres o scurtă cuvîntare de salut. Congresul a acordat o atenţie deosebită problemei organizării ocrotirii sănătăţii publice. Congresul a dezbătut, de asemenea, probleme privind pregătirea de noi cadre medicale şi a schiţat un plan de organizare a învăţămîntului medical. — *195.*

85 În proiectul de teze al lui Troţki, primul paragraf a fost intitulat „Despre dorinţa de a munci" (vezi „Congresul al VII-lea al P.C. (b) din Rusia. Martie-aprilie 1920. Procese-verbale", Moscova, 1960, p. 533). — *197.*

86 Proiectul de decret cu privire la judecarea delincvenţilor minori, prezentat de Comisariatul poporului pentru învăţămînt, a fost discutat şi aprobat, cu îndreptările făcute de Lenin, în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului din 4 martie 1920. Decretul a fost publicat sub semnătura preşedintelui Consiliului Comisarilor Poporului V. Ulianov (Lenin) la 6 martie, în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 51, sub titlul: „Cu privire la judecarea minorilor acuzaţi de acte socialmente periculoase". — *201.*

87 La 16 februarie 1920 V. I. Lenin a fost ales deputat în Sovietul din Moscova din partea fabricii de stat nr. 3 pentru produse zaharoase (în prezent fabrica „Bolşevik") şi din partea muncitorilor şi funcţionarilor de la staţia Hovrino, calea ferată Nikolaevskaia (în prezent „Okteabrskaia"); la 20 februarie el a fost confirmat ca membru al Sovietului din Moscova şi a primit carnetul de deputat nr. 1 (vezi volumul de faţă, p. 367). Carnetul nr. 1 de deputat în Sovietul orăşenesc Moscova este rezervat şi astăzi lui V. I. Lenin. De fiecare dată, după noi alegeri de deputaţi în Sovietul orăşenesc Moscova, carnetul nr. 1 este completat pe numele lui V. I. Lenin, iar eliberarea carnetelor pentru ceilalţi deputaţi începe de la nr. 2. — *202.*

88 La 23 decembrie 1919 Consiliul Comisarilor Poporului a discutat problema privind volumul surplusurilor de produse alimentare predate de sovhozuri. Consiliul Comisarilor Poporului a hotărît să instituie o comisie alcătuită din reprezentanţi ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare, ai Comisariatului poporului pentru agricultură, ai Consiliului Economic Superior, ai Direcţiei Centrale de Statistică şi ai Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia. Comisia trebuia să prezinte, conform indicaţiilor date de Lenin, propuneri concrete cu privire la îmbunătăţirea evidenţei şi controlului activităţii desfăşurate în sovhozuri, precum şi la măsurile de îmbunătăţire a organizării

www.dacoromanica.ro

acestora. Sarcina convocării comisiei a fost încredinţată lui S. P. Sereda, care în termen de trei săptămîni trebuia să prezinte Consiliului Comisarilor Poporului un raport în această problemă.

În şedinţa sa din 27 ianuarie 1920, Consiliul Comisarilor Poporului a analizat proiectul de instrucţiuni cu privire la conducerea sovhozurilor, prezentat de Sereda. Proiectul a fost aprobat de Consiliul Comisarilor Poporului. Raportul comisiei instituite de Consiliul Comisarilor Poporului la 23 decembrie 1919 a fost discutat de Consiliul Comisarilor Poporului la 9 martie 1920. Cu acest prilej, Lenin a propus proiectul de hotărîre al Consiliului Comisarilor Poporului publicat în acest volum. Adoptarea unei hotărîri definitive la raportul comisiei a fost amînată pentru şedinţa următoare a Consiliului Comisarilor Poporului. Consiliul Comisarilor Poporului l-a însărcinat pe S. P. Sereda, preşedintele comisiei, „să prezinte textul exact al tuturor hotărîrilor în vigoare în această problemă, precum şi proiectul de hotărîre elaborat de comisie". „Proiectul de hotărîre privind măsurile referitoare la organizarea sovhozurilor", întocmit de Comisariatul poporului pentru agricultură, a fost adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului la 15 aprilie 1920. — *220.*

89 *Al treilea Congres pe ţară al muncitorilor din transporturile pe apă* a avut loc la Moscova între 15 şi 23 martie 1920. La congres au participat 161 de delegaţi, dintre care 144 erau comunişti. Printre delegaţi se aflau reprezentanţii Siberiei, ai Arhanghelskului şi ai Ucrainei. Ordinea de zi a congresului cuprindea: momentul actual şi sarcinile sindicatelor, raportul C.C. şi al comisiei de revizie, mişcarea sindicală internaţională, problema aprovizionării, sindicatele şi organele de conducere a economiei naţionale, învăţămîntul profesional şi tehnic, activitatea cultural-educativă, precum şi alte probleme. În ziua deschiderii congresului, la 15 martie, a luat cuvîntul V. I. Lenin din partea Consiliului Comisarilor Poporului. — *221.*

90 V. I. Lenin se referă la tezele C.C. al P.C. (b) din Rusia pentru Congresul al IX-lea al partidului „Sarcinile imediate ale construcţiei economice", care au fost publicate în „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia" nr. 14 din 12 martie 1920 (vezi „Congresul al nouălea al P.C. (b) din Rusia. Martie-aprilie 1920. Procese-verbale", Moscova, 1960, p. 538—544). — *223.*

91 Şedinţa fracţiunii comuniste din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia a fost convocată la 15 martie 1920 pentru a lua în discuţie tezele lui M. P. Tomski cu privire la sarcinile sindicatelor, publicate în ziarul „Ekonomiceskaia Jizni" nr. 54 din 10 martie 1920. Tezele lui Tomski fuseseră discutate în prealabil de o comisie desemnată de fracţiunea comunistă din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia, care a menţinut însă toate principiile de bază ale tezelor. Autorul tezelor, adept al prin-

www.dacoromanica.ro

cipiului conducerii prin colegii a întreprinderilor industriale, a pus acest principiu la baza tezelor sale, care erau sprijinite de majoritatea fracțiunii din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia. În ședința fracțiunii, V. I. Lenin a luat de cîteva ori cuvîntul, a prezentat modificări, a criticat unele puncte din tezele lui Tomski, apărînd principiul conducerii unice a întreprinderilor economice. — *229.*

92 Avînd în vedere faptul că nu se elaborase încă un tip de conducere a întreprinderilor sovietice îndeobște acceptat, au fost admise, pînă la generalizarea conducerii unice, diferite forme combinate de conducere a industriei, și anume: 1. În fruntea întreprinderii se află un director-administrator din rîndul muncitorilor, iar ca ajutor al acestuia pentru sectorul tehnic — un specialist, un inginer. 2. În fruntea întreprinderii se află un inginer specialist, care este conducătorul efectiv al întreprinderii, iar pe lîngă el — un comisar din rîndul muncitorilor, avînd drepturi largi și obligația de a se ocupa îndeaproape de toate aspectele muncii. 3. În fruntea întreprinderii se află un director specialist cu unul sau două ajutoare — comuniști, care au dreptul și obligația de a-și spune cuvîntul în toate problemele conducerii întreprinderii, dar fără dreptul de a suspenda dispozițiile directorului. 4. În fruntea întreprinderii se află un colegiu restrîns, bine sudat, cu un președinte care răspunde de întreaga activitate de conducere. O asemenea formă de organizare a conducerii industriei a fost adoptată de Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia (vezi „Rezoluțiile și hotărîrile congreselor, conferințelor P.C.U.S. și ale plenarelor C.C.", partea I, București, E.P.L.P. 1954, p. 498). — *232.*

93 La 16 martie 1920 a avut loc la Teatrul Mare din Moscova o adunare solemnă închinată comemorării unui an de la moartea lui I. M. Sverdlov. La această adunare au participat membri ai C.C. al P.C. (b) din Rusia, ai C.E.C. din Rusia, ai Comitetului din Moscova al P.C. (b) din Rusia, reprezentanți ai sindicatelor, ai comitetelor de întreprindere și delegații la congresul gubernial al Sovietelor, ale cărui lucrări se desfășurau în acel timp la Moscova. Tovarășii care l-au cunoscut îndeaproape pe I. M. Sverdlov au împărtășit din amintirile lor. În numele C.C. al P.C. (b) din Rusia a luat cuvîntul V. I. Lenin, care a rostit o cuvîntare închinată memoriei lui I. M. Sverdlov. — *233.*

94 *Hotărîrile Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia în legătură cu încălcarea disciplinei de partid de către membrii fracțiunii comuniste din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia* au fost scrise de V. I. Lenin la 17 martie 1920, în legătură cu sesizarea primită la C.C. al P.C. (b) din Rusia din partea lui M. P. Tomski și I. H. Lutovinov, membri ai fracțiunii comuniste din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia, în care aceștia se plîngeau de comportarea lui N. N. Krestinski, secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia.

www.dacoromanica.ro

La şedinţa comună din 15 martie a fracţiunilor comuniste din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia şi din Consiliul Sindicatelor din Moscova, Krestinski a declarat că, întrucît poziţia adoptată de fracţiunea din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia şi de conducătorii ei se deosebeşte radical de poziţia C.C. al P.C. (b) din Rusia, el, în numele C.C. al partidului, propune tuturor membrilor fracţiunii din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia să nu prezinte la congresele sindicatelor rapoarte în care să pledeze pentru conducerea prin colegii.

Membrii biroului fracţiunii din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia au protestat în mod energic într-o şedinţă închisă a biroului împotriva unei astfel de interpretări şi a unor astfel de metode de asigurare a respectării disciplinei de partid şi s-au adresat C.C. al P.C. (b) din Rusia cerînd să li se permită să prezinte la congresele sindicatelor rezoluţia fracţiunii din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia. Această sesizare a fost discutată într-o şedinţă a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, care a adoptat prezentele rezoluţii propuse de Lenin. Hotărîrile au fost semnate de membrii Biroului Politic V. I. Lenin, N. I. Buharin şi N. N. Krestinski. Pe prima rezoluţie, Krestinski a scris: „Fiind implicat în cauză, mă abţin. N. Krestinski". Pe copia dactilografiată a celei de-a doua rezoluţii există însemnarea lui V. I. Lenin: „Documente privind conflictul dintre fracţiunea din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia şi Krestinski". — *234.*

95 V. I. Lenin nu a terminat această prefaţă. Broşura în limba engleză „The Proletarian Revolution and Kautsky the Renegade. By V. I. Ulianov (N. Lenin)" a apărut la sfîrşitul lunii martie 1920, fără prefaţă. — *236.*

96 Broşura în limba germană „N. Lenin. Die Diktatur des Proletariats und der Renegat Karl Kautsky" a apărut la sfîrşitul lunii decembrie 1919. — *236.*

97 V. I. Lenin a primit cartea lui R. MacDonald mai tîrziu. Volumul, cu însemnările făcute de V. I. Lenin pe marginea filelor, s-a păstrat în biblioteca lui personală. Lenin a subliniat în mod special acele pasaje din carte în care MacDonald încerca să estompeze contradicţiile societăţii capitaliste. Însemnările făcute de Lenin pe filele cărţii lui MacDonald au fost publicate în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV, p. 253—285. — *236.*

98 Înregistrarea cuvîntărilor lui Lenin pe plăci de gramofon a fost organizată de Ţentropeceat (Agenţia centrală pentru difuzarea cărţii). În anii 1919—1921 au fost înregistrate 16 cuvîntări ale lui Lenin. Chiar de la începutul refacerii singurei fabrici de plăci de gramofon din Rusia, Lenin a manifestat un deosebit interes pentru propaganda prin plăci de gramofon şi a ajutat pe toate căile la organizarea acestei acţiuni, care era legată de anumite dificultăţi. Primele cuvîntări ale lui V. I. Lenin au fost înregistrate la Kremlin, într-o încăpere special amenajată; ultima

www.dacoromanica.ro

înregistrare a fost făcută la Ţentropeceat. Dificultatea înregistrării consta în aceea că durata cuvîntării nu trebuia să depăşească 3 minute. Lenin era deosebit de satisfăcut cînd cuvîntarea sa se încadra perfect în timpul fixat. Cuvîntările lui Lenin înregistrate pe plăci se difuzau în zeci de mii de exemplare ; ele erau ascultate la centrele de agitaţie, la adunările ţăranilor, în cluburi, în unităţile Armatei Roşii şi au avut un rol deosebit de mare în munca de agitaţie, în rîndurile maselor. Cuvîntările „Despre ţăranii mijlocaşi", „Ce este Puterea sovietică ?" şi „Despre impozitul în natură" s-au bucurat de o mare popularitate. — *238.*

99 *Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia* a avut loc la Moscova între 29 martie şi 5 aprilie 1920. Deschiderea lucrărilor lui a avut loc în sala Teatrului Mare printr-o cuvîntare rostită de V. I. Lenin. În continuare, lucrările congresului s-au desfăşurat într-una din clădirile Kremlinului. Numărul delegaţilor la acest congres a fost mai mare decît la oricare dintre congresele anterioare ale partidului. La lucrările lui au participat 715 delegaţi, dintre care 553 cu vot deliberativ şi 162 cu vot consultativ, reprezentînd 611 978 de membri de partid. La congres au fost reprezentate organizaţiile de partid din Rusia Centrală, din Ucraina, din Ural, din Siberia şi din alte regiuni recent eliberate de Armata Roşie. Mulţi delegaţi au venit la congres direct de pe front.

Ordinea de zi a congresului : 1. Raportul Comitetului Central. 2. Sarcinile imediate ale construcţiei economice. 3. Mişcarea sindicală. 4. Probleme organizatorice. 5. Sarcinile Internaţionalei Comuniste. 6. Atitudinea faţă de cooperaţie. 7. Trecerea la sistemul miliţionar. 8. Alegerea Comitetului Central. 9. Probleme curente.

Lucrările congresului s-au desfăşurat sub conducerea nemijlocită a lui V. I. Lenin. El a prezentat raportul de activitate politică al Comitetului Central, a rostit cuvîntul de încheiere la raport, a luat cuvîntul în problema construcţiei economice, în problema cooperaţiei, a rostit cuvîntul de încheiere a lucrărilor congresului şi a prezentat o propunere în legătură cu lista membrilor supleanţi ai Comitetului Central al partidului.

În rezoluţia „Cu privire la sarcinile imediate ale construcţiei economice", congresul a subliniat că „principala condiţie a refacerii economice a ţării este elaborarea şi adoptarea unui *plan economic unic,* eşalonat pe următorii cîţiva ani" („Rezoluţiile şi hotărîrile congreselor, conferinţelor P.C.U.S. şi ale plenarelor C.C.", partea I, Bucureşti, E.P.L.P. 1954, p. 493). Rezoluţia a indicat ordinea în care urmau să fie rezolvate problemele fundamentale ale planului unic : a) în primul rînd, îmbunătăţirea activităţii transporturilor, aducerea şi formarea rezervelor necesare de cereale, combustibil şi materii prime ; b) construcţia de maşini necesare transportului, extracţiei de combustibil, producţiei de materii prime şi de cereale ; c) dez-

www.dacoromanica.ro

voltarea intensă a construcţiei de maşini necesare producţiei de bunuri de larg consum; d) producţia intensă de produse de larg consum (ibid.).

Locul central în planul economic unic îl ocupa electrificarea, pentru care Lenin propunea elaborarea unui program grandios eşalonat pe o perioadă de 10—20 de ani. Congresul a recomandat ca electrificarea să fie înfăptuită corespunzător etapelor de realizare a planului economic general. Directivele Congresului al IX-lea au stat la baza planului Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei (GOELRO), elaborat definitiv şi aprobat în decembrie 1920 de Congresul general al Sovietelor din Rusia. Acesta a fost primul plan de perspectivă din istoria omenirii, primul plan de dezvoltare a economiei naţionale a unei ţări uriaşe, ştiinţificeşte fundamentat, menit să creeze baza tehnică-materială a socialismului. Planul GOELRO a fost înfăptuit cu mult înainte de termen; în 1935 puterea instalată a centralelor electrice era de trei ori mai mare decît cea prevăzută în acest plan.

Congresul al IX-lea a aprobat tezele C.C. al P.C. (b) din Rusia care prevedeau mobilizarea muncitorilor calificaţi, aplicarea obligativităţii muncii, militarizarea economiei şi folosirea unităţilor militare în scopuri economice. Congresul a obligat organizaţiile de partid să ajute sindicatele şi secţiile pentru problemele muncii care trebuiau să ia în evidenţă pe toţi muncitorii calificaţi, în vederea încadrării lor în producţie cu aceeaşi consecvenţă şi rigurozitate de care s-a dat dovadă la recrutarea cadrelor de comandă necesare armatei.

Folosirea unităţilor militare — ca armate ale muncii — la îndeplinirea sarcinilor economice a fost o măsură temporară, la care guvernul sovietic a fost silit să recurgă datorită situaţiei care se crease. Troţki însă considera că armatele muncii reprezentau unicul şi cel mai bun mijloc de asigurare a economici naţionale cu forţă de muncă şi propunea ca metodele militare să fie folosite şi în construcţia economică paşnică. Congresul a respins în mod hotărît aceste propuneri ale lui Troţki, arătînd totala lor inconsistenţă. Congresul a subliniat că folosirea unor întregi armate ale muncii poate fi justificată numai „în măsura în care este necesar în general a păstra armata în vederea unor sarcini militare“ („Rezoluţiile şi hotărîrile congreselor, conferinţelor P.C.U.S. şi ale plenarelor C.C.“, partea I, Bucureşti, E.P.L.P. 1954, p. 502—503).

O mare atenţie a fost acordată la congres organizării conducerii industriei. În rezoluţia adoptată în această problemă s-a arătat necesitatea creării unei conduceri competente, ferme şi energice pe baza principiului conducerii unice.

Pornind de la indicaţiile lui V. I. Lenin, congresul a subliniat în mod special că în interesul economiei socialiste trebuie folosite pe scară largă realizările ştiinţei, tehnicii şi culturii. Congresul a trasat ca sarcină atragerea, printr-o muncă atentă de influenţare ideologică, a specialiştilor în sfera intereselor de producţie

www.dacoromanica.ro

ale Republicii sovietice şi statornicirea unei atmosfere de colaborare tovărăşească între muncitori şi specialişti.

Împotriva liniei partidului în construcţia economică s-a ridicat la congres grupul antipartinic al „centralismului democratic" (Sapronov, Osinski, V. Smirnov). Camuflîndu-se sub paravanul unei frazeologii pe tema menţinerii centralismului democratic, acest grup s-a pronunţat împotriva folosirii vechilor specialişti, împotriva conducerii de stat centralizate, împotriva conducerii unice şi răspunderii personale a conducătorilor de întreprinderi şi a insistat asupra aplicării neîngrădite a principiului conducerii prin colegii. În fapt, grupul antipartinic al „centralismului democratic" urmărea să submineze centralismul sistemului economic sovietic, să dezvolte regionalismul, să încetăţenească lipsa de răspundere în conducerea industriei, să dezorganizeze economia naţională. Acest grup a fost sprijinit la congres de Rîkov, Tomski, Miliutin şi Lomov, care negau şi ei principiul conducerii unice şi considerau conducerea prin colegii drept singurul principiu de conducere al industriei, începînd cu Consiliul Economic Superior şi terminînd cu direcţia uzinei.

Congresul a condamnat cu hotărîre şi a respins propunerile antipartinice ale acestui grup.

Congresul a definit sarcinile partidului în domeniul refacerii transporturilor. Într-un apel special adresat organizaţiilor de partid, congresul a atras atenţia asupra situaţiei deosebit de grele din transporturi şi a recomandat îndeplinirea directivei C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la trimiterea în transporturi a 5 000 dintre cei mai buni şi mai încercaţi comunişti.

O deosebită atenţie a fost acordată la congres întrecerii în muncă şi subotnicelor comuniste. Pentru extinderea întrecerii s-a recomandat să se folosească pe scară largă sistemul premial de retribuire a muncii. Congresul a hotărît ca sărbătoarea proletariatului internaţional — 1 Mai —, care în 1920 cădea într-o sîmbătă, să fie transformată în Rusia într-un grandios subotnic general.

Un loc important în lucrările congresului a ocupat problema sindicatelor, care era privită prin prisma adaptării întregii lor munci la îndeplinirea sarcinilor economice. În hotărîrea adoptată în această problemă, congresul a stabilit precis rolul sindicatelor, relaţiile dintre ele şi stat, dintre ele şi partid, formele şi metodele de conducere a sindicatelor de către partidul comunist, formele de participare a sindicatelor la construcţia economică. Congresul a dat o ripostă hotărîtă elementelor anarhosindicaliste (Şleapnikov, Lozovski, Tomski, Lutovinov), care se pronunţau pentru „independenţa" sindicatelor, opunîndu-le partidului comunist şi Puterii sovietice. Conducîndu-se după învăţătura lui Lenin, congresul a arătat că sindicatele, fiind o şcoală a comunismului, trebuie să educe şi să organizeze din punct de vedere cultural, politic, administrativ masele proletare, să le ridice la nivelul comunismului, pregătindu-le pentru a îndeplini rolul de constructori ai societăţii comuniste.

www.dacoromanica.ro

La 4 aprilie, în şedinţă închisă, congresul a ales noul Comitet Central format din 19 membri şi 12 membri supleanţi. Ca membri ai Comitetului Central au fost aleşi: A. A. Andreev, F. E. Dzerjinski, M. I. Kalinin, V. I. Lenin, I. E. Rudzutak, F. A. Sergheev (Artem), I. V. Stalin şi alţii.

Congresul şi-a încheiat lucrările la 5 aprilie. În cuvîntarea rostită la închiderea congresului, Lenin a făcut un bilanţ al lucrărilor acestuia şi şi-a exprimat convingerea profundă că, concentrînd toate forţele comuniştilor şi ale nemembrilor de partid asupra sarcinilor economice, partidul va reuşi să le rezolve pe acestea cu acelaşi succes cu care a rezolvat sarcinile de ordin militar. Toate hotărîrile congresului au fost adoptate în unanimitate.

Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia a avut o însemnătate covîrşitoare în viaţa Statului sovietic. El a concentrat atenţia partidului asupra luptei împotriva ruinei economice, asupra rezolvării practice a sarcinilor privind refacerea economiei naţionale; a clarificat pe deplin problema organizării conducerii industriei, a stabilit precis rolul şi locul sindicatelor în sistemul Statului sovietic, a stabilit măsuri ample în vederea dezvoltării iniţiativei creatoare şi a avîntului în muncă al maselor populare. — *243*.

100 *Biroul politic al C.C. şi Biroul Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia* au fost create ca organe permanente la 25 martie 1919 de prima plenară a C.C. ales de Congresul al VIII-lea al partidului, conform rezoluţiei Congresului al VIII-lea al partidului cu privire la problemele organizatorice. — *247*.

101 Este vorba de rapoartele C.C. şi ale secţiilor lui, publicate în martie 1920, înaintea Congresului al IX-lea al P.C.(b) din Rusia, în ziarul „Izvestiia C.C. al P.C.(b) din Rusia". În nr. 16 din 28 martie au apărut „Raportul politic al C.C.", „Raportul organizatoric al C.C." şi „Raportul secţiei C.C. pentru probleme financiare". Nr. 15 al ziarului „Izvestiia C.C. al P.C.(b) din Rusia" din 24 martie a fost consacrat în întregime rapoartelor secţiilor C.C. În acest număr au fost publicate: raportul secţiei de informare şi statistică pe perioada 18 aprilie 1919 — 1 martie 1920, raportul secţiei organizatorice şi de instructaj, raportul secţiei de evidenţă şi repartizare, „Raportul C.C. al Uniunii Tineretului Comunist din Rusia", activitatea la sate şi materiale „Din raportul cu privire la editarea ziarelor «Pravda» şi «Bednota»". În nr. 14 din 12 martie a fost publicat „Raportul de activitate al secţiei C.C. pentru munca în rîndul femeilor". — *248*.

102 V. I. Lenin se referă la teroarea albă dezlănţuită după înăbuşirea revoluţiei din Finlanda în mai 1918. Burghezia s-a răfuit cu oamenii muncii, dînd dovadă de o cruzime fără precedent. Peste 90 000 de oameni au fost aruncaţi în închisori şi în lagăre

www.dacoromanica.ro

de concentrare, aproape 18 000 au fost executaţi, tot atîţia au murit de foame sau în urma torturilor. Numărul victimelor terorii albe a fost de zece ori mai mare decît cel al ostaşilor roşii căzuţi în luptele pentru revoluţie. — *254.*

103 Este vorba de înfrîngerea revoluţiei din noiembrie 1918 din Germania, revoluţie care s-a soldat cu desfiinţarea monarhiei în această ţară.

Liderii de dreapta ai social-democraţiei şi ai Partidului social-democrat independent din Germania, partid de orientare centristă, au depus toate eforturile pentru a salva orînduirea capitalistă. Social-democraţii de dreapta şi centriştii au reuşit să acapareze un număr preponderent de locuri în majoritatea Sovietelor de muncitori şi soldaţi. Guvernul provizoriu, format în şedinţa plenară din 10 noiembrie a Sovietului din Berlin, era alcătuit din social-democraţi de dreapta (F. Ebert, F. Scheidemann, O. Landsberg) şi social-democraţi „independenţi" (G. Haase şi alţii), care ulterior s-au retras din guvern. Programul guvernului se rezuma la reforme sociale în cadrul orînduirii burgheze. La primul Congres general al Sovietelor din Germania, care a avut loc la Berlin între 16 şi 21 decembrie 1918, liderii social-democraţilor de dreapta au reuşit să strecoare o rezoluţie cu privire la trecerea puterii legislative şi executive în mîinile guvernului şi la organizarea de alegeri pentru Adunarea constituantă, ceea ce a însemnat în fapt lichidarea Sovietelor.

Experienţa luptei revoluţionare a clasei muncitoare germane i-a convins pe spartachişti de necesitatea unei rupturi definitive cu Partidul social-democrat independent din Germania şi a constituirii unui partid revoluţionar combativ al clasei muncitoare. La Congresul de constituire, care a avut loc între 30 decembrie 1918 şi 1 ianuarie 1919, cei mai buni reprezentanţi ai clasei muncitoare germane au creat Partidul Comunist din Germania. Îndată după încheierea lucrărilor Congresului de constituire, tînărul Partid Comunist din Germania a avut de făcut faţă unor serioase încercări. Pentru a da o lovitură decisivă partidului comunist şi a zdrobi avangarda clasei muncitoare, burghezia germană a hotărît să-i provoace pe muncitori la o insurecţie armată prematură. Conducerea insurecţiei, care începuse în ziua de 6 ianuarie la Berlin, a încăput pe mîinile „independenţilor", care n-au organizat de la bun început o ofensivă rapidă şi decisivă împotriva duşmanului, iar în cele din urmă au trădat insurecţia, iniţiind tratative cu guvernul. Detaşamente contrarevoluţionare conduse de ministrul de război, social-democratul de dreapta G. Noske, au reprimat cu o nemaipomenită cruzime lupta proletariatului berlinez. La 15 ianuarie, bande înarmate au arestat şi au ucis în mod bestial pe conducătorii clasei muncitoare germane — K. Liebknecht şi R. Luxemburg. După ce a înfrînt insurecţia din ianuarie şi a ucis pe cei mai buni conducători ai munci-

www.dacoromanica.ro

torilor germani, burghezia germană a reuşit să asigure victoria partidelor ei în alegerile pentru Adunarea constituantă, care au avut loc la 19 ianuarie 1919.

Cu toate că revoluţia din Germania nu s-a transformat în revoluţie proletară şi n-a reuşit să rezolve sarcinile eliberării naţionale şi sociale a poporului german, ea a avut o mare însemnătate progresistă. Ca urmare a revoluţiei burghezo-democratice din noiembrie, care, într-o anumită măsură a fost înfăptuită prin metode şi mijloace proletare, în Germania a fost răsturnată monarhia şi a fost creată o republică burghezo-democratică, care a asigurat libertăţile burghezo-democratice elementare şi a legiferat ziua de muncă de 8 ore. Revoluţia din noiembrie din Germania a însemnat un ajutor substanţial pentru Rusia Sovietică, căreia i-a dat posibilitatea să anuleze tîlhărescul tratat de pace de la Brest. — *254.*

104 Ca urmare a nimicirii intervenţioniştilor străini şi a gardiştilor albi în 1919 şi a consolidării situaţiei internaţionale a Rusiei Sovietice, cercurile burgheze conducătoare din Letonia au fost nevoite să consimtă la încheierea păcii cu R.S.F.S.R. La 25 martie 1920 Ministerul Afacerilor Externe al Letoniei s-a adresat guvernului sovietic cu propunerea de a începe tratative de pace. La 16 aprilie s-a deschis la Moscova Conferinţa reprezentanţilor R.S.F.S.R. şi ai Letoniei în vederea încheierii tratatului de pace, iar la 11 august a fost semnat la Riga tratatul de pace cu Letonia. — *256.*

105 La începutul anului 1920, ca urmare a consolidării situaţiei interne şi internaţionale a Rusiei Sovietice, cercurile conducătoare din Finlanda au fost nevoite să consimtă la încheierea păcii cu R.S.F.S.R. La 25 martie Ministerul Afacerilor Externe al Finlandei a adresat guvernului sovietic propunerea de a stabili o linie de demarcaţie, ceea ce însemna de fapt începerea tratativelor de pace. Tratatul de pace sovieto-finlandez a fost semnat la 14 octombrie 1920 în oraşul Iuriev (azi Tartu). Tratatul a confirmat independenţa şi suveranitatea Finlandei, care îi fuseseră acordate de guvernul sovietic în 1917. Tratatul a fost ratificat de Comitetul Executiv Central din Rusia la 23 octombrie 1920. — *256.*

106 Acordul Poloniei de a începe tratative nu a fost decît o manevră pentru a camufla pregătirile de război împotriva Rusiei Sovietice. La repetatele propuneri ale guvernului sovietic de a începe tratativele (făcute la 22 decembrie 1919, 28 ianuarie, 2 februarie şi 6 martie 1920), guvernul polonez a dat un răspuns afirmativ abia la 27 martie, cînd a propus ca tratativele să înceapă în oraşul Borisov din apropierea frontului, iar acţiunile militare să înceteze numai în acest sector. La propunerile sovietice privind încetarea completă a operaţiilor şi desfăşurarea tratativelor într-un stat neutru, guvernul polonez a răspuns printr-un refuz ultimativ. După ce au torpilat tra-

www.dacoromanica.ro

tativele, cercurile reacționare din Polonia au declanșat la 25 aprilie războiul împotriva Republicii sovietice. În urma succeselor repurtate de Armata Roșie, în toamna anului 1920, guvernul polonez s-a văzut nevoit să consimtă la încheierea tratatului de pace. Acordul cu privire la armistițiu și la condițiile preliminare de pace a fost încheiat la 12 octombrie la Riga; tratatul de pace definitiv între R.S.F.S.R., R.S.S.U. și Polonia a fost semnat la Riga la 18 martie 1921. — *256.*

107 *„Buletinul Direcției Centrale de Statistică"* apărea sub redacția secretariatului Direcției Centrale de Statistică. Primul număr a apărut la 22 ianuarie 1919. În „Buletin" apăreau comentarii și materiale statistice privind diverse probleme ale vieții economice a țării. Și-a încetat apariția în 1926. — *265.*

108 *„Izvestiia Comitetului Central al Partidului Comunist (bolșevic) din Rusia"* — buletin informativ al C.C., în care se tratau probleme ale vieții de partid; a fost înființat prin hotărîrea Congresului al VIII-lea al P.C.(b) din Rusia și a început să apară la 28 mai 1919 la Moscova. La început a apărut ca supliment săptămînal al ziarului „Pravda", iar din octombrie 1920 ca organ de sine stătător. În „Izvestiia C.C. al P.C.(b) din Rusia" se publicau hotărîri, instrucțiuni, rapoarte de activitate ale C.C., informații, articole privind probleme de construcție de partid. În 1929, în locul buletinului informativ „Izvestiia C.C. al P.C.(b) din Rusia", a apărut revista „Construcția de partid", care a fost editată pînă în iunie 1946, cînd locul ei este luat de revista „Viața de partid". — *267.*

109 V. I. Lenin se referă la broșura lui S. I. Gusev „Probleme actuale ale construcției economice (Cu privire la tezele C.C. al P.C.(b) din Rusia. Materiale pentru Congresul al IX-lea al P.C.(b) din Rusia) [Saratov] 1920". Paragraful despre care vorbește Lenin mai jos a fost introdus în proiectul de rezoluție a C.C. al P.C.(b) din Rusia pentru Congresul al IX-lea al partidului într-o formă puțin schimbată (vezi paragraful II al rezoluției Congresului al IX-lea al P.C.(b) din Rusia „Cu privire la sarcinile imediate ale construcției economice", punctul 4, în volumul „Rezoluțiile și hotărîrile congreselor, conferințelor P.C.U.S. și ale plenarelor C.C.", partea I, București, Editura politică, 1954, p. 493—494).

În broșura lui S. I. Gusev acest punct era formulat în felul următor: „Toate industriile care nu reprezintă ramuri auxiliare pentru sarcina fundamentală a etapei economice respective pot fi sprijinite numai în măsura în care activitatea lor nu împiedică realizarea sarcinii principale. Industriile care reprezintă ramuri auxiliare pentru sarcina fundamentală vor fi dezvoltate în măsura impusă de necesitatea reală. În virtutea acestui lucru, planul economic unic nu trebuie să reprezinte suma programelor de producție elaborate de secțiile de producție și de consiliile economice locale pe baza comenzilor primite din partea

www.dacoromanica.ro

instituţiilor centrale şi locale; planul economic unic trebuie să stabilească volumul sarcinilor prevăzute în programele de producţie pe fiecare secţie" (S. I. Gusev. „Probleme actuale ale construcţiei economice", p. 29—30). — *267.*

110 „*Ekonomiceskaia Jizn*" — cotidian; a apărut din noiembrie 1918 ca organ al Consiliului Economic Superior şi al comisariatelor economice. Ziarul a fost editat pînă în noiembrie 1937; în ultima perioadă a fost organul Comisariatului poporului pentru finanţe din U.R.S.S., al Băncii de Stat şi al altor instituţii financiare din U.R.S.S., precum şi al Comitetului Central al Sindicatului lucrătorilor din bănci. — *270.*

111 Proiectul de hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la colectarea inului a fost aprobat la 10 februarie 1920 şi publicat la 12 februarie în nr. 31 al ziarului „Ekonomiceskaia Jizn". Acest decret a fost elaborat de Consiliul economic superior, cu avizul prealabil al Comisariatelor pentru agricultură şi aprovizionare. Potrivit prevederilor decretului, „cantitatea de in care urmează să fie colectată va fi repartizată pe regiunile producătoare de in de către Direcţia generală a întreprinderilor textile".

Pentru a stimula predarea înainte de termen a cantităţii de in supuse colectării, decretul prevedea, pe de o parte, prime în ţesături de in sau de bumbac pentru respectivele colective săteşti — cîte 1 arşin de ţesături pentru fiecare pud de in predat —, iar pe de altă parte confiscarea inului nepredat la termen.

Opoziţia din acea vreme a considerat că felul cum s-a procedat la elaborarea acestui decret şi măsurile prevăzute de el pentru îmbunătăţirea activităţii de colectare a inului înseamnă o ignorare a organelor locale şi a iniţiativei lor şi, în consecinţă, o încălcare a hotărîrii Congresului al VII-lea al Sovietelor şi a C.E.C. din Rusia. Acest punct de vedere al opoziţiei s-a reflectat în cuvîntarea rostită de Sapronov la Congresul al IX-lea al P.C.(b) din Rusia, în cadrul dezbaterilor pe marginea raportului de activitate politică al Comitetului Central al partidului, prezentat de V. I. Lenin. — *276.*

112 V. I. Lenin se referă la şedinţa din 15 martie 1920 a fracţiunii comuniste din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia în care au fost dezbătute tezele lui Tomski cu privire la sarcinile sindicatelor. În cuvîntarea sa, Lenin a criticat tezele lui Tomski şi în special punctul 7, în care conducerea prin colegii era declarată principala metodă de conducere. Dar, situîndu-se pe o poziţie greşită, fracţiunea comunistă din C.C.S. din Rusia s-a pronunţat în majoritate pentru tezele lui Tomski. — *282.*

113 „*Decret asupra puterilor dictatoriale*" — aşa numeau în mod demagogic menşevicii şi socialiştii-revoluţionari decretul C.C.P. „Cu privire la centralizarea conducerii căilor de comunicaţie,

www.dacoromanica.ro

organizarea pazei lor şi ridicarea capacităţii lor de tranzit", publicat în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 59 din 28 martie 1918 (vezi „Decretele Puterii sovietice", vol. 2, 1959, p. 18—20). — *283.*

114 Congresul al IX-lea al P.C.(b) din Rusia a desemnat o comisie specială pentru problemele cooperaţiei, care în şedinţa din 2 aprilie 1920 a examinat cele cîteva variante de teze privind cooperaţia, prezentate spre examinare congresului. În şedinţa comisiei au fost adoptate iniţial tezele lui V. P. Miliutin, care propunea etatizarea cooperaţiei. După cuvîntarea rostită de Lenin împotriva tezelor lui Miliutin, congresul a adoptat, cu o majoritate zdrobitoare de voturi, rezoluţia susţinută de V. I. Lenin. — *288.*

115 Autorul proiectului de „Hotărîre cu privire la subotnice" a fost A. N. Sokolov, lucrător în aparatul Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia. După cît se pare, elaborarea acestei hotărîri trebuia încheiată pînă la 10 mai 1920 — ziua cînd se aniversa un an de la organizarea primului subotnic. — *300.*

116 Manuscrisul intitulat *„Despre compromisuri"* reprezintă începutul unui articol care a rămas neterminat. Ideile expuse în acest document au fost dezvoltate de Lenin în lucrarea sa „«Stîngismul» — boala copilăriei comunismului".

Convorbirea cu pacifistul Lansbury, unul dintre liderii Partidului laburist independent din Anglia, convorbire menţionată de Lenin, a avut loc la Kremlin în ziua de 21 februarie 1920. — *301.*

117 Vezi F. Engels. „Programul comunarzilor blanquişti emigranţi" (K. Marx şi F. Engels. Opere, vol. 18, Bucureşti, Editura politică, 1964, p. 526—533). — *302.*

118 *Cartism* (engl. *charte* — „cartă") — prima mişcare politică revoluţionară de masă a proletariatului din istoria mişcării muncitoreşti. A avut loc în Anglia, începînd de la mijlocul deceniului al 4-lea pînă la sfîrşitul deceniului al 5-lea al secolului al XIX-lea, fiind determinată de situaţia economică grea şi de lipsa de drepturi politice a muncitorilor. În 1838, prima organizaţie cartistă, Asociaţia muncitorilor din Londra (înfiinţată în 1836), a publicat o „cartă populară" (de unde şi numele mişcării), care conţinea revendicări cu privire la lărgirea dreptului electoral. În sînul mişcării s-au manifestat două curente: curentul mic-burghez al „forţei morale", lipsit de un program politic, care preconiza exclusiv folosirea mijloacelor legale de luptă, şi curentul „forţei fizice", care se sprijinea pe muncitori şi chema la folosirea mijloacelor revoluţionare de luptă. Dar nici conducătorii „forţei fizice" nu aveau un program clar. În iulie 1840, la Conferinţa cartiştilor revoluţionari de la Manchester, a fost creată Asociaţia naţională a cartiştilor, care avea caracterul unui partid muncitoresc. Respin-

www.dacoromanica.ro

gerea în 1842 de către parlament a unei petiții care conținea revendicări cu privire la limitarea zilei de muncă și la mărirea salariului a avut drept urmare declanșarea unei greve generale. În 1843 a început declinul mișcării. Reluată în 1848, sub influența crizei industriale și a revoluției din februarie din Franța, mișcarea a fost supusă represiunilor și înfrîntă. K. Marx și F. Engels au avut legături cu conducătorii aripii de stînga a cartiștilor, pe care i-au îndrumat să îmbine lupta pentru revendicări democratice cu lupta pentru socialism. Mișcarea cartistă a silit clasele conducătoare să facă muncitorilor unele concesii, printre care promulgarea legii cu privire la reducerea zilei de muncă pentru femei și adolescenți la 10 ore. K. Marx și F. Engels au caracterizat cartismul ca o puternică mișcare socială și cu adevărat revoluționară a proletariatului englez. V. I. Lenin, în articolul „Internaționala a III-a și locul ei în istorie", a apreciat cartismul ca „cea dintîi mișcare revoluționară proletară, mișcare largă, cu adevărat de masă, închegată politicește" (Opere complete, vol. 38, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 304). — *302.*

119 V. I. Lenin se referă la atacul săvîrșit asupra lui în seara zilei de 19 ianuarie 1919, cînd se îndrepta cu mașina spre Sokolniki pentru a o vizita pe N. K. Krupskaia, care se odihnea într-una din școlile-preventorii. Oprind mașina, bandiți înarmați i-au luat lui Lenin portofelul și revolverul și au fugit cu mașina. În urma măsurilor luate de Comisia extraordinară din Rusia și a cercetărilor întreprinse de miliție, mașina a fost găsită, iar criminalii au fost arestați. Vezi descrierea amănunțită a acestui atac banditesc în cartea „Amintiri despre V. I. Lenin", partea a 2-a, București, Editura politică, 1958, p. 588—592, și în cartea lui Bonci-Bruevici. „Atacul împotriva lui Lenin" (1931). — *303.*

120 *Primul Congres general, de constituire, al muncitorilor minieri din Rusia* a avut loc la Moscova între 1 și 6 aprilie 1920. Congresul a fost convocat în toiul luptei pentru refacerea economiei naționale. La congres au participat 173 de delegați, din care 153 cu vot deliberativ și 13 cu vot consultativ. Din numărul total al delegaților 85 erau comuniști. La congres au fost reprezentați circa 200 000 de muncitori din industria minieră. Nu au putut participa delegații din industria petrolieră, întrucît Caucazul era încă în mîinile albgardiștilor.

Delegații la congres au aprobat următoarea ordine de zi: raportul biroului de organizare, sarcinile sindicatelor, probleme organizatorice, problema tarifelor de salarizare, situația în care se află industria minieră și cea a cărbunelui, formele de participare a sindicatelor la organizarea și conducerea industriei, alegerile. V. I. Lenin, ales președinte de onoare printr-o hotărîre a congresului, a rostit o cuvîntare la una din ședințele

www.dacoromanica.ro

congresului. Congresul a adresat un mesaj de salut minerilor din toate țările. — *304.*

121 *Al treilea Congres general al sindicatelor din Rusia* a avut loc la Moscova între 6 și 13 aprilie 1920, în Casa sindicatelor. Au participat circa 1 600 de delegați, reprezentînd peste 4 000 000 de membri ai sindicatelor. Majoritatea la congres o dețineau bolșevicii: 1 180 de delegați erau bolșevici și simpatizanți ai acestora, 57 erau menșevici, iar 69 erau reprezentanți ai altor partide.

La baza lucrărilor congresului a stat programul construcției economice adoptat de Congresul al IX-lea al P.C.(b) din Rusia, care își încheiase lucrările cu o zi înainte. Ordinea de zi a congresului a fost următoarea: raportul de activitate al Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia, raportul de activitate al Comisariatului poporului pentru problemele muncii, sarcinile sindicatelor, probleme organizatorice, politica de salarizare, aprovizionarea muncitorilor cu bunuri de consum, sindicatele și economia națională, mișcarea sindicală mondială, activitatea cultural-educativă.

La 7 aprilie, în cadrul celei de-a doua ședințe plenare a congresului, în numele Consiliului Comisarilor Poporului, a luat cuvîntul V. I. Lenin. Delegații l-au întîmpinat cu ovații entuziaste și au intonat „Internaționala". Lenin a expus sarcinile Republicii sovietice în perioada răgazului pașnic, atrăgînd în mod deosebit atenția asupra sarcinilor sindicatelor în domeniul construcției economice. După ce a ascultat cuvîntarea lui Lenin, congresul a hotărît să adreseze muncitorilor și tuturor oamenilor muncii din Rusia Sovietică chemarea de a începe o luptă unită și energică împotriva ruinei economice, de a instaura imediat în toate organizațiile sindicale o disciplină severă a muncii, de a intensifica activitatea de atragere a maselor muncitoare la construcția comunistă prin intermediul sindicatelor și sub conducerea partidului comunist — singurul partid care exprimă adevăratele interese ale clasei muncitoare și ale tuturor oamenilor muncii din Rusia Sovietică.

Al treilea Congres general al sindicatelor din Rusia a aprobat pe deplin hotărîrile Congresului al IX-lea al P.C.(b) din Rusia în domeniul construcției economice. Congresul a dat o ripostă hotărîtă reprezentanților fracțiunii menșevice, care au pledat pentru independența sindicatelor, căutînd să le opună partidului comunist. — *312.*

122 V. I. Lenin se referă la hotărîrile Congresului al IX-lea al Partidului Comunist (bolșevic) din Rusia, ale cărui lucrări s-au încheiat la 5 aprilie 1920 (vezi „Rezoluțiile și hotărîrile congreselor, conferințelor P.C.U.S. și ale plenarelor C.C.", partea I, București, E.P.L.P. 1954, p. 491—520). — *312.*

www.dacoromanica.ro

123 Lenin se referă la gazeta ocazională „Kommunisticeski Subbotnik", scoasă din inițiativa Comitetului din Moscova al P.C.(b) din Rusia la 11 aprilie 1920. Materialele publicate în această gazetă au fost elaborate la 10 aprilie în cadrul unui subotnic la care au participat redacțiile și colaboratorii ziarelor din Moscova „Pravda", „Izvestiia C.E.C. din Rusia", „Bednota", „Ekonomiceskaia Jizn", „Kommunisticeski Trud" și ai agenției telegrafice „Rosta". Inițiativa Comitetului din Moscova al P.C.(b) din Rusia de a edita această gazetă a fost călduros sprijinită de muncitorii tipografi, care au lucrat cu multă însuflețire la primul subotnic „gazetăresc". Gazeta a fost culeasă și tipărită de muncitorii tipografiei C.E.C. din Rusia și a fost difuzată printre participanții la munca voluntară din ziua de duminică 11 aprilie. La această gazetă au colaborat V. I. Lenin, Em. Iaroslavski, A. M. Kolontai, Demian Bednîi, A. S. Serafimovici, K. A. Timireazev și alții. — *327.*

124 *Al III-lea Congres general al muncitorilor din industria textilă din Rusia* a avut loc la Moscova între 16 și 20 aprilie 1920. La congres au participat 358 de delegați, din care 148 comuniști și 23 simpatizanți ai acestora. Pe ordinea de zi a congresului au figurat următoarele probleme: activitatea Comitetului Central al sindicatului, sarcinile sindicatelor și situația aprovizionării cu materii prime, situația din industria inului și a lînii, sarcinile sindicatului în domeniul refacerii transporturilor, problema alimentară, securitatea muncii și alte probleme. La ședința plenară din 19 aprilie a luat cuvîntul V. I. Lenin. În numele congresului, prezidiul l-a felicitat pe Lenin cu ocazia împlinirii a 50 de ani, iar delegații l-au ovaționat îndelung. Congresul a trimis mesaje de salut Armatei Roșii și Internaționalei a III-a, Comuniste. — *330.*

125 *Suharevka* — piață din Moscova, situată în jurul turnului Suharev, construit de Petru I în 1692. În anii intervenției militare străine și ai războiului civil, Suharevka a fost un centru de speculă. De atunci ea a devenit un sinonim al comerțului particular, „liber". În 1932 piața Suharevka a fost definitiv închisă, iar în 1934 a fost demolat turnul Suharev, care împiedica circulația. Astăzi pe teritoriul fostei piețe Suharevka se află Piața colhoznică. — *333.*

126 La 23 aprilie 1920, Comitetul din Moscova al P.C. (b) din Rusia a organizat, în cinstea celei de-a 50-a aniversări a lui V. I. Lenin, o festivitate la care au participat activiști de partid din Moscova. Despre activitatea marelui conducător au vorbit oameni care l-au cunoscut îndeaproape și care au lucrat împreună cu el încă înainte de Revoluția din Octombrie. A. M. Gorki, A. V. Lunacearski, M. S. Olminski, poeții proletari Kirillov și Alexandrovski au rostit cuvîntări pătrunse

www.dacoromanica.ro

de adîncă stimă şi simpatie. Întîmpinat cu multă căldură de către cei prezenţi, V. I. Lenin a rostit o cuvîntare de răspuns. — *338.*

127 V. I. Lenin se referă la o caricatură făcută de renumitul caricaturist Karrik în 1900, cu ocazia sărbătoririi narodnicului N. K. Mihailovski. Această caricatură fusese primită de Lenin de la E. D. Stasova în ziua celei de-a 50-a aniversări a naşterii sale. Caricatura înfăţişa pe marxiştii veniţi să-l felicite pe Mihailovski ca pe nişte copii mici. Trimiţînd lui V. I. Lenin această caricatură, Stasova scria că la aniversarea lui Mihailovski partidul se afla la vîrsta copilăriei şi avea extrem de puţini membri, dar acum el a crescut, „şi aceasta este opera mîinilor, minţii şi talentului Dumneavoastră". — *338.*

128 Decretul *„Cu privire la introducerea raţiei alimentare pentru cei din cîmpul muncii"* a fost adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului la 30 aprilie 1920 şi publicat la 4 mai în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 94. — *341.*

129 La raportul prezentat de V. I. Lenin, congresul a adoptat în unanimitate următoarea rezoluţie, care se păstrează la Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. : „Congresul al IV-lea general al muncitorilor din industria sticlei şi porţelanului din Rusia, ascultînd raportul tov. Lenin despre situaţia internaţională şi internă a Republicii sovietice, declară, în numele tuturor muncitorilor din industria sticlei şi porţelanului, că la prima chemare a guvernului muncitoresc-ţărănesc ei se vor ridica ca un singur om în apărarea cuceririlor Marii revoluţii ruse. Salutînd Republica Sovietică Azerbaidjană, congresul îşi exprimă speranţa că în viitorul cel mai apropiat steagul Republicii sovietice va flutura deasupra lumii întregi.

Trăiască marele conducător al proletariatului, tov. Lenin !". — *343.*

130 *P.P.S.* — Partidul socialist polonez (Polska Partia Socjalistyczna) — partid naţionalist reformist, înfiinţat în 1892. Sub înrîurirea muncitorilor de rînd, în tot cursul existenţei P.P.S., s-au format în rîndurile lui diferite grupări de stînga. Unele dintre ele au aderat ulterior la aripa revoluţionară a mişcării muncitoreşti poloneze.

În 1906, P.P.S. s-a scindat în „leviţa"-P.P.S. şi în aşanumita P.P.S.-„praviţa" („fracţiunea revoluţionară"), fracţiune şovină de dreapta. Sub influenţa partidului bolşevic, precum şi a S.D.R.P. şi L. (Social-democraţia din Regatul Poloniei şi din Lituania), „leviţa"-P.P.S. a evoluat treptat spre poziţii consecvent revoluţionare.

În anii primului război mondial, o mare parte din „leviţa"-P.P.S. s-a situat pe poziţii internaţionaliste, iar în decembrie 1918 a fuzionat cu S.D.R.P. şi L. Cele două partide fuzionate au format Partidul Muncitoresc Comunist din Polonia

www.dacoromanica.ro

(aceasta a fost denumirea Partidului Comunist din Polonia pînă în 1925).

Aripa de dreapta a P.P.S. şi-a continuat în timpul primului război mondial politica naţional-şovină; ea a organizat pe teritoriul Galiţiei legiuni poloneze, care au luptat de partea imperialismului austro-german. După crearea statului burghez polonez, aripa de dreapta a P.P.S. a fuzionat în 1919 cu organizaţiile P.P.S. de pe teritoriul polonez care fusese acaparat de Germania şi Austria, adoptînd din nou denumirea de P.P.S. Devenind partid de guvernămînt, P.P.S. a înlesnit trecerea puterii în mîinile burgheziei poloneze, a desfăşurat o propagandă anticomunistă sistematică şi a sprijinit politica de agresiune împotriva Ţării sovietice, politica de cotropire şi asuprire a Ucrainei apusene şi a Bielorusiei apusene. Unele grupări din P.P.S. care nu au fost de acord cu această politică au aderat la Partidul Comunist din Polonia.

După lovitura de stat fascistă a lui Pilsudski (din mai 1926), P.P.S. a trecut formal în rîndurile opoziţiei parlamentare; în realitate însă, el nu a dus o luptă activă împotriva regimului fascist, ci a continuat să-şi desfăşoare propaganda antisovietică şi anticomunistă. Elementele de stînga din P.P.S. au colaborat în aceşti ani cu comuniştii polonezi, sprijinind într-o serie de campanii tactica frontului unic.

În timpul celui de-al doilea război mondial, P.P.S. s-a scindat din nou. Partea lui reacţionară, şovină, care a adoptat denumirea de „Wolność, Rowność, Niepodległćś“ („Libertate, Egalitate, Independenţă“), a participat la „guvernul“ reacţionar polonez din emigraţie de la Londra. Cealaltă parte, adică aripa stîngă a P.P.S., care a adoptat denumirea de „Partid muncitoresc al socialiştilor polonezi“ (R.P.P.S.), sub influenţa „Partidului muncitoresc polonez“ (P.P.R.), înfiinţat în 1942, a aderat la frontul popular de luptă împotriva ocupanţilor hitlerişti, a participat la lupta pentru eliberarea Poloniei de sub robia fascistă şi a militat pentru stabilirea unor relaţii de prietenie cu U.R.S.S.

În 1944, după eliberarea părţii de răsărit a Poloniei de sub ocupaţia germană şi după formarea Comitetului polonez de eliberare naţională, R.P.P.S. şi-a reluat denumirea de P.P.S. şi, împreună cu P.P.R., a participat la construirea Poloniei democrat-populare. În decembrie 1948, P.P.R. şi P.P.S. au fuzionat, formînd Partidul Muncitoresc Unit Polonez (P.M.U.P.). — *344*.

131 *Decretul cu privire la rechiziţii şi confiscări* a fost adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului la 15 aprilie 1920. D. I. Kurski, comisarul poporului pentru justiţie, a fost însărcinat cu redactarea definitivă a decretului pînă la 20 aprilie.

La 16 aprilie, decretul definitiv redactat a fost semnat de V. I. Lenin; el a fost publicat în „Izvestiia C.E.C. din Rusia“ la 22 aprilie 1920. — *351*.

www.dacoromanica.ro

132 La scrisoarea adresată lui P. I. Popov, Lenin a anexat un proiect de tabel comparativ, întocmit de el, cu privire la consumul de produse alimentare al populației Republicii sovietice înainte de războiul imperialist și după Revoluția din Octombrie; proiectul a fost trimis Direcției Centrale de Statistică (D.C.S.) spre avizare. Datele puse la dispoziție de Direcția centrală de statistică au fost folosite de Lenin în raportul Comitetului Central la cel de-al IX-lea Congres al P.C.(b) din Rusia (vezi volumul de față, p. 265). — *354.*

133 Sub titlul documentului „Ședința din 2.II.1920" se află următoarea însemnare făcută de Lenin: „XII. 2 274 vagoane cu alimente; I. 1 415 vagoane cu alimente". Această însemnare pare să conțină date referitoare la numărul vagoanelor cu alimente sosite în decembrie 1919 și ianuarie 1920.

Proiectul de hotărîre al Consiliului Apărării a fost în întregime inclus în hotărîrile Consiliului Apărării din 2 februarie 1920, care, fiind semnate de Lenin, au fost trimise la 3 februarie tuturor departamentelor, împreună cu adaosul scris de Lenin (vezi volumul de față, p. 358). Hotărîrile Consiliului Apărării au fost publicate în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV, p. 64—67. — *357.*

134 Acest proiect de hotărîre a fost propus de Lenin în ședința Consiliului Comisarilor Poporului din 5 februarie 1920 în legătură cu discutarea raportului lui L. B. Krasin cu privire la avantajele ce se acordă muncitorilor care lucrează la repararea locomotivelor și la confecționarea de piese de schimb pentru căile ferate.

Toate punctele proiectului, cu excepția punctului 4, au fost tăiate de Lenin.

La raportul prezentat de L. B. Krasin a fost adoptată următoarea rezoluție: „Consiliul economic superior, Comisariatul poporului pentru aprovizionare și Comisariatul poporului pentru căile de comunicație vor examina amănunțit toate avantajele ce se acordă muncitorilor care lucrează la repararea locomotivelor și la confecționarea de piese de schimb pentru căile ferate, iar lista respectivelor întreprinderi va fi înaintată Consiliului Comisarilor Poporului". — *359.*

135 Problema *„asigurării funcționării neîntrerupte (zi și noapte) a celor mai bune ateliere de reparații"* a fost discutată în ședința Consiliului Comisarilor Poporului din 16 martie 1920, în legătură cu raportul prezentat de G. N. Melnicianski, președintele Consiliului sindicatelor din gubernia Moscova. Problema necesității de a imprima un ritm mai intens lucrărilor de reparare a locomotivelor a fost ridicată de Lenin în legătură cu situația dezastruoasă a căilor ferate, ceea ce a determinat Consiliul Comisarilor Poporului să examineze în aceeași ședință și o serie de alte probleme, a căror rezolvare era de asemenea menită să contribuie la îmbunătățirea situației din

www.dacoromanica.ro

transportul feroviar (asigurarea posibilităţilor de a comanda în străinătate locomotive şi piese de schimb necesare reparării materialului rulant, instituirea unei anchete în întreprinderile care repară vagoane şi locomotive pentru trenurile marşrutizate). — *359.*

136 Documentul de faţă conţine observaţiile critice făcute de V. I. Lenin pe marginea proiectului de rezoluţie (punctele 1—13) care urma să fie prezentat la Congresul de la Strasbourg al Partidului socialist francez ; proiectul de rezoluţie a apărut într-o foaie volantă editată de „Comitetul pentru refacerea Internaţionalei". În articolul „Însemnările unui publicist", Lenin a supus unei critici ample atît proiectul sus-menţionat, cît şi cel de-al doilea proiect de rezoluţie publicat în aceeaşi foaie volantă. Lenin arată că ambele proiecte de rezoluţie nu sînt bune de nimic ; ele ilustrează cu prisosinţă faptul că liderii Internaţionalei a II-a, văzînd că masele se simt irezistibil atrase spre bolşevism şi spre Puterea sovietică, caută o ieşire în recunoaşterea verbală a dictaturii proletariatului, continuînd însă să rămînă în fapt „fie duşmani ai dictaturii proletariatului, fie oameni care nu sînt capabili sau nu doresc să înţeleagă însemnătatea ei şi să lupte pentru instaurarea ei" (volumul de faţă, p. 137). — *360.*

www.dacoromanica.ro

INDICE DE LUCRĂRI ŞI IZVOARE CITATE SAU MENŢIONATE DE V. I. LENIN

Acordul cu privire la Başkiria Sovietică Autonomă, încheiat între Puterea sovietică centrală şi guvernul din Başkiria. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1919, nr. 63 (615), 23 martie, p. 2. — *104.*

Activitatea la sate. — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 15, 24 martie, p. 3—4. — *248.*

Albgardiştii, aliaţii şi ţările baltice. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 24, 4 februarie, p. 1. — *98—101.*

Apelul C.E.C. din Rusia către poporul polonez. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 25, 5 februarie, p. 1. — *102, 105, 152, 188, 203.*

Apelul comisiei socialiste internaţionale (de la Zimmerwald) şi al reprezentanţei din străinătate a C.C. al bolşevicilor. Către proletarii din toate ţările. — „Pravda" („Rabocii Puti"), Petrograd, 1917, nr. 171 (102), 10 noiembrie (28 octombrie), p. 3. Semnat: Comisia socialistă internaţională. Reprezentanţa din străinătate a Comitetului Central al bolşevicilor. — *177.*

Apelul din noiembrie 1917 adresat tuturor popoarelor — vezi Apelul comisiei socialiste internaţionale (de la Zimmerwald) şi al reprezentanţei din străinătate a C.C. al bolşevicilor.

„Buletinul Direcţiei centrale de statistică", Moscova, 1920, nr. 19—20, 1 martie. — *265, 308, 324.*

Către toate secţiile agricole. [Hotărîrea Comisariatului agriculturii cu privire la normele pentru efectuarea reîmpărţirilor de pămînt — în limitele lotului atribuit — în diferite obşti săteşti, localităţi rurale etc. 1 iulie 1919]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii

www.dacoromanica.ro

din Moscova", 1919, nr. 141 (693), 1 iulie, p. 3, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *108—109.*

C.E.C. din Rusia. (Ziua a doua a primei sesiuni). Şedinţa din dimineaţa zilei de 3 februarie. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 24 (871), 4 februarie, p. 1. — *111—113.*

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist din Rusia. Dare de seamă stenografică. (29 martie—4 aprilie 1920). Moscova, Gosizdat, 1920, 412 p. (P.C. (b) din Rusia). — *269, 272, 273, 274, 275, 276, 277—278, 280—281, 285, 288—292, 293, 294, 296, 299, 312, 313, 314, 324—326, 330, 340.*

Consiliul Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. către guvernul Poloniei şi poporul polonez. Declaraţie. [28 ianuarie 1920]. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 20, 30 ianuarie, p. 1. Sub titlul comun : În ajunul unei importante hotărîri. — *102, 105, 117, 152, 188, 203.*

Constituţia (Legea fundamentală) a Republicii Sovietice Federative Socialiste Ruse. Publicată în „Izvestiia Comitetului Executiv Central din Rusia" nr. 151 din 19 iulie 1918. Moscova, Ghiz., 1919, 16 p. (R.S.F.S.R.). — *68, 199, 214, 261, 263, 327.*

Cu privire la lichidarea aventurii lui Denikin. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 80 (927), 16 aprilie, p. 1, la rubrica : Agendă diplomatică. — *343—344.*

Cu privire la unirea republicilor sovietice Rusia, Ucraina, Letonia, Lituania şi Bielorusia în vederea luptei împotriva imperialismului mondial. [Decret emis de C.E.C. din Rusia la 1 iunie 1919]. — „Culegerea de hotărîri şi dispoziţii ale guvernului muncitoresc-ţărănesc", Moscova, 1919, nr. 21, 6 iunie, p. 280—281. Sub titlul comun : Decretele Comitetului Executiv Central din Rusia. — *104.*

Culegere de documente secrete din arhiva fostului Minister al Afacerilor Externe. Nr. 1—7. Editat de Comisariatul poporului pentru afacerile externe. Petrograd, tip. Com. pentru afacerile externe, decembrie 1917—februarie 1918. 7 volume. — *179, 189.*

„Culegerea de hotărîri şi dispoziţii ale guvernului muncitoresc-ţărănesc", Moscova, 1919, nr. 21, 6 iunie, p. 280—281. — *105.*

— 1919, nr. 36, 26 iulie, p. 415—416. — *109.*

De la Comisariatul poporului pentru afacerile externe. 5 februarie 1920. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 26, 6 februarie, p. 1. — *117.*

www.dacoromanica.ro

De la Comisariatul poporului pentru afacerile externe. [2 aprilie 1920]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 75 (922), 6 aprilie, p. 2, la rubrica : Agendă diplomatică. — *344.*

Declaraţia Consiliului Comisarilor Poporului adresată poporului polonez — vezi Consiliul Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. către guvernul Poloniei şi poporul polonez.

Decretul C.C.P. cu privire la cooperativele de consum. [29 martie (11 aprilie) 1918]. — „Pravda", Moscova, 1918, nr. 71, 13 aprilie (31 martie), p. 1, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale C.E.C. din Rusia, ale C.C.P. şi ale Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii. — *107—108.*

Decretul [C.C.P.] cu privire la reîmpărţirile de pămînt. [30 aprilie 1920].— „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 102 (949), 13 mai, p. 2, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *108—109.*

Decretul Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la unirea tuturor tipurilor de organizaţii cooperatiste. [27 ianuarie 1920]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 21 (868), 31 ianuarie, p. 2, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *108.*

Decretul [C.C.P.] pentru centralizarea conducerii căilor de comunicaţie, organizarea pazei lor şi ridicarea capacităţii lor de tranzit. [23 martie 1918]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor, soldaţilor şi cazacilor din Rusia", Moscova, 1918, nr. 59 (323), 28 martie, p. 2, la rubrica : Acte ale guvernului. — *283.*

[Despre atitudinea faţă de cooperaţie. Rezoluţie prezentată Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia de majoritatea din cadrul secţiei pentru problemele cooperaţiei la 3 aprilie 1920]. — În : Congresul al IX-lea al Partidului Comunist din Rusia. Dare de seamă stenografică. (29 martie—4 aprilie 1920). Moscova, Gosizdat, 1920, p. 330—331. (P.C. (b) din Rusia.) — *288, 291.*

[Despre atitudinea faţă de cooperaţie. Rezoluţie prezentată Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia de minoritatea din cadrul secţiei pentru problemele cooperaţiei la 3 aprilie 1920]. — În : Congresul al IX-lea al Partidului Comunist din Rusia. Dare de

www.dacoromanica.ro

seamă stenografică. (29 martie—4 aprilie 1920). Moscova, Gosizdat, 1920, p. 253—258. Sub titlul : Tezele raportului tov. Krestinski. — *288—289, 291—292.*

Despre sarcinile imediate ale construcţiei economice. [Rezoluţie adoptată la Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia în ziua de 31 martie 1920]. — În : Congresul al IX-lea al Partidului Comunist din Rusia. Dare de seamă stenografică. (29 martie—4 aprilie 1920). Moscova, Gosizdat, 1920, p. 371—383. — *296.*

Din raportul cu privire la editarea ziarelor „Pravda" şi „Bednota". — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 15, 24 martie, p. 4. — *248.*

„Ekonomiceskaia Jizn", Moscova, 1920, nr. 31, 12 februarie, p. 2. — *276, 280.*

— 1920, nr. 54, 10 martie, p. 1. — *229—230, 235, 270, 272, 282.*

— 1920, nr. 68, 28 martie, p. 1. — *270, 271, 272, 274, 282.*

Engels, F. Literatura din emigraţie. Iunie 1874—aprilie 1875. — *302.*

— *Prefaţă la ediţia a doua germană (1892) a lucrării „Situaţia clasei muncitoare din Anglia".* 21 iulie 1892. — *324—325.*

— *Prefaţă la ediţia engleză (1892) a lucrării „Situaţia clasei muncitoare din Anglia".* 11 ianuarie 1892. — *324—325.*

— *Scrisoare către K. Kautsky.* 12 septembrie 1882. — *324—325.*

— *Scrisoare către K. Marx.* 24 septembrie 1852. — *324—325.*

— *Scrisoare către K. Marx.* 7 octombrie 1858. — *324—325.*

— *Scrisoare către K. Marx.* 11 august 1881. — *324—325.*

— *Scrisoare către F. A. Sorge.* 21 septembrie 1872. — *324—325.*

— *Scrisoare către F. A. Sorge.* 5 octombrie 1872. — *324—325.*

— *Scrisoare către F. A. Sorge.* 4 august 1874. — *324—325.*

— *Scrisoare către F. A. Sorge.* 7 decembrie 1889. — *324—325.*

Finlanda şi Rusia Sovietică. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 68 (915), 28 martie, p. 1. Sub titlul comun : Cu privire la tratativele de pace. — *256.*

Goethe, J. W. Faust. — *144.*

Gusev, S. I. Probleme actuale ale construcţiei economice (Cu privire la tezele C.C. al P.C. din Rusia). Materiale pentru Congresul al IX-lea al P.C. din Rusia. Editat de Consiliul militar-revoluţionar al Frontului din Caucaz. F. l., tip. statului-major al Frontului din Caucaz, [1920]. 30 p. — *267.*

www.dacoromanica.ro

Hotărîrea C.E.C. din Rusia şi a Consiliului Comisarilor Poporului [cu privire la desfiinţarea pedepsei cu moartea. 17 ianuarie 1920]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 14 (861), 22 ianuarie, p. 2, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *106—107, 120.*

Hotărîrea Comisariatului poporului pentru agricultură. Cu privire la normele pentru efectuarea reîmpărţirilor de pămînt — în limitele lotului atribuit — în diferite obşti săteşti, localităţi rurale etc. [1 iulie 1919]. — „Culegerea de hotărîri şi dispoziţii ale guvernului muncitoresc-ţărănesc", Moscova, 1919, nr. 36, 26 iulie, p. 415—416. — *108—110.*

Hotărîrea Comisiei Extraordinare [Ceka] din Rusia. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 9 (856), 15 ianuarie, p. 1. — *105—107, 120.*

Hotărîrea Consiliului Apărării Muncitoreşti şi Ţărăneşti cu privire la Armata I revoluţionară a muncii. [15 ianuarie 1920]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 10 (857), 16 ianuarie, p. 1. Sub titlul comun : Armata Roşie a muncii. — *112—113.*

Hotărîrea Consiliului Apărării Muncitoreşti şi Ţărăneşti [cu privire la folosirea forţelor şi mijloacelor Armatei de rezervă a republicii în vederea îmbunătăţirii transportului feroviar în zona căii ferate Moscova-Kazan. 23 ianuarie 1920]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 19 (866), 29 ianuarie, p. 2, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *112—113.*

Hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la colectarea inului. [10 februarie 1920]. — „Ekonomiceskaia Jizn", Moscova, 1920, nr. 31, 12 februarie, p. 2. — *276, 280.*

Hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la reglementarea obligativităţii muncii. [29 ianuarie 1920]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 25 (872), 5 februarie, p. 2, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *112—113.*

Hotărîrea cu privire la Armata sovietică ucraineană a muncii, adoptată de Consiliul Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. de comun

www.dacoromanica.ro

acord cu Comitetul revoluţionar al Ucrainei. [20 ianuarie 1920]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 16 (863), 25 ianuarie, p. 2, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *112—113.*

Hotărîrea cu privire la Inspecţia muncitorească-ţărănească. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 28 (875), 8 februarie, p. 3. Sub titlul comun : Hotărîrile şi rezoluţiile adoptate de prima sesiune a Comitetului Executiv Central din Rusia al celei de-a VII-a legislaturi (2—7 februarie 1920). — *133, 208.*

Hotărîrea cu privire la Inspecţia muncitorească-ţărănească. [Proiect prezentat de Inspecţia muncitorească din Moscova]. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 4, 6 ianuarie, p. 2, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale Puterii sovietice. — *68, 107.*

Hotărîrile şi rezoluţiile adoptate de prima sesiune a Comitetului Executiv Central din Rusia al celei de-a VII-a legislaturi (2—7 februarie 1920). — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 28 (875), 8 februarie, p. 2—3. — *133.*

Insurecţia din decembrie 1905 de la Moscova. Culegere de articole, însemnări şi amintiri, apărută sub îngrijirea lui N. Ovseannikov. Secţia de presă a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova. Moscova, tip. de stat nr. 10, 1919, 275, [2]p. (Materiale privind istoria revoluţiei proletare. Culegerea nr. 3). — *27.*

„Iskra", [München], 1902, nr. 18, 10 martie, p. 1. — *338—339, 340.*

„Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, nr. 13, 2 martie, p. 1. — *269—270, 271, 272.*

— 1920, nr. 14, 12 martie, p. 1, 2. — *221, 223, 230, 231, 248, 260, 267, 268, 280.*

— 1920, nr. 15, 24 martie, p. 1—4. — *248.*

— 1920, nr. 16, 28 martie, p. 1—2. — *248.*

„Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1919, nr. 63 (615), 23 martie, p. 2. — *104.*

— 1919, nr. 141 (693), 1 iulie, p. 3. — *109.*

— 1920, nr. 9 (856), 15 ianuarie, p. 1. — *106—107, 120.*

www.dacoromanica.ro

— 1920, nr. 10 (857), 16 ianuarie, p. 1. — *112.*

— 1920, nr. 14 (861), 22 ianuarie, p. 1, 2. — *68, 106—107, 120.*

— 1920, nr. 16 (863), 25 ianuarie, p. 1, 2. — *55, 104, 112—113.*

— 1920, nr. 19 (866), 29 ianuarie, p. 2. — *112—113.*

— 1920, nr. 21 (868), 31 ianuarie, p. 2. — *108.*

— 1920, nr. 24 (871), 4 februarie, p. 1. — *112—113.*

— 1920, nr. 25 (872), 5 februarie, p. 2. — *112—113.*

— 1920, nr. 28 (875), 8 februarie, p. 2—3. — *95—96, 114, 133, 154, 155, 156, 161—162, 169—170, 185, 208, 301.*

— 1920, nr. 52 (899), 7 martie, p. 1. — *202.*

— 1920, nr. 68 (915), 28 martie, p. 1. — *256, 257, 344.*

— 1920, nr. 75 (922), 6 aprilie, p. 2. — *344.*

— 1920, nr. 80 (927), 16 aprilie, p. 1. — *343—344.*

— 1920, nr. 102 (949), 13 mai, p. 2. — *109—110.*

„Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor, muncitorilor, soldaţilor şi cazacilor din Rusia", Moscova, 1918, nr. 59 (323), 28 martie, p. 2. — *283.*

„Izvestiia C.E.C. şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 208, 27 octombrie, p. 1. — *177.*

— 1917, nr. 209, 28 octombrie, p. 1. — *14—15.*

— 1917, nr. 255, 19 decembrie, p. 4. — *182.*

„Izvestiia Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia", Petrograd. — *14—15.*

— 1917, nr. 88, 19 august, p. 3—4 ; nr. 89, 20 august, p. 3—4. — *14—15.*

În problema organizatorică. [Rezoluţie adoptată la Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia în ziua de 3 aprilie 1920]. — În : Congresul al IX-lea al Partidului Comunist din Rusia. Dare de seamă stenografică. (29 martie—4 aprilie 1920). Moscova, Gosizdat, 1920, p. 389—394. (P.C. (b) din Rusia). — *293, 294.*

Încheierea păcii cu Estonia. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 23, 3 februarie, p. 2, la rubrica : Ultimele ştiri. — *95.*

[Kalinin, M. I. Raport prezentat la primul Congres general al cazacilor muncitori din Rusia, 29 februarie 1920]. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 47, 2 martie, p. 1. Sub titlul comun : Primul Congres general al cazacilor muncitori din Rusia. — *173.*

www.dacoromanica.ro

[Kamenev, L. B.] Principalele sarcini ale clasei muncitoare în momentul actual. (Tezele lui L. Kamenev). — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 14, 12 martie, p. 1. — *267.*

Kautsky, K. Slavii şi revoluţia. — „Iskra", [München], 1902, nr. 18, 10 martie, p. 1. — *338—339, 340.*

„Kommunisticeskii Internaţional", Petrograd, 1919, nr. 7—8, noiembrie-decembrie, coloanele 969—974. — *135.*

„Kommunisticeskii Subbotnik", Moscova, 1920, 11 aprilie, 4 p. — *327.*

Krjijanovski, G. M. Conspectul articolului lui G. Krjijanovski, „Problemele electrificării industriei". — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 20, 30 ianuarie, p. 1. — *65.*

— *Sarcinile fundamentale în domeniul electrificării Rusiei.* Moscova, Gosizdat, 1920, 51 p., 1 filă hărţi. — *65, 114.*

[Lenin V. I.] Către organizaţiile P.C. din Rusia în legătură cu problema ordinii de zi a congresului partidului. — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 13, 2 martie, p. 1. Semnat : C.C. al P.C. din Rusia. — *269—270, 271, 272.*

— *Cuvîntarea rostită de tov. Lenin în ziua de 5 decembrie.* — „Pravda", Moscova, 1919, nr. 275, 7 decembrie, p. 2 ; nr. 276, 9 decembrie, p. 3 ; nr. 277, 10 decembrie, p. 3. — *94.*

— *Decret asupra păcii, adoptat în unanimitate la şedinţa din 26 octombrie 1917 a Congresului general al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Rusia.* — „Izvestiia C.E.C. şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 208, 27 octombrie, p. 1. — *177.*

— *Decret asupra pămîntului, adoptat de Congresul Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor* (la şedinţa din 26 octombrie, ora 2 noaptea). — „Izvestiia C.E.C. şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 209, 28 octombrie, p. 1. — *14.*

— *Despre înşelarea poporului cu lozincile libertăţii şi egalităţii.* (Cuvîntare rostită la Congresul educaţiei extraşcolare). [19 mai 1919]. — În : [Lenin, V. I.] Două cuvîntări rostite la primul Congres general al educaţiei extraşcolare. (6—19 mai 1919). Moscova, Gosizdat, 1919, p. 10—32 (R.S.F.S.R. Ziua propagandei sovietice). Înaintea titlului, autor : N. Lenin. — *303.*

— *Directivă a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia privind Inspecţia muncitorească*, 23 ianuarie 1920. — *68.*

— *Raport cu privire la sarcinile imediate ale Puterii sovietice* [prezentat la şedinţa din *29 aprilie 1918 a C.E.C. din Rusia]*. — *313.*

www.dacoromanica.ro

— *Raportul C.E.C. din Rusia şi al Consiliului Comisarilor Poporului prezentat la 5 decembrie [1919 la Congresul al VII-lea general al Sovietelor din Rusia]* — *vezi* Lenin, V. I. Cuvîntarea rostită de tov. Lenin în ziua de 5 decembrie.

— *[Raportul Comitetului Central prezentat în şedinţa din 29 martie 1920 a Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia].* — În : Congresul al IX-lea al Partidului Comunist din Rusia. Dare de seamă stenografică. (29 martie — 4 aprilie 1920). Moscova, Gosizdat, 1920, p. 8—21 (P.C. (b) din Rusia). — *269.*

— *[Raportul de activitate al Comitetului Central prezentat în ziua de 18 martie 1919 la Congresul al VIII-lea al P.C. (b) din Rusia.* — În : Congresul al VIII-lea al Partidului Comunist (bolşevic) din Rusia. Moscova, 18—23 martie 1919. Dare de seamă stenografică. Moscova, „Kommunist", 1919, p. 11—23. (P.C. (b) din Rusia). — *247.*

*— *Revoluţia proletară şi renegatul Kautsky.* Moscova—Petrograd, „Kommunist", 1918, 135 p. (P.C. (b) din Rusia). Înaintea titlului, autor : N. Lenin (Vl. Ulianov). — *236—237.*

*— *Sarcinile imediate ale Puterii sovietice.* Moscova, editura C.E.C. din Rusia, 1918. 30 p. Înaintea titlului, autor : N. Lenin. — *283—287, 313, 314.*

— *Scrisoare către muncitori şi ţărani cu prilejul victoriei asupra lui Kolceak.* — În : Lenin, V. I. Scrisoare către muncitorii şi ţăranii din Ucraina cu prilejul victoriilor asupra lui Denikin. Moscova, Ghiz, f.a., p. 17—32. Semnat : N. Lenin. — *40.*

— *Scrisoare către organizaţiile P.C. din Rusia cu privire la pregătirea congresului partidului* — *vezi* Lenin, V. I. Către organizaţiile P.C. din Rusia în legătură cu problema ordinii de zi a congresului partidului.

— *Scrisoarea lui Lenin către muncitori şi ţărani cu prilejul victoriei asupra lui Kolceak.* 24 august 1919. — „Pravda", Moscova, 1919, nr. 190, 28 august, p. 1. Semnat : N. Lenin. — *40.*

*— *[Şase teze despre sarcinile imediate ale Puterii sovietice].* — În : Lenin, V. I. Sarcinile imediate ale Puterii sovietice. Moscova, editura C.E.C. din Rusia, 1918, p. 28—30, în scrisoarea circulară a Prezidiului C.E.C. din Rusia „Către toate Sovietele guberniale, judeţene şi de plasă". Înaintea titlului, autor : N. Lenin. — *283, 284, 285—287, 313, 314.*

— *Tezele C.C. al P.C. (b) din Rusia în legătură cu situaţia de pe Frontul de est.* — „Pravda", Moscova, 1919, nr. 79, 12 aprilie, p. 2. Semnat : Comitetul Central al P.C. (b) din Rusia. — *37.*

**[Lenin, V. I. şi Zinoviev, G. E.] Împotriva curentului.* Culegere de articole apărute în „Soţial-Demokrat", „Kommunist" şi „Sbornik

www.dacoromanica.ro

Soţial-Demokrata". Editat de Sovietul de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd. Petrograd, tip. „Rabocee Delo", 1918. XVI. 550 p. ; 2 file portrete. Înaintea titlului, autor : G. Zinoviev şi N. Lenin. — *212.*

Losiţki, A. Consumul de pîine şi carne al populaţiei rurale în 1918—1919. „Buletinul Direcţiei centrale de statistică", Moscova, 1920, nr. 19—20, 1 martie. — *265, 308, 324.*

Mandatul model. Întocmit pe baza a 242 de mandate prezentate de deputaţi din diferite regiuni ale ţării la primul Congres general al Sovietelor de deputaţi ai ţăranilor din Rusia, care a avut loc la Petrograd în 1917. — „Izvestiia Sovietului de deputaţi ai ţăranilor din Rusia", Petrograd, 1917, nr. 88, 19 august, p. 3—4 ; nr. 89, 20 august, p. 3—4. — *13—14.*

Marx, K. Optsprezece brumar al lui Ludovic Bonaparte. Decembrie 1851—martie 1852. — *13.*

— *Războiul civil din Franţa.* Adresa Consiliului General al Asociaţiei Internaţionale a Muncitorilor cu privire la războiul civil din Franţa din 1871. Către toţi membrii Asociaţiei din Europa şi din Statele Unite. Aprilie—mai 1871. — *13.*

— *Rezumat al unei intervenţii a lui K. Marx în legătură cu mandatul lui Barry.* Din procesul-verbal al şedinţei din 3 septembrie 1872 a Congresului de la Haga al Asociaţiei Internaţionale a Muncitorilor. — *323—324.*

— *Scrisoare către L. Kugelmann.* 13 decembrie 1870. — *9.*

Moscova, comisarului poporului pentru afacerile externe. [Radiogramă primită de la ministrul de externe al Azerbaidjanului]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 16 (863), 25 ianuarie, p. 1, la rubrica : Agendă diplomatică. — *55, 103.*

O hotărîre în problema rusă. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 43, 26 februarie, p. 2, la rubrica : Telegrame. Sub titlul comun : În tabăra aliaţilor. — *167—168.*

[Ordinea de zi a Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia]. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 30, 11 februarie, p. 2, la rubrica : Înştiinţări. — *147.*

Osinski, N. ş.a. Teze cu privire la conducerea prin colegii şi la conducerea unică. (Pentru Congresul al IX-lea al P.C. din Rusia). — „Ekonomiceskaia Jizn", Moscova, 1920, nr. 68, 28 martie, p. 1. Semnat : N. Osinski, T. Sapronov, V. Maksimovski. — *269—270, 271, 272, 274, 282.*

„Pace Popoarelor" („Der Völkerfriede"), Petersburg. În limba germană. — *178.*

www.dacoromanica.ro

[Pilsudski, J.] Către toţi locuitorii Ucrainei. (Proclamaţia lui Pilsudski). Varşovia, 28. IV. 1920. — In : „Cartea roşie". Culegere de documente diplomatice cu privire la relaţiile ruso-poloneze în anii 1918—1920. Moscova, p. 104—105. (R.S.F.S.R. Comisariatul poporului pentru afacerile externe). — *343.*

Plenara Sovietului din Moscova în noua lui componenţă. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 52 (899), 7 martie, p. 1. — *202.*

„*Pravda*", Moscova, 1918, nr. 71, 13 aprilie (31 martie), p. 1. — *108.*

— 1919, nr. 79, 12 aprilie, p. 2. — *37.*

— 1919, nr. 190, 28 august, p. 1. — *40.*

— 1919, nr. 275, 7 decembrie, p. 2 ; nr. 276, 9 decembrie, p. 3 ; nr. 277, 10 decembrie, p. 3. — *94.*

— 1920, nr. 4, 6 ianuarie, p. 2. — *55, 68, 104, 106—107.*

— 1920, nr. 12, 18 ianuarie, p. 1. — *94, 156, 157, 160.*

— 1920, nr. 14, 22 ianuarie, p. 1. — *84.*

— 1920, nr. 20, 30 ianuarie, p. 1. — *65, 102, 106, 117, 152, 188, 203.*

— 1920, nr. 22, 1 februarie, p. 1. — *103—104.*

— 1920, nr. 23, 3 februarie, p. 2. — *95.*

— 1920, nr. 24, 4 februarie, p. 1. — *98—101.*

— 1920, nr. 25, 5 februarie, p. 1. — *102, 106, 152, 188, 203.*

— 1920, nr. 26, 6 februarie, p. 1. — *117.*

— 1920, nr. 30, 11 februarie, p. 2. — *147.*

— 1920, nr. 43, 26 februarie, p. 2. — *167—168.*

— 1920, nr. 47, 2 martie, p. 1. — *173.*

„*Pravda*" („Rabocii Puti"), Petrograd, 1917, nr. 171 (102), 10 noiembrie (28 octombrie), p. 3. — *177.*

**Programul Partidului Comunist (bolşevic) din Rusia.* Adoptat de Congresul al 8-lea al partidului, care a avut loc între 18 şi 23 martie 1919. Moscova. Petrograd, „Kommunist", 1919, 24 p. (P.C. (b) din Rusia). — *109, 150, 278.*

Proiectul de hotărîre cu privire la organizarea Inspecţiei muncitoreşti [prezentat de C.E.C. din Rusia şi de C.C.S. din Rusia]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 14 (861),

www.dacoromanica.ro

22 ianuarie, p. 1. Sub titlul comun : Introducere la proiectul de hotărîre cu privire la Inspecţia muncitorească. (Pentru şedinţa de la 1 februarie a sesiunii C.E.C. din Rusia). — *68*, *107*.

Propunerea Letoniei. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 68 (915), 28 martie, p. 1. Sub titlul comun : Cu privire la tratativele de pace. — *256*.

Propunerea Poloniei. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 68 (915), 28 martie, p. 1. Sub titlul comun : Cu privire la tratativele de pace. — *256*, *257*, *344*.

Radiograma ministrului afacerilor externe al Gruziei. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 22, 1 februarie, p. 1. — *103*.

Raportul C.C. al Uniunii Tineretului Comunist din Rusia. (Pe un an de activitate). — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 15, 24 martie, p. 2—3. Semnat : Comitetul Central al U.T.C. din Rusia. — *248*.

Raportul de activitate al secţiei C.C. pentru munca în rîndul femeilor. „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 14, 12 martie, p. 2. Semnat : Secţia C.C. pentru munca în rîndul femeilor. — *248*.

Raportul organizatoric al C.C. (Pentru Congresul al IX-lea al partidului). — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 16, 28 martie, p. 1—2. — *248*.

Raportul politic al C.C. — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 16, 28 martie, p. 1. Semnat : C.C. al P.C. (b) din Rusia. — *248*.

Raportul secţiei C.C. pentru probleme financiare. — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 16, 28 martie, p. 2. — *248*.

Recunoaşterea independenţei Finlandei. — „Izvestiia C.E.C. din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd", 1917, nr. 255, 19 decembrie, p. 4. — *182*.

Regulamentul privind funcţionarea comitetelor pentru obligativitatea muncii. [29 ianuarie 1920]. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 25 (872), 5 februarie, p. 2, la rubrica : Acte şi dispoziţii ale guvernului. — *112—113*.

www.dacoromanica.ro

Rezoluţia Comitetului Executiv Central al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor, ţăranilor şi cazacilor din Rusia, adoptată în şedinţa din 29 aprilie 1918, la raportul tov. Lenin „Cu privire la sarcinile imediate ale Puterii sovietice". — În : Lenin, V. I. Sarcinile imediate ale Puterii sovietice. Moscova, editura C.E.C. din Rusia, 1918, p. 27. Înaintea titlului, autor : N. Lenin. — *283, 284—285, 314.*

Rezoluţia cu privire la electrificare. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 28 (875), 8 februarie, p. 2. Sub titlul comun : Hotărîrile şi rezoluţiile adoptate de prima sesiune a Comitetului Executiv Central din Rusia al celei de-a VII-a legislaturi (2—7 februarie 1920). — *114, 156, 169—170.*

Rezoluţiile şi hotărîrile Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia. — În : Congresul al IX-lea al Partidului Comunist din Rusia. Dare de seamă stenografică. (29 martie—4 aprilie 1920). Moscova, Gosizdat, 1920, p. 369—397 (P.C. (b) din Rusia), în secţiunea : Anexe. — *299, 312, 313, 314, 324—325, 330, 340.*

Ridicarea blocadei. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 12, 18 ianuarie, p. 1. — *94, 156, 157, 160.*

Sarcinile imediate ale construcţiei economice. (Tezele elaborate de C.C. în vederea Congresului al IX-lea al partidului). — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 14, 12 martie, p. 1. — *221, 223, 230, 231, 260, 267—268, 280.*

Scrisoarea Comisariatului poporului pentru afacerile externe către guvernele Gruziei şi Azerbaidjanului. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 4, 6 ianuarie, p. 2, la rubrica : Ultimele ştiri. — *55, 103.*

Scrisoarea Partidului social-democrat independent din Germania — *vezi* Aufbau der Internationale.

Secţia de evidenţă şi repartizare. [Raportul secţiei] — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 15, 24 martie, p. 2. — *248.*

Secţia de informare şi statistică. (Raportul pe perioada 18 aprilie 1919 — 1 martie 1920). — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 15, 24 martie, p. 1—2. — *248.*

Secţia organizatorică şi de instructaj. [Raport de activitate]. — „Izvestiia C.C. al P.C. (b) din Rusia", Moscova, 1920, nr. 15, 24 martie, p. 2. Semnat : A. Sokolov. — *248.*

**Sveatiţki, N. V. Rezultatele alegerilor pentru Adunarea constituantă din Rusia.* — În : Un an de revoluţie rusă (1917—1918). Culegere de articole. Moscova, „Zemlea i Volea", 1918, p. 104—119. — *1—4, 5, 7, 10—11, 17, 19—20.*

www.dacoromanica.ro

Tezele C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la mobilizarea proletariatului industrial, obligativitatea muncii, militarizarea economiei naţionale şi folosirea unităţilor militare pentru nevoile economiei. — „Pravda", Moscova, 1920, nr. 14, 22 ianuarie, p. 1. — *84.*

Tomski, M. P. Sarcinile sindicatelor. (Tezele lui M. Tomski). — „Ekonomiceskaia Jizn", Moscova, 1920, nr. 54, 10 martie, p. 1. — *229—230, 235, 269—271, 272, 282.*

Tratatul de pace dintre Rusia şi Estonia. — „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor, cazacilor şi ostaşilor roşii din Rusia şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova", 1920, nr. 28 (875), 8 februarie, p. 2—3. — *95—96, 154, 156, 161, 185, 301.*

Tratatul de pace încheiat între Rusia, deoparte, şi Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria şi Turcia, de altă parte. Moscova, tip. Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Moscova, 1918, 150 p.; 1 filă hărţi. — *264.*

Troţki, L. D. Jean Longuet. — „Kommunisticeskii Internaţional", Petrograd, 1919, nr. 7—8, noiembrie-decembrie, coloanele 969—974. — *135.*

— *Munca, disciplina şi ordinea vor salva Republica socialistă sovietică.* Raport prezentat la Conferinţa Organizaţiei din Moscova a Partidului Comunist din Rusia în ziua de 28 martie 1918. Moscova, „Jizn i Znanie", 1918. 32 p. („Biblioteca ieftină", nr. 179). — *283.*

**Un an de revoluţie rusă* (1917—1918). Culegere de articole. Moscova, „Zemlea i Volea", 1918, 233 p. — *1—4, 5, 8, 10—11, 17, 19—20.*

Aufbau der Internationale. — „Freiheit", Berlin, 1920, Nr. 1/A 1, 1. Januar. Morgen-Ausgabe, S. 2. — *58.*

„*Avanti !*", Milano. — *136.*

— 1919, N. 279, 8 ottobre, p. 1. — *132.*

„*La Bataille*", Paris. — *139.*

Bauer, O. Der Weg zum Sozialismus. Berlin, „Freiheit", 1919. 32 S. — *143, 146.*

„*The Call*", Moscow. — *178.*

Crispien, A. Die Internationale. Vom Bund der Kommunisten bis zur Internationale der Weltrevolution. Berlin, „Freiheit", 1919. 40 S. — *62.*

„*Daily Express*", London. — *148.*

„*The Daily Herald*", London. — *216, 236—237*

www.dacoromanica.ro

Finland and the Bolshevists. — „The Times", London, 1919, No. 42, 239, Oktober 24, p. 4. — *181.*

Fjorton staters arméer och resurser mot Soviet-Ryssland. Härnadståget skall börja i dagarne. — „Folkets Dagblad Politiken", Stockholm, 1919, N:r 195, 25 august, s. 1. Sub titlu comun : Imperialismens dråpslag mot den ryska revolutionen. — *72, 131, 181.*

„Folkets Dagblad Politiken", Stockholm, 1919, N:r 195, 25 august, s. 1. — *72, 131, 181.*

„Freiheit", Berlin. — *58.*

— 1920, Nr. 1/A 1, 1. Januar. Morgen-Ausgabe, S. 2. — *58.*

„L'Humanité", Paris. — *139.*

In difesa della republica dei Soviet. [Rezoluţie adoptată la congresul partidelor socialiste din Italia. 7 octombrie 1919]. — „Avanti !", Milano, 1919, N. 279, 8 ottobre, p. 1. Sub titlu comun : La terza giornata del Congresso socialista. — *132.*

Judaslohn. — „Die Rote Fahne", Wien, 1919, Nr. 96, 2. September, S. 2. — *137.*

**Kautsky, K. Die Diktatur des Proletariats.* Wien, Brand, 1918. 63 S. — *320.*

— *Terrorismus und Kommunismus.* Ein Beitrag zur Naturgeschichte der Revolution. Berlin, Berger, 1919. 154 S. — *106.*

L. L. Offener Brief an Jakob Weltner. — „Die Rote Fahne", Wien, 1919, Nr. 84, 12. August, S. 1. — *137.*

„La Lanterne", Moscou. — *178.*

[Lenin, W. I.] Die Diktatur des Proletariats und der Renegat Karl Kautsky. Leipzig, Frank, 1919. 83 S. Înainte de titlu, autor : N. Lenin. — *236.*

— *The Proletarian Revolution and Kautsky the Renegade.* The Communist party. London, Strand, [1920]. 128 p. După titlu, autor : V. I. Ulianov (N. Lenin). — *236—237.*

Longuet, J. Comment on trompe nos camarades Russes. — „Le Populaire", Paris, 1920, N 624, 10 janvier. — *135.*

Loriot, F. Tout doux, Longuet ! — „La Vie Ouvrière", Paris, 1920, N 37, 16 janvier. — *135.*

**MacDonald, J. R. Parliament and Revolution.* Manchester, the national labour press, 1919. 116 p. (The socialist libr. 12). — *236.*

— *Socialist Review Outlook.* — „The Socialist Review", London, 1919, October-December, p. 305—329. Semnat : The Editor. — *236—237.*

www.dacoromanica.ro

Manifest der Internationale zur gegenwärtigen Lage, [angenommen auf dem Ausserordentlichen Internationalen Sozialistenkongress zu Basel]. — In : Ausserordentlicher Internationaler Sozialistenkongress zu Basel am 24. und 25. November 1912. Berlin, Buchh. „Vorwärts", 1912, S. 23—27. — *143.*

„*Opinion*", Paris, 1920, N 1, 3 janvier. — *179, 217.*

— 1920, N 2, 10 janvier. — *179, 217.*

— 1920, N 3, 17 janvier. — *179, 217.*

„*Le Populaire*", Paris, 1920, N 624, 10 janvier. — *135.*

Prierrefeu, J. Les Mémorandums du prince Sixte de Bourbon. — „Opinion", Paris, 1920, N 3, 17 janvier. — *179—180, 217.*

— *La mission secrète du prince Sixte de Bourbon.* — „Opinion", Paris, 1920, N 2, 10 janvier. — *179—180, 217.*

— *Une paix séparée avec l'Autriche, était-elle possible en 1917 ?* La mission secrète du prince Sixte de Bourbon d'après des mémorandums (6 decembre 1916—23 mai 1917). — „Opinion", Paris, 1920, N 1, 3 janvier. — *179—180, 217.*

R. Proletarian revolution in Russia. 1919. 440 p. — 295.

Reed, J. Ten Days that shook the World. New York, Boni and Liveright, 1919. 371 p. — *50.*

„*Robotnik*", Warszawa. — *344.*

„*Die Rote Fahne*", Wien. — 137, 142.

— 1919, Nr. 79, 2. August, S. 3. — *135—136.*

— 1919, Nr. 80, 5. August, S. 2—3. — *137.*

— 1919, Nr. 84, 12. August, S. 1. — *137.*

— 1919, Nr. 86, 14. August, S. 3 ; Nr. 87, 16. August, S. 3. — *137.*

— 1919, Nr. 91, 23. August, S. 1. — *137.*

— 1919, Nr. 96, 2. September, S. 2. — *137.*

„*The Socialist Review*", London. — *236—237.*

— 1919, October — December, p. 305—329. — *236—237.*

„*The Times*", London. — *181, 212.*

— 1919, No. 42, 239, October 24, p. 4. — *181.*

„*La Vie Ouvrière*", Paris, 1920, N 37, 16 janvier. — *135.*

Vier Monate Räterepublik. — „Die Rote Fahne", Wien, 1919, Nr. 80, 5. August, S. 2—3. — *137.*

www.dacoromanica.ro

„*Weltrevolution*“, Moskau. — *178.*

Wie und warum die ungarische Räteregierung fiel. — „Die Rote Fahne“, Wien, 1919, Nr. 86, 14. August, S. 3 ; Nr. 87, 16. August, S. 3. — *137.*

Wir klagen an ! — „Die Rote Fahne“, Wien, 1919, Nr. 91, 23. August, S. 1. — *137.*

„*The World*“, New York. — *157.*

Wortlaut der angenommenen Anträge. — In : Protokoll über die Verhandlungen des ausserordentlichen Parteitages in Leipzig vom 30. November bis 6. Dezember 1919. Berlin, „Freiheit“, f.a., S. 531—539. (Unabhängige Sozialdemokratische Partei Deutschlands). — *139.*

Zum Streikbruch der französischen Gewerkschaftsbonzen. — „Die Rote Fahne“, Wien, 1919, Nr. 79, 2. August, S. 3. — *135—136.*

www.dacoromanica.ro

INDICE DE NUME

A

Adler, Friedrich (1879—1960) — lider al aripii de dreapta a social-democraţiei austriece. După revoluţia din 1918 din Austria a trecut în tabăra contrarevoluţiei. V. I. Lenin l-a caracterizat pe Adler în acea perioadă drept unul dintre cei mai infami trădători ai socialismului. Adler a fost unul dintre organizatorii Internaţionalei a II½, centriste (1921—1923), iar după aceea unul dintre liderii aşa-numitei „Internaţionale muncitoreşti socialiste". — *62, 143, 145—146.*

Arjanov, M. M. (1873—1941) — pînă la Revoluţia Socialistă din Octombrie a lucrat în domeniul transporturilor. Din 1919 pînă în 1922 — şeful Direcţiei centrale a comunicaţiilor militare de pe lîngă Consiliul militar-revoluţionar al republicii, ulterior a avut munci de răspundere în Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţii. În ultimii ani de viaţă a fost membru în consiliul tehnico-ştiinţific al acestui Comisariat. — *357.*

Avanesov, V. A. (1884—1930) — membru al P.M.S.D.R. din 1903. A participat activ la prima revoluţie rusă din 1905—1907. Din 1907 pînă în 1913 a stat în Elveţia ; a fost secretarul Grupului unit al P.M.S.D.R. În 1914 s-a întors în Rusia, unde a aderat la bolşevici. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al fracţiunii bolşevice a Sovietului din Moscova şi membru al prezidiului acestuia. În octombrie 1917 a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd. În anii 1917—1919 — secretar şi membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia. În 1919 şi la începutul anului 1920 — membru al colegiului Controlului de stat. Din 1920 pînă în 1924 a fost membru al colegiului Comisiei extraordinare din Rusia, locţiitor al comisarului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, apoi locţiitor al comisarului poporului pentru comerţul exterior. Din 1925 — membru al prezidiului Consiliului economic superior din Rusia. În anii 1922—1927 — membru al C.E.C. al U.R.S.S. — *67, 68—69.*

Avilov, N. P. (Glebov, N.) (1887—1942) — membru al partidului bolşevic din 1904. A desfăşurat activitate de partid într-o serie de oraşe

www.dacoromanica.ro

din Rusia. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 — membru al Comisiei executive a Comitetului de partid din Petrograd, a lucrat în Biroul central al sindicatelor din Petrograd, iar apoi în prezidiul C.C.S. din Rusia. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a făcut parte din Consiliul Comisarilor Poporului în calitate de comisar al poporului pentru poştă şi telegraf. Începînd din 1918 a avut munci de răspundere în aparatul politic al armatei. În 1920 — membru al prezidiului C.C.S. din Rusia ; ulterior a lucrat pe linie sindicală, de stat şi de partid. În 1925, la Congresul al XIV-lea al P.C. (b) din U.R.S.S., a aderat la „noua opoziţie" ; după Congresul al XV-lea al partidului a declarat că-şi recunoaşte greşelile şi că se supune hotărîrilor partidului. Începînd din 1928 a fost director al Uzinei constructoare de maşini agricole din Rostov pe Don. — *234*.

B

Bauer, Otto (1882—1938) — unul dintre liderii social-democraţiei austriece şi ai Internaţionalei a II-a, ideolog al aşa-numitului „austromarxism". A avut o atitudine ostilă faţă de Revoluţia Socialistă din Octombrie. — *143—146*.

Bracke (Alexandre-Marie Desrousseaux)* (1861—1955) — unul dintre liderii Partidului socialist francez, secretar pentru relaţiile externe al acestui partid. Din 1900 a colaborat la o serie de publicaţii periodice ale P.S.F. ; a fost redactor la ziarul „L'Humanité" ; în mai multe rînduri a fost ales în Camera deputaţilor. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şovine. S-a pronunţat împotriva afilierii socialiştilor francezi la Internaţionala a III-a. Începînd din 1923 a reprezentat Partidul socialist francez în aşa-numita „Internaţională muncitorească socialistă". — *138*.

Bubnov, A. S. (1883—1940) — militant de seamă al partidului bolşevic şi al Statului sovietic. Membru al partidului bolşevic din 1903. A dus muncă de partid la Ivanovo-Voznesensk, Moscova, Petersburg şi în alte oraşe din Rusia. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Biroului regional Moscova al P.M.S.D. (b) din Rusia, membru al Comitetului din Petersburg şi al C.C. al partidului. A luat parte activă la pregătirea şi înfăptuirea Revoluţiei din Octombrie, a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd şi al Centrului militar-revoluţionar pentru conducerea insurecţiei. Începînd din 1918 a avut munci de răspundere pe linie de partid, de stat şi în armată. A făcut parte din grupul antipartinic al „comuniştilor de stînga". A fost membru al guvernului sovietic al Ucrainei şi al C.C. al P.C. (b) din Ucraina, membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului ucrainean şi al Consiliului militar-revoluţionar al districtului militar Caucazul de nord. În 1920—1921 a făcut parte din grupul oportunist al „centralismului democratic". În anii 1922—1923 a condus Secţia de agitaţie şi propagandă a C.C. al P.C. (b) din Rusia. În 1923 a semnat decla-

* În paranteze sînt scrise cu literă cursivă adevăratele nume de familie.

www.dacoromanica.ro

raţia troţkistă a celor 46 ; ulterior a participat la lupta împotriva troţkismului. Începînd din 1924 a fost şeful Direcţiei politice a Armatei Roşii muncitoreşti-ţărăneşti şi membru al Consiliului militar-revoluţionar al U.R.S.S. ; în 1925 — secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia. Din 1929 pînă în 1937 a fost comisar al poporului pentru învăţămînt al R.S.F.S.R. A fost ales în repetate rînduri membru şi membru supleant al C.C. al partidului. — *278.*

Buharin, N. I. (1888—1938) — din 1906 membru al partidului bolşevic ; a activat ca propagandist în diferite raioane ale Moscovei. În 1911 a emigrat din ţară. În 1915 a colaborat la revista „Kommunist" ; s-a situat pe poziţii nemarxiste în problema statului, a dictaturii proletariatului, a dreptului naţiunilor la autodeterminare etc. La Congresul al VI-lea al partidului a prezentat o schemă antileninistă de dezvoltare a revoluţiei, bazată pe negarea alianţei dintre clasa muncitoare şi ţărănimea săracă.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost redactor al ziarului „Pravda", membru al Biroului Politic al C.C., membru al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. S-a pronunţat în repetate rînduri împotriva politicii leniniste a partidului : în 1918 s-a aflat în fruntea grupului antipartinic al „comuniştilor de stînga" ; în timpul discuţiei din partid cu privire la sindicate (1920—1921) s-a situat mai întîi pe o poziţie „tampon", iar apoi a aderat la grupul lui Troţki ; începînd din 1928 a condus opoziţia de dreapta din rîndurile partidului. În 1929 a fost scos din Biroul Politic al C.C. În 1937, ca urmare a activităţii sale antipartinice, a fost exclus din rîndurile partidului. — *229, 234, 235, 277, 282.*

Burov, I. I. (1881—1950) — membru de partid din 1905. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a îndeplinit diferite munci pe linie politică şi culturală : în anii 1918—1920 a participat la organizarea trenurilor cu brigăzi de agitaţie şi de instructaj ale C.E.C. din Rusia. În 1922 a lucrat în cadrul Comisariatului poporului pentru agricultură la înfiinţarea Casei centrale a ţăranului ; ulterior a desfăşurat activitate redacţională şi publicistică. În ultimii ani de viaţă a fost director al unei case raionale de cultură. — *78.*

C

Caussy — socialist francez, a făcut parte din gruparea de centru a Partidului socialist francez ; la începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. — *135.*

Cernov, V. M. (1876—1952) — unul dintre liderii partidului socialiştilor-revoluţionari. Din mai pînă în august 1917 a fost ministru al agriculturii în guvernul provizoriu burghez ; a dus o politică de crunte represiuni împotriva ţăranilor care trecuseră la ocuparea pămînturilor moşiereşti. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul dintre organizatorii rebeliunilor antisovietice. În 1920 a emigrat. În străinătate a continuat să desfăşoare activitate antisovietică. — *5, 14.*

www.dacoromanica.ro

Churchill, Winston (1874—1965) — om politic englez, lider al partidului conservator în anii 1940—1955. Între 1908 şi 1929 a fost ministru în diferite guverne. În perioada 1918—1921, ca ministru de război, a fost unul dintre inspiratorii şi organizatorii intervenţiei armate împotriva Rusiei Sovietice. V. I. Lenin l-a calificat pe Churchill drept „duşman de moarte al Rusiei Sovietice".

În anii 1940—1945 a fost prim-ministru al unui guvern de coaliţie. În timpul celui de-al doilea război mondial a fost principalul iniţiator al politicii de tergiversare a deschiderii celui de-al doilea front, politică prin care se urmărea slăbirea Uniunii Sovietice. În 1945 fiind înfrînt în alegeri, guvernul Churchill a demisionat. În 1946 Churchill a rostit la Fulton (S.U.A.) un discurs care a marcat începutul „războiului rece" împotriva U.R.S.S. şi a ţărilor de democraţie populară. Ca lider al „opoziţiei parlamentare" în anii 1945—1950 şi din nou prim-ministru în anii 1951—1955, Churchill a promovat o linie orientată spre reînvierea militarismului german şi crearea de blocuri militare-politice îndreptate împotriva U.R.S.S. şi a ţărilor de democraţie populară. În 1955 a demisionat din postul de prim-ministru şi de lider al partidului conservator, dedicîndu-se scrierii de memorii şi lucrări istorice în care a căutat să justifice politica cercurilor guvernante ale Marii Britanii. — *131, 158, 161, 181, 184.*

Cirikov, E. N. (1864—1936) — scriitor. În nuvelele şi povestirile sale a criticat modul de viaţă filistin şi a scos în evidenţă criza narodnicismului. După înfrîngerea primei revoluţii ruse au apărut în creaţia scriitorului tendinţe decadente. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a emigrat. În străinătate a publicat articole îndreptate împotriva Puterii sovietice. — *215.*

Ciucin, F. G. (1883—1942) — membru al partidului bolşevic din 1904. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Sovietului de deputaţi ai soldaţilor din Tomsk, comisar la minele din Anjer şi Sudjensk, membru al Biroului regional din Siberia al P.M.S.D. (b) din Rusia. În anii 1918—1919 a activat în ilegalitate pe teritoriul cotropit de corpul de armată cehoslovac rebel şi de trupele lui Kolceak. A participat la lucrările Congresului al IX-lea al partidului. Începînd din 1923 a desfăşurat activitate ştiinţifică şi didactică în diferite instituţii de învăţămînt superior din Moscova. — *290, 291, 292.*

Clar, Fanny — socialistă franceză. A făcut parte din gruparea de centru a Partidului socialist francez, a fost redactor al ziarului „Le Populaire". La începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. După Congresul de la Tours al Partidului socialist francez (decembrie 1920) a rămas în rîndurile minorităţii care nu a aderat la Comintern. — *135.*

Clemenceau, Georges Benjamin (1841—1929) — om de stat şi om politic francez ; timp de mulţi ani a fost unul dintre liderii partidului radical. Din 1876 — membru al Camerei deputaţilor din Franţa. Între anii 1906 şi 1909 a fost şeful guvernului francez. Apărînd interesele

www.dacoromanica.ro

marelui capital, a promovat o politică de crunte represiuni împotriva clasei muncitoare. În timpul primului război mondial s-a manifestat ca un şovinist inveterat. Din noiembrie 1917, Clemenceau a venit din nou în fruntea guvernului francez, instaurînd în ţară un regim de dictatură militară. A fost unul dintre organizatorii şi inspiratorii blocadei şi ai intervenţiei armate împotriva Rusiei Sovietice. Fiind înfrînt în alegerile prezidenţiale din 1920, s-a retras din viaţa politică. — *141, 157, 158.*

Crispien, Arthur (1875—1946) — unul dintre liderii social-democraţiei germane, publicist. În anii 1917—1922 s-a aflat în fruntea aripii de dreapta a Partidului social-democrat independent din Germania. În 1920 a participat la Congresul al II-lea al Internaţionalei Comuniste ca membru al delegaţiei partidului „independenţilor". După ce s-a întors în Germania s-a pronunţat împotriva afilierii la Internaţionala Comunistă. În 1922 a revenit în Partidul social-democrat din Germania, a fost membru al C.C. al acestui partid. După instaurarea regimului fascist în Germania a emigrat în Elveţia. — *62.*

D

Delépine, Maurice — socialist francez, centrist ; la începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. — *135.*

Denikin, A. I. (1872—1947) — general ţarist ; în timpul războiului civil — una dintre căpeteniile mişcării albgardiste. După moartea generalului Kornilov, Denikin a fost comandant suprem al forţelor armate antisovietice din sudul Rusiei. După nimicirea armatei sale de către trupele sovietice a emigrat. — *17, 18, 21, 30, 41, 45, 47—48, 55, 74—75, 98, 103, 106, 110, 119, 121, 122, 126, 132, 144—150, 155, 158, 168, 175, 181—182, 190—192, 215, 231, 238, 240, 257, 266, 269, 293, 319, 334, 335, 343, 344.*

Dîbenko, P. E. (1889—1938) — membru al partidului bolşevic din 1912. În anii primului război mondial a desfăşurat muncă revoluţionară şi de propagandă în rîndurile armatei. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost preşedintele Comitetului central al Flotei din Marea Baltică (Ţentrobalt). A participat activ la pregătirea Flotei din Marea Baltică în vederea insurecţiei armate din octombrie 1917. La cel de-al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia a fost ales în Consiliul Comisarilor Poporului ca membru al Comitetului pentru problemele militare şi maritime. Din octombrie 1918 şi pînă la sfîrşitul războiului civil a comandat unităţi şi mari unităţi ale Armatei Roşii pe Frontul ucrainean, pe Frontul de sud, pe cel din Caucaz etc. După terminarea războiului civil a ocupat posturi de conducere în Armata Roşie. — *231.*

Dridzo, S. A. — *vezi* Lozovski, S. A.

www.dacoromanica.ro

Dunois, Amédée (n. 1879) — socialist francez. A colaborat la o serie de organe de presă socialiste. La începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. În decembrie 1920 a aderat la partidul comunist, a făcut parte din Comitetul de conducere al partidului. Ulterior a trecut pe poziţii troţkiste, fapt pentru care a fost exclus din partidul comunist ; în 1930 a revenit în Partidul socialist francez ; a avut o atitudine ostilă faţă de mişcarea comunistă şi faţă de U.R.S.S. — *135*.

Dzerjinski, F. E. (1877—1926) — eminent militant al partidului comunist şi al Statului sovietic, membru de partid din 1895. Unul dintre organizatorii social-democraţiei din Polonia şi Lituania. A desfăşurat muncă de partid în Polonia şi Rusia. Participant activ şi unul dintre conducătorii luptei proletariatului polonez în anii primei revoluţii ruse. În repetate rînduri a avut de suferit de pe urma represiunilor guvernului ţarist : a stat mai bine de 11 ani în închisori, la ocnă şi în deportare. De la Congresul al IV-lea al partidului — membru al C.C. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a desfăşurat muncă de partid la Moscova. În perioada de pregătire şi de înfăptuire a Revoluţiei Socialiste din Octombrie a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd şi al Centrului militar-revoluţionar pentru conducerea insurecţiei, creat de Comitetul Central al partidului. După victoria revoluţiei a fost preşedintele Comisiei extraordinare pe întreaga Rusie pentru lupta împotriva contrarevoluţiei şi sabotajului (Ceka). La începutul anului 1918 s-a situat pe o poziţie greşită în problema încheierii păcii de la Brest. În 1921 a fost numit comisar al poporului pentru căile de comunicaţie, păstrînd totodată şi funcţiile de preşedinte al Cekăi şi de comisar al poporului pentru afacerile interne ; din 1924 — preşedinte al Consiliului economic superior din Rusia. Începînd din iunie 1924 a fost membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia şi membru al Biroului Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia. — *106, 120*.

E

Eire, Lincoln — corespondent al ziarului burghez american „The World". — *157—163*.

Engels, Friedrich (1820—1895) — unul dintre întemeietorii comunismului ştiinţific, conducător şi învăţător al proletariatului internaţional, prieten şi tovarăş de luptă al lui K. Marx (vezi articolul lui V. I. Lenin „Friedrich Engels". Opere complete, vol. 2, Bucureşti, Editura politică, 1963, ed. a doua, p. 1—14). — *302, 324*.

F

Faure, Paul (n. 1878) — socialist francez, ziarist. În 1901 a fost unul dintre fondatorii Partidului socialist din Franţa. Începînd din 1920 a fost redactor-şef al ziarului „Le Populaire". A condus, împreună cu Jean Longuet, comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a, format

www.dacoromanica.ro

la începutul anului 1920 de elementele centriste din Partidul socialist francez. S-a pronunţat împotriva unităţii de acţiune a partidelor comunist şi socialist. Înainte de cel de-al doilea război mondial a sprijinit, sub masca pacifismului, politica müncheneză. După ocuparea Franţei de către Germania hitleristă a făcut parte din guvernul Pétain. — *135.*

Foch, Ferdinand (1851—1929) — mareşal francez. În timpul primului război mondial a fost comandant de armată, apoi şef al statului-major, comandant suprem al Forţelor armate ale Antantei. În anii 1918—1920 a fost unul dintre principalii organizatori ai intervenţiei armate împotriva Rusiei Sovietice, preşedinte al Consiliului militar al ţărilor Antantei şi unul dintre autorii tratatului de la Versailles. — *157, 161*

Frossard, Louis Oscar (n. 1889) — socialist francez, ulterior renegat al Partidului Comunist Francez. La începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. A participat la crearea Partidului Comunist Francez, a fost membru al Comitetului de conducere al partidului. În 1923 a părăsit mişcarea comunistă şi a trecut pe poziţiile reformismului. Înaintea celui de-al doilea război mondial a sprijinit politica müncheneză. În anii 1939—1940 — ministru al informaţiilor. A avut o atitudine ostilă faţă de mişcarea comunistă şi faţă de U.R.S.S. — *135.*

Frot, Eugène (n. 1883) — om politic francez. A fost membru al Partidului socialist francez ; s-a situat pe poziţii centriste. La începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. În 1934 — ministru de interne în guvernul Daladier. Înaintea celui de-al doilea război mondial a sprijinit politica müncheneză. În ianuarie 1941 a intrat în guvernul Pétain. A avut o atitudine ostilă faţă de mişcarea comunistă şi faţă de U.R.S.S. — *135.*

G

Glebov, N. — *vezi* Avilov, N. P.

Goltman, A. Z. (1894—1933) — a intrat în mişcarea muncitorească în anul 1910. În aprilie 1917 a intrat în partidul bolşevic. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a avut munci de conducere pe linie sindicală şi în domeniul economic. Din 1917 pînă la 1920 — membru al C.C. al sindicatului metalurgiştilor. În anii 1920—1921 — membru al prezidiului C.C.S. din Rusia ; în timpul discuţiei cu privire la sindicate — adept activ al platformei lui Troţki. Din 1922 a îndeplinit munci de răspundere în Consiliul economic superior din Rusia, în C.C.C. — I.M.Ţ., în Direcţia generală a aviaţiei civile. — *286.*

Gourdeau, Henri (1881—1961) — vechi militant al mişcării muncitoreşti şi comuniste. Din 1900 — membru al Partidului socialist din Franţa. A fost redactor al ziarului „La Lutte Sociale". La începutul anului 1920 Gourdeau a făcut parte din comitetul pentru refacerea

www.dacoromanica.ro

Internaţionalei a II-a. A participat la crearea Partidului Comunist Francez, a fost membru al Comitetului de conducere, iar apoi al C.C. al P.C.F. În timpul ocupaţiei hitleriste a participat în ilegalitate la lupta împotriva naziştilor. Pînă în 1959 — membru al consiliului municipal al Parisului şi al Consiliului general al departamentului Sena. — *135*.

Gukovski, I. E. (1871—1921) — şi-a început activitatea revoluţionară în 1898; bolşevic. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost comisar al poporului pentru finanţe; în 1919—1920 — reprezentant plenipotenţiar al R.S.F.S.R. în Estonia. — *59*.

Gulkevici, K. N. (n. 1865) — diplomat ţarist. În anii 1914—1916 — consilier în Ministerul Afacerilor Externe. În ajunul revoluţiei burghezo-democratice din februarie — ambasador extraordinar în Norvegia. În 1919 — ambasador al guvernului albgardist al lui Kolceak în Suedia. — *99*.

Gusev, S. I. (Drabkin, I. D.) (1874—1933) — bolşevic. Şi-a început activitatea revoluţionară în 1896, în rîndurile „Uniunii de luptă pentru eliberarea clasei muncitoare" din Petersburg. La Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a participat ca delegat al Comitetului din regiunea Donului; a făcut parte din majoritatea iskristă. Din decembrie 1904 pînă în mai 1905 — secretar al Biroului Comitetelor Majorităţii şi al Comitetului de partid din Petersburg, apoi — unul dintre conducătorii organizaţiei bolşevice din Odesa. Din ianuarie 1906 — membru al Comitetului din Moscova al P.M.S.D.R.; a participat la Congresul al IV-lea (de unificare) ca delegat al organizaţiei din Moscova. În octombrie 1917 a fost secretar al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd; începînd din 1918 — lucrător politic în Armata Roşie; în anii 1921—1923 — şeful Direcţiei politice şi membru al Consiliului militar-revoluţionar al republicii; din 1923 — secretar al C.C.C. a P.C. (b) din Rusia şi membru al colegiului Comisariatului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, iar din 1925 şef al secţiei de presă a C.C. al P.C. (b) din Rusia. În anii 1928—1933 — membru supleant al Prezidiului Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. — *267*.

H

Henderson, Arthur (1863—1935) — unul dintre liderii partidului laburist şi ai mişcării sindicale engleze. În anii 1908—1910 şi 1914—1917 — preşedinte al fracţiunii parlamentare laburiste. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şovine. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 s-a dus în Rusia pentru a desfăşura agitaţie în favoarea continuării războiului imperialist. În 1919 a fost unul dintre organizatorii Internaţionalei a II-a, de la Berna, iar din 1923 — preşedinte al Comitetului executiv al aşa-numitei „Internaţionale muncitoreşti socialiste". A făcut parte din mai multe guverne burgheze ale Angliei. — *146*.

www.dacoromanica.ro

I

Ioffe, A. A. (1883—1927) — remarcabil diplomat sovietic. A intrat în mişcarea social-democrată la sfîrşitul ultimului deceniu al secolului trecut. La Congresul al VI-lea al P.M.S.D. (b) din Rusia a fost primit, împreună cu interraioniştii, în partidul bolşevic, fiind totodată ales membru al C.C. În octombrie 1917 a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd. În 1918 s-a situat pe poziţiile „comuniştilor de stînga". În timpul tratativelor de pace de la Brest a făcut parte din delegaţia sovietică. Din aprilie pînă în noiembrie 1918 a fost reprezentant plenipotenţiar al R.S.F.S.R. la Berlin. A participat la tratativele dintre Rusia Sovietică şi guvernele unor ţări capitaliste. În anii 1925—1927 a aderat la opoziţia troţkistă. — *95.*

Işcenko, A. G. (n. 1895) — membru de partid din aprilie 1917. In iulie 1917 — membru al C.C. al Sindicatului lucrătorilor din întreprinderile de navigaţie de la Petrograd. În octombrie 1917 — comisar al unei flotile de torpiloare. În anii 1919—1921 şi 1924—1927 — preşedinte al C.C. al Sindicatului lucrătorilor din întreprinderile de navigaţie fluvială şi maritimă. A fost un participant activ al opoziţiei troţkiste din 1923 şi membru al centrului troţkist din Moscova, fapt pentru care în 1927 a fost exclus din partid ; în noiembrie 1929 — reprimit ; în februarie 1935 a fost din nou exclus pentru activitate contrarevoluţionară. — *229, 234.*

Iudenici, N. N. (1862—1933) — general în armata ţaristă. În anii 1905—1906 a comandat trupele în expediţia de represalii din Armenia. În 1917 a fost comandantul Frontului din Caucaz. După Revoluţia Socialistă din Octombrie — membru al „guvernului Regiunii de nord-vest", guvern contrarevoluţionar ; a fost comandant suprem al armatei albgardiste din nord-vest. S-a bucurat de un sprijin larg din partea imperialiştilor Antantei. În 1919 a încercat de două ori să cucerească Petrogradul, dar fără succes. Înfrînt de Armata Roşie în noiembrie 1919, s-a retras în Estonia, apoi a plecat în Anglia. — *30, 98, 119, 122, 126, 144, 145, 148, 149, 150, 175, 181, 182, 238, 240, 269, 293, 308.*

Iurenev, K. K. (1888—1938) — participant activ al mişcării revoluţionare din Rusia. A deţinut funcţii importante în aparatul de stat. Membru al P.M.S.D.R. din 1905. Din 1913 pînă în iulie 1917 a fost unul dintre conducătorii organizaţiei interraionale din Petrograd. După Revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 — membru al Comitetului executiv al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd, membru al C.E.C. La Congresul al VI-lea al P.M.S.D. (b) din Rusia a fost primit în partidul bolşevicilor împreună cu interraioniştii. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a avut funcţii de răspundere în aparatul de stat. A fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele militare şi maritime, a făcut parte din Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de est şi apoi al celui de vest ; în 1920 — membru al Comitetului din

www.dacoromanica.ro

Moscova al P.C. (b) din Rusia. Din iunie 1921 a lucrat în diplomaţie. — *273, 274.*

J

Jouhaux, Leon (1879—1954) — fruntaş al mişcării sindicale franceze şi internaţionale, reformist ; unul dintre liderii de dreapta ai Internaţionalei sindicale de la Amsterdam. În anii primului război mondial s-a situat pe poziţii şovine. — *136.*

K

Kalinin, M. I. (1875—1946) — eminent militant al partidului comunist şi al Statului sovietic, membru de partid din 1898. A activat în primele cercuri muncitoreşti marxiste ilegale şi în „Uniunea de luptă pentru eliberarea clasei muncitoare", întemeiată de V. I. Lenin la Petersburg. A participat activ la prima revoluţie rusă. A desfăşurat muncă de partid la Petersburg, Tiflis, Reval, Moscova şi în alte oraşe din Rusia. A fost supus, în repetate rînduri, măsurilor de represiune ale guvernului ţarist. În 1912, la Conferinţa a VI-a (de la Praga) a partidului a fost ales membru supleant al C.C., iar apoi a fost cooptat în Biroul din Rusia al C.C. al P.M.S.D.R. A fost unul dintre organizatorii ziarului „Pravda". În timpul revoluţiei burghezo-democratice din februarie 1917 — membru al Comisiei executive a Comitetului din Petersburg al partidului. A participat activ la insurecţia armată din octombrie 1917 din Petrograd. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost primar, apoi comisar al gospodăriei comunale a oraşului Petrograd. Din martie 1919 — preşedinte al C.E.C. din Rusia, din decembrie 1922 — preşedinte al C.E.C. al U.R.S.S., iar din 1938 — preşedinte al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. Din 1919 — membru al C.C., iar din 1926 — membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. — *173.*

Kamenev (Rozenfeld), L. B. (1883—1936) — membru al partidului bolşevic din 1901. A făcut parte din redacţia ziarelor „Proletarii" şi „Pravda". La Conferinţa a VII-a generală (din aprilie) a P.M.S.D. (b) din Rusia a fost ales în C.C. al partidului. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a adoptat o poziţie semimenşevică faţă de guvernul provizoriu şi în problema războiului, s-a ridicat împotriva liniei leniniste a partidului, orientată spre revoluţia socialistă. În octombrie 1917, în numele lui şi al lui Zinoviev, a publicat în ziarul semimenşevic „Novaia jizn" o declaraţie de dezavuare a rezoluţiei Comitetului Central cu privire la insurecţia armată, ceea ce însemna divulgarea unei hotărîri secrete a partidului, trădarea revoluţiei.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost preşedinte al Sovietului din Moscova, vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului, membru în Biroul Politic al C.C. În repetate rînduri s-a ridicat împotriva politicii leniniste a partidului : în noiembrie 1917 s-a pronunţat pentru crearea unui guvern de coaliţie în care să intre şi menşevicii şi socialiştii-revoluţionari, în 1925 a fost unul dintre organizatorii „noii opoziţii", iar în 1926 — unul dintre liderii blocului

www.dacoromanica.ro

antipartinic troţkisto-zinovievist. În 1927, Congresul al XV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S. l-a exclus din partid ca militant activ al opoziţiei troţkiste. În 1928 a declarat că-şi recunoaşte greşelile şi a fost reprimit în partid, dar, întrucît nu şi-a încetat activitatea antipartinică, în 1932 a fost din nou exclus din P.C. (b) al U.R.S.S. În 1933 a fost pentru a doua oară reprimit în partid. În 1934, pentru activitate antipartinică, a fost pentru a treia oară exclus din partid. — *267.*

Kapp, Wolfgang (1858—1922) — reprezentant al iuncherimii germane şi al clicii militariste imperialiste. În 1917 a fost unul dintre întemeietorii „partidului patriei", partid reacţionar. În martie 1920 a condus o lovitură de stat contrarevoluţionară, monarhistă-militară ; după eşecul ei a fugit în Suedia. S-a întors în Germania în 1922. — *186, 187.*

Karl I (Habsburg) (1887—1922) — împărat al Austriei (1916—1918). — *179, 180, 217.*

Kautsky, Karl (1854—1938) — unul dintre teoreticienii social-democraţiei germane şi ai Internaţionalei a II-a ; începînd din 1910 a devenit ideolog al centrismului (kautskismului), una dintre cele mai periculoase şi mai dăunătoare variante ale oportunismului. A fost redactorul revistei „Die Neue Zeit", publicaţie teoretică a social-democraţiei germane.

În mişcarea socialistă a intrat în 1874. Concepţiile sale din acea vreme reprezentau un amestec de lassalleanism şi anarhism. În 1881 a făcut cunoştinţă cu K. Marx şi F. Engels şi, sub influenţa lor, a aderat la marxism. În această perioadă a activităţii sale, el a publicat o serie de lucrări valoroase, ca „Doctrina economică a lui Karl Marx" (1887), „Problema agrară" (1899) ş.a., contribuind la popularizarea teoriei marxiste în Germania şi în alte ţări. Dar încă pe vremea aceea el a dat dovadă de inconsecvenţă ideologică, făcînd concesii revizionismului. La începutul secolului al XX-lea, inconsecvenţa ideologică a lui Kautsky s-a accentuat pe linia renunţării treptate la esenţa revoluţionară a marxismului. El a devenit ideologul centrismului. În timpul primului război mondial s-a situat în esenţă pe poziţiile social-şovinismului. A formulat teoria antimarxistă a „ultraimperialismului", care estompa contradicţiile imperialismului.

În 1918 Kautsky a luat atitudine împotriva revoluţiei din Germania. După victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie, Kautsky a negat necesitatea dictaturii proletariatului, opunîndu-i teoria utopică, neştiinţifică a democraţiei „pure", situată deasupra claselor. Concepţiile antimarxiste ale lui Kautsky au fost combătute de Engels, ca şi de fruntaşii aripii de stînga a social-democraţiei germane, şi supuse unei aspre critici de către V. I. Lenin, mai ales în lucrarea „Revoluţia proletară şi renegatul Kautsky" (1918). — *5, 9—10, 14, 16, 106, 236, 320, 338—339.*

Kerenski, A. F. (n. 1881) — socialist-revoluţionar. În anii primului război mondial a fost un social-şovinist înveterat. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost ministru al justiţiei,

www.dacoromanica.ro

ministru de război şi ministru al marinei, iar apoi prim-ministru în guvernul provizoriu burghez şi comandant suprem al armatei. După revoluţia socialistă din Octombrie a luptat împotriva Puterii sovietice; în 1918 a fugit peste graniţă. În prezent trăieşte în S.U.A., unde desfăşoară propagandă antisovietică. — *186, 212, 213, 222, 257, 336.*

Kiselev, A. S. (1879—1938) — membru de partid din 1898. A desfăşurat activitate de partid în mai multe oraşe din Rusia. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 — preşedinte al Sovietului din Ivanovo-Voznesensk, membru al Comitetului din Ivanovo-Voznesensk al P.M.S.D. (b) din Rusia. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a lucrat pe linie sindicală, economică şi de stat. În 1920 — preşedinte al sindicatului minerilor, membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia. În timpul discuţiei cu privire la sindicate (1920—1921) — adept al grupului antipartinic „opoziţia muncitorească". La Congresul al XII-lea al partidului a fost ales membru al Prezidiului Comisiei Centrale de Control a P.C. (b) din Rusia; ulterior — comisar al poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească a R.S.F.S.R. şi adjunct al comisarului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească a U.R.S.S. Din 1924 pînă în 1938 — secretar al C.E.C. al U.R.S.S. — *68, 69.*

Kolceak, A. V. (1873—1920) — amiral al flotei ţariste, monarhist, unul dintre principalii conducători ai contrarevoluţiei ruse în anii 1918—1919, protejatul Antantei. După Revoluţia Socialistă din Octombrie, cu sprijinul imperialiştilor din S.U.A., Anglia şi Franţa, el s-a proclamat cîrmuitor suprem al Rusiei şi a trecut în fruntea dictaturii militare burghezo-moşiereşti din Ural, Siberia şi Extremul Orient. Loviturile date de Armata Roşie şi creşterea mişcării partizanilor revoluţionari au grăbit sfîrşitul dictaturii lui Kolceak. Luat prizonier, la 7 februarie 1920 el a fost împuşcat în baza unei hotărîri a Comitetului revoluţionar din Irkutsk. — *17, 18, 30, 40, 47, 71, 74, 93, 98, 101, 103, 111, 119, 122, 144, 145, 149, 155, 158, 175, 181, 182, 190, 192, 202, 215, 231, 238, 240, 251, 257, 269, 308, 319, 334, 335.*

Koritschoner, Franz (1891—1942) — unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Austria în 1918; pînă în 1927 — membru al Comitetului Central al partidului. A fost redactor al ziarului „Die Rote Fahne", organul central al partidului. A condus Consiliul sindicatelor revoluţionare din Austria. A lucrat un timp, înainte de 1937, în Internaţionala Sindicală Roşie, la Moscova. — *142.*

Krasin, L. B. (1870—1926) — eminent om de stat sovietic. A intrat în mişcarea social-democrată în ultimul deceniu al secolului al XIX-lea. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a aderat la bolşevici. A participat activ la prima revoluţie rusă. La congresele al III-lea şi al IV-lea ale P.M.S.D.R. a fost ales membru al C.C., iar la Congresul al V-lea membru supleant al C.C. al P.M.S.D.R. În 1908 a emigrat. Cîtva timp a făcut parte din grupul antipartinic „Vpered"; ulterior s-a retras din viaţa politică şi a lucrat ca inginer în străinătate şi în Rusia. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul dintre organizatorii

www.dacoromanica.ro

aprovizionării Armatei Roşii, membru al Prezidiului Consiliului economic superior, comisar al poporului pentru comerţ şi industrie, pentru căile de comunicaţie. În 1919 a intrat în diplomaţie. În 1921 a fost numit comisar al poporului pentru comerţul exterior. În 1924 a fost trimis ca reprezentant plenipotenţiar al U.R.S.S. în Franţa, iar în 1925 în Anglia. — *66.*

Krasnov, P. N. (1869—1947) — general în armata ţaristă, participant activ la rebeliunea lui Kornilov din august 1917. La sfîrşitul lunii octombrie 1917 a comandat detaşamentele de cazaci trimise de Kerenski împotriva Petrogradului în timpul rebeliunii antisovietice. În 1918—1919 a condus armata albgardistă a cazacilor de pe Don. În 1919 a fugit în străinătate, unde şi-a continuat activitatea antisovietică ; ulterior a colaborat cu hitleriştii. A fost luat prizonier, judecat şi condamnat la moarte printr-o sentinţă a Colegiului militar al Tribunalului Suprem al U.R.S.S. — *313.*

Krestinski, N. N. (1883—1938) — a intrat în mişcarea social-democrată în 1903 ; în 1905 a aderat la bolşevici. În 1917 a fost preşedinte al comitetelor regionale Ekaterinburg şi Ural ale P.M.S.D. (b) din Rusia. În anii 1918—1921 a fost comisar al poporului pentru finanţe al R.S.F.S.R., secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia. Ulterior a fost reprezentant plenipotenţiar al U.R.S.S. în Germania şi locţiitor al comisarului poporului pentru afacerile externe. În 1918 s-a pronunţat, împreună cu „comuniştii de stînga", împotriva încheierii păcii de la Brest. În timpul discuţiei cu privire la sindicate (1920—1921) a fost adept al platformei lui Troţki. — *234, 235, 277, 290.*

Krîlenko, N. V. (1885—1938) — membru al partidului bolşevic din 1904. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a lucrat la ziarul „Soldatskaia Pravda", a participat la Conferinţa generală a organizaţiilor P.M.S.D. (b) din Rusia din armata de pe front şi din spatele frontului. A fost delegat la primul Congres general al Sovietelor din Rusia. A participat activ la Revoluţia Socialistă din Octombrie. La cel de-al II-lea Congres general al Sovietelor din Rusia a fost ales în Consiliul Comisarilor Poporului ca membru al Comitetului pentru problemele militare şi maritime, iar mai tîrziu a fost numit comandant suprem. Începînd din 1918 a lucrat în diverse organe ale justiţiei sovietice : a fost preşedinte al Tribunalului revoluţionar suprem de pe lîngă C.E.C. din Rusia, locţiitor al comisarului poporului pentru justiţie, procuror al republicii ; în 1931 a fost numit comisar al poporului pentru justiţie al R.S.F.S.R., iar în 1936 — comisar al poporului pentru justiţie al U.R.S.S. La congresele al XV-lea şi al XVI-lea ale partidului a fost ales membru al Comisiei Centrale de Control. — *231.*

Krjijanovski, G. M. (1872—1959) — vechi militant al partidului comunist ; renumit savant sovietic, inginer-energetician. A luat parte la mişcarea revoluţionară începînd din 1893 ; împreună cu V. I. Lenin, a fost unul dintre organizatorii „Uniunii de luptă pentru eliberarea clasei muncitoare" din Petersburg. La Congresul al II-lea al P.M.S.D.R.

www.dacoromanica.ro

a fost ales în lipsă membru al C.C. A participat îndeaproape la revoluţia din 1905—1907. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Sovietului din Moscova, făcînd parte din fracţiunea bolşevică. După victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie a lucrat la refacerea şi dezvoltarea sistemului energetic al Moscovei. În 1920, din însărcinarea lui Lenin, a condus Comisia de stat pentru electrificarea Rusiei (GOELRO). În anii 1921—1930 a condus Comisia de Stat a Planificării, a luat parte la elaborarea primului plan cincinal de dezvoltare a economiei naţionale a U.R.S.S., iar între 1930 şi 1932 a fost şeful Direcţiei generale a energeticii din cadrul Comisariatului poporului pentru industria combustibilului. În anii 1932—1936 a fost preşedinte al Comitetului pentru învăţămîntul superior de pe lîngă Comitetul Executiv Central al U.R.S.S. şi adjunct al comisarului poporului pentru învăţămînt al R.S.F.S.R. A fost ales în repetate rînduri membru al C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. şi al C.E.C. al U.R.S.S. În 1929 a fost ales membru al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., iar din 1929 pînă în 1939 a fost vicepreşedinte al acestei academii, precum şi director permanent al Institutului de energetică al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., înfiinţat de el; a scris o serie de lucrări ştiinţifice în domeniul energeticii. — *65—66, 114.*

Kun, Béla (1886—1939) — militant al mişcării muncitoreşti ungare şi internaţionale; unul dintre întemeietorii şi conducătorii Partidului Comunist din Ungaria. În timpul războiului imperialist mondial, aflîndu-se ca prizonier de război la Tomsk, a desfăşurat o muncă de propagandă revoluţionară în rîndurile prizonierilor. În 1916 a stabilit legături cu organizaţia locală a P.M.S.D.R. (b) şi a intrat în rîndurile partidului bolşevic. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost ales membru în Comitetul organizaţiei guberniale de partid Tomsk. În 1918 a fost preşedintele Federaţiei grupurilor de străini ale P.C. (b) din Rusia. În toamna anului 1918 s-a înapoiat în Ungaria. Arestat în februarie 1919, a fost eliberat în martie. În perioada existenţei Republicii Sovietice Ungare, Béla Kun a fost conducătorul de fapt al guvernului, deţinînd în el posturile oficiale de comisar al poporului pentru afacerile externe şi de membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele militare. După înfrîngerea revoluţiei din Ungaria, a emigrat în Austria, şi apoi în Rusia Sovietică. În 1920 a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de Sud, mai tîrziu — preşedinte al Comitetului revoluţionar din Crimeea. Începînd din 1921 a dus activitate de partid în Ural, a fost membru al Prezidiului C.E.C. al Sovietelor din Rusia, împuternicit al C.C. al P.C. (b) din Rusia în C.C. al Uniunii Tineretului Comunist din Rusia, membru al Prezidiului Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. — *137.*

L

Lansbury, George (1859—1940) — unul dintre liderii Partidului laburist englez. În 1892 a intrat în Federaţia social-democrată; în 1906 a aderat la laburişti. În anii 1910—1912 şi 1922—1940 a fost

www.dacoromanica.ro

membru al parlamentului. În perioada 1912—1922 a fost editorul şi redactorul cotidianului „The Daily Herald". Între 1929 şi 1931 — ministru al lucrărilor publice. În anii 1931—1935 — preşedinte al partidului laburist. — *301.*

Leiciagne, Lucie — socialistă franceză. A făcut parte din gruparea de centru a Partidului socialist francez ; la începutul anului 1920 a fost membră a comitetului pentru refacerea Internaţionalei a II-a. La Congresul de la Tours al Partidului socialist francez (decembrie 1920) a aderat la majoritatea care a format partidul comunist ; a fost aleasă în Comitetul de conducere al partidului. — *135.*

Lejava, A. M. (1870—1937) — membru de partid din 1904. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a avut munci de răspundere în aparatul de stat şi în economie. În anii 1918—1920 a fost preşedinte al Uniunii centrale a cooperativelor de consum ; din 1920 pînă în 1925 — locţiitor al comisarului poporului pentru comerţ exterior ; în anii 1925—1930 — locţiitor al preşedintelui Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. A fost membru al C.E.C. din Rusia şi al C.E.C. al U.R.S.S. în mai multe legislaturi. În perioada 1933—1937 a lucrat ca şef al Direcţiei generale a culturilor subtropicale din U.R.S.S. — *79.*

Lenin, V. I. (Ulianov, V. I., Lenin, N.) (1870—1924) — vezi date biografice. — *3, 32, 37, 41, 50, 68, 77, 78, 94, 135, 144, 173, 181, 202, 212, 234, 235, 236, 283, 313, 338, 367.*

Le Troquer, André (n. 1884) — om politic francez, publicist. A fost membru al Partidului socialist francez, unul dintre redactorii ziarului „L'Humanité". La începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. În noiembrie 1943 a fost numit comisar pentru probleme militare şi maritime al comitetului francez din Algeria, în 1946 — ministru de interne, din decembrie 1946 pînă în ianuarie 1947 — ministru al apărării naţionale. În februarie 1954 a ocupat postul de preşedinte al Adunării naţionale. — *135.*

Liebknecht, Karl (1871—1919) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti germane şi internaţionale ; unul dintre conducătorii aripii de stînga a social-democraţiei germane ; fiul lui Wilhelm Liebknecht. A luptat activ împotriva oportunismului şi a militarismului. În 1912 a fost ales deputat în Reichstag. În anii primului război mondial s-a situat pe poziţii internaţionaliste-revoluţionare. K. Liebknecht a fost unul dintre organizatorii şi conducătorii grupului „Die Internationale", care ulterior şi-a schimbat denumirea în „Spartacus", iar mai tîrziu în „Uniunea Spartacus". Pentru propaganda antimilitaristă desfăşurată, a fost judecat în 1916 şi condamnat la muncă silnică. În timpul revoluţiei din noiembrie 1918 din Germania s-a aflat, împreună cu R. Luxemburg, în fruntea avangărzii revoluţionare a muncitorilor germani. A fost redactor al ziarului „Die Rote Fahne" şi unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Germania şi conducătorii insurecţiei muncitorilor berlinezi din ianuarie 1919. După înăbuşirea insurecţiei, a fost ucis în mod bestial de către contrarevolu-

www.dacoromanica.ro

ţionari. Caracterizînd activitatea lui K. Liebknecht, Lenin scria: „Acest nume este simbolul conducătorului devotat intereselor proletariatului, simbolul devotamentului faţă de revoluţia socialistă... Acest nume este simbolul luptei neîmpăcate împotriva imperialismului, nu în vorbe, ci în fapte..." (Opere complete, vol. 37, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a II-a, p. 474). — *177, 187, 214, 254, 306.*

Litvinov, M. M. (1876—1951) — militant al partidului bolşevic, om de stat, remarcabil diplomat sovietic. Membru al P.M.S.D.R. din 1898. A fost agent al „Iskrei"; a participat la prima revoluţie rusă din 1905—1907. Din iunie 1914 a fost reprezentant al C.C. al P.M.S.D.R. în Biroul socialist internaţional. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a lucrat în diplomaţie. Din 1921 Litvinov a fost locţiitor al comisarului poporului pentru afacerile externe. Din 1930 pînă în 1939 — comisar al poporului pentru afacerile externe. În anii 1941—1943 a fost locţiitor al comisarului poporului pentru afacerile externe şi ambasador al U.R.S.S. în S.U.A.; după întoarcerea din S.U.A. a fost pînă în 1946 locţiitor al comisarului poporului pentru afacerile externe. La Congresul al XVII-lea al partidului a fost ales membru al C.C. al P.C. (b) din U.R.S.S.; a fost membru al C.E.C. al U.R.S.S. şi deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S. În 1936, la Montreux, a căzut de acord cu N. Titulescu asupra textului unui tratat de asistenţă mutuală între U.R.S.S. şi România. — *31, 77.*

Lloyd George, David (1863—1945) — om politic englez, lider al partidului liberal. Din 1890 — membru al parlamentului. În anii 1905—1908 a fost ministru al comerţului, iar în anii 1908—1915 — ministru de finanţe. Prin măguleli, minciuni, precum şi prin făgăduieli făcute muncitorilor, a încercat să împiedice crearea în Anglia a unui partid revoluţionar al clasei muncitoare. În anii 1916—1922, în calitate de prim-ministru, a căutat să consolideze poziţiile imperialismului englez în Orientul Apropiat şi Mijlociu, precum şi în Balcani; a reprimat cu cruzime mişcarea de eliberare naţională din colonii şi din ţările dependente. După revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul dintre inspiratorii şi organizatorii intervenţiei armate şi ai blocadei împotriva Statului sovietic. — *144, 145, 158, 361.*

Longuet Jean (1876—1938) — unul dintre liderii Partidului socialist francez şi ai Internaţionalei a II-a, publicist. În anii primului război mondial a condus minoritatea centristă-pacifistă a Partidului socialist francez. A fost unul dintre fondatorii şi redactorii ziarului „Le Populaire", organ al centriştilor francezi. S-a pronunţat împotriva afilierii Partidului socialist francez la Internaţionala Comunistă şi a creării Partidului Comunist Francez. Din 1921 a fost membru al Comitetului executiv al Internaţionalei de la Viena (a II½), iar din 1923 unul dintre conducătorii aşa-numitei „Internaţionale muncitoreşti socialiste".

În deceniul al 4-lea s-a pronunţat pentru unitatea de acţiune a socialiştilor şi comuniştilor împotriva fascismului, a făcut parte din organizaţii internaţionale de luptă împotriva fascismului şi a războiului. — *5, 16.*

www.dacoromanica.ro

Loriot, Ferdinand (1870—1930) — socialist francez. În anii primului război mondial s-a situat pe poziţii internaţionaliste ; la Conferinţa de la Kiental (1916) a aderat la stînga zimmerwaldiană. În anii 1920—1927 a făcut parte din Partidul Comunist Francez. A fost delegat la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste.
În 1927 a fost exclus din partid pentru oportunism de dreapta. — *135.*

Louis, Paul (1872—1955) — socialist francez, scriitor şi publicist. A colaborat la „Le Populaire" şi la multe alte ziare şi reviste. La începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. După scindarea Partidului socialist francez, la Congresul de la Tours (decembrie 1920), a intrat în partidul comunist, din care s-a retras însă în 1923 ; ulterior a înfiinţat aşa-numitul „Partid al unităţii proletare". Începînd din 1944 a colaborat la ziarul reacţionar „Le Parisien Libéré". — *135.*

Lozovski (Dridzo), S. A. (1878—1952) — membru al P.M.S.D.R. din 1901. Din 1909 pînă în 1917 a trăit în emigraţie, unde a aderat la grupul bolşevicilor-conciliatori. În iunie 1917 s-a înapoiat în Rusia ; la Conferinţa a III-a generală a sindicatelor din Rusia (iulie 1917) a fost ales secretar al C.C.S. din Rusia. În decembrie 1917 a fost exclus din rîndurile P.M.S.D. (b) din Rusia pentru acţiunile sale îndreptate împotriva politicii partidului. Ulterior a condus grupul social-democraţilor internaţionalişti ; în decembrie 1919 a fost reprimit în P.C. (b) din Rusia împreună cu membrii acestei grupări. În 1920 a fost preşedintele Consiliului gubernial al sindicatelor din Moscova. Din 1921 pînă în 1937 a fost secretar general al Internaţionalei Sindicale Roşii, director la Goslitizdat. Între 1939—1946 — adjunct al comisarului poporului pentru afacerile externe (apoi al ministrului de externe) al U.R.S.S. Începînd de la Congresul al XV-lea al partidului — membru supleant al C.C., iar de la Congresul al XVIII-lea — membru în C.C. al P.C. (b) al U.R.S.S. — *229, 231.*

Lutovinov, I. H. (1887—1924) — membru de partid din 1904. A desfăşurat activitate de partid într-o serie de oraşe din Rusia. A fost supus în repetate rînduri represiunilor din partea guvernului ţarist. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a participat activ la războiul civil pe Don şi în Ucraina ; a făcut parte din C.C. ilegal al P.C. (b) din Ucraina. Ulterior a activat pe linie sindicală şi de stat. Din 1920 — membru al C.C. al Sindicatului metalurgiştilor şi membru în Prezidiul C.E.C. din Rusia ; a făcut parte din prezidiul C.C.S. din Rusia. În timpul discuţiei cu privire la sindicate (1920—1921) a fost un participant activ al grupului antipartinic „opoziţia muncitorească". — *234, 276.*

Luxemburg, Rosa (1871—1919) — militantă de seamă a mişcării muncitoreşti internaţionale, unul dintre liderii aripii de stînga a Internaţionalei a II-a. A fost unul dintre întemeietorii şi conducătorii Partidului social-democrat din Polonia. Începînd din 1897 a participat activ la mişcarea social-democrată germană, a luptat împotriva bern-

www.dacoromanica.ro

steinismului şi a millerandismului. A luat parte la prima revoluţie rusă (la Varşovia).

De la începutul primului război mondial s-a situat pe poziţii internaţionaliste. A fost unul dintre iniţiatorii creării în Germania a grupului „Die Internationale", care ulterior şi-a schimbat denumirea în „Spartacus", iar mai tîrziu în „Uniunea Spartacus". În timpul revoluţiei din noiembrie 1918 din Germania, a fost unul dintre conducătorii avangărzii revoluţionare a muncitorilor germani. A participat la Congresul de constituire a Partidului Comunist din Germania, congres la care a avut un rol conducător. În ianuarie 1919 a fost arestată şi în mod bestial ucisă de contrarevoluţionari. — *187, 306.*

M

MacDonald, James Ramsay (1866—1937) — om politic englez, unul dintre fondatorii şi liderii Partidului laburist independent şi ai Partidului laburist. A promovat o politică ultraoportunistă, a propagat teoria colaborării între clase şi a integrării treptate a capitalismului în socialism. La începutul primului război mondial s-a situat pe poziţii pacifiste, iar apoi a pornit pe calea sprijinirii făţişe a burgheziei imperialiste. În anii 1918—1920 a încercat să împiedice lupta muncitorilor englezi care se ridicaseră împotriva intervenţiei antisovietice. În anii 1924 şi 1929—1931 a deţinut postul de prim-ministru. Guvernul laburist MacDonald a promovat o politică antimuncitorească, a reprimat mişcarea de eliberare naţională din coloniile engleze. În anii 1931—1935, MacDonald s-a aflat în fruntea aşa-numitului „guvern naţional", a cărui politică o stabileau conservatorii. — *236—237.*

Martov, L. (Ţederbaum, I. O.) (1873—1923) — unul dintre liderii menşevismului. În anii reacţiunii şi ai noului avînt revoluţionar a fost lichidator. În perioada primului război mondial s-a situat pe poziţii centriste. În 1917 s-a aflat în fruntea grupului menşevicilor-internaţionalişti. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a luat atitudine împotriva Puterii sovietice. În 1920 a emigrat în Germania ; a editat la Berlin revista menşevică contrarevoluţionară „Soţialisticeski Vestnik". — *5, 14.*

Marx, Karl (1818—1883) — întemeietor al comunismului ştiinţific, gînditor genial, conducător şi învăţător al proletariatului internaţional (vezi articolul lui V. I. Lenin „Karl Marx (Scurtă schiţă biografică şi expunere a marxismului)". Opere complete, vol. 26, Bucureşti, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 43—92). — *9, 12—13, 302, 321, 324.*

Mauranges — socialist francez, centrist. La începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. — *135.*

Maurin, Maurice (n. 1879) — socialist francez. A făcut parte din gruparea de centru a Partidului socialist francez. În noiembrie 1920 a intrat în comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. Pînă în

www.dacoromanica.ro

1938 a fost membru al comisiei administrative permanente a partidului socialist. — *135.*

Maximovski, V. N. (1887—1941) — membru de partid din 1903. A desfăşurat activitate de partid într-o serie de oraşe din Rusia. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a lucrat pe linie de partid şi de stat: secretar al Comitetului regional de partid din Moscova, şeful secţiei de evidenţă şi repartizare a C.C. al partidului, locţiitor al comisarului poporului pentru învăţămînt al R.S.F.S.R. În perioada încheierii păcii de la Brest a fost unul dintre „comuniştii de stînga". În anii 1920—1921 a fost un membru activ al grupului antipartinic al „centralismului democratic"; în 1923 a semnat platforma troţkistă a celor 46, aderînd apoi la „noua opoziţie". După Congresul al XIV-lea al partidului a părăsit rîndurile opoziţiei. Începînd din 1929 a desfăşurat activitate ştiinţifică şi didactică în diferite instituţii de învăţămînt superior. — *270, 271, 272, 273—274.*

Mayèras, Barthèlemy (n. 1879) — socialist francez, ziarist. S-a situat pe poziţii centriste. A colaborat activ la ziarul „Le Populaire" şi la alte organe de presă ale centriştilor francezi. Membru al conducerii Partidului socialist francez, adept al unităţii cu elementele social-şovine făţişe din partid. La începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a — *135.*

Miliutin, V. P. (1884—1938) — a intrat în mişcarea social-democrată în 1903; la început a fost menşevic, iar din 1910 — bolşevic. A desfăşurat activitate de partid într-o serie de oraşe din Rusia. La Conferinţa a VII-a generală (din aprilie) a P.M.S.D. (b) din Rusia a fost ales membru al C.C. al partidului. La Congresul al II-lea general al Sovietelor a intrat în Consiliul Comisarilor Poporului în calitate de comisar al poporului pentru agricultură. În noiembrie 1917 s-a pronunţat pentru formarea unui guvern de coaliţie în care să intre şi menşevicii şi socialiştii-revoluţionari şi, declarîndu-se în dezacord cu politica partidului, a ieşit din C.C. şi din guvern. În anii 1918—1921 a fost vicepreşedinte al Consiliului economic superior, apoi a deţinut alte funcţii de răspundere în aparatul de stat şi economic; a fost membru supleant al C.C. al partidului şi membru al C.C.C. — *280, 281, 288, 289, 290, 291.*

Millerand, Alexandre Etienne (1859—1943) — om politic şi publicist francez. La sfîrşitul secolului al XIX-lea s-a alăturat mişcării socialiste. În 1899 a intrat într-un guvern burghez reacţionar, practicînd politica oportunistă de colaborare cu burghezia. În 1904 a fost exclus din Partidul socialist francez. În anii 1909—1910, 1912—1913, 1914—1915 a ocupat diverse posturi în guvern. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost unul din organizatorii intervenţiei antisovietice. În perioada 1920—1924 a fost preşedinte al Republicii Franceze.

V. I. Lenin a demascat millerandismul ca fiind o trădare a intereselor proletariatului, o expresie practică a revizionismului şi a scos la iveală rădăcinile lui sociale. — *144, 145, 158.*

www.dacoromanica.ro

Mouret, Jean (n. 1863) — socialist francez. A făcut parte din gruparea de centru a Partidului socialist francez. În 1919 a fost membru al Camerei deputaţilor. La începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. — *135.*

N

Nicolaie al II-lea (Romanov) (1868—1918) — ultimul împărat al Rusiei ; a domnit din 1894 pînă la revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917. La 17 iulie 1918 a fost executat la Ekaterinburg (Sverdlovsk), în baza unei hotărîri a Sovietului regional de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Ural. — *179, 180, 181.*

Nobel — industriaş suedez. Pînă la instaurarea Puterii sovietice a fost proprietar al unor mari întreprinderi petroliere din Baku. — *345.*

Noske, Gustav (1868—1946) — unul dintre liderii oportunişti ai Partidului social-democrat din Germania. În 1918, în timpul revoluţiei din noiembrie din Germania, a fost unul dintre conducătorii acţiunii de înăbuşire a mişcării revoluţionare a marinarilor din Kiel. În anii 1919—1920 — ministru de război ; a organizat represiunile împotriva muncitorilor berlinezi şi a pus la cale asasinarea lui K. Liebknecht şi a Rosei Luxemburg, ceea ce i-a atras porecla de „cîine sîngeros". Mai tîrziu a fost preşedinte al provinciei prusiene Hanovra. În perioada dictaturii fasciste, guvernul hitlerist i-a acordat o pensie de stat. V. I. Lenin a arătat că Noske a fost un „social-trădător" şi unul „dintre cei mai odioşi călăi, ieşiţi din rîndurile muncitorilor, dar care au trecut în slujba monarhiei şi a burgheziei contrarevoluţionare" (Opere complete, vol. 38, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 304). — *62, 140.*

Novîh, G. E. — *vezi* Rasputin, G. E.

O

Obolenski, V. V. — *vezi* Osinski, N.

Oleinikov — ofiţer albgardist. La sfîrşitul anului 1919 a trecut de partea Puterii sovietice şi a remis guvernului sovietic o serie de documente secrete care demascau politica imperialistă a Americii, Angliei şi Franţei. — *98.*

Osinski, N. (Obolenski, V. V.) (1887—1938) — membru al partidului bolşevic din 1907. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a lucrat în Biroul regional Moscova al P.M.S.D. (b) din Rusia, a făcut parte din redacţia ziarului bolşevic „Soţial-Demokrat".

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost director al Băncii de Stat a R.S.F.S.R., preşedinte al Consiliului economic superior. În 1918 a fost unul dintre autorii platformei „comuniştilor de stînga". În anii 1918—1919 a lucrat în redacţia ziarului „Pravda" şi la secţia de

www.dacoromanica.ro

propagandă a C.E.C. din Rusia ; delegat la primul Congres al Internaţionalei Comuniste. În anii 1920—1921 a fost membru activ al grupului antipartinic al „centralismului democratic". Ulterior a aderat la opoziţia troţkistă. În anii 1921—1923 a fost locţiitor al comisarului poporului pentru agricultură, în 1925 — membru al prezidiului Comisiei de Stat a Planificării a U.R.S.S. La Congresul al XIV-lea al partidului a fost ales membru supleant al C.C. al P.C. (b) al Uniunii Sovietice. În anii 1926—1928 a condus Direcţia centrală de statistică a U.R.S.S. În 1929 a fost vicepreşedinte al Consiliului economic superior al U.R.S.S. În anii următori a avut munci de răspundere în domeniul economic-administrativ. — *270, 271, 275, 282.*

P

Palicot — socialist francez. A făcut parte din gruparea de centru a Partidului socialist francez. La începutul anului 1920 a intrat în comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. La Congresul de la Tours al Partidului socialist francez (decembrie 1920) a aderat la majoritatea care a format partidul comunist ; a fost ales membru supleant al Comitetului de conducere al partidului. — *135.*

Pecher — socialist francez. A făcut parte din gruparea de centru a Partidului socialist francez. La începutul anului 1920 a intrat în comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. — *135.*

Pilsudski, Jósef (1867—1935) — mareşal şi dictator fascist al Poloniei (1926—1935). Ca şef al statului polon (1918—1922), Pilsudski a reprimat mişcarea revoluţionară şi a împins Polonia alături de statele imperialiste la intervenţia împotriva Rusiei Sovietice. În 1926 a organizat o lovitură de stat, în urma căreia a instaurat în Polonia o dictatură militară fascistă. În 1934 a încheiat o alianţă cu Germania hitleristă. — *343.*

Podvoiski, N. I. (1880—1948) — remarcabil militant al partidului şi al statului. Membru al partidului bolşevic din 1901, participant activ la prima revoluţie rusă. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Comitetului din Petersburg al P.M.S.D. (b) din Rusia ; în perioada de pregătire şi înfăptuire a insurecţiei armate din Octombrie — preşedinte al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd, unul dintre conducătorii asaltului împotriva Palatului de iarnă. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost membru al Comitetului pentru problemele militare şi maritime, comandant al districtului militar Petrograd. În 1919 a fost numit comisar al poporului pentru problemele militare şi maritime din Ucraina. A fost ales în repetate rînduri membru al Comisiei Centrale de Control a P.C. (b) al Uniunii Sovietice. În ultimii ani de viaţă a desfăşurat activitate propagandistică şi publicistică. — *231.*

Poincaré, Raymond (1860—1934) — om politic şi de stat burghez din Franţa. Începînd din 1893 a fost, în repetate rînduri, membru al guvernului francez ; exponent al celor mai agresive cercuri ale bur-

www.dacoromanica.ro

gheziei franceze. În 1912 — prim-ministru, din 1913 pînă în 1920 — președinte al Franței. În aceste posturi s-a manifestat ca adept activ al pregătirii primului război mondial, fapt care i-a atras apelativul de „Poincaré-război". După Revoluția Socialistă din Octombrie a fost unul dintre organizatorii intervenției militare străine împotriva Rusiei Sovietice. În anii 1922—1924 și 1926—1929 a fost prim-ministru. Politica lui s-a caracterizat printr-o orientare net antisovietică, prin ofensiva împotriva drepturilor vitale și a libertăților democratice ale oamenilor muncii francezi, prin persecutarea comuniștilor francezi. — *361.*

Popov, P. I. (1872—1950) — statistician. Membru al partidului bolșevic din 1924. Începînd din 1918 a condus Direcția centrală de statistică, a fost membru al prezidiului Comisiei de Stat a Planificării a U.R.S.S.; din 1926 pînă în 1949 a fost membru al prezidiului Comisiei de Stat a Planificării a R.S.F.S.R. și al Academiei de științe agricole „V. I. Lenin", a condus secția pentru agricultură a Comisiei de Stat a Planificării a R.S.F.S.R. Ulterior — membru al consiliului științific și metodologic de pe lîngă Direcția centrală de statistică a U.R.S.S. Autor a numeroase lucrări științifice în domeniul statisticii. — *354.*

R

Racovski, C. (1873—1941) — militant al mișcării muncitorești din România și al mișcării muncitorești internaționale. A făcut parte din delegația română la Conferința de la Zimmerwald.

Începînd din 1917, Racovski a fost membru al partidului bolșevic. După Revoluția Socialistă din Octombrie a ocupat în Republica sovietică diferite funcții pe linie de partid și de stat. În 1918 a fost numit președinte al Consiliului Comisarilor Poporului din Ucraina, iar începînd din 1923 a îndeplinit misiuni diplomatice în Anglia și în Franța. — *275, 278.*

Radek, K. B. (1885—1939) — începînd din primii ani ai secolului nostru a participat la mișcarea social-democrată din Galiția, Polonia și Germania. În anii primului război mondial s-a situat pe poziții internaționaliste, manifestînd însă unele șovăieli în direcția centrismului; a avut o poziție greșită în problema dreptului națiunilor la autodeterminare. În partidul bolșevic a intrat în 1917. După Revoluția Socialistă din Octombrie a lucrat la Comisariatul poporului pentru afacerile externe, a fost secretar al Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste. La congresele VIII—XII ale P.C. (b) din Rusia a fost ales membru al C.C. al partidului. S-a ridicat în repetate rînduri împotriva politicii leniniste a partidului; în 1918 a făcut parte din grupul „comuniștilor de stînga"; începînd din 1923 — adept activ al opoziției trotkiste. În 1927, la Congresul al XV-lea al P.C. (b) al U.R.S.S. a fost exclus din partid pentru activitate fracționistă. În 1929 a declarat că-și recunoaște greșelile și a fost reprimit în partid, dar nu și-a încetat activitatea antipartinică și de aceea în 1936 a fost din nou exclus. — *178, 277.*

www.dacoromanica.ro

Ranoult, Daniel (1880—1958) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti şi comuniste din Franţa, publicist. Din 1906 pînă în 1920 a fost membru al Partidului socialist francez, începînd din 1908 — redactor al ziarului „L'Humanité". La începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. A participat la întemeierea Partidului Comunist Francez, a fost ales în Comitetul de conducere al partidului. În timpul ocupării Franţei de către Germania hitleristă a fost internat în diferite lagăre de concentrare ; din 1945 pînă în 1950 a fost membru al C.C. al Partidului Comunist Francez, din 1950 pînă în 1958 — membru al Comisiei centrale de control financiar. — *135.*

Rasputin (Novîh), G. E. (1872—1916) — aventurier, s-a bucurat de o mare influenţă la curtea lui Nicolaie al II-lea. Se trăgea dintr-o familie de ţărani din gubernia Tobolsk. În 1907, dîndu-se drept „călugăr sfînt" înzestrat cu „darul prezicerii", a reuşit să cîştige încrederea familiei imperiale. „Rasputiniada" a constituit expresia cea mai evidentă a obscurantismului, bigotismului şi descompunerii morale, caracteristice clicii guvernante din Rusia ţaristă. Rasputin a fost ucis la Petrograd de către un grup de monarhişti, care prin acest act voiau să salveze dinastia şi să înăbuşe revoluţia în creştere. — *177.*

Rauze, Marianne — socialistă franceză. A colaborat la ziarul „Le Populaire" şi la alte publicaţii socialiste. A făcut parte din gruparea de centru a Partidului socialist francez ; la începutul anului 1920 a intrat în comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. — *135.*

Reed, John (1887—1920) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti americane, scriitor şi ziarist. În anii primului război mondial a fost corespondent de război, a luat atitudine împotriva războiului imperialist. În 1917 a venit în Rusia. A salutat Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie ; evenimentelor legate de Revoluţia din Octombrie le-a dedicat cartea „10 zile care au zguduit lumea" (trad. rom. 1957 şi 1962). După ce s-a întors în S.U.A., în 1918, a aderat la aripa stîngă a Partidului socialist şi a condus activitatea lui. A fost unul dintre fondatorii Partidului Comunist din S.U.A. (septembrie 1919). În octombrie 1919 a fost ales membru al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste ; în 1920 a participat la lucrările Congresului al II-lea al Internaţionalei Comuniste. — *50.*

Renaudel, Pierre (1871—1935) — unul dintre liderii reformişti ai Partidului socialist francez. În anii 1902—1914 a fost redactor al ziarului „Le Peuple", iar în perioada 1914—1920 — redactor al ziarului „L'Humanité" ; în 1914—1919 şi 1924 a fost membru al Camerei deputaţilor. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şovine. În 1927 s-a retras din conducerea partidului socialist, iar în 1933 a fost exclus din partid. Mai tîrziu a organizat o mică grupare neosocialistă. — *9.*

Renner, Karl (1870—1950) — om politic austriac, lider şi teoretician al social-democraţilor de dreapta din Austria. Unul dintre

www.dacoromanica.ro

ideologii aşa-numitului „austro-marxism" şi autorii teoriei burghezo-naţionaliste a „autonomiei cultural-naţionale". În perioada primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şovine. În anii 1919—1920 a fost cancelar al Austriei, iar în anii 1945—1950 — preşedinte al Austriei. — *142*.

Rîkov, A. I. (1881—1938) — membru al partidului bolşevic din 1899. A desfăşurat activitate de partid într-o serie de oraşe din Rusia. La Congresul al III-lea al P.M.S.D.R. a fost ales membru al C.C. al partidului. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 s-a ridicat împotriva liniei leniniste a partidului, orientată spre revoluţia socialistă.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost comisar al poporului pentru afacerile interne, preşedinte al Consiliului economic superior, vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului şi al Consiliului Muncii şi Apărării, preşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului al U.R.S.S. şi al R.S.F.S.R.; a fost membru al Biroului Politic al C.C. S-a ridicat în repetate rînduri împotriva politicii leniniste a partidului; în noiembrie 1917 a declarat că nu este de acord cu politica partidului şi s-a retras din C.C. şi din guvern; în 1928 a fost unul dintre liderii devierii oportuniste de dreapta din partid. În 1937, pentru activitatea sa antipartinică, a fost exclus din partid. — *232, 276, 280—281, 285, 290*.

S

Sapronov, T. V. (1887—1939) — membru al partidului bolşevic din 1912. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a avut munci de răspundere pe linie de partid, de stat şi sindicală. S-a ridicat în repetate rînduri împotriva politicii partidului. În 1918 s-a situat pe poziţiile „comuniştilor de stînga". În timpul discuţiei cu privire la sindicate (1920—1921) a condus grupul antipartinic al „centralismului democratic". În 1923 a semnat declaraţia troţkistă a celor 46. În anii 1925—1927 a fost unul din participanţii activi ai „noii opoziţii" şi ai blocului troţkisto-zinovievist. În 1927, la Congresul al XV-lea al P.C. (b) din U.R.S.S., a fost exclus din partid pentru activitate antipartinică. — *269—270, 271, 272, 274, 275, 280, 282, 287*.

Sazonov, S. D. (1861—1927) — diplomat de seamă al Rusiei ţariste, exponent al intereselor marilor moşieri şi ale marii burghezii. Începînd din 1904 a deţinut o serie de posturi diplomatice în ţările Europei; în 1909 a fost numit subsecretar de stat la externe; în anii 1910—1916 — ministru al afacerilor externe; în 1916 — ambasador la Londra. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a sprijinit politica contrarevoluţionară a guvernului provizoriu. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost reprezentantul lui Kolceak, iar apoi reprezentantul lui Denikin la Paris, unde a şi rămas în emigraţie. — *99*.

www.dacoromanica.ro

Scheidemann, Philipp (1865—1939) — unul dintre liderii aripii oportuniste de extremă dreaptă a social-democraţiei germane ; s-a situat pe poziţii social-şovine. În timpul revoluţiei din noiembrie 1918 din Germania a făcut parte din aşa-zisul „Consiliu al împuterniciţilor poporului", a cărui activitate era determinată de interesele burgheziei. Din februarie pînă în iunie 1919 s-a aflat în fruntea guvernului de coaliţie al Republicii de la Weimar ; a fost unul dintre organizatorii reprimării sîngeroase a mişcării muncitoreşti germane din anii 1918—1921. Ulterior s-a retras din viaţa politică activă. — *9, 62, 153.*

Sembat, Marcel (1862—1922) — unul dintre liderii reformişti ai Partidului socialist francez, ziarist. A colaborat activ la presa socialistă franceză. Din 1893 — membru al Camerei deputaţilor. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şovine. Din august 1914 pînă în septembrie 1917 a fost ministru al lucrărilor publice în „guvernul apărării naţionale", guvern imperialist al Franţei. În februarie 1915 a participat la Conferinţa de la Londra a socialiştilor din ţările Antantei, convocată în scopul unirii lor pe baza unui program social-şovin. — *138.*

Sereda, S. P. (1871—1933) — eminent militant al statului sovietic. Membru al partidului bolşevic din 1903. A desfăşurat activitate de partid la Smolensk, Kiev, Kaluga. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Comitetului executiv al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Reazan. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a deţinut diferite funcţii de răspundere : în anii 1918—1921 — comisar al poporului pentru agricultură al R.S.F.S.R., din 1921 — membru al prezidiului Consiliului economic superior şi al Comisiei de Stat a Planificării, director-adjunct şi director al Direcţiei centrale de statistică a R.S.F.S.R., iar din 1930 — vicepreşedinte al Comisiei de Stat a Planificării. — *276.*

Servantier — socialist francez, a colaborat la ziarul „Le Populaire". A făcut parte din gruparea de centru a Partidului socialist francez. La începutul anului 1920 a intrat în comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. — *135.*

Sixte-Quenin, Anatol (1870—1957) — socialist francez, publicist. În 1900 a fost consilier municipal. În anii 1910, 1914, 1918 şi 1932 a fost deputat în parlament ; a colaborat la ziarul „Le Populaire" de la înfiinţarea acestuia. A făcut parte din gruparea de centru a Partidului socialist francez ; în 1920 a intrat în comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. — *135.*

Sveatiţki, N. V. (n. 1887) — socialist-revoluţionar, membru al Adunării constituante ; în 1918 a fost secretar al grupării contrarevoluţionare „Comitetul membrilor Adunării constituante", cu sediul la Samara. După lovitura de stat a lui Kolceak şi după arestarea multor membri ai Adunării constituante, el a aderat la gruparea socialist-revoluţionară „Narod", care renunţase la lupta armată împotriva

www.dacoromanica.ro

Puterii sovietice. Ulterior a lucrat în diferite instituţii sovietice. — *1, 3—4, 10, 19.*

Sverdlov, I. M. (1885—1919) — militant de seamă al partidului comunist şi al Statului sovietic. Membru de partid din 1901. A desfăşurat activitate revoluţionară la Nijni Novgorod, Sormovo, Kostroma, Kazan, Moscova, Petersburg şi în alte oraşe din Rusia. În timpul revoluţiei din 1905—1907 a condus organizaţiile bolşevice din Ural. După Conferinţa a VI-a (de la Praga) a P.M.S.D.R. (ianuarie 1912) a fost cooptat ca membru al C.C. al P.M.S.D.R. şi a făcut parte din Biroul din Rusia al C.C. Colaborator al redacţiei ziarului „Pravda". Pentru activitatea sa revoluţionară a fost în repetate rînduri arestat, întemniţat şi deportat. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost unul dintre conducătorii organizaţiei de partid din Ural. La Conferinţa a VII-a generală (din aprilie) a fost ales membru al C.C. al P.M.S.D.(b) din Rusia ; a condus secretariatul C.C. Sverdlov a participat activ la pregătirea şi înfăptuirea Revoluţiei Socialiste din Octombrie. A fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Petrograd şi al Centrului militar-revoluţionar pentru conducerea insurecţiei, creat de Comitetul Central al partidului. La 8 (21) noiembrie 1917 a fost ales preşedinte al C.E.C. din Rusia. — *233, 247.*

Svinhufvud, P. E. (1861—1944) — om de stat şi om politic finlandez. În anii 1917—1918 a fost şeful guvernului burghez al Finlandei, care a dezlănţuit o teroare cruntă împotriva revoluţiei muncitoreşti din Finlanda. Din 1931 pînă în 1937 a fost preşedinte al Republicii Finlanda. Înfrînt în alegeri, s-a retras din viaţa politică. — *182.*

Ş

Şleapnikov, A. G. (1885—1937) — membru al partidului bolşevic din 1901. A desfăşurat activitate de partid într-o serie de oraşe din Rusia. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a fost membru al Comitetului din Petersburg al P.M.S.D. (b) din Rusia, membru al Comitetului executiv al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd şi preşedinte al Sindicatului metalurgiştilor din Petrograd. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a intrat în Consiliul Comisarilor Poporului, avînd funcţia de comisar al poporului pentru problemele muncii ; apoi a lucrat pe linie sindicală şi în sectorul economic. În anii 1920—1922 a fost organizatorul şi liderul grupului antipartinic „opoziţia muncitorească". În 1933, cu prilejul curăţirii rîndurilor partidului, a fost exclus din P.C. (b) al U.R.S.S. — *273, 276.*

Şmidt, O. I. (1891—1956) — eminent savant sovietic, academician, specialist în domeniul matematicii, al astronomiei şi al geofizicii, explorator al Arcticii, activist pe tărîm obştesc. Membru de partid din 1918. În primii ani ai Puterii sovietice a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru aprovizionare (1918—1920), din con-

www.dacoromanica.ro

ducerea Uniunii centrale a cooperativelor de consum (1920), din colegiul Comisariatului poporului pentru învăţămîntul public (1920—1921) şi din cel al Comisariatului poporului pentru finanţe (1921—1922). Din 1921 pînă în 1924 a fost director al Gosizdat, din 1932 pînă în 1939 — şeful Direcţiei căii maritime de nord ; a fost unul dintre iniţiatorii editării Marii Enciclopedii Sovietice şi redactorul-şef al primei ei ediţii. Profesor la o serie de instituţii de învăţămînt superior ; a condus în mai multe rînduri expediţii pentru explorarea Arcticii. A scris o serie de lucrări ştiinţifice. În ultimii ani de viaţă a elaborat o teorie nouă cu privire la originea pămîntului. A fost membru al C.E.C. al U.R.S.S., deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S. în prima legislatură. — *79.*

T

Thomas, Albert (1878—1932) — om politic francez, socialist de dreapta. Din 1910 a fost unul dintre liderii fracţiunii parlamentare a partidului socialist. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziţii social-şovine. A fost ministru al armamentului într-unul din guvernele burgheze ale Franţei. După revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917 a venit în Rusia pentru a face agitaţie în favoarea continuării războiului. În 1919 a fost unul dintre organizatorii Internaţionalei (a II-a) de la Berna. În anii 1919—1932 a condus Biroul internaţional al muncii de pe lîngă Liga Naţiunilor. — *138, 146, 167, 168, 179, 217.*

Toman, Karl — comunist austriac, ulterior renegat. A fost membru al C.C. al Partidului Comunist din Austria, redactor al ziarului „Die Rote Fahne", organul central al partidului. În 1927 a fost exclus din partid pentru activitate fracţionistă. După 1934 a trecut de partea fasciştilor ; a fost primar nazist în unul din oraşele Austriei Inferioare. — *142.*

Tommasi, Joseph (1886—1926) — socialist francez, ulterior comunist. A participat activ la mişcarea sindicală din Franţa. La începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a. După Congresul de la Tours al Partidului socialist francez (decembrie 1920) a aderat la partidul comunist ; în P.C.F. a ocupat diferite posturi de răspundere. — *135.*

Tomski, M. P. (1880—1936) — membru al partidului bolşevic din 1904. În anii reacţiunii şi ai noului avînt revoluţionar a avut o atitudine împăciuitoristă faţă de lichidatori, otzovişti şi troţkişti. În 1917 a făcut parte din Comisia executivă a Comitetului din Petersburg al P.M.S.D. (b) din Rusia. După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost preşedinte al Consiliului sindicatelor din Moscova ; din 1919 — preşedinte al prezidiului Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia. La Congresul al VIII-lea al partidului a fost ales membru al C.C. al P.C. (b) din Rusia, iar la Congresul al XI-lea — membru al Biroului Politic al C.C. În repetate rînduri s-a ridicat

www.dacoromanica.ro

împotriva politicii leniniste a partidului. În 1928, împreună cu Buharin şi Rîkov, a fost în fruntea devierii de dreapta din P.C. (b) al U.R.S.S. — *68, 231, 234, 270, 272, 277, 282.*

Troelstra, Piter Jelles (1860—1930) — militant al mişcării muncitoreşti olandeze, socialist de dreapta. A fost unul dintre fondatorii (1894) şi liderii Partidului muncitoresc social-democrat din Olanda. La începutul primului deceniu al acestui secol, Troelstra a trecut pe poziţii ultraoportuniste. A luptat împotriva aripii de stînga a Partidului muncitoresc social-democrat din Olanda, aripă care, începînd din 1907, s-a grupat în jurul ziarului „De Tribune" şi a întemeiat, în 1909, Partidul social-democrat din Olanda. În timpul primului război mondial s-a manifestat ca social-şovinist de orientare germanofilă. V. I. Lenin a criticat cu asprime politica oportunistă a lui Troelstra, pe care l-a calificat drept un model de „lider venal, oportunist, care slujeşte burghezia şi amăgeşte pe muncitori" (Opere complete, vol. 39, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 195). — *210.*

Troţki (Bronştein), L. D. (1879—1940) — membru al P.M.S.D.R. din 1897, menşevic. În anii reacţiunii şi ai noului avînt revoluţionar, camuflîndu-se sub masca „nefracţionismului", s-a situat în fapt pe poziţiile lichidatorilor. În 1912 a organizat gruparea antipartinică cunoscută sub denumirea de „Blocul din august". În perioada primului război mondial s-a situat pe poziţii centriste. Înapoindu-se din emigraţie după revoluţia burghezo-democratică din februarie 1917, a aderat la grupul interraioniştilor şi, împreună cu ei, la Congresul al VI-lea al P.M.S.D. (b) din Rusia, a fost primit în partidul bolşevic. În realitate însă, Troţki nu trecuse pe poziţiile bolşevismului şi a continuat să ducă o luptă făţişă şi camuflată împotriva leninismului, împotriva politicii partidului.

După Revoluţia Socialistă din Octombrie a fost comisar al poporului pentru afacerile externe, comisar al poporului pentru problemele militare şi maritime, preşedinte al Consiliului militar-revoluţionar al republicii, membru în Biroul Politic al C.C. şi membru în Comitetul Executiv al Internaţionalei Comuniste. În 1918 a fost unul dintre adversarii încheierii păcii de la Brest ; în 1920—1921 s-a situat în fruntea opoziţiei în discuţia cu privire la sindicate, iar începînd din 1923 a dus o înverşunată luptă fracţionistă împotriva liniei generale a partidului, împotriva programului leninist de construire a socialismului ; a susţinut teoria capitulardă a imposibilităţii victoriei socialismului în U.R.S.S. Partidul comunist, demascînd troţkismul ca o deviere mic-burgheză în partid, l-a zdrobit din punct de vedere ideologic şi organizatoric. În 1927 Troţki a fost exclus din partid ; în 1929 a fost expulzat din U.R.S.S. pentru activitate antisovietică, iar în 1932 i s-a retras cetăţenia sovietică. În străinătate, Troţki, duşman înrăit al leninismului, a continuat lupta împotriva Statului sovietic şi a partidului comunist, împotriva mişcării comuniste internaţionale. — *135, 178, 179, 197—198, 231, 280, 283, 286, 295.*

www.dacoromanica.ro

Trubeţkoi, E. N. (1863—1920) — prinţ, unul dintre ideologii liberalismului burghez rus, filozof idealist. Pînă în 1906 a făcut parte din partidul cadet. În 1906 a fost unul dintre organizatorii partidului monarhist constituţional al „înnoirii paşnice". A avut un rol important în reprimarea de către ţarism a primei revoluţii ruse şi în crearea regimului stolîpinist din Rusia. În timpul primului război mondial a fost unul dintre ideologii imperialismului rus. După Revoluţia Socialistă din Octombrie s-a manifestat ca un duşman înrăit al Puterii sovietice ; a fost un denikinist activ. — *215.*

Ţ

Ţiurupa, A. D. (1870—1928) — militant de seamă al partidului comunist şi al statului sovietic. În mişcarea revoluţionară a intrat în 1891 ; membru al P.M.S.D.R. din 1898. După revoluţia burghezo-democratică din 1917 a activat la Ufa, unde a fost membru al comitetului unificat şi apoi al comitetului bolşevic al P.M.S.D.R., membru al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor, preşedinte al comitetului gubernial pentru aprovizionare şi preşedinte al Dumei orăşeneşti. În timpul insurecţiei armate din Octombrie a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar din Ufa. Din noiembrie 1917 — locţiitor al comisarului poporului pentru aprovizionare ; de la începutul anului 1918 — comisar al poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R. La sfîrşitul anului 1921 a fost numit vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului şi al C.M.A. În anii 1922—1923 — comisar al poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, în perioada 1923—1925 — preşedinte al Comitetului de Stat al Planificării din U.R.S.S., în 1925 — comisar al poporului pentru comerţul interior şi exterior. La congresele al XII-lea, al XIII-lea, al XIV-lea şi al XV-lea ale partidului a fost ales membru al C.C. ; a fost membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia şi al C.E.C. al U.R.S.S. — *79, 285, 345.*

V

Verfeuil, Raoul — socialist francez. S-a situat pe poziţii centriste ; a colaborat la ziarul „Le Populaire". La începutul anului 1920 a făcut parte din comitetul pentru refacerea Internaţionalei a II-a ; după Congresul de la Tours al Partidului socialist francez (decembrie 1920) a aderat la Partidul comunist francez, din care s-a retras în 1923. — *135.*

W

Wigand Karl — corespondent al agenţiei americane de informaţii „Universal Service" la Berlin. — *152.*

www.dacoromanica.ro

Wilhelm al II-lea (Hohenzollern) (1859—1941) — împărat al Germaniei şi rege al Prusiei (1888—1919). — *140, 187, 361.*

Wilson, Woodrow (1856—1924) — om de stat american. În 1913 a fost ales preşedinte al S.U.A. şi a deţinut acest post pînă în 1921. În interiorul ţării a promovat o politică de reprimare cruntă a mişcării muncitoreşti. Politica externă a guvernului Wilson a avut un caracter prădalnic, expansionist, mai ales în ceea ce priveşte ţările Americii Latine, în ale căror treburi s-a amestecat în repetate rînduri, folosind forţa armată. Apărînd interesele miliardarilor americani, Wilson a contribuit la atragerea Statelor Unite ale Americii în războiul imperialist mondial de partea Antantei.

După victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie, Wilson a propus un plan de dezmembrare a Rusiei ; a fost unul dintre organizatorii intervenţiei militare a S.U.A. împotriva Rusiei Sovietice. În 1918 a propus un „program de pace" imperialist („cele paisprezece puncte") care urmărea instaurarea dominaţiei mondiale a S.U.A. Înfrînt în alegerile prezidenţiale din 1920, s-a retras din viaţa politică. — *144, 145, 361.*

www.dacoromanica.ro

DATE DIN VIAŢA ŞI ACTIVITATEA LUI V. I. LENIN

(16 decembrie 1919 — 30 aprilie 1920)

1919

Decembrie, 16 — Lenin scrie articolul „Alegerile pentru Adunarea constituantă şi dictatura proletariatului".

Între 16 decembrie 1919 şi 24 ianuarie 1920 — Lenin face observaţii pe marginea proiectului de decret cu privire la rechiziţii şi confiscări.

Decembrie, 17 — Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării Muncitoreşti şi Ţărăneşti la care se discută elaborarea unor forme de evidenţă care să permită urmărirea activităţii ce se desfăşoară la căile ferate, situaţia tipografilor, proiectul de decret cu privire la organizarea evidenţei specialiştilor în domeniul radioului, proiectul de hotărîre privind organizarea transporturilor de combustibil, problema aprovizionării cu furaje a uzinelor din Kulebaki şi Vîksa în legătură cu executarea de către aceste uzine a comenzilor pentru apărare, scutirea de la mobilizare pînă la 15 martie 1920 a tuturor piuarilor care lucrează la executarea comenzilor militare, precum şi alte probleme.

Între 17 şi 23 decembrie — Lenin comunică lui D. I. Kurski, comisarul poporului pentru justiţie, observaţiile sale pe marginea proiectului de hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la combaterea birocraţiei.

Decembrie, 18 — În ziarul „Smena" apare mesajul de salut „Schimbului nostru de mîine", adresat de Lenin tineretului din gubernia Petrograd.

Decembrie, 18—20 — În cursul unei convorbiri cu A. V. Lunacearski, comisarul poporului pentru învăţămîntul public,

www.dacoromanica.ro

Lenin îi reproșează că la Moscova nu există încă un monument corespunzător al lui Karl Marx și își exprimă dorința ca pînă la data de 1 mai 1921 să fie ridicat un asemenea monument.

Decembrie, 19 Într-o convorbire cu M. N. Tuhacevski, comandantul Armatei a 5-a, Lenin îi recomandă să trimită pe Frontul de sud, în primul rînd, corpul de comandă al acestei armate, întrucît unitățile armatei nu pot fi transportate într-un timp scurt, datorită situației precare în care se află transporturile ; cadrele de comandă transferate vor fi înlocuite cu absolvenți ai cursurilor organizate de această armată. Lenin îl însărcinează pe Tuhacevski cu întocmirea unui raport privind principiile după care s-a condus comandamentul Armatei a 5-a în pregătirea cadrelor de comandă comuniste.

Lenin discută cu P. N. Lepeșinski în legătură cu numirea acestuia în postul de comisar al poporului pentru învățămîntul public al Republicii Turkestan, scrie o scrisoare președintelui comisiei pentru problemele Turkestanului, Ș. Z. Eliava, în care îl recomandă pe Lepeșinski.

Lenin rostește o cuvîntare la mitingul-concert din raionul Presnea consacrat celei de-a cincisprezecea aniversări a insurecției armate din 1905 de la Moscova ; discută apoi cu muncitorii de la Fabrica de textile Prohorov (Treohgornaia).

Decembrie, nu mai tîrziu de 20 În legătură cu dezbaterea la Comisariatul poporului pentru învățămîntul public a problemei privind condițiile de trai ale oamenilor de știință, Lenin propune să se introducă o rație specială, „academică", pentru oamenii de știință.

Decembrie, 20 Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia la care se discută componența Comitetului revoluționar kirghiz (kazah), componența Biroului central al organizațiilor comuniste ale popoarelor din Orient, o informare referitoare la hotărîrea congresului internaționaliștilor cu privire la contopirea cu P.C. (b) din Rusia și alte probleme.

Lenin prezintă la Conferința Organizației orășenești din Moscova a P.C. (b) din Rusia un referat

www.dacoromanica.ro

asupra subotnicelor şi rosteşte cuvîntul de încheiere la acest referat.

Între 20 şi 24 decembrie — Lenin discută cu M. D. Kriukov, împuternicitul Direcţiei generale a petrolului, pentru organizarea transportării cu mijloace de locomoţie hipo a produselor petroliere din raionul Dossor la Astrahan şi pentru construirea unei linii ferate spre regiunea petroliferă Emba.

Decembrie, 21 — Lenin semnează apelurile adresate organizaţiilor de partid şi de stat din guberniile Tula şi Reazan în care li se cere să ia toate măsurile în vederea aprovizionării cu alimente a oraşului Moscova.

Decembrie, 22 — Într-o notiţă adresată preşedintelui Micului C.C.P., Lenin recomandă ca, într-un termen scurt, să fie elaborate şi prezentate spre aprobare Micului C.C.P. instrucţiuni privind folosirea bisericilor ca localuri de şcoală.

Decembrie, 23 — Lenin scrie o scrisoare lui G. E. Zinoviev, preşedintele Sovietului din Petrograd, în care dă indicaţii să se procedeze la refacerea fortificaţiilor necesare apărării oraşului, subliniază necesitatea folosirii şisturilor combustibile, cere să se ia măsuri pentru urgentarea reparaţiilor de locomotive şi vagoane, lipsa cărora paralizează aprovizionarea populaţiei.

Lenin primeşte o delegaţie a Republicii Turkestan.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; scrie un proiect de hotărîre cu privire la neexecutarea de către comisarii pentru aprovizionare din guberniile Kazan, Simbirsk şi Samara a ordinului Comisariatului poporului pentru aprovizionare cu privire la trimiterea la Moscova a unor trenuri marşrutizate cu cereale ; face completări la proiectul de hotărîre privind evidenţa surplusurilor de produse agricole obţinute în sovhozuri ; Lenin este însărcinat să semneze în numele Consiliului Comisarilor Poporului o circulară cu privire la traducerea în viaţă cu toată fermitatea a hotărîrilor Congresului al VI-lea al Sovietelor referitoare la respectarea legilor R.S.F.S.R. În şedinţă se discută, de asemenea, problema îmbunătăţirii situaţiei oamenilor de ştiinţă, proiectul de hotărîre privind limitarea aplicabilităţii legii referitoare la instanţele judecă-

www.dacoromanica.ro

toreşti de la regimente, adoptată la 10 iunie 1919, precum şi alte probleme.

Decembrie, 24 Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării, la care se discută construirea unei linii ferate spre regiunea petroliferă Emba, raportul de activitate al Comitetului special pentru introducerea stării de război la căile ferate, proiectul de hotărîre privind prelungirea cu 2 luni a valabilităţii hotărîrii Consiliului Apărării din 5 noiembrie 1919 cu privire la suspendarea traficului de călători spre estul ţării, măsurile pentru îmbunătăţirea aprovizionării armatei, aprovizionarea muncitorilor din Ural cu alimente şi îmbrăcăminte, problema transportării alimentelor din raionul Simbirsk la Moscova etc.

Decembrie, 26 Lenin semnează decretul Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la măsurile ce trebuie luate în vederea lichidării analfabetismului în rîndurile populaţiei R.S.F.S.R.

Lenin discută cu G. M. Krjijanovski, directorul centralei electrice „Electroperedacea" de lîngă Moscova care funcţiona pe bază de turbă, despre ponderea turbei în balanţa de combustibil a ţării şi despre posibilităţile existente în vederea utilizării turbei pentru nevoile electrificării.

Lenin dă dispoziţii lui A. V. Eiduk, împuternicitul special al Consiliului Apărării pe lîngă direcţiile combustibilului, să ia măsuri urgente în vederea intensificării încărcării lemnelor în vagoane de cale ferată şi prevenirii absenţelor nemotivate de la lucru în zilele cînd sînt sărbători religioase.

Lenin scrie o notă, care urmează să fie transmisă la Harkov prin fir direct, adresată comitetului executiv gubernial sau comitetului revoluţionar gubernial în care arată necesitatea de a se intensifica şi mai mult repararea locomotivelor şi de a se accelera transportul cărbunelui la centru.

Într-o scrisoare adresată lui G. M. Krjijanovski, Lenin îl roagă să scrie pentru ziarul „Economiceskaia Jizn" un articol despre rezervele de turbă ale Rusiei Sovietice şi despre posibilităţile de a o folosi ca bază pentru electrificare.

www.dacoromanica.ro

Decembrie, 27 Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; în timp ce se discută declarația lui G. V. Cicerin, comisarul poporului pentru afacerile externe, cu privire la publicarea de către filiala din Petrograd a Rostei a unor materiale indezirabile din punctul de vedere al politicii externe sovietice, Lenin scrie proiectul de rezoluție cu privire la elaborarea unor măsuri și metode pentru cenzurarea presei de partid. La ședință se mai discută propunerea secției C.E.C. din Rusia pentru problemele cazacilor privind convocarea unui congres general al cazacilor din Rusia, declarația lui M. P. Tomski, președintele Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia, despre necesitatea de a se acorda o atenție sporită muncii sindicale, hotărîrea cu privire la fracțiunea comunistă din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia, precum și alte probleme.

În scrisoarea adresată lui G. V. Cicerin, Lenin îi comunică hotărîrea Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia de a se înainta guvernului Gruziei propunerea privind organizarea unor acțiuni militare comune împotriva lui Denikin.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută aprovizionarea Armatei Roșii cu săpun, aprovizionarea muncitorilor cu alimente ; introducerea obligativității generale a muncii, aprovizionarea populației cu cartofi etc.

Decembrie, 28 Lenin scrie „Scrisoare către muncitorii și țăranii din Ucraina cu prilejul victoriilor asupra lui Denikin". Într-o telegramă adresată lui M. M. Litvinov, la Copenhaga, Lenin îl roagă să strîngă și să trimită la Moscova toate materialele referitoare la curentele de idei din rîndurile socialismului și comunismului de stînga, în special acelea în care comunismul e denaturat în spirit anarhosindicalist sau atacat de pe diferite poziții.

Pe copia unei telegrame în care F. E. Dzerjinski dispunea ca organele Cekăi să ia măsuri urgente pentru asigurarea funcționării normale a transportului feroviar în timp de iarnă, Lenin pune o rezoluție cu următorul conținut : „În termen de *cîteva zile* se vor cere relații asupra *măsurilor de control*".

www.dacoromanica.ro

Decembrie, 30

Într-o convorbire telefonică cu G. N. Melniceanski, membru al Consiliului orăşenesc al sindicatelor din Moscova, Lenin se interesează de soarta celor 34 000 de muncitori şi funcţionari din întreprinderile metalurgice ale Moscovei care sînt ameninţaţi să rămînă fără lucru şi de planurile privind încadrarea acestora în muncă la atelierele de reparaţii ale căilor ferate.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; scrie proiectul de hotărîre la raportul despre instrucţiunile cu privire la aprovizionarea cu materii prime şi proiectul de hotărîre în problema anulării hotărîrii Consiliului militar al raionului Petrograd privind instituirea unei Comisii extraordinare pentru reparaţiile de material rulant. La şedinţă se mai discută raportul Comisiei interdepartamentale speciale pentru lupta împotriva speculei cu privire la caracterul, metodele şi rezultatele muncii acesteia, măsurile în vederea aprovizionării fabricilor de săpun cu grăsimi animale şi vegetale, acordarea unei cantităţi de făină ca premiu muncitorilor de la atelierele căilor ferate, acordarea comenzii pentru executarea monumentului lui K. Marx sculptorului S. D. Merkurov, planul pentru trecerea Direcţiei transportului pe apă la Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţii, precum şi alte probleme.

Decembrie, 31

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al Comitetului Central al P.C. (b) din Rusia, la care se discută probleme privind Comitetul revoluţionar din Caucaz, activiştii de partid şi lucrătorii din aparatul de stat din Ucraina etc.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării, la care se discută proiectul de decret prin care se acordă specialiştilor din instituţiile Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie dreptul de a beneficia de avantajele stabilite pentru cadrele de comandă ale Armatei Roşii, proiectul de hotărîre privind rechemarea din armată a maiştrilor şi muncitorilor feroviari calificaţi, încorporarea contingentului 1901 şi mobilizarea contingentului 1886—1888, precum şi alte probleme.

La revelionul organizat de muncitorii din raionul Basmannîi, Lenin rosteşte o cuvîntare despre victoriile Armatei Roşii şi despre necesitatea de a porni la luptă pentru lichidarea ruinei economice ;

www.dacoromanica.ro

Lenin merge apoi pe la revelioanele organizate de muncitorii din raioanele Presnea, Rogojsko-Simonovski şi Lefortovo.

A doua jumătate a lunii decembrie

Lenin întocmeşte un proiect de tabel comparativ cu privire la consumul de produse alimentare al populaţiei R.S.F.S.R. înainte de războiul imperialist şi după Revoluţia Socialistă din Octombrie, proiect pe care-l trimite spre avizare Direcţiei Centrale de Statistică împreună cu o scrisoare adresată lui P. I. Popov, şeful D.C.S.

Lenin îşi face însemnări despre politica P.C. (b) din Rusia în rîndul popoarelor orientale.

Sfîrşitul anului

Lenin scrie prefaţa la cartea lui John Reed „10 zile care au zguduit lumea".

Lenin discută cu Golubev, delegatul muncitorilor din fabricile din Kostroma, care solicită aprobarea sumelor destinate ajutorului pentru şomeri. Lenin îl îndrumă la Consiliul economic superior pentru a rezolva problema punerii în funcţiune a fabricilor din Kostroma şi la N. N. Krestinski, comisarul poporului pentru finanţe, pentru aprobarea sumelor destinate ajutorării şomerilor.

1919 sau 1920

La una dintre şedinţele Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin scrie „Despre purificarea limbii ruse. (Reflecţii făcute în clipe de răgaz, adică în timp ce ascultam cuvîntări rostite la diferite adunări)".

1920

Începutul anului

Lenin discută cu I. M. Gubkin, membru al colegiului Direcţiei generale a petrolului, despre posibilităţile de transportare a petrolului din raionul Emba în condiţiile cînd drumurile au devenit impracticabile şi despre exploatarea zăcămintelor de petrol din partea de nord a regiunii Ural, situată în apropierea liniilor de cale ferată.

Ianuarie, 1

Primind din partea lui I. N. Smirnov, preşedintele Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 5-a, o telegramă în care acesta informa asupra organizării lucrărilor în minele de cărbuni din bazinul Kuzneţk, Lenin dă dispoziţie secretarului să trimită lui L. B. Krasin o copie a telegramei şi să

www.dacoromanica.ro

includă pe ordinea de zi a şedinţei Consiliului Apărării problema, abordată în telegramă, privind trecerea muncitorilor de la minele de cărbuni în subzistenţa armatei.

Ianuarie, 2

Lenin discută cu I. I. Silaev, M. A. Perelîghin şi I. M. Voronin, împuterniciţi ai Congresului ţăranilor din judeţul Efremov, gubernia Tula, care a avut loc la 17 decembrie 1919 şi la care s-au discutat probleme privind aprovizionarea; în timpul discuţiei, Lenin face însemnări cu privire la predarea obligatorie a surplusurilor de produse agricole, la actele greşite ale detaşamentelor de aprovizionare şi de rechiziţionare, la starea în care se află şcolile etc.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării; face o expunere asupra felului în care Comisariatul poporului pentru poştă şi telegraf şi Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie trebuie să-şi întocmească dările de seamă privind activitatea lor pe linie militară; aduce modificări proiectului de hotărîre prin care Direcţia sanitară generală a armatei este declarată instituţie militară. La aceeaşi şedinţă se discută proiectele de hotărîri privind desfiinţarea comitetelor revoluţionare guberniale şi judeţene, scoaterea tuturor specialiştilor în domeniul telegrafiei şi telefoniei din toate instituţiile, îmbunătăţirea situaţiei personalului medico-sanitar, asigurarea unei funcţionări corespunzătoare şi neîntrerupte a postului de radio Moscova, raportul cu privire la măsurile concrete pentru îmbunătăţirea situaţiei şi ridicarea productivităţii muncii în bazinul carbonifer de lîngă Moscova, problema aprovizionării cu alimente a muncitorilor de la atelierele de reparaţii de locomotive din Kovrov etc.

Ianuarie, 3

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută problema serviciului de muncă obligatorie, despre organizaţiile de partid din Caucaz, propunerea de a detaşa la dispoziţia Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie şi a Comisariatului poporului pentru aprovizionare un număr de lucrători cu funcţii de răspundere din alte departamente în vederea îmbunătăţirii activităţii organelor locale ale acestor comisariate, transporturile de alimente din Siberia, politica militară în Ucraina etc.

www.dacoromanica.ro

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; în timpul dezbaterii problemei referitoare la reorganizarea Direcţiei generale a navigaţiei maritime şi fluviale, scrie un proiect de hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului ; în cadrul discutării măsurilor pentru lichidarea situaţiei catastrofale a transportului hipo-mobil al C.E.S., Lenin ia cuvîntul şi votează împotriva propunerii ca în unele cazuri organele C.E.S. să fie autorizate să achiziţioneze furaje la preţuri stabilite prin bună învoială. La aceeaşi şedinţă se mai discută problema folosirii mijloacelor de transport hipo-mobil la transportarea petrolului din Emba, raportul prezidiului Consiliului economic superior privind rezultatele activităţii comisiei pentru alimentarea cu energie electrică etc.

Ianuarie, după 3 — Lenin primeşte în audienţă pe V. P. Ploşceadkin, delegatul Diviziei a 32-a, formată din locuitori ai Kubanului, şi se interesează de situaţia din această regiune.

Ianuarie, 5 — După primirea memoriului trimis de adunarea generală a muncitorilor de la Fabrica de textile din Balaşiha (judeţul Moscova), în care se arăta situaţia grea a muncitorilor în ceea ce priveşte alimentaţia, Lenin trimite o notă lui A. I. Sviderski, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, în care îl roagă să-i primească pe reprezentanţii fabricii şi să-l informeze asupra măsurilor luate de acest comisariat pentru satisfacerea doleanţelor lor.

Intre 5 şi 23 ianuarie — În legătură cu scrisoarea adresată de A. D. Ţiurupa Comitetului Central al P.C. (b) din Rusia în care acesta arăta că hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului din 3 ianuarie 1920 de a permite organelor Consiliului economic superior să achiziţioneze furaje la preţuri stabilite prin bună învoială nesocoteşte bazele politicii Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi lichidează monopolul colectării furajelor, Lenin adresează o notă membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia în care arată că ar fi inoportun să se abroge această hotărîre şi propune să se adopte prin consultare o hotărîre prin care Controlul de stat este obligat să comunice Comisariatului poporului pentru aprovizionare fiecare caz în care se permite organelor Consiliului economic superior să achi-

www.dacoromanica.ro

zitioneze furaje la preţuri stabilite prin bună învoială.

Ianuarie, 9 Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării; aduce modificări proiectului de hotărîre cu privire la măsurile de reglementare a conducerii locale a lucrărilor de asigurare a combustibilului. La aceeaşi şedinţă se discută proiectul de „Regulament pentru folosirea vagoanelor speciale", proiectul de decret prin care lucrările de construire a ecluzei „Polza" pe canalul Belozersk din sistemul Mariinsk sînt declarate lucrări de interes strategic, proiectul de hotărîre privind aprovizionarea optimă şi neîntreruptă a căii ferate Orenburg-Taşkent cu cărbuni, probleme privind construirea unui post de radio la Omsk, mărirea normei de aprovizionare cu alimente şi îmbrăcăminte a muncitorilor din Ural şi Perm, aprovizionarea muncitorilor de la minele din bazinul carbonifer Kizel cu îmbrăcăminte călduroasă, asigurarea cu furaje a exploatărilor forestiere din guberniile Perm şi Ekaterinburg, precum şi alte probleme.

Ianuarie, 10 Lenin scrie o scrisoare de salut adresată congresului muncitoarelor şi ţărancelor din gubernia Petrograd.

Pe o telegramă primită de la M. V. Frunze, comandantul Frontului din Turkestan, în care acesta arată necesitatea organizării pe fluviile Sîr-Daria şi Amu-Daria a unor caravane comerciale în vederea întăririi influenţei Puterii sovietice în Turkestan şi cere să fie delegat în acest scop S. V. Malîşev, un lucrător cu experienţă în organizarea de şlepuri-magazine pe Volga, Lenin scrie o notă adresată C.C. al partidului cu următorul conţinut: „s-a rezolvat această problemă? şi *cum* anume?"

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, în care se discută problema armistiţiului cu republica burgheză Letonia etc.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema asigurării cu mijloace de transport hipo-mobil a oraşului Moscova şi măsurile în vederea aducerii fînului şi ovăzului colectat folosindu-se mijloace de transport hipo-mobil, proiectul de hotărîre privind sporirea transporturilor de alimente pe căile ferate pe

www.dacoromanica.ro

seama celor militare, proiectul de hotărîre privind conducerea transportului pe ape, problema colectărilor de cartofi etc.

Ianuarie, 12

La ședința fracțiunii comuniste din C.C.S. din Rusia, Lenin rostește o cuvîntare în problema conducerii prin colegii sau a conducerii unice a întreprinderilor și organizațiilor economice.

Într-o telegramă adresată Consiliului militar-revoluționar al Armatei a 3-a, Lenin aprobă propunerea lui ca toate forțele și mijloacele acestei armate să fie folosite pentru refacerea transportului și organizarea economiei în guberniile Celeabinsk, Tobolsk și Ekaterinburg, precum și propunerea cu privire la transformarea Armatei a 3-a în „Armata I revoluționară a muncii" ; Lenin recomandă să se depună toate eforturile pentru colectarea surplusurilor de produse alimentare și pentru refacerea transportului.

Lenin scrie o scrisoare adresată tuturor membrilor Consiliului Comisarilor Poporului în care arată că, dată fiind importanța deosebit de mare a propunerii Consiliului militar-revoluționar al Armatei a 3-a, el o va pune în discuția Consiliului Comisarilor Poporului la 13 ianuarie ; el își exprimă părerea că această propunere trebuie să fie aprobată în principiu, făcîndu-i-se totodată o largă publicitate ; paralel cu aceasta trebuie elaborate și aprobate principiile fundamentale ale organizării armatelor muncii.

Ianuarie, 13

Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută problema armistițiului cu Letonia și a încheierii păcii cu Estonia, propunerea lui F. E. Dzerjinski de a se publica în numele Comisiei Extraordinare (Ceka) din Rusia un ordin în care să se arate că, de la data de 1 februarie 1920, toate organele locale ale Cekăi încetează să aplice pedeapsa capitală, urmînd ca cei învinuiți de fapte pasibile de o astfel de pedeapsă să fie deferiți Tribunalului revoluționar. La ședință se mai discută tezele cu privire la sarcinile partidului și ale Puterii sovietice în Crimeea, componența Comitetului revoluționar din Crimeea, propunerea de a se defini linia partidului în problema puterii de stat din Ucraina și a formelor în care trebuie să se statornicească relațiile dintre Ucraina și Rusia.

www.dacoromanica.ro

La ședința fracțiunii comuniste din C.E.C. al Sovietelor din Rusia, Lenin ia cuvîntul în problema serviciului de muncă obligatorie.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, arată că de la Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 3-a s-a primit o propunere în sensul că Armata Roșie de pe Frontul de est să fie transformată în Armata I revoluționară a muncii ; Lenin este ales în comisia însărcinată să elaboreze propuneri concrete pentru folosirea cît mai rațională a Armatei a 3-a. La aceeași ședință se discută proiectul de decret privind programul de construcții feroviare pe anul 1920 al Comitetului construcțiilor de stat, proiectul de hotărîre cu privire la aprovizionarea cu alimente și furaje a organizațiilor care se ocupă cu pregătirea, transportarea și încărcarea combustibilului, proiectul de hotărîre pentru organizarea transportării cu mijloace de transport hipo-mobil a petrolului din Emba ; îmbunătățirea situației funcționarilor din aparatul de stat, măsurile pentru instituirea unui control special asupra folosirii normale a caselor locale de asigurări etc.

Ianuarie, 14

Lenin primește în audiență pe M. Z. Manuilski, comisarul pentru aprovizionare al guberniei Ivanovo-Voznesensk, și pe A. S. Kiselev, membru al prezidiului C.E.C. din Rusia, se interesează de situația din Ivanovo-Voznesensk, dă dispoziție lui S. D. Markov, locțiitorul comisarului poporului pentru căile de comunicație, ca în termen de 24 de ore să expedieze de la Moscova la Ivanovo-Voznesensk 19 vagoane cu cereale și să ia măsuri pentru accelerarea circulației trenurilor marșrutizate care transportă produse alimentare din gubernii producătoare.

Lenin primește pe P. N. Solonko, membru al comisiei pentru descărcarea vagoanelor la nodul de cale ferată Breansk ; după ce ascultă informarea lui Solonko cu privire la existența în regiunea Breansk a unor zăcăminte de cărbune, de pirită și de nisip necesare industriei porțelanului, Lenin trimite memoriul acestuia la Direcția generală a cărbunelui și propune să se organizeze noi exploatări carbonifere. Lenin cere să i se comunice dacă și ce se știe despre aceste zăcăminte, dacă există o documentație, ce s-a întreprins și ce se întreprinde pentru exploatarea lor.

www.dacoromanica.ro

Lenin prezidează ședința comisiei instituite de Consiliul Comisarilor Poporului în vederea elaborării unor propuneri privitoare la transformarea armatelor de pe Frontul de est în Armata I a muncii.

Ianuarie, 15 În nota adresată locțiitorului comisarului poporului pentru învățămîntul public, M. N. Pokrovski, Lenin propune să se dea o dispoziție prin care bibliotecile de stat sînt obligate să colecționeze toate ziarele albgardiste și să verifice în ce măsură colecțiile ziarelor sovietice, începînd cu 1917, sînt complete.

Ianuarie, 16 În scrisoarea adresată lui M. P. Tomski, Lenin critică metodele cancelariste, birocratismul și nepăsarea care s-au manifestat în munca organelor sindicale din Moscova în legătură cu planul de transferare a 10 000 de muncitori metalurgiști din Moscova la lucrările de reparare a materialului rulant; cere fracțiunii comuniste din C.C.S. din Rusia să elaboreze măsuri practice privind „combaterea birocratismului, tărăgănelii, inerției și nepăsării".

Lenin prezidează ședința Consiliului Apărării; în problema reorganizării Comitetului special pentru introducerea stării de război la căile ferate și a Secției pentru transporturi a Cekăi, Lenin scrie proiectul de hotărîre privind instrucțiunile referitoare la organizarea activității Secției pentru transporturi a Cekăi, aduce completări proiectului de hotărîre cu privire la desființarea Comitetului special pentru introducerea stării de război la căile ferate. La ședință se mai discută proiectul de hotărîre privind scutirea de serviciul militar a studenților-specialiști în radiotelegrafie și telefonie, proiectul de hotărîre cu privire la lichidarea deficiențelor din activitatea de conducere a exploatărilor forestiere din Ural, deficiențe provocate de existența mai multor organe tutelare, și la încărcarea combustibilului pentru căile ferate, raportul cu privire la îndeplinirea hotărîrii Consiliului Apărării din 17 decembrie 1919 privind măsurile de concentrare a producției poligrafice, problema întăririi secției politice a Comisariatului poporului pentru căile de comunicație, situația din raionul fortificat Tula, proiectul de hotărîre cu privire la transportarea materialelor de construcție pentru

www.dacoromanica.ro

șantierul centralei electrice de stat din apropierea orașului Kașira și alte probleme.

Ianuarie, 17 — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului ; aduce completări proiectului de hotărîre privind punerea la dispoziția Comisariatului poporului pentru învățămîntul public a publicațiilor albgardiste ; în timpul discutării raportului Comisariatului poporului pentru poștă și telegraf despre situația în care se află poșta și telegraful, Lenin aduce modificări proiectului de hotărîre și notează punctele din proiect care urmează să fie aprobate și cele care trebuie transferate spre examinare Micului C.C.P. ; în timpul discutării raportului asupra rezultatelor lucrărilor comisiei însărcinate cu elaborarea măsurilor privind îmbunătățirea situației funcționarilor din aparatul de stat și introducerea alimentației publice gratuite, Lenin redactează proiectul de hotărîre. La aceeași ședință se discută proiectul de decret pentru sporirea suprafeței însămînțate în 1920, proiectul de decret prin care se desființează pedeapsa cu moartea, proiectul de decret pentru eternizarea memoriei lui A. I. Herzen etc.

Ianuarie, 17—18 — Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; supune aprobării proiectele de rezoluții scrise de el la raportul lui G. V. Cicerin cu privire la posibilitatea inițierii unor tratative de pace cu guvernul musavatist al Azerbaidjanului și în problema iminentei încercări a Antantei de a relua schimburile comerciale cu Rusia Sovietică prin intermediul cooperației ruse. La ședință se mai discută probleme militare, probleme privind Ucraina, ca, de pildă, forma pe care o vor lua relațiile pe linie de stat între Rusia și Ucraina, atitudinea față de borotbiști, organizarea internă a C.C. al P.C. (b) din Ucraina etc.

Ianuarie, 18 — Lenin îl însărcinează pe secretarul său să comunice la telefon lui S. D. Markov că el sprijină întru totul cererea comisarului poporului pentru ocrotirea sănătății, N. A. Semașko, ca eșalonului cu comisia sanitară extraordinară a lui B. S. Veisbrod, care transportă materiale pentru combaterea tifosului exantematic, să i se creeze posibilitatea de a ajunge cît mai repede în Ucraina și pe Frontul de sud.

www.dacoromanica.ro

Între 18 ianuarie şi 5 mai

Lenin poartă discuţii cu A. V. Lunacearski despre necesitatea editării unui dicţionar al limbii ruse literare contemporane.

Ianuarie, 19

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută tezele privind organizarea muncii şi a industriei, declaraţia cu privire la necesitatea luării în discuţie a problemei organizării schimbului de mărfuri cu străinătatea în urma ridicării blocadei şi alte probleme.

Ianuarie, înainte de 20.

Lenin îl însărcinează pe V. D. Bonci-Bruevici, directorul treburilor Consiliului Comisarilor Poporului, să ia măsuri pentru a fi găsite articolele lui Lenin despre Herzen, apărute în presa ilegală din străinătate în anii 1906—1909.

Ianuarie, 20

Lenin discută cu M. P. Tomski, preşedintele C.C.S. din Rusia, şi cu A. Z. Goltman, membru al C.C. al sindicatului metalurgiştilor, despre felul cum C.C. al sindicatului metalurgiştilor poate să sprijine acţiunea de încadrare în muncă la atelierele de reparare a materialului rulant de cale ferată a muncitorilor de la uzinele metalurgice din Moscova care-şi încetează activitatea ; discută cu I. Rozental, venit din Ural, despre situaţia din Ural, despre starea de spirit a muncitorilor şi ţăranilor şi despre atitudinea acestora faţă de Puterea sovietică şi faţă de partidul bolşevic.

Lenin scrie proiectul de răspuns al P.C. (b) din Rusia la scrisoarea Partidului social-democrat independent din Germania.

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; prezintă spre examinare tezele pentru întocmirea răspunsului la scrisoarea adresată Internaţionalei Comuniste şi P.C. din Rusia de Partidul social-democrat independent din Germania, teze elaborate de el ; Lenin este ales în comisia însărcinată cu redactarea definitivă a răspunsului. La şedinţă se mai discută proiectele de organizare a armatelor muncii, probleme privind conferinţa P.C. (b) din Ucraina şi congresul Sovietelor din Ucraina, atitudinea faţă de borotbişti şi alte probleme.

Lenin redactează proiectul de lege cu privire la Consiliul Armatei muncii din Ucraina şi notează pe proiect : „Mîine la Consiliul Comisarilor Poporului".

www.dacoromanica.ro

Ianuarie, 21

Într-o telegramă adresată lui I. N. Smirnov, preşedintele Comitetului revoluţionar din Siberia, şi Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 5-a, Lenin aprobă propunerea referitoare la condiţiile de creare a unui stat-tampon în ţinutul Baikalului, dă indicaţii cu privire la dezarmarea şi evacuarea cehoslovacilor.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută un proiect de instrucţiuni cu privire la colectarea de materii prime, probleme privind elaborarea unui sistem de măsuri în domeniul sanitar, publicarea unei circulare care să explice modalităţile de aplicare a decretului prin care se desfiinţase pedeapsa cu moartea, proiectul de hotărîre cu privire la îmbunătăţirea transportării alimentelor pe cale ferată, raportul cu privire la rezultatele concrete obţinute în folosirea trenurilor speciale cu alimente, organizate de Consiliul sindicatelor din Moscova, precum şi alte probleme.

Ianuarie, nu mai tîrziu de 23

Lenin discută cu L. B. Krasin, comisarul poporului pentru căile de comunicaţii, despre posibilităţile existente şi perspectivele privind electrificarea căilor ferate din Rusia Sovietică.

Ianuarie, 23

După ce a citit manuscrisul articolului „Sarcinile în domeniul electrificării industriei", scris de G. M. Krjijanovski pentru ziarul „Pravda", Lenin îi scrie o scrisoare în care se declară de acord cu conţinutul articolului şi îl întreabă dacă n-ar putea expune în el planul de stat pentru electrificarea Rusiei.

Într-o convorbire cu G. V. Cicerin, Lenin se interesează de felul cum decurg tratativele de pace cu Estonia, subliniază necesitatea încheierii cît mai grabnice a tratatului de pace.

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia; prezintă spre aprobare proiectul său de rezoluţie în problema reorganizării Controlului de stat şi a transformării lui în Inspecţie muncitorească-ţărănească. La aceeaşi şedinţă se discută un proiect de apel către intelectualii ruşi din străinătate, protestul Comitetului gubernial de partid din Kazan şi al Biroului Central al organizaţiilor comuniste ale popoarelor din Orient împotriva hotărîrii Consiliului militar-revoluţio-

www.dacoromanica.ro

nar al Frontului din Turkestan de a se permite sectei religioase a „vaisoviților" („Oștenii Domnului") organizarea unor formațiuni militare musulmane de sine stătătoare, cererea lui I. V. Stalin de a se trimite în Ucraina pentru munca de aprovizionare 400—500 de lucrători din Petrograd, Ivanovo-Voznesensk, Moscova și din alte gubernii industriale ; propunerea Comitetului revoluționar din Bașkiria privind alipirea Sterlitamakului la Republica Bașkiră și alte probleme.

Lenin prezidează ședința Consiliului Apărării ; propune o serie de completări la proiectul de hotărîre privind folosirea unităților armatei de rezervă pentru îmbunătățirea transportului în zona căii ferate Moscova-Kazan. La aceeași ședință se discută proiectul de hotărîre privind aprovizionarea cu combustibil a uzinelor producătoare de material rulant, proiectul de lege cu privire la Consiliul Armatei muncii din Caucaz, proiectul de hotărîre pentru militarizarea tuturor instituțiilor care se ocupă cu procurarea și distribuirea combustibilului, problema unificării tuturor instituțiilor care asigură paza pe căile ferate etc.

Ianuarie, nu înainte de 23

Într-o convorbire cu George Hardy, reprezentantul organizației muncitorești din S.U.A. și Canada „Muncitorii industriali ai lumii", care sosise la Moscova, Lenin discută problema tacticii acestei organizații, îl sfătuiește să studieze literatura bolșevică și îi dă din biblioteca sa cîteva cărți printre care și volumul „Statul și revoluția".

Ianuarie, 24

Lenin face observații și completări la proiectele de „Hotărîre cu privire la organizarea Inspecției muncitorești și țărănești", elaborate de Inspecția muncitorească din Moscova, de C.E.C. din Rusia împreună cu C.C.S. din Rusia și de Controlul de stat ; trimite aceste proiecte lui I. V. Stalin, V. A. Avanesov, M. P. Tomski și A. S. Kiselev cu recomandarea ca, pe baza directivei Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia din 23 ianuarie, aceste 3 proiecte să fie refăcute și reunite într-un singur proiect.

Lenin rostește o cuvîntare la conferința muncitorilor și ostașilor roșii fără partid din raionul Presnea, răspunde la o întrebare care se referea la condițiile de pace cu Estonia.

www.dacoromanica.ro

Ianuarie, 25 — Lenin primeşte în audienţă pe I. I. Burov, şeful secţiei C.E.C. pentru trenurile şi vapoarele cu brigăzi de agitaţie şi de instructaj ; luînd cunoştinţă de raportul lui Burov asupra rezultatelor activităţii desfăşurate în 1919, Lenin dă indicaţii cu privire la intensificarea activităţii acestor brigăzi de agitaţie.

Ianuarie, 26 — Lenin conduce o consfătuire neoficială în problema cooperaţiei ; scrie directive pentru întocmirea unui proiect de decret al Consiliului Comisarilor Poporului şi proiecte de hotărîri privind unificarea diferitelor forme de cooperaţie şi rolul cooperaţiei în colectarea şi distribuirea produselor alimentare.

Luînd cunoştinţă de proiectul de hotărîre cu privire la Armata muncii din Petrograd, Lenin dă dispoziţie scrisă secretarului său să includă acest proiect pe ordinea de zi a şedinţei din 27 ianuarie a Consiliului Comisarilor Poporului, să-l multiplice şi să-l trimită în copie tuturor comisarilor poporului interesaţi.

Ianuarie, înainte de 27 — Lenin discută cu L. I. Ruzer, fost comisar politic al trenului cu brigăzi de agitaţie „V. I. Lenin", despre activitatea desfăşurată de aceste brigăzi în sudul Uralului şi în Siberia şi-i cere să exprime în scris experienţa acumulată de ele.

Ianuarie, 27 — Lenin trimite lui P. M. Kerjenţev, directorul ROSTA, memoriul lui G. V. Cicerin cu privire la publicarea de către ROSTA a interviului acordat de V. P. Zatonski, membru al Comitetului revoluţionar din Ucraina, în care acesta a făcut afirmaţii lipsite de spirit de răspundere cu privire la relaţiile sovieto-polone ; pe memoriu Lenin scrie următoarea rezoluţie : Luaţi cunoştinţă şi conformaţi-vă întocmai ; găsiţi şi sancţionaţi pe lucrătorul care s-a făcut vinovat de publicarea interviului ; raportaţi de executare şi comunicaţi ce măsuri aţi luat pentru prevenirea unor astfel de încălcări.

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută problema privind componenţa prezidiului Consiliului economic superior, tezele cu privire la activitatea comunistă în rîndurile muncitorilor şi ţăranilor din Orientul musulman etc.

Lenin rosteşte o cuvîntare la cel de-al III-lea Congres general al consiliilor economice din Rusia.

www.dacoromanica.ro

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; face o expunere cu privire la proiectul de apel adresat guvernului polonez, este ales în comisia de redactare a acestui proiect ; aduce modificări proiectului de hotărîre cu privire la desfiinţarea consiliilor congreselor cooperatiste. La aceeaşi şedinţă se discută proiectul de instrucţiuni privind conducerea sovhozurilor, proiectul de decret cu privire la cooperaţia de credit etc.

Intre 27 şi 30 ianuarie

Din însărcinarea Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin dă indicaţii comandantului Frontului din Turkestan, M. V. Frunze, să ia măsuri pentru a se explica populaţiei Republicii Başkire în ce constă esenţa politicii Puterii sovietice faţă de Republica Başkiră.

Ianuarie, înainte de 28

Lenin are o convorbire cu inginerul american R. Keighley, care îşi exprimase dorinţa să ajute Puterea sovietică, şi îl sfătuieşte să meargă în sudul ţării, în Turkestan.

Ianuarie, 29

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; în timpul dezbaterilor, Lenin propune o serie de modificări la proiectul de hotărîre privind modalitatea prestării serviciului de muncă obligatorie şi la proiectul de hotărîre pentru descărcarea şi repararea frigoriferului „Union". La aceeaşi şedinţă se discută, de asemenea, proiectul de hotărîre cu privire la normele de finanţare a Direcţiei generale pentru aprovizionarea armatei, problema întocmirii dărilor de seamă de către instituţiile de stat, proiectul de regulament privind funcţionarea comitetelor pentru prestarea serviciului de muncă obligatorie, proiectul de decret pentru organizarea învăţămîntului tehnic-profesional, proiectul de regulament privind drepturile şi îndatoririle Comitetului pentru învăţămîntul tehnic-profesional, proiectul de decret cu privire la unificarea tuturor organizaţiilor cooperatiste.

Ianuarie, 30

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută proiectul de apel către oamenii muncii intelectuali din străinătate, probleme privind miliţia etc.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării, la care se discută proiectul de hotărîre prin care se acordă medicilor de la căile ferate dreptul de a

www.dacoromanica.ro

folosi vagoanele de serviciu, proiectul de hotărîre cu privire la efectuarea unor lucrări de consolidare a terenului în pantă din Simbirsk şi a podului peste Volga, proiectul de hotărîre cu privire la luarea în evidenţă a tinerilor care urmează să efectueze pregătirea premilitară şi instrucţia militară generală, probleme privind creşterea capacităţii de transport a căii ferate Moscova—Kazan, cauzele scăderii productivităţii muncii la întreprinderile din Ural, proiectul de hotărîre cu privire la militarizarea întreprinderii de tramvaie din Moscova şi proiectul de hotărîre privitor la mobilizarea mecanicilor, fochiştilor şi cazangiilor de la căile ferate şi alte probleme.

Ianuarie, 31 Lenin participă la şedinţa plenară a C.C. al P.C. (b) din Rusia ; în cadrul discutării ordinii de zi a sesiunii C.E.C. din Rusia, Lenin este însărcinat să prezinte în numele Prezidiului C.E.C. din Rusia şi al Consiliului Comisarilor Poporului un raport politic general. La şedinţă se mai discută probleme privind congresul partidului, carnetul de partid unic, congresul al III-lea al sindicatelor etc.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută proiectul de instrucţiuni către consiliile economice guberniale privind conducerea industriei, raportul cu privire la măsurile adoptate de Comisariatul poporului pentru afacerile interne în vederea mobilizării populaţiei la munca de deszăpezire, probleme privind repartizarea hîrtiei, proiectul de decret care prevede amenajarea de băi publice pentru oamenii muncii, tezele cu privire la comerţul exterior etc.

Sfîrşitul lunii ianuarie Lenin examinează planul şi apoi manuscrisul broşurii lui G. M. Krjijanovski „Sarcinile fundamentale în domeniul electrificării Rusiei", trimite manuscrisul la tipografie pentru a fi editat neapărat pînă la prima sesiune a C.E.C. din Rusia în cea de-a VII-a legislatură ; roagă pe directorul Editurii de stat, V. V. Vorovski, să dea indicaţii tipografiei ca broşura să apară cît mai curînd.

Februarie, 1 Lenin face observaţii pe marginea proiectului de „Hotărîre cu privire la acordarea de prime pentru muncitori şi funcţionari".

Lenin adresează membrilor Consiliului Apărării o scrisoare cu privire la situaţia catastrofală a

www.dacoromanica.ro

transporturilor şi la necesitatea de a se lua măsuri urgente pentru îndreptarea ei.

La consfătuirea preşedinţilor comitetelor executive guberniale şi judeţene, Lenin rosteşte o cuvîntare despre sarcinile imediate.

Februarie, 2 Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării, face o expunere despre situaţia transporturilor şi scrie ciorne de hotărîri în această problemă. După şedinţă, Lenin corectează şi semnează procesul-verbal; într-un adaos la procesul-verbal, Lenin atrage atenţia lucrătorilor cu funcţii de conducere în aparatul de stat asupra hotărîrilor Consiliului Apărării.

Lenin prezintă raportul de activitate al C.E.C. din Rusia şi al Consiliului Comisarilor Poporului la prima sesiune a C.E.C. din Rusia în cea de-a VII-a legislatură.

Februarie, 5 Lenin discută cu I. I. Radcenko în ajunul plecării acestuia în Ural în vederea organizării exploatărilor de turbă şi a unificării activităţii comitetelor silvice guberniale de acolo.

Într-o convorbire cu A. M. Nicolaev, locţiitorul comisarului poporului pentru poştă şi telegraf, Lenin se interesează de activitatea laboratorului-radio din Nijni Novgorod; la rugămintea lui M. A. Bonci-Bruevici, directorul laboratorului, Lenin dă dispoziţie preşedintelui Comisiei extraordinare din Nijni Novgorod să pună imediat în libertate pe inventatorul A. F. Şorin, dat fiind caracterul urgent şi deosebit de important al lucrărilor în curs la laboratorul-radio din Nijni Novgorod; într-o telegramă adresată preşedintelui Comitetului executiv gubernial din Nijni Novgorod, Lenin îi dă dispoziţie să sprijine activitatea laboratorului-radio.

Într-o scrisoare adresată lui M. A. Bonci-Bruevici, directorul laboratorului-radio din Nijni Novgorod, Lenin îi mulţumeşte pentru munca rodnică desfăşurată în domeniul radioului şi îi promite tot sprijinul pentru crearea „ziarului fără hîrtie şi «în afara distanţelor»".

Lenin rosteşte o cuvîntare la conferinţa feroviarilor de la nodul de cale ferată Moscova.

www.dacoromanica.ro

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; în timpul discutării problemei avantajelor care trebuie acordate muncitorilor de la atelierele de reparaţii de locomotive şi din întreprinderile producătoare de piese de schimb pentru transporturi, Lenin scrie un proiect de hotărîre în legătură cu această chestiune.

Februarie, 6 Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; prezintă spre aprobare proiectul său de rezoluţie în problema atitudinii faţă de borotbişti ; în cadrul examinării propunerii ca trupele de pe Frontul din Turkestan şi Armata a 2-a să fie folosite la lucrările de refacere a transporturilor, Lenin este însărcinat să discute această problemă cu L. B. Krasin.

Lenin participă la şedinţa plenară a C.C. al P.C. (b) din Rusia ; se dezbat probleme legate de congresul partidului, Lenin este însărcinat să prezinte raportul C.C. la congres. În şedinţă se discută, de asemenea, rezoluţia fracţiunii comuniste din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia cu privire la relaţiile dintre comitetele executive locale, comisariatele poporului, Consiliul Comisarilor Poporului şi C.E.C. din Rusia, precum şi alte probleme.

Lenin rosteşte o cuvîntare la conferinţa a IV-a a comisiilor extraordinare guberniale.

Februarie, 7 Lenin scrie articolul „La război, ca la război".

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării, la care se discută proiectul de hotărîre privind introducerea obligativităţii muncii pentru lucrătorii din domeniul învăţămîntului în vederea lichidării analfabetismului în Armata Roşie, proiectul de hotărîre prin care se acordă administraţiei căilor ferate şi comisarilor direcţiilor regionale de cale ferată dreptul de a aplica sancţiuni administrative şi se stabileşte desfiinţarea comisiilor de disciplină, problema aprovizionării cu alimente a lucrătorilor de la transporturile fluviale din regiunea Baltica-Mariinsk, proiectul de hotărîre prin care se acordă comisarilor însărcinaţi cu lupta împotriva dezertării dreptul de a aplica pedepse tainuitorilor de dezertori, probleme legate de colectarea inului şi a pieilor, formarea de rezerve de combustibil la căile ferate, proiectul de hotărîre prin care se

www.dacoromanica.ro

acordă lucrătorilor de la punctele de agitație locale și centrale dreptul la rația ostașilor roșii din spatele frontului, precum și alte probleme.

Între 8 și 14 februarie — Lenin face observații pe marginea proiectului de rezoluție întocmit de „Comitetul pentru refacerea Internaționalei" spre a fi prezentat la congresul Partidului socialist francez care urma să aibă loc la Strasbourg.

Februarie, 9 — Lenin rostește o cuvîntare la conferința oamenilor muncii fără partid din raionul Blagușe-Lefortovo.

Februarie, 10 — Într-o telegramă adresată Consiliului militar-revoluționar al Armatei I a muncii, Lenin cere să se pună capăt fricțiunilor interdepartamentale și să se concentreze toate forțele asupra refacerii transportului feroviar, colectării și transportării produselor alimentare, asigurării cantităților necesare de material lemnos.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută rezultatele cercetării instituite pentru stabilirea deficiențelor existente în organizarea prestării de muncă obligatorie la operațiile de deszăpezire și măsurile adoptate în vederea remedierii situației, rezultatele aplicării decretului pentru organizarea alimentației publice etc.

Februarie, 14 — Lenin scrie articolul „Însemnările unui publicist".

Într-o scrisoare adresată lui S. P. Sereda și A. D. Țiurupa, Lenin le atrage atenția acestora asupra articolului „Nu pierdeți timp", apărut în ziarul „Pravda" din 11 februarie sub semnătura lui E. A. Preobrajenski, și îi sfătuiește să adopte propunerea autorului ca terenurile din împrejurimile orașelor să fie folosite pentru organizarea de gospodării colective care să se ocupe cu legumicultura și cu creșterea animalelor ; recomandă să se elaboreze în acest sens un proiect de decret.

Între 14 și 25 februarie — Lenin scrie o scrisoare lui Jean Longuet pentru Congresul de la Strasbourg al Partidului socialist francez, în care arată că principala condiție pentru primirea Partidului socialist francez în Internaționala a III-a, Comunistă, este excluderea din rîndurile partidului a oportuniștilor notorii, ca Albert Thomas, Marcel Sembat și Bracke (A. Derousseau).

www.dacoromanica.ro

Februarie, 16 Lenin este ales deputat în Sovietul din Moscova.

Februarie, 17 Într-o telegramă adresată membrilor Consiliului militar-revoluționar al Frontului din Caucaz, I. T. Smilga și G. K. Ordjonikidze, Lenin își exprimă îngrijorarea față de starea trupelor de pe Frontul din Caucaz și cere să se ia măsuri urgente pentru întărirea frontului.

Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută un proiect de circulară privind politica partidului față de populația musulmană din Rusia, cererea secției pentru munca în rîndurile femeilor muncitoare a C.C. al P.C. (b) din Rusia de a se aproba editarea unei reviste lunare care să publice articole de îndrumare a activității în rîndurile femeilor etc.

Între 17 și 26 februarie Din însărcinarea Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin scrie un proiect de scrisoare către organizațiile P.C. (b) din Rusia privind pregătirile în vederea Congresului al IX-lea al partidului.

Februarie, 18 Lenin scrie răspunsurile la întrebările, primite prin radio, ale lui Karl Wigand, corespondentul din Berlin al agenției americane de informații „Universal Service", și ale corespondentului ziarului englez „Daily Express".

Într-o telegramă adresată președintelui Consiliului Armatei muncii din Ucraina, I. V. Stalin, Lenin arată necesitatea de a se organiza paza și transportul cărbunelui și a sării extrase în Donbass, de a se realiza în întregime planul de predare obligatorie a surplusurilor, recompensînd totodată sărăcimea satelor cu cereale și sare, de a se mobiliza o parte dintre muncitorii din Harkov la munca de aprovizionare în colaborare cu armata.

Lenin discută cu N. N. Krestinski cererea în care Comitetul revoluționar din Siberia roagă ca, dată fiind lipsa de semne monetare sovietice în Siberia, să se aprobe emiterea unor obligațiuni de împrumut care să servească drept bani.

Februarie, 19 Într-o scrisoare adresată lui G. L. Vollenberg, șeful serviciului de comunicații telefonice și membru al colegiului Comisariatului poporului pentru poștă și telegraf, Lenin îi atrage atenția asupra faptului

www.dacoromanica.ro

că, în pofida repetatelor cereri, nu a asigurat o legătură telefonică directă între Kremlin şi Harkov şi îl admonestează pentru neglijenţa manifestată în rezolvarea acestei sarcini mici, dar importante.

Primind de la I. V. Stalin o telegramă de protest împotriva dispoziţiei comandantului-şef ca o parte din unităţile Armatei muncii din Ucraina să fie trimise în Caucaz, pentru întărirea frontului de acolo, Lenin comunică în scris membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia că e de acord cu măsura luată de comandantul-şef ; totodată el le trimite un proiect de telegramă a Biroului Politic către I. V. Stalin, în care se arată că sarcina principală este întărirea Frontului din Caucaz în vederea înfrîngerii definitive a armatelor lui Denikin.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; face observaţii la punctul 1 al proiectului de hotărîre privind aprovizionarea cu alimente şi furaje a exploatărilor forestiere ; în timp ce se discută situaţia sanitară a oraşului Moscova şi măsurile de salubritate adoptate de Sovietul din Moscova, Lenin redactează un proiect de hotărîre cu privire la Comisia sanitară extraordinară din Moscova. La aceeaşi şedinţă se discută proiectul de hotărîre prin care se ia o serie de măsuri privind lupta împotriva banditismului, proiectul de hotărîre referitoare la reorganizarea Comisiei extraordinare pentru deszăpezirea căilor de comunicaţie, proiectul de hotărîre cu privire la organizarea evidenţei în instituţiile de comerţ exterior, problema aprovizionării Moscovei, măsuri pentru prevenirea incendiilor la Moscova, repartizarea hîrtiei etc.

Februarie, 20 Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării, la care se discută aprovizionarea cu alimente a Armatei I a muncii, situaţia existentă în bazinul carbonifer din apropierea Moscovei, activitatea Direcţiei politice a Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţii, organizarea pe lîngă Sovietul din Moscova a unei comisii care să se ocupe de îmbunătăţirea condiţiilor de muncă la atelierele principale şi districtuale şi la depoul complexului feroviar Moscova, în care se repară material rulant, precum şi alte probleme.

www.dacoromanica.ro

Februarie, înainte de 21 — Lenin îl primeşte pe Lincoln Eire, corespondentul ziarului american „The World", discută cu el, răspunde la întrebările lui Eire cu privire la politica externă şi internă a Statului sovietic.

Februarie, 21 — Lenin scrie articolul „Către femeile muncitoare".

Lenin primeşte pe directorul ziarului „Daily Herald", laburistul G. Lansbury, discută cu el despre mişcarea muncitorească din Anglia.

Februarie, 22 — Lenin face observaţii pe marginea proiectului de hotărîre a Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste cu privire la borotbişti.

Lenin scrie o telegramă adresată lui D. Z. Manuilski, membru al Comitetului revoluţionar din Ucraina, la Harkov, în care dă indicaţii cu privire la politica faţă de ţărănimea din Ucraina.

Într-o telegramă adresată lui I. V. Stalin, la Harkov, Lenin cere să se ia măsuri pentru asigurarea deplinei egalităţi în drepturi a limbii ucrainene cu celelalte limbi.

Februarie, înainte de 23 — Lenin dă dispoziţie Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de vest să-i prezinte un raport asupra situaţiei existente pe acest front şi asupra stării lui în legătură cu o eventuală activizare a trupelor poloneze.

Februarie, 23 — Lenin discută cu A. D. Ţiurupa despre atitudinea faţă de ţărănimea din Ucraina.

Februarie, 24 — Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema distribuirii unor cantităţi de stofe şi pînzeturi populaţiei din Turkestan, măsurile privind stimularea producţiei de hîrtie, desfăşurarea lucrărilor de construcţie a liniei de cale ferată Alexandrov—Gai—Emba, proiectul de decret cu privire la mobilizarea specialiştilor în domeniul petrolului şi alte probleme.

Februarie, 25 — Lenin rosteşte o cuvîntare la cea de-a III-a Consfătuire pe ţară a şefilor subsecţiilor extraşcolare ale secţiilor guberniale de învăţămînt public.

Într-o scrisoare adresată membrilor colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, Lenin arată necesitatea acordării unui ajutor în alimente

www.dacoromanica.ro

muncitorilor de la Fabrica de mașini agricole din Liuberți.

Februarie, 26 Lenin primește pe F. S. Sannikov, G. I. Mihalev și P. P. Moskalev, delegați ai țăranilor din plasa Polovodskaia, județul Usolie, gubernia Perm; discută cu ei despre situația de la sate; scrie o scrisoare membrilor Comitetului gubernial de partid din Perm, în care le trasează sarcina de a satisface cererea delegaților privitoare la verificarea cadrelor care lucrează la comitetul județean pentru aprovizionare și de a-i comunica rezultatele acestei verificări.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema aprovizionării Moscovei cu combustibil pe 1920, proiectul de decret pentru reorganizarea Direcției generale a pescuitului și a industriei peștelui din Rusia și a organelor ei locale, regulamentul de funcționare a Direcției agronomice de pe lîngă Comisariatul poporului pentru căile de comunicație, proiectul de hotărîre pentru urgentarea lucrărilor de refacere a construcțiilor și instalațiilor feroviare distruse etc.

Februarie, 27 Lenin primește pe A. Vinogradov, președintele comitetului executiv al Asociației cadrelor didactice din Vesiegonsk (gubernia Tver), cu care discută despre situația cadrelor didactice și despre atitudinea acestora față de Puterea sovietică; scrie o scrisoare membrilor colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare în care-i roagă să se facă de urgență investigațiile necesare și să i se răspundă telefonic dacă există posibilitatea de a mări rația alimentară a cadrelor didactice din județul Vesiegonsk.

Lenin scrie o telegramă adresată lui F. F. Raskolnikov, comandantul Flotei din Marea Caspică, în care arată necesitatea de a se lua toate măsurile în vederea transportării petrolului din Guriev imediat după deschiderea navigației.

Într-o telegramă adresată președintelui Consiliului militar-revoluționar al republicii, L. D. Trotki, Lenin dă indicația de a se acorda toată atenția întăririi Frontului de vest, dată fiind inevitabilitatea unei ciocniri militare cu Polonia.

Lenin prezidează ședința Consiliului Apărării, la care se discută proiectul de hotărîre pentru mobi-

www.dacoromanica.ro

lizarea inginerilor şi tehnicienilor de la căile de comunicaţie, problema neexecutării de către Comisariatul aprovizionării a hotărîrii privind premierea muncitorilor care au lucrat la reparaţiile de material rulant pentru trenurile marşrutizate, acordarea unor recompense muncitorilor care au construit înainte de termen un pod peste Kama, neexecutarea de către Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie a dispoziţiilor privind livrarea de lemne etc.

Februarie, 28 Într-o telegramă adresată lui G. E. Zinoviev, la Petrograd, Lenin dispune să se ia măsuri pentru asigurarea pazei bibliotecii fostei Societăţi de studii economice.

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, face o expunere cu privire la proasta organizare a activităţii bibliotecilor, în general, şi la deficienţele existente în procurarea de cărţi, reviste şi ziare străine, în special. La aceeaşi şedinţă se discută, de asemenea, telegrama în care C. Racovski arată că din partea lui G. F. Grinko s-a primit o propunere în sensul ca borotbiştii să fie primiţi în P.C. (b) din Ucraina cu condiţia acceptării unei subordonări depline, proiectul de apel către toţi membrii de partid în legătură cu mobilizarea a 5 000 de comunişti spre a fi trimişi să lucreze în transporturi, propunerea C.C. al sindicatului muncitorilor din întreprinderile de navigaţie maritimă şi fluvială şi a fracţiunii comuniste din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia cu privire la organizarea conducerii navigaţiei maritime şi fluviale etc.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; în timpul discutării raportului cu privire la introducerea serviciului de muncă obligatorie în întreaga Rusie, Lenin propune o serie de completări la proiectul de hotărîre. La aceeaşi şedinţă se discută şi raportul comisiei pentru îmbunătăţirea organizării sovhozurilor, instituită de Consiliul Comisarilor Poporului la 23 decembrie 1919 etc.

Martie, 1 Lenin primeşte o delegaţie a muncitorilor de la Fabrica de textile din Gluhovo, care ceruseră ca, în ceea ce priveşte aprovizionarea cu alimente, întreprinderea lor să fie echivalată cu cele din Moscova ; în timpul convorbirii cu delegaţii, Lenin

www.dacoromanica.ro

îşi face însemnări cu privire la situaţia Fabricii de textile din Gluhovo.

Lenin face o expunere la primul Congres general al cazacilor muncitori din Rusia.

Lenin rosteşte o cuvîntare la cel de-al II-lea Congres general al lucrătorilor din domeniul medico-sanitar din Rusia.

Martie, 2 Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, în care se discută problema împărţirii în două a Comisariatului poporului pentru problemele muncii şi prevederi sociale, scrisoarea lui G. V. Cicerin în legătură cu declaraţia de la Constantinopol a panislamiştilor etc.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului; scrie un proiect de hotărîre pentru crearea fondului de mărfuri al Comisariatului poporului pentru comerţul exterior; cu prilejul discutării proiectului de hotărîre privind organizarea întreprinderilor agricole pentru aprovizionarea oraşelor şi centrelor industriale cu produse lactate şi cu legume, propune o serie de modificări la acest proiect.

Martie, 3 Lenin face observaţii pe marginea proiectului de teze cu privire la „Sarcinile imediate ale construcţiei economice", prezentat de L. D. Troţki.

Martie, 4 Lenin scrie articolul „De ziua internaţională a muncitoarelor".

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului; cu prilejul discutării proiectului de decret cu privire la judecarea delincvenţilor minori, face o serie de observaţii pe marginea acestui proiect, propune completări la punctele 4 şi 6, scrie pe proiect diferite însemnări şi-i aduce unele modificări.

Martie, 5 Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării; în timpul dezbaterii proiectului de hotărîre privind normele pentru rezolvarea cererilor de acordare a dreptului la raţia de ostaş roşu, face completări la § 3 din proiect. La aceeaşi şedinţă se discută, de asemenea, problema construirii conductei de petrol din Emba, organizarea unei comisii pentru lichidarea absenţelor nemotivate la căile ferate, readucerea în domeniul specialităţii lor a munci-

www.dacoromanica.ro

torilor și funcționarilor feroviari din toate instituțiile și organizațiile, situația alimentară a funcționarilor feroviari, proiectul de hotărîre cu privire la înregistrarea ofițerilor, probleme legate de paza cerealelor în gubernia Ufa, situația în ceea ce privește combustibilul, proiectul de hotărîre cu privire la înregistrarea și folosirea muncitorilor din întreprinderile care își încetează activitatea, precum și alte probleme.

Martie, 6 — Lenin rostește o cuvîntare la ședința Sovietului de deputați ai muncitorilor și ostașilor roșii din Moscova.

Lenin rostește o cuvîntare la ședința solemnă a Sovietului din Moscova, organizată cu prilejul aniversării unui an de la întemeierea Internaționalei a III-a.

Martie, 8 — Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută tezele privind construcția economică, trecerea la sistemul miliționar, probleme organizatorice, convocarea plenarei C.C. etc.

Martie, 9 — Într-o telegramă adresată Comitetului revoluționar din Siberia, Lenin dă directiva de a nu se face nici un fel de concesii menșevicilor și eserilor în problema participării lor la guvernul statului tampon din Extremul Orient.

Într-o telegramă adresată, la Arhanghelsk, lui G. I. Lomov, membru al prezidiului Consiliului economic superior, Lenin cere să se ia măsuri pentru găsirea lucrărilor și rapoartelor tipărite în problema zăcămintelor de petrol din bazinul rîului Uhta.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului ; scrie un proiect de hotărîre la raportul comisiei pentru îmbunătățirea organizării sovhozurilor. La aceeași ședință se discută, de asemenea, măsurile pentru prevenirea întîrzierii comisarilor poporului la ședințele C.C.P., situația sovhozurilor și a comunelor de muncă după datele recensămîntului din 1919, proiectul de decret cu privire la colectarea fuiorului de cînepă, situația din industria tutunului și alte probleme.

www.dacoromanica.ro

Martie, 10

Lenin primeşte pe V. S. Smirnov-Malkov şi M. Z. Manuilski, reprezentanţii guberniei Ivanovo-Voznesensk, şi pe A. S. Kiselev, membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia, care-l rugaseră să dispună forurilor de resort să urgenteze punerea la dispoziţia muncitorilor din Ivanovo-Voznesensk a unor trenuri pe care aceştia să le repare şi să le folosească apoi pentru aducerea de produse alimentare în această gubernie, să repartizeze un număr de tractoare pentru aratul terenurilor destinate a fi cultivate cu cartofi ; ei au mai solicitat trecerea localităţii Gavrilov-Posad de la gubernia Vladimir la gubernia Ivanovo-Voznesensk etc. Lenin propune ca, pentru examinarea preliminară a acestor probleme, să fie convocată o consfătuire, prezidată de Kiselev, la care să participe reprezentanţi ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare, ai Comisariatului poporului pentru agricultură, ai Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie, ai Direcţiei generale a navigaţiei maritime şi fluviale, ai Centralei textilelor şi ai Comisariatului poporului pentru problemele muncii, iar în seara aceleiaşi zile cererile de mai sus să fie puse în discuţia Consiliului Apărării ; dă dispoziţii scrise pentru convocarea consfătuirii.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării ; în timpul discutării proiectului de hotărîre cu privire la organizarea şedinţelor de lucru ale Consiliului Apărării, Lenin redactează textul proiectului. La aceeaşi şedinţă se discută, de asemenea, organizarea unor echipe de muncitori permanenţi pentru efectuarea lucrărilor deosebit de urgente la căile ferate, asigurarea cu mînă de lucru a şantierului de construcţie a centralei electrice de la Kaşira, proiectul de hotărîre privind măsurile pentru lichidarea absenţelor nemotivate la căile ferate, intensificarea aprovizionării cu alimente şi furaje a exploatărilor forestiere, aprovizionarea cu alimente a muncitorilor din Ivanovo-Voznesensk, proiectul de hotărîre cu privire la Tribunalele militare revoluţionare de la căile ferate, scutirea de serviciu militar a muncitorilor din construcţii şi alte probleme.

Martie, 11

Într-o notiţă adresată Biroului Politic sau Biroului Organizatoric al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin cere să se ia măsuri pentru anchetarea cazului semnalat de I. Berezin, şi anume că cenzura Comisariatului poporului pentru afacerile externe a lăsat să treacă scrisoarea menşevicului Abramovici

www.dacoromanica.ro

către R. Hilferding, și pentru epurarea elementelor dușmănoase de la Comisariatul poporului pentru afacerile externe.

Intr-o telegramă adresată membrilor Consiliului militar-revoluționar al Frontului din Caucaz, I. T. Smilgha și G. K. Ordjonikidze, Lenin arată că sarcina principală a Consiliului militar-revoluționar al frontului nu este aceea de a organiza Armata muncii din Caucaz, ci de a pregăti dislocarea urgentă a unui număr cît mai mare de unități militare pe Frontul de vest, dată fiind inevitabilitatea unui război cu Polonia.

Intr-o telegramă adresată lui I. S. Unșlicht, membru al Consiliului militar-revoluționar al Frontului de vest, Lenin cere, dată fiind certitudinea că Polonia va deschide curînd ostilitățile, să se ia măsuri pentru intensificarea muncii de agitație în limba polonă.

Martie, 12 Lenin prezidează ședința Consiliului Apărării ; face o expunere în legătură cu protestul Comisariatului poporului pentru afacerile externe împotriva permisiunii acordate unor străini de a trece linia frontului fără avizul prealabil al acestui comisariat ; scrie un proiect de hotărîre în care se prevede că guarzii silvici vor fi folosiți la muncă în exploatările forestiere ; în timpul discutării proiectului de hotărîre pentru mobilizarea la pescuit a populației din guberniile Astrahan și Țaritîn, Lenin face în textul lui unele modificări. La aceeași ședință se discută situația aprovizionării, măsurile pentru asigurarea pazei trenurilor cu combustibil etc.

Martie, 13 Lenin discută cu G. M. Krjijanovski conținutul proiectului de declarație a Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei, prezentat de acesta.

Martie, 14 Intr-o scrisoare adresată lui G. M. Krjijanovski, Lenin îi propune să scrie — sau să solicite unui specialist — un articol în care să se demonstreze, pe bază de date concrete, marile avantaje și necesitatea electrificării Rusiei.

Martie, 15 Intr-o notă adresată lui E. M. Skleanski, vicepreședintele Consiliului militar-revoluționar al republicii, Lenin dispune ca Consiliul militar-revo-

www.dacoromanica.ro

luționar al republicii să elaboreze directivele pentru pregătirea unei ofensive în Crimeea.

Lenin rostește o cuvîntare la cel de-al III-lea Congres pe țară al muncitorilor din transporturile pe apă.

Lenin participă la ședința comună a fracțiunilor comuniste din Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia și din Consiliul sindicatelor din Moscova ; la discutarea tezelor lui M. P. Tomski cu privire la sarcinile sindicatelor, Lenin ia cuvîntul de 8 ori, apărînd principiul conducerii unice în întreprinderile și organizațiile economice.

Lenin conduce o consfătuire a reprezentanților Comisariatului poporului pentru aprovizionare și ai Direcției silvice generale în problema folosirii săniilor ca mijloc pentru transportarea lemnelor de foc la stațiile de cale ferată și pe malul rîurilor flotabile.

Martie, 16 Într-o telegramă adresată prezidiului Conferinței generale a borotbiștilor din Ucraina, întrunită la Harkov, Lenin exprimă mulțumiri pentru mesajul de salut ce i-a fost trimis și urări de succes în realizarea fuzionării cu partidul bolșevic.

Lenin rostește o cuvîntare închinată memoriei lui I. M. Sverdlov la ședința solemnă de la Teatrul Mare.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului ; face o expunere cu privire la stabilirea hotarelor guberniei Don ; în timpul discutării proiectului de hotărîre privind crearea de posibilități pentru a se comanda în străinătate locomotive și piese de schimb necesare reparării materialului rulant, Lenin scrie o notiță lui L. B. Krasin în care propune să se includă în proiect puncte referitoare la aducerea din străinătate a unor experți electrotehnicieni și la alocarea în acest scop a unui fond de 500 000 de ruble. La ședință se mai discută proiectul de decret cu privire la colectarea semințelor de plante de cîmp și a cartofilor pentru însămînțare, proiectul de decret cu privire la formarea unui fond de semințe de rezervă în raioanele consumatoare, hotărîrea cu privire la tribunalele revoluționare, elaborată de o comisie a C.E.C. din Rusia, proiectul de decret cu privire

www.dacoromanica.ro

la predările obligatorii de vite pentru sacrificare, hotărîrea privind premierea celor ce lucrează pe plantaţiile de sfeclă, crearea organelor pentru aprovizionare în Kirghizstan şi alte probleme.

Martie, 17 Într-o telegramă adresată membrilor Consiliului militar-revoluţionar al Frontului din Caucaz, I. T. Smilga şi G. K. Ordjonikidze, Lenin dă indicaţia de a se concentra toate eforturile asupra eliberării oraşului Baku.

Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; scrie proiectele de rezoluţie la declaraţia fracţiunii comuniste din C.C.S. din Rusia în care aceasta cere să se acorde comuniştilor membri ai C.C.S. din Rusia dreptul de a prezenta la congresele sindicatelor rezoluţia fracţiunii comuniste din C.C.S. din Rusia cu privire la conducerea întreprinderilor industriale, rezoluţie care era în divergenţă cu tezele C.C. al P.C. (b) din Rusia.

Martie, 19 Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării, la care se discută problema creării Armatei muncii din Regiunea de nord, adoptarea unor măsuri urgente pentru întărirea frontierelor republicii, norme privind înfăptuirea mobilizării la muncă şi la prestarea serviciului de muncă obligatorie, proiectul de decret privind adoptarea unor măsuri urgente pentru golirea rezervoarelor de petrol de pe cheiurile Volgăi în perioada de navigaţie a anului 1920, raportul Direcţiei generale a navigaţiei maritime şi fluviale cu privire la măsurile urgente ce se impun în legătură cu deschiderea navigaţiei, problema creării unei comisii pentru evaluarea pagubelor pricinuite Republicii sovietice de agresiunea statelor imperialiste şi de blocadă, folosirea neraţională a feroviarilor chemaţi sub arme etc.

Martie, 20 Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută probleme privind Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie, tribunalele revoluţionare de la căile ferate, Republica Başkiră.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; în timpul discutării proiectului de teze cu privire la concesiuni, Lenin îi aduce îmbunătăţiri. La şedinţă se mai discută proiectul de decret pentru introducerea raţiei alimentare unice, pro-

www.dacoromanica.ro

gramul de cercetare prin sondaj și prin anchetă a metodelor folosite și a rezultatelor obținute la colectările de produse alimentare în diferite regiuni ale țării cu și fără participarea cooperației, formarea trenurilor marșrutizate și alte probleme.

Martie, 22 — Lenin primește pe reprezentanții Biroului central al organizațiilor comuniste ale popoarelor din Orient: S. Said-Galiev, președintele biroului, M. Sultan-Galiev, vicepreședinte, și B. Mansurov, redactorul ziarului „Eșe", organul central al biroului; discută cu ei despre crearea Republicii Autonome Tătare, despre activitatea editorială la Kazan și literatura națională tătară, despre modul de viață al tătarilor și relațiile lor cu populația rusă.

Martie, 23 — Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului; în cursul discutării proiectului de decret cu privire la predările obligatorii de vite pentru sacrificare și a proiectului de hotărîre cu privire la GOELRO, Lenin propune unele modificări și completări la aceste documente. În aceeași ședință se discută și problema convenției cu Estonia pentru acordarea unei concesiuni forestiere, crearea unei comisii care să examineze situația funcționarilor sovietici și să elaboreze măsuri pentru îmbunătățirea ei etc.

Martie, 24 — Lenin scrie o adresă către C.E.C. din Rusia, în care se arată că C.C.P. înaintează Comitetului Executiv Central spre aprobare lista întreprinderilor direct subordonate organelor centrale ale Consiliului economic superior și care, potrivit instrucțiunilor C.E.C. din Rusia, au fost incluse în grupa I.

Din însărcinarea Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, Lenin îi comunică telegrafic lui A. I. Șumski, la Harkov, că, dată fiind situația inadmisibilă ce s-a creat la Conferința P.C. (b) din Ucraina în urma refuzului a 105 delegați de a participa la alegerea C.C. și a contestării de către ei a legalității acestor alegeri, Biroul Politic a hotărît să numească un organ provizoriu pînă la aplanarea acestui conflict; din acest organ fac parte: Șumski, care nu participa la lupta fracționistă, și cîte 2 reprezentanți ai vechiului și ai noului C.C. al P.C. (b) din Ucraina.

www.dacoromanica.ro

Martie, 25

La Conferinţa orăşenească a Organizaţiei din Moscova a P.C. (b) din Rusia, Lenin este ales delegat la cel de-al IX-lea Congres al P.C. (b) din Rusia.

Lenin semnează împuternicirile acordate lui L. B. Krasin şi M. M. Litvinov pentru a duce tratative cu reprezentanţii guvernelor Angliei, S.U.A., Belgiei, Italiei, Franţei şi Japoniei referitor la eventualele condiţii de pace între aceste state şi Rusia Sovietică, precum şi împuternicirile acordate lui L. B. Krasin, V. P. Noghin şi M. M. Litvinov de a organiza şi conduce în străinătate reprezentanţe comerciale şi operaţii de comerţ exterior.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Apărării, la care se discută problema transporturilor maritime şi fluviale, despăgubirea posesorilor de depozite de cherestea naţionalizate etc.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema alocării unui fond de un miliard de ruble pentru achiziţionarea de materii prime textile, aprovizionarea cu pîine a Moscovei şi Petrogradului, proiectul de hotărîre cu privire la introducerea monopolului de stat asupra cherestelei, proiectul de decret cu privire la reîmpărţirile de pămînt şi alte probleme.

Martie, înainte de 27

Lenin discută cu N. N. Narimanov, şeful secţiei pentru ţările Orientului Apropiat şi Mijlociu a Comisariatului poporului pentru afacerile externe, despre situaţia din Baku şi din întregul Azerbaidjan, despre descompunerea regimului musavatist, despre tactica Rusiei Sovietice faţă de guvernele naţionaliste din Transcaucazia.

Martie, 28

Într-un bilet adresat lui A. I. Rîkov, Lenin arată că e necesar să se ia măsuri pentru organizarea pazei şi a transportării rezervelor de benzină capturate la Groznîi.

Într-o convorbire cu I. I. Şvarţ („Semion"), care sosise la Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia, Lenin se interesează de situaţia industriei carbonifere din Donbass, de problema cadrelor de lucrători pentru aparatul de stat şi pentru organizaţiile economice din Ucraina, de lupta fracţionistă din rîndurile P.C. (b) din Ucraina.

www.dacoromanica.ro

Lenin prezidează ședința Consiliului Apărării, la care se discută proiectul de hotărîre cu privire la intensificarea transporturilor maritime și fluviale, accelerarea transportului de produse alimentare pe calea ferată Moscova-Kazan, problema benzinei etc.

Martie, 29 — Lenin rostește cuvîntarea de deschidere a celui de-al IX-lea Congres al P.C. (b) din Rusia, este ales în prezidiul congresului, prezintă raportul C.C. al P.C. (b) din Rusia, completează fișa personală pentru delegații la Congresul al IX-lea al partidului.

Martie, 30 — În ședința a doua (de dimineață) a Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia, Lenin rostește cuvîntul de încheiere la raportul C.C. al partidului.

Martie, 31 — În ședința a patra (de dimineață) a Congresului al IX-lea al partidului, Lenin ia cuvîntul în cadrul dezbaterilor pe marginea raportului cu privire la construcția economică.

Sfîrșitul lunii martie — Lenin rostește două cuvîntări care sînt înregistrate pe plăci de gramofon : cu privire la munca de refacere a transporturilor și despre disciplina în muncă.

Lenin dispune ca un număr de 15 oameni de știință și ingineri de la GOELRO, împreună cu locțiitorii lor și conducătorii de raioane să fie trecuți pe lista persoanelor care beneficiază de rația alimentară majorată.

Martie-aprilie — Lenin scrie articolul „Despre compromisuri".

Începutul lunii aprilie — Lenin primește pe delegații Regimentului 3 trupe de fortăreață (fostul Regiment 438 muncitoresc din Orenburg) ; aceștia îi înmînează actul prin care se atestă alegerea lui ca ostaș de onoare al regimentului.

Aprilie, 2 — Într-o telegramă adresată lui G. K. Ordjonikidze, membru al Comitetului militar-revoluționar al Frontului din Caucaz, Lenin îi dă indicații privind necesitatea de a se acționa cu prudență și de a se manifesta maximum de bunăvoință față de musulmani, în special la intrarea trupelor în Daghestan.

Aprilie, 3 — În ședința a opta (de seară) a Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia, Lenin rostește o cuvîntare în cadrul discuțiilor privind cooperația.

www.dacoromanica.ro

Aprilie, 4 — În ședința a noua (de dimineață) a Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia, Lenin este ales membru al C.C. al P.C. (b) din Rusia.

Aprilie, 4 sau 5 — Lenin discută cu A. A. Andreev, delegat al organizației de partid din Ekaterinburg la Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia ; se interesează de situația din Ural, de activitatea uzinelor, de starea de spirit a țărănimii.

Aprilie, nu înainte de 4 — nu mai târziu de 6 — Lenin rostește o cuvîntare la primul Congres general, de constituire, al muncitorilor minieri din Rusia.

Aprilie, 5 — În ședința a zecea (de dimineață) a Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia, Lenin rostește cuvîntarea de încheiere a lucrărilor congresului. După închiderea congresului, Lenin ia cuvîntul în legătură cu lista membrilor supleanți ai C.C.

După încheierea lucrărilor Congresului al IX-lea al P.C. (b) din Rusia, la propunerea delegaților, are loc o festivitate la care Lenin este sărbătorit cu prilejul apropiatei aniversări a cincizeci de ani de la nașterea sa ; se adoptă o hotărîre cu privire la editarea operelor complete ale lui V. I. Lenin.

Lenin participă la ședința plenară a C.C. al P.C. (b) din Rusia ; este ales membru al Biroului Politic al C.C. La ședință se discută probleme privind compoziția și funcțiile Biroului Organizatoric și ale Secretariatului C.C., Congresul al III-lea general al sindicatelor din Rusia, probleme ucrainene etc.

Aprilie, 6 — Lenin primește pe delegații guberniei Kazan la Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia : G. S. Gordeev, secretar al comitetului gubernial de partid, A. I. Dogadov, președintele consiliului gubernial al sindicatelor, și I. I. Hodorovski, președintele comitetului executiv gubernial ; discută cu ei probleme legate de crearea Republicii Autonome Tătare.

Într-o scrisoare adresată lui V. V. Adoratski, la Kazan, Lenin îl întreabă dacă are posibilitatea de a aduna materiale privind istoria războiului civil și a Republicii sovietice.

www.dacoromanica.ro

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută proiectul de hotărîre cu privire la măsurile pentru asigurarea participării regulate la ședințe și consfătuiri, probleme legate de efectuarea recensămîntului etc.

Intre 6 și 21 aprilie

Pe o scrisoare a lui G. V. Cicerin în care acesta înștiințează că o delegație a trade-unionurilor engleze urmează să sosească în Rusia Sovietică, Lenin scrie un proiect de hotărîre a C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la instituirea și componența comisiei care va primi delegația.

Lenin vorbește la telefon cu G. V. Cicerin despre planul privind primirea delegației engleze, elaborat pe baza proiectului lui Lenin ; propune modificări și completări.

Aprilie, 7

Lenin rostește o cuvîntare la cel de-al III-lea Congres general al sindicatelor din Rusia.

Lenin prezidează ședința plenară a Consiliului Muncii și Apărării (C.M.A.), la care se discută propunerea Consiliului economic superior ca centrala electrică proiectată a fi construită la Ivanovo-Voznesensk să fie declarată întreprindere de interes național, proiectul de hotărîre privind aprovizionarea muncitorilor plutași, proiectul de hotărîre cu privire la folosirea muncii obligatorii și la lucrările pentru prevenirea inundațiilor de primăvară, proiectul de hotărîre cu privire la mobilizarea pe loc a specialiștilor din întreprinderile de navigație, problema premierii muncitorilor din Ural etc.

Aprilie, 8

Lenin scrie pentru gazeta ocazională „Kommunisticeskii Subbotnik“ articolul „De la distrugerea unei orînduiri seculare spre făurirea unei orînduiri noi“.

Lenin participă la lucrările plenarei C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută proiectul de răspuns către Liga Națiunilor, problema tratativelor cu Polonia și a politicii Antantei față de Polonia și față de Rusia Sovietică, probleme referitoare la Bașkiria, organizarea și componența biroului pentru Siberia al C.C. al P.C. (b) din Rusia etc.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema organizării

www.dacoromanica.ro

recensămîntului persoanelor cu pregătire profesională, revizuirea hotărîrii C.C.P. din 5 martie 1920 cu privire la aprovizionarea cu materii prime a industriilor zahărului, spirtului, amidonului, melasei, tutunului, uleiului şi de medicamente, precum şi alte probleme.

Aprilie, 13 — Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută problema evidenţei suprafeţelor cultivate, propunerea ca guberniile Tiumen şi Celeabinsk să fie scoase de sub administrarea Comitetului revoluţionar din Siberia etc.

Aprilie, 14 — Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută probleme privind Comitetul central al Sindicatului muncitorilor din întreprinderile de navigaţie şi Secretariatul politic al Direcţiei navigaţiei maritime şi fluviale, proiectul de răspuns către guvernul englez prezentat de G. V. Cicerin, unificarea învăţămîntului profesional în Ucraina şi în R.S.F.S.R., condiţiile de primire a maximaliştilor în P.C. (b) din Rusia, cererea Comisariatului poporului pentru învăţămînt de a se lua măsuri în vederea îmbunătăţirii situaţiei lucrătorilor din învăţămînt şi alte probleme.

Lenin conduce şedinţa comisiei instituite de Consiliul Comisarilor Poporului pentru redactarea definitivă a hotărîrii cu privire la Consiliul revoluţionar al Armatei I a muncii ; scrie hotărîrea de a i se aplica lui A. I. Rîkov, care întîrziase nemotivat la şedinţă cu o jumătate de oră, prevederile decretului referitor la întîrzieri.

Aprilie, nu mai tîrziu de 15 — Lenin are o convorbire cu G. M. Krjijanovski, preşedintele Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei ; confirmă dispoziţia lui de a se acorda comisiei 15 raţii alimentare majorate.

Aprilie, 15 — Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută probleme privind activitatea punctelor de agitaţie, extinderea activităţii Direcţiei politice a transporturilor asupra întreprinderilor de navigaţie, precum şi alte probleme.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului ; face o expunere în problema creării

www.dacoromanica.ro

unei comisii formate din reprezentanți ai C.C.S. din Rusia, ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare, ai Comisariatului poporului pentru căile de comunicații și ai Comitetului central al Sindicatului muncitorilor din întreprinderile de navigație care să fie însărcinată să cerceteze de urgență felul cum sînt aprovizionați lucrătorii întreprinderilor de navigație. La aceeași ședință se discută și proiectul de hotărîre privind măsurile pentru organizarea sovhozurilor, problema mijloacelor practice de control asupra cantităților de produse pe care Direcția generală a produselor alimentare le livrează în afară de plan și măsurile pentru reducerea sau lichidarea completă a unor asemenea livrări, proiectul de decret cu privire la rechiziționări și confiscări, problema evidenței suprafețelor cultivate etc.

Aprilie, 16 — Lenin discută cu A. P. Serebrovski, care din însărcinarea Consiliului Muncii și Apărării urmează să plece în regiunea Baku cu împuterniciri speciale în vederea organizării extracției de țiței și a expedierii produselor petroliere.

Lenin prezidează ședința Consiliului Muncii și Apărării ; în timpul discutării proiectului de hotărîre cu privire la evidența ofițerilor, Lenin propune unele modificări privind textul proiectului. La ședință se mai discută proiectul de hotărîre privind aprovizionarea cu cărbuni a Flotei din Marea Baltică, proiectul de hotărîre pentru mobilizarea minerilor, situația industriei carbonifere din bazinul Donețului, crearea unui fond alimentar special rezervat muncitorilor de la căile ferate și din întreprinderile de navigație maritimă și fluvială, proiectul de decret cu privire la construirea liniei ferate normale Alexandrov-Gai—Emba și reconstruirea liniei înguste Krasnîi Kut — Alexandrov-Gai, precum și alte probleme.

Aprilie, 19 — Lenin rostește o cuvîntare în ședința de dimineață a celui de-al III-lea Congres general al muncitorilor din industria textilă din Rusia.

Aprilie, 20 — Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia ; pune în discuție problema locului de păstrare a stocului de aur al republicii, cucerit de la albi. La aceeași ședință se discută probleme privind Biroul regional pentru Ural al C.C., răspunsul la nota lui Curzon, ministru de

www.dacoromanica.ro

externe al Marii Britanii, reorganizarea Comisariatului poporului pentru problemele naționalităților etc.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului ; în timpul discutării proiectului de decret pentru naționalizarea fondurilor de cărți și de alte tipărituri, propune unele modificări în textul decretului. La ședință se mai discută proiectul de decret cu privire la bogățiile subsolului, proiectul de hotărîre privind repartizarea publicațiilor, proiectul de hotărîre referitoare la sancțiunile disciplinare și administrative ce se aplică membrilor comitetelor executive și funcționarilor din instituțiile de stat, precum și alte probleme.

Aprilie, 22 Lenin discută cu A. M. Gorki despre sarcinile construcției sovietice și despre rolul intelectualității în acest domeniu. Pe o scrisoare în care profesorul S. P. Kostîcev îi comunică lui Gorki că are nevoie de materiale pentru efectuarea unor experimente de mare importanță științifică, Lenin dispune în scris să i se acorde lui Gorki tot sprijinul ori de cîte ori va solicita rezolvarea unor asemenea probleme.

Lenin primește pe muncitorii Kaiurov și Serebrov din Samara, cu care discută situația existentă în R.S.F.S.R. în ceea ce privește aprovizionarea cu alimente, sprijină propunerea lor de a se trimite la sate muncitori care să ajute la organizarea țărănimii sărace.

Aprilie, 23 Lenin primește în audiență pe reprezentanții Frontului din Turkestan, care aduseseră la Moscova 20 de vagoane de cereale în dar lui V. I. Lenin, de ziua celei de-a 50-a aniversări a nașterii sale ; se interesează de situația din Samara și Bașkiria, discută cu ei despre sarcinile Puterii sovietice și despre politica partidului în Turkestan, despre perspectivele eliberării țărilor coloniale din Orient ; Lenin dă indicația ca 10 din vagoanele aduse să fie repartizate muncitorilor de la exploatările de turbă, iar celelalte 10 — copiilor din Moscova, Petrograd și Ivanovo-Voznesensk.

Lenin prezidează ședința Consiliului Muncii și Apărării ; scrie un proiect de hotărîre în care se prevede că toate departamentele și instituțiile trebuie să acorde sprijin Fabricii de timbre și de

www.dacoromanica.ro

semne monetare, redactează proiectul unei telegrame de răspuns către L. B. Krasin și M. M. Litvinov în ceea ce privește condițiile schimbului de mărfuri cu oamenii de afaceri din Franța. La aceeași ședință se discută organizarea unor detașamente pentru lucrări hidrotehnice, măsurile practice privind folosirea specialiștilor din armată și terminarea investigațiilor în problema folosirii neraționale a specialiștilor, paza transporturilor de produse alimentare pe cheiuri și în timpul deplasării, mobilizarea de lucrători pentru întreprinderile de navigație, cu scutirea acelora dintre ei care lucrează în instituțiile Consiliului economic superior.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului, la care se discută proiectul de hotărîre privind autorizarea Comisariatului poporului pentru agricultură de a încheia un acord cu „Organizația unită a asociațiilor germane pentru emigrare în Rusia Sovietică", proiectul de completare la hotărîrea din 7 august 1919 cu privire la normele generale potrivit cărora se dă în folosință pămînt Uniunii emigranților germani și alte probleme.

Lenin sosește spre sfîrșitul adunării organizate de Comitetul din Moscova al P.C. (b) din Rusia cu prilejul aniversării a cincizeci de ani de la nașterea sa și rostește o cuvîntare despre sarcinile partidului bolșevic.

Aprilie, 26 Lenin participă la ședința Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută situația din Ucraina, problema regiunii Don etc.

Aprilie, 27 Lenin termină lucrarea „«Stîngismul» — boala copilăriei comunismului".

Lenin citește cartea „Știință și democrație. Culegere de articole din anii 1904—1919", primită în dar de la autorul ei, K. A. Timireazev, și-i scrie acestuia o scrisoare de mulțumire pentru cartea trimisă și pentru călduroasa dedicație.

Lenin prezidează ședința Consiliului Comisarilor Poporului ; în legătură cu dezbaterea proiectului de decret privind introducerea rației alimentare unice, Lenin face observații pe marginea proiectului și scrie un proiect de directive pentru comisia însărci-

www.dacoromanica.ro

nată cu elaborarea decretului. El propune modificări şi completări la următoarele proiecte de hotărîri care se dezbat în şedinţă : proiectul de hotărîre la raportul lui F. E. Dzerjinski privind acuzaţiile aduse unui grup de membri ai conducerii provizorii a Uniunii centrale a cooperativelor de consum, proiectul de hotărîre prin care se acordă Comisariatului poporului pentru comerţul exterior un împrumut de 20 000 000 de ruble aur din fondul special destinat achiziţionării de locomotive şi piese de schimb din străinătate, proiectul de hotărîre prin care se reglementează folosirea telegrafului de către instituţiile de stat şi persoanele oficiale şi proiectul de hotărîre pentru instituirea unei comisii care să examineze problemele principiale şi interdepartamentale ce se ivesc la Comisariatul poporului pentru comerţul exterior şi să prezinte Consiliului Comisarilor Poporului propuneri pentru soluţionarea lor.

Aprilie, 28 Lenin participă la şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, la care se discută problema înţelegerii dintre Consiliul economic superior şi Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie în ceea ce priveşte grupul de şoc al uzinelor care lucrează pentru transporturi, referatul privind soluţionarea problemelor de strategie de comun acord cu comandantul-şef, problema relaţiilor cu Polonia, primirea delegaţiei muncitoreşti din Anglia etc.

Lenin prezidează şedinţa Consiliului Muncii şi Apărării, la care se discută proiectul de hotărîre privind crearea de condiţii pentru economisirea combustibilului, proiectul de hotărîre cu privire la relaţiile dintre Comisariatul poporului pentru aprovizionare şi unităţile de pază internă afectate organelor de aprovizionare, măsurile urgente pentru organizarea producţiei în serie de piese de schimb pentru locomotive şi apoi şi a producţiei în serie de locomotive, precum şi alte probleme.

Aprilie, 29 Lenin rosteşte o cuvîntare la Congresul general al muncitorilor din industria sticlei şi porţelanului din Rusia.

www.dacoromanica.ro

Aprilie, 30 Lenin prezidează şedinţa Consiliului Muncii şi Apărării, la care se discută proiectul de hotărîre cu privire la scurtarea termenului de pregătire a noilor promoţii de medici, măsurile pentru aprovizionarea Frontului de vest cu alimente, medicamente etc., adoptarea unor măsuri urgente privind efectuarea de reparaţii capitale pe toate liniile telegrafice şi telefonice, precum şi alte probleme.

www.dacoromanica.ro

CUPRINS

Prefaţa . . . . . VII—XXV

1919

ALEGERILE PENTRU ADUNAREA CONSTITUANTĂ ŞI DICTATURA PROLETARIATULUI . . . . . 1—25

I 1
II 4
III 8
IV 11
V 16
VI 21

*SCHIMBULUI NOSTRU DE MIINE 26

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA MITINGUL ORGANIZAT ÎN RAIONUL PRESNEA CU PRILEJUL ANIVERSĂRII INSURECŢIEI DIN DECEMBRIE 1905. 19 DECEMBRIE 1919 . . . . . 27—32

*REFERAT ASUPRA SUBOTNICELOR PREZENTAT LA CONFERINŢA ORGANIZAŢIEI ORĂŞENEŞTI MOSCOVA A P.C. (b) DIN RUSIA. 20 DECEMBRIE 1919 33—39

SCRISOARE CĂTRE MUNCITORII ŞI ŢĂRANII DIN UCRAINA CU PRILEJUL VICTORIILOR ASUPRA LUI DENIKIN . . . . . 40—49

*PREFAŢĂ LA CARTEA LUI JOHN REED „10 ZILE CARE AU ZGUDUIT LUMEA“ 50

DESPRE PURIFICAREA LIMBII RUSE *(Reflecţii făcute*

* Cu asterisc sînt notate titlurile date de Institutul de marxism-leninism de pe lîngă C C. al P.C.U.S.

www.dacoromanica.ro

în clipe de răgaz, adică în timp ce ascultam cuvîntări rostite la diferite adunări) . . . . . 51—52

1920

CĂTRE BIROUL CONGRESULUI FEMEILOR DIN GUBERNIA PETROGRAD 53

*CU PRIVIRE LA SECŢIA TRANSPORTURI A COMISIEI EXTRAORDINARE (CEKA) DIN RUSIA. *Proiect de hotărîre a Consiliului Apărării* 54

*PROIECT DE HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA 55

*HOTĂRÎRE A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN PROBLEMA ÎNCERCĂRILOR FĂCUTE DE ANTANTĂ DE A INIŢIA RELAŢII COMERCIALE CU RUSIA PRIN INTERMEDIUL COOPERAŢIEI RUSE 56

CONCEPT (SAU TEZE) PENTRU ÎNTOCMIREA RĂSPUNSULUI P.C. DIN RUSIA LA SCRISOAREA PARTIDULUI SOCIAL-DEMOCRAT INDEPENDENT DIN GERMANIA . . . . . 57—64

*CĂTRE G. M. KRJIJANOVSKI . . . . . 65—66

*DIRECTIVĂ A BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA PRIVIND INSPECŢIA MUNCITOREASCĂ 67

*OBSERVAŢII ŞI COMPLETĂRI LA PROIECTELE DE „HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA ORGANIZAREA INSPECŢIEI MUNCITOREŞTI ŞI ŢĂRĂNEŞTI“ . . . . 68—70

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONFERINŢA MUNCITORILOR ŞI OSTAŞILOR ROŞII FĂRĂ PARTID DIN RAIONUL PRESNEA 24 IANUARIE 1920. *Relatare apărută în presă* . . . . . 71—76

*INDICAŢII PRIVIND ACTIVITATEA TRENURILOR ŞI VAPOARELOR CU BRIGĂZI DE AGITAŢIE ŞI DE INSTRUCTAJ . . . . . 77—78

*PROIECTE DE HOTĂRÎRI ŞI DIRECTIVE CU PRIVIRE LA COOPERAŢIE . . . . . 79—80

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CEL DE-AL III-LEA CONGRES GENERAL AL CONSILIILOR ECONOMICE DIN RUSIA. 27 IANUARIE 1920. *Relatare apărută în presă* 81—86

CĂTRE MEMBRII CONSILIULUI APĂRĂRII . . . 87

www.dacoromanica.ro

*OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA ACORDAREA DE PRIME PENTRU MUNCITORI ŞI FUNCŢIONARI . . . 88

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONSFĂTUIREA PREŞEDINŢILOR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE ŞI JUDEŢENE. 1 FEBRUARIE 1920 . . . . 91—92

*RAPORT CU PRIVIRE LA ACTIVITATEA C.E.C. DIN RUSIA ŞI A CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI, PREZENTAT LA PRIMA SESIUNE A C.E.C. DIN RUSIA AL CELEI DE-A VII-A LEGISLATURI. 2 FEBRUARIE 1920 . . . . . 93—116

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONFERINŢA FEROVIARILOR DE LA NODUL DE CALE FERATĂ MOSCOVA. 5 FEBRUARIE 1920. *Scurtă relatare apărută în presă* . . 117—118

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONFERINŢA A IV-A A COMISIILOR EXTRAORDINARE GUBERNIALE. 6 FEBRUARIE 1920 . . . . . 119—127

*PROIECT DE REZOLUŢIE CU PRIVIRE LA PARTIDUL BOROTBIŞTILOR DIN UCRAINA 128

LA RĂZBOI, CA LA RĂZBOI . . . . . 129—130

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONFERINŢA OAMENILOR MUNCII DIN RAIONUL BLAGUŞE-LEFORTOVO. 9 FEBRUARIE 1920. *Relatare apărută în presă* . . . 131—134

ÎNSEMNĂRILE UNUI PUBLICIST . . . . . 135—146

I 135
II 137
III 140
IV 142

SCRISOARE CĂTRE ORGANIZAŢIILE P.C. DIN RUSIA CU PRIVIRE LA PREGĂTIREA CONGRESULUI PARTIDULUI . . . . . 147—151

*RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRILE LUI KARL WIGAND, CORESPONDENTUL DIN BERLIN AL AGENŢIEI AMERICANE DE INFORMAŢII „UNIVERSAL SERVICE“ . 152—154

*RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRILE CORESPONDENTULUI ZIARULUI ENGLEZ „DAILY EXPRESS“ . . . . 155—156

*CONVORBIRE CU LINCOLN EIRE, CORESPONDENTUL ZIARULUI AMERICAN „THE WORLD“ . . . 157—163

CĂTRE FEMEILE MUNCITOARE . . . . . 164—165

www.dacoromanica.ro

*OBSERVAŢII PE MARGINEA REZOLUŢIEI COMITETULUI EXECUTIV AL INTERNAŢIONALEI COMUNISTE CU PRIVIRE LA BOROTBIŞTI 166

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CEA DE-A III-A CONSFĂTUIRE PE ŢARĂ A ŞEFILOR SUBSECŢIILOR EXTRAŞCOLARE ALE SECŢIILOR GUBERNIALE DE ÎNVĂŢĂMÎNT PUBLIC. 25 FEBRUARIE 1920 . . . . . 167—172

*EXPUNERE FĂCUTĂ LA PRIMUL CONGRES GENERAL AL CAZACILOR MUNCITORI DIN RUSIA. 1 MARTIE 1920 . . . . . 173—194

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CEL DE-AL II-LEA CONGRES GENERAL AL LUCRĂTORILOR DIN DOMENIUL MEDICO-SANITAR DIN RUSIA. 1 MARTIE 1920. *Extras din procesul-verbal* . . . . . 195—196

*OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE TEZE „SARCINILE IMEDIATE ALE CONSTRUCŢIEI ECONOMICE", PREZENTAT DE TROŢKI . . . . . 197—198

DE ZIUA INTERNAŢIONALĂ A MUNCITOARELOR 199—200

*CU PRIVIRE LA JUDECAREA DELINCVENŢILOR MINORI. *Observaţii şi amendamente la proiectul de decret* . 201

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA SOVIETULUI DE DEPUTAŢI AI MUNCITORILOR ŞI OSTAŞILOR ROŞII DIN MOSCOVA. 6 MARTIE 1920 . . . . . 202—209

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA FESTIVĂ A SOVIETULUI DIN MOSCOVA ÎNCHINATĂ ANIVERSĂRII INTERNAŢIONALEI A III-A. 6 MARTIE 1920 . 210—219

*CU PRIVIRE LA MĂSURILE DE ÎMBUNĂTĂŢIRE A ORGANIZĂRII SOVHOZURILOR. *Proiect de hotărîre a C.C.P.* 220

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CEL DE-AL III-LEA CONGRES PE ŢARĂ AL MUNCITORILOR DIN TRANSPORTURILE PE APĂ. 15 MARTIE 1920 . . . . . 221—228

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA FRACŢIUNII COMUNISTE DIN C.C.S. DIN RUSIA. 15 MARTIE 1920. *Extras din procesul-verbal* . . . . . 229—232

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ŞEDINŢA DE COMEMORARE A LUI I. M. SVERDLOV. 16 MARTIE 1920. *Scurtă relatare apărută în presă* 233

*HOTĂRÎRILE BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA ÎN LEGĂTURĂ CU ÎNCĂLCAREA DISCI-

www.dacoromanica.ro

PLINEI DE PARTID DE CĂTRE MEMBRII FRACŢIUNII COMUNISTE DIN C.C.S. DIN RUSIA . . . . 234—235

*PREFAŢĂ LA EDIŢIA ENGLEZĂ A BROŞURII „REVOLUŢIA PROLETARĂ ŞI RENEGATUL KAUTSKY" . 236—237

**DOUĂ CUVÎNTĂRI ÎNREGISTRATE PE PLĂCI DE GRAMOFON* . . . . . 238—241

1. CU PRIVIRE LA MUNCA DE REFACERE A TRANSPORTURILOR 238

2. DESPRE DISCIPLINA ÎN MUNCĂ 240

**CONGRESUL AL IX-LEA AL P.C. (b) DIN RUSIA. 29 martie—5 aprilie 1920* . . . . . 243—299

*1. CUVÎNTARE ROSTITĂ LA DESCHIDEREA CONGRESULUI. 29 MARTIE 245

*2. RAPORTUL COMITETULUI CENTRAL. 29 MARTIE 247

*3. CUVÎNTUL DE ÎNCHEIERE LA RAPORTUL COMITETULUI CENTRAL. 30 MARTIE . . 269

*4. CUVÎNTARE CU PRIVIRE LA CONSTRUCŢIA ECONOMICĂ. 31 MARTIE 280

*5. CUVÎNTARE DESPRE COOPERAŢIE. 3 APRILIE 288

*6. CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ÎNCHEIEREA LUCRĂRILOR CONGRESULUI. 5 APRILIE . . 293

*COMPLETĂRI LA PROIECTUL DE HOTĂRÎRE CU PRIVIRE LA SUBOTNICE 300

*DESPRE COMPROMISURI . . . . . 301—303

I 301

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA PRIMUL CONGRES GENERAL, DE CONSTITUIRE, AL MUNCITORILOR MINIERI DIN RUSIA . . . . . 304—311

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CEL DE-AL III-LEA CONGRES GENERAL AL SINDICATELOR DIN RUSIA. 7 APRILIE 1920 . . . . . 312—326

DE LA DISTRUGEREA UNEI ORÎNDUIRI SECULARE SPRE FĂURIREA UNEI ORÎNDUIRI NOI . . . . 327—329

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CEL DE-AL III-LEA CONGRES GENERAL AL MUNCITORILOR DIN INDUSTRIA TEXTILĂ DIN RUSIA. 19 APRILIE 1920 . . 330—337

www.dacoromanica.ro

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA ADUNAREA ORGANIZATĂ DE COMITETUL DIN MOSCOVA AL P.C. (b) DIN RUSIA CU PRILEJUL CELEI DE-A 50-A ANIVERSĂRI A LUI V. I. LENIN. 23 APRILIE 1920 . . 338—340

*ÎNSEMNĂRI PE MARGINEA DECRETULUI PENTRU INTRODUCEREA RAŢIEI ALIMENTARE PENTRU CEI DIN CÎMPUL MUNCII . . . . . 341—342

1 341

2 341

*CUVÎNTARE ROSTITĂ LA CONGRESUL GENERAL AL MUNCITORILOR DIN INDUSTRIA STICLEI ŞI PORŢELANULUI DIN RUSIA. 29 APRILIE 1920 . . 343—347

MATERIALE PREGĂTITOARE

*OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE DECRET CU PRIVIRE LA RECHIZIŢII ŞI CONFISCĂRI . 351—353

*SCRISOARE CĂTRE P. I. POPOV. *(Cu privire la consumul populaţiei R.S.F.S.R. înainte şi după Revoluţia din Octombrie)* . . . . . 354—356

*1 354

*2 355

*PROIECT DE HOTĂRÎRI ALE CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA SITUAŢIA DIN TRANSPORTURI . . . . . 357—358

*ADAOS LA HOTĂRÎRILE CONSILIULUI APĂRĂRII CU PRIVIRE LA SITUAŢIA DIN TRANSPORTURI . 358

*CU PRIVIRE LA AVANTAJELE CE SE ACORDĂ MUNCITORILOR CARE LUCREAZĂ LA REPARAREA LOCOMOTIVELOR. *Proiect de hotărîre a C.C.P.* . . . 359

*OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE REZOLUŢIE A PARTIDULUI SOCIALIST FRANCEZ . . 360—364

ANEXE

*FIŞĂ PERSONALĂ DE MEMBRU AL SOVIETULUI DIN MOSCOVA 367

www.dacoromanica.ro

Lista lucrărilor lui V. I. Lenin care n-au fost găsite pînă în prezent (16 decembrie 1919 — 30 aprilie 1920) . . . . 371—372

Lista documentelor la a căror redactare a participat V. I. Lenin . . . . . 373—377

Adnotări . . . . . 378—424

Indice de lucrări şi izvoare citate sau menţionate de V. I. Lenin . . . . . 425—441

Indice de nume . . . . . 442—471

Date din viaţa şi activitatea lui V. I. Lenin . . . . 472—514

ILUSTRAŢII

Portretul lui V. I. Lenin. — 1920 . . . . . XXVI—1

Prima pagină a manuscrisului lui V. I. Lenin „Scrisoare către muncitorii şi ţăranii din Ucraina cu prilejul victoriilor asupra lui Denikin". — 28 decembrie 1919 41

Prima pagină a manuscrisului lui V. I. Lenin „Observaţii pe marginea proiectului de hotărîre cu privire la acordarea de prime pentru muncitori şi funcţionari" — 1 februarie 1920 . 89

Pagina a patra a manuscrisului lui V. I. Lenin „Răspuns la întrebările lui Karl Wigand, corespondentul din Berlin al agenţiei americane de informaţii «Universal service»". — 18 februarie 1920 . . . . . 152—153

Fişa personală pentru delegaţii la Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia, completată de V. I. Lenin la 29 martie 1920 . . . . . 244—245

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro